

CHIKALAKALA CHA
MAPEMPELO YA PAMOJI
NDI KUMTUMIKILA MLUNGU PA SAKRAMENTS,
NDI MALAMULO ENA ENA NDI MAKONJEDWE YAO
YA PA CHURCH,
KWA MLINGO WA
CHISIMU CHAKE CHURCH LA ENGLAND :

PAMOJI NDI
ZABURI ZA DAUD,
Zikonjedwa umo zikadanenedwa pena zikadambidwa pa ma Church :
NDI CHIFA NDI MAKALIDWE YA
KUWACHITA, KUWAIKA PA MPINGO, NDI KUWAIKA PA WOKA,
AASKOF, AKASIS, NDI ASHEMAS.

[THE BOOK OF COMMON PRAYER IN THE CHINYANJA LANGUAGE]

LONDON :
SOCIETY FOR PROMOTING CHRISTIAN KNOWLEDGE,
NORTHUMBERLAND AVENUE, W.C.

1909

MAIKIDWE YA

SALA ZA UMAWA NDI ZA UJULO

YAKUNENEDWA NI YAKUTUMIKA SIKU NI SIKU PA
NYENGO ZILI ZONCHE PA CHAKA.

SALA za Umawa ni za Ujulo zijitumika pa Mbuto yapo wazoweleda kuzichita pa Church, Chapel, pena Chancel; ikawe kulamulidwa mwina ndi Mwene kuika wa Malo yamweyo. Ndi Chancels zijikala umo zimakalila pa nyengo izo zapita.

Ndi apa kukadapenyedwa, kuti Vopamba va Church, ni va Wotumikila Mlungu wake, pa Nyengo ili yonche pa Kutumikila kwao, vijisungidwa, ni vijikala vakutumikila navo, va mtundu uja udalipo pa Church ili la England kwa Bwalo la Parliament pa Chaka cha Kawili cha kukala mfumu Edward wa Sita.

MAIKIDWE YA SALA ZA UMAWA, SIKU
NI SIKU PA NYENGO ZONCHE ZA CHAKA.

¶ Pa kuyamba Sala za Umawa Wotumikila Mlungu ngati anyamata wake ajiwerenga ni mau yakulu Sentences izi zina zina ingakale imoji ingakale zakupunda za Malembo izi zichatazo. Ndipo pa nyengo ija ajinena yaja yalembedwa pambuyo pa Sentences zija zakuti zakuti.

Pa kubwela wakuipa pa kuipa kwake kuja amachita, nakachita malamulo ni kuchita malinga, mmweyo salamiche umoyo wake. *Ezek. xviii. 27.*

Ndijiwicha cholakwa changa, ndi zambi yanga ilipo pachogolo panga chichogolele. *Zabur li. 3.*

Bisa nkope yako kwa zambi zanga, ni ukatime zimpulupuli zanga zonche. *Zabur li. 9.*

Nchembe zodula za Mlungu roho yosweka : mtima wosweka ni wopondeka, Mlungu, suupepula. *Zabur li. 17.*

Ng'ambani mtima wanu, yosali malaya yanu, mkambwelele Ambuye Mlungu wanu : chifuko mmweyo mwene neema ni mwene lisungu, wakuzenengeleka kukwia, ni wochuluka ubale, ni wakulapa kwa choipa. *Yael ii. 13.*

Kwa Ambuye Mlungu watu kuli malisungu ni vakuteteza, ingakale tamasula mwendo kwake : ndipo

wosava kunena kwake Ambuye Mlungu watu, kuyendaenda pa torah zake izo adaziika pa nkope zatu. *Dan. ix. 9, 10.*

Ambuye, unilange, nampo pa lamulo ; posali pa kukwia, unganichepekeche. *Yer. x. 24. Zabur vi. 1.*

Mlape ; pakuti Ufumu wa Kumwamba wawandikila. *W. Matt. iii. 2.*

Sindiime, sindiende ulendo kwa Atate wanga, ndipo siniti kwa iye. Atate, ndakulakwila Kumwamba, ndi pachogolo pako, wosayeneledwancho kutanidwa mwana wako. *W. Luka xv. 18, 19.*

Usaloa pa kulamula pamoji ni kapolo wako, Ambuye ; chifuko ali yenche wakulama wosatuluchidwa wa malinga pa nkope yako. *Zabur cxliii. 2.*

Tikati kuti tilije zambi, tijisokeza, ndipo va zene vosali pa ife : tikavumbula zambi zatu, wa mvano ali ndi wakuchita malinga kuti atilekele zambi zatu, ndipo atichuke ife kopanda malinga kuli konche. 1 *W. Johana i. 8, 9.*

Abale wokonedwa viwi, Malembo yatichisa pena pena tisakana nampo tijiwiche ni kuvumbula zambi ni kuipa kwatu kwa makamu makamu ; ndi kuti sitikadazishashaila, sitikadazivinikila pachogolo pa nkope ya Mlungu Mwene mpavu zonche Atate watu wa Kumwamba ; nampo kuzivumbula ni mtima wakujichicha, wa panchi, wakulapa, ni wakuvecha ; dala tipate kulekeledwa izi, kwa ubwino ni lisungu lake losali ni malile. Ndipo ingakale nyengo ili yonche tikadajiwicha chichichile zambi zatu pachogolo pa Mlungu ; nampo maka maka tiyeneledwa kuchita chimwechi, yapo tisonkana ni kukomana pa bwalo kuyamika kwa ivo vavikulu vakutikomela ivo tavilandila pa manja yake, kubukicha malumbo yake maka maka yoyeneledwa, kuvera Mau lake loyera viwi, ni kupempa ivo sivifunidwe ni sivingasiidwe, umo

kwa tupi mmwemo kwa umoyo ncho. Mmwemo ndikupempani ni kukupembezeni inu, monche mulipo pano, kuchatana ndi ine ni mtima wochukidwa, ni mau yakujichicha, ku mpando wa neema ya Kumwamba, kunena pambuyo pa ine ;

¶ *Kuvumbula zambi ngati kwa kamu kukadanenedwa ndi Gulu la Church tenyu pambuyo pa Wotumikila Mlungu, chigwadile wonche.*

Atate mwene mpavu zonche ndi mwene lisungu lakupunda ; taponya, ni tasokelela pa njila zanu ngati mbelele zotaika. Tachata nditu maganizo ndi vukumbila va mitima yatu. Takuchimwichani pa matauko yanu yoyera. Tavisia vosachitidwa ivo tiyeneledwa kuvichita ; Tachita ivo sitinayeneledwa kuvichita ; Ndi pa ife kusangalala paliye. Nampo Imwe, Ambuye, mtilengele lisungu, ife wakuchwalicha wosauka. Mwalekele, Mlungu, yawo wavumbula volakwa vao. Mwabweze yawo walapawo ; Kwa malangano yanu mdawanenela wana wa adam pa Kristo Yesu Ambuyatu. Ndipo tilenjele, kwa chifuko chake, Atate wa lisungu lakupunda ; Chiyambile lelo, kulama ife pa kukutumikilani Imwe, pa kuchita malinga, ni pa kujikoza, Likuzidwe Jina lanu la pa loka. Amen.

¶ *Kumasula, kapena Kulekela zambi, kunenedwa ngati pa bwalo ndi Kasis yeka, chiimile ; kamu chikalile pa kugwadila.*

Mlungu mwene mpavu zonche, Atate wa Ambuyatu Yesu Kristo, wosafuna mwene zambi afe, nampo ang'anamuke kusia voipa vake, ndipo alame ; ndi awaninka Wotumikila wake bwalo, ni tauko, wafoto-kozele ndi wanenele ngati pa bwalo kamu lake, wakalapa, Kumasula ndi Kulekela zambi zao : Iye wosasungila milandu ndi awamasula wonche yawo walapa kwa zene, ndi wavomela wosazimbaicha Evangel yake yoyela. Chifuko ichi timpembeze atipache kulapa kwa zene, ndi Roho wake woyela,

kuti vintu ivo tichita chapano, vimkondweche ; ndi kulama kwatu uku kukulapo chiyambile lelo kukale kopanda ukazuzi, ndi koyela ; kuti tifike pa kutela kwa kusangalala kwake kwa masiku yonche ; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu.

¶ *Kamu wajiyanika yapa, ndi pa kutela mapempelo yonche yena, Amen.*

¶ *Ndipo Wotumikila Mlungu ajigwada, ndi ajinena pempelo la Ambuye pa mau yakuveka ; kamu ncho chigwadile, ndi kulinenancho pamoji ndi iye, ndi yapa, ndi pali ponche ncho pena yapo litumidwa pa Kumpotela Mlungu.*

Atate watu, wa Kumwamba, Jina lako liyelechedwe. Ufumu wako uje. Vija ufuna vichitidwe, mjiko ngati Kumwamba. Utipache lelo chakudya chatu cha siku. Ndi utilekele mangawa yatu, ngati ife tiwalekela wa mangawa watu. Ndi usatitengela poyesedwa ; Nampo utipulumuche pa voipa : Chifuko ufumu, Ndi mpavu, Ndi kukuzika vili vako, vyaka vosata. Amen.

¶ *Ndipo chimwechi ajinena,*

Ambuye, mmasule milomo yatu

Yanko. Ndi kamwa latu silikulumbeni.

Kasis. Mlungu, msazengeleka kutipulumucha.

Yanko. Ambuye, wirimani kutitangatila.

¶ *Yapa wonche chiimile, Kasis ajinena,*

Akuzike Atate, ndi Mwana : ndi Mzimu Woyela ;

Yanko. Umo kumakalila poyamba, chimwechi ndi chapano : ndi kwa vyaka vosata. Amen.

Kasis. Alumbeni Ambuye.

Yanko. Jina la Ambuye lilumbidwe.

¶ *Ndipo ijinenedwa, kapena ijiimbidwa Zabur ichatayo : ikawe pa EASTER DAY, yapo Anthem ina ilangizidwa ; ndi pa siku ya kumi na kenda ya*

Mwezi uli wonche siikadawerengedwa yapa, nampo pa Mpingo umo ukonjedwela wa Zabur.

VENITE, EXULTEMUS DOMINO.

Zabur xcv.

Ijani, timwimbile Ambuye : tisekelele kwa chimwala chakutilamicha.

Tieni pa maso yake ni kubukicha mbili yake : timlulutile ni Zabur.

Chifuko Ambuye ni Mlungu wamkulu : Mfumu wamkulu kupunda achimlungu wonche.

Pa manja yake malo yakunyowa ya jiko : ni vinchonga ncho va mapili vake.

Nyanja ni yake, anaipanga : manja yake yanaumba jiko louma.

Tieni, tilambile, tiwerame : tigwadile pa maso ya Ambuye Wakutipanga.

Chifuko Iye Ambuye Mlungu watu : ndi ife kamu wa podyela pake, ni mbelele za janja lake.

Lelo mkadavecha mau lake, msalimbicha mitima yanu : ngati pa Meribah, ngati siku la Massah pa mapululu.

Yapo achatate wanu wadaniyesa : wadaniyesa ni moto, wadaona ivo nachita.

Vyaka makumi yanai ninakwia ni chibadwa ichi, ninati : kamu wakulakwa pa mitima yao, wosajiwa njira zanga.

Chimwechi nidawalumbilila pa kukwia kwanga : sangaloe yawo pa kupumila kwanga.

Akuzike Atate, ndi Mwana : ndi Mzimu Woyela ;

Umo kumakalila poyamba, chimwechi ndi chapano : ndi kwa vyaka vosata. Amen.

¶ *Pa malo yapa zijichata Zabur pa mpingo wao umo zilangizidwila. Ndi pakutela Zabur ili yonche pa nyengo zili zonche za chaka, ndi chimwechipa kutela Benedicite, Benedictus, Magnificat ndi Nunc Dimittis yajinenedwancho,*

Akuzike Atate, ndi Mwana : ndi Mzimu Woyela ;
Yanko. Umo kumakalila poyamba, chimwechi ndi
chapano : ndi kwa vyaka vosata. Amen.

¶ *Ndipo lijiwerengedwa ni maru yogawa-gawa ni
yoveka Somo la Kuyamba, ilo latapidwa pa Malangano
ya Kale, umo lilangizidwila pa Kalendar, ikawe
Masomo ya dala yatilidwa chizindikilo kwa siku ija :
Naye awerengayo kuima ni kujing'anamula, umo akada-
veka bwino ni yawo wali pamwepo. Ndi pambuyo pake,
ijinedwa kapena ijiimbidwa, pa Chinyanja, Nyimbo
yotandwa Te Deum Laudamus, siku ni siku pa nyengo
zili zonche za pa Chaka.*

¶ *Penya bwino, Kuti pachogolo pa Somo lili lonche
Wotumikila Mlungu ajinena, Apa iyamba Chapter
yakuti, kapena Verse ya Chapter yakuti, ya Chika-
lakala chakuti : ndipo pambuyo pa Somo lili lonche,
Apo likuta Somo la Kuyamba, kapena Somo la
Kawili.*

TE DEUM LAUDAMUS.

Talumba Iwo, Mlungu : tavomela kuti Iwo
Ambuye.

Iwo Atate wa vyaka vonche : maiko yonche
yalambila.

Iwo Malaika wonche waakuzila : Iwo Kumwamba,
ndi Mpavu zonche mmwemo.

Iwo AKerub, ndi ASeraph : waakuzila wosaleka,
Woyela, Woyela, Woyela : Mlungu Ambuye wa
Maliwanja ;

Kumwamba ndi Maiko yajala : ndi Ukulu wa
Kukuzika kwao.

Waalumba Iwo : gulu lokuzidwa la AApostolo.

Waalumba Iwo : Wolosa pa kawelengedwe kao
kene kulumbika.

Waalumba Iwo : liwanja la Amboni wovala zoyela.
Iwo pa jiko lonche : Church loyera laavomela ;

Iwo Atate : mwene Ukulu wopanda malile ;
Mwana wao woka woka : wa zene, ndi kulambili-
dwa ;

Ndi Mzimu Woyela : Wakuimilila.

Iwo Kristo : Mfumu wakukuzika.

Iwo Atate: Mwana wa vyaka vonche.

Apo adajitengera chitulo cha wantu, dala kuwa-
pulumucha : wosachimwa ndi mimba yake Virgin.

Iwo paja adalaka kuwawa kwa nyifa : anawache-
kulila ufumu wa Kumwamba wantu wene mvano.

Iwo akala pa janja la kwene la Mlungu : pa ku-
kuzika kwao Atate.

Tavomera Iwo : kuti saaje Wakutilamula.

Mmwemo tapempera, awatangate wa mmuji wao :
anawaombola kwa mwazi wao wa mtengo woukulu.

Awapache wapate pamoji ndi Woyela wao : kuku-
zidwa kwa vyaka vosata.

Awapulumuche wantu wao, Ambuye : awapache
mwawi waja wa chokolo chao.

Awachogoze : ndi kuwanyamula vyaka vosata.

Siku ndi siku : tayerekela ;

Tililumba Jina lao : chapano ndi vyaka vosata.

Walole, Ambuye, siku la lelo : watisunge tisachita
zambi.

Atichitile neema, Ambuye : atichitile ife neema.

Lisungu lao, Ambuye, litifikile : umo takulupilila
Iwo.

Nakulupilila Iwo, Ambuye : vyaka vosata nisati-
lidwa manyazi.

¶ *Kapena Canticle ii,*

BENEDICITE, OMNIA OPERA.

Inu vonche avipanga Ambuye, ayerekeleni Ambu-
ye : alumbeni, akwezeni vyaka ni vyaka.

Inu Malaika wa Ambuye, ayerekeleni Ambuye :
alumbeni, akwezeni vyaka ni vyaka.

Inu Malo ya Kumwamba, ayerekeleni Ambuye :
lumbeni, akwezeni vyaka ni vyaka,

Inu Maji muli pamwamba pa Mlengalenga, ayerekeleni Ambuye : alumbeni, akwezeni vyaka ni vyaka.

Inu Mpavu zonche za Ambuye, ayerekeleni Ambuye : alumbeni, akwezeni vyaka ni vyaka.

Inu Jua, ni Mwezi, ayerekeleni Ambuye : alumbeni, akwezeni vyaka ni vyaka.

Inu Ntondwa za Kumwamba, ayerekeleni Ambuye : alumbeni, akwezeni vyaka ni vyaka.

Inu Vula ya nyulinyuli, ni Chime, ayerekeleni Ambuye : alumbeni, akwezeni vyaka ni vyaka.

Inu Mpepo za Mlungu, ayerekeleni Ambuye : alumbeni, akwezeni vyaka ni vyaka.

Inu Moto ni Kufunda, ayerekeleni Ambuye : alumbeni, akwezeni vyaka ni vyaka.

Inu Jinja ni Mwavu, ayerekeleni Ambuye : alumbeni, akwezeni vyaka ni vyaka.

Inu Machime, ni Vipwepwe, ayerekeleni Ambuye : alumbeni, akwezeni vyaka ni vyaka.

Inu Frost ni Kuzizila, ayerekeleni Ambuye : alumbeni, akwezeni vyaka ni vyaka.

Inu Ice ni Snow, ayerekeleni Ambuye : alumbeni, akwezeni vyaka ni vyaka.

Inu Mausiku ni Mausana, ayerekeleni Ambuye : alumbeni, akwezeni vyaka ni vyaka.

Inu Dangelila ni Mdimba, ayerekeleni Ambuye : alumbeni, akwezeni vyaka ni vyaka.

Inu Mipambe ni Mitambo bii, ayerekeleni Ambuye : alumbeni, akwezeni vyaka ni vyaka.

Jiko layelekele Ambuye : yetu, lalumbe, lakweze vyaka ni vyaka.

Inu Mapili ni Mitanta, ayerekeleni Ambuye : alumbeni, akwezeni vyaka ni vyaka.

Inu Maliwonde yonche pa Jiko, ayerekeleni Ambuye : alumbeni, akwezeni vyaka ni vyaka.

Inu Vitime, ayerekeleni Ambuye : alumbeni, akwezeni vyaka ni vyaka.

Inu Nyanja, ni Michinje, ayerekeleni Ambuye : alumbeni, akwezeni vyaka ni vyaka.

Inu Vinchomba, ni vonche vakuyendaenda mmaji, ayerekeleni Ambuye : alumbeni, akwezeni vyaka ni vyaka.

Inu Mbalame zonche za Mlengalenga, ayerekeleni Ambuye : alumbeni, akwezeni vyaka ni vyaka.

Inu Vikoko vonche ni Viweto, ayerekeleni Ambuye : alumbeni, akwezeni vyaka ni vyaka.

Inu Wana wa adam, ayerekeleni Ambuye : alumbeni, akwezeni vyaka ni vyaka.

Israel aayerekele Ambuye : walumbe, wakweze vyaka ni vyaka.

Inu AKasis wa Ambuye : ayerekeleni Ambuye : alumbeni, akwezeni vyaka ni vyaka.

Inu Akapolo wa Ambuye, ayerekeleni Ambuye : alumbeni, akwezeni vyaka ni vyaka.

Inu Roho ni Maumoyo ya yawo Wakuchita malinga, ayerekeleni Ambuye : alumbeni, akwezeni vyaka ni vyaka.

Inu Wantu woyela ndi wakujichicha mmtima, ayerekeleni Ambuye : alumbeni, akwezeni vyaka ni vyaka.

Ananiah, Azariah, Misael, ayerekeleni Ambuye : alumbeni, akwezeni vyaka ni vyaka.

Akuzike Atate, ndi Mwana : ndi Mzimu Woyela ;

Umo kumakalila poyamba, chimwechi ndi chapano : ndi kwa vyaka vosata. Amen.

¶ *Ndipo lijiwerengedwa chimwechi Somo la Kawili, lotapidwa pa Malangano ya Chapano. Ndi pambuyo pake, Nyimbo ii ichatayo ; ikawe iyo ikapata kuwengedwa pa Chapter kwa siku limwelo, kapena kwa Evangel ya Siku ya Woyela Yohana Baptist.*

BENEDICTUS. W. Luka i. 68.

Ayerekedwe Ambuye Mlungu wa Israel : pakuti anapenyelela kamu lake, ni kuwaombola ;

Ananyamula nchiwa ya upulumuchi kwa ife : pa kamu la David mnyamata wake.

Umo adanenela pa kamwa la Wolosa wake woyela : waja wadalipo chiyambile pa kulipanga jiko ;

Upulumuchi pa wa mawongo watu : ndi pa manja ya wonche wakutiipila ;

Kumaliza lisungu lija pamoji ndi achatate watu : kukumbukila Malangano yake yoyela ;

Chija adalumbilila atate watu Abraham : kuti satipache ;

Tikapulamuke pa wa mawongo watu : timumikile posali manta ;

Pa kukala woyela ndi pa kuchita malinga pa maso yake : masiku yonche ya kulama kwatu.

Ndi iwe, mwana, sutanidwe Wolosa wa Uyu wa kumwamba : suchogolele pa maso pa Ambuye kuwikilatu njila zake ;

Kuwajiwicha kamu lake upulumuchi : kwa kuwalekela zambi zao,

Kwa lisungu la maganigani ya Mlungu watu : mmwemo chiumbu kuchoka pamwamba sichipenyelele ife ;

Kuwamulikila pa danga awa wakala pa mdima, ndi pa chitunji cha nyifa : ndi kuchogoza mapazi yatu pa njila ya mtendele.

Akuzike Atate, ndi Mwana : ndi Mzimu Woyela :

Umo kumakalila poyamba, chimwechi ndi chapano : ndi kwa vyaka vosata. Amen.

¶ *Kapena Zabur iyi,*

JUBILATE DEO. *Zabur c.*

Mkuzileni Ambuye, jiko lonche : mtumikileni Ambuye pa kusekelela, ijani pa maso yake ni kululuta.

Jiwani kuti Ambuye ndiye Mlungu : Iye watipanga ife, ndi ife wake ; tili kamu lake, ni mbelele za podyela pake.

Loani pa makomo yake ni kuyamika, ni pa malua

yake ni kumlumba : myamiken, liyelekeleni Jina lake.

Chifuko Ambuye ni wabwino, kwa vyaka ubale wake : ni mpaka chibadwa ni chibadwa mvano wake.

Akuzike Atate, ndi Mwana : ndi Mzimu Woyela ;

Umo kumakalila poyamba, chimwechi ndi chapano : ndi kwa vyaka vosata. Amen.

¶ *Ndipo ujiimbidwa pena ujinenedwa Mvano wa Apostolo ndi Wotumikila Mlungu ndi kamu, chiimile : ikawe pa siku zoka zoka yapo Mvano wa Woyela Atanasio ulangizidwilata, kuti usomedwe.*

Ndimvomela Mlungu Atate Mwene mpavu zonche, Wopanga Kumwamba ndi jiko :

Ndi Yesu Kristo Mwana wake yeka yeka Ambuye watu, Uyo adatengedwa mimba ndi Mzimu Woyela, Wobadwa ndi Maryamu Virgin, Wosauchidwa pa nyengo za Pontio Pilato, Wotalamichidwa pa msalaba, wakufa, woikidwa pa manda, Adachika pa malo pa mizimu ; Siku la katatu adazyuka pa wakufa, Adakwela Kumwamba, Ndi akala panchi pa janja la kwene la Mlungu Atate Mwene mpavu zonche ; Kuchoka kumweko saaje kulamula wakulama ndi wakufa.

Ndimvomela Mzimu Woyela ; Church Loyela ndi Katoliko ; Kusanganizana kwa Woyela ; Kulekeledwa zambi ; Kuzyuka kwa tupi, Ndi kulama kwa vyaka. Amen.

¶ *Ni pambuyo pake, mapempelo aya yachatayo, wonche kugwada chipembezele ; Wotumikila Mlungu, kunena pachogolo ngati pa bwalo ni mau yakulu,*

Ambuye akale ndi inu.

Yanko. Akale ndi mzimu wako.

Wotumikila. Tipempe.

Ambuye, mtilengele lisungu.

Kristo, mtilengele lisungu.

Ambuye, mtilengele lisungu.

¶ *Ndipo Wotumikila Mlungu, aKleriko, ni kamu, wajinena Pempelo la Ambuye ni mau yakulu.*

Atate watu, wa Kumwamba, Jina lako liyelechedwe. Ufumu wako uje. Vija ufuna vichitidwe, mjiko ngati Kumwamba. Utipache lelo chakudya chatu cha siku. Ndi utilekele mangawa yatu, ngati ife tiwalekela wa mangawa watu. Ndi usatitengela poyesedwa; Nampo utipulumuche pa voipa. Amen.

Ndipo Kasis chiimile ajinena,

Mtilangize, Ambuye, lisungu lanu.

Yanko. Mtipache upulumuchi wanu.

Kasis. Ambuye, mmsunge Mfumu.

Yanko. Mtiveche kwa lisungu, yapo tikakutani-lani.

Kasis. Mwaveke Wotumikila wanu ndi kuchita malinga.

Yanko. Mwasangalaliche wosankidwa wanu.

Kasis. Mwasunge kamu lanu, Ambuye.

Yanko. Mwapache mwawi wantu wa chokolo chanu.

Kasis. Mpeleke mtendele, Ambuye, pa masiku yatu.

Yanko. Chifuko paliye mwina wakutiimilila ni nkondo, nampo Iwo Mlungu watu.

Kasis. Mlungu, mchite mitima yatu yochukidwa.

Yanko. Ndi Mzimu wanu Woyela msatichochela.

¶ *Ndipo yajichata mapempelo ya chidule yatatu; lakuyamba la Siku, ilo likale limwelija lalangizidwa pa Kusanganizana; la kawili kwa Mtendele; la katatu kwa Neema umo tikadalamila bwino. Ndi mapempelo yawili ya kutela siyakale yosang'anamuka, nampo siku ndi siku siyanenedwe pa sala za Umawa ponche ponche pa chaka, umo muchatila; wonche chigwadile.*

Pempelo la kawili la Chidule, kwa mtendele.

Mlungu, wakuyambiza mtendele ni wakukonda

kuilana pa mtima, pa kukujiwani kuli kulama kwa ife chikalileje, ndi kukupotelani kuli ufuru wotelanya; Mtiombebele ife wakujichicha kuyamba konche kwa wakumenyana nafe; ndipo ife, tikakulupilila chikulu-pilile kuombelela kwanu, tisaopa mpavu za wa mawongo wali wonche; kwa nkongono za Yesu Kristo Ambuyatu. Amen.

Pempelo la katatu la Chidule, kwa neema.

Ambuye, Atate watu wa Kumwamba, Mlungu mwe-ne mpavu zonche wa vyaka vosata, mnatipelekeza popanda kuluswa mpaka kuyamba kwa siku ya lelo; Mtilindilile lelo kwa nkongono zakuyenela kwanu; ndipo mtipache lelo tingaseleleke pa zambi ili yonche, tingatamangile poluswa pali ponche; nampo vonche ivo tichita mvichogoze chikonjele mawene, tichite vija vili va malinga pa maso yanu chichitile; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. Amen.

¶ *Pa Quires ni pa Mbuto yapawa maimba, apa iji-chata Anthem. Pambuyo pake mapempelo aya yasano yachatayo yajiwerengedwa yaya, ikawe yapa Litania liwerengedwa: pa nyengo imweyo mapempelo yawili yakutela yoka yajiwerengedwa, umo yaikidwilatu pamwepo.*

Pempelo kwa ukulu wake mfumu.

Ambuye Atate watu wa Kumwamba, wa pamwamba ndi mwene mpavu, Mfumu wa mafumu, Ambuye wa achambuye, mwoka Wakulinganicha anduna, pa mpando wanu mzuzumila wonche wakukala pa jiko; Ndi mitima yatu nditu tikupembezeni kupenya ni neema yanu Sovereign Ambuye watu mwene neema maka maka, Mfumu*.....ndipo mmzaze ni neema ya Roho wanu Woyela, mpaka siku zonche atembenukile umo mfunila, ndi ayendeende pa njila yanu: Mmveke ni vintu va chomwe vohuluka vaku-

* 1. Edward. 2. Manuel. 3. William.

choka Kumwamba ; alame mkulamaje pa kusangalala ni kufanikila ; mmtilile mpavu alake ni kupunda wonche wamaongo wake ; ni pakutera pambuyo pa kukala pano, apatile chimwemwe chikalile mmwemoje chikondele ; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

Pempelo kwa wa Mnyumba ya Mfumu.

Mlungu mwene mpavu zonche, chitime cha vabwino vonche, pa kujichicha tikupembezani kumpacha mwawi Mfumu kazi watu mwene neema *..... ndi wonche wa mnyumba ya Mfumu : mwaveke ni Roho wanu woyela ; mwaninke chuma cha neema yanu ya Kumwamba ; mwafwanikiche ndi kukondwa konche ; ndi mwatengele ku ufumu wanu wa chikalile mmwemoje ; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

Pempelo kwa aKleros ndi Kamu.

Mlungu mwene mpavu zonche wa vyaka vosata, mchita videlu vavikulu moka ; Mtume panchi kwatulila AAskof watu, ni Wosungila, ndi Magulu ya Church yonche yaikidwa mmanja mwao, Mzimu wakusangalalicha wa neema yanu ; ndipo dala wakukondwecheni kwa va zene, mwapungulile wosapuma chime cha mwawi wanu. Mtipache ichi, Ambuye, kwa kumyirikiza Woimilila watu ndi Wotiteteza, Yesu Kristo. *Amen.*

¶ *Pempelo la woyela Krusostomo.*

Mlungu mwene mpavu zonche, mwatipacha neema nyengo ii kuchita kwa mtima umoji mapembezo yatu yakusanganizana pachogolo panu ; ndi mwalanga kuti wawili kapena watatu wakasonkana kuchamila Jina lanu simwapache ivo wafuna : Mmalize chapano, Ambuye, ivo wafuna ndi ivo wapempa akapolo wanu,

* 1. Alexandra. 2. —. 3. Victoria.

umo simuwakomele viwi ; kutipachaje pa vyaka ivo vilipo tijiwe va zene vanu, ndi pa vyaka vija sivije kulama kwa vyaka vosata. *Amen.*

2 Kor. xiii.

Neema ya Ambuyatu Yesu Kristo, ndi kukonda kwake Mlungu, ni kusanganizana kwa Mzimu Woyela, kukale ndi ife tonche kwa vyaka vosata. *Amen.*

¶ *Apa yatela maikidwe ya Sala za Umawa pa nyengo zonche pa Chaka.*

MAIKIDWE YA SALA ZA UJULO, SIKU NI SIKU PA NYENGO ZONCHE ZA CHAKA.

¶ *Pa kuyamba Sala za Ujulo Wotumikila Mlungu ngati anyamata wake ajiwerenga ni mau yakulu Sentences izi zina zina ingakale imoji ingakale zakupunda za Malembo izi zichatazo. Ndipo pa nyengo ija ajinena yaja yalembedwa pambuyo pa Sentences zija zakuti zakuti.*

Pa kubwela wakuipa pa kuipa kwake kuja amachita, nakachita malamulo ni kuchita malinga, mmweyo salamiche umoyo wake. *Ezek. xviii. 27.*

Ndijiwicha cholakwa changa, ndi zambi yanga ilipo pachogolo panga chichogolele. *Zabur li. 3.*

Bisa nkope yako kwa zambi zanga, ni ukatime zimpulupuli zanga zonche. *Zabur li. 9.*

Nchembe zodula za Mlungu roho yosweka: mtima wosweka ni wopondeka, Mlungu, suupepula. *Zabur li. 17.*

Ng'ambani mtima wanu, yosali malaya yanu, mka-mbwelele Ambuye Mlungu wanu: chifuko mmweyo mwene neema ni mwene lisungu, wakuzengeleka kukwia, ni wochuluka ubale, ni wakulapa kwa choipa. *Yoel ii. 13.*

Kwa Ambuye Mlungu watu kuli malisungu ni vakuteteza, ingakale tamasula mwendo kwake: ndipo

wosava kunena kwake Ambuye Mlungu watu, kuye ndaenda pa torah zake izo adaziika pa nkope zatu. *Dan. ix. 9, 10.*

Ambuye, unilange, nampo pa lamulo; posali pa kukwia, unganichepekeche. *Yer. x. 24. Zabur vi. 1.*

Mlape; pakuti Ufumu wa Kumwamba wawandikila. *W. Matt. iii. 2.*

Sindiime, sindiende ulendo kwa Atate wanga, ndipo siniti kwa iye, Atate, ndakulakwila Kumwamba, ndi pachogolo pako, wosayeneledwancho kutanidwa mwana wako. *W. Luka xv. 18, 19.*

Usaloa pa kulamula pamoji ni kapolo wako, Ambuye; chifuko ali yenche wakulama wosatuluchidwa wa malinga pa nkope yako. *Zabur cxliii. 2.*

Tikati kuti tilije zambi, tijisokeza, ndipo va zene vosali pa ife: tikavumbula zambi zatu, wa mvano ali ndi wakuchita malinga kuti atilekele zambi zatu, ndipo atichuke ife kopanda malinga kuli konche. *1 W. Yohana i. 8, 9.*

Abale wokondedwa viwi, Malembo yatichisa pena pena tisakana nampo tijiwiche ni kuvumbula zambi ni kuipa kwatu kwa makamu makamu; ndi kuti sitikadazishashaila, sitikadazivinikila pachogolo pa nkope ya Mlungu Mwene mpavu zonche Atate watu wa Kumwamba: nampo kuzivumbula ni mtima wakujichicha, wa panchi, wakulapa, ni wakuvecha; dala tipate kulekeledwa izi, kwa ubwino ni lisungu lake losali ni malile. Ndipo ingakale nyengo ili yonche tikadajiwicha chichichile zambi zatu pachogolo pa Mlungu; nampo maka maka tiyeneledwa kuchita chimwechi, yapo tisonkana ni kukomana pa bwalo kuyamika kwa ivo vavikulu vakutikomela ivo tavilاندila pa manja yake, kubukicha malumbo yake maka maka yoyeneledwa, kuvera Mau lake loyera

viwi, ni kupempa ivo sivifunidwe ni sivingasiidwe, umo kwa tupi mmwemo kwa umoyo ncho. Mmwemo ndikupempani ni kukupembezani inu, monche mulipo pano, kuchatana ndi ine ni mtima wochuki-dwa, ni mau yakujichicha, ku mpando wa neema ya Kumwamba, kunena pambuyo pa ine ;

¶ *Kuvumbula zambi ngati kwa kamu kukadanene-dwa ndi Gulu la Church tenyu pambuyo pa Wotumikila Mlungu, chigwadile wonche.*

Atate mwene mpavu zonche ndi mwene lisungu lakupunda; taponya, ni tasokelela pa njila zanu ngati mbelele zotaika. Tachata nditu maganizo ndi vokumbila va mitima yatu. Takuchimwichani pa matauko yanu yoyera. Tavisia vosachitidwa ivo tiyeneledwa kuvichita; Tachita ivo sitinayeneledwa kuvichita; Ndi pa ife kusangalala paliye. Nampo Imwe, Ambuye, mtilengele lisungu, ife wakuchwalicha wosauka. Mwalekele, Mlungu, yawo wavumbula volakwa vao. Mwabweze yawo walapawo; Kwa malangano yanu mdawanenela wana wa adam pa Kristo Yesu Ambuyatu. Ndipo mtilenjele, kwa chifuko chake, Atate wa lisungu lakupunda; Chiya- mbile lelo, kulama ife pa kukutumikilani Imwe, pa kuchita malinga, ni pa kujikoza, Likuzidwe Jina lanu la pa loka. Amen.

¶ *Kumasula, kapena Kulekela zambi, kunenedwa ngati pa bwalo ndi Kasis yeka, chiimile; kamu chikalile pa kugwadila.*

Mlungu mwene mpavu zonche, Atate wa Ambuyatu Yesu Kristo, wosafuna mwene zambi afe, nampo ang'anamuke kusia voipa vake, ndipo alame; ndi awaninka Wotumikila wake bwalo, ni tauko, wafoto-kozele ndi wanenele ngati pa bwalo kamu lake, akalapa, Kumasula ndi Kulekela zambi zao : Iye osasungila milandu ndi awamasula wonche yawo alapa kwa zene, ndi wayomela wosazimbaicha

Evangel yake yoyela. Chifuko ichi timpembeze atii pache kulapa kwa zene, ndi Roho wake woyela, kutvintu ivo tichita chapano, vimkondweche; ndi kulama kwatu uku kukalapo chiyambile lelo kukale kopanda ukazuzi, ndi koyela; kuti tifike pa kutela kwa kusan- galala kwake kwa masiku yonche; mkati mwa Yesu Kristu Ambuyatu. Amen.

¶ *Ndipo Wotumikila Mlungu ajigwada, ndi ajinena pempelo la Ambuye pa maru yakuveka; kamu ncho chigwadile, ndi kulinenancho pamoji ndi iye.*

Atate watu, wa Kumwamba, Jina lako liyeleche-dwe. Ufumu wako uje. Vija ufuna vichitidwe, mjiko ngati Kumwamba. Utipache lelo chakudya chatu cha siku. Ndi utilekele mangawa yatu, ngati ife tiwalekela wa mangawa watu. Ndi usatitengela poyesedwa; Nampo utipulumuche pa voipa: Chifuko ufumu, Ndi mpavu, Ndi kukuzika vili vako, vyaka vosata. Amen.

¶ *Ndipo chimwechi ajinena,*

Ambuye, mmasule milomo yatu.

Yanko. Ndi kamwa latu silikulumbeni.

Kasis. Mlungu, msazengeleka kutipulumucha.

Yanko. Ambuye, wirimani kutitangatila.

¶ *Yapa wonche chiimile, Kasis ajinena,*

Akuzike Atate, ndi Mwana: ndi Mzimu Woyela;

Yanko. Umo kumakalila poyamba, chimwechi ndi chapano: ndi kwa vyaka vosata. Amin.

Kasis. Alumbeni Ambuye.

Yanko. Jina la Ambuye lilumbidwe.

¶ *Ndipo zijinenedwa kapena zijiimbidwa Zabur pa mpingo wao umo zalangizidwila. Ndipo Somo la Malangano ya Kale, umo lalangizidwila. Ndi pambuyo pake, Magnificat (kapena Nyimbo ya Woyerekedwa Virgin Mary) pa Chinyanja, umo yachatila.*

MAGNIFICAT. *W. Luka i.*

Umoyo wangu umkuzicha Ambuye : mzimu wanga wasekelela pa Mlungu Mpulumuchi wanga.

Chifuko waupenya : ung'ono wa kapolo wake.

Pakuti penya, chiyambile lelo : vibadwa vonche sivinitane mwene mwawi.

Chifuko mwene mpavu adanichitila yakulu : ndi Jina lake lili pa loka.

Ndi lisungu lake lili mpaka vibadwa ni vibadwa : kwa yawo wakumuopa.

Adachita mpavu kwa janja lake : anawamwaza wojitwinya pa maganizo ya mitima yao.

Anawachocha wene mpavu pa mipando yao : anawanyamula yawo wali panchi.

Anawakuticha ni vabwino wakuona njala : anawapacha mwanja wakuina manja ya chomwe.

Adamtangata Israel mnyamata wake, kukumbukilila Abraham ndi mbeu yake ya vyaka lisungu : umo adakambila ni achatate watu.

Akuzike Atate, ndi Mwana : ndi Mzimu Woyela ;

Umo kumakalila poyamba, chimwechi ndi chapano : ndi kwa vyaka vosata. Amen.

¶ *Pena Zabur iyi ; ikawe pa Siku ya Kumi ni kenda ya Mwezi, yapo iwerengedwa pa Mpingo wokonjedwa wa Zabur.*

CANTATE DOMINO. *Zabur xcvi.*

Mwimbileni Ambuye nyimbo ya chapano : kuti anachita vopambana.

Janja lake la chimuna, janja la kuyela kwake : lidamchitila upulumuchi.

Ambuye waujiwicha upulumuchi wake : umo achitila malinga anavunukula pa maso ya mafuko.

Anakumbukila ubale wake ni mvano wake kwa nyumba ya Israel : vinchonga vonche va jiko vauona upulumuchi wa Mlungu watu.

Mkuzileni Ambuye, maiko yonche : gamukani, lulutani, ndi imbani zabur.

Mwimbileni Ambuye zabur ni chilumbo : ni chilumbo ni pokoso la zabur.

Ni mbetete ni pokoso la lipenga : kuzani pa nkope ya Ambuye Mfumu.

Nyanja ilindime, ni vonche vijalamo : mondo, ndi yawo wakalamo.

Michinje iombe mmanja, ndi mapili yalulute pamoji pa nkope ya Ambuye : chifuko akuja kulamula jiko.

Salamule mondo pa kutchita malinga : ni makamu pa vakuongoka.

Akuzike Atate, ndi Mwana : ndi Mzimu Woyela ;

Umo kumakalila poyamba, chimwechi ndi chapano : ndi kwa vyaka vosata. Amen.

¶ *Ndipo Somo la Malangano ya Chapano umo yalanguzidwila. Ndi pambuyo pake, Nunc Dimittis (pena Nyimbo ya Symeon) pa Chinyanja, umo muchatilamo.*

NUNC DIMITTIS. *W. Luka ii. 29.*

Chapano uniwelukiche kapolo wako, Ambuye : umo udanenela, pa mtendele.

Chifuko maso yanga : yauona upulumuchi wako Uja unaikilatu : pa maso pa makamu yonche ;

Dangalila kuvunukulila Mafuko : ndi kukuzika kwa kamu lako Israel.

Akuzike Atate, ndi Mwana : ndi Mzimu Woyela ;

Umo kumakalila poyamba, chimwechi ndi chapano : ndi kwa vyaka vosata. Amen.

¶ *Pena Zabur ii : ikawe pa Siku ya Kumi ni kawili ya Mwezi.*

DEUS MISEREATUR. *Zabur lxxvii.*

Mlungu atichitile neema, akatipache mwawi : amulikiche nkope yake kwa ife ;

Njira yako ijiwike muno mjiko : upulumuchi wako pa mafuko yonche.

Makamu yabukiche mbiri yako, Mlungu : wabuki. che mbiri yako makamu yonche.

Waseke ndi walulute vilawa : chifuko suwalamule makamu chiongokele, ni vilawa va jiko suwachogoze.

Makamu yonche wabukiche mbiri yako, Mlungu : makamu yonche wabukiche mbiri yako.

Jiko lapeleka vipacho vake : satipache mwawi wa Mlungu, Mlungu watu.

Satipache mwawi Mlungu : ndi vinchonga vonche va jiko sivimwope.

Akuzike Atate, ndi Mwana : ndi Mzimu Woyela ;

Umo kumakalila poyamba, chimwechi ndi chapano : ndi kwa vyaka vosata. Amen.

¶ *Ndipo ujinedwa kapena ujiimbidwa Mvano wa Apostolo ni Wotumikila Mlungu ni kamu, chiimile.*

Ndimvomela Mlungu Atate Mwene mpavu zonche, Wopanga Kumwamba ndi jiko :

Ndi Yesu Kristo Mwana wake yeka yeka Ambuye watu, Uyo adatengedwa mimba ndi Mzimu Woyela, Wobadwa ndi Maryamu Virgin, Wosauchidwa pa nyengo za Pontio Pilato, Wotalamichidwa pa msalaba, wakufa, woikidwa pa manda, Adachika pa malo pa mizimu ; Siku la katatu adazyuka pa wakufa, Adakwela Kumwamba, Ndi akala panchi pa janja la kwene la Mlungu Atate Mwene mpavu zonche : Kuchoka kumweko saaje kulamula wakulama ndi wakufa.

Ndimvomela Mzimu Woyela ; Church Loyela ndi Katoliko ; Kusanganizana kwa Woyela ; Kulekeledwa zambi ; Kuzyuka kwa tupi, Ndi kulama kwa vyaka. Amen.

¶ *Ni pambuyo pake, mapempelo aya yachatayo, wonche kugwada chipembezele ; Wotumikila Mlungu kunena pachogolo ngati pa bwalo ni mau yakulu,*

Ambuye akale ndi inu.

Yanko. Akale ndi mzimu wako.

Wotumikila. Tipempe.

Ambuye, mtilengele lisungu.

Kristo, mtilengele lisungu.

Ambuye, mtilengele lisungu.

¶ *Ndipo Wotumikila Mlungu, aKleriko, ni kamu, wajinena Pempelo la Ambuye ni mau yakulu.*

Atate watu, wa Kumwamba, Jina lako liyelechedwe. Ufumu wako uje. Vija ufuna vichitidwe, mjiko ngati Kumwamba. Utipache lelo chakudya chatu cha siku. Ndi utilekele mangawa yatu, ngati ife tiwalekela wa mangawa watu. Ndi usatitengela poyesedwa ; Nampo utipulumuche pa voipa. Amen.

¶ *Ndipo Kasis chimile ajinena.*

Mtilangize, Ambuye, lisungu lanu.

Yanko. Mtipache upulumuchi wanu.

Kasis. Ambuye, mmsunge Mfumu.

Yanko. Mtiveche kwa lisungu, yapo tikakutani-lani.

Kasis. Mwaveke Wotumikila wanu ndi kuchita malinga.

Yanko. Mwasangalaliche wosankidwa wanu.

Kasis. Mwasunge kamu lanu, Ambuye.

Yanko. Mwapache mwawi wantu wa chokolo chanu.

Kasis. Mpeleke mtendele, Ambuye, pa masiku, yatu.

Yanko. Chifuko paliye mwina wakutiimilila ni nkondo, nampo Iwo Mlungu watu.

Kasis. Mlungu, mchite mitima yatu yochukidwa.

Yanko. Ndi Mzimu wanu Woyela msatichochela.

¶ *Ndipo yajichata mapempelo ya chidule yatatu ; lakuyamba la Siku ; la kawili kwa Mtendele ; la katatu kuti titangatidwe kuviombela voluswa vonche, umo muchatilamo ; mapempelo ya chidule yaja yawili yakutera yajinenedwa siku ndi siku pa Sala za Ujulo yosang'anamulidwa.*

Pempelo la chidule la kawili pa Sala za Ujulo.

Mlungu, kuchokela kwanu vofunila vonche voyela, malango yonche yabwino, ndi nchito zonche za malinga ; Mwapache akapolo wanu mtendele uja jiko lino losakoza kuupacha ; ndipo mitima yatu ikapelekedwa kwa kuvela matauko yanu, ndi sonincho mkatiombelala manta ya wa mawongo watu, tikaliletu pa kupuma ndi popanda milandu ; kwa kuyenela kwake Yesu Kristo Mpulumuchi watu. *Amen.*

Pempelo la chidule la katatu, kuti titangatidwe kuviombela voluswa vonche.

Tikupembhezani, Ambuye, mmulike mmdima mwatu ; ndipo mtisunge kwa lisungu lanu lalikulu pa voluswa ndi vipandu vonche va usiku uno ; kwa kukonda kwake Mwana wanu yeka yeka, Mpulumuchi watu, Yesu Kristo. *Amen.*

¶ *Pa Quires ni pa Mbuto yapa waimba, apa ijichata Anthem.*

Pempelo kwa ukulu wake Mfumu.

Ambuye Atate watu wa Kumwamba, wa pamwamba ndi mwenempavu, Mfumu wa mafumu, Ambuye wa achambuye, mwoka Wakulinganicha anduna, pa mpando wanu mzuzumila wonche wakukala pa jiko ; Ndi mitima yatu nditu tikupembhezani kupenya ni neema yanu Sovereign Ambuye watu mwenne neema maka maka, Mfumu *.....ndipo mmzaze ni neema ya Roho wanu Woyela, mpaka siku zonche

* 1. Edward. 2. Manuel. 3. William.

atembenukile umo mfunila, ndi ayendende pa njila yanu : Mmveke ni vintu va chomwe vohuluka vakuchoka Kumwamba ; alame mkulamaje pa kusangalala ni kufanikila ; mmtilile mpavu alake ni kupunda wonche wamaongo wake ; ni pakutera pambuyo pa kulala pano, apatile chimwemwe chikalile mmwemoje chikondele ; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

Pempelo kwa wa mnyumba ya mfumu.

Mlungu mwene mpavu zonche, chitime cha vabwina vonche, pa kujichicha tikupembhezani kumpacha mwawi Mfumu kazi watu mwenne neema *.....ndi wonche wa mnyumba ya Mfumu : mwaveke ni Roho wanu woyela ; mwaninke chuma cha neema yanu ya Kumwamba ; mwafwanikiche ndi kukondwa konche ; ndi mwatengele ku ufumu wanu wa chikalile mmwemoje ; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

Pempelo kwa a kleros ndi kamu.

Mlungu mwene mpavu zonche wa vyaka vosata, mchita videlu vavikulu moka ; Mtume panchi kwatulila AAskof watu, ni Wosungila, ndi Magulu ya Church yonche yaikidwa mmanja mwao, Mzimu wakusangalalicha wa neema yanu ; ndipo dala waku-kondwecheni kwa va zene, mwapungulile wosapuma chime cha mwawi wanu. Mtipache ichi, Ambuye, kwa kunyinikiza Woimilila watu ndi Wotiteteza, Yesu Kristo. *Amen.*

Pempelo la Woyela Krusostomo.

Mlungu mwene mpavu zonche, mwatipacha neema nyengo ii kuchita kwa mtima umoji mapembezo yatu yakusanganizana pachogolo panu ; ndi mwalanga kuti wawili kapena watatu wakasonkana kuchamila Jina lanu simwapache ivo wafuna : Mmalize chapano, Am-

* 1. Alexandra 2. —. 3. Victoria.

buye, ivo wafuna ndi ivo wapempa akapolo wanu, umo simuwakomele viwi; kutipachaje pa vyaka ivo vilipo tijiwe va zene vanu, ndi pa vyaka vija sivije kulama kwa vyaka vosata. *Amen.*

2 Kor. xiii.

Neema ya Ambuyatu Yesu Kristo, ndi kukonda kwake Mlungu, ni kusanganizana kwa Mzimu Woyela, kukale ndi ife tonche kwa vyaka vosata. *Amen.*

Apa yatela maikidwe ya Sala za Ujulo pa nyengo zonche pa Chaka.

PA SALA ZA UMAWA.

¶ *Pa Siku izi zazikulu*; Christmas-Day, Epiphany, W. Mattiya, Siku ya Paska, Siku ya Kukwela, Siku ya Pentekote, W. Yohana Baptist, W. Yakobo, W. Bartolomayo, W. Mattayo, W. Simon ni W. Yehuda, W. Andrea, ni pa Siku la Ambuye la Utatu, yaji-imbidwa kapena yajinenedwa pa Sala za Umawa, pa malo ya Mvano wa AApostolo, mau aya yakuturucha Mvano watu wa ChiKristo, ayo wazoweleda kutana Mvano wa W. Athanasio, Wotumikila Mlungu ndi kamu, chiimile.

QUICUNQUE VULT.

Ali yenche afuna kukala wopulumuchidwa : pa chogolo pa vonche sangasie kugwila bwino Mvano Katoliko.

Mvano uu muntu akapanda kuusunga wotelanya ndi wosatilidwa cha chaje : popanda kukaikila sataike chikalileje.

Ni Mvano Katoliko ndio uu : kuti timlambile Mlungu mmoji pa Utatu, ndi Utatu pa Umoji ;

Wosatimbilikanya Achinawene : wosachigawa Chitulo.

Pakuti Mwene wake wa Atate ali wina, ni wa Mwana ali wina : ni wa Mzimu Woyela ali wina.

Nampo Umlungu wa Atate, wa Mwana, ni wa Mzimu Woyera, uli umoji : Kukuzika kwakulingana, Ukulu chikalileje pamoji.

Wa mtundu Atate ali, wa mtundu umweo ni Mwana : ndi wa mtundu umweo Mzimu Woyela.

Atate wosapangidwa, Mwana wosapangidwa : ni Mzimu Woyela wosapangidwa.

Atate wopanda malile, Mwana wopanda malile : ni Mzimu Woyela wopanda malile.

Atate wa chikalileje, Mwana wa chikalileje : ni Mzimu Woyela wa chikalileje.

Nampo palije watatu wa chikalileje : mmoji nampo wa chikalileje.

Chimwechija palije watatu wopanda malile, ingakakale watatu wosapangidwa : mmoji nampo wosapangidwa, ni mmoji wopanda malile.

Chimwechija Atate mpavu yene, Mwana mpavu yene : ni Mzimu Woyela mpavu yene.

Nampo palije watatu mpavu yene : mmoji nampo mpavu yene.

Chimwechija Atate Mlungu, Mwana Mlungu : ni Mzimu Woyela Mlungu.

Nampo wopanda Achimlungu watatu : Mlungu mmoji nampo.

Chimwechija Atate Ambuye, Mwana Ambuye : ni Mzimu Woyela Ambuye.

Nampo palije Achambuye watatu : mmoji nampo Ambuye.

Chifuko umo tichunguzidwila kwa ivo va zene va Chi Kristo : kumvomelecha Mwene wake ali yenche pa yeka Mlungu ni Ambuye.

Mmwemo tikanizidwa ni Religion Katoliko : kumvomelecha, Achimlungu watatu, ingakale Achambuye watatu.

Atate wosachitidwa kuchoka pa ali yenche : wosapangidwa, wosabalidwa.

Mwana ali wa kuchoka pa Atate yeka : wosachitidwa, wosapangidwa, nampo chibalidwile.

Mzimu Woyela wakuchoka pa Atate ni pa Mwana : wosachitidwa, wosapangidwa, wosabalidwa, nampo chitulukileje.

Chimwechi Atate mmoji, wosali Achatate watatu ;

Mwana mmoji, wosali Wana watatu : Mzimu Woyela mmoji, wosali Wazimu Woyela watatu.

Ni pa Utatu uu palije cha pachogolo, ingakale cha pambuyo : palije chakupunda, ingakale chakuchepa ;

Nampo Achinawene watatu wa mpumpu wali chikalile mmwemoje : ni wakulingana pamoji.

Chimwechi ponche ponche, umo yananenedwela pamwamba : Umoji pa Utatu, ni Utatu pa Umoji ukadalambilidwa.

Mmwemo iye afunaye kukala wopulumuchidwa : akadaganizila Utatu chimwechi.

Sonincho, kwa kupulumukilatu mmwemoje chosasiika : kuvomela chivomelele umo Ambuye watu Yesu Kristo adachitidwila Nyama.

Pakuti Mvano woongoka ni kuti, tivomele ni tivumbule : kuti Ambuye watu Yesu Kristo, Mwana wa Mlungu, ali Mlungu ni Muntu ;

Mlungu ali, kutuluka pa Chitulo cha Atate, wobadwa pachogolo pa zinyengo : ni Muntu ali, kutuluka pa Chitulo cha Amake, wobadwa pa zinyengo ;

Mlungu chimalizikile, ndi Muntu chimalizikile : chikalile ni chitulo kutuluka pa umoyo wene njelu ni nyama ya wana wa adam ;

Wolingana ni Atate, panama Umlungu wake : wosafelana ni Atate, panama Umuntu wake.

Uyo nangakale Mlungu ni Muntuncho : nampo wosali wawili, Kristo mmoji ali ;

Nampo mmoji ; wosali pakung'anamuka Umlungu chiloele mnyama : nampo pa kuutola Umuntu kuloa mUmlungu ;

Mmojidi ; wosali pa kutimbilikanya chitulo : nampo pa Mwene wake kukala mmoji.

Chifuko ngati umoyo wene njelu ni nyama zili muntu mmoji : chimwechi Mlungu ni Muntu Kristo mmoji ali ;

Uyo anava masaucho dala kutipulumucha : adachika

pa malo ya mizimu, adazyuka siku ya chitatu pa yawo wakufa.

Adakwela Kumwamba, naye akala pa janja la kwene la Atate, Mlungu Mpavu yene : kuchokela kumweko saaje kuwalamula wakulama ni wakufa.

Pa kuja kwake wantu wonche siwadazyuke ni matupi yao : ndipo sataulile ya nchito izo wanazichita achinawene.

Ni iwo wanachita vabwino saloe pa kulama mmwemoje : nampo iwo wanachita voipa pa moto wa mmwemoje.

Uu ndio Mvano Katoliko : uwo ali yenche akapanda kuuvomela chivomelele, wosakoza kukala wopulumuchidwa.

Akuzike Atate ndi Mwana : ndi Mzimu Woyela ;

Umo kumakalila poyamba, chimwechi ndi chapano : ndi kwa vyaka vosata. Amen.

LITANIA.

¶ Apo lichata Litania, kapena Mapembezo ngati kwa Kamu, kuimbidwa kapena kunenedwa pambuyo pa Sala za Umawa pa Siku za Ambuye, Wednesdays ndi Fridays, ndi pa nyengo zina yapo silitaukidwe ni Mwene kuika.

Mlungu Atate, wa kumwamba : mtilengele lisungu ife tisauka wene zambi.

Mlungu Atate wa kumwamba : mtilengele lisungu ife tisauka wene zambi.

Mlungu Mwana, Wakuliombola jiko : mtilengele lisungu ife tisauka wene zambi.

Mlungu Mwana, Wakuliombola jiko : mtilengele lisungu ife tisauka wene zambi.

Mlungu Mzimu Woyela, wa chitulukileje mwa Atate ni mMwana : mtilengele lisungu ife tisauka wene zambi.

Mlungu Mzimu Woyela, wa chitulukileje mwa Atate ni mMwana : mtilengele lisungu ife tisauka wene zambi.

Utatu Woyela, Wene mwawi, Wokuzika, Achinawene watatu ndi Mlungu mmoji : mtilengele lisungu ife tisauka wene zambi.

Utatu Woyela, Wene mwawi, Wokuzika, Achinawene watatu ndi Mlungu mmoji : mtilengele lisungu ife tisauka wene zambi.

Msakumbukila Ambuye, vochwalicha watu, ingakale vochwalicha vya achatate watu wa chikale ; ingakale msajilipilila pa zambi zatu : mtilekele ife, Ambuye wabwino, mwalekele kamu lanu, ilo mwalio mbola ni mwazi wanu wa mtengo wokulu, ndipo msakwia ndi ife vyaka vonche.

Mtilekele ife, Ambuye wabwino.

Pa choipa chili chonche ni malindi ; pa zambi, pa

kuchenjera ni kuulukila kwake diabololo; pa kupyecha mtima kwanu, ni pa kulamula chilamulileje,

Ambuye wabwino, mtipulumuche.

Pa kupulika maso konche pa mtima; pa kujikwisa, ni kujiyerekele chaje, ndi kujizimbaicha; pa kupwetekele mtima, kulunduka, ni kufinga, ndi pa kuchepa konche kwa kukondana,

Ambuye wabwino, mtipulumuche.

Pa vyasa, ni zambi zonche zina za kutipa; pa vakutinyengeza vonche va mjiko, ni va nyama, ni va diabololo,

Ambuye wabwino, mtipulumuche.

Pa kung'anipa mpambe ni chimpunga; pa kufa kwa mtimbo wanu, pa chipindu-pindu, ndi pa chilala; pa kuungana nkondo ndi kusinikalila, ndi pa kufa kwa chizilimukila,

Ambuye wabwino, mtipulumuche.

Pa kuchucha mfumu chaje, kupangana malindi, ndi kumasula mwendo; pa kuyeruzi unama, kujisankulila, ni kujipatula; pa kuumicha mtima, ndi kupepula Mau lanu ni Tauko,

Ambuye wabwino, mtipulumuche.

Kwa mau la kuseli yapo mwachitidwa Nyama moyera; kwa Kubadigwa kwanu koyera ndi Kuumbalidwa; kwa Ubatizo wanu, Kujimana chakudya, ndi Kuyesedwa,

Ambuye wabwino, mtipulumuche.

Kwa Kuchilichimba kwanu, ndi Chitukuta chija cha mwazi; kwa Msalaba wanu ndi Kuva masaucho; kwa Kufa kwanu kwene mtengo ndi Kuikidwa pa manda; kwa Kuzyuka kwanu kwene kukuzika ndi Kukwela kumwamba; ndi kwa kuja kwake Mzimu Woyera,

Ambuye wabwino, mtipulumuche.

Pa chaka chonche cha kusauka kwatu; pa chaka chonche cha kufanikila kwatu; pa hour ya kufa, ndi pa siku ya kulamula,

Ambuye wabwino, mtipulumuche.

Ife wene zambi tikupembezani kutivera, Ambuye Mlungu; ndi mlole kulilinganicha ni kuliongola Church lanu loyera lakuyenela ponche pa njila ya kuongoka;

Ambuye wabwino, tikupembezani kutivela.

Mlole kwasunga ni kwalimbicha pa kukulambilani kwene kwene, pa kuchita malinga ni pa kuyera pa kulama, kapolo watu * . . . , Mfumu watu mwene neema nditu ni Wakutiongola;

Ambuye wabwino, tikupembezani kutivela.

Mlole kulinganicha mtima wake pa mvano wanu, manta yanu, ni chikondano chanu, ndipo chiyambile chapano akukulupilileni, ndipo afune-fune chifunile kuyinikiza kwanu ni kukuzika;

Ambuye wabwino, tikupembezani kutivela.

Mlole kumombeleva ni kumsunga, kumpacha kwalaka wonche wa mawongo wake:

Ambuye wabwino, tikupembezani kutivela.

Mlole kwapacha mwawi ni kwalindilila Mfumu kazi mwene neema † . . . ni wonche wa mnyumba ya mfumu;

Ambuye wabwino, tikupembezani kutivela.

Mlole kuwamunikila wonche AAskof, AKasis, ni ASchemas, ni kujiwa ni kuzindikila kwene kwa Mau lanu; ndipo pa kuyeneza ndi pa kulama kwao ncho walibukiche pa bwalo, ndipo walilangize mmwemo;

Ambuye wabwino, tikupembezani kutivela.

Mlole kwaveka Ambiri wonche wa Bwalo la Mfumu, ni Afuru wa makamu wojiwika, ni neema, njeru, ni kuzindikila;

Ambuye wabwino, tikupembezani kutivela.

Mlole kwapacha mwawi ni kwasunga yawo Wopachidwa bwalo, kwapacha neema wachitiletu ya malinga, ni kuimilila va zene;

Ambuye wabwino, tikupembezani kutivela.

* 1. Edward. 2. Manuel. 3. William.

† 1. Alexandra. 2. ——. 3. Victoria.

Mlole kuwapacha mwawi ndi kulisunga kamu lanu lonche ;

Ambuye wabwino, tikupembezani kutivela.

Mlole kuwapacha mafuko yonche kuunjikana pamoji, mtendere, ndi kuilana pa mitima ;

Ambuye wabwino, tikupembezani kutivela.

Mlole kutipacha mtima kukukondani ni kukuopani, ndi kuchita njeza kulama kwa mlingo wa matauko yanu ;

Ambuye wabwino, tikupembezani kutivela.

Mlole kuwaonjezela kamu lanu lonche neema kuli-vecha modeka Mau lanu, alilandile ni kukonda kwene, ndi kupacha vipacho va Roho ;

Ambuye wabwino, tikupembezani kutivela.

Mlole kulovya m'njira ya va zene wonche yawo wasokelela, ndi wanyengedwa ;

Ambuye wabwino, tikupembezani kutivela.

Mlole kulimbicha wonche yawo wali mkuima ; ndi kwatontoza ndi kwatangata wolenda m'mitima ; ndi kwaucha yawo wakugwa ; ndi pa kutera kumfinga Shetan panchi pa mapazi yatu ;

Ambuye wabwino, tikupembezani kutivela.

Mlole kwapokola, kwatangatila, ndi kwatontoza, wonche yawo ali pa kuluswa, pa kusowa vintu, ndi pa kulaga ;

Ambuye wabwino, tikupembezani kutivela.

Mlole kusunga wonche ali mkuyenda ulendo pa mtunda pena pa nyanja, wakazi wonche yawo ali mkupuma wana, wonche wakudwala, ndi wana wakanda ; ndi kuwalengela lisungu lanu wonche yawo wamangidwa ni wa mikoli ;

Ambuye wabwino, tikupembezani kutivela.

Mlole kwaombeleva, ndi kwalela, wana wonche wa masiye, ndi anamfedwa, ndi wonche woingwa ni wosauchidwa ;

Ambuye wabwino, tikupembezani kutivela.

Mlole kuwalengela wantu wonche lisungu ;

Ambuye wabwino, tikupembezani kutivela.

Mlole kuwalekela wa mawongo watu, yawo waku-titamangicha, ndi yawo wakutigumulila, ndi kung'anamula mitima yao ;

Ambuye wabwino, tikupembezani kutivela.

Mlole kutininka ni kulindilila vipacho va jiko umo vibadwila tivitumile, kuti pa nyengo yake yakukwima tijikondwele navo ;

Ambuye wabwino, tikupembezani kutivela.

Mlole kutipacha kulapa kwene ; kutilekera zambi zatu zonche, kupungwaila, ndi kopanda kujiwa ; ndipo mtiveke ni neema ya Roho wanu Woyera, tikonje makalidwe yatu kwa mlingo wa Mau lanu loyera ;

Ambuye wabwino, tikupembezani kutivela.

Mwana wa Mlungu : tikupembezani kutivera.

Mwana wa Mlungu : tikupembezani kutivela.

Kambelele ka Mlungu : wakuzichocha zambi za jiko ;

Mtipache mtendele wanu.

Kambelele ka Mlungu : wakuzichocha zambi za jiko ;

Mtilengele lisungu.

Kristo, mtivele.

Kristo, mtivele.

Ambuye, mtilengele lisungu.

Ambuye, mtilengele lisungu.

Kristo, mtilengele lisungu.

Kristo, mtilengele lisungu.

Ambuye, mtilengele lisungu.

Ambuye, mtilengele lisungu.

¶ Ndipo kasis, ndi kamu pamoji naye, wajinena pempelo la Ambuye.

Atate watu, wa Kumwamba, Jina lako liyelechedwe. Ufumu wako uje. Vija ufuna vichitidwe, mjiko ngati Kumwamba. Utipache lelo chakudya chatu cha siku. Ndi utilekele mangawa yatu, ngati

ife tiwalekela wa mangawa watu. Ndi usatitengela poyesedwa; Nampo utipulumuche pa voipa. Amen.

Kasis. Ambuye, msatichitila umo tinachitila zambi.

Yanko. Msatilipilila umo tinachitila zimpulu-pulu.

Tipempe.

Mlungu, Atate mwene lisungu, wosapepula kubu-ula kwa yawo wakutimbinyuka mtima, ingakale kufuna kwa yawo wadandaula; Kwa lisungu mtiimilile pa mapempelo yatu yayo tiyachita pa maso yanu pa masauko ni maputo yatu yonche, pali ponche yatilemelela; ndipo mtivele kwa neema kuti voipa vija, ivo kuchenjela ni kunyengeza kwa diabololo kapena kwa wantu kutichitila, vilazidwe chaje; ndi kwa malango ya ubwino wanu vimwazike nditu; kuti ife akapolo wanu, tikapanda kupwetekechedwa ni mata-mangichidwe yali yonche, tisapuma kukuyamikani pa Church lanu loyera; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu.

Ambuye, ukani, mtitangatile, ni mtivuule chifuko cha Jina lanu.

Mlungu, tavera ni makutu yatu, ndi achatate watu wadatifotokozela, vija va ufulu mnachita masiku yao, ni masiku ya kale pachogolo pa achi-iwo.

Ambuye, ukani, mtitangatile, ni mtivuule myinikizidwe.

Akuzike Atate, ndi Mwana: ndi Mzimu Woyela;

Yanko. Umo kumakalila poyamba, chimwechi ndi chapano: ndi kwa vyaka vosata. Amen.

Pa wa mawongo watu mtiombebele, Kristo.

Mtipenye pa kulaga ni mtima wa ufulu.

Kulira kwa mtima watu mpenye wene lisungu.

Wene ubale msaziumila zambi za kamu lanu.

Chilolele wene ubale mvere kupempera kwatu.

Mwana wa David, mtichitile lisungu.

Ndi chapano ni chikalile mmwemoje muone mwayeneledwa kutivera, Kristo.

Mtivele kwa neema, Kristo; mtivele kwa neema, Ambuye Kristo.

Kasis. Ambuye, lisungu lanu lilangizidwe pa ife;

Yanko. Umo ife tikukulupililani.

Tipempe.

Tikupembezeni mojjichicha, Atate, kupenya chitezele kuti ife wosali ndi mpavu; ndipo Jina lanu likuzidwe mng'anamule pa ife voipa vija vonche ivo tayeneledwa kuvipata kwa malinga nditu; ndi mti-pache, kuti pa masauko yatu yonche tikulupilile chikulupilile wosaopa pa lisungu lanu, ndipo chiya-mbile chapano tikupoteleni pa kukala wa pa woka ni wopanda ukazuzi, myinikizidwe ni kukuzidwa; mkati mwa Woteteza watu ndi Woimila wa pa yeka, Yesu Kristo Ambuyatu. Amen.

Pempelo la Woyela Krusostomo.

Mlungu mwene mpavu zonche, mwatipacha neema nyengo ii kuchita kwa mtima umoji mapembezo yatu yakusanganizana pachogolo panu; ndi mwalanga kuti wawili kapena watatu wakasonkana kuchamila Jina lanu simwapache ivo wafuna: Mmalize chapano, Ambuye, ivo wafuna ndi ivo wapempa akapolo wanu, umo simuwakomele viwi; kutipacha pa vyaka ivo vilipo tijiwe va zene vanu, ndi pa vyaka vija sivije kulama kwa vyaka vosata. Amen.

2 Kor. xiii.

Neema ya Ambuyatu Yesu Kristo, ndi kukonda kwake Mlungu, ni kusanganizana kwa Mzimu Woyela, kukale ndi ife tonche kwa vyaka vosata. Amen.

APA LITELA LITANIA.

kukonja makalidwe yatu pano, ni sonincho kwa lisungu lanu kukulumbani ni kukukuzichani; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

Pa nyengo ya Namba chakudya ni chilala.

Mlungu, Atate watu wa Kumwamba, imwe wene mpeleka vula ivumbe, jiko lipache vopacha, nyama zibalane, ni nchomba zionjezeke; Penyani, tikupembezani, masauko ya kamu lanu; ndi mtipache kuti kusowa vintu ni namba chakudya, izo tayeneledwa kusauchidwa nazo chifuko cha mpulimpuli zatu, zisanduchidwe kwa ubwino wanu chilengelele lisungu kukala malonda yosauma ndi chindimba; kwa kukonda kwake Yesu Kristo Ambuyatu, kwa Uyo pamoji namwe ni Mzimu Woyela kukale kuyinikiza ni kukuzicha, chapano ndi chikalile mmwemoje. *Amen.*

Kapena ili.

Mlungu, Atate mwene lisungu, mwawenu pa siku za Elisha wolosa, mdatembenuza chizizimukile kuso wa vintu viwi ni namba chakudya pa Samaria kukala chindimba ni malonda yosauma; Mtilengele lisungu, kuti ife, pakulangidwa chapano kwa zambi zatu ni masauko ngati yaja, tilenjele chimwechija tawefe titangatidwe pa nyengo yake: Muvionjezele vipacho va jiko kwa kupeleka mwawi wanu wa Kumwamba: ndipo mtininke kuti ife, tikalandila ivo va kukoma pakosi kwanu kosamana, tichite navo kuti mkuzike mawene, wa mpawi watangatidwe, ni mitima yatu tawefe itontozedwe; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

Pa nyengo ya Nkondo ni Mapokoso.

Mlungu Mwene mpavu zonche, Mfumu wa mafumu wonche, ndi Wakuviongola vintu vonche, mpavu zanu namba chintu chili chonche chopangidwa chikoza kuchucha, kuliko kwa Imwe kulanga wene zambi kwa malinga, ni kuwalengela lisungu yawa wakulapa kwa

MAPEMPELO NI MAU YA YAKUYAMIKA

PA IVO VIKUGWAVO VINA VINA.

¶ *Yakadanenedwa pachogolo pa mapempelo yawili yakutela ya Litanja, kapena ya Sala za Umawa ndi za Ujulo.*

MAPEMPELO.

Kupata vut.

Mlungu, Atate wa Kumwamba, mwalanga kwa Mwana wanu Yesu Kristo, kuti, siniwaninke wonche yawo wafunafuna ufumu wanga, ni kuchita malinga kwa mlingo wake, vintu vonche ivo sivifunidwe kulela tupi lao; Mtipelekele, tikupembezani, pa kusowa chimwechi, vula ya msinku ni ya nyolinyoli, kuti tilandire vipacho va jiko kutitontoza ife, ni kwa kukulemekezani: mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

Kupata ng'amba yabwino.

Ambuye Mlungu Mwene mpavu zonche, kale chifuko cha zambi za wana wa adam mdagwibilicha jiko lonche, akawe wantu asano ni atatu, ndipo pambuyo pake kwa lisungu lanu lalikulu mdalanga, kuti wosaliona ngancho; Ife tikupembezani chichikile, kuti, ingakale ife tayeneledwa chiyeneledwele kwa zimpu-lumpulu zatu kutimbidwa ni mtimbo wa vula ni maji, nampo pa kulapa ife kwene kwene mtipelekele ng'amba yabwino, umo sitilandilile vipacho va jiko pa nyengo yao; ndipo tijiyeluze pa kulangidwa kwanu

zene: Mtipulumuche ni mtivuule, pa manja ya wa mawongo watu, tikupembezani pa kujichicha; mchepekeche kujitwinya kwao, mtime usokolo wao, ndi mtimbilikanye malindi ayo wapanga; kuti ife tika-kala ndi kuombelela kwanu kwa nkondo yatu, tili-ndililidwe mmwemoje vipandu vonche, tikukuzeni, pakuti Imwe moka mpeleka kulaka konche; kwa ivo vakuyenela va Mwana wanu yeka yeka, Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

Pa nyengo ya Mtimbo uli wonche kapena Kudwala konche kwakuyenela kwa wantu.

Mlungu Mwene mpavu zonche, pa kukwiya mdapeleka mtimbo pa kamu lanu mwawenu mmapululu, chifuko wadamasula mwendo kwa Moses ni Aaron ni mbwinya yoka yoka; sonincho, nyengo ya mfumu David, mdawapa ni mtimbo wa chipindupindu maelfu ma kumi asano ni awili, nampo kukumbukila lisungu lanu mdawapulumucha yawo wanachala; Mtilengele lisungu ife wene zambi wosauka, yapo mnatipenyela ni kudwala kwakukulu ni kufa kwakunyinji: ndipo ngati siku zija mdalola voteteza, ndipo mdamuza Malaika yuja wakuonanga asiye kulanga, chimwechi chapano mkalole kubweza pa ife mtimbo uu ni kudwala kwakupwetekecha; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

¶ *Pa Weeks za Ember, likadanenedwa siku lili lonche, kuwapempela yawo salovyedwe pa Holy Orders.*

Mlungu Mwene mpavu zonche, Atate watu wa kumwamba mnajigulila Church lakuyenela konche konche kwa mwazi wene mtengo wa Mwana wanu wokondedwa; Mlipenye Church limwelo ni lisungu, ndipo siku izi mlilangizile njila ni kuichogozza mitima ya wopotela wanu AAskof ni Wakuwesa gulu lanu la mbelele, kuti asamwikila ali yenche manja kuwilima, nampo wasankule ni mvano ni njeru wantu wakuyenela wapotele pa kulindilila kwa pa koka pa Church

lanu. Ndi mwaninke yawo saikidwe pa misinku yao kwa nchito ili yonche ya pa yoka neema yanu ni mwawi wanu wa Kumwamba; kuti pa machitidwe ni mayaluzo yao wabukiche kukuzika kwanu, ndipo wauchogoze upulumuchi wa wantu wonche; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

Kapena ili.

Mlungu Mwene mpavu zonche, wakupeleka vonche vachomwe vabwino, kwa malango yanu pakukala Mlungu mwayalangiza maikidwe pa misinku ina ina pa Church lanu; mwaninka wonche yawo satanidwe kwa nchito yoyenela ili yonche kukutumikilani kuli konche mmwemo neema yanu, tikupembezani; ndipo mwazaziletu achiiwo chimwechi ndi va zene zene va mayeluzo yanu ndi mwaveke ni umoyo wosalakwa, kuti wapotele pachogolo panu kwa kuvomeleka, Jina lanu lalikulu likuzidwe, ni kulikomela Church lanu la pa loka; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

¶ *Pempelo ilo liloleka kunenedwa pambuyo pa lili lonche la ayo pamwamba.*

Mlungu, chiyambile chitulo chanu ni ivo muli navo mwalengela lisungu ni kulekelela, myalandile mape-mbezo yatu yakujichicha; ndi ingakale tamangidwa ni kunyembedwa ndi mnyololo wa zambi zatu, maganigani ya lisungu lanu lalikulu nampo yatimasule; Yesu Kristo alemekezedwe, Wotiteteza watu ni Woimilila. *Amen.*

¶ *Pempelo kwa 'High Court of Parliament,' ilo likadawerengedwa yapo bwalo lao liungidwa.*

Mlungu mwene neema viwi viwi, tikupembezani kujichicha nditu kwa Ufumu uu ponche ponche, ndi maka maka kwa High Court of Parliament, ilo laungidwa siku izi panchi pa Mfumu watu mwene religion nditu ni mwene neema; Kutu mlole kuchogozza ni

kukazikicha mapangano yao yonche, mpunde kukuzidwa mawenu, Church lanu lipate ubwino, ni Sovereign watu, ni milaga yake, akale wosaluswa, ni mmbili yabwino, ni kufwanikila; kuti vonche viikidwe pa misinku yao ni kulimbichidwa wakachita likwale achiiwo, kuchamila vija vakupunda ni vakulimba, kuti mtendele ni kukondwa, va zene ni kuchita malinga, religion ni ubale wene wene, vilimbichidwe pa ife kwa vibadwa vonche. Ivi ni vonche vina ivo sivikadasiidwa, kwa achiiwo, kwa ife tawefe, ni kwa Church lanu la mpumpu, ife pakujichicha tipempa pa Jina ni Kuteteza kwake Yesu Kristo Ambuyatu woyelekedwelatu ni Mpulumuchi. *Amen.*

¶ *Collect kapena Pempelo kwa makalidwe yonche ya wantu ilo likadatumiwa pa nyengo zija yapo Litania losalangizidwa linaledwe.*

Mlungu, Wakupanga ni Wakusunga wana wa adam wonche, tikupembezani pa kujichicha kwa makamu yonche ni makalidwe ya wantu; kuti mrole kuwajiwicha njila zanu, ni kulama kwanu kwene kusangalalicha kwa mafuko yonche. Maka maka, tipempa kuti Church Katoliko likazikike; ndipo Roho wanu wabwino alilangizile njila ni kuliongola, mpaka wonche yawo wajivumbula ndi wajitana Wa Kristo wachogozedwe mnjila mwa zene ndi wagwili-letu mvano pa roho iyo ili imoji, kumangichana pa mtendele, ni kuchita malinga kwa kulama pano. Pomalizika, tipeleka mmanja mwanu, ngati pa manja ya Atate wabwino, wonche yawo wasauchidwa muli monche, kapena wafinyikizidwa, pa mtima, pa tupi, kapena pa makalidwe yao; [** maka maka yawo kwa chifuko chao yafunidwa mapempelo yatu,*] kuti chikukondweleni kwatontoza ndi kuwatengela mankwala umo viwasowela mwina mwina, kuwaninka kujizinga

* *Aya yakadanenedwa yapo alipo wantu yawo wafuna mapempelo ya Gulu la Church.*

pa mapwetekecho yao, ni kutuluka kwa kusekelela pa masauko yao yonche. Ni ichi kwa chifuko cha Yesu Kristo tichipempa. *Amen.*

MAU YA KUYAMIKA.

¶ *Yakuyamika kwa wonche ngati kamu.*

Mlungu Mwene mpavu zonche, Atate wa malisungu yonche, ife akapolo wanu wosayenela kantu tikuyamikani kujichicha ni kuchokela pa mtima kwa ubwino wanu wonche ndi ubale wanu wakukonda kwa ife, ni kwa wantu wonche; [** maka maka yawo wafunawo kutila nchembe ya kulumba ni kuyamika kwa malisungu yanu ayo mnawalengela siku izi.*] Tikuyelekelani pakuti mwatipanga, pakuti mwatisunga, ndi pakuti mwatininka vonche va mwawi va umoyo wa pano; nampo maka maka, pakuti mnakonda mosawelengeka apo mdaliombola jiko lino mkati mwa Ambuyatu Yesu Kristo; kwa ivo vakutitengela neema, ni kwa chikulupi cha kukuzika. Ndipo, tikupembezani, mtininke ife kuvela malisungu yanu umo tiyeneledwela, kuti mitima yatu iyamike yopanda kuzimbaicha, ndi tibukiche kulumba kwanu, si pa milomo yatu yoka, nampo pa makalidwe yatu; pa kujivumbukicha kukupotelani, ndi pa kuyendaenda pachogolo panu pa kukala pa toka ni pa kuchita malinga siku zatu zonche; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu, uyu, pamoji ndi imwe ni Mzimu Woyela alemekezedwe ndi akuzidwe, mpaka vyaka vosata. *Amen.*

Kwa vula.

Mlungu Atate watu wa Kumwamba, pa kupeyelela vonche kwanu kwene neema mvumbicha vula

* *Aya yakadanenedwa apo wena yawo wanapempele-dwa wafuna kubwezela malumbo.*

ya chizimalupya ni vula ya kamkonda pa jiko, lituluche vipacho wavitumile wantu; Tikuyamikani pa kujichicha kuti mwakonda, apo vintu vitisowa nditu, kutipelekela pomalizika vula ya kukondecha pa jiko la chokolo chanu, ndipo kulipumicha apo lidauma, ife akapolo wanu wosayenela kantu titontozedwe, ni Jina lanu loyela likuzike: kwa malisungu yanu mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

Kwa ng'amba yabwino.

Ambuye Mlungu, mwatichicha ife kwa malinga kwa mtimbo wanu wa masiku yano ya vula ya chibindikiza ni maji, ndipo pa lisungu lanu mwapumicha ni kutontoza maumoyo yatu kutitengela mpepo ina ya kukonda pa nyengo ii ni yene mwawi; Tililumba ni kulikuzicha Jina lanu la pa loka chifuko cha ili lisungu lanu, ndipo sitifotokoze siku zonche ubale wanu kwa chibadwa ni chibadwa; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

Kwa chindimba.

Atate mwene lisungu lalinyinji, kwa ubwino wanu wene neema mwavela mapempelo yakulambalamba ya Church lanu, ndipo mwatembenuza chilala chatu ni kusowa vintu vikale kosauma malonda ni kuchuluka vintu; Ife tikuyamikani pa kujichicha kwa kukoma pa kosi kwanu kwa nyengo ii yoka; tikupembhezani msasia ubale wanu wakukonda kwa ife, ndipo jiko latu litininke vipacho vake va kuonjezeka, mkuzike imwe ni ife titontozedwe: mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

Kwa Mtendele ni kuvuulidwa kwa mawongo watu.

Mlungu Mwene mpavu zonche, muli chilindo cha mpavu kwa akapolo wanu kwa nkope za wa mawongo wao; Tikulumbani ni kukuyamikani pakuti tavuulidwa pa vipandu vija vavikulu va pa danga, ivo vidatikweteza: Titulucha kuti kwa ubwino wanu

woka sitinavumbukichidwa ngati vofufula mmanja mwao; Tikupembhezani msasia kutitengelancho ife malisungu aya yanu, ndipo jiko lonche lijiwe kuti imwe muli Mpulumuchi watu ndi Wotivuula kwa mpavu; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

Kwa kubwezela kwatu Mtendele kwa kamu.

Mlungu wa chikalile mmwemoje, Atate watu wa Kumwamba, imwe moka mehita wantu kuilana bwino pa nyumba, ndi kutontoza punjo ya kamu la njalale losava lumbwe; Tiliyerekela Jina lanu loyela, kuti mwalola kuchicha mtima pa mapokoso ayo ya kumaula mwendo, ayo yauchidwa pa ife siku izo; tikupe-mbezani pa kujichicha viwi, kuninka ali yenche wa ife neema, kuti chiyambile chapano tivele bwino kuyenda chiyendele pa matauko yanu ya pa yoka; ndi takale ni umoyo wopanda milandu, ndi wa mtendele pa maso panu ni wene mbiri yabwino, tisapuma kukutililani nchembe yatu ya kulumba ni kuyamika kwa aya malisungu yanu kwa ife; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

Kwa Kupulumuchidwa kwa Chipindu-pindu, kapena Kudwala kwina kwakuyenela.

Ambuye Mlungu, mwatitema mabala chifuko cha zambi zatu, ndipo mwatilaza chifuko cha volakwa watu, kwa kupenyela kwanu kwa kulemela masiku yano ni kwa kuofya; ndi chapano, pakati pa kulamula mwakumbukila lisungu, ndi kuyaombola maumoyo yatu pa kamwa pa nyifa; Tikutililani, Atate wabino, tawefe, maumoyo ni matupi aya mwayavuula, yakale nchembe yene umoyo kwanu, kulumba ni kukuzicha siku zonche malisungu yanu pakati pa Church lanu; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

Kapena ili.

Ife tijichicha-panchi ndipo tivomela pa maso yanu, Atate mwene mwene lisungu, kuti malangidwe

yonche ayo yanalembedwa pa torah yanu yakadati-gwela umo tinayeneledwela chifulo cha volakwa watu va makamu makamu ni mtima wouma: Nampo pa kuona kuti ife tidajichicha panchi, ingakale wosajichicha ni likwale umo tinayeneledwela, mwakonda kwa lisungu lanu kutila mankwala pa kudwala kuja kwa kuyambukila uku tapwetekechedwa viwi nako masiku yano, ndi mwabweza mapokoso ya kusekelela ni kusangalala mmaseleli mwatu; Tikutililani pa Ukulu wanu wa Mlungu nchembe ya kulumba ni kuyamika, kulumba ni kulikuzicha Jina lanu lakukuzika, kwa kulindilila kwanu mmwemo ni kupenyelela kwanu kutichinga ife; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

MAPEPELO YA CHIDULE, EPISTOLA, NDI EVANGEL

IZO ZIKADACHITIDWA NAZO PA NYENGO ZONCHE ZA
CHAKA.

¶ *Penya bwino, kuti Pempelo la chidule lalangizidwa kwa Siku la Ambuye lili lonche, kapena kwa siku lili lonche la pa loka ilo lili ndi 'Vigil' kapena Ujulo wake, likadanenedwa pa Sala za pa Ujulo wake.*

Siku la Ambuye la Kuyamba pa nyengo ya Kuja.

PEMPELO LA CHIDULE.

Mlungu Mwene mpavu zonche, tipacheni neema kuti titaye nchito za mdima, tijiveke va nkondo va dangalila, chapano pa umoyo uu wakufa, umo Mwana wanu Yesu Kristo adatijela ife chipenyelele ndi kuji-chicha nditu; kuti ife siku lakutela, yapo sabwelencho Iye pa Ukulu wake wakukuzika kwalamula wolama ndi wakufa, tiuzyukile umoyo wosafa, mkati mwa mmweyo wakulama ndi wokala mfumu pamoji ndi Imwe ndi Mzimu Woyela, chapano ndi chikalileje. *Amen.*

¶ *Pempelo ili la chidule likadanenedwancho siku ndi siku, pamoji ndi Mapempelo yena pa nyengo ya Kuja, mpaka Ujulo wake Kubadwa Kristo.*

EPISTOLA. Rom. xiii. 8.

Msakala ndi mangawa yali yonche kwa ali yenche, ikawe kukonda anjanu; pakuti amkondayo mwina wamaliza torah. Chifuko ili, Usachita chigololo, Usasinikalila, Usaba, Usapalamula mnjako, Usaku-

mbila ; ndi likakalapo tauko lina lonche, lachitidwa mutu umoji tenyu pa mau ilo, kuti, Ujimkonda mnanchi wako ngati umwene. Kukonda kosachitilatu mnanchi voipa ; mmwemo kukonda kuli kuzazidwa kwake torah. Ndipo ichi, kuijiwa nyengo, kuti hour chapano kwa inu kuuchidwa pa litulo : chifuko chapano kupulumuka kwatu kuli pafupi kupunda yapo tidavomela. Usiku wayenda mchogolo, usana wawandikila ; mmwemo tivule nchito za mdima, tijiveke ndi vintu va nkondo va dangalia. Tiyyende-yende ndi mbili yabwino ngati pa usana ; yosali pa magule ndi pa kumwa moa lumbwe, yosali pa vinde-nyenyela ndi kulaula, yosali pa kuyambana ndi pa kupweteka mtima. Nampo mujiveke Ambuye Yesu Kristo, musajichitila malango ya kuikilatu va nyama kwa kukumbila kwake.

EVANGEL. *W. Matt. xxi. 1.*

Ndi yapo wadawandikila ku Yerusalem, niaja ku Bethphage, ku pili la Mizeit, pa nyengo iyo Yesu adapeleka wanafunzi wawili, kuwanenela achi iwo, Mukani ku muji uwo pa mandunji ndi inu, ndi chapano yapa simkomane mbunda yomangidwa, ndi mwana wa mbunda pamoji ndi iyo : mkazimasule, mjija nazo kwanga. Ndipo muntu akati kantu kwa inu, mjiti, Ambuye ali kuzililila : ndi chapano yapa sazipeleke izo. Ndi ichi chidalipo, litelanye lija lidanenedwa ndi wakulosa, kuti, Mkati kwa mwana wamkazi wa Zion, Penya mfumu wako akujera wodeka, ndi kuyenda pamwamba pa mbunda ndi mwana wa mbunda mwana wa nyama ya pa panda. Ndi wanafunzi wakamuke wadachita umo Yesu adawaikila nchito ; niaja ndi mbunda ndi mwana, niaika malaya yao pamwamba pa izo ; niamkazika pamwamba pa izo. Ndipo gulu lalinyinji lakupunda lidayala malaya yao pa njila ; ndi wena wamadula ntawi pa mitengo, wadaziyala pa njila. Ndipo magulu wakuyenda mchogolo, ndi yawo wakuchata mmbuyo, wamakuza,

kunena, Hosana kwa Mwana wa David : Ayelekedwe uyo akujayo pa Jina la Ambuye ; Hosana pamwamba pene. Ndipo pa kuloa iye pa Yerusalem, muji wonche udajijimuka, kuti, Yani uyu ? Ndi gulu wadanena, Uyu wakulosa Yesu, kuchoka pa Nazaret wa pa Galili. Nialoa Yesu pa hekal ya Mlungu, niataya kubwalo wonche wakugula ni wakusalila malonda pa hekal ; niang'anamula meza za wakusintana ndalama, ndi mipando ya yawo wakusalila njiwa ; niawanenela achi iwo, Yalembdwa, Nyumba yanga siitanidwe nyumba ya kusali : nampo inu mwaichita mbanga ya ankungu.

Siku la Ambuye la Kawili pa nyengo ya Kuja.

PEMPELO LA CHIDULE.

Ambuye Woyerekedwa, mwalembecha Malembo yonche yoyela kwa mayeluzo yatu ; Tipacheni ife tiyavele, tiyasome, tiyapenyeche, tijiyeluze yamweyo, ndi kuyatafunila mmtima, mpaka kwa kujizinga, ndi kutontoza kuja kuchokela Mau lanu loyela, tifumbatile, wosatayancho chikulupi chiya chene mwawi cha kulama chikalile mmwemoje, icho mwatipacha mkati mwa Mpulumuchi watu Yesu Kristo. *Amen.*

EPISTOLA. *Rom. xv. 4.*

Vili vonche ivo vidalembedwa pachogolo, vidalembedwa kwa mayeluzo yatu, dala kuti kwa kujizinga ndi kwa kutontoza kwa malembo tikale ndi chikulupi. Ndi Mlungu wa kujizinga ndi wa kutontoza akupacheni inu kukala ndi maganizo yamweyaja muntu ndi mnjake kwa mlingo wa Yesu Kristo : dala kuti ndi mpumu imojimoji ndi pa kamwa pamoji, mmkuziche Mlungu, ndi Atate wa Ambuyatu Yesu Kristo. Mmwemo mjitengelane ndi anjanu, umo Kristo ncho adajitengela inu, kwa kukuzika kwake Mlungu. Pakuti ndinena kuti Kristo wapata kukala wakutumikila yawa wakuumbala pa mlandu wa va zene va

Mlungu, kuyalimbicha malangano ndi achatate, ndi mafuko kumkuzicha Mlungu kwa lisungu lake; umo yalembedwela; Chifuko ichi sindibukiche mbili yako pa Mafuko, ndi sindiliimbile jina lako zabur. Ndi anena ncho, Lulutani inu Mafuko, pamoji ndi kamu lake. Ndi sonincho, Mlumbeni Ambuye, monche inu mafuko; ndi mlumbicheni makamu yonche. Ndi sonincho Isayah anena, Siukale muzo wa Yesse, ndi uyo aimancho kulamula milandu pa Mafuko, kumchamila iye Mafuko sakulupilile. Chapano Mlungu wa kukulupilila akuzazeni inu ndi kusekelela konche, ndi mtendele pa kuvomela, mpaka kuchuluka chikulupi pa inu, pa mpavu ya Mzimu Woyela.

EVANGEL. *W. Luka xxi. 25.*

Ndipo sivikalepo vizindikilo pa jua ndi mwezi ndi ntondwa; ndi pamwamba pa jiko kufinyidwa mafuko, pa kuikangachila, nyanja kuvundukila ndi mafunde; wantu kutenguka mtima ndi manta, ndi kulindilila ivo vikujavo pa jiko la kukala wantu: pakuti mpavu za Kumwamba sizitingizike. Ndi pa nyengo iyo samwone Mwana wa adam ali mkuja pa mtambo pamoji ndi mpavu ndi kukuzika kwakukulu. Ndi ivi vikayamba kukalapo, inuchani, mjinyamule mitu; kwa chifuko kuombola kwanu kuwandikila. Ndipo adati parabole kwa achi iwo: Penyani mkuyu, ndi mitengo yonche: chaka ikapuka chapano, pakupenyela mawene mpata kujiwa chapano kuti jinja lilipo pafupi. Chimwechi ndi inu ncho, chaka mkaona ivi ndi vipata kukalapo, mujiwe kuti ufumu wa Mlungu ulipo pafupi. Amen ndikunenelani, kuti, Chibadwa ichi sichingapite, mpaka vonche sivikapate kukalapo Kumwamba ndi jiko sivipitiletu: mau yanga siyanga-pitiletu.

Siku la Ambuye la Chitatu pa nyengo ya Kuja.

PEMPELO LA CHIDULE.

Ambuye Yesu Kristo, pa kuja kwanu kwakuyamba

mdamtuma mtenga wanu kuti aikiletu njila yanu pachogolo panu, Mwalengele anyamata wanu ndi wakulu wa nyumba wa vintu vanu va kuseli nawoncho kukonjelatu ndi kuikilatu chimwechija njila yanu, pa kubweza mitima ya yawo wosavela kuchata njelu za yawo wakuchita malinga, ndipo pa kuja kwanu kwa kawili kulilamula jiko tioneke kamu lololeka pa maso panu, namwe mlama ndi mkala mfumu pamoji ndi Atate ndi Mzimu Woyela, chikalileje Mlungu mmoji, chikalile mmwemoje. *Amen.*

EPISTOLA. 1 *Kor. iv. 1.*

Chimwechi muntu atiwerenge ife, anyamata wa Kristo sonincho wakulu wa nyumba wa va kuseli va Mlungu. Yapa, kwa ivo vichalavo, kufunidwa pa wakulu wa nyumba, kuti ali yenche aoneke wakuvo-mereka. Ndi pa nama ine, chili chopepuka kuti ndilamulidwe viwi ndi inu, ingakale pa bwalo la wantu: yetu, ingakale namwene sindijilamula viwi. Chifuko ndeka ine sindijiwichana kantu ndi namwene; nampo ine wosatuluchidwa wa malinga pa ichi: ndi uyu wakundilamula viwi Ambuye ali. Chimwechi musalamula kantu pachogolo pa nyengo, mpaka Ambuye saaje, uyo ncho samulikile vobisa va mdima, ndipo salangize pa danga njelu zopangidwa za mitima; ndipo pa nyengo ija kulumba kwake sikupate kumkalila ali yenche kuchokela pa Mlungu.

EVANGEL. *W. Matt. xi. 2.*

Ndi Yohana akave pomangidwa nchito za Kristo, adatumiza pa manja ya wanafunzi wake, adati kwa iye, Kodi iwe uli uyu akujayo, kapena timlindilila wina? Naayanka Yesu naati kwa achi iwo, Mukani mkamfotokozele Yohana ivi muvela ni mupenyela: wopulika maso waona ncho, wakujimpila wayendaye-nda, wa makate wachukidwa, ndi wagonti wavela, ndi wakufa wazyuchidwa, ndi wa mpawi wali ndi evangel

yayenezedwa kwao. Ndi wakuwina ali yenche wosaona chintu cha kuchwala pa ine. Ndi mkumukaje yawa pa ulendo wao, naayamba Yesu kwanenela magulu ya wantu ya Yohana, Chiani mudatuluka mmapululu kupenyelatu? Bango ndi ligwedezeke ndi mpepo? Nampo chiani mudatuluka kupenyelatu? muntu wavekedwa ndi malaya yakuolowa? Penyani, yawo wavala malaya yakuolowa ali pa manyumba ya mafumu. Nampo chiani mudatuluka kupenyela? wakulosa? Yetu, ndikunenelani, ndi wakupunda nditu wakulosa. Ndiye uyu wadamlemba kuti, Penya, ndipeleka mtenga wanga pa nkope yako, uyo saikiletu njila yako pachogolo pako.

Siku la Ambuye la chinai pa nyengo ya Kuja.

PEMPELO LA CHIDULE.

Ambuye, uchani, chonde, mpavu zanu, ndi kutijela, ndi kutipokola ndi nkongono zazikulu; kuti ife, ingakale tachekezedwa viwi ndi zambi zatu ndi usokolo watu, wosatamanga bwino pa njila yatu ya kupikana makani, nampo titangatidwe msanga ndi kupulumuka kwa neema yochuruka ndi lisungu lanu; kwa kuteteza kwake Mwana wanu Ambuyatu, kwa uyo pamoji ndi Imwe ndi Mzimu Woyela ukale ulemu ndi kukuzika, chikalile mmwemoje. *Amen.*

EPISTOLA. *Phil. iv. 4.*

Sekelelani pa Ambuye masiku yonche ndi sonincho, ndikuti, Sekelelani. Kujisunga kwanu kupate kujiwika ndi wantu wonche. Ambuye pafupi. Musalalukila kantu; nampo pa chintu chili chonche pa sala ndi pa kupempela pamoji ndi kuyamika, ivo mufuna vipate kujiwika kwa Mlungu. Ndi mtendele wa Mlungu, wakupunda malango yonche, siuike posungidwa mitima yanu yakukonda ndi malango yanu pa Kristo Yesu.

EVANGEL. *W. Yohana i. 19.*

Ndipo uwo umboni wa Yohana, yapo Wa Yehudah wadatuma wakutika nchembe ndi Wa Levi kuchoka pa Yerusalem kwa iye kumfuncha, uli yani? Naabukicha: sanakana; naabukicha, kuti, Ine wosali Kristo. Naamfuncha, Mmwemo bwanji? Kodi iwe uli Eliyah? Naanena, Iai. Kodi iwe wakulosa yuja? Naayanka, Iai. Mmwemo wadati kwa iye, Iwe uli yani? kuti tipeleke yanko kwa yawo wadatituma. Ujinenanji umwene? Adati, Ine ndili mau la uyo akuzayo mmapululu, Ougolecha njila ya Ambuye, umo adati wakulosa Isayah. Ndi yawo wadapelekedwa wadali wa APharisi. Naamfuncha iye, naati kwa iye, Mmweme ubatizani ngati iwe wosali Kristo, angakale Eliyah, angakale wakulosa yuja? Naawayanka Yohana kuti, Ine ndibatiza ndi maji; pakati pa inu aima muntu uyu inu simjiwa, uyo akujayo pambuyo pa ine, luzi la sapato lake ine sindiyenela kulimasula. Yaya yadapata kukala pa Bethania chidya lija la Yordan, yapo Yohana adali nabatiza.

Mabadigwe ya Ambuyatu, kapena siku la kubadwa Kristo litanidwa

Siku la Christmas.

PEMPELO LA CHIDULE.

Mlungu Mwene mpavu zonche, mwatininka Mwana wanu wobadwa yeka kujitengela chitulo chatu, ndi ngati nyengo ii kubadwa ndi Virgin woyelechedwa; Tipacheni ife mkubadwancho ndi kuchitidwa wana wanu kwa kutisankula mawene ndi kwa neema, siku ndi siku tichitidwe wa chapano kwa Mzimu wanu woyela; mkati mwa mmweyo Ambuyatu Yesu Kristo, uyo alama ndi kukala mfumu pamoji ndi Imwe ndi Mzimu Woyela mmweyo, chikalileje Mlungu mmoji chikalile mmwemoje. *Amen.*

EPISTOLA. *Heb. i. 1.*

Pa kuchuruka mbua mbua, ndi mochuruka mwina mwina kale Mlungu akawakambile achatate pa wakulosa, pakutera pa masiku yaya adatikambila ife pa Mwana wake, uyo adamwika wakulosa pa vintu vonche chokolo, kwa uyo ncho adapanga vyaka va kukalileje; uyo pa kukala kuyazamila kwa kukuzika kwake, ndi chokomedwa chene cha chitulo chake, ndi kuchirikiza vonche kwa ilo-akuti la mpavu yake, yapo adachita kuyelecha kwa zambi, niakala panchi pa janja la chimuna la Ukulu pamwamba; yapo adapata kukala wakupunda malaika, umo waloela chokolo pa jina lopambana kupita achi iwo. Pakuti kwa yuti wa malaika adati pa nyengo ili yonche, Iwe Mwana wanga, lelo ndakubala iwe? Ndi sonincho, Ine sindikale kwa iye Atate, ndi iye sakale kwa ine Mwana? Ndi chaka yapo adalovyancha uyo wobalidwa wa chisamba pa jiko lakukalila wantu, adanena, Wamlambiletu achi malaika wonche wa Mlungu. Ndi panama achi malaika, awanena, Uyo achitayo achi malaika wake mpepo, ndi wakumtumikila pa bwalo lilime la moto: nampo panama mwana, anena, Mpando wako, Mlungu, chikalile mmwemoje; ndi mpulu wa kuchita malinga mpulu wa ufumu wako. Udakonda kuchita malinga, udaipila kopanda torah: mmwemo Mlungu, Mlungu wako, adakujocha ndi mafuta ya kuyangala kupunda anjako. Sonincho, Iwe, Ambuye, pa kuyamba udaviika ivo vakuyalila jiko lino panchi, ndi Kumwamba nchito za manja yako: izi sizitaike; ndi iwe suulongezeletu: ndi izo zonche sizilale pa kugonela viwi chifa cha malaya; ndi chifa cha chovinihila suuzipinde, ndipo sizing'anamuke: nampo iwe mmweyuja, ndi vyaka vako vosatelanya.

EVANGEL. *W. Yohana i. 1.*

Pakuyamba adalipo Mau, ndipo Mau adamkalila Mlungu, ndipo Mau adali Mlungu. Uyu adamkalila

Mlungu pakuyamba. Vonche vidapata kukalapo kwa iye; ndi popanda iye namba kantu kadapata kukalapo aka kapata kukalapo. Pa iye kulama kudakalapo; ndipo kulama kuja kudali dangalila la wantu. Ndipo dangalila limulika pa mdima; ndi mdima wosalilandilatu. Adapata kukalapo muntu, wopelekedwa ndi Mlungu, jina lake Yohana. Mmweyo adaja chikalile kwa umboni, kutionechelatu umboni wa dangalila, kuti wonche wavomereletu kwa iye. Sadakalapo dangalila limwelo, nampo dala alangiziletu umboni wa dangalila. Lidakalapo dangalila la zene zene, ilo limmulikila muntu ali yenche ali mkulosa mjiko muno. Adakalapo pa jiko lino, ndi jiko lino lidapata kukalapo kwa iye, ndipo jiko lino silidapata kumjiwa. Chiloele pa vintu vake mwene wake adaja, ndi achi iwo wa Iye mwene wake sadamlandira. Ndi yawa wonche wadamlandira, adawapacha achi iwo bwalo kupata kukala wana wa Mlungu, yawo walivomera jina lake. Yawo wadabalichidwa, si kuyamba pa miazi, ingakale pa icho idafuna nyama, ingakale kuyamba pofuna mwamuna, nampo kuyamba pa Mlungu. Ndipo mau adapata kukalapo nyama, niakala pa hema kwatu (ndipo tidapenyecha kukuzika kwake, kukuzika ngati kwake uyo wobadwa yeka yeka kwa Atate), wojala neema ndi va zene.

Siku la Woyela Stephano.

PEMPELO LA CHIDULE.

Mtilenjele Ambuye, pa masauko yatu yonche ya pa jiko pano chifuko cha kulangiza umboni wa va zene vanu, kupenya chipenyele Kumwamba, ndipo pa kuvomela tikuone kukuzika kuja sikuvunukulidwe; ndipo pa kujala ndi Mzimu Woyera, tijiyeluze kwakonda ndi kwapacha mwawi yawo wakutisaka, kwa mlingo wa Mmboni wanu woyamba Stephano Woyera, uyo adawapempela yawo wakumsinikalila kwanu, Yesu Wolumbidwa Mwawi wene, muima chiimile pa

janja la chimuna la Mlungu dala mwapokole wonche yawo wosauchidwa pa mlandu wanu, Woteteza watu yeka, ndi Woimilila watu. *Amen.*

¶ *Ndipo lijichata Pempero la chidule la siku la Kubadwa, ilo silinenedwe wosapuma mpaka ujulo wake siku la Chaka cha chapano.*

PA MALO YA EPISTOLA. *Mach. vii. 55.*

Stephano pa kukalida wojala ndi Mzimu Woyela akatwanulile maso kupenya Kumwamba, adaona kukuzika kwake Mlungu, ndi Yesu ali mkuima pa janja la chimuna la Mlungu, naati, Penya, ndi-penyecha Kumwamba kwachekulidwa, ndi Mwana wa adam waima pa janja la chimuna la Mlungu. Ndipo, wakakuze kulila kwakukulu, wadali mkucheka makutu, niamdumila iye ndi mpumu imoji; niamtaya kubwalo ku muji, niamponyela miala: ndipo amboni wadaika malaya yao pa miendo ya mnyamata wotanidwa Saul. Ndipo wadali mkuponyela miala Stephano, ndaamtanila Ambuye ndaanena, Ambuye Yesu, landila mzimu wanga. Ndi akagwade, adakuza mau lalikulu, Ambuye, usawasungila zambi ii. Ndi yapo adati chimwechi, adagwa pa litulo.

EVANGEL. *W. Matt. xxiii. 34.*

Penya kwa chifuko ichi ine ndipeleka kwanu wakulosa ndi wantu wa malango, ndi wolembela: ndi wina wina wa yawo simwapeko ndi kuwatalamicha; ndi wina wina wa yawo simwatyapule pa masunagoge yanu, ndi kwasaka pa muji mpaka muji; kuti pamwamba pa inu ujele mwazi wonche wa kuchita malinga ndi wamwazika pamwamba pa jiko, chiyambile mwazi wa Habil wakuchita malinga mpaka mwazi wa Zakariah, mwana wa Barakiah, uyo mudamsinikalila pakati pa hekal yakuseli ndi mazbah. Zene ndikunenelani, Ivi vonche sivije pamwamba pa chibadwa ichi. Yerusalem, Yerusalem, iwe waku-

wapa wakulosa, wakuponyela miala yawo wopelekedwa kwako: kangati nidaduna kusun-kasonka wana wako, kwa mlingo wa machitidwe ya mbalame kusun-kasonka wanapiyo wake panchi pa mapapiko yake kwakotamila, ndi simdafuna! Penya, nyumba yanu yasiidwa kwanu ya masame. Chifuko ndikunenelani, kuti inu simngandionencho chiyambile chapano, mpaka simkati, Woyerechedwa uyo akujayo pa jina la Ambuye.

Siku la Woyela Yohana Evangelist.

PEMPELO LA CHIDULE.

Ambuye mwene lisungu, tikupembezani kuponya pa Church lanu miendo ya jua yanu yakumulika, kuti yapo limulikidwa ndi mayeluzo ya Apostolo wanu ndi Evangelist wopachidwa mwawi Yohana Woyela, liyendeyende pa dangalila la va zene vanu, ndi potela pake lifikiletu pa dangalila la kulama chikalile mmwemoje; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

EPISTOLA. 1 *W. Yohana i. 1.*

Ichi chidalipo chichokele poyamba, ichi tachiva, ichi tachiona ndi maso yatu, ichi tidachipenyecha, ndi manja yatu yadapapasa, cha Mau la chilamile (ndi kulama kudalangizidwa pa danga, ndi taona, ndi tionecha umbone, ndi tikufotokozelani inu kulama kwa chikalileje mmwemoje, ndiko kuja kudalipo pa Atate, ndi kudatilangizidwa pa danga); ichi tachiona ndi tachiva, tikufotokozelani inu neho, kuti inu neho mkale ndi kusanganizana ndi ife: ndi kusanganizana kuja tili nako kuli ndi Atate, ndi Mwana wake Yesu Kristo: ndi ivi tikulembelani kuti kusekelela kwatu kuchitidwe kotelanya. Ndipo ndi uwo utenga uwo tava kwe Iye, ndi tikufotokozelani inu, kuti Mlungu dangalila ali, ndi pa Iye paliye mdima namba pang'ono. Tikati kuti tili ndi kusanganizana naye, ndi tiyendayenda pa mdima, tingonama, ndipo sitichita va zene; nampo tikaendaenda pa dangalila umo iye akalila pa

dangalila, tili ndi kusanganizana ali yenche ndi mnjake, ndipo mwazi wa Yesu Mwana wake utichuka pa zambi zonche. Tikanena tilije zambi tijisokelecha, ndi va zene zene vosali mkati mwa ife. Tikavumbula zambi zatu, ali ndi mvano iye ndi wakuchita malinga kutilekela zambi zatu, ndi kutichuka ife kwa kuchita vosali va malinga konche. Tikati kuti sitidachita zambi, timchita Iye wa boja, ndi mau lake palije pa ife.

EVANGEL. *W. Yohana xxi. 19.*

Yesu amnenela Petro, Undichate ine. Petro, aka-cheuke, ampenya mwanafunzi uyo Yesu adamkonda ali mkuchata; uyo ncho adayajamila pa chifua chake pa chakudya, ndi adati, Ambuye, Uyo sakuvumbukichile ndayani? Mwemo Petro pa kumwona amnenela Yesu, Ambuye, Nka uyu? Yesu amnenela, Nikafuna alongeze mpaka ndikuja, chiani kwako? iwe undichate ine. Mwemo mau ili lidabuka kwa achabale, kuti mwanafunzi mmweyo sangafe; nampo Yesu sadati kwa iye, sangafe; nampo, Nikafuna iye kulongeza mpaka ndikaja, chiani kwako? uyu ndi mwanafunzi uyo achita umboni wa vintu ivi, ndi avilemba vintu ivi: ndi tijiwa kuti umboni wake uli wa zene. Vilipo ncho vavinyinji vina ivo adachita Yesu, ndi ivo vikalembedwa chimoji chimoji, ndiganiza ingakale jiko lene silikadavipatila malo vikalakala ivo vikadalembewa.

Siku la iwo Wopanda Kulakwa.

PEMPELO LA CHIDULE.

Mlungu Mpavu yene, pakamwa pa wana wa kanda ndi wakuyamwa mwaikilatu mpavu, ndi mwachita yawo wosanena kukukuzichani pa kufa kwao; Vifecheni ndi kupa mkati mwatu visimo va zambi zonche, ndi kutilimbicha ndi neema yanu, ndipo pa kukala ndi umoyo watu wosalakwa, ndi pa kuvomela chita-

fukile, mpaka kufa, tilikuziche Jina lanu lakuyela; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

PA MALO YA EPISTOLA. *Mar. xiv. 1.*

Ndi nidaona, ndi penya, Kambelele ndi kaima pamwamba pa piri Sion, ndi pamoji naye maelf mia ndi makumi anai ndi anai, chikalile ndi jina lake ndi jina la Atate wake lalembedwa pamwepo pa mpumi zao: Ndi ndikuva kulila kuchokela Kumwamba, ngati kulindima maji yanyinji, ngati kugunda mpambe yeikulu: ndipo kutimba kuja nidava ngati kutimba kwa yawo wene vilumbo wakuita ndi vilumbo vao: naimba, chifa cha nyimbo ya chapano pachogolo pa mpando, ndi pa nkope za vija vakulama, ndi wakulu akulu: ndi namba muntu adali mkukoza kujiyeluza nyimbo ija, ikawe maelf mia ndi makumi anai ndi anai, ndi yawo waomboledwapo pa jiko lino. Yawo ndiwo waja wasatilidwa ukazuzi ndi wakazi: pakuti virgins. Yawo wakumchata Kambelele konche apitako. Yawo wadagulidwapo pa wantu, pakukala vakulawa kwa Mlungu, ndi kwa Kambelele. Ndipo pakamwa pao unama wosaoneka pakuti walipo wopanda kulakwa pa nkope pa mpando wa Mlungu.

EVANGEL. *W. Matt. ii. 13.*

Ndi yapo achi iwo wasamuka, penya, malaika wa Ambuye adamwonekela Yoseph pa kulota, kunena, Uka ukatenge kamwana ndi amake pamoji nawe, ukatawile ku Egupto, ukakale uko mpaka sindikati kwa iwe; pakuti Herod akuti ndimfunu kamwana kumwonanga. Niauka, niatenga kamwana ndi amake pamoji naye usiku, nasamukila ku Egupto; ndi adali pamwepo mpaka kufa kwa Herod: limalizike ilo^o adati Ambuye kwa wakulosa, kunena, Kuchokela pa Egupto nidamtana mwana wanga. Pa nyengo iyo Herod, akaone kuti adakojedwa ndi waja wa malango, adali ndi mpumu viwi, niapeleka niawapa wana wonche wamuna yawo wadali pa

Bethlehem, ndi pa malile yake yonche, ati maka wa vyaka viwili ndi kuchepa, kwa mlingo wa nyengo iye adafunchicha kwa yawo wa malango. Pa nyengo iyo lidamalizika ilo wadati pa Yeremiah wakulosa, kunena, Pa Ramah mau lidaveka, kulila ndi misozi yakuwawa, Rahel kuwalilila wana wake wakwabala; wasafuna kutontozedwa, pakuti paliye.

Siku la Ambuye pambuyo pa Kubadwa.

PEMPELO LA CHIDULE.

Mlungu mwene mpavu zonche, mwatininka mwana wanu wobadwa yeka kujitengela chitulo chatu, ndi ngati nyengo ii kubadwa ndi Virgin woyelechedwa, Tipacheni ife mkubadwa ncho ndi kuchitidwa wana wanu kwa kutisankula mawene ndi kwa neema, siku ndi siku tichitidwe wa chapano kwa Mzimu wanu woyela; mkati mwa mmweyo Ambuyatu Yesu Kristo, uyo alama ndi akala Mfumu pamoji ndi Imwe ndi Mzimu Woyela mmweyo chikalile Mlungu mmoji, vyaka vosata. *Amen.*

EPISTOLA. *Gal. iv. 1.*

Ndipo ndinena, kuti wakuloa chokolo, ati maka akali wosakula, wosalekana ndi kapolo, ingakale chikalile ambuye wa vonche; nampo ali panchi pa walimu ndi wakulu wa nyumba mpaka nyengo ija yaikidwilatu pachogolo ndi atate. Chimwechija ife ncho, yapo tidali wana, tidali tachitidwa akaporo kwa vintu ivo vingolimangila jiko lino: nampo yapo nyengo ya kutela idafika, Mlungu adapelekelatu Mwana wake wobadwa ni wamkazi, wobadwa panchi pa torah, kuombola yawo wadali panchi pa torah, tipate ife ncho kutengedwa kukala wana. Ndipo pa kukala inu wana, Mlungu anapelekelatu chituru-kile Mzimu wa Mwana wake wakumbala mwene pa mitima yanu kulila, Abba, Atate. Mmwemo iwe sukalancho kapolo, nampo mwana wake mwene; ndi pa

kukala mwana wake wakuloa chokolo ncho kwa Mlungu.

EVANGEL. *W. Matt. i. 18.*

Mabadigwe yake Yesu Kristo yadali chimwechi: kutomelezedwa amake Mariam ndi Yoseph, pachogolo sanafikane pamoji, adaoneka ndaima mimba ndi Mzimu Woyela. Ndi Yoseph mwamuna wake, pa kukala wakuchita malinga, ndi wosafuna kumtilila manyazi kubwalo, adali ndi mtima kuti, ndimchujule paseli. Nampo yapo adali ndi mpumu ya kuchita ivo, penya, malaika wa Ambuye adamwonekela pa kulota, kunena, Yoseph, mwana wa David, usaopa kutenga mkazako Mariam kukala naye; chifuko icho chabalichidwa pa iye ndicho cha Mzimu Woyela: Ndipo sapume mwana, ndipo ujimtana jina lake Yesu; pakuti iye sapulumuche kamu lake pa zambi zao. (Ndi icho cha mpumpu chata kukalapo, chimalizike icho Ambuye adati pa wakulosa, kunena, Penya wamkazi wosakwatiwa saime mimba, ndipo sapume mwana ndipo samtane jina lake Emanuel, ndilo kufotokozedwa, pamoji ndi ife Mlungu.) Ndipo Yoseph adauka pa litulo lake, naachita umo malaika wa Ambuye adamtaukila, naatenga mkazake kukala naye; ni sadapata kumjiwa mpaka adapuma mwana: naamtana jina lake Yesu.

Kuumbala Kwake Kristo.

PEMPELO LA CHIDULE.

Mlungu Mwene mpavu zonche, mdachita kuti Mwana wanu woyelekedwa adulidwe tupi, ndi kuvacha torah pa milandu ya wantu; Tipacheni kudulidwa kwene kwene kuja kwa Mzimu; kuti mitima, ndi viwalo vatu vonche, chifechedwele kwa makumbilo yonche ya mjiko ndi mnyama, pa vonche tiveche ivo mvifuna moyelekedwa: mkati mwa mmweyo Mwana wanu Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

EPISTOLA. *Rom. iv. 8.*

Wakuwina uyo Ambuye wosamwelengela zambi. Mmwemo kuwinicha kuja pamwamba pa yawo wakuumbala, kapena pamwamba pa yawo wosauumbala ncho? Chifuko tinena, kuti kuvomela kwake kudawelengeledwa kwa Abraham kuti ndiko kuchita malinga. Mmwemo kudawerengedwanji? chikalile waumbalidwa, kapena wakakala wosaumbalidwa? Yosali wakala pa kuumbala, nampo ndi wakala popanda kuumbala: ndi adalandila chizindikilo cha kuumbala, chakukomelecha kuchita malinga kwa kuvomela umo adavomelela popanda kuumbala: mpaka kukala atate wa wonche wakuvomela, ingakale kwa kopanda kuumbala; mpaka kuchita malinga kuwelengeledwe kwa yawo ncho; ndi atate wa kuumbala ncho, kwa yawo wosali wa kuumbala koka nampo sonincho woyendayenda pa mapazi ya kuvomela kuja kwa atate watu Abraham, kuja adali nako popanda kuumbala. Chifuko chilanga chiya kuti akadaloa pa maiko yonche chokolo, chosali kwa Abraham, ingakale kwa mbeu yake, kwa torah, nampo pa kuchita malinga kwa kuvomela. Chifuko yawo wa torah wakaloa chokolo, kuvomela kwakutulidwa kukala kwa chaje, ndi chilanga chalazidwilatu.

EVANGEL. *W. Luka ii. 15.*

Ndipo idalipo, yapo achi malaika wadachoka pa iwo kwenda Kumwamba, wowesa wadati achi iwo kwa achanjao, Tieni chapano mpaka pa Bethlehem pene, ndipo tione ichi chapata kukalapo, icho Ambuye adachijiwicha kwa ife. Ndipo wadaja kuwilima, niakomana ndi Mariam ndi Yoseph, ndi mwana wa kanda ndaagona podyela ng'ombe. Ndipo wakachione, wadajiwicha mau yayo yadanenedwa kwa achi iwo ya mwana uyu. Ndipo wonche yawo wadava wadayelekelwa pa vintu ivo vidanenedwa kwa achi iwo ndi wowesa. Nampo Mariam adali mkusunga yonche

yayo yadanenedwa, kuvipanikizana pa mtima wake. Ndipo wowesa wadabwela, kumkuzicha ndi kumumba Mlungu kwa vonche ivo adavela ndi kuviona, mmwemuja umo mudanenedwela kwa achi iwo. Ndi yapo siku zisano ndi zitatu zidafikilana kwa kumuumbala, jina lake lidatanidwa Yesu, ilo lidachulidwa ndi malaika pachogolo sadatengedwe mmimba.

¶ *Pempelo la chidule, Epistola, ndi Evangel imweija siwerengedwe siku lili lonche pambuyo mpaka Epiphania.*

EPIPHANIA,

PENA

Kuonekela kwake Kristo pa danga kwa Mafuko.

PEMPELO LA CHIDULE.

Mlungu pa kuwachogoza ndi ntondwa mdachita Mwana wanu wobadwa yeka awaonekele Mafuko padanga; Tipacheni kwa lisungu, kuti ife tikujiwani chapano pa kuvomela, ukata umoyo uu tiujiwiche chikondele Umlungu wanu wokuzika, mkati mwa mmweyo Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

EPISTOLA. *Ephes. iii. 1.*

Kwa ndande ya ichi ine Paol, wa pa maluzi wa Yesu Kristo pa milandu ya inu wa Mafuko, ngati mudava kukala wamkulu wa nyumba kwa neema ya Mlungu, ija idaninkidwa kwa ine chifikile pa inu; kuti kwa mlingo wa mavunukulidwa cha kuseli chidajiwichidwa kwa ine, (umo nidalembela pachogolo mchidule, pa kusoma mau yamweyo, mukoza kuona ndi malango kuzindikila kwanga kwa ichi chakuseli cha Kristo;) icho pa mabadwe yena sichinajiwichidwa kwa wana wa adam umo chidavunukulidwila pa Mzimu chapano kwa AApostolo wake woyela, ndi wakulosa kuti, Mafuko waloe mchokolo pamoji ndipo wakale wa tupi limwelo, ndi wakumangizana

pa chilanga chake pa Kristo pa Evangel iyo ndipata kukala wakutumikila wake, kwa mlingo wa mninko wa neema ija ya Mlungu idaninkidwa kwa ine kwa mlingo wa kulimbilila kwa mpavu yake. Kwa ine, idaninkidwa neema ii, kwa ine wang'ono nditu wa woyera wonche, kuti ndiyeneze kwa Mafuko chuma cha Kristo chosawandika; ndi kuwamulikila wantu wonche kusanganizana kwa chakuseli chija chobisidwa chiyambile vyaka vakukalaje pa Mlungu, uyo adavipanga vonche: dala, kuti njelu za makamu makamu za Mlungu zijiwichidwile kwa yawo wakyamba ndi wene mabwalo pa malo ya Kumwamba kwa Church kwa mlingo wa maikidwe pachogolo pa vyaka va chikalileje, yaya adayachita pa Yesu Kristo Ambuyatu: mkati mwa uyo tili ndi kughana ndi njira ya kutipelekezako wosakaikila, pa kumvomela iye.

EVANGEL. *W. Matt. ii. 1.*

Ndi pakubalidwa Yesu pa Bethlehem wa Yehudah, pa siku za Herod mfumu, penya, wantu wa malango wadachoka uko lituluka jua naafika pa Yerusalem kunena, Ali kuti uyu adapumidwa mfumu wa A-Yehudah? pakuti tidaona ntondwa yake pa kutuluka jua, ndi tidaja kumlambila iye. Ndi yapo Herod mfumu adava, adali kukwezedwa mtima, ndi Yerusalem wonche pamoji naye. Ndi akasonkaniche wonche wakutila nchembe wakulu ndi wolembela wa kamu, adajifunchila kwa achi iwo, Kristo akadabalidwa kuti. Niati kwa iye, Pa Bethlehem wa Yehudah: chifuko chimwechi chalembedwa ndi wakulosa, Nawe Bethlehem, jiko la Yehudah, wosali waung'ono pa ambiri wa Yehudah: chifuko pa iwe satuluke mnduna, naye sawese kamu langa Israel. Ndipo Herod akatane waja wa malango kuchengezi, adawafunchicha nyengo ya kuoneka ntondwa. Niawatuma ku Bethlehem, naati, Mukani, mumfuniledi kamwana aka; ndipo mukata kumwona mudanditengele mau,

ndifike ndimlambile nane. Ndi yapo wadava mfumu, wadamuka pa ulendo wao; ndipo, penya, ntondwa ija wadaiona pa kutuluka jua idawachogolela, mpaka idafika idaima pamwamba paja adalipo kamwana. Ndi wakaione ntondwa, wadasekelela kusekelela kupunda. Ndipo wakaloe mnyumba, wadaona kamwana pamoji ndi Mariam amake; ndipo wadagwa panchi ndi wadamlambila; ndi yapo wadamasula akatundu wao, wadamtilila mitulo, zahab ndi luban ndi mur. Ndipo yapo wadapachidwa ndi Mlungu kubwebweta pakulota wangambwelele Herod, wadasamuka pa jiko lake kuloa pa jiko lao kwa njira injake.

Siku la Ambuye la kuyamba pambuyo pa Epiphania.

PEMPELO LA CHIDULE.

Ambuye, chonde, landilani ndi ubale malambilo ya kamu lakulamba kwanu: ndipo apacheni kuzindikila ndi kujiwa ivo wakadavichita, sonincho wapate neema ndi mpavu wavimalize vimwevo kwa mvano; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

EPISTOLA. *Rom. xii. 1.*

Mmwemo ndikuchisani inu, abale, kwa malisungu yake Mlungu, kuti, Mwimichile matupi yanu nchembe yakudula yene umoyo, yoyela, yakumkondwela Mlungu, iyo ndio kupotela kwanu kwene njelu. Ndi musailanicha makalidwe ndi nyengo ya chikalileje ya pano: nampo mjing'anamula wene mtundu wanu kwa kuchita wa chapano mtima wa mlango wanu, mpaka kulinganicha chiani chija achifuna Mlungu chabwino, ndi chakukondwela ndi chakutelanya. Chifuko kwa neema iyo yaninkidwa kwa ine, ndinenela muntu ali yenche pa inu, asakala ndi maganizo yakujikweza kupunda yayo ayeneledwa kuganiza, nampo kuganiza mpaka kujitimalika, umo Mlungu adamgawila muntu ali yenche mlingo wa kuvomela. Chifuko ngati tili ndi viwalo vavinyinji pa tupi limoji, ndi viwalo vonche vosali ndi machitidwe yamweyaja: ndi

ife, pakukula wanyinji, tili tupi limoji pa Kristo, ndi ali yenche viwalo va tupi limoji ndi anjatu.

EVANGEL. *W. Luka ii. 41.*

Ndipo wakulu wake wamayenda ulendo chaka ndi chaka ku Yerusalem pa siku lalikulu la Paska. Ndi yapo adapata kukala ndi vyaka kumi ndi viwili, pakukwela achi iwo kwa mlingo wa chisimo eha siku lalikulu: ndi pakutelanyelatu siku, mkubwelaje, mwana yuja Yesu adalongeza pambuyo pa Yerusalem; ndipo wakulu wake sanajiwa; nampo yapo wadati kuti ali pa ulendo, wadayenda njila ya siku imoji; ndipo wanafunafuna pa achabale wao ndi yawo wakuzeweleta nawo: ndi yapo sadamwona, wadabwelela ku Yerusalem kumfunafuna. Ndipo idalipo, pambuyo pa siku zitatu wadamwona pa hekalu, ndakala pakati pa woyeluza, ndawavela, ndi sonincho kuwafuncha mafuncho: ndipo wonche wakumvela wamatoima pa kuzindikila kwake ndi pa mayanko yake. Ndipo kumwona, wadazizwa; ndipo amake adati kwa iye, Mwana, kwa chiani udatichitila chimwechi? Penya, atate wako ndi ine tidali mkukufuna ndi kutilidwa maganizo yanyinji. Ndipo adati kwa achi iwo, Ikala bwanji kuti mdali mkundifunafuna? Sindajiwa kuti ine sindingasiye kukala pa nyumba ya Atate wanga? Ndi sadazindikila ilo wadalikamba nawo. Naachika pamoji nawo, naaloa mNazaret; naajiika pa malo pake panchi pa achi iwo: nampo amake adali mkusunga yayo yonche yonenedwa pa mtima wake. Ndipo Yesu adayenda mhogolo pa njelu ndi msinku, ndi pa kukondwela kwa Mlungu ndi kwa wantu.

Siku la Ambuye la kawili pambuyo pa Epiphania.

PEMPELO LA CHIDULE.

Mlungu Mwene mpavu zonche, wa chikalile mmwe-moje; wakuongola vonche Kumwamba ndi mjiko; Vechani ndi chanasa malambilo ya kamu lanu ndi mti-

pache mtendele wanu masiku yonche ya kulama kwatu pano; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

EPISTOLA. *Rom. xii. 6.*

Ndipo pakukala ndi va ulele vakulekana kwa mlingo wa neema ija yoninkidwa kwa ife, kapena kulosa, tilose kwa mlingo wa kulinganichana vintu pa mvano watu; kapena kutumikila, titafukile pa kutumikila; kapena wakuyeruzi, pa kuyeluzilatu; kapena wakuchisa, pa kuchisilatu: wakusanganizana chaninkile wena pa kuloza kumoji; uyo wa pachogolo, kuchita ndi changu; uyo wakulengela lisungu, chisangalalile pa maso. Kukonda kopanda kuzimbaicha. Wakunyanchila usokolo; wakukumbatila na ndi chabwino. Pakukonda ubale wakukala ndi maganigani ali yenche kwa achanjake; pa kuyinikiza ali yenche wakuwerenga mnjake pachogolo; pa kuchita changu wosali ndi chindenge-nyele: wakututuma pa mzimu; wakumpotela Ambuye; wakwekela pa chikulupi; wakukala waluumila pa masauko; wakutafukila pa kusali; wakusanganizana ndi yawo woyela pa kusowa vintu; wakusaka umo akadadauzila alendo. Mwapache mwawi yawa wakukusakani; mpacheni mwawi, musaleswa. Kusekela pamoji ndi yawo wakusekela; kulila pamoji ndi yawo wukulila. Wakukala ndi maganizo yamweyaja ali yenche ndi anjake. Wosakala ndi maganizo yakukweza, nampo kukukulika pamoji ndi yawo woehichidwa panchi.

EVANGEL. *W. Yohana ii. 1.*

Ndipo siku ya chitatu udatapata kukalapo ukwati pa Kana wa pa Galili; ndi amake wa Yesu adalipo: ndi Yesu neho adatanidwa, ndi wanafunzi wake, ku ukwati. Ndipo pa kupelewela vino, amake wa Yesu amnenela, Waliye vino. Niamnenela Yesu, Wamkazi, chiani nanu ine ndi inu? saa yanga ikali yosaja. Nianena amake kwa wakutumikila, Vili

vonche sakakuuzeni, mvichite. Ndi idalipo michuko isano ndi umoji ya miala yaikidwilatu pamwepo kwa chisimo cha wa Yehudah, umoji umoji wakuloa mbia ziwili kapena zitatu. Niawanenela Yesu, Zazani michuko ndi maji. Niaizaza ku milomo. Niawanenela, Tunganipo chapano, mukani nayo kwa wamkulu wa chakudya. Niamuka nayo. Ndi akalaweje wamkulu wa chakudya maji yayo yadachitidwa vino, ndi wosajiwa yachoka kuti, (nampo wakutumikila yawo wadatunga maji wadajiwa,) wamkulu wa chakudya adamantana mkomwene, niamnenela, Muntu ali yenche pakuyamba atulucha vino yabwino; ndi chaka wantu wakakuta, ija ili yoipa: nampo iwe wasunga vino yabwino mpaka chapano. Ichi chizindikilo chakuyamba Yesu adachita pa Kada wa pa Galili, ndipo adaonecha pa danga kukuzika kwake; naamvomela wanafunzi wake.

Siku la Ambuye la chitatu pambuyo pa Epiphania.

PEMPELO LA CHIDULE.

Mlungu Mwene mpavu zonche, wa chikalile mmwe-moje, penyani chitikondele kulenda kwatu, ndipo pa voluswa watu vonche ndi vakutisowa tambasulani janja lanu la kwene lititangatile ndi kutivinikila; mkati mwa Yesu Kristo Ambayatu. *Amen.*

EPISTOLA. *Rom. xii. 16.*

Musapata kukala wokalamuka kwa inu mawene. Wosambwezela muntu voipa kwa voipa. Kujipangila malango yokadwa pa nkope za wantu wonche. Ikakozeka, umo ikalila cha maka inu, kukala ndi mtendere pamoji ndi wantu wonche. Abale wanga wokondedwa, msasunga mangawa yanu viwi, nampo sendelelani pa kukwia: chifuko yalembedwa, Kusunga mangawa kuli kwanga; ine sindilipiletu, anena Ambuye. Mmwemo wakukuipi-lala akaona njala, umdulile ntonji; akaona luju, umwe-

chë: chifuko pakuchita chimwechi suunjike makala ya moto mbua pa mutu wake. Usalepela ndi choipa, nampo laka choipa ndi chija chabwino.

EVANGEL. *W. Matt. viii. 1.*

Yapo adachika pa manta, magulu yakulu wadamchata iye. Ndipo penya, adaja wa makate ndipo adali mkumlambila, kunena, Ambuye, ukafuna ukoza kundichuka. Ndipo Yesu akatambasule janja lake, adamkavya, kuti, Nifuna; uchukidwe. Ndipo chapano yapo makate yake yadachukidwa. Nianena Yesu kwa iye, Ona, usati kwa ali yenche: nampo muka, ujilangize kwa wakutila nchembe, ukatile mninko uja Musa adakonja, kukala umboni kwa achi iwo. Ndipo pa kuloa Yesu pa Kapernaum, adamjera kenturion, kumpembeza, ndi kunena, Ambuye, mnyamata wanga wagona kwanga kudwala ndi kujenjemela, wazunjidwa kupunda. Niamnenela Sindifike, sindimchiliche. Ndipo kenturion adayan-ka adati, Ambuye, sindiyenela uloe panchi pa chindu langa: nampo ujiti ndi mau loka, ndipo mnyamata wanga sachilichidwe. Chifuko ine ndili panchi pa bwalo, ndikala ndi asikari panchi pa ine: ndipo ndimnenela uyu, Yenda, ndipo ayenda; ndi mnjake, Ija, ndipo akuja; ndi kapolo wanga, Chita ichi, ndipo achita. Ndi Yesu akave, adayekekela, niati kwa yawo wakuchata, Zene ndikunenelani, sindakomana mvano wa mtundu uu, ingakale pa Israel. Ndipo ndikunenelani inu, kuti wanyinji sachoke pa kutuluka ndi pa kubila jua, ndipo sagone panchi pa chakudya pamoji ndi Abraham, ndi Isaak, ndi Yakob, pa ufumu wa Kumwamba: nampo wana wakwabala wa ufumu wa sataidwe ku mdima ya kubwalo: pamwepo kulila ndi kutafuna mano. Naati Yesu kwa kenturion, Muka; umo udavomelela, chimwechi chipate kukala kwako. Niachilichidwa mnyamata hour limwelija.

Siku la Ambuye la chinai pambuyo pa Epiphania.

PEMPELO LA CHIDULE.

Mlungu, mjiwa kuti taikidwa pakati kati pa voluswa vavinyinji ndi vavikulu, mpaka sitikoza ife chifuko cha kulenda kwatu kwa chitulo kuima chiimile; Tipacheni mpavu za kutisunga, zitichilikile pa voluswa vonche, zitipelekeze pa mayeso yonche; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

EPISTOLA. *Rom.* xiii. 1.

Umoyo nli wonche ujike pa mpambo wake panchi pa ivo vataukidwa ndi wene mabwalo wakupunda: chifuko paliye wene bwalo ikawe waikidwa ndi Mlungu; ndi wene mabwalo yayo yakukalapo yaikidwilatu pa mipambo yao kwa Mlungu. Chimwechi uyu wakuchucha mwene bwalo, wachimalila ichi chaikidwilatu pa mpambo wake ndi Mlungu: ndi yawo wamalila sajilandilile malamulo. Chifuko mafumu wosali kuofya nchito zabwino, nampo nchito zoipa. Ndi ukafuna ndisaopa mwene bwalo? chita zabwino, ndipo sukale ndi malumbo chiyambile pa mmweyuja: chifuko ali wakutumikila Mlungu kwako pa vabwino. Ndi ukachita voipa opa; chifuko wosatenga upanga chaje: chifuko wakutumikila Mlungu ali, wakulipilila malinga pa kukwiya kwa wakuchita voipa. Mmwemo sichingasiidwe kujiika pa mpambo wako panchi, si chifuko chakukwiya koka, nampo kwa kujijiwicha ndi mwene wake neho. Chifuko kwa ichi mulipa sonko neho; chifuko ali wake utumikila wake Mlungu, kuloza mmwemo nditu ndi kutafukila. Mmwemo mwalipile wonche icho chayeneledwa: kwa uyo akadalandila sonko, sonko; kwa uyo direito, direito, kwa uyo manta, manta, kwa uyo ulemu, ulemu.

EVANGEL. *W. Matt.* viii. 23.

Ndipo wanafunzi wake wadamchata iye ndi waloa mkachombo. Ndipo penya, chimpunga chachikulu

chidauka pa nyanja, mpaka kachombo kuvinikilidwa ndi mafunde: nampo adali mlitulo. Ndipo wakamjere, wadamuucha, kuti, Ambuye, utipulumuche, titaika. Ndi awanenela, Chiani muli ndi manta manta, inu wa mvano wong'ono wong'ono? ndipo adauka, nanyindila mpepo ndi nyanja; ndi idapata kukala bata zi. Nampo wantu wadayekekela, kuti, Muntu wanji uyu, kuti ingakale mpepo ingakale nyanja zimvecha? Naye akafike chidya lina pa jiko la Wa Gadara, wadamchingamila wawili wogwiridwa ndi madaimon, kutuluka mmajina wakung'ang'ala viwi, muntu wosakoza kupita pa njira imweyo. Ndi penya, wadakuza mau, kuti, Chiani nanu inu ndi ife Mwana wa Mlungu? udaja kuno kutizunja pachogolo pa nyengo? Ndipo idalipo kwakutali ndi achi iwo litende lalikulu la nguluwe ndi zidya. Chimwechi madaimon wadali mkupembeza kunena, Ukatitaya ku bwalo, utigwirize kuloa pa litende lu nguluwe. Niati kwa achi iwo, Mukani. Ndipo wakatuluke, mwanja kuloa pa nguluwe: ndipo penya, litende lonche lidavundumuka pa nchemba chiloele pa nyanja, ndipo zidataika pa maji. Ndipo yapo yawo wakuwesa wadatawa namuka ku muji, nawafoto-kozela vonche ndi vija vidawagwera achi iwo wogwiridwa ndi madaimon. Ndipo penya, muji wonche udachoka kumchingamila Yesu: ndipo wakamwone, wadampembeza asamuke pa malile yao.

Siku la Ambuye la kasano pambuyo pa Epiphania.

PEMPELO LA CHIDULE.

Ambuye, sungani, chonde Church lanu ndi wa pa muji wanu chikalile pa religion yanu ya zene; kuti yawo wachamila chikulupi choka cha neema yanu ya Kumwamba wasungidwe chikalileje ndi mpavu zanu zakuyenela; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

EPISTOLA. Kol. iii. 12.

Mwemo, ngati yawo wasankidwa ni Mlungu, woyelechedwa ndi wokondedwa, mjiveke ndi mpafa za chanaso, kukoma pa kosi, kukala ndi maganizo ya kujichicha, kudeka, kosachita changu ndi mpumu; kujizinga ndi anjanu, ndi kwachitila va ulele anjanu, akakala muntu ndi ndande ya milandu pamwamba pa mnjake; umo Ambuye ncho adakuchitilani inu va ulele, chitani chimwechi ndi inu: ndi pamwamba pa ivi vonche mjiveke ndi chikondano, ndicho chakumangana cha kutelanya. Ndipo mtendele wa Kristo ukale mwene bwalo pa mitima yanu, pa uwo mdatanidwa pa tupi limoji; ndipo mpate kukala wakuyamika. Mau la Kristo limange nyumba mkati mwanu chichurukile pa njeru yonche; kuyerusana ndi kupachana malango pa zabur ndi nyimbo ndi kulandilana mang'ombe pa wazimu, kumlandilila Mlungu mang'ombe ndi neema pa mizimu yanu. Ndipo chili chonche mkachita pa mau kapena pa nchito; chitani vonche pa jina la Ambuye Yesu, wakuyamika Mlungu Atate kwa iye.

EVANGEL. W. Matt. xiii. 24.

Ufumu wa kumwamba udafwananichidwa ndi muntu uyo adavyala mbeu yabwino pa munda wake: ndi pa kugona wantu, wakumwipila adaja niavyala ncho ziwani pakati pa trigu nachoka. Ndipo yapa msonji udamela, ndi udapacha vipacho, pa nyengo iyo mbeu za ziwani zidaoneka ncho. Ndi akapolo wa mwene nyumba wadamjera ndi kumnenela, Ambuye, kodi si udavyala mbeu yabwino pa munda wako? mmwemo kuchoka kuti kulipo mbeu ya ziwani? Niati kwa achi iwo, Wakuipila adachita ichi. Ndi akapolo wamnenela iye, Mmwemo ufuna tichoke tiziunjike pamoji? Naye akuti, Iai; ingakale pa kuziunjika mbeu ya ziwani mzula trigo pamoji nazo. Siani zonche ziwili kukula pamoji mpaka kutema: ndipo pa

nyengo ya kutema sindijiti kwa yawo wakutema, Unjikani pachogolo mbeu za ziwani mzimange visakata kwa kuzitinicha moto: ndi trigo mwikuse kuloa pa nkokwe yanga.

Siku la Ambuye la chisano ndi chimoji pambuyo pa Epiphania.

PEMPELO LA CHIDULE.

Mlungu, Mwana wanu woyelekedwa adavunukulidwa pa danga kuti azionange nchito za diabololo ndi kutichita ife wana wao Mlungu ndi wakuloa chokololo umoyo wosatela; Tipacheni, chonde, kuti ife pakukala ndi chikulupi ichi, tijiyeleche ngati umo iye ali woyela; kuti ife, yapo saonekencho ndi mpavu ndi kukuzika kwakukulu, tifwananichidwe naye pa ufumu wake wa chikalile mmwemoje ndi wa kukuzika; paja pamoji ndi Imwe, Atate, ndi Imwe, Mzimu Woyela, alama ndi akala mfumu, chikalile Mlungu mmoji, vyaka vosatera. Amen.

EPISTOLA. 1 W. Yohana iii. 1.

Penyani, chikondano chanji Atate watininka ife, kuti titanidwe wana wa Mlungu: ndipo tili wana. Kwa chifuko ichi jiko lino wosapata kntijiwa ife, chifuko silidapata kumjiwa iye. Wokondedwa, chapano tili wana wa Mlungu, ndipo ikali yosaoneka pa danga, sitikale chiani. Ndi tijiwa kuti, akaoneka pa danga, sitikale kufwanana naye; chifuko sitimwone umo akalila. Ndipo muntu ali yenche pa kukala ndi chikulupi ichi pa iye ajiyerecha, umo mmweyo woyelechedwa. Ali yenche akalila wakuchita zambi achi-tancho kopanda torah: chifuko zambi ndi chopanda torah. Ndi inu mujiwa kuti mmweyo adaonechedwa pa danga dala kuti azinyamule zambi; ndi zambi pa iye paliye. Ali yenche alongezayo pa iye sachita

zambi; ali yenche achitayo zambi akali wosamwona, ingakale kupata kumjiwa sadapate. Tiwana, namba muntu akusokelecheni inu: uyo achitayo kuchita malinga ali wakuchita malinga, mmwemuja umo mmweyo akalila wa kuchita malinga; uyo wakuchita zambi yene ali wa pa diabolo; chifuko chichokere poyamba diabolo achita zambi. Mwana wakumbala wa Mlungu adaonechedwa pa danga kulozela ichi, kuti amasule nchito za diabolo.

EVANGEL. *W. Matt.* xxiv. 23.

Ndipo ngati muntu sakati kwa inu, Penya, yapa Kristo, kapena, yapa; msavomela na pang'ono. Chifuko Achi Kristo wakunama sauke ndi wakulosa wakunama, ndipo sapache vizindikilo vavikulu ndi videlu; mpaka ngati ikadakozeke, kusokelecha ingakale yawo wosankidwa. Penya, ndati kwa inu pachogolo. Mmwemo wakakunenelani, Penya, ali pa pululu; msatuluka: Penya, pa vigodyo; msavomera na pang'ono. Chifuko ngati umo mpambe itulukila pa vuma mpaka kuzambwe; chimwechi sikukale kukalapo Mwana wa adam. Chifuko pali ponche chitanda sichikakalepo, pamwepo nyenga sizikusidwe. Ndi chapano yapa pambuyo pa kusauka pa masiku yamweyo, jua silitilidwe mdima, ndi mwezi wosaninka kuwala kwake, ndi ntondwa sizigwe kuchokela Kumwamba ndi mpavu za Kumwamba sizigwedezeke: ndipo pa nyengo iyo chizindikilo cha Mwana wa adam sichioneke Kumwamba: ndipo vilawa vonche va jiko sivijiumbuje pa mitima pa malilo, ndipo samwone Mwana wa adam, ndaaja pa mitambo ya Kumwamba ndi mpavu ndi kukuzika kwakukulu. Ndipo sagwirize achi malaika wake nchito pamoji ndi lipenga la mau yakulu, ndipo sakusekuse yawo wosankidwa wake kuchokela mpepo zinai, kuchokela vinchonga va Kumwamba mpaka vinchonga vao.

*Siku la Ambuye la Septuagesima,
Kapena la chitatu pachogolo pa Kwaresima.*

PEMPELO LA CHIDULE.

Ambuye, chonde, verani ndi chanasa mapempelo ya kamu lanu: ndipo ife, tili mkulangidwa kwa malinga chifuko cha volakwa vutu, kwa lisungu nampo tipachidwe ufulu kwa kulikuzicha Jina lanu, mkati mwa Yesu Kristo, Mpulumuchi watu, uyo alipo ndi akala mfumu pamoji ndi Imwe ndi Mzimu Woyela, chikalile Mlungu mmoji, vyaka vosata. *Amen.*

EPISTOLA. *1 Kor.* ix. 24.

Simjiwa kuti wakutamanga popikana makani wata-manga wonche, nampo mmoji alandila fupo? Chimwechi tamangani, mlandiletu. Ndi ali yenche wakuchilichimba ajimanicha pa vonche. Mmwemo pa nama amwewo wachilandire chozinga chakulaka chakuonangika; pa nama ife, tilandire chozinga chakulaka chosaonangika. Mmwemo ine nditamanga chimwechi, wosali ngati kosajiwichicha: chimwechi ndichita ndi nkonyo, ngati wosamenya mpuye, nampo ndijichita tupi vimbi vimbi, ndilitenga pa ukapolo: ndingayeneze pa bwalo kwa wena, ndipo ndipate kukala namwene wosalingika.

EVANGEL. *W. Matt.* xx. 1.

Ufumu wa Kumwamba uli wofwanana ndi muntu mwene nyumba, uyo naye adatuluka umawa mawa kulalika wantu kuloa pa munda wake wa mipelesa kwa nkokolo. Ndi akailane ndi yawo wa nchito denario kwa siku, adawagwiriza nchito pa munda wake. Ndipo akatuluke pa saa ya chitatu, adaona wena ndaima pa bwalo wopanda nchito, niati kwa amwewo ncho, Pitani ndi inu ncho pa munda wa mipelesa, ndi ichi sichikakale cha malinga sindikuni-keni. Nawo wadamuka. Akatulukenko saa ya sita ndi saa ya kenda, adachita chimwechija. Ndi

akatuluke saa ya kumi ndi chimoji niawakomana wena ndaima; niawanenela, Chiani mwaima yapa usana wonche wopanda nchito. Niamnenela iye, Chifuko paliye muntu adatilalika nkokolo. Niawanenela achi iwo, Pitani ndi inu ncho kuloa pa munda wanga wa mipelesa. Ndi icho sichikale cha malinga simchilandile. Ndi yapo udapata kukala ujulo, ambuye wa munda wa mipelesa adamnenela kapitao wake, Tanani waja wa nchito, ukawapelekele nkokolo, kuyambila waja wa kutela mpaka waja wa kuyamba. Ndipo yawo wakuloa pa saa ya kumi ndi chimoji wakaje, wadalandila mmoji mmoji denario. Ndi yawo wakutanga yapo wadaja, wadaganiza kuti, Sitilandile chakupunda: nailandila, ndi yawo ncho, mmoji mmoji denario. Ndi wakailandile, wamamzilila mwe-ne nyumba, kunena, Yawa wa kumbuyo wadachita saa imoji yoka, ndipo udawachita wa malinga ndi ife, ingakale tanyamula kulemela kwa usana ndi kutenta kwake. Ndi iye adayanka adati kwa mmoji wa achi iwo, Mnjanga, sindikuchitila chosali cha malinga: Sudailana ndi ine kwa denario? Nyamula ichi chili chako, pita nacho; ndipo ndifuna kumninka uyu wakutela, ngati iwencho. Yosaleleka ndichite umo ndifunila pa vintu vanga? Kodi diso lako la usokolo, chifuko ine wabwino? Chimwechi yawo wa pachogolo sakale wa kumbuyo ndi wa kumbuyo wa pachogolo. Chifuko wanyinji wotanidwa, wowelengeka wosankidwa.

*Siku la Ambuye litanidwa Sexagesima,
Kapena la chiwili pachogolo pa Kwaresima.*

PEMPELO LA CHIDULE.

Ambuye Mlungu, muona kuti ife wosachikulupilila chintu chili chonche tichita tawefe; Tipacheni chitikondele kuti tisungidwe ndi mpavu zanu kuviombela vonche vakutichucha; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

EPISTOLA. 2 Kor. xi. 19.

Chifuko chikomele mjizinga ndi yawo wosaganiza bwino, pakuti inu mawene wakukalamuka. Chifuko mjizinga ndi muntu, akakuchitilani inu ukaporo, akakudyechani, akakutengani wa mkoli, akajikwisa, akakumenyani pa nkope. Ndinena kwa mlingo wa popanda kuyinikiza, ngati kuti ife talenda mpavu. Nampo pa ichi ali yenche akaghana, (ndinena popanda kuganiza bwino) ndighana ine ncho. Kodi wa Heber ali? ine nane. Wa Israel ali? ine nane. Mbeu ya Abraham ali? ine nane. Wakutumikila Kristo ali? (Ndinena wakutyalicha maganizo yanu), ine kupunda; pa vakupota kuchuruka kupunda, mminyororo kuchuruka kupunda, pa mitambo kutupa chipundile mkufaje kakanyinji. Kwa wa Yehudah kasano nidalandira mitimbo makumi anai kupelewela umoji. Katatu nidatimidwa ndi mipulu, kamoji nidaponyedwa miala, katatu nidali pa chombo chosweka, usiku ndi usana ndakala pa chindimba cha maji; pa maulendo kakanyinji, pa voluswa mmichinje, pa voluswa va ankungu, pa voluswa va pa kamu, pa voluswa va pa mafuko, pa voluswa pa muji, pa voluswa pa pululu, pa voluswa pa nyanja, pa voluswa pa abale wa unama; pa kupota ndi kulema, pa kukala maso kakanyinji, pa njala ndi luju, pa kujimana kakanyinji, pa kuzizira ndi usiwa. Mmpambo ivo va kubwalo, icho chakundinyikiza siku ndi siku, kuyalalukila machurch yonche. Yani alenda mpavu, ndipo sindilenda mpavu ncho? Yani achwalichidwa, ndi ine sinditenta mtima nane? Ngati ndiyeneledwa kujiyelekele, sindijiyelekele ivo va kulenda mpavu kwanga. Mlungu ndi Atate wa Ambuye Yesu, uyo ali Woyerekedwa chikalile, wajiwa kuti sindinama.

EVANGEL. W. Luka viii. 4.

Ndi pa kuja pamoji gulu lalikulu la wantu, ndi pakumyendela iye kuchoka pa muji ndi muji, adati

kwa parabole : Adatuluka wakumija kumija mbeu yake : ndi pa kumija iye, ina idagwa pa mpepete ya njila ; ndipo idapondedwa panchi, ndipo mbalame za Kumwamba zidaidya. Ndi ina idagwa pamwamba pa mwala ; ndipo pakupuka, idaumichidwa, pakuti wosali ndi chinyezi. Ndi ina idagwa pakatikati pa minga ; ndi minga ikamele pamoji nayo, idainyonga. Ndi ina idagwa chiloele pa ntaka yabwino, ndipo pa kumela idachita vipacho kachila. Pakunena ivi, adali mkukuza, Uyo ali ndi makutu ya kuvela, avele. Ndi wanafunzi wake wadali mkumfuncha, Chiani mau yaya ya kulinganicha ? Naye adati, Mwapachidwa inu kupata kujiwa mau ya kuseli ya ufumu wa Mlungu : nawo wachalawo pa mau yakulinganichana ; kuti pakuona wangaoneche, ndi kuvela angazindikile. Parabole ndi ichi : mbeu ni mau la Mlungu. Ndi yawo pa mpepete ya njila ndi yawo wadava ; ndi pa nyengo imweyo akuja diabololo, niachocha mau pa mitima yao, wangavomeleletu ndi kupulumuchidwa. Ndi yawo pamwamba pa mwala, yawo, chaka wakava, walandila mau ndi kusekelela ; ndi yawa wosali ni muzo, yawa kwa nyengo wavomela, ndi pa nyengo ya kuyesedwa wangopatuka. Ndi ija idagwa pakati pa minga, yawa ndiwo yawo wadavela bwino, ndipo pa kuyenda ulendo wao, wanyongedwa ndi kulaluka ndi chuma ndi vakukonda vakulela umoyo pano : ndi wasakwimicha vakupacha. Ndi ija pa ntaka yokadwa, yawa ndi yayo nawo pa mtima wokadwa ndi wabwino wakuva mau, ndipo wapacha vipacho ndi luumila.

Siku la Ambuye latanidwa Kwinkwagesima, pena Siku la Ambuye la kuwandikana ndi Kwaresima pachogolo.

PEMPELO LA CHIDULE.

Ambuye, mdatiyeluzi kuti nehito zatu zonche popanda chikondano zosali kantu ; Tumani Mzimu

wanu Woyera, mkapungulile mmitima mwatu chikondano chija, mninko uwo wopambana viwi, chomangila chene chene cha mtendele ndi cha vonche vabwino va chimamuna, popanda icho ali yenehe ndangakale wa umoyo awerengedwa wa kufa pa bwalo lanu ; Mtilengele ichi chifuko cha Mwana wanu yeka yeka Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

EPISTOLA. 1 Kor. xiii. 1.

Ndinngakambe ndi malilime ya wantu ndi ya achi malaika, nampo ndikapanda kukala ndi chikondano, ndapata kukala sapuli ingolindima, pena lipazo lingolalata. Ndinngakale ndi kulosa, ndinngajiwe mau yonche ya kuseli ndi kujiwa monehe mopatikana ; ndinngakale ndi kuvomela konehe, mpaka kusamucha mapiri, nampo ndikapanda kukala ndi chikondano, ndili pali kantu. Ndinngagawe ntonji ntonji vonche ivo ndikala navo, ninngajivumbukiche tupi litinichidwe moto, nampo ndikapanda kukala ni chikondano, nilije kantu aka kakadalipilidwa kwanga. Chikondano chosachita mpumu wake ni changu, chikoma pakosi : chikondano chosachita nchanje ; chikondano chosachita kunyangwa, chosajitupicha, chosawewela, chosafuna vake mwene wake, chosapya mtima, chosawelenga choipa ; chosasekelela pa usokolo, nampo chisekelela pamoji ndi va zene ; chisencha vonche, chivomela vonche, chikulupilila vonche, chiumilila vonche. Chikondano chosagwa nyengo ili yonche ; nampo vikakala vakulosa, sivilazidwiletu ; yakalala malilime, siyapumilile ; kukakala kujiwa kopatikana, sikulazidwiletu. Chifuko mbua mbua tipata kujiwa, ndi mbua mbua tilosa : nampo chaka sichikafike chija chotelanya chija cha mbua mbua sichilazidwiletu. Yapo nidali wa kanda, ndimakamba ngati kanda, ndimaganiza ngati kanda, ndimawerenga ngati kanda : yapo ndapata kukala wamkulu, ndalaza vija va ku kanda. Chifuko tipenyela mpaka chapano kwa kalilole, pa chindapi ;

nampo nyengo iyo nkope ndi nkope : mpaka chapano ndipata kujiwa mbua mbua ; nampo nyengo iyo sindizindikile mmwemuja umo nidazindikilidwila. Nampo chapano ulongeza mvano, chikulupi, chikondano, ivi vitatu ; nampo chachikulu chakupunda cha ivi chikondano.

EVANGEL. *W. Luka xviii. 31.*

Ndi Yesu akatenge waja kumi ndi wawili pamoji naye adati kwa achi iwo, Penya, tikwela mpaka pa Yerusalem, ndipo vonche ivo valembedwa ndi waku-losa sivimmalizidwile Mwana wa adam. Chifuko sakumbukichidve kwa Mafuko, ndipo sakojedwe, ndi sachitidwe vipongwe, ndi salavulidwe : ndi wakamtya-pule, sampe : ndipo siku la chitatu saimencho. Ndipo sadazindikila kantu ka vintu ivi : ndi ilo adati lidali labisidwa kwa achi iwo, ndipo sadapata kujiwa yayo yanenedwa. Ndi idapata kukalapo, pa kuwandikila pa Yeriko, muntu wopulika maso niakala mmpepete mwa njila chipempelele : ndipo akavele magulu ndapita pakati pa ulendo wao, adali mkujifunchila chiani ichi ? Niamfotokozela iye, kuti Yesu wa pa Nazaret apita. Niakuza kunena, Yesu Mwana wakumbala wa David, undilengele lisungu. Ndipo yawo wachogozoza wadali mkunyindila, kuti, Kala chete : naye adali mkukuza kwakunyinji kupunda, Mwana wakumbala wa David, undilengele lisungu. Ndipo akaimepo, adauza atengedwe kwake : ndipo akawandikile, adamfuncha, kuti, Ufuna chiana ndikuchitile ? Naati iye, Ambuye, kuti ndipenye neho maso. Naati Yesu kwa iye, Penyancho maso : kuvomela kwako kudakusangalalicha. Ndipo chapano yapa adapenya neho maso, ndipo adali mkumchata iye, chimkuzile Mlungu : ndi kamu lonche, wakachione, wadamninka Mlungu malumbo.

Siku la Kuyamba la Kwaresima, Wednesday la Machoso.

PEMPELO LA CHIDULE.

Mlungu Mwene mpavu zonche ndi wa chikalile mmwemoje, wosaipila kantu kopanga mawene, ndi mwalekela wonche wakulapa kwa zambi zao ; Mlengele pa ife mitima ya chapano yotimbinyuka, ndipo ife pakuzisinginikila zambi umo moyeneledwela, ndi pa kuzivomela zimpulupulu zatu, tipatile kuchokela kwanu, Mlungu wa lisungu lonche, kulekela motelanya ndi kulekelela zambi zatu ; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

¶ *Collect ii ikadawerengedwa siku ili yonche pa Kwaresima pambuyo pa Pempelo la chidule ilo sililangizidwe kwa siku.*

PA MALO PA EPISTOLA. *Yoel ii. 12.*

Mnditembenukile ine, ang'ong'ozela Yahveh, ndi mitima wanu wa mpumpu, ndi kujimana vakudya, ndi misozi, ndi kujiumbujika pa malilo : ndi mjing'ambe mitima, yosali malaya, mkamtembenukile Ambuye Mlungu wanu : chifuko ali wakukondwela ndi mwene lisungu, wosachita changu ndi mpumu, ndi wanyinji ubale, achilapila choipa. Yani ajiwa ngati satembenuke, ndi salape, ndi sachaliche mwawi pambuyo pake, nchembe ya ufa ndi nchembe ya kupungulila kwa Ambuye Mlungu wanu ? Omba lipenga pa Zion, ika pa loka siku lakujimana vakudya, mtane bwalo lomalizika ; mlikuse kamu, mliike pa loka liunjili, msonkaniche wakuluakulu, mkuse wakuyamwa, ndi waja wa pa mawe : mkomwene achoke pa chigodyo chake, ndi mkazake wa ukwati paseli pake. Waku-tila nchembe, wakumpotela Ambuye, walile misozi pakati pa konde ndi mazbah, ndi wajiti, Ulichitile kamu lako maganigani, Ambuye, usataya chokolo chako chakugawa kukojedwa, ndi mafuko ya chaje wangawa-

linganiche; kwa chiani wakadati pa makumu, Ali kuti Mlungu wao?

EVANGEL. *W. Matt.* vi. 16.

Chaka mkajimana vakudya, msapata kukala ngati wakuzimbaicha, wa maso ntii: chifuko wachita nkope zao zingaoneke bwino, dala waoneke kwa wantu chijimanile vakudya. Amen ndikunenelani, Wapata chilongwe chao. Nampo iwe, pakujimana chakudya, ujole mutu, ukasambe nkope; ungaoneke kwa wantu kujimana vakudya, nampo kwa Atate wa pobisa: ndipo Atate wanu, aonayo pobisa, sakuninke chilongwe. Msajikila nkokwe pa jiko lino, yapo nyozolo ndi chuku zionanga, ndi ankungu wagumula ndi kuba: nampo mjiikiletu nkokwe Kumwamba, uko nyozolo ndi chuku zasaonanga, ndi ankungu wosagumula ndi kuba: pakuti pa malo ilipo nkokwe yako, pamwepo suukalepo mtima wako ncho.

Siku la Ambuye la kuyamba la Kwaresima.

PEMPELO LA CHIDULE.

Ambuye, pa milandu ya ife mdajimana chakudya masiku makumi anai usana ndi usiku; Tipacheni kujimanicha mmwemuja, kuti, nyama ikaikidwa pa malo pake panchi pa Mzimu, tijiikiletu kuvecha umo mtiuzila va kulambila pa kuchita malinga ndi pa kukala wa pa woka kwene kwene, myinikizidwe ndi kukuzidwa, wakulama ndi wakukala mfumu pamoji ndi Atate ndi Mzimu Woyera, Mlungu mmoji, chikalile mmwemoje. *Amen.*

EPISTOLA. *2 Kor.* vi. 1.

Ndi pakuchita nehito pamoji naye tikuchisani mngalandile neema ya Mlungu chaje, (chifuko anena, Pa nyengo yololeka nidakuvera, ndi pa siku ya upulumuchi nidakutangatila: chapano, penya, nyengo yololeka; penya, chapano siku ya upulumuchi):

wosamninka ali yenche namba mpandu wakugunda pa kantu kali konche, dala nehito ya kutumikila ingapachidwe milandu; nampo pali ponche kujituluha maimichidwe, ngati wakumtumikila Mlungu, pa luumila lalikulu, pa masauko, pa kukakatizidwa, pofinyika, pa kutimbidwa, pa minyololo, pa mapokoso, pa kupota nehito, pa kukala maso, pa kujimana vakudya; pa kuyerechedwa, pa kupata kujiwa vopatikana, posachita nchangu ndi mpumu, pa kukoma pa kosi, pa Mzimu Woyera, pa kukonda kosazimbaicha, pa mau la zene, pa mpavu ya Mlungu; kwa vakumenyelana va kuchita malinga janja la chimuna ndi janja la manjele, kwa kukuzika ndi popanda kuyinikiza, kwa mbiri yoipa ndi mbili yabwino; ngati wakusokelecha, nampo wa zene; ngati wosajiwika, nampo kupata kujiwika; ngati wakufa, nampo penya, tilama; ngati kulangidwa, nampo wosapedwa; ngati wakudandaula, nampo masiku yonche kuseka; ngati wa mpawi, nampo kwalemecha wanyinji; ngati wosali ndi kantu, ndi kupatilatu vonche.

EVANGEL. *W. Matt.* iv. 1.

Ndipo Yesu adatengedwa ndi Mzimu kuloa mma-pululu kuyesedwa ndi diaboló. Ndipo akajimane vakudya masiku makumi anai usana ndi usiku, pambuyo pake adaona njala. Ndi wakuyesa akamjele, adati kwa iye, Ngati uli Mwana wa Mlungu, ujiza miala ii ipate kukala mikate. Naye akayanke adati, Yalembedwa, Muntu sangalame kwa mkate woka, nampo pa chili chonche icho chituluka pakamwa pa Mlungu. Ndipo diaboló amtenga pamoji naye ku mzinda woyela; niamwimicha iye pa chimbuji cha hekal; niamnenela iye, Ngati uli Mwana wa Mlungu, ujitaye panchi: chifuko chalembedwa, Sataukile achi malaika wake kwako: ndipo pa manja yao sakunyamule, ungajigunde mwendo pa mwala. Yesu adati kwa iye, Yalembedwa ncho, Usamyesela Ambuye Mlungu wako. Sonincho, diaboló amtenga

pamoji naye pamwamba pa pili lalitali viwi, niamlangiza iye maufumu yonche ya jiko, ndi kukuzika kwao; naati kwa iye, Vintu ivi vonche sindikupache, ukagwa panchi ukandilambila. Ndipo Yesu adamnena, Pita, Shetan: chifuko chalembedwa, Ujimlambila Ambuye Mlungu wako, naye yeka umpotele. Ndipo diabololo adamsia; ndipo, penya, achi malaika wadamjera ndi wadali mkumtumikila.

Siku la Ambuye la kawili pa Kwaresima.

PEMPELO LA CHIDULE.

Mlungu Mwene mpavu zonche, mpenya kuti vonche vabwino va chimuna vitisowa kujitangatila tawefe; mtisunge kubwalo mmatupi, nti mkati mmaumoyo; tiombeledwe pa vonche vakutimalila mmatupi, ndi maganizo yonche ya kuipa yakuulukila ndi kuupwetekecha umoyo; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

EPISTOLA. 1 *Thess.* iv. 1.

Mmwemo kwa ivo vichalavo, abele, tikufunchani ndi tikuchisani pa Ambuye Yesu; kuti, umo mdalandilila pa ife umo muyenedwela ku kuyendaenda ndi kumkondwela Mlungu umo muli mkuyenda, kuti mukadapundamo ndi kuchuruka mmwemo. Chifuko mjiwa yakupitiliza yanji tidakupachani kwa Ambuye Yesu. Chifuko umo ndimo mufunila Mlungu, kuyelecha kwanu, inu kujipatulanya ndi vitole; muntu ali yenche wa inu ajiwe kujipatila katundu wake pa kujiyelecha ndi kuyinikiza, yosali pa kutengedwa ndi kukumbila, ngati mafuko wosamjiwa Mlungu; muntu asalumpila, asamhitila mnjako kaso pa kantu: kwa chifuko Ambuye wakubwezela pa milandu ii yonche, umo tidati kwa inu pachogolo, ndipo tidachitilatu umboni. Chifuko Mlungu sadatitana ife kwa ukazuzi, nampo pa kujiyelecha. Mmwemo yaoneka kuti uyu akankayo samkanka muntu, nampo Mlungu, aninkayo Mzimu wake woyela mpaka kwa inu.

EVANGEL. *W. Matt.* xv. 21.

Ndipo Yesu adatuluka kumweko, adagwala kuloa pa maiko chidya la Tur ndi Sidon. Ndipo penya, wamkazi MKanaan kuchoka pa malile yamweyo akatuluke, adali mkukua kunena, Undichitile ine lisungu, Ambuye, mwana wakumbala wa David; mwana wanga wamkazi wogwilidwa ndi daimon moipa. Naye sadamyanka iye kantu. Ndipo wanafunzi wake wakamjele wadali mkufuncha, kunena, Umpache mwanja; chifuko alila pambuyo pa ife. Naye akayanke, adati, Sindapelekedwa ine ikawe kwa mbelele zotaika za nyumba ya Israel. Naye akaje adali mkulamba kwake, kunena, Ambuye, unditangatile. Naye akayanke adati, Chosaoneka bwino kutenga mkate wa wana, ndi kuutaya kwa tiwagalu. Naye adati, Yetu, Ambuye: chifuko ndi tiwagalu wakudya manyenyeko yakugwa kugwa pa meza ya ambuyao. Ndipo akayanke Yesu adati kwa iye, Wamkazi, kuvomela kwako kwakukulu: chipate kukukalilatu umo ufunila. Niachirizidwa mwana wake wamkazi chiyambile saa ija.

Siku la Ambuye la katalu pa Kwaresima.

PEMPELO LA CHIDULE.

Tikupembeza, Mlungu mwene mpavu zonche, penyelani bwino ivo akapolo wanu wakujichicha wavi-funa pa mtima, ndi kutambasula janja la kwene la Ukulu wanu litiombebele pa wonche wa mawongo watu; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

EPISTOLA. *Ephes.* v. 1.

Mmwemo mpate kukala wakumchanja Mlungu, ngati wana wokondwa; ndipo muyende-ende pa kukonda; umo Kristo ncho adakukondelani inu, ndipo adajivumbukicha pa milandu ya ife, chakutika ndi nchembe yakudulidwa kwa Mlungu, chinunko chakutulichapo. Nampo chitole, ndi ukazuzi wonche,

ingakale kaso, isachulidwa kwanu, umo yakomela yawo woyelechedwa; sonincho malaulo, ndi mau yopusa, ndi vohekela voipa, ivo vosakomela wantu: nampo mbasa kuyamika. Chifuko ichi mjiwa chizindikilile, kuti namba muntu wa vitole, ingakale wa ukazuzi, ingakale wa kaso, uyo ni wakuchitumikila chitunjitunji, ali ndi chokolo pa ufumu wa Kristo ndi Mlungu. Muntu asakunyangani ndi mau ya chaje: pakuti kwa chifuko cha vintu ivi kukwia kwake Mlungu kuja pamwamba pa wana wakukana kuvecha. Mmwemo musapata kukala wakumanganizana nawo; chifuko mdali nyengo ina mdima, nampo chapano dangalila pa Ambuye: myende-ende ngati wana wa dangalila; (chifuko vipacho va dangalila pa kukoma pa mtima konche ndi kuchita malinga ndi va zene,) kulingicha chija chakumkondwela Ambuye; ndipo musasangizana ndi nchito za mdima zopanda vipacho, nambasa muzituluche umo zikalila; chifuko vija vipata kukalapo nawo pobisa ndi manyazi ingakale kuvichula. Ndi vonche pakuturuchidwa umo vikalila vili kuonechechedwa pa danga ndi dangalila: chifuko chili chonche chili mkuonechedwa pa danga chili dangalila. Mmwemo anena, Uka, wakugona litulo, ndipo imancho pa yawo wakufa, ndipo Kristo sakumulikile.

EVANGEL. *W. Luka xi. 14.*

Ndipo adali ndaataya kubwalo daimon wosanena. Ndipo idapata kukalapo, mkutulukaje daimon, uyo wosanena adakamba; ndipo magulu ya wantu wadayekekela. Nampo wena wena wa iwo wadati, Kwa Beelzebub nduna wa madaimon ataya kubwalo madaimon. Ndi wena ncho, kumyesela, wadafunafuna kwake chizindikilo cha Kumwamba. Naye, kujiwa malango ya pa mitima yao, adati kwa achi iwo, Ufumu uli wonche ukagawidwa gawidwa kujichucha wene wake, wachitidwa masame yoka yoka; ndipo

nyumba pamwamba pa nyumba ikugwa. Ndipo Shetan ncho akagawidwa gawidwa kujichucha, ufumu wake suimenji? chifuko mnena, Ataya kubwalo madaimon kwa Beelzebub. Ndi ngati ine kwa Beelzebub nditaya kubwalo madaimon, kwa yani wana wanu wayatayo kubwalo? mmwemo achi iwo sakale wakulamula wanu. Nampo ngati nditaya madaimon kubwalo kwa chala cha Mlungu, ati maka ufumu wa Mlungu wakujelani. Yapo wakuyenela ndi vomenyanila vake vonche alindilila lua lake mwene, vintu ivo akala navo vili pa mtendele: nampo wakuyenela kupunda iye akamjera, ndi kumlaka, amlanda vomenyanila vake vonche, ivo amavikulupilila, ndipo agawa chipelekele vofufula vake. Iye wosali pamoji ndi ine andichucha; naye akapanda kukusa pamoji ndi ine amwaza. Chaka mzimu wa ukakuzi ukatuluka pa muntu, apita pa malo popanda maji, kufuna potulilapo; ndi popanda kupakomana, anena, Sindibwelele ku nyumba yanga uko nidatulukako. Ndi akafika, aikomana yolambulidwa ndi yopambidwa. Ndipo ayenda, ndatenga mizimu isano ndi iwili kukala naye ya usokolo kupunda iye mwene; ndipo aloa niamangilatu pamwepo: ndipo makalidwe yakutela ya muntu mmweyo yoipa kupunda yayo va kuyamba.

Ndipo idalipo, yapo adali mkunena vintu ivi, wamkazi pa gulu la wantu adakuza mau yake, adamnenela, Ili ni mwawi mimba iyo idakubalani, ni mabele ayo udayayamwa. Nampo adanena, Etu nampo kupunda wali ni mwawi yawo wakulivela mau la Mlungu, ndi kulisunga.

Siku la Ambuye la chinai pa Kwaresima.

PEMPELO LA CHIDULE.

Mlungu Mwene mpavu zonche, utilengele, ingakale tiyeneledwa kulangidwa kwa nchito zatu zoipa, nampo tipulumuke ndi lisungu ukatitontoza ndi neema

yanu ; mkati mwa Ambuyatu ndi Mpulumuchi Yesu Kristo. *Amen*,

EPISTOLA. *Gal. iv. 21.*

Mndinenele ine, inu wakufuna kukala panchi pa torah, simkuva torah? Chifuko yalembedwa, kuti Abraham adali mkukala ndi wana wawili wakwabala, mmoji wa mbumba yake, ndi mmoji wa mfulu. Nampo uyu wa mbumba wabalidwa kwa mlingo wa nyama ; ndi uyu wa mfulu, kwa chilanga. Ndivo vintu ivi vakuchitidwa chindapi ; chifuko achi iwo wakazi ndi malangano yawili ; limoji kuchokela pili Sinai, wakubala pa ukapolo, ndili Hagar. Ndi ichi Hagar ndi pili la Sinai pa Arabia, achogozana ndi Yerusalem wa chapano : pakuti ali pa ukapolo pamoji ndi wana wake. Nampo Yerusalem wa pamwamba ndi mfulu, ndi iye amaye wa ife. Chifuko chalembedwa, Luluta, iwe wa chumba wosabala ; Ubuule ndi kukuza, iwe wosapweteka pa kupuma : chifuko wana wa uyo wa mbeta wanyinji kupunda uyo wokwatiwa. Nampo ife, abale, ngati Isaak, tili wana wa chilanga. Nampo ngati nyengo ija uyo adabalidwa kwa mlingo wa nyama, adamsakila uyo kwa mlingo wa mzimu : chimwechi chapano. Nampo yanenanji malembo? Taya kubwalo mbumba ndi mwana wake wakumbala : chifuko mwana wakumbala wa mbumba sangaloe chokolo pamoji ndi mwana wa kumbala wa mfulu. Mmwemo, abale, ife wosali wana wa mbumba yuja, nampo wa mfulu.

EVANGEL. *W. Yohana vi. 1.*

Yesu adachokapo mwanja ku chidya la nyanja la pa Galili, ndiyo ya Tiberia. Ndi gulu lalikulu lidali mkumchata, chifuko wadali mkupenyecha vizindikilo vija adali mkuwachitila yawo wosali ndi mpavu. Niakwela Yesu pa pili, ndipo kumweko adakala panchi pamoji ndi wanafunzi wake. Ndi paska idali pafupi, siku lalikulu la Wa Yehudah. Mmwemo Yesu akai-

nuche maso ndi akapenye kuti gulu lili mkuja kwake, adamnenela Philippo, Tigule kuti mkate, yawa wapate kudya? Ndi ichi adanena mkuyesela : chifuko mwene wake adajiwa icho adati sindichite. Niamyanka Philippo, Mikate ya madenario machila yawili wosawayenelela kuti ali yenche alandile kantu kakang'ono. Niamnenela mmoji wa wanafunzi wake, Andrea, mpwake Simon Petro, Alipo mnyamata yapa, ali nayo mikate isano pa shayir, ndi tinchomba tiwili : nampo chiani ivi kwayenelela wanyinji chimwechi? Naati Yesu, Mwakazikiche wantu panchi. Ndi mauju yambili yadalipo pamwepo. Mmwemo wamuna wadakala panchi, pa kuwerenga ngati elfu zisano. Mmwemo Yesu adatenga mikate ; ndi akayamike adaigawila chiwaninkile yawo wakazikika panchi ; ndi chimwechija adagawapo nchomba umo wadafunila. Ndi mkukutaje achi iwo awanenela wanafunzi wake, Kusani vakunyenyeka vakuchuruka, kantu kanga-taika. Mmwemo wadavikusa, niazaza malichelo kumi ndi yawili ndi vonyenyeka va mikate ija isano ya shayir vakuchuruka kwa yawo wadadya. Mmwemo wantu wakaone chizindikilo icho adachita, adali mkunena, Uyu zene ndi wakulosa yuja akujayo chiloele mjiko.

Siku la Ambuye la kasano pa Kwaresima.

PEMPELO LA CHIDULE.

Tikupembezani, Mlungu Mwene mpavu zonche, kupenyela chitikondele kamu lanu ; kuti kwa ubwino wanu wokulu waongoledwe chilindilile vyaka ndi vyaka, pa tupi ndi pa umoyo ; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen*.

EPISTOLA. *Heb. ix. 11.*

Ndi yapo Kristo akaje kukala pano wotila nchembe wamkulu wa vintu vabwino ivo siviye pa nyumba ya nchalu yaikulu ndi yotelanya, yosapangidwa ndi manja,

ndio kunena, yosali ya kumangidwa kuno, ningakale kupita ndi mwazi wa pepe ndi wana wa ng'ombe matonde wosaloa, nampo ndi mwazi wa iye mwene, kamoji pa vija vili pa voka, akakomane va mombo va chikalile mmwemoje. Chifuko mwazi wa mbuzi za mpongo ndi ng'ombe za mpongo ndi choso la njinda ya ng'ombe, zikamwazika pa yawo wotilidwa va chaje, ziwayelecha mpaka kuchita nyama yopanda ukazuzi; nanji mwazi wa Kristo, uyo adajitila nchembe ya shyee kwa Mlungu kwa Mzimu wa chikalile mmwemoje, siuchuke mtima wanu wa kujiwichana kusia nchito za kufa kumpotela Mlungu wakulama? Ndi kwa chifuko ichi ali wa pakati wa malangano ya chapano, kuti yapo kufa kwapata kukala kwa ivo va mmombo kwa vija vidalakwila malangano ya kuyamba; yawo watanidwa walandile chilanga cha chokolo cha chikalile mmwemoje.

EVANGEL. *W. Yohana viii. 46.*

Yesu adanena, Yuti wa inu andipacha mlandu wa zambi? Ngati ndinena va zene, kwa chiani simndivo-mela! Uyo wokalapo wa pa Mlungu avera ivo Mlungu akuti: kwa chifuko ichi inu simkuva, kwa chifuko inu wosali wa pa Mlungu. Ndaayanka wa Yehudah adati kwa iye, Si ife tinena bwino kuti iwe mSamaruli, ndipo uli ndi daimon? Adayanka Yesu, Ine wosali ndi daimon; nampo ndimyinikiza Atate wa ine, ndi inu wosandilemekeza ine. Nane sindifunafuna kukuzika kwanga: alipo wa kufunafuna, ndi wakulamula. Amen, Amen, ndikunenenelani, Muntu akalisunga mau ilo lili langa, sangapenyeeche kufa mpaka chikalile mmwemoje. Mmwemo wa Yehudah wamati kwa iye, Chapano tijiwa kuti uli ndi daimon. Abraham adafa, ndi wakulosa; nawe unena, Muntu akasungilatu mau langa, sangalawe kufa mpaka chikalileje. Kodi iwe wamkulu kupunda atate watu Abraham, wafa naye? ndi wakulosa wadafa: ujichita yani? Yesu adayanka, Ngati ndijikuzicha namwene,

kukuzika kwanga kosali kantu: Atate wanga ndi wakundikuza ine; uyo mnena kuti ndi Mlungu watu; ndi inu sindapata kumjiwa: nane ndimjiwa; ndi ngati nikuti ine sindimjiwa, sindikale wakufwanana ndi inu wene unama: nampo ndimjiwa, ndi ndisunga mau lake. Atate wanu Abraham adaluluta kuona siku ilo lili langa: nialiona, niasekelela. Mmwemo wa Yehudah wadati kwa iye, Ukali wosakala ndi vyaka makumi yasano, ndi wamwona Abraham? Adati kwa achi iwo Yesu, Amen, Amen, ndikunenenelani, Pachogolo pa kupata Abraham kukalapo, ine ndili. Mmwemo wadatola miala wamponyele; nampo Yesu adazemba, niataluka pa hekal.

Siku la Ambuye la pachogolo pa Easter.

PEMPELO LA CHIDULE.

Mlungu Mwene mpavu zonche, wa chikalile mmwemoje, pa kwakonda kwa lifowe wana wa Adam, mwa-peleka Mwana wanu, Mpulumuchi watu Yesu Kristo, ajitengele nyama ya ife ndi kuva kufa pa msalaba, dala kuti wana wa Adam wonche wachate mlingo wa kujichicha kwake kwakukulu; Lolani chitikondele, kuti ife tichate mlingo wa kujizinga kwake, ndi sonincho tisanganizane pa kuzyuka kwake; mkati mwa Mmweyo Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

EPISTOLA. *Philip. ii. 5.*

Mganize ichi mkati mwanu, icho ncho chidali mkati mwa Kristo Yesu: uyo, wakukalapo pa mtundu wene wa Mlungu, sadachiwelenga chintu chakusompola kukala chilinganile ndi Mlungu, nampo adajikukutula kukala wopanda kantu, akatengele mtundu wene wa kapolo, akapate kukalapo pa mafwananichidwe ya wantu; ndi akaoneke pa makalidwe ngati muntu, adajichicha mwene, wapate kuvecha mpaka kufa, ndi kufa kuja kwa msalaba. Kwa ichi Mlungu naye adamkweza iye pamwamba; adamninka cha ulele jina

la pamwamba pa jina lili lonche; kuti pa jina la Yesu mbombono lili lonche liwelame, la vintu va Kumwamba ndi vintu va pa jiko ndi vintu va panchi pa jiko, ndi lilime lili lonche libukiche mbili kuti Yesu Kristo ndi Ambuye, chiloele pa kukuzika kwake Mlungu Atate.

EVANGEL. *W. Matt.* xxvii. 1.

Ndi ukapate kukala umawa, wonche wakulu wa nchembe ndi wakulu akulu wa kamu wadampanga Yesu njelu kumfecha: ndipo wakammange, wadamuka naye, wadamvumbukicha kwa Pilato nduna. Ndipo Yudah, uyo adamvumbukicha, akaone kuti adalamulidwilatu, akajigambe, adatengancha ndalama makumi atatu kwa wakulu wa nchembe ndi wakulu akulu, kunena, Ndinalakwa yapo nidavumbukicha mwazi wosali ndi chifuko. Nawo wadati, Chiani kwa ife? ujiona umwene. Ndipo akataye ndalama pa hekal ya kuseli, niachoka pamwepo; niasamukapo niajimanga pakosi. Nawo wakulu wa nchembe wakatenge ndalama, wadati, Yosaleleka pa bwalo kuziika pa malo ya kutila nchembe, pakuti ndi mtengo wa mwazi. Ndipo wakapange njelu, wadagula nazo munda wa wakuumba mbia, kwa kuikamo alendo. Kwa icho munda umwewo utanidwa, Munda wa mwazi, mpaka lelo. Ndipo lidatelanyidwa ilo adati Yeremiah wakulosa, kunena, Ndipo wadatenga ndalama makumi atatu, mtengo wa uyo adatilidwa mtengo, uyo wena wena wa wa Israel wadamtilila mtengo wake; niazi-peleka kwa munda wa wakuumba mbia, umo Ambuye adandikonjelatu. Naye Yesu adaima pa maso ya nduna: niamfunchila nduna kuti, Kodi iwe Mfumu wa wa Yehudah? Naye Yesu adati kwa iye, Unena umwene. Ndi pakupalamulidwa ndi wakulu wa nchembe ndi wakulu akulu, sadayanka kantu. Ndipo Pilato amnenela, Wosava wa vintu vingati wakuchitila umboni? Ndi sadamyanka kantu, namba mau limoji: mpaka nduna adayelekelala viwi. Ndi pa siku

lalikulu nduna amazewelesa kwamasulila gulu la wantu mmoji wa pa maluzi, uyo wamamfuna. Ndi adali mkukala pa nyengo iyo ndi mmoji wa pa maluzi, wojiwika viwi, wotanidwa Barabba. Mmwemo yapo wadasonkana pamoji, Pilato adati kwa achi iwo, Yuti mfuna ndikumasulileni? Barabba, kapena Yesu, wotanidwa Kristo? Chifuko adajiwa kuti kwa nchanje wadamvumbukicha. Ndi yapo adali wakala pa mpando wa bwalo lake, mkazake adagwiliza mau kwake, kunena, Chisakala chintu nanu ndi iwe ndi mmweyo muntu wa kuchita malinga: chifuko ndidavela masaucho yanyinji lelo lino pa kulota chifuko cha iye. Nawo wakulu wa nchembe ndi wakulu akulu wadanyenga magulu kuti wantaniche Barabba, wakamwona Yesu. Nampo mnduna akayanke adati kwa achi iwo, Yuti wa awa wawili mfuna ndikumasulileni inu? Nawo wadati, Barabba. Pilato awanenela, Mmwemo sindimchitile Yesu wotanidwa Kristo chiani? Wonche wanena, Amangidwe pa msalaba. Naye adati, Pakuti choipa chanji adachichita? Nawo wamakuza kupunda, kunena, Amangidwiletu pa msalaba. Ndi Pilato akaone kuti sakadakala ndi kantu kakumlipilila, nampo kupunda njoyo idapata kukalapo, adatenga maji adasamba manja pachogolo ya gulu kunena kuti, Ine wosali ndi ndande chifuko cha mwazi wa uyu wochita malinga: mjiona mawene. Ndi wakayanke kamu lonche wadati, Mwazi wake pamwamba pa ife, ndi pamwamba pa wana watu. Ndipo adawamasulila Barabba: naye Yesu akamtyapule adamvumbukicha kumangidwa pa msalaba. Ndipo asikari wa nduna wakamtenge Yesu pamoji nawo chiloele pa kuseli kwa pretorio, wadakusakusa pamwamba pa iye liwanja la mpumpu. Ndipo wakamvule malaya yake, wadamveka ndi joho yofuila. Ndipo wakakulunge nkata ya minga wadaika pamwamba pa mutu wake, ndi bango pa janja lake la kudyela; ndipo wakagwade pachogolo pake, wamampenda, kunena, Tikulonjela, Mfumu wa wa Yehudah! Ndipo wakamlavulile, wa-

datenga bango ndipo wamamenya pa mutu. Ndi yapo wadampenda, wadamvula joho, niamveka iye malaya yake mwene, niamuka naye kumtalamicha pa msalaba. Ndi pa kutuluka, achi iwo wadamkomana muntu wa Kurene, Simon jina lake: uyo wadamchunguzila kuyenda nawo anyamule msalaba wake. Ndi pa kuja achi iwo pa malo patanidwa Golgotha, paja panenedwa, Malo ya fupa la mutu, wadamninka kumwa vino yosanganizana ndi chintu chifa cha ndulu: ndi akailawe, sadafuna kumwa. Ndi wakammange pa msalaba, wadajigawila malaya, wakalondolele: ndipo wakakale panchi, wanamsunga pamwepo. Ndipo wadapachika pamwamba pa mutu wake ndande ya milandu yake, yalembedwa, UYU NDI YESU MFUMU WA WA YEHUDAH. Ndipo wamangidwa pa misalaba pamoji naye wawili ankungu, mmoji janja la chimuna ndi mmoji janja la manjele. Nawo wakupita pa ulendo wao wanamgambila yoipa, kupukunya mutu, ndi kunena, Wakugumula hekal, ndi wakuimanga nyumba yake kwa siku zitatu, ujijipulumucha umwene: ngati uli Mwana wa Mlungu, ujichika pa msalaba. Chimwechija wakulu wakutila nchembe ncho kumpenda, pamoji ndi wolembela ndi wakulu akulu, wananena, Adawapulumucha wena; mwene sakoza kujipulumucha. Iye ndi Mfumu wa Israel; chapano achike pa msalaba, ndipo sitimvomele pa iye. Wamkulupilila Mlungu, amvuule iye chapano, ngati amfuna: chifuko adati, Ndili Mwana wakumbala wa Mlungu. Nalo limwelija ankungu ncho yawo wadamangidwa pa misalaba pamoji naye wadali mku-mkoja. Ndipo chiyambile saa ya chisano ndi chimoji udalipo mdima pamwamba pa jiko lonche mpaka saa ya chisano ndi chinai. Ndi pafupi ndi saa ya chisano ndi chinai Yesu adakuza ndi mau lalikulu, kunena, Eli, Eli, lama sabakthani? ndiyo, Mlungu wanga, Mlungu wanga, kwa chiani udandisiilatu? Ndi wena wa awo wadaima pamwepo, wakavele, wamanena, Uyu amtana Eliya. Ndi chapano yapa mmoji wa

achi iwo adatamanga, niatenga safanja, niazaza ndi chowawa niapachika pa bango, niammwecha. Nawo wachalawo wamanena, Sia; tione ngati Eliya akuja ampulumuche. Naye Yesu akakuzencho ndi mau lalikulu, adachichilatu mzinu. Ndi penya, nchalu ya lishyashya ya hekal idang'ambidwa vipande viwili kuchokela kumwamba mpaka panchi: ndi jiko ncho lidatingizika; ndi miala idang'ambidwa vipande viwili; ndi mainja yadachekulidwa; ndi matupi yanyinji ya woyera yawo wagona yadazyuchidwa; nawo wakatuluke pa mainja pambuyo pa kuzyuka kwake wamaloa pa mzinda woyela naajilangiza pa danga kwa wanyinji. Naye kenturion ndi yawo pamoji naye wakusunga Yesu, wakaone chimtingizo cha jiko, ndi vintu vidapata kukalapo, wadaopa viwi, kunena, Zene uyu adali Mwana wakumbala wa Mlungu.

Monday pachogolo pa Easter.

PA MALO PA EPISTOLA. *Isayah lxiii. 1.*

Yani uyu achokela pa Edom, ndi wakunika malaya kuchokela Bozrah? uyu wopambidwa pa ivo avala, wangochakama pa kuchuruka nkongono zake? Ine wakunena pa kuchita malinga, wakuyenela kupulumucha. Kwa chiani uli wofuwila pa ivo uvala, ndi nchalu zako ngati za uyu aponda pene mpelesa? Ndaponda pa jenje la mpelesa ndeka; ndi padaliye wa makamu pamoji ndi ine: yetu, nidawaponda pa kukwia kwanga, nidawatimbinyula pa kutenta mtima kwanga; ndi mwazi wa misempa yao yakapizidwa pa nchalu zanga, nidadecha ivo vonche ndivala. Chifuko siku la kulipilila lidali pa mtima wanga, ndi chaka cha yawa woomboledwa wanga chafika. Ndipo nidaunguza, ndi padaliye wakutangatila; ndipo nidazizwa kuti padaliye wakuimilila: mmwemo janja langa namwene lidanditengela kupulumuka; ndi kutenta mtima kwanga, kudandiimilila.

Ndipo nidakanya kanya makamu pa kukwia kwanga, nidawalojelecha pa kutenta mtima kwanga, ndipo nidachicha mwazi wa misempa yao panchi. Sindikumbukiche maubale ya Yahveh, ndi malumbo ya Yahveh, kwa mlingo pamwepo pa vonche Yahveh adatipacha chiyenelele vonche: ndi ubwino wokulu kwa nyumba ya Israel, uwo adawapacha kwa mlingo wa malisungu yake, ndi kwa mlingo wa kuchuruka kwa ubale wake. Naati, Zene yawa kamu langa, wana wosachita boja: naapata kukala mpulumuchi wao. Pofinya pao ponche kudamfinya, ndi malai-ka wa nkope yake adawapulumucha: ya kuko nda kwake ndi pa maganigani yake adawaombola; anawanyamula, niawasencha masiku yonche ya chikalile mmwemoje. Nawo wadakana chikanile, niampwetekecha mzimu wake woyela: chimwechi adatembenuka kukala wakuwaipila ndi mmweyo adachita nkondo nawo. Niakumbukila masiku ya chikalile mmwemoje Musa, ndi kamu lake kuti, Ali kuti uyu adawakwelecha kuchokela pa nyanja pamoji ndi wakuwesa wa mbelele zake? Ali kuti uyo wakuika mzimu wake woyela pakati pao? uyo wakuyendeche janja lake lakadwa pa janja la chimomuna la Musa? uyo adagawa maji kuzemba pa nkope zao, kujichitila jina la chikalile mmwemoje; Wakuwayendeche pa vindimba, ngati kavalo pa pululu asachuwala? Ngati vilangwa vakuchika pa kwawa, mzimu wa Yahveh adawatulichapo: mmwemo udachogoza kamu lako, kujipangila jina lakukadwa. Unguza kuchokela Kumwamba, uka-one kuchokela malo yakukala kuyela kwako ndi kukadwa kwako: ili kuti nchanje yako, ndi va chimuna vako? Maganigani ya mpafa zako ndi malisungu yako yachekelezedwa chidya la ine. Chifuko iwe atate watu, ingakale Abraham wosati-jiwa, ndi Israel wosatitilila chizindikilo: iwe, Yahveh, atate watu uli; wakutiombola chiyambile chikalile mmwemoje jina lako. Yahveh, udatisokelechanji

pa njila zako, ndipo uumicha mitima yatu pa manta yako? Bweza chifuko cha kapolo wako, vilawa mchokolo chako chakugawa. Kamu lako la pa loka wadali nacho masiku yowelengeka; wamawongo watu wadakanya kanya malo yako ya pa yoka. Tachiti-dwa ngati waja iwe sudawalinganicha chikalile mmwemoje; ngati yawo silidatanidwa Jina lako pa achi iwo.

EVANGEL. *W. Marko xiv. 1.*

Ndi idali paska, ndi mikate yosali ndi chimela pambuyo pa masiku yawili: ndipo wakulu wa nchembe ndi wolembela wadali mkufuna umo waka-damgwila pa kuchenjera, ndi kumpecha: chifuko wamanena, Losali pa siku lalikulu, ingakale njoyo pa kamu. Ndi pa kukala iye pa Betania pa nyumba ya Simon wa makate, ndi wagona panchi, wamkazi adaja, adali ndi nchupa ya mafuta yopakila ya nardo ya zene zene, ya mtengo wokulu; akaswe nchupa adampungulila pa mutu. Ndi wena wadali chipwe-tekele mitima, achi iwo ndi achi iwo, kuti, Kwa chiani kutaya mafuta yopakila aya? Chifuko mafuta aya yopakila yadakoza kuchachidwa kupunda madenario mia zitatu, ndi kupelekedwa kwa wa mpawi. Ndi wadali mkumnyinyitila. Naye Yesu adati, Msieni uyu; chiani mmsakalicha iye? Nchito yabwino adajichiticha pa ine. Chifuko masiku yonche muli ndi wa mpawi kusanganizana ndi inu, ndi chaka simkafune, mkoza kwachitila vabwino: nampo ine wosali pamoji ndi inu masiku yonche. Ichi adali nacho adachita: adatanga kulitilila tupi langa mafuta yopakila mpaka kuliika mmainja. Ndi Amen ndi-kunenelani, kuti, Pali ponche evangel sikaombedwe njio mpaka mjiko la mpumpu ndi ichi adachita wamkazi uyu sichikambidwe chakumkumbukila iye. Ndipo Yudah Iskariot, mmoji wa yawo kumi ndi wawili, adachoka kwamukila wakulu wa nchembe, amvumbukiche kwao. Nawo, wakalive, wadasekelela,

nachita chilanga kumninka ndalama. Ndipo adali mkufuna umo akadamvumbukichila pa nyengo yabwino. Ndi siku la kuyamba la mikate yosali ndi chimela, yapo wadali mkudula paska, wanafunzi wake awanenela iye, kuti, Ufuna timuke tiikiletu kuti dala ukadye paska? Niagwiriza wawili wa wanafunzi wake, niawanela, Pitani chiloele mmuji, ndipo muntu sakukomaneni inu ndaasenchamba ya maji: mchate mmweyo; ndipo paga sakaloe uyu, mjiiti kwa mwene nyumba, Mwalimu anena, Nyumba yanga ya kudauzila alendo ili kuti, yapo ndikadadya paska kusanganizana ndi wanafunzi wanga? Naye sakulangizeni chigodyo cha pamwamba chachikulu choyalidwa ndi choikidwilatu: ndi pamwepo mtiwikiletu. Niatuluka wanafunzi wake, nialoa mmuji, niakomana umo adati kwa achi iwo: niaikilatu paska. Ndi ukapata kukalapo ujulo, akuja kuchatana ndi kumi ndi wawili waja. Ndi yapo wagona panchi ndi kudya, adati Yesu, Amen ndikunenelani, kuti, Mmoji wa inu sandivumbukiche, uyo akudyayo pamoji ndi ine. Wadayamba kudaulichidwa ndi kumnenela mmoji mmoji, kuti, Kodi ndi ine? Naye adati kwa achi iwo, Mmoji wa awa kumi ndi awili, asunchayo ntonji pamoji ndi ine pa mbale. Chifuko Mwana wa adam apita, umo yalembedwela ya iye: nampo malilo kwa muntu mmweyo Mwana wa adam avumbukichidwa ndi iye! chikadamkalila mmweyo bwino ngati sadabalidwa. Ndi pa kudya achi iwo, akatenge mkate, akaupache mwawi, adautyola, niawaninka, niati, Landilani: ichi chili tupi langa. Ndi akatenge chiko, ndi akayamike, adawapacha achi iwo: ndipo wadali mkumwapo wonche. Niati kwa achi iwo, Ichi chili mwazi wanga wa malangano, wopungulidwa pa mlandu wa wanyinji. Amen ndikunenelani inu, kuti, sinigamwepo ncho ya vipacho va mpelesa, mpaka siku limwelo chaka sindimwe vija va chapano pa ufumu wa Mlungu. Ndipo wakaimbe, wadatuluka mpaka

ku pili la mizeit. Niawanenela Yesu kuti, Inu mawonche simchwalichidwe: pakuti chalembedwa, Sinditimbe wowesa, ndi mbelele sizibalalichidwe. Nampo, pambuyo pakuzyuchidwa ine, sindikuchogozeni chiloele pa Galili. Naye Petro adalankula naye, Ingakale wonche siwachwalichidwe, nampo wosali ine. Niamnenela Yesu, Amen ndikunenela, kuti iwe lelo lino, usiku uno, tambala akali wosalila kawili, katatu sundikanile ine. Nampo adali mkukamba chipundile kuti, Ingakale siningasie ine kukufela pamoji, siningakukanile iwe. Ndi chimwechi wamanena ndi wonche. Niajela pa mbuto jina lake Gethsemane: niawanenela wanafunzi wake, Kalani panchi apa, mpaka sinikasali. Ndi atenga naye Petro ndi Yakobo ndi Yohana, ndipo adayamba kukala ndi chipwembwezi, ndi kutenguka mtima. Niawanenela, Umoyo wanga uli wakudandaulichidwa mpaka kufa: longezani pano, kalani maso. Ndipo akayende mchogolo pang'ono, adagwa pa ntaka; ndipo adali mkusali kuti, Ngati ikakozeka, saa ii ikapitilile pa ine. Nianena, Abba, Atate, vonche vikozeke kwako; tenga chiko ichi mwanja kuchoka pa ine: nampo si ichi ine ndifuna, nampo icho iwe. Naaja niawakomana ndagona litulo, niamnenela Petro, Simon, ugonamlitulo? wosayenela kukala maso saa imoji? Kalani maso msali, mungaloe poyesedwa: mzimu uchogola ndi mpumu, nampo nyama yopanda mpavu. Akachoke, adasali, kuti mau limwelija. Ndi sonincho akaje, adawakomana ndaagona litulo, chifuko maso yao yadali yolemeledwa viwi; ndipo sanajiwa icho wakadamyanka. Niaja pa chitatu, niawanenela kuti, Gonani litulo kwa ivo vochalavo, mkapumilile: yayenela; saa yaja; ona, Mwana wa adam ali mkuvumbukichidwa mmanja mwa wene zambi. Ukani, timbaya: ona, uyu wakundivumbukicha wawandikila. Ndipo chapano apa naye akali chikambile, Yudah Iskariot akuja, mmoji wa yawa kumi ndi awili waja, ndipo pamoji naye gulu lalikulu aha-

njake ndi maupanga ndi mipulu, kuchokela kwa wakulu wa nchembe ndi wolembela ndi wakulu akulu. Ndi uyo wakumvumbukicha waapacha chizindikilo, kunena, Uyo sindimnyongote, ndiye iye mwene; mmgwililetu uyu, mmuke naye chijiwichidwile. Ndi akaje, chapano yapa akamjere iye, anena, Rabbi; niamnyongota. Ndipo wadamtilila manja, niamgwililatu. Ndi mmoji wa yawo wakuima pamwepo akasolole upanga, adamantimba kapolo wa wamkulu wa nchembe, niamdula kutu. Ndi Yesu akayanke adati kwa achi iwo, Mdatuluka ngati pamwamba pa mnkundu, kunditengela maupanga ndi mipulu? Siku ndi siku nidali kwanu pa hekal chiyeruzile, ndi sinda-ndigwililatu: nampo malembo yamalizidwe. Ndi wakamsie wadali mkutawa wonche. Ndi auje mnyamata adali mkuchatana naye wovinikilidwa nchalu yoyela pa maliseche: niamgwililatu; ndi iye akasie nchalu ija adatawa maliseche. Ndi wadamuka mwanja ndi Yesu kwa wamkulu wa nchembe: niaja pamoji kwa iye wonche wakulu wa nchembe ndi wakulu akulu, ndi wolembela. Petro neho adamchatilatu patali, mpaka kukati, chiloele pa lua la wamkulu wa nchembe; ndipo adali wakala panchi iye ndi anyamata, niajiota pa moto pomulika. Ndiwo wakulu wa nchembe ndi bwalo lao la mpumpu wadali mkufuna umboni kumchucha Yesu wapate kumpecha; ndi sanaukomana. Chifuko wanyinji wadali mkumchitila umboni wa unami kumchucha, ndi mau yao ya umboni yosali chiilanile. Ndipo wena wakame wanali mkuonecha umboni wa unami kumchucha, kunena kuti, Ife tidava uyu kuti, Ine sindigumule hekal ii yochitika ndi manja, ndi pakupita masiku yatatu sindimange nyumba injake yosachitidwa ndi manja. Ndingakale chimwechi umboni wao wosali chiilanile. Ndipo wamkulu wa nchembe akaime chiloele pakati, adamfuncha Yesu kunena, Suyanka kantu kali konche? Chiani awa waonecha umboni kukuchucha? Ndi iye adali chete, ndi sadayanka

kantu kali konche. Sonincho wamkulu wa nchembe adali mkumfuncha, niamnenela iye, Iwe uli Kristo Mwana wakumbala wa Uyo walumbidwa mwawi wene? Ndiye Yesu adati, Ine ndili; ndi simwone Mwana wa adam ndiakala panchi pa janja la chimuna la mpavu ija, ndanja ndi mitambo ya Kumwamba. Naye wamkulu wa nchembe akang'ambe malaya yake, anena, Chiani tikali tili ndi chakulila umboni? Mudava blasphemia iyo; chiani chikuonekelani? Ndi wonche wadali mkumlamulililatu iye kuti ali ndi chifuko cha kufa. Niayamba wena kumlavulila, ndi kumvinikila nkope, ndi kummenya nkonyo, ndi kumnenela Loselatu; sonincho anyamata wadamlandila ndi malianja. Ndi pa kukala Petro panchi pa lua, akuja mmoji wa anamwali wa wamkulu wa nchembe; ndi akamwone Petro ndiaota moto, akamone mmaso, anena, Iwe neho udali ndi mbua pamoji ndi mNazaret, Yesu uyo. Ndiakana, kunena kuti, Sindijiwa, sindizowekana ndi chiani ichi unena iwe: niatuluka ku bwalo ku konde la pachogolo pa nyumba; ndi tambala adalila. Ndi mmwali uyu akamone, adayamba neho kwanenela awo wadaimapo, Uyu ali wa pa wanganya awa. Naye adakanancho. Ndi pambuyo pang'ono neho, awo wadaimapo wadamnenela Petro, Zene uli wa pa achi iwo neho, chifuko mGalili, ndi kunena kwako chimwecho. Naye adayamba kulumbilila, ndi kuchita chilapo kuti, Sindimjiwa muntu uyu mmnenayo. Ndi chapano apa pa chiwili tambala adalila. Niakumbukila Petro ilo lidanenedwa, umo Yesu adati kwa iye, Akali tambala wosalila kawili sundikaniletu ine katatu. Ndi akaganizile adalila.

Tuesday pachogolo pa Easter.

PA MALO YA EPISTOLA. *Isayah 1. 5.*

Ambuye Yahveh wandichekulila kutu, nane sindakana chikanile, sindabwela mmbuyo. Nidapeleka

msana wanga kwa yawo wakumenya, ndi machaya kwa wakumetula machichi: sindabisa nkope yanga pa manyazi ndi malovu. Chifuko Ambuye Yahveh sanditangatile; mmwemo sindatilidwa manyazi: mmwemo ndaika nkope yanga ngati mwala wa kulama, ndipo ndijiwa kuti sinditengedwa nchoni. Wakunditulucha wakuchita malinga ali pafupi; yani sachuchane ndi ine? tikaima pamoji: yani mwene kulamula kwanga? andisendelele. Penya, Ambuye Yahveh sanditangatile; yani sandituluche woipa? Penya yawa wonche salale ngati malaya; nyozolo siiwadye: Yani alipo pa inu aopaye Yahveh, wakuvecha mau ya kapolo wake? uyu ayendaenda pa mdima, alije kuwala, alikulupilile jina la Yahveh, amchamile Mlungu wake. Penyani, wonche inu wakukoleza moto, wakujichinga ndi visinga: myende ende pa kumulika moto wanu, ndi pa visinga ivo mwaviyamilicha; simkale ndi ichi kuchoka pa janja langa; singone panchi pa vopweteka.

EVANGEL. *W. Marko xv. 1.*

Ndipo chapano yapa umawa wakulu wa nchembe pamoji ndi wakulu akulu ndi wolembela wakapange njelu pamoji, sonincho bwalo lao la mpumpu, wakanmange Yesu, wadamtenga mwanja, niamvumbukicha kwa Pilato. Niamfuncha Pilato, kuti, Iwe uli mfumu wa wa Yehudah? Naye akayanke, amnenela kuti, Unena umwene. Ndi wakulu wa nchembe wadali mkumchimikiza vavinyinji. Naye Pilato adamfunchancho kunena, Suyanka kantu? Ona vingati wakuchimikiza. Naye Yesu adakala wosayanka kantu; mpaka Pilato kuyerekela. Ndi kwa mlingo wa siku lalikulu lija amawamasulila mmoji wa mmaluzi, uyo wamamtanicha kwake. Ndi adalipo wakutanidwa Barabba, ndi wamangidwa pamoji ndi wakumasula mwendo achanjake, yawo pa kumasula mwendo kwao wadachita kusinikalila. Ndi gulu wakakwele wadayamba kupempa achite umo ama-

wachitila. Naye Pilato adawayanka, kuti, Mfuna ndikumasulileni Mfumu wa wa Yehudah? Chifuko amapata kujiwa kuti kwa kupweteka mtima wakulu wa nchembe wadamvumbukicha. Nawo wakulu wa nchembe wadaumiliza gulu mbasa awamasulile Barabba. Naye Pilato akayankencho adati kwa achi iwo, Mmwemo chiyani mfuna ndimchitile uyo mnena Mfumu wa wa Yehudah? Nawo wadaku-zancho, Mmangiletu pa msalaba. Naye Pilato adawanenela, Chifuko chiani, adachita chiani choipa? Nawo kupunda wadakuza, kuti, Mmangiletu pa msalaba. Naye Pilato pa kukala ndi mtima kuchitila gulu chintu choyenela, adawamasulila Barabba, niamvumbukicha Yesu akamtyapule, amangidwiletu pa msalaba. Nawo asikari wadamtenga mwanja naye kukati ku lua, ndio ku Pretorio; niawatana pamoji liwanja la mpumpu, niamveka iye ndi chifa cha lunga, niamzingila nkata ya minga wakaikulu-nga: niayamba kumlonjela kuti, Tikulonjela, Mfumu wa wa Yehudah! Ndipo wanali mkumtimba mutu ndi bango, ndi kumlavulila iye, ndipo wakagwade maombono wanali mkumlambila. Ndi yapo wadampenda, wadamvula chija chifa cha lunga, niamvunikila malaya yake mwene. Ndipo wamtenga kutuluka naye wamangidwiletu pa msalaba. Ndipo wamlalika wakupita Simon wa Kurene, ndaaja kuchoka pa munda, atate wa Alexandro ndi Rufo, anyamule msalaba yake. Niamtenga iye ku malo ya Golgotha, ilo lili lofotokozedwa, Malo ya fupa la mutu. Ndipo wadali mkuninka vino yochitidwa muro: ndi iye wosalandila. Ndipo wamwanga pa msalaba, ndi wajigawila malaya yake, kulondolela pamwamba pa aya yani sanyamule chiani. Ndi idali saa ya chitatu, ndipo wadamwanga pa msalaba. Ndipo chidali cholembela pamwamba cha ndande ya mlandu wake chalembedwa pamwamba kuti, **MFUMU WA WAYEHUDAH.** Ndi pamoji naye wamangidwa wankungu wawili pa misalaba; mmoji

janja lake la chimuna, mnjake janja la manjele. Ndi wakupita pa ulendo wadali mkumtukwana, kupukunya mitu, ndi kunena kuti, Okwe! wakugumula hekal ya kuseli, ndi wakuimanga siku zitatu, ujipulumuchiletu, ukachikiletu pa msalaba. Chimwechija wakulu wa nchembencho wakumpenda, ali yenche ndi anjake, pamoji ndi wolembela wamanena, kuti, Wena adawapulumucha; sakoza kujipulumuchilatu mwene. Kristo uyo, mfumu wa Israel, achike chapano pa msalaba, dala tione, tivomeleletu. Ndipo yawo wamangidwa pa msalaba pamoji naye wamamkoja. Ndi yapo saa ya chisano ndi chimoji idapata kukalapo, mdima udapata kukalapo pamwamba pa liko la mpumpu, mpaka saa ya chisano ndi chinai. Ndi saa ya chisano ndi chinai Yesu adakuza ndi mau lalikulu, Eloi, Eloi, lama sabachthani? ndiyo yofotokozedwa, Mlungu wanga, Mlungu wanga, kwa chiani udandilekelatu ine? Ndipo wena yawo wadaima pamwepo, wakave, wamanena, Ona, amtana Eliya. Ndi wina chitamangile akazaze safanja ndi chowawa, akaipachike pa bango, adali mkummwecha iye kunena, Siani, tione ngati Eliya akuja kumchicha iye. Naye Yesu kutulucha mau lalikulu adachichilatu mzimu. Ndipo lishyashya lija la nchalulu pa hekal la kuseli lidang'ambika vipande viwili kuchokela kumwamba mpaka panchi. Ndi kenturion akaone, uyo adaimapo pa mandunji, kuti adachichilatu mzimu chimwechi, adati, Zene muntu uyu adali Mwana wa Mlungu.

Wednesday pachogolo pa Easter.

EPISTOLA. *Heb. ix. 16.*

Chifuko yapo yalipo malangano ya kupeleka mchokolo, siingasie kutengedwapo kufa kwake uyo adalangana. Chifuko malangano ya kupeleka chokolo ya mpavu pamwamba pa wakufa; chifuko yayenela ati pangakale pang'ono yapo uyo adalanga-

na akala chilamile? Kuchokela pa icho yangakale ya kuyamba siyachitidwa ya chapano yopanda mwazi. Chifuko tauko lili lonche likakambidwe ndi Moses kwa kamu lonche kwa mlingo wa torah, akatenge mwazi wa wana wa ng'ombe ndi mbuzi, pamoji ndi maji ndi bwea wa mbelele wofuila ndi ntawi ya mtengo wa ezob, ndi adachimijila chikalakala chene ndi kamu lonche, kunena, Uwo ndi mwazi wa malangano aya Mlungu adataukila, yakale kwa inu. Ndi hemancho ndi katundu wonche wa kutumikila pa bwalo adawamijila mwazi chimwechija. Ndi pafupi vonche kwa mlingo wa torah vichukidwa ndi mwazi, ndi popanda kumwaza mwazi, kosapata kukalapo kulekela. Mmwemo sichingasiidwe kuti ivo vakuchanja vija va Kumwamba vikadachukidwa ndi izo; nampo vintu va Kumwamba vene ndi nchembe zakudula zabwino zakupunda izi. Chifuko Kristo sadaloa pa malo yoyela yachitidwa ndi manja, vakukomeledwa vakuchanja vintu vene vene: nampo Kumwamba kwene kwake, chapano kuoneka bwino pa nkope ya Mlungu pa milandu ya ife: sonincho yosali ajitile nchembe kawili kawili: umo wamkulu waku-tila nchembe adaloela chaka ndi chaka pa malo ya pa yoka ndi mwazi wosali wake mwene; pena akadaye-needwa kusauchidwa kawili kawili chiyambile kupanga jiko: nampo chapano kamoji pa kutelanya kwa zinyengo za chikalileje adalangizidwa pa danga kuchocha zambi kwa nchembe yakudula ya mwene wake. Ndi kwa mlingo umo kwaikidwilatu kwa wantu kufa kamoji, ndi pambuyo pake yakuja malamulidwe; mmwemo Kristoncho akatilidwe nchembe kamoji kusencha zambi za wanyinji, saoneke pachiwili, popanda zambi, kwa iwo wakumpenyeleladi, mpaka ku upulumuchi.

EVANGEL. *W. Luka xxii. 1.*

Ndipo siku ya mikate yosali ndi chimela idali mkuwandikila iyo yotandikwa Paska, Ndipo wakulu

wa nchembe ndi wolembela wadali mkufuna funa umo wakadampela; pakuti wadali mkuopa kamu. Ndipo Shetan adaloo mkati mwa Yudah wotanidwa Iskariot, ndaakala wa pa kawerengedwe kao kumi ndi wawili waja. Ndipo akachoke, adakamba ndi wakulu wa nchembe ndi makapitao, umo akadamvumbukichila kwa achi iwo. Niasekelela, niailana naye kumninka ndalama. Ndaavomela, ndipo adali mkufunafuna nyengo yabwino ya kumvumbukicha kwao yapo paliye gulu la wantu. Ndipo siku ya mikate yosali ndi chimela idafika, pa iyo kudayenedwa kuti paska idulidwe. Niapeleka Petro ndi Yohana, ndi kuti, Pitani mtiikiletu paska tidye. Ndi wadati kwa iye, Pati ufuna tiikiletu? Naye adati kwa achi iwo, Penyani, pakuloo inu pa muji, sakukomaneni muntu ndasenchu mchuko wa maji: mchatiletu mnyumba umo ayendamo pa ulendo wake. Ndi mjiti kwa mwene wake nyumba, Mwalimu akunenela, Chili kuti chigodyo cha achalendo, yapo sindidye paska pamoji ndi wanafunzi wanga? Ndipo mmweyo sakulangizeni chigodyo chachikulu cha kumwamba choyalidwa; muikiletu pamwepo. Ndi wakachoke, wadakomana umo adati kwa achi iwo: niaikilatu paska. Ndi yapo saa yata kuja, adakala panchi, ndi AApostolo pamoji naye. Niati kwa achi iwo, Kukumbila nidakumbila kudya paska iyi pamoji ndi inu pachogolo sindave masaucho: pakuti ndikunenelani, ine wosadyancho pa ichi, mpaka sichimalizike pa ufumu wa Mlungu, Ndipo akalandile chiko, ndi akayamike, adati, Tengani ichi, mchigawiletu mbua mbua pa inu mawene; pakuti ndikunenelani, Siningamwencho chichokele chapano vipacho va mipelasa, mpaka yapo ufumu wa Mlungu sudaje. Ndi akalandile mkate, ndi akayamike, adautyola, adawapacha, kunena, Ichi chili tupi langa ilo lipelekedwa pa milandu ya inu: chitani ichi pa chikumbukumbu cha ine. Ndi chiko chimwechi pambuyo pa chakudya chogonela, kunena, Chiko ichi malangano ya chapano

pa mwazi wanga, ndiwo wakumwazika pa milandu yanu. Ingakale chimwechi penya, janja la uyo andivumbukicha lili pamoji ndi ine pa meza. Chifuko Mwana wa adam zene ayenda ulendo, kwa mlingo wa icho chatilidwa malile yake: ingakale chimwechi malilo kwa mmweyo uyo avumbukichidwa naye! Ndi achiiwo wadayamba kufunchana funchana ndi anjao, yuti wa achi iwo sachite ichi. Ndi yadapatancho kukalapo machuchano pa achi iwo yuti awoneka kukala wamkulu. Niati kwa achi iwo, Mafumu ya Mafuko angowachitila ambuye; ndi iwo wataulikidwa ndi bwalo pamwamba pa achi iwo wajite ngela jina Wakuwachitila vabwino. Nampo inu wosakala chimwechi: iye nampo ali wamkulu pa inu, apate kukala wamng'ono; ndi uyu wa kuchogolo, ngati wotumikila. Pakuti yuti wamkulu, wakugona pakudya, kapena wakutumikila? Si wakugona pakudya? Ndi ine ndili pakati pa inu ngati uyo wakutumikila. Nanu muli yawo walongeza pamoji ndi ine pa mayeso yanga chilongezele; nane ndikulikilani ufumu ngati umo Atate wanga adandiikililatu ine, kuti mudyee ndi mumwe pa meza panga pa ufumu wanga; ndipo simkale pamwamba pa mipando kulamula vilawa kumi ndi viwili va Israel. Simon, Simon, penya, adakutanichani inu Shetan, akupepeteni chifa cha trigu: nampo ine nidawenda kwa iwe, mvano wako ungapelewele: nawe yapo ukang'anamukancho, uwalimbiche abale wako. Naye adati kwa iye, Ambuye, ndili wojiikilatu kuyenda pamoji nawe, mpaka mminyololo ndi nyifa. Naye adati, Ndikunenela, Petro, tambala salila lelo, mpaka sudakane katatu kuti wosandijiwa. Niati kwa achi iwo, Yapo ndikugwilizani wopanda chikowe chakuika ndalama, wopanda tumba, wopanda sapato, mdapeleweledwa kantu? Nawo wadati, Namba kantu. Naye adati kwa achi iwo, Nampo chapano uyu ali ndi chikowe chakuika ndalama, achinyamule ndi chimwechi tumba: sonincho uyo akapanda kukala nawo,

asaliletu malaya yake ndi aguliletu upanga. Pakuti ndikunenelani, kuti ichi cholembedwa sichingasie kutelanyichidwa pa ine, kuti, Ndi adawerengedwa kusanganizana ndi yawo wopanda torah: pakuti icho cha ine chili ndi chotelanya. Ndi wadati, Ambuye, penya, yapa maupanga yawili. Naye adati kwa achi iwo, Yayenela. Ndi akatuluke, adayenda kwa mlingo wa chisimo chake ku pili la Mizeit: niamchata wanafunzi wakencho. Ndi wakapate kukala pamwepo pa malo, adati kwa achi iwo, Salani mngaloe pa kuyesedwa. Niapatuka pa achi iwo ngati poponya mwala; ndipo akagwade maombono adali mkusali kunena, Atate, ngati ukakala ndi mtima, sendeza chiko ichi kuchoka pa ine; yosali nampo, umo ndifunila ine, nampo umo ufunila iwe mupate kukalapo. Ndiamwonekela malaika kuchokela Kumwamba, niamyenelecha. Ndipo yapo adapata kukala pa kuchi-mbichila adali mkusali chikutile mtima: ndipo chitukuta chake chidapata kukalapo chifa cha madonto yakulu ya mwazi ndi yagwa panchi pa ntaka. Ndi akaimencho pa sala, akawajele wanafunzi, adawapanikiza ndi wagona pa kudandaula, naati kwa achi iwo, Mgonanji litulo? mkaimencho ndi kusali, mngalowe pa kuyesedwa. Ndi yapo akala chikambile, penya gulu lalikulu, ndi uyo wotanidwa Yudah, mmoji wa waja kumi ndi awili, adali mkwachogolela: niamwandikila Yesu kunyongota. Naye Yesu adati kwa iye, Yudah, pa kunyongota umvumbukicha Mwana wa adam? Ndi yawo wadali kunzungulila wakaone icho sichikale, wadati, Ambuye, tikamenye ndi upanga? Niamenya mmoji wa yawo kapolo wa wamkulu wa nchembe, niamlanda kutu la chimuna. Ndi Yesu akayanke adati, Siyani mpaka ichi. Ndipo akampapase kutu, adampolecha. Ndi Yesu adati kwa wakulu wa nchembe, yawa wadapata kufikapo pamwamba pa iye, ndi makapitao ya hekal, ndi wakulu akulu, Mdatuluka, ngati kumtulukila

mnkungu, ndi maupanga ndi mipulu? Siku ndi siku pakukala ine pa hekal ndi inu simdatambasula manja pamwamba pa ine: nampo saa ii ili ya inu ndi bwalo la mdima. Ndi wakamtenge nawo wadamuka naye, nialoa naye mnyumba ya wamkulu wa nchembe. Ndi Petro adali mkuchata patali. Ndi wakakoleze moto pakati pa lua, ndi wakakale panchi pamoji, Petro adali mkukala panchi pakati pa achi iwo. Ndi mwali akamwone iye ndakala panchi pa dangalila, ndi akatwanyule maso, adati, Uyo neho adali pamoji naye. Naye adakana, kunena, Wamkazi, ine sindimjiwa. Ndi pambuyo pafupi mwina akamwone, adanena, Iwe neho uli wa pa yawo. Naye Petro adalankula, Muntu, wosali ine. Ndipo kugona pafupi ndi saa imoji mnjake adayeneledwa viwi kunena, Zene muntu uyu adali pamoji naye: pakuti uyuncho MGalili. Niati Petro, Muntu, ine wosajiwa ichi unena. Ndi chizulumukila, yapo ali mkukamba, tambala adalila. Ndi akacheuke Ambuye, adampenya maso Petro. Niakumbukila Petro ilo lola nkulidwa ndi Ambuye, umo adati kwa iye, Pachogolo tambala sanalile lelo, sundikanile katatu. Ndi akatuluke kubwalo ndi adalila mowawa. Ndi wantu yawo wakumfanyikiza Yesu wadali mkumpenda, ndi kumtimba. Ndipo wakamnyembe nchalupa maso, ndipo wadali mkumfuncha, kuti, Loselatu: yani uyo adakumenya? Ndi vavinyinji vina neho wadali mkumnenela, ni kumchitila blasphemia. Ndi mkupataje kukala usana, bwalo la wakulu akulu wa kamu udaungidwa, ndi wakulu wa nchembe ndi wolembela: niamuka naye chiloele pa bwalo lao, ndanena, Ngati uli Kristo, ujiti kwa ife. Niati kwa achi iwo, Ndikati, inu simngavomele: ndipo ngati ndikufunchani, simngayanke. Ndi chichokele chapano Mwana wa adam sakale panchi pa janja la chimuna la mpavu za Mlungu. Niati wonche, Iwe uli Mwana wakumbala wa Mlungu? Naye adawanenela, Inu mnena kuti ine ndili. Ndipo wadati,

Tili ni chiani tililancha cha umboni wina? Chifuko tawefe tava kuchoka pa kamwa pake mwene.

Thursday pachogolo pa Easter.

EPISTOLA. 1 Kor. xi. 17.

Nampo pa kukufotokozelani ichi, sindilumba, chifuko mkuja pamoji si kwa vabwino nampo kwa voipa. Chifuko pa kuyamba, pakuja inu pamoji pa church, ndikuva yakalapo mapatuchano pa inu; ndi pinja ndivomela. Chifuko siyangasie kukala pa inu mapatuchano ncho kuti awo wolingika wapate kukala waonechedwa wolingika pakati pa inu. Mmwemo pa kujelatu inu pamoji kosakozeka kudya chakudya chogonela cha Ambuye: pakuti pa kudya kwanu ali yenche atanga kulandila chakudya chogonela chake mwene; ndipo uyu ali ndi njala ndi uyo akuta. Chiani? Mlije nyumba za kudyelamo ndi kumwelamo? kapena mpepula church la Mlungu, ndipo mwatilila manyazi yawo pa kukala waliye? Chiani ndikati kwa inu? sindikulumbeni mmwemo? Sindikulumbani. Chifuko inenidalandila pa Ambuye ichi nidakuvumbulilani inu ncho, kuti Ambuye Yesu usiku uja yapo adavumbukichidwa adatenga mkate; ndipo akayamike, adautyola, niati, Ichi chili tupi langa, ilo lili pa mlandu wa inu: chitani ichi pa chikumbukumbu cha ine. Chimwechi ndi chiko, pambuyo pa kudyelapo ujulo, kunena, Ichi chili malangano ya chapano pa mwazi wanga: chitani chimwechi, ponche simkamwe, kwa chikumbukumbu cha ine. Chifuko ponche simkadye mkate uu, ndi simkamwe chiko, mfotokoza konche konche kufa kwake Ambuye mpaka sakaje. Ndi chimwechi ali yenche sakadye mkate uu, ndi sakamwe chiko cha Ambuye wosayenela, sakale ndi ndande ya tupi ndi mwazi wa Ambuye. Nampo muntu ajilingiche, ndi chimwechi adyepo ya mkate, ndi amwepo ya chiko. Chifuko uyo akudyayo ndi akumwayo wosayenela, ajidyela

ndi ajimwela lamulo, wosalizindikila tupi la Ambuye. Kwa chifuko ichi walipo wanyinji wakudwala ndi wakulenda pa inu, ndi wosachepekedwa wagona. Ndi tikajilamulila, sitikadalamulidwa. Ndi pakulamulidwa tilangidwa ndi Ambuye, kuti tingalamulidwiletu pamoji ndi jiko lino. Chimwechi, abale wanga, pakuja pamoji kwa kudya, mwalindilile anjanu. Muntu akaona njala adye kwake; kuti mngaje pamoji pa lamulo. Ndi vija vakuchala chaka nikafika sindikonjeletu.

EVANGEL. W. Luka xxiii. 1.

Ndipo liunjiri lao lonche likaime, wadali mkumuka naye pa bwalo lake Pilato. Niayamba kumchimikiza kunena, Tidampanikiza muntu uyu ndiang'anamula fuko latu, ndiachekeleza kumlipila Kaisar sonko, ndanena kuti, Ine namwene Kristo Mfumu. Ndi Pilato adamfuncha, kunena, Iwe uli Mfumu wa wa Yehudah? Ndipo iye adamyanka, adati, Wanena. Nampo Pilato adati kwa wakulu wa nchembe ndi magulu, Ndikomana na ndande pa uyu. Ndi wadali mkutafukila, kunena, Aliucha kamu lonche kuyeluza pa Yehudah ponche ponche, nakayamba kuchoka pa Galili mpaka yapa. Ndi Pilato yapo adava, adafuncha ngati muntu uyu adali mGalili. Ndi akajiwe bwino kuti ali wa pa bwalo lake Herod, adampeleka kwa Herod, ndiakala mwene wake pa Yerusalem masiku yano. Ndi Herod yapo adamwona Yesu, adasekelela viwi; pakuti adali chifunile kumwona chiyambile nyengo yosachepekedwa, chifuko cha kuvera ya iye; ndi adakulupilila kuona chizindikilo chopata kukalapo naye. Ndi adamfuncha ndi mau yosachepekedwa; ndi iye sadayanka kantu. Ndipo wakulu wa nchembe ndi wolembela wadaima kumchimikiza kukakamiza. Ndi Herod pamoji ndi asikari wake akampepuche ndi akampende ndi akamveke malaya yakung'ala adamantumano kwa Pilato. Ndi Herod ndi Pilato wadapata kukala ndi maubwenji

siku lija: pakuti pachogolo wadali mkukaladi ndi mawongo achi iwo kwa achi iwo. Ndipo Pilato yapo adatana pamoji wakulu wa nchembe ndi wakulu akulu ndi kamu, adati kwa achi iwo, Mdanditengela uyu, chifa cha muntu ndaang'anamula kamu: ndipo penya, ine nikamfunche pachogolo pa inu, sindako-mana ndande pa uyu ya vintu vija mmchimikiza navo: yetu, angakale Herod ncho: chifuko adamtu ma ncho kutibwelela ife; ndipo penya, namba kantu ka kuyenela kufa kachitidwa naye. Mmwemo sindimlange, ndi sindimmasule. Nampo wadaku-zicha mau liunjili pamoji, kunena, Chocha muntu uyu, ukatimasulile Barabba: uyo chifuko cha mapokoso ayo yadapata kukalapo pa muji, ndi cha kusinikalila, adali wotaidwa pomangidwa. Ndi sonincho Pilato adawatanila, kufuna kumasula Yesu; ndi wadampo-kosela, kunena, Mmangiletu uyu pa msalaba, mmangiletu pa msalaba. Ndi adati kwa achi iwo pa chitatu, Choipa chanji nampo adachichita uyu? Ine sindakomana ndande ya kupedwa pa iyo: mmwemo sindimlange ndi kummasula. Nampo wadali kumfynyikiza, ndi mapokoso yakulu, kujitani-chila iye amangidwiletu pa msalaba. Ndi mapokoso yao yadayenelelatu. Ndi Pilato adalamula kuti icho wadachitanicha chichitidwe. Ndi adammasula uyo wotaidwa posungidwa chifuko cha kumasula mwendo ndi kusinikalila, uyo wadali mkumtaniche; ndiye Yesu adamvumbukicha kwa kufuna kwao. Ndi mkumukaje naye, wakamgwile mmoji Simon mKurene, ndaaja kuchoka pa munda, wadamse-ncha msalaba, kutenga pambuyo pa Yesu. Ndi wadali mkumchata iye liunjili lalinyinji la kamu, ndi la wakazi yawo wadali mkujiumbua pa mtima ndi kumwimbila nyimbo ya champingu. Ndi Yesu akawang'anamukile adati, Wana wakazi wa Yerusa-lem, msandililila ine, ikawe mjililile mawene, ndi wana wanu. Chifuko penya, masiku yali mkuja, yapo sajiti, Wakuwina wa chumba, ndi mimba

zosabalila, ndi mawele yosayamwicha. Ndipo sayambe kuyananela mapili, Igwelatu pa ife; ndi mitanta, Mtivinikiletu. Pakuti ngati wavichita vintu ivi pa mtengo wowisi, chiani sichipate kukalapo pa wouma? Ndi wawili wena ncho, wakuchita voipa nawo, wadali mkupelekezedwa pamoji naye kupedwa. Ndi yapo wadafika pa malo ndi patanidwa Fupa la mutu, pamwepo wadammanga pa msalaba, ndi yawo wakuchita voipa, uyu janja lake la chimuna, ndi uyu janja lake la manjele. Naye Yesu adanena, Atate, uwalekele; pakuti wosajiwa icho wachita. Ndi kujigawila malaya yake ndi anjao, wadalondolela. Niaima kamu kupenyecha. Ndi wakulu akulu ncho wadali mukusulilatu iye, kunena, Adapulumucha wena; ajipulumuche mwene ngati uyu Kristo wa Mlungu, wosankidwa wake. Ndi asikari ncho wadali mkumpenda, kumjera, ndi kumtengela chowawa ndi wammenela, Ngati uli Mfumu wa wa Yehudah, ujipulumuche umwene. Ndi idalipo cholembedwa lidalembedwa pamwamba pake, UYU MFUMU WA WA YEHUDAH. Ndi mmoji wa yawo wakuchita voipa yawo wadapachikidwa adali mkumtukwana iye, kunena, Kodi si iwe Kristo? ujipulumuchiletu umwene ndi ife ncho. Naayanka mwina ndi adali mkumnyindila kuti, Ingakale kumwopa Mlungu iwe wosamwopa, pakuti uli pa lamulo limwelija? Ndi ife mochitila malinga; pakuti talandila nkokolo kuviyenelela ivo timavichita: nampo uyu sanachita kantu kuzizwa nako. Nianena, Yesu, undikumbu-kile ine chaka sukaje pa ufumu wako. Niati kwa iye, Amen, ndikunenela, Lelo sukale ndi mbua pamoji ndi ine pa Paradiso. Ndi lidali pafupi ndi saa ya chisano ndi chimoji, ndipo mdima udapata kukalapo pamwamba pa jiko lonche, mpaka saa ya chisano ndi chinai, ndi jua lidalala: ndi nchalu chifa cha lishyashya pa hekalu idang'ambika pakati. Ndi yapo Yesu adapokosa ndi pokoso lalikulu, adati, Atate, pa manja yako ndiika mzimu wanga: ndi yapo

adati chimwechi, adachicha mzimu. Ndi kenturion akaone icho chidapata kukalapo, adali mkukuzicha Mlungu, kunena, Zene uyu adali muntu wakuchita malinga. Ndi magulu yonche yao wadapata kukala pamwepo pa icho chakupenyeecha wakapenyeeche ivo vidapata kukalapo wadali mkubwela kumweko kujimenya pa mtima. Ndi wonche wakuzewekana naye, ndi wakazi yawo wadachatana naye kuchoka pa Galili, waimapo patali, wakuona bwino vintu ivi.

Good Friday.

MAPEMPELO YA CHIDULE.

Mlungu Mwene mpavu zonche, penyelani ndi neema, chonde, yawo wa pa muji wanu, umo pa milandu yake adalola Ambuyatu Yesu Kristo kuvumbu-kichidwa, ndi kupelekedwa mmanja mwa wantu wa usokolo, ndi kuona kufa pa msalaba, uyo chapano alama ndi akala mfumu pamoji ndi Imwe ndi Mzimu Woyela, chikalile Mlungu mmoji, vyaka vosata. *Amen.*

Mlungu Mwene mpavu zonche ndi wa vyaka vonche, tupi lonche la church lichogozedwa ndi kuyeledwa ndi Mzimu wanu; Tivecheni ife ndi tilamba pachogolo panu, kwapempela wantu wa misinku yonche pa Church lanu loyela, kuti ali yenche alimo mlimwelo akupoteleni zene kwa mlingo wanu, umo atanidwila ndi kukutumikilani: mkati mwa Ambuyatu ndi Mpulumuchi Yesu Kristo. *Amen.*

Mlungu mwene lisungu, mwapanga wantu wonche, wosakaipila Imwe kantu kopanga mawene; wosafuna kufa kwake mwene zambi, nampo atembenuke alame: Mwalengele lisungu wonche wa Yehudah, wa Islam, awo wosavomela, ndi awo wangopatuka; mchoche kwao kopanda kujiwa konche, kuuma mtima, ndi kupepula mau lanu; ndipo mwatengele kwanu, Ambuye Woyelekedwa, ku kola lanu, kuti wapulumuke pakati pa yawo wochala wa wa Israel wa zene,

ndi kuchitidwa kola limoji panchi pa Wowsa mmoji, Yesu Kristo Ambuyatu, uyo alama ndi akala mfumu pamoji ndi Imwe ndi Mzimu Woyela, Mlungu mmoji, vyaka vosata. *Amen.*

EPISTOLA. *Heb. x. 1.*

Chifuko torah pakukala ndi chitunjitunji cha vabwino vija vili mkuja, vosali chifa chene chene cha vintu vija, ndi nchembe zimwezija ndi chaka ndi chaka izo watila wosapuma, siikoza pa nyengo ili yonche kwatelanyicha yawo wakujako. Pena sizikadapuma zingatilidwe, kwa chifuko kuti awa wakumpotela Mlungu, wochukidwa kamoji, sakadakala ndi mtima wakujiwichana zambi? Nampo pa nchembe zija ndi chikumbukumbu cha zambi ndi chaka ndi chaka. Chifuko yosakozeka kuti mwazi wa ng'ombe za mpongo ndi mbuzi uchoche zambi. Kwa chifuko ichi pakuloa pa jiko, anena, Nchembe yakubucha ndi ivo vakutula sudafuna, nampo tupi udandikilatu; pa nchembe za kubucha za mpumpu, ndi nchembe kwa volakwa sudaona kuti yabwino: ndipo nidati, Penya, ndikuja (pa chovilingika cha chikalakala chandilembecha me,) kuchita umo ufunila, Mlungu. Pakunena pamwamba, Nchembe za kudula ndi vakutula ndi vakubucha va mpumpu ndi nchembe kwa zambi sudafuna, sudaona kuti yabwino mmwemo (ndizo nchembe zotilidwa kwa mlingo wa torah). Ndipo wati, Penya, ndikuja kuchita umo ufunila. Achochelatu yakuyamba, aimike ya chiwili. Pa kufuna kuja ife tayeledwa kwa kutila tupi la Yesu Kristo chitilile kamoji koka. Ndi wakutula nchembe ali yenche aima siku ndi siku chitumikile pa bwalo ndi chitilile nchembe zimwezija zakudula, izo ndizo zosakozaza nyengo ili yonche kuchocha zimbi: nampo uyu akatile nchembe imoji kwa zambi mpaka vyaka, adakala panchi pa janja la kudyela la Mlungu; kwa nyengo iyo ichatayo kupenyelela mpaka wakumwipila saikidwe mehamilo panchi pa mapazi yake.

Pakuti pa nchembe imoji anawachita wotelanya awo wanaikidwa pa woka. Ndi Mzimu Woyela atichitila umboni ncho; pakuti pambuyo apa adanena, Ichi chili chilanga icho sinichite ni achi iwo pambuyo pa siku izo, anena Ambuye; Siniusenchele mmtima wao torah yanga, Ni pa njelu zao ncho sinizilembe; ndipo anena, Ni zambi zao ndi zimpulipuli ine wosazikumbukila ncho. Ndipo apo kulipo kulekelela, paliye ncho kutila vakutula kwa zambi. Mmwemo, abele, pakukala wosaopa kuloa pa malo ya kuseli kwa tupi lake Yesu, kwa njila iyo adaika pa yoka kwa ife, njila ya chapano ndi yene umoyo, kupita pa lishyashya, ndilo kunena tupi lake; ndipo pakukala ndi wotila nchembe wamkulu kuimilila nyumba ya Mlungu; tiwandikile ndi mtima wa zene kutelanya ndi mvano, ndi mitima yatu yomijidwa kusiya bwalo loipa la pa mtima, ndi matupi yachukidwa ndi maji yoyela: tifumbatile mau ya kubukicha mvano watu ungatingizike; pakuti ali wa mvano uyu adachita chilanga; tiganizane kuchisa kukondana ndi kuchita volamicha; wosali kusia kujisonkanicha pamoji, umo wena wamachita, nampo kuchisana; ndi kupunda, umo mpenyela kuti siku lili mkuwandikila.

EVANGEL. *W. Yohana* xix. 1.

Mmwemo pa nyengo ija Pilato adatenga Yesu niamtyapula. Ndipo asikari wadakulunga nkata ya minga, wadaiika pamwamba pa mutu wake, niamvinikila malaya chifa cha lunga, niamjela, nianena, Tikulonjelani, Mfumu wa wa Yehudah! ndi wadali ndikumtimba malianja. Niatulukano kubwalo Pilato, niawanenela, Penya, ndikutengelani iye kubwalo, mpate kujiwa kuti ine sindikomana ndande ili yonche pa iye. Mmwemo Yesu adatuluka kubwalo, ndaavala nkata ya minga ndi malaya chifa cha lunga. Niawanenela Pilato, Penya, muntu! Mmwemo yapo wotila nchembe wakulu ndi anyamata wadamwona, wakuwa, kunena, Mmangiletu

pa msalaba, mmangiletu pa msalaba. Pilato awanenela, Mtengeni mawene ndipo mmangiletu pa msalaba: chifuko ine sindikomana ndando pa iye. Wa Yehudah wadamyanka, Ife tili ndi torah, ndi kwa mlingo wa torah yatu akadalipa kufa, chifuko adajichita mwana wakumbala wa Mlungu. Mmwemo yapo Pilato adavela mau ili, adapunda kuopa; nialoancho mPretorio, niamnenela Yesu, Kuchokela kuti uli iwe? Naye Yesu sadampacha iye yanko. Mmwemo Pilato amnenela, Sukamba ndi ine? sujiwa kuti ndili ndi bwalo kukumasula, ndipo ndili ndi bwalo kukumangilatu pa msalaba? Yesu adamyanka, Sukadakala ndi bwalo kundichucha ine, ngati sichikadapelekedwa kwako kuchokela pamwamba: kwa chifuko ichi uyu wakunivumbukicha kwako ali ndi zambi yakupunda. Chiyambile pamwepo Pilato adali mkufuna kummasula: nawo wa Yehudah wadali mkuza, kunena, Ukammasula uyu, wosali bwenji lake Kaisar: ali yenche ajichita mfumu anena kumchucha Kaisar. Mmwemo Pilato, akave mau aya, adamtenga Yesu kubwalo, niakala panchi pa mpando wakulamula pa malo yotandwa Liwala la miala, ndi pa chi Heber, Gabbatha. Lidali siku la Kuikilatu kwa paska: idali ngati saa ya kasano ndi komoji. Niawanenela wa Yehudah, Ona, Mfumu wanu! Mmwemo wadakua amweo, Mchoche, mchoche, mmangiletu pa msalaba. Pilato awanenela, Ndimmangiletu pa msalaba Mfumu wanu? Wotila nchembe wakulu wadayanka, Tilije mfumu akawe Kaisar. Mmwemo nyengo iyo adamvumbukicha kwao, amangidwiletu pa msalaba. Mmwemo wadamtenga Yesu pamoji nawo; ndipo adatuluka, ndasenchela msalaba wake, mpaka pa malo patanidwa Fupa la mutu, pa patanidwa pa chi Heber Golgotha: yapo wadammangilatu pa msalaba, ndi achanjake wawili pamoji naye, mmoji uku ndi mmoji uku, ndi Yesu pakati. Ndi Pilato adalemba ncho jina la msinku, nialiika pamwamba pa msalaba. Ndi lidalembedwa, YESU

WA NAZARET, MFUMU WA WA YEHUDAH. Mmwemo wanyinji wa wa Yehudah wadasoma jina ili la msinku: pakuti malo yapo Yesu adamangidwa pa msalaba yadali pafupi ndi muji: ndi lidali lolembedwa chi Heber, ndi chi Roma ndi chi Greek. Mmwemo wotila nchembe wakulu wa wa Yehudah wadamnenela Pilato, Usalemba, Mfumu wa wa Yehudah; nampo kuti mmweyo adati, Ndili Mfumu wa wa Yehudah. Pilato adayanka, Icho ndalemba, ndalemba. Mmwemo asikari, wakammangiletu Yesu pa msalaba, wadatenga vovala vake, niachita mbua zinai, kwa asikari ali yenche mbua; ndi mwinjilo: ndi mwinjilo udali popanda msoko, wombedwa chiyambile pamwamba mpaka panchi. Mmwemo wadati achi iwo kwa achanjao, Tisaung'amba mbua mbua nampo tiulondolele uwo, sukale wa yani: lembo limalizike, lakunena, Wadajigawila vovala vanga mbua mbua, ndi wadalondolela pamwamba pa malaya yanga. Mmwemo asikari wadachita aya. Ndi pa msalaba wake Yesu waima amake, ndi mpwake wa amake, Maria wa Klopa, ndi Maria wa pa Magdala. Mmwemo yapo Yesu akamwone amake, ndi mwanafunzi, uyo Yesu adamkonda, ndaaima pafupi amnenela amake, Wamkazi, penya mwana wako! Ndipo amnenela mwanafunzi, Penya amako! Ndi chiyambile saa imweyo mwanafunzi adamtenga kwake. Kumbuyo kwa aya Yesu, akajiwe kuti yonche latelanyichidwa, lembo litelanyichidwe, anena, Ndiona lujo. Katundu waikidwa pamwepo wojala ndi vino yowawa: mmwemo wakapachike safanja yojala ni vino ija yowawa pa ezob wadamtengela iye ku kamwa. Mmwemo yapo Yesu adalandila vino yowawa, adati, Yatelanyichidwa: ndi akawelamiche mutu, adachicha mzimu. Mmwemo wa Yehudah, chifuko lidali siku la Kuikilatu, matupi yangalongeze pa msalaba siku la sabato (chifuko siku la sabato limwelo lidali lalikulu,) wadamfuncha Pilato, kuti miendo yao ityoledwe, ndi wachochedwe. Mmwemo

asikari wadaja, ndi wadatyola miendo ya wakuyamba ndi ya mnjake womangidwa pa msalaba pamoji naye: ndi wakaje pamwepo pa Yesu, akaoneje kuti wafa, sadatyola miendo yake: nampo mmoji wa asikari wadamlasa pa ntiti ndi ntungo, nduutuluka chapano apa mwazi ndi maji. Ndi uyo waona waonecha umboni, ndi umboni wake uli wa zene: ndi mmweyo ajiwa kuti anena va zene, kuti inu ncho mvomeleletu. Chifuko yaya yadapata kukalapo, kuti lembo lifelane, Lifupa la iye silingatyoledwe. Sonincho lembo lina linena, Sampenye maso uyo wadamlasa.

Ujulo wake Paska.

PEMPELO LA CHIDULE.

Tipacheni, Ambuye, kuti umo tabatizwila kuloa pa kufa kwake Mwana wanu woyelekedwa Mpulumuchi watu Yesu Kristo, mmwemo ife pakufecha wosapuma makumbilo yatu yakuvunda tiikidwe mmanda pamoji naye; ndi kupita pa manda, ndi pa komo la nyifa, tiyambukile kuzyuka kwatu kwa chimwenwe; kwa mpavu za uyo adatifela ndi kuikidwa ndi kutizyukilancho, Mwana wanu Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

EPISTOLA. 1 W. Petro iii. 17.

Chifuko mbasa kusauchidwa ngati wakuchita vabwino, ngati kufuna kwake Mlungu kukafuna, yosali ngati wakuchita voipa. Chifuko Kristo ncho adasauchidwa kamoji pa mau ya zambi, wakuchita malinga pa mlandu ya yawo wosali kuchita malinga, atitengele kumwandikila Mlungu: akapedwe pa nyama, nampo akalamichidwe pa mzimu: pa uwo ncho akamuke adawaombela njio wazimu yawa wadali mminyololo: awo sadava kale, yapo kosachita changu ndi mpumu Mlungu kudali mkulindilila kuja adali nako pa masiku ya Noah, yapo chombo chidali mkukonjedwelatu, chiloele mmwemo wantu wowe-

ngeka, ndiwo achinawene asano ndi atatu, wadapulu-muchidwa kupita pa maji; ichi kwa chokomeledwa chakufwanana nacho chene chili kukupulumuchani nanu, ndicho ubatizo, si kutaya lichilo la pa nyama, nampo funcho pa bwalo la mtima wosachimikizana kwa Mlungu, kwa kuzyuka kwake Yesu Kristo; uyo pa janja la chimuna la Mlungu ali, yapo adayenda ulendo chiloele Kumwamba, achi malaika ndi wene mabwalo ndi zimpavu chikonjedwele pa malo yao panchi pake.

EVANGEL. *W. Matt. xxvii. 57.*

Ndi pa kupata kukala ujulo, adaja muntu wolemela wa pa Arimathaia, jina lake Yoseph, uyo mwene wake neho adali mwanafunzi wake Yesu: uyu aka-mmukile Pilato, adalitanicha tupi la Yesu. Ndipo Pilato adauza lipelekedwe. Ndipo Yoseph akalandile tupi, adalikulunga ni ncharu yoikila manda yopanda ukazuzi, nialiika pa mbanga ya chapano yakuika manda yake mwene, iyo adaisipa pa chimwala: ndipo akaunkunize mwala wokulu pa komo la mbanga yakuika manda, adachoka. Ndi adalipo Maria wa Magdala kumweko, ndi Maria mnjake, ndi wakala panchi pa mandunji ndi mainja. Ndi pa umawa wake, nawo pambuyo pa kuikilatu, wakutula nchembe wakulu ndi APharisi wadakusidwa kwa Pilato, kunena, Ambuye, tikumbukila kuti kanyenge mmweyo adati, yapo adali ndi umoyo, kuti, Pambuyo pa siku zitatu ndiziyukancho. Mmwemo uza kuti mainja yajiwichidwe mpaka siku la chitatu, angaje wanafunzi wake kaya ndi kumuba ndi wakuti kwa kamu, Adazyuchidwa pa wakufa: ndi kusokelela kwa kutela sikukale koipa kupunda kuja kwa kuyamba. Pilato adati kwa achi iwo, Muli ndi wolindilila: mukani, mlijiwichiche umo mjiwila. Nawo wakayendeko, wadajiwichicha mainja, kukomela mwala chizindikilo, pamoi ndi wakulindilila.

SIKU LA PASKA.

¶ *Pa Sala ya umawa, pa malo ya Zabur, Ijani, timwimbile, Antiphona izi zijiimbidwa, pena zijinenedwa.*

Paska yatu idadulidwa, ndiye Kristo: mmwemo tichite siku lalikulu;

Si kwa chimela cha kale, kapena kwa chimela cha kuipa ndi usokolo: nampo pa mikate yosali ndi chimela ya kulosa kamoji ndi ya va zene. *1 Kor. v. 7.*

Kristo akazyuchidwe pa wa kufa, wasafancho: kufa kosamkalila neho Ambuye.

Chifuko pakuti adafa, adazifela zambi kamojii koka: ndi pakuti alama, amlamila Mlungu.

Chimwechi ndi inu mjiwerenge wakufa pa mbali ya zambi: nampo wakulama pa mbali ya Mlungu, pa Yesu Kristo Ambuyatu. *Rom. vi. 9.*

Kristo wazyuchidwa pa wakufa: wapata kukala vakulawa va yawo wagona.

Chifuko kupita pa muntu kufa: kudaloancho kupita pa muntu kuima neho kwa wakufa.

Chifuko ngati pa Adam wonche wakufa: chimwechi ndi pa Kristo wonche sachitidwe wakulama. *1 Kor. xv. 20.*

Akuzike Atate, ndi Mwana: ndi Mzimu Woyela;

Umo kumakalila poyamba, chimwechi ndi chapano: ndi kwa vyaka vosata. Amen.

PEMPELO LA CHIDULE.

Mlungu Mwene mpavu zonche, mkati mwa Mwana wanu wobadwa yeka Yesu Kristo mwalaka kufa, ndi mwatichekulila komo la kulama kwa vyaka; Ife tikupembezani kwa kujichicha, kuti umo mtichogolela ndi neema yanu ya yoka kutila pa mitima yatu makumbilo yabwino, chimwechi mkatitangatile wosapuma tipate kuyatelanyicha; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu, uyo ali ndi kulama ndi ufumu pamoji ndi Imwe ndi Mzimu Woyela, chikalile Mlungu mmoji, vyaka ndi vyaka. Amen.

EPISTOLA. *Kol.* iii. 1.

Mmwemo, ngati mdazyuchidwa pamoji ndi Kristo, funafunani ivo va pamwamba, apo Kristo alipo wokala panchi pa janja la chimuna la Mlungu. Ganizani ivo va pamwamba, vosali ivo va pamwepo pa jiko lino. Chifuko mdafa. ndi kulama kwanu kwabizidwa pamoji ndi Kristo pa Mlungu. Chaka Kristo, kulama kwatu, saonechedwe pa danga, ndipo inu simonechedwe pa danga pamoji naye pa kukuzika. Mmwemo mpeche viwalo vanu va pamwepo pa jiko lino, vitole, ukazuzi, kungokuva kumbilo lakuipa, ndi kaso, ndilo kupotela vitunjitunji, kwa chifuko cha ivi kukwia kwake Mlungu kuja pamwamba pa wana awo wopanda kuvera. Mmwemo mdayenda-enda masiku yena, apo mdalamila pa vintu ivi.

EVANGEL. *W. Yohana* xx. 1.

Ndi pa siku la kuyamba la week akuja Maria wa Magdala umawa, udakala mdima, mpaka ku mbanga ya kuika manda, nauona mwala wochochedwa pa mbanga ya kuika manda. Mmwemo atamanga, ndi kumjela Simon Petro, ndi mwanafunzi mnjake uyo Yesu adali mkukonda, naawanenela, Wamchocha Ambuye pa mbanga ya kuika manda, ndi sitijiwa yapa wadamwiika. Mmwemo Petro adatuluka, ndi mwanafunzi yuja mnjake, ndi wamaja mpaka ku mbanga ya kuika manda. Ndi wadali mkutamanga wonche wawili pamoji : ndi mwanafunzi mnjake adatamanga pachogolo msanga kupunda Petro, ndipo adaja wakuchogolo mpaka pa mbanga pa kuika manda ; ndi akakotame kuzuzumilamo, aona mmaso nchalu za tonji zogoneka ; ingakale chimwechi sandaloamo. Mmwemo Simon Petro ncho akuja, kumchata iye, naaloa mpaka ku mainja ; ndi apenyecha nchalu za tonji ndi zogoneka, ndi leso, ilo lidali pamwamba pa mutu wake, losagoneka pamoji ndi nchalu za tonji, nampo lopindidwa la pa loka. Mmwemo pa nyengo iyo adaloa ncho mwanafunzi mnjake, uyo adaja wa

pachogolo mpaka pa mbanga ya kuika manda, naona bwino, navomeladi. Chifuko ingakale chapano sadajiwa lembo, kuti sangasie kuimanco pa wakufa. Mmwemo wanafunzi wadachokancho kwao achinawene.

Monday in Easter Week.

Mlungu Mwene mpavu zonche, mkati mwa Mwana wanu wobadwa yeka Yesu Kristo mwalaka kufa, ndi mwatichekulila komo la kulama kwa vyaka ndi vyaka ; Ife tikupembezeni kujichicha, kuti umo mwatichogolela ndi neema yanu ya yoka kutila pa mitima yatu makumbilo yabwino, chimwechi mkatitangatile wosapuma tipate kuyatelanyicha : mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu, uyo ali ndi kulama ndi ufumu pamoji ndi Imwe ndi Mzimu Woyela, chikalile Mlungu mmoji, vyaka ndi vyaka. *Amen.*

PA MALO YA EPISTOLA. *Mach.* x. 34.

Ndipo Petro akachekulile pakamwa, naati, Zene, ndilandililatu pa mtima kuti Mlungu sasanka nkope : nampo pa fuko lili lonche uyo amwopayo, ndi kuchita malinga, ali wakuloleka naye. Mau ilo adalituma kwa wana wa Israel, kutenga utenga wabwino wa mtendele kwa Yesu Kristo (Ambuye wa vonche ali) cholankula chija inu mawene mchijiwa, icho chidapata kukalapo ponche pa Yehudah lonche, chilambile pa Galili, pambuyo pa ubatizo uwo Yohana adaumbela njio ; ndiye Yesu wa Nazaret, umo Mlungu adamjochela ndi Mzimu Woyela ndi mpavu : uyo adapita pakati chichitile vabwino, ndi chichilichile wonche ndatilidwa mpavu ndi diabololo ; pakuti Mlungu adali pamoji naye. Ndi ife nafe amboni wa vintu vonche ivo adavichita pa jiko la wa Yehudah, ndi pa Yerusalem ; uyo ncho wadampa, ndi kumpachika pa mtengo. Uyo Mlungu adamzyucha siku la chiatu, niampeleka pa danga, si kwa kamu onehe, nampo kwa amboni ndi wosankidwa pachogolo

ndi Mlungu, ndi ife nafe, tidadya ndi tidamwa pamoji naye pambuyo yapo adaimancho pa yawo wakufa. Ndipo adatifotokozela ife kuomba njio kwa kamu, ndi kuonecha umboni kuti ndi uyo woikidwilatu ndi Mlungu Wolamula wakulama ndi wakufa. Uyo wakulosa wonche wadamwonechela umboni, kuti pa jina lake ali yenche wakuvomela pa iye alandile kuchochedwa zambi.

EVANGEL. *W. Luka* xxiv. 13.

Ndipo penya, wawili wa pa achi iwo wadali mkuyenda ulendo siku lija ku muji jina lake Emmao, ndi patalikana ndi Yerusalem, kuyenda mastadia makumi asano ndi limoji. Ndipo achi iwo wadali mkukamba nkani za ivi vonche vagwavi. Ndipo idalipo pa kukamba nkani ndi kufuna funa, Yesu naye mwene akawandikile, adali mkuyenda ulendo nawo. Nampo maso yao yadali mkugwiridwa wangamjiwe iye bwino. Naati kwa achi iwo, Mau yanji aya myankana pa kuyenda enda? Ndipo wadangoima, ndi nkoje za ntii. Ndi mmoji wa achi iwo, jina lake Kleopa, akayanke, adati kwa iye, Iwe weka wakusaka malo pa Yerusalem, sudapata kujiwa ivo vapata kukalapo pa masiku yano? Naati kwa achi iwo, Vintu vanji? Naati kwa iye, Ivo va Yesu mNazaret, uyo adapata kukala wakulosa wa mpavu pa nchito ndi pa mau pachogolo pa Mlungu ndi kamu lonche: ndo umo wakulu wa nchembe ndi wakulu akulu watu wadamvumbukichila iye pa lamulo la kupedwa niamtalamicha pa msalaba. Nafe tidali mkukulupilila kuti mmweyo uyo akuti Sindichite mombo kwa Israel. Nampo mpambu, lelo ni siku la katatu chiyambile siku lija vintu ivi vidapata kukulapo. Nampo wakazi wena wa pa ife, wadatizizwichancho ife yapo wadapata kukalapo pamwepo pa mbanga ya kuika manda; nakapande kukomana tupi lake, wadaja, nianena, kuti waona ncho achi malaika pa vizwezwe, awo wanena kuti walama. Niachoka wena wena wa yawo pamoji ndi ife

kufika pamwepo pa mbanga yakuika manda, niakomana chimwechija umo wakazi wadati: nampo sadamwona iye. Ndi iye adati kwa achi iwo, Inu wopanda malango, ndi wakuzengeleka pa mtima kuvomela pa ivo vonche wakulosa wadakamba! Kodi si Kristo adayeneledwa kuvela masaucho aya, ndi kuloa pa kukuzika kwake? Ndi adayamba pa Musa ndi wakulosa wonche, adawapitilizila achi iwo pa malembo yonche ayo ya iye. Niawandikila ku kamuji, uko wadali mkuyenda ulendo, naye adajilenga ngati kuyenda mchogolo pa ulendo wake. Niamtilila mpavu, kunena, Longeza ndi ife: chifuko ili pafupi ndi ujulo, ndi jua latopendeka. Nialoa kulongeza nawo. Ndi idapata kukalapo, yapo iye adagona panchi kudya ndi achi iwo, akatenge mkate, adaupacha mwawi, ndi akau-dule, adali kwapacha achi iwo. Ndi maso yao yadachekulidwa, niamjiwa bwino iye; naye adapata kukala wosaonekancho kuchoka pa achi iwo. Ndi wadanenana achi iwo, Si mtima watu udali wopyelela pa ife mkukambaje iye ndi ife pa njila, ndi mkutichekulilaje malembo? Ndipo wakaimencho saa imweija, wadabwelenkanya mpaka ku Yerusalem niakomana kumi ndi mmoji waja wosonkanichidwa, ndi waja pamoji nawo, ndanena, kuti, Kuzyuchidwa Ambuye anazyuchidwa, niamonekela Simon. Nawo wadali mkufotokoza vija va pa njila, ndi umo adajiwikila nawo pa kudula kuja mkate uja.

Tuesday in Easter Week.

PEMPELO LA CHIDULE.

Mlungu Mwene mpavu zonche, mkati mwa Mwana wanu wobadwa yeka Yesu Kristo mwalaka nyifa, ndi mwatichekulila komo la kulama kwa vyaka; Ife tikupembezeni kwa kujichicha, kuti umo mtichogolela ndi neema yanu ya yoka kutila pa mitima yatu makumbilo yabwino, chimwechi mkatitangatile wosapuma tipate kuyatelanyicha: mkati mwa Yesu

Kristo Ambuyatu, uyo ali ndi kulama ndi ufumu pamoji ndi Imwe ndi Mzimu Woyela, chikalile Mlungu mmoji, vyaka ndi vyaka. *Amen.*

PA MALO PA EPISTOLA. *Mach.* xiii. 26.

Wamuna abale, wana wa mabadigwe ya Abraham, ndi yawa pa inu wamwopawo Mlungu, kutitumikila ife mau la upulumuchi uwo lidatumidwa. Chifuko yawo wakalawo pa Yerusalem, ndi wakulu wao yapo sadamjiwa iye ingakale mau ya wakulosa yayo yawerengedwa sabato ili yonche, wakamlamule wadayamaliza. Sonincho ingakale sadapeza chifuko cha kufa, niamtanicha Pilato kuti apedwe. Ndi yapo wadamaliza vonche volembedwa va iye, wadamchicha pa mtengo, niamwika pa mbanga ya kuika manda. Naye Mulungu adamzyucha iye pa wakufa; Uyo adaoneka masiku yainyinji kwa yawo wadakwela naye kuchokela pa Galili ku Yerusalem, yawo wonche nawo chapano ali amboni kwa kamu. Ndipo ife chapano tikutengelani utenga wabwino wa chilanga chiya chidapata kukalapo kwa achatate, kuti Mlungu adachimalizilatu kwa wana wa ife, yapo adamzyucha Yesu; mmwemo ncho pa zabur ya chiwili chalembedwa, Iwe uli mwana wanga, ine ndakubala lelo. Ndi kuti adamwimicha pa wakufa, angapate ncho kubwelela kuonangika, waati chimwechi, Sindikupacheni va ubale va David vija vakuvomereka. Kwa ichi anena pa zabur ina ncho, Sungapeleke Wa ubale wako kuona kuonangika. Pakuti pa nama David, akawapotele wantu wa chibadwa chake, kwa njelu adazipanga Mlungu, adagona litulo, niaikidwa kwa achatate wake, niaona kuonangika: nampo uyo Mlungu adamzyucha sadaona kuonangika. Mmwemo chijiwiki kwanu, wamuna abale, utenga wa kuti kwa uyu kukubukichidwilani inu kulekelela zambi: ndipo pa uyu muntu ali yenche avomelayo achitidwa wa malinga pa vintu vonche, pa ivo sadakozeka kuchitidwa wa malinga pa

torah la Musa. Mmwemo penyani bwino, chingaku-jeleni, icho chidanenedwa ndi wakulosa; Onani, wa punju, ndipo myerekeletu, ndipo mlale; chifuko ndi-ichiticha nchito pa siku zanu, iyo simngavomele, inga-kale muntu akakufotokozelani inu bwino.

EVANGEL. *W. Luka* xxiv. 36.

Yesu mwene wake adaima pakati pao, niawanenela, Mtendele kwanu. Nampo wakakale ndi chipapamba ndi wakapate kukala wene manta, wadali kuona ya zene kuti tipenyecha mzimu. Naati kwa achi iwo, Kwa chiani mwakwezedwa mtima? ndipo kwa chiani machuchano yauka pa mitima yanu? Penyani manja yanga ndi miendo yanga, kuti ine ndili namwene: mndipapasiletu ine, ndi muone bwino; pakuti mzimu siukala ndi nyama ndi mafupa umo mndipenyela ine ndikala nayo. Ndi yapo adati ichi adawalangiza manja ndi miendo. Nawo chikalile wopanda kuvomela pa kuseka, ndi chiyerekele, adati kwa achi iwo, Muli ndi kantu ka kudya pano? Nawo wadampacha pamwepo chipande cha nchomba yoocha. Niachilandila, nia-chidya pa nkope zao. Niati kwa achi iwo, Yayo ndiyo mau yanga yayo nidakamba ndi inu pa kulalapo ine pamoji ndi inu, kuti vonche viyeneledwa kumal-izika, vija valembedwa pa torah la Musa, ndi waku-losa, ndi zabur, pa mau ya ine. Ndipo adawachekulila mtima wao wakuganiza wayaveche malembo: niati kwa achi iwo, Chimwechi yalembedwa, ndi sangasie Kristo kuva masaucho, ndi kuimancho pa wakufa siku la chitatu; ndi kulapa ndi kulekelela zambi kuombe-dwa njio pa jina lake mpaka pa mafuko yonche chi-yambile pa Yerusalem. Ndi inu muli amboni wa vintu ivi.

Siku la Ambuye la kuyamba pambuyo pa Paska.

PEMPELO LA CHIDULE.

3. Atate Mwene mpavu zonche, mdapeleka Mwana wanu yeka yeka kufa pa mlandu wa zambi zatu, ndi

kuzyukaneho kutichita ife wakuchita malinga ; Uti-
lengelele ife kutaya chimela cha kuipa ndi usokolo ;
tikupoteleni wosapuma pa makalidwe yopanda chaku-
decha ndi pa va zene ; kwa voyenela vake mmweyo
Mwana wanu Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

EPISTOLA. 1 *W. Yohana* v. 4.

Chili chonche chobalichidwa cha pa Mlungu, chilaka
jiko lino : ndi uku kulaka kuja kudalaka jiko lino,
kuvomela kwatu. Ndi yani uyo alakayo jiko lino,
akawe uyo avomelayo kuti Yesu ali Mwana wa Mlu-
ngu ? Uyo ndiye uyo adaja ndi maji ndi mwazi, ndiye
Yesu Kristo ; si kwa maji yaja yoka, nampo ndi
maji yaja ndi mwazi uja. Naye Mzimu ali chichitile
umboni, chifuko Mzimu ndi va zene. Chifuko alipo
atatu chichitile umboni, Mzimu, ndi maji, ndi mwazi,
ndi atatu ali chiloele pamoji. Ngati tilandila umboni
wa wantu, umboni wa Mlungu uli wokulu kupunda :
pakuti uu ndi umboni wa Mlungu, kuti waonecha
umboni wa mau ya Mwana wake. Uyo avomelayo
chiloele pa Mwana wa Mlungu akala ndi umboni
mkati mwake mwene wake : uyo akapanda kumvo-
mela Mlungu wamchita iye wa boja ; pakuti akala
wosavomela chiloele pa umboni uwo Mlungu anata
kuonecha wa mau ya Mwana wake. Ndi uwo ndi
umboni, kuti Mlungu adatipacha kulama chikalile
mmwemoje, ndi kulama kuja kuli mkati mwa Mwana
wake. Uyo wakalayo ndi Mwana akala ndi kulama ;
naye akapanda kukala ndi Mwana wa Mlungu sakala
ndi kulama.

EVANGEL. *W. Yohana* xx. 19.

Siku limwelija pakukala ujulo, siku la kuyamba la
week, ndi vicheko vachekedwa, apo wanafunzi wana-
sonkana pa kuopa wa Yehudah, naaja Yesu, niaima
pakati, nianena kwa achi iwo, Mtendele kwanu. Ndi
apo adati chimwechi, niawalangiza manja yake ndi
ntiti yake. Mmwemo wanafunzi wadasekelela, apo

wadamwona Ambuye. Mmwemo adati ncho kwa achi
iwo Yesu, Mtendele kwanu : umo Atate wandipele-
kela ine, nanencho ndikutumani inu. Ndi yapo adati
chimwechi, adawauzila, niawanenela, Landilani Mzimu
Woyela : wali wonche mkawamasulila zambi, zama-
sulidwa kwa achi iwo ; wali wonche mkazimangicha,
zamangidwa.

Siku la Ambuye la kawili pambuyo pa Paska.

PEMPELO LA CHIDULE.

Mlungu Mwene mpavu zonche, mwapeleka Mwana
wanu yeka yeka atikalile ife ndi nchembe yodula pa
milandu ya zambi, ndi mlingo umo tikadakukalilani
ndi ubale ; Mtipache neema tilandile chiyamikile viwi
siku zonche chintu chija cha kutikomela chosawelen-
geka, sonincho tiyese ndi njeza siku ndi siku kuchata
mapazi yoyelechedwa ya kulama kwake kwa pa koka
nditu ; kwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

EPISTOLA. 1 *W. Petro* ii. 19.

Ichi chili neema, ngati kwa chifuko cha bwalo la
kujiwichana pa mtima mbali ya Mlungu muntu ase-
ncha kudandaula, pa kuva masaucho mopanda kuchita
malinga. Chifuko mmбири wabwino wanji, ngati pa ku-
chita zambi, ndi kutyapulidwa, simkale ndi luumila ? na-
mpo ngati pa kuchita vabwino, ndi kuva masaucho, si-
mkale ndi luumila, ichi ndi neema kwa Mlungu. Chifu-
ko mmwemo mdatanidwa : chifuko Kristo ncho adava
masaucho pa milandu ya inu, kukusiilani inu mlingo,
kuti mchatiletu mapazi yake : uyo sadachita zambi
na pang'ono, ingakale kunyenga kosaoneka pa kamwa
pake : uyo, apo adatukwanidwa, sadabweza matu-
kwano ; pa kuva masaucho sadagamba ; nampo adali
mkujivumbula kwa uyo wakulamula malinga : uyo
mwene wake adasenchu zambi zatu pa tupi lake pa-
mwamba pa mtengo, kuti ife, yapo tidapata kukala
popanda zambi, tikulamile kuchita malinga ; kwa

matuja yake inu mdapolechedwa. Chifuko mdali mku-sokelela ngati mbelele; nampo chapano mdambwelela Wowesa ndi Askofu wa maumoyo yanu.

EVANGEL. *W. Johana* x. 11.

Yesu ananena, Ine ndili wowesa wabwino: wowesa wabwino aika umoyo pa milandu ya mbelele zake. Nampo uyu wakulalikidwa, ndi wosali wowesa wabwino, mbelele zosali za iye yeka, apenya chikoko ndi chikuja, niasia mbelele, niatawa, ndi chikoko chizikwatula, ndi chizibalalicha: atawa chifuko ali wolalikidwa, wosali kantu kwake kwa mbelele. Ine ndili wowesa wabwino; ndipo ndipata kujiwa mbelele zanga namwene ndi zanga namwene zipata kundijiwa ine, umo Atate apatila kundijiwa ine, ndi ine ncho ndipatila kumjiwa Atate; ndipo umoyo wanga ndiika pa milandu ya mbelele. Ndi mbelele zinjao ndili nazo, izo zosali za kola ili: zimwezo ncho siningasie kuzitenga, ndi sizivele pokoso la kunena kwanga; ndi sizipate kukala gulu limoji la zowesa, wowesa mmoji.

Siku la Ambuye la katatu pambuyo pa Paska.

PEMPELO LA CHIDULE.

Mlungu Mwene mpavu zonche, umawalangizila yawo wokusokolela dangalila la va zene vanu, wakoze kuibwelela njila ya kuchita malinga; Uwalengelele wonche yawo walovyedwa kusanganizana pa Religion yake Kristo, wanyoze vintu vakuchucha Jina ilo, ndipo wachatiletu vonche vakuilana mmwemo; mkati mwa Ambuyatu Yesu Kristo. *Amen.*

EPISTOLA. 1 *W. Petro* ii. 11.

Wokondedwa, ndikupembezaningati wakusaka malo ndi yawo wangokala pa miji ya wene, kujipatula ndi makumbilo ya mnyama, yayo ndiye yatenga nkondo kuswa pa umoyo: kukala ndi makalidwe yanu yaku-

oneka yabwino pa mafuko; dala kuti pamwepo yapo wadakunenani inu ngati wochita voipa, pakukala amboni wa nchito zanu zakuoneka zabwino, wamkuziche Mlungu pa siku ya kupenyelela. Mmwemo mjiikiletu pa mipambo yanu panchi pa kapangidwe kali konche ka wana adam chifuko cha Ambuye: kapena panchi pa mfumu ngati wopambana pamwamba, kapena anduna, pakuti watumidwa naye dala kwabwezela yawo wakuchita voipa, ndi kulumba yawo wakuchita volamicha. Chifuko mmwemo afuna Mlungu, kuti pakuchita vabwino mtilile mbano pa milomo ya kopanda kujiwa kwa wantu wosaganiza bwino. Ngati afulu, nampo wosatenga ufulu kukala ngati chivinikilo cha kuipa, nampo ngati akapolo wa Mlungu. Mlemekezeletu wantu wonche, mukonde ubale, mwope Mlungu, lemekezani mfumu.

EVANGEL. *W. Johana* xvi. 16.

Yesu adawanenela wanafunzi wake, Pang'ono ndi simndipenyecha ncho ine; ndi sonincho pang'ono, ndi simndione bwino. Mmwemo wadati wa wanafunzi achi iwo kwa achi iwo, Chiani chili ichi atinenela, Pang'ono, ndi simndipenyecha ine; sonincho pang'ono ndipo simndione bwino: ndi, Chifuko ndimuka kwa Atate? Mmwemo wadanena, Chiani ichi anenacho, Pang'ono paja? Sitijiwa chiani ichi akambacho. Yesu adapata kujiwa kuti wadafuna kumfuncha, naati kwa achi iwo, Ya icho mfunafunana ndi achanjanu, kuti nidati, Pang'ono, ndi simndipenyecha ine, kuti sonincho pang'ono ndi ndi simndione ine bwino? Amen, Amen, ndikunenelani, kuti inu simwiimbe nyimbo ya champingu, ndi jiko lino silisekelele: inu simdandaulichidwe, nampo kudandaula kwanu sikupate kukala mpaka kusekelela. Wamkazi chaka sakapume ali ndi kudandaula pakuti saa yake yafikadi: ndi chaka sakabale kamwana, asakumbukilango pofinyika pake, chifuko cha kusekelela kuti muntu adabadwadi mpaka mjiko muno.

Mmwemo inu ncho chapano mkala ndi kudungunyika : nampo sindikuonenincho inu bwino, ndi mtima wanu siusekelele, ndi kusekelela kwanu namba muntu achocha pa inu.

Siku la Ambuye la kanai pambuyo pa Paska.

PEMPELO LA CHIDULE.

Mlungu Mwene mpavu zonche, Imwe moka myakonja mafuno ndi makondo ya lipundupundu ya wantu wene zambi; Mwalengelele kamu lanu kukonda ivo mtaukila ndi kukumba ivo mvilanga; ndipo chimwechi lingakale jiko lino ling'anamuka kwina kwina lamapindi mapindi, mitima yatu ilozeletu uko vokondwecha va zene sivipatikane; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

EPISTOLA. *W. Yakobo i. 17.*

Kapachidwe kali konche kabwino, chili chonche icho chopachidwa chotelanya chili kuchokela pamwamba, kuchika chichokele pa Atate wa madangalila, kwake paliye kusintanichana, paliye mtunji wa mkute mbenukilaje. Akakale ndi mtima uja adaimicha mimba ndi ife kwa mau la va zene, chiloele pa kukalapo ife chifa cha vakulawa va vopangidwa vake. Mjiwa ichi abale wanga wokondedwa. Ndi ajikala muntu ali yenche wa msanga kuvelatu, wakuzengeleka kukamba, wakuzengeleka kukwia: chifuko kukwia kwake muntu kosachitilatu malinga yake Mlungu. Kwa chifuko icho kutaya kwakutali uve ndi vochuluka va kuipa, pa kudeka mlandile mau lovyalidwa likozalo kupulumucha maumoyo yanu.

EVANGEL. *W. Yoh. xvi. 5.*

Yesu adawanenela wanafunzi wake. Chapano ndimuka kwa uyo adandipeleka, ndi paliye muntu wa inu andifuncha, Umuka kuti? Nampo chifuko ndakukambilani aya, kudandaula kwaferana mtima

wanu. Nampo ine ndikunenelani inu ya zene; chikuilanichilani inu kuti, ine ndichoke: chifuko ndikapanda kuchoka, Wakuimilila sakale wosaja kwanu; nampo ndikayenda ulendo, sindimtume iye kwanu. Ndi mmweyo akaja satuluche jiko la mtundu wanji pa mau la zambi, ndi pa mau la kuchita malinga, ndi pa mau la malamulidwe: pa mau la zambi, chifuko savomela mpaka pa ine: pa mau la kuchita malinga, chifuko ndimuka kwa Atate, ndi simndipenyecha ncho ine: pa mau la malamulidwe, chifuko wamkulu wa jiko lino walamulidwa. Ndikali ndili ndi vavinyinji kukunenelani inu, nampo simkoza kuvisencha chapano. Ndi chaka sakaje mmweyo Mzimu wa va zene, sakuchogozeni inu mnjira chilo-ele pa va zene vonche: chifuko sakambe vosali vakuchoka pa iye mwene wake; nampo vonche ivo savele, sakambe: ndi sakutengeleni ncho nkani za ivo vikujavo. Mmweyo sandikuziche ine, chifuko salandilepo va ine, ndi sakutengeleni ncho inu nkani.

Siku la Ambuye la kasano pambuyo pa Paska.

PEMPELO LA CHIDULE.

Ambuye, kwanu vonche vabwino vichokela; Mtipache ife wakukulambilani, kuti mkatiuzile moyera tikale ndi maganizo yabwino, ndipo mkatichogoze kwa lisungu tiyamalize yamweyo; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

EPISTOLA. *W. Yakobo i. 22.*

Mpate kukala wakuchita mau, ndipo wosali wakuva koka, kujichenjeza mawene. Chifuko ngati muntu ali wakuvecha mau, ndi wosali wakuchita, uyo alanjana ndi muntu wakuganizilatu nkope ya kubadwa kwake pa kalilole: chifuko adajipenya ndi mtima wa malango, ndi wachoka, ndi chapano apa adaiwalapo muntu wanji ali. Naye adazuzumila chiloele pa torah la kutelanya, lija la

ufulu, ndi kuumililatu mmwemo, naye sadapata kukala wakuvela wa chaiwaiwa, nampo wakuchita nchito, uyu sakale wakuwina pa machitidwe yake. Muntu akajiona kukala wakupembeza bwino, akapanda kutilila lilime lake luzi la mbano, nampo kunyengeza mtima wake, kupembeza kwake mpuye wa chaje. Kupembeza kosali ndi ukazuzi ndi kopanda mawanga pa mbali ya Mlungu ndi Atate ndiko kupenyelela bwino wa masie ndi wanamfedwa pofinyikizidwa pao, ndi kujisunga wopanda banga kuchoka pa jiko lino.

EVANGEL. *W. Yohana xvi. 23.*

Amen, amen, ndikunenelani, Ngati simkamtani-chile Atate kantu, sakupacheni inu pa jina la ine. Mpaka chapano simdatanicha kali konche pa jina la ine: tanichani, ndi simlandile, kuti kusekelela kwa inu kukale komalizidwa. Aya ndakukambilani inu pa miambi: saa ikuja, yapo sindikale wosakukambilani neho inu pa miambi, nampo sindikutengeleni nkani za Atate popanda kupwelela. Siku limwelo simtaniche pa jina la ine: ndi sindikunenelani, kuti ine sindimfunche Atate pa mau ya inu; chifuko Atate mwene akuyanjanani, chifuko inu mwandiyanja ine, ndi mwavomela kuti ine nidatuluka pa mbali ya Atate. Nidatuluka chitulukile pa Atate, ndi ndaja chiloele mjiko muno: sonineho, ndisia jiko lino, ndiyenda ulendo kwake Atate. Wanafunzi wake wanena, Penya, chapano ukamba popanda kupwelela, ndi unena namba mwambi. Chapano tijiwa kuti ujiwa vonche, ndipo ulije chakulila kuti muntu akufunche iwe: pa ichi tivomela kuti udachokela pa Mlungu. Yesu adawayanka, Chapano apa mvomela? Penya, saa ikuja, ndi yaja, kuti simmwa-zike, ali yenche chiloele pa va iye yeka, ndipo simndisie ndeka: ndi sindili ndeka chifuko Atate alipo, iye pamoji ndi ine. Ndakukambilani, kuti pa ine mkale ndi mtendele. Pa jiko lino muli pa pofinyikizidwa:

nampo kalani ndi mtima wa chimomuna ine nalilaka jiko lino.

Ascension Day (Siku la Kukwela).

PEMPELO LA CHIDULE.

Utilengelele, tikupembeza, Mlungu Mwene mpavu zonche, kuti umo tivomelela kuti Mwana wanu woba-dwa yeka Yesu Kristo adakwela Kumwamba; tamwefe neho pa mtima wa kukonda ndi wa malango tikweleko, ndi kulongeza naye chilongezele, uyo alama ndi akala mfumu pamoji ndi Imwe ndi Mzimu mmoji, vyaka vosata. *Amen.*

PA MALO PA EPISTOLA. *Machitidwe i. 1.*

Chikalakala chija cha kuyamba nidachita, Theohilo, cha mau ya vonche vija Yesu adayamba kuvichita ndi kuviyeluza, mpaka siku lija akataukile A Apostolo kwa Mzimu Woyela yawo adasankula, adatengedwa mmwamba: yawo adajiimichapo kwao wa chilamile pambuyo pa kuva masaucho kwake ndi vizindikilo vavinyinji, pena pena pa masiku makumi anai kuwaonekela achi iwo, ndi kunena nawo va mau ya ufumu wa Mlungu: ndipo, pakusewelela pamoji nawo, adawatauka sakadasamuka kuchoka pa Yerusalem, nampo walindilile chilanga cha Atate, ichi, adati, mdachiva pa ine: pakuti Yohana adabatizadi ndi maji; nampo inu simbatizwe ndi Mzimu Woyela pambuyo pa siku zosali zazinyinji. Mmwemo panama achi iwo, wakaje pamoji, wadamfuncha, kuti, Ambuye, kodi pa siku izi suuimichedi neho ufumu kwa Israel? Naati kwa achi iwo, Chosali chanu kupata kujiwa nyengo ndi vyaka, ivo Atate adaikilatu pa bwalo lake mwene. Nampo simlandile mpavu, ndi Mzimu Woyela chijere pamwamba pa inu: ndipo simkale amboni wanga ndi pa Yerusalem, ndi pa Yehudah ponche ndi pa Samar, ndi mpaka nchonga ya jiko lino. Ndipo akati yaya, ndi achi iwo chipenyelele mmaso, adatengedwa

mmwamba; ndi mtambo udamlandila kuzemba pa maso yao. Ndi mkutwanyulilaje achi iwo Kumwamba, naye chipitile pa ulendo wake, kapenya, wantu wawili wadaima pa mbali yao ndi malaya yoyela; nawo wadati, Wantu wa pa Galili, chiani muima chipenyele maso mpaka Kumwamba? Uyu Yesu, uyo adatengedwa kumwamba kuchoka pa inu mpaka Kumwamba, saajemmwemo umo mdampenyecha ndaapita pa ulendo wake mpaka Kumwamba.

EVANGEL. *W. Marko xvi. 14.*

Yesu adawaonekela kumi ndi mmoji achinawene ndaagona pa chakudya; niawanyindila chifuko cha kupanda mvano kwao, ndi kuuma mtima, chifuko sanavomela yawo wadampenyela iye wozyuchidwa. Naati kwa achi iwo, Pitani ulendo mmaiko yonche, mjiombela evangel njio kwa kaumbidwe konche. Uyo wakuvomelelatu ndi kubatizwilatu, sapulumuchidwe; naye wopanda kuvomela kulamulidwa salamulidwe. Ndi vizindikilo ivi sivichatilane ndi yawo wakuvomelelatu pa jina langa: sataye kubwalo daimonia; sakambe ndi malilime ya chapano; sazitole mpili; ndi wakamwa chintu chakupecha, sichingawapwetekeche; sawaikile awa wolenda manja, ndipo sasangalale. Mmwemo Ambuye Yesu, pambuyo pa kukambililatu nao, adatengedwa chiloele Kumwamba, niakala panchi janja la kudyela la Mlungu. Ndi amwewo wakatuluke, wadaomba njio pa malo ponche, Ambuye kupota nchito pamoji nao, ndipo kulimbicha mau ndi vizindikilo va kuchatilavo.

Siku la Ambuye pambuyo pa Kukulwela.

PEMPELO LA CHIDULE.

Mlungu Mfumu wa kukuzika, Mwamkweza Mwana wanu yeka yeka Yesu Kristo ndaatenga wa mikoli wanyinji chigiile kuloa pa ufumu wanu wa Kumwamba; Tikupembeza, msatisia ife wa masiye

mtipelekele Mzimu wanu Woyela atitontoze, ndi kutikwezako uko Mpulumuchi watu Yesu Kristo achogolelako, uyo alama ndi akala mfumu pamoji namwe ndi Mzimu Woyela, Mlungu mmoji vyaka vyosata. *Amen.*

EPISTOLA. 1 *W. Petro iv. 7.*

Kutelanya vintu vonche kuli pafupi: mmwemo mjisunge, ndi mkale maso kusali, kupunda vonche kutintimika pa chikondano; chifuko chikondano chivinikila zambi zazinyinji. Kudauzila alendo kusewela nawo, wosali ndi madungunyiko; ndi ali yenche umo adalandila chiya chopachidwa cha neema, kutumikilana nacho ndi anjanu, ngati makapitao wakusungila bwino neema ya makamu makamu ya Mlungu; muntu akakamba, ngati mau yakunong'onezela ya Mlungu: muntu akatumika, ngati chiyambile pa kuyenela kuja Mlungu apeleka chiipelekele kwake: kuti pa vonche Mlungu akuzidwe kwa Yesu Kristo, uyo ali ndi kukuzika ndi kukoza, chikalile mmwemoje. *Amen.*

EVANGEL. *W. Yohana xv. 26, ndi mbua ya Ch. xvi.*

Chaka chili chonche Wakuimilila sakaje, uyo sindi kutumileni kuchoka pa mbali ya Atate, Mzimu wa va zene, uyo atuluka ulendo pa mbali ya Atate, mmweyo saoneche umboni pa mau ya ine. Ndi inuncho mwonecha umboni, chifuko chichokele poyamba mulipo, inu pamoji nane. Yaya ndakukambilani inu mngachwalichidwe. Sakuchiteni wochochedwa msunagoge: yetu saa ili mkuja, kuti ali yenche wakukupelatuni, saone kuti ya zene amtilila Mlungu nchembe kumpotela Iye. Ndi aya siwayachite, chifuko siwadapata kumjiwa Atate, ingakale ine. Nampo aya ndakukambilani, dala chaka siikaje saa yao, myakumbukile, kuti ine nidakunenelani.

Siku la Pentekote (Whit Sunday).

PEMPELO LA CHIDULE.

Mlungu, pa nyengo ii mdayeluza mitima ya kamu lanu la kuvomela, kwa kutuma kwao dangalila la Mzimu wanu Woyela; Mtilengelele ndi Mzimu umwewo kupanga njelu bwino pa milandu yonche, ndi masiku yonche kusekelela pa kutontozedwa naye moyerechedwela; kwa kuyenela kwake Yesu Kristo Mpulumuchi watu, wakulama ndi kukala mfumu pamoji ndi Imwe, pa umoji wa Mzimu umwewo, Mlungu mmoji, vyaka vosata. *Amen.*

PA MALO PA EPISTOLA. *Machitidwe ii. 1.*

Ndipo pakuferanya siku la Pentekote, wonche wadali ndi mtima umoji pamwepo pamoji. Ndipo idapata kukalapo chizizimukile pokoso kuchoka Kumwamba ngati mpepo yangotengedwa ya kukakamiza, ndipo idafferana mnyumba monche mwa mpumpu yapo wadali wokala panchi. Ndipe yadaoneka malilime yogawidwa mbua mbua, chifa cha moto; ndi udakazika pamwamba pa yawa mmoji mmoji. Ndipo Mzimu Woyela idafferana mwonche, niayamba kukamba ndi malilime yena ncho, umo Mzimu adali mkuwapacha kutulucha mau yao. Ndi wadali pa Yerusalem Wa Yehudah wakulongezipo, wantu wakulambila ndi ubale, kuchokela fuko lili lonche la yawo panchi pa Kumwamba. Ndi ikapate kukalapo mbiri ii, lidaja pamoji liunjili, ndipo wadatimbilikanya, pakuti ali yenche mmoji mmoji wadali mkuvela ndaakamba pa mau yao woka. Ndi wonche wadali mkuzizwa, ndipo wadali mkuyelekelela, kunena ndi anjao, Peny, si awa wonche wakambawo apa wa Galili? Ndi bwanji tivera ife ali yenche pa mau ya ife teka umo tidabawo? Wa Partho ndi wa Medi ndi wa Elam, ndi yawo walongezawo pa Mesopotomia, pa Yehudah ndi Kapadokia, pa Ponto ndi Asia, pa Phrugia ndi

Pamphulia, pa Egupto ndi mbua za Lubia chidya la Kurene, ndi wakupachiza pa fuko wa Rum, wa Yehudah ndi wanafunzi wao, wa Krete ndi wa Arabu, tiwava ndaakamba pa malilime yatu ife vavikulu va Mlungu.

EVANGEL. *W. Yohana xiv. 15.*

Yesu adawanenela wanafunzi wao, Ngati mkandikonda ine, simsunge matauko yanga. Ndi ine sindimfunche Atate ndi sakupacheni inu Wakuimilila mnjanga, akale ndi inu vyaka va chikalileje, Mzimu uyo wa va zene: uyo jiko lino losakoza kumlandila; chifuko silimpenyecha, ingakale kupata kumjiwa silipata; nampo inu mpata kumjiwa; chifuko mbali ya inu alongeza, ndi sakale pa inu. Sindikale wosakusiyani inu wa masie: ndikuja kwanu. Ikali pang'ono, ndi jiko losandipenyecha ncho: ndi inu mndipenyecha: chifuko ndilama, mu ncho simlame. Siku limwelo simpate kujiwa kuti ine pa Atate wanga ndi inu pa ine, ndi ine pa inu. Uyu ali ndi matauko yanga ndi wakuyasunga, mmweyo alipo wakundikonda ine: naye andikonda ine sakondedwe ndi Atate wanga ndi ine sindimkonde, ndi sindijituruche pa danga kwake. Yudah (wosali Iskariot) amnenela, Ambuye, chiani chapata kukalapo, kuti kwa ife, ukuti, sindijituluche pa danga, ndi yosali kwa jiko lino? Niayanka Yesu naati kwa iye, Muntu akandikonda ine, sasunge mau langa: ndipo Atate wanga samkonde iye, ndipo sitiye kwake, ndipo sitichite malo ya kulongeza pa mbali ya iye. Uyu akapanda kundikonda sasunga mau langa: ndi mau ilo mliwa losali la ine, nampo la Anate uyo adandituma ine. Vintu ivi ndakukambilani inu, wakulongeza pa mbali ya inu. Naye Wakuimilila, Mzimu Woyela, uyo Atate samtume pa jina langa, mmweyo sakuyeluzeni inu vonche, ndi kukukumbukichani vonche ivo nidati kwa inu. Mtendele ndikusiilani inu; mtendele wanga namwene ndikupachani: si ngati jiko

lino lipacha, ine ndikupachani inu. Mtima wanu usamwazika, ingakale kuchita manta usachita. Mdava kuti nidati kwa inu, kuti, ndimuka, ndi ndikuja kwanu. Ngati mkadandikonda, mkadasekelela, chifuko ndidati niyenda ulendo kwa Atate, chifuko Atate ni wamkulu, si ine. Ndi chapano nidati kwa inu pachogolo siidapata kukalapo, kuti, chaka sichipate kukalapo, mvomeleletu. Chiyambile chapano ine sindikalepo wosakamba ncho vavinyini ine ndi inu, chifuko mfumu wa jiko lino ali mkuja: ndi wosali ndi kantu pa ine; nampo kuti jiko lino lipate kujiwa kuti ndimkonda Atate, ndi umo Atate adanditaukila, chimwechi ndichita.

Monday in Whitsun Week.

PEMPELO LA CHIDULE.

Mlungu pa nyengo ii mdayeluza mitima ya kamu lanu la kuvomela, kwa kutuma kwao dangalila la Mzimu wanu Woyela; Mtilengelele ndi Mzimu umwewo kupanga njelu bwino pa milandu yonche, ndi masiku yonche kusekelela pa kutontozedwa naye moyerechedwela: kwa kuyenela kwake Yesu Kristo Mpulumuchi watu, wakulama ndi kukala mfumu pamoji ndi Imwe, pa umoji wa Mzimu umwewo, Mlungu mmoji, vyaka vosata. *Amen.*

PA MALO YA EPISTOLA. *Machitidwe* x. 34.

Ndi Petro akachekule pakamwa, adati, Zene ndi-gwililatu kuti Mlungu wosali wakusaka nkope; nampo pa fuko lili lonche uyo amwopaye, ndi kuchita malinga, ali wololeka naye. Mau ilo adaligwiliza kwa wana wa Israel, kutenga utenga wabwino wa mtendele kwa Yesu Kristo (Ambuye wa wonche ali)—ilo lolankulidwa mwalijiwa mawene, ilo lidapata kukalapo ponche ponche pa Yehudah ponche ilo lidayamba pa Galili, kuchoka pambuyo pa ubatizo uwo Yohana adaombela njio; ndilo Yesu wa Nazaret, umo Mlungu

adamjochela ndi Mzimu Woyela ndi mpavu: uyu adapita pakati wakuchita bwino ndi wakuchilicha wonche wotilidwa mpavu viwi ndi diabololo; pakuti Mlungu adali naye, nafe amboni wa vintu vonche ivi adavichita ndi pa jiko la wa Yehudah, ndi pa Yerusalem; uyo ncho wadampa wakampachike pamwamba pa mtengo. Uyu Mlungu adamuucha siku la chitatu, niampeleka iye kupata kukala wakuonekadi si kwa kamu lonche, nampo kwa amboni wosankidwa pachogolo ndi Mlungu, kwa ife nafe tonche tidadya ndi tidali mkumwa naye pambuyo pa kuimancho wa yawo wakufa. Nampo adatitauka ife kuliombela njio, ndi kuonechelatu umboni kuti ndi uyo wotilidwa malile ndi Mlungu wakwalamula wakulama ndi wakufa. Uyu wakulosa wonche waonechela umboni kuti pa jina lake ali yenche wakumvomela iye alandile kulekeledwa zambi. Yapo Petro akali chikambile yayo yolankulayo, Mzimu Woyela adagwa pamwamba pa awa wakuvela mau. Ndi yawo wakuumbala wakuvomela wadatoima wonche, awo wadaja pamwepo ndi Petro, pakuti pamwamba pa mafuko ncho icho chopelekedwa chomwecha Mzimu Woyela chidapungulidwa, chifuko wadava awa ndianena ndi malilime, ndi kumkuza Mlungu Ndipo Petro adayanka, Akoza muntu kukaniza maji, awa wangabatizwe, nawo wonche wadalandila Mzimu Woyela chimoji moji ndi ife? Ndi adakonja pamwepo kuti wabatizwe pa jina la Yesu Kristo. Ndipo wadamfuncha iye kulongezako siku zina zina.

EVANGEL. *W. Yohana* iii. 16.

Chimwecho Mlungu adalikonda jiko, mpaka adanika Mwana wake wakumbala uyo wobalidwa woka, kuti ali yenche avomelayo pa iye angataike, nampo akale ndi kulama kwa chikalile mmwemoje. Chifuko Mlungu sadapeleka Mwana wake wakumbala mjiko alamule jiko; nampo jiko lipulumuchidwe kwa iye. Wakuvomela chiloele pa iye salamulidwa: uyo aka-

panda kuvomela watolamulidwa, chifuko wopanda kuvomela pa jina la Mwana wobalidwa woka wa Mlungu. Ndipo malamulidwe ndi yaya, kuti dangalila laja mjiko, ndipo wantu wadakonda mdima kupunda dangalila; chifuko nchito zao zidali za usokolo. Chifuko ali yenche achitayo va mpulipuli aliipila dangalila ndi wosalijela dangalila, nchito zake zingatuluchi-dwe umo zilimo. Nampo achitayo va zene akuja ku dangalila, dala nchito zake zionchedwe pa danga kuti zili zochitidwa chipitile pa Mlungu.

Tuesday in Whitsun Week.

PEMPELO LA CHIDULE.

Mlungu, pa nyengo ii mdayeluza mitima ya kamu lanu la kuvomela, pa kutuma kwao dangalila la Mzimu wanu Woyela; Mtilengelele ndi Mzimu umwewo kupanga njelu bwino pa milandu yonche, ndi masiku yonche kusekelela pa kutontozedwa naye moyerechedwela: kwa kuyenela kwake Yesu Kristo Mpulumuchi watu, wakulama ndi kukala mfumu pamoji ndi Imwe, pa umoji wa Mzimu umwewo, Mlungu mmoji, vyaka vosata. *Amen.*

PA MALO YA EPISTOLA. *Machitidwe viii. 14.*

Ni AApostolo yawo wadali pa Yerusalem wakave kuti Samar wajilandilila mau la Mlungu, wadapeleka Petro ndi Yohana kwao; yawo ndiwo wakachike wadasali kwa achi iwo, kuti wamlandile Mzimu Woyela: chifuko akali wosachika pa mmoji wa achi iwo; ndi wadalipo wangobatizwa chiloele pa jina la Ambuye Yesu. Ndipo wadali mkwaikila manja, ndi wadali mkulandila Mzimu Woyela.

EVANGEL. *W. Yohana x. 1.*

Amen, amen, ndikunenelani, Mpaka aloa pa kola la mbelele pa komo, nampo akwela kwina, mmweyo wakuba ali ndi mnkungu. Nampo uyo aloayo pa

komo ali wakuwesa mbelele. Uyo wakulindilila komo amchekulila; ndi mbelele zivela pokoso lake: ndi atana mbelele za iye mwene jina, ndi apita nazo kubwalo. Chaka akatuluche za iye mwene zonche pa komo, ayenda pachogolo pao, ndi mbelele zimchata: chifuko zijiwa mau yake. Ndi wa chilendo sizingamchate, nampo sizimtawe: chifuko wosalijiwa mau la wa chilendo. Mwambi uu Yesu adati kwa achi iwo, nampo panama amwewo sadapata kujiwa mau yanji yayo adali mkukamba nawo. Mmwemo Yesu adati ncho kwa achi iwo, Amen, amen, ndikunenelani inu, Ine ndili komo lene la mbelele. Wonche yawo wadali pachogolo pa ine wakuba ndi ankungu wali: nampo mbelele sizidavela pokoso la achi iwo. Ine ndili komo lene: ngati muntu akaloamo kupita pa ine, sapulumuchidwe, ndi saloe ndi kutuluka, ndi kukomana dyela. Wakuba wosaja ikawe abeletu, ndi kudula, ndi kuonanga: ine nidaja dala wapate kulama, ndiwapata chipundile.

Siku la Ambuye la Utatu.

PEMPELO LA CHIDULE.

Mlungu Mpavu yene, wa chikalile mmwemoje, mwatipacha ife wa nyumba yanu neema pa kuvumbula mvano wa zene, tijiwiche kukuzika kwake Utatu wa chikalileje, ndi pa kukoza kwake Ukulu wa Mlungu mweme wake kuulambila Umoji; Tikupe-mbezani mtisunge tilimbe pa mvano uu, ni masiku yonche mtimangile linga kwa mafinyikizo yonche, muli ndi kulama ndi kukala mfumu, Mlungu mmoji, vyaka vonche. *Amen.*

PA MALO PA EPISTOLA. *Mavunukulidwe iv. 1.*

Pambuyo pa vintu ivi nidaona, ndi penya, komo lidachekulidwa kumwamba, ndi mapokoso ya kuyamba yayo nidava, ngati mbetete ndiikamba ndi ine,

kunena, Taja pamwamba apa, ndi sindikakulangize vintu ivi viyeneledwa kupata kukalapo pambuyo pa ivi. Ndi chapano apa nidapata kukalapo pa Mzimu; ndi, penya, mpando udagoneka Kumwamba, ndi wokala panchi pamwepo pa mpando; ndi wakukala panchi wofwanana ndi mooneka mwa mwala wa jasper ndi mwala wa sardis: ndi uta wa vula chikwetezele pa mpando, wakufwanana ndi moonekela mwake mwala wa emerald. Ndi chikwetezele pa mpando mipando makumi yawili ndi inai; ndi pamwamba pa mipando nidaona wakulu akulu makumi awili ndi anai wokala panchi wovinikilidwa ndi malaya yoyela; ndi pamwamba pa mitu yao vozinga vakulaka va gold. Ndi pa mpando zidatuluka mpambe zakumulika ndi za kugunda, ndi mapokoso. Ndi nyali zisano ndi ziwili za moto kupyelala pachogolo pa mpando, izo ndizo wazimu asano ndi awili wa Mlungu; ndi pachogolo pa mpando, chifa cha nyanja ya kalilole yofwanana ndi krustalo; ndi pakati pa mpando, ndi chikwetezele pa mpando vakulama vinai vojala ndi maso pachogolo ndi pambuyo. Ndi chakulama cha kuyamba chakufwanana ndi mkango, ndi chakulama cha chiwili chakufwanana ndi mwana wa ng'ombe, ndi chakulama cha chitatu chikalile ndi nkope ngati muntu, ndi chakulama cha kanai chakufwanana ndi nyenga yakuuluka. Ndi ivi vinai vakulama vidali chimoji chimoji chikalile ndi mapapiko asano ndi limoji, vidajala ndi maso chikwetezele ndi kukati: ndi wosali ndi kusiilapo usiku ndi usana, kunena, Woyela, woyela, woyela, Ambuye Mlungu Mwene mpavu zonche, uyo adali, naye chikalile, naye ali mkuja. Ndi chaka chili chonche ivi vakulama sapache kukuzika ndi kuyinikiza ndi kuyamika kwa uyo wakukala panchi pamwepo pa mpando, niamlambila wakulama chikalile mmwemoje, wakulu akulu makumi yawili ndi yanai saagwe pachogolo pa wakukala panchi pa mpando, ndi salambile uyu wakulama chikalile mmwemoje ndi sataye vozinga vakulaka pachogolo pa mpa-

ndo, kunena, Woyenela iwe, Ambuye ndi Mlungu watu, kulandila kukuzika ndi kuyinikiza ndi mpavu: chifuko iwe udaumba vonche, ndi kwa mofunila mwako vidalipo, ndi vidaumbidwa.

EVANGEL. *W. Yohana* iii. 1.

Ndi adalipo muntu wa APharisi jina lake Nikodem, wamkulu wa wa Yehudah: uyo adamjela Yesu usiku, niati kwa iye, Rabbi, tijiwa kuti waja mwalimu kochokela pa Mlungu: chifuko namba muntu akoza kuchita vizindikilo ivo uchita, akawe Mlungu akakala naye. Yesu anayanka niati kwa iye, Amen, amen, ndikunenela, Akawe muntu akabadwa ncho, sakoza kuona ufumu wa Mlungu. Nikodemo amnenela, Akozanji muntu kubalidwa ndiakala wokota? Kodi akoza kuloa ncho mmimba mwa amake pa chiwili, ndi kubalidwa? Yesu adayanka, Amen, amen, ndikunenela, Muntu akapanda kubalidwa pa maji ndi Mzimu, sakoza kuloa muufumu wa Mlungu. Icho chobalidwa cha nyama chili nyama; ndi icho chobalidwa cha Mzimu chili mzimu. Usayelekela kuti nidati kwa iwe, Muyeneledwa inu kubalidwa ncho. Mpapo iputa uko ifunako, ndi uvecha mapokoso yake, nampo sukoza kujiwa uko ichokako, ndi uko imukako: chimwechi muntu ali yenche abalidwa wa pa Mzimu. Nikodemo adayanka niati kwa iye, Vikozanji vintu ivi kupata kukalapo? Yesu adayanka naati kwa iye, Kodi Iwe mwalimu supata kujiwa vintu ivi? Amen, amen, ndikunenela, Ife tikamba icho tichijiwa, ni tionecha umboni wa icho tachiona; ndi umboni watu simlandila. Ngati nidati kwa inu vintu va pa jiko ndi inu simvomela; simvomele bwanji ndikati kwa inu ivo va Kumwamba? Ndi namba muntu wakwela Kumwamba, nampo uyo adachika Kumwamba, ndiye Mwana wa muntu, uyo chikalile Kumwamba. Ndi umo Musa adanyamulila njoka mmapululu, chimwechi chayeneledwa kuti Mwana wa muntu anyamulidwe: kuti ali yenche

avomelaye pa iye, akale ndi kulama kwa vyaka va chikalileje.

Siku la Ambuye la kuyamba pambuyo pa Utatn.

PEMPELO LA CHIDULE.

Mlungu, Mpavu ya wonche wakukukulupililani mkalepo chitikondele tikakutanilani pa mapempelo yatu; ndipo pakuti kulenda kwa chitulo chatu chofeka kosakozza kantu popanda Imwe, mtitengele neema yanu kutitangatila, kuti pa kusunga matauko yanu tikukondwecheni ndi pa kufuna ndi pa kuchita; mkati mwa Yesu Kristo Ambu yatu. *Amen.*

EPISTOLA. 1 *W. Yohana* iv. 7.

Wokondedwa, tikondane: chifuko chikondano chili kuchokela pa Mlungu; ndi ali yenche wakukonda wabalidwa kuchokela pa Mlungu, ndi apata kumjiwa Mlungu. Muntu ngati wosakonda sapata kumjiwa Mlungu: chifuko Mlungu ndi chikondano. Pa ichi chikondano chake Mlungu chidalangizidwa padanga pa ife, kuti Mlungu wampeleka Mwana wake yeka yeka chiloele pa jiko lino, kuti tilame kwa iye. Pa ichi ndi chikondano, si kuti tidamkonda Mlungu, nampo kuti iye adatikonda ife, ndi adampeleka Mwana wake wakumbala chakuteteza pa mau ya zambi zatu. Wokondedwa, ngati Mlungu adatikonda ife chimwechi, ife ncho tili ndi mangawa ya kukondanda. Paliye muntu wampenyela Mlungu pa nyengo ili yonche: tikakondane, Mlungu alongeza pa ife, ndi chikondano chake chilipo choteanyana pa ife. Pa ichi tipata kujiwa kuti tilongeza pa iye, naye pa ife, pakuti atipachapo ya Mzimu wake. Nafe tapenyela ndipo tionecha umboni, kuti Atate wampeleka Mwana wake Mpulumuchi wa jiko lino. Ali yenche sakavomere kuti Yesu ndi Mwana wakumbala wa Mlungu, Mlungu alongeza pa iye, ndi iye Mlungu. Nafe tapata kujiwa ndi tavomela chikondano icho Mlungu

ali nacho pa ife. Mlungu ndi chikondano; ndi uyo alongezayo pa chikondano, alongeza pa Mlungu, ndi Mlungu alongeza pa iye. Pa ichi chikondano chachitidwa chotelanya ndi ife, kuti tikale popanda kupwelela pa siku ya malamulidwe; chifuko umo iye ali, chimwechi ndi ife, pa jiko lino. Paliye kuopa pa chikondano chene: nampo chikondano chatelanya chitaya kubwalo manta yene, pakuti manta yene yali ndi kulanga; naye ajitengela manta wosachitidwa wotelanya pa chikondano chene. Ife tikonda chifuko iye adakonda pachogolo. Muntu akati, kuti, Ndimkonda Mlungu, ndi akamwiipila mpwake, wa boja uyu: pakuti muntu ngati wosakonda mpwake uyo wamwona bwino, sakoza kumkonda Mlungu uyo wosamwona. Ni tauko ili tili nalo kuchoka pa iye, kuti uyo amkondayo Mlungu amkonde mpwake ncho.

EVANGEL. *W. Luka* xvi. 19.

Adalipo muntu wolemela, ndi adali mkuvala malaya ya lunga ndi tonji lakuolowa, naye kusekelela ndi voluukwa siku ndi siku: ndi mpawi, jina lake Lazaro, wataidwa pa konde pake wojala ndi vilonda, ndi akumbila kudyechedwapo pa makombo ayo yamagwa pa meza ya wolemela; yetu, chijere agalu wamanambita vilonda vake. Ndi idapata kukalapo kuti wa mpawi uyo adafa, ndi adatengedwapo ndi achi-malaika mpaka pa chifua cha Abraham: niafa wolemela ncho, naikidwa pa mainja. Ndi pa Hades akainuche maso, pa kukalapo chikalile pa mazunjo, niaona Abraham patali, ndi Lazaro pa chifua chake. Ndi iye akatane adati, Atate Abraham, nilengele lisungu, katumiletu Lazaro ajilovye nchonga ya chala chake pa maji, akaliziziliche lilime langa; chifuko ndawawa pa lilime ili la moto. Niati Abraham, Mwana, kumbulika kuti iwe udalandililatu pa kulama kwako vabwino vija va iwe, ndi chimwechija Lazaro voipa vija: ndi chapano iye atontozedwa, ndi iwe uwawa. Ndi mpambu pa ivi vonche, pakati kati pa

ife ndi iwe lakazikika chemba lalikulu, dala awo wafunawo kuchoka kupita pakati mwanja kwanu, wangakoze, ndi wangayambuke wa uko kutijera ife. Niati, Mmwemo ndikufuncha, atate, utume iye mpaka pa nyumba ya atate wanga; chifuko ndili ndi abale asano; awaonechele umboni chionechele, wangaje achi iwo neho pa malo apa pa kuzunja. Nianena Abraham, Wali ndi Musa ndi wakulosa; awavere pokoso la achi iwo. Naye adati, Iyai, atate Abraham; nampo ngati muntu akayenda kwao kuchokela wakufa siwalape. Niati kwa iye, Ngati wosavela pokoso la Musa ndi wakulosa, siwanganyengeke, ngati muntu akaima neho wa yawo wa kufa.

Siku la Ambuye la kawili pambuyo pa Utatu.

PEMPELO LA CHIDULE.

Ambuye, wosapelewela kwatangatila ndi kwangola yawo mwalela pa kukuopani ndi kukukondani; Mtisunge ife, tikupembezani, kutivinikila kwa malango ya ubwino wanu, mkatipache kuliopa ndi kukonda Jina lanu loyela wosapuma: mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

EPISTOLA. 1 *W. Yohana* iii. 13.

Msayekekela, abale wanga, ngati jiko likuipilani. Ife tajiwa kuti tasamuka pa kufa chiloele pa kulama kwene, chifuko tikonda abale. Muntu ngati wasakonda alongeza pa kufa. Ali yenche amwipilayo mbale wake wakusinikala ali: ndi mwajiwa kuti, ali yenche wakusinikala wosakala ndi kulama chikalileje kulongeza pa iye. Pa ichi tidapata kujiwa kukonda kwene, chifuko mmweyo adaika umoyo wake pa milandu ya ife: nafencho tili ndi chakulipilila kuikilatu maumoyo yatu pa milandu ya abale. Ndi uyo sakakale ndi vintu vakulamila va jiko lino, nakapenyecha kuti mbale wake ndaakala ndi kusowa, ndipo akamchekela mpafa zake, chiko-

ndano chake Mlungu chilongeza bwanji pa iye? Wana, tisakonda pa mau, ingakale ndi lilime; nampo pa nechito ndi va zene. Pa ichi sitipate kujiwa kuti tili wa va zene, ndi sitijiwiche mtima watu pachogolo pa iye, chifuko ngati mtima watu utijiwicha chakuchucha, Mlungu ali wamkulu kupunda mtima watu, ndi apata kujiwa vonche. Wokondedwa, ngati mtima watu wosatijiwicha chakutichucha, tipanda kupwelele kwake Mlungu; ndi chili chonche sitiwende, tilandilapo pa iye, chifuko tisunga matauko yake, ndi tichita vija vakukondwela vene pachogolo pake. Ndi ilo ndilo tauko lake, kuti tilivomelelatu jina la Mwana wake wakumbala Yesu Kristo, ndi tikondane umo adatitaukila. Ndi uyo asungayo matauko yake alongeza pa Iye, ndi Iye pa iye. Ndi pa ichi tipata kujiwa kuti alongeza pa ife, chiyambile pa Mzimu uwo adatipacha.

EVANGEL. *W. Luka* xiv. 16.

Muntu adali mkuchita vakudya vavinyinji va kugonela; niatana wanyinji: niagwiliza kapolo wake nyengo ya chakudya cha ujulo kuti kwa yawo wadatanidwa, Ijani; pakuti vonche vaikidwilatu. Niayamba wonche povomelezana kunena mau yozembela. Wakuyamba adati kwa iye, Ndagula munda, sinigasiye kumuka kuuona: ndikufunchila undilekelele. Ndi wina adati, Ndagula mapanda yasano ya ng'ombe, ndi ndiyenda dala kuyayesa: ndikufunchila undilekelele. Ndipo wina adati, Ndakwata wamkazi, ndi chifuko ichi sindikoza kuja. Ndi kapolo adaja adamantengela ambuyake nkani izi. Ndipo mwene nyumba pa kukwiya adati kwa kapolo wake, Tuluka msanga ku mabwalo ndi njila za pa muji, ukawalovye kuno wa mpawi ndi wopunduka ndi wopulika maso ndi wakujimpila. Niati kapolo, Ambuye, yapata kukalapo umo udakojelamo, ndi mbuto ikali ilipo. Niati Ambuye kwa kapolo, Tuluka ku njila za mseo ndi pa malile ya pa

minda, ukachunguzile waloe, nyumba yanga ijaliletu. Pakuti ndikunenelani, namba mmoji wa yawo wotani-dwa salawe chakudya changa.

Siku la Ambuye la katatu pambuyo pa Utatu.

PEMPELO LA CHIDULE.

Ambuye, tikupempelani kwa lihele kutivela ife, ndipo mtilengelele ife, yapo mdatipacha mpumu wa kupembeza, kuombeledwa ndi kutontozedwa ndi mpavu zanu zakutitangatila pa vonche vakuluswa ndi mafinyikizo; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

EPISTOLA. 1 *W. Petro* v. 5.

Ndi wonche mjiike pa mipambo yanu panchi pa anjanu, mjiveke ndi kujichicha: chifuko Mlungu ajiikilatu kumenyana ndi yawo wakunyang'wa, ndi awapacha wakujichicha neema. Chimwechi mji-chiche panchi pa janja la mpavu la Mlungu, kuti akuikeni inu pamwamba pa nyengo yake; kumse-nchela iye kulalukila kwanu konche, pakuti mau ya inu ndi chintu kwake. Mjijisunga, kalani maso: wa kuchucha mlandu ndi inu diabololo, chifa cha mkango wakukuluma, wangozungulila kufunafuna muntu kudyelelatu; uyo mmwimile kumchucha wokazikika pa mvano, kujiwa kuti vintu ivo vene vao va masaucho vili kuchitidwa vakutelanya pamwe-po pa ubale wa inu pa jiko lino. Naye Mlungu wa neema yonche, uyo adakutanani chiloele pa kukuzika kwake kwa chikalileje pa Kristo, yapo mkava masaucho pang'ono, mwene wake sakukonjeni inu, sakulimbichileni va panchi, sakutileni mpavu. Kwa iye nkongono chikalile mmwemoje. *Amen.*

EVANGEL. *W. Luka* xv. 1.

Ndipo wonche wakulandila sonko ndi wene zambi wadali ndaamwandikila kuvela. Ndi APharisi.

ndi wolembela wadali mku uugunyika, kunena, Muntu uyu ali chiwalindililile wene zambi, ndi akudya nawo. Ndi adati kwa achi iwo mwambi uu, kunena, Muntu wanji wa inu, pakukala ndi mbelele mia, ndi ikamtaike imoji, wosasiilatu zija tisa-in ndi kenda pa pululu, ndi ayenda ulendo pamwepo pa iyo idataika, mpaka kuikomana? ndi yapo aka-ikomane, aiika pamwamba pa mapewa yake chisekelele. Nakafika kwake, awatana pamoji aha bwenji lake ndi wa pa muji, kwanenela achi iwo, Sekani ndi ine, pakuti nidaikomana mbelele yanga iyo yotaika. Ndikunenelani, kuti, Chimwechija sikukale kuseka Kumwamba pamwamba pa mmoji mwe-ne zambi alapayo, kupunda pa wantu tisain ndi kenda wakuchita malinga, yawo wosakulilila kulapa. Kapena wamkazi yuti pakukala ndi ndalama kumi, ndi ikamtaika imoji, wosapamba nyali, ndi kulambula nyumba, ndi kufunafuna kosamala mpaka yapo saikomane? ndi akaikomana, atana pamoji achabwenji lake ndi wantu wa pa muji wake, kunena, Sekani ndi ine, pakuti ndaikomana ndalama ija idanditaika. Chimwechija, ndikunenelani, Kupata kukalapo kuseka pachogolo pa achimalaika wa Mlungu pamwamba pa mmoji mwene zambi alapayo.

Siku la Ambuye la kanai pambuyo pa Utatu.

PEMPELO LA CHIDULE.

Mlungu, wakuvinikila awo wakukulupililani, wopanda Imwe namba kantu kolimba, namba kantu koyela; Muonjezele lisungu lanu likale lalinyinji pa ife; ndipo mmwemo, mkakale wakutiongola ndi wotichogozza mnjira, tipite pa vintu va chaka ndi chaka, vintu va vyaka va chikalileje visatitaika potela; Mtilengele kupata ichi, Atate wa Kumwamba, chifuko cha Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

EPISTOLA. *Rom. viii. 18.*

Niwelenga kuti masauko ya nyengo ii ya chapano yosayenela viwi ndi kukuzika kuja silkvunukilidwe mpaka pa ife. Chifuko chiyangalile msanga cha mapangidwe chilindilila chipenyelele mavunukulidwe ya wana wa Mlungu. Chifuko mapangidwe yada-ikidwa mmpambo wake panchi pa kupusa, wosali pa kukonda, nampo chifuko cha uyo adayaika mmpambo wake panchi, kuchamila chikulupi kuti mapangidwe yene kake siyachitidwe yene ufulu kuchoka pa ukapolo wa kuonangika, chioele pa ufulu wa kukuzika kwa wana wa Mlungu. Chifuko tijiwa kuti mapangidwe yali yonche yabuula ndi kupweteka pa kubala pamoji mpaka chapano. Ndi yosali chimwechi choka, nampo ife neho tawefe, pakukala ndi vakulawa va Mzinu, tawefe neho tingobuula mkati mwatu, chilindilile kuchitidwa wana, ndiko kuombola kwene kwa tupi latu.

EVANGEL. *W. Luka vi. 36.*

Mpate kukala wene lisungu, umo Atate wanu akalila mwene lisungu. Ndi msalamula, ndi simngalamulidwe : ndipo msachuchilatu milandu, ndi simngachuchidwiletu milandu : masulani, ndi simmasulidwe : ninkani, ndipo sichininkidwe kwa inu ; mlingo wabwino, wochendeledwa, wochukunya, ndi wopungulidwa pa milomo, saninke chioele pa chilolo chanu. Chifuko kwa mlingo uwo mlinga nawo, sakulingileni chibwezele. Naati neho kwa iwo mwambi, Wopulika maso akoza kuchogoza wopulika maso mnjira ? Kodi si wonche wawili siwagwe pa mbuna ? Mwanafunzi wosali pamwamba pa mwali-mu wake : nampo ali yenche wokonjedwelatu sakale chimoji moji ndi mwalimu wake. Ndi chiyani upenye maso nchanu iyo ili pa diso la mbale wako, ndi paso ilo lili da diso lako weka suzindikila ndi malango ? Kapena ukozanji kumnenela mbale wako,

Mbale wanga, nditaye nchanu iyo ili pa diso lako, ndi iwe umwene wosapenya maso paso ilo lili pa diso lako ? Iwe wojizimbaicha, uchoche pachologo paso ilo lili pa diso lako umwene, ndipo sudapenyencho maso chipenyelele kuchocha nchanu iyo ili pa diso la mbale wako.

Siku la Ambuye la kasano pambuyo pa Utatu.

PEMPELO LA CHIDULE.

Ambuye, mtilengelele, tikupembezeni, kuti makani ya kutamanga ya jiko lino yakonjedwe pa mtendele mkayaongole, kuti Church lanu lisekelele pa kukupotelani pakujitaya kwanu popanda milandu ; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

EPISTOLA. *1 W. Petro iii. 8.*

Wonche wa maganizo yamoji moji, kuvana pamoji, kukonda ngati abale, wene mpafa zabwino ; wa kujichicha pa maganizo : wakukana kubwezela choipa kwa choipa, ingakale kutukwana kwa kutukwana ; nampo chidya lina nditu kupacha mwawi ; kujiwa kuti mdatanidwa pa ichi, kuti mloe mmwawi chokolo. Chifuko, uyo afuanayo kukonda kulama, ndi kuona masiku yabwino, asiichepo lilime lake pa voipa, ndi milomo yake ingakambe kuchenjeza ; apatule kuchoka pa voipa, ndipo achite-di chabwino ; afunefunedi mtendele, ndi ausakedi. Chifuko maso ya Ambuye yali pamwepo ya wochita malinga, ndi makutu yake chioele pa mapempelo yao : ndi nkope ya Ambuye ili pamwepo pa wakuchita voipa. Ndipo yani sakuchitile inu voipa, ngati mkapata kukala wa nchanje kwa chabwino ? Nampo ndimngavere voipa chifuko cha kuchita malinga, wakuwina inu : ndi kuopa kwao msaopelatu, ingakale kumwazika msamwazika mtima ; ndi mmyeleche Ambuye Mlungu pa mitima yanu.

EVANGEL. *W. Luka v. 1.*

Idapata kukalapo, gulu likamnyikile iye ndi kuva mau la Mlungu, naye adali chiimile mpepete mwa nyanja ya Gennesareth; niaona tivyoombo tiwili taima mmpepete mwa nyanja; ndi wakuvua nehomba wakachuukemo, wamachuka makoka yao. Naye akaloe pa kachombo kamoji, kaji kadali ka Simon, adamfuncha asolole kachombo pang'ono kuchoka pa mtunda: ndipo akakale panchi, adayeluzza magulu kuchokela pa kachombo. Ndi mkusiilaje kukamba, adati kwa Simon, Solola ku vindimba, mkaponye makoka yanu kuzipa. Ndi akayanke Simon, adati, Mkweni, tacheza ni nehito usiku wonche, ndi sitidapata: nampo pa ichi ulankula sindiponye koka. Ndi wakachite chimwechi, wadazinga chivungu cha nehomba; ndi makoka yao yadali mkung'ambika. Ndi wadawakolosela yawa wadali wakumangizana nawo pa kachombo kena, wafike kutenga pamoji nawo. Niaja niazaza tivyoombo tiwili, mpaka tida yamba kubila. Ndi Simon Petro, akaone, adagwa pa mabombono ya Yesu, kunena, Choka pa ine, chifuko ndili muntu mwene zambi, Ambuye. Chifuko chipwembwezi chidamgwira ndi wonche yao wadali pamoji naye, pa chivungu cha nehomba ichi wadachizinga; ndi chimwechija Yakobo ndi Yohana, wana wa Zebedi, yawo wadali wakusanganizana ndi Simon. Niati Yesu kwa Simon, Usaopa; chiyambile chapano suakale wakuwagwira wantu wa umoyo. Ndi wakakocheze tivyoombo tao pa mtunda, wakasie vonche, wadamchata iye.

Siku la Ambuye la kasano ndi kamoji pambuyo pa Utatu.

PEMPELO LA CHIDULE.

Mlungu, mdaikilatu kwa iwo wakukuyanjanu vintu vabwino vosazindikilika ndi wana wa adam;

Mpungulile pa mtima yatu mpumu yakukukondani, kuti pakukuyanjanu chimwechi kupunda vonche, tivipatile vija mdalangana kutipacha, vakupunda chili chonche icho tikoza kuchikumba; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

EPISTOLA. *Rom. vi. 3.*

Mkala wopanda kujiwa inu kuti ife tonche tidabatizwa chiloele pa Kristo Yesu, tidabatizwa chiloele pa kufa kwake? Mmwemo tidaikidwa mainja pamoji naye kwa ubatizo chiloele pakufa; kuti umo Kristo adazyuchidwila pa wakufa kwa kukuzika kwa Atate, mmwemo ife neho tiyendeende pa kukala umoyo watu wa chapano. Chifuko ngati tapata kukala woundingidwa naye kwa kufwanana kwa kufa kwake, sitikale neho kwa kufwanana kwa kuzyuka kwake: pa kupata kujiwa ichi, kuti muntu watu wa kale adamangidwa pa msalaba pamoji naye, kuti tupi lene zambi yene lilazidwe, ife tisakalancho pa ukapolo wa zambi yene; pakuti uyu adata kufa wachitidwa wochita malinga kuchoka pa zambi yene. Ndi ngati tidafa pamoji ndi Kristo, tivomela kuti sitilamencho pamoji naye; kujiwa kuti Kristo akauke wa wakufa, wosakala neho wakufa; kufa kosakalancho ambuye wake. Chifuka icho adafa, adafela zambi kamoji nditu: ndi icho alama, amlamila Mlungu. Ndi chimwechi mjiwenge kuti wakufela zambi. ndi wakumlamila Mlungu pa Kristo Yesu.

EVANGEL. *W. Matt. v. 20.*

Yesu adawanenela wanafunzi wake, Kuchita malinga kwanu kukapanda kupunda kuchita malinga kwa Wolembela ndi APharisi, simngaloe pa ufumu wa Kumwamba. Mdava kuti kudataukilidwa kwa waja wa kale, Usasinikalila: ndi ali yenche sakasinikalile akoza kusungidwa milandu: nane ndikunenelani, kuti, Ali yenche wakukwiichidwa ndi mbale wake, akoza kusungidwa mlandu, ndi uyo sakati kwa mbale

wake, Raka, sakoze kusungidwa milandu pa bwalo la wakulu; naye sakati, Wopusa, sasungidwe milandu chiloele pa gehanum ya moto. Mmwemo ukatila mninko wako pamwamba pa mazbah, ndipo ukakumbukila pamwepo kuti mbale wako ali ndi mlandu kukuchucha, siya mninko wako pachogolo pa mazbah, ubwele, pachogolo uyamukane ndi mbali wako, ndipo ujija ukatile mninko wako. Ukale ndi malango ya kuyamukana msanga ndi uyu ali ndi mlandu ndi nawe, ukakala naye pa njira; uyo ali ndi mlandu nawe angakuvumbukiche kwa wakulamula, ndi wakulamula angakuvumbukiche kwa mnyamata, ndi ukataidwiletu mmnyololo. Amen ndikunenela, Sutuluka pamwepo, mpaka sukapelekeletu pesa ya kutela.

Siku la Ambuye la kasano ndi kawili pambuyo pa Utatu.

PEMPELO LA CHIDULE.

Ambuye wa nkongono zonche ndi kuyenela konche, wakuyambiza ndi wakupeleka vonche vabwino: Mpatike mmitima yatu chikondano cha Jina lanu, mtionjezele religion ya zene, mtilele ndi ubwino wonche, ndi kwa ubale wanu woukulu mtisunge mmwemo; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. Amen.

EPISTOLA. Rom. vi. 19.

Ndinena kwa chi muntu chifuko cha kopanda mpavu kwa nyama yanu, pakuti umo mdatuluchila viwalo vanu kukala akapolo wa ukazuzi, ndi wa kopanda torah chiloele pa kupanda torah; chimwechija chapano mvituluchiletu viwalo vanu akapolo wa kuchita malinga chiloele pa kuyelechedwa. Chifuko apo mdali akapolo wa zambi yene, mdali afulu kwa kuchita malinga. Mmwemo chipacho chanji mdali mkukala nacho pa vintu vija mtengedwa manyazi navo chapano? pakuti potela pake vintu

vimwevo ndi kufa. Nampo chapano mkachitidwa afulu kuchoka pa zambi yene, ndi mkachitidwa akapolo wa Mlungu, mkala ndi chipacho chanu chiloele pa kuyelechedwa, ndi potela kulama kwa chikalileje mmwemoje. Pakuti nkokolo za zambi yene kufa; nampo cha ulele cha Mlungu, kulama kwa chikalileje mmwemoje, mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu.

EVANGEL. W. Marko viii. 1.

Pa siku zimwezo pa kukala gulu lalinyinji, wakapande kukala ndi chintu wachidye, akawatanile wanafunzi wake, awanenela, Ndiona maganigani pamwamba pa gulu ili, chifuko wata kulongeza ndi ine siku zitatu, ndipo walije kantu wadye; ndi ndikawapacha mwanja ndi njala yao mpaka ku nyumba zao, sakomoke pa njila; nawo wena wena wadaja kuchokela kwakutali. Niamyankilatu wanafunzi wake, kuti, Kuchokela kuti muntu sakoze kukuticha awa ndi mkate mma-pululu? Niawafuncha achi iwo, Mkala ndi mikate ingati? Nawo wadati, Isano ndi iwili. Niawata-ukila gulu kukala panchi pa ntaka. Ndi akalandle mikate isano ndi iwili, akayamike, adatyola, ndi adali mkuwapacha wanafunzi wake wawapachize; niawapachiza gulu. Ndi wadali mkukala ndi tinchomba towelengeka; ndi akatipache mwawi, adati kupachiza iti neho. Niadya, niakuta: niatondola vonyenyeke vakupunda, vitungo visano ndi viwili. Ndi wadali ngati elf zinai, niawapacha mwanja.

Siku la Ambuye la kasano ndi katatu pambuyo pa Utatu.

PEMPELO LA CHIDULE.

Mlungu, malango yanu yosaponya kuvikonja vintu vonche Kumwamba ndi pa jiko: Ife wakulamba kwanu tikupempelatuni kuvisendeza kwa kutali kwa ife vonche vakutipwetekecha, ndi kutilengelela vo-

nche iyo sivitikomele; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

EPISTOLA. *Rom. viii. 12.*

Abale, tili ndi mangawa ya kulipa, si kwa nyama, kulama kwa mlingo wa nyama: chifuko ngati mlama kwa mlingo wa nyama, simkale wakufa; nampo ngati inu kwa Mzimu simkayafeche machitidwe ya tupi, simlame. Chifuko wali wonche watengedwa ndi Mzimu wa Mlungu, yawa ali wana wakwabala wa Mlungu. Chifuko simdalandila mzimu wa ukapolo ncho chiloele pa kuopa; nampo mdalandila mzimu wa kukala wana wakwabala, pa uwo tilila, Abba, Atate. Mzimu mwene wake alangiza umboni pamoji ndi mzimu watu, kuti ife wana wa Mlungu: ndi ngati wana, wakuloancho chokolo; wakuloa chokolo wa Mlungu, wakuloa pamoji chokolo cha Kristo; ngati tikava masaucho pamoji naye, kuti tikuzidwe ncho pamoji.

EVANGEL. *W. Matt. vii. 15.*

Mjisunge bwino kwa wakulosa wa unama, nawo wakuja kwanu pa chakuvala chake mbelele, nampo kukati ali vikoko voluswa. Simwajiwe kwa vipacho vao. Kodi wantu wakucha mpelesa kuchoka pa minga, zingakale nkuyu pa chiteji? Chimwechija mtengo uli wonche wabwino uchita vipacho va bwino; nampo mtengo wa chaje uchita vipacho voipa. Mtengo wa bwino wosakoza kuchita vipacho va chaje, ungakale mtengo wa chaje kuchita vipacho vabwino. Mtengo uli wonche ukapanda kuchita vipacho vabwino udulidwilatu, ndi utaidwa chiloele pa moto. Mmwemo kuchoka pa vipacho vao simwazindikile. Wosali ali yenche andinenelayo ine, Ambuye, Ambuye, saloe chiloele pa ufumu wa Kumwamba, nampo uyo achitayo umo mfunidwila mwa Atate wanga wa Kumwamba.

Siku la Ambuye la kasano ndi kanai pambuyo pa Utatu.

PIEMPELO LA CHIDULE.

Mtipelekele, Ambuye, tikupembezani, mzimu wakuganiza ndi wakuchita masiku yonche vili vonche vakuongoka: mmwemo ife, ingakale wosakoza kuchita chintu chabwino popanda imwe, nampo mkatiimilila, tikoze kulama umo mfunila; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

EPISTOLA. *1 Kor. x. 1.*

Sinifuna mkale wopanda kujiwa, abale, umo achata watu wonche wadali panchi pa mtambo, ndi wonche wadapita pakati pa nyanja; ndi wonche wadabatizidwa chiloele pa Musa pa mtambo ndi pa nyanja; ndipo wonche wadadya chakudya chimwechija cha chizimu: ndi wonche wadamwa chakumwa chimwechija cha chizimu: chifuko wadamwapo cha mwala uja wa chizimu uwo udawachata; ndi mwala uja udali Kristo. Nampo pa wanyinji wakupunda wa awo Mlungu sadawakondwela: chifuko wadagwechedwa pa mapululu. Ndi ivi vidapata kukala vintu vakutilosela vokomeledwa, kuti tisakala wakukumbila voipa, ngati amwewo ncho wadakumbila. Msapata kukala wakutumikila vitunjitunji ngati wina wa awa; umo yalembedwela, Kamu wadakala panchi kudya ndi kumwa, ndi wadaima kuvina. Ingakale vitole tisavichita, ngati wa awa wadachita; niagwa pa siku limoji maelf makumi awili ndi atatu. Sonincho tisamyeselatu Ambuye, umo wena wa awa wadamyesele, ndipo wadataika ndi njoka. Sonincho msadungunyika inu, umo wena wadadungunyikila, ndipo wadataika ndi wakuonanga yuja. Ndi ivi vidawagwera amwewo chifa cha wakulosa vokomeledwa; ni vidalembedwa kutipacha ife malango, ife vakutela va vyaka va chikalileje vatipeza. Mpaka

wakuona zene ndaima, apenye angagwe. Namba mayesedwe yakutengani inu, ikawe ya mtundu wa wantu; ndi Mlungu wa kuvomeleka, uyo sakale wosakusiani kuyesedwa kupunda icho mkoza; nampo pamoji ndi mayesedwe sachite ncho mapito ya kuchoka ncho, mpaka kukoza kuyasencha.

EVANGEL. *W. Luka xvi. 1.*

Ndi Yesu adawanenela wanafunzi wake, Adalipo muntu mwene chuma, ndi uyo adakala ndi wamkulu wa nyumba yake; uyo adachimikizidwa kwake ngati wakumwaza vintu vidalipo vake. Ndi akamtane, adati kwa iye, Chiani ichi ndikuva cha iwe? Uwe-
lenge nchito yako ya kukala wamkulu wa nyumba; chifuko sukoza kukala ncho wamkulu wa nyumba. Niati wamkulu wa nyumba mkati mwake, Sindichite chiani, pakuti ambuyanga andilanda nchito ya kukala wamkulu wa nyumba? Kulima sindiyenela; kuwe-
ndawenda ndiona manyazi. Ndapata kujiwa icho sindichite, dala chaka sindikachochedwe pa kukala wamkulu wa nyumba, wandilandile chiloele pa nyumba zao. Ndi akajitanile mmoji mmoji wakukongola chuma cha ambuyake, adamnenela yuja wakuyamba, Uli ndi mangawa yanji ya kumlipila ambuyanga? Naye adati, Milingo chila ya mafuta. Naye adati kwa iye, Landila yolembedwa yako iwe, ndi ukakale panchi msanga, ulembeletu, makumi yasano. Pa-
mbuyo pake adati kwa wina, Ndi iwe uli ndi mangawa yanji? Naye adati, Milingo chila ya trigo. Amne-
nela, Landila yolembedwa ya iwe, ujilembelatu, makumi asano ndi atatu. Niamlumba ambuyake wamkulu wa nyumba uyo wosachita malinga, chifuko adachita kuchenjela: chifuko wana wa chaka chino ali wochenjela pa masiku yao achinawene kupunda wana wa dangalila. Nane ndikunenelani, Mjichitile achabwenji ndi mamona ya kupanda kuchita malinga, kuti chaka sichipelewele, wakulandileni pa hema za chikalile mmwemoje.

Siku la Ambuye la kumi pambuyo pa Utatu.

PEMPELO LA CHIDULE.

Ambuye, makutu yanu yakuvana ndi wantu yache-
kulidwe kwa kuvela mapempelo ya yawo wakukula-
mbani; ndi kuti wapate ivo wavikumba, wapacheni
kutanicha vakukukondwechani; mkati mwa Yesu
Kristo Ambuyatu. *Amen.*

EPISTOLA. *1 Kor. xii. 1.*

Ndi pa mau ya vintu va wazimu, abale, sindifuna
mkale wopanda kujiwa. Mjiwa kuti yapo mdali
mafuko, mdali wotengedwa kwa vitunjitunji vosanena,
umo mdachogozedwela. Kwa icho ndikupachani
kujiwa kuti, namba muntu akambayo pa Mzimu wa
Mlungu, anena, Yesu cholewa; sonincho namba
akoza kuti, Yesu Ambuye, ikawe pa Mzimu Woyela.
Ndi yalipo mapatuchidwe ya vija vapelekedwa va
ulele, ndi Mzimu umweuja. Ndi mapatuchidwe ya
matumikilidwe, ndi Ambuye mmweyo. Ndipo mapatuchidwe ya vija vochitidwa chitintimikile, ndi
Mlungu mmweyo ali, uyo achitayo chitintimikile
vonche. Ndi ali yenche amapachidwa kaoneche pa
danga kwa Mzimu, dala kuti kukomela wina mmwe-
mo. Chifuko uyo kwa Mzimu apachidwa mau la
njelu; ndi kwa mnjake mau la kujiwa, kwa mlingo wa
Mzimu mmweyuja; ndi wina kuvomela, kwa Mzimu
mmweyuja; ndi kwa wina vintu vakupelekedwa
va ulele va kuchilicha pa Mzimu umoji; ndi kwa
mnjake vija vochitidwa chitintimikile ndi zimpavu:
ndi kwa mnjake kulosa; ndi kwa mnjake kujiwichana
wazimu: kwa wina makamu ya malilime; ndi kwa
mnjake kufotokoza malilime. Ndi ivi vonche achita
chitintimikile Mzimu uu umoji umwewo, kugawila
muntu ali yenche wa yeka umo akalila ndi mtima wa
kugawa.

EVANGEL. *W. Luka* xix. 41.

Ndi mkawandikilaje. akauone muji, adasililich-misozi pamwamba pake kunena, Okwe, ngati ukada pata kujiwa, nawe ncho, pa lelo siku lako nampo vija vili va mtendele wako! nampo chapano vabisidwa pa maso pako. Chifuko siku sizikujele, kuti wa mawongo wako samange ntembo kukuzungulila ndi kukuchinga, ndi kukuchekeleza mabendeka yonche, ndi sakugweche panchi pa ntaka, ndi wana wako mkati mwako: ndipo wosasia mkati mwako mwala umoji pamwamba pa mwala unjake; chifuko suda-pata kujiwa nyengo ya kukupenyelela. Ndi adaloa pa hekal, adayamba kutaya kubwalo yao wamagula mmwemo, ndi yao wakusalila malonda, kuwanenela, Yalembewa, Nyumba yanga siikale nyumba ya kupempela; nampo inu mdaichita mbanga ya anku-ngu. Ndipo adali mkuyeluza siku ndi siku pa hekal.

Siku la Ambuye la kumi na moja pambuyo pa Utatu.

PEMPELO LA CHIDULE.

Mlungu, mmalangiza mpavu yanu yene kupunda pa kulekela ndi kuona lisungu; kwa lisungu mtionjezele ife neema yanu yakuyenela, tiyawilimile matauko yanu, tipate, ivo va neema mvilanga, tichitike wene mbua nkokwe zanu za Kumwamba; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

EPISTOLA. 1 *Kor.* xv. 1.

Ndikupachani kujiwa, abale wanga, utenga uja wabwino uja nidakutengelani bwino, uja ncho mdau-tenga nanu, pa uwo ncho mwaima, kwa uwo ncho mli mkupulumuchidwa: ndikupachani kujiwa, ndiku-ti, kwa mau lanji nidakutengelani utenga uu wabwino, ngati mugwilicha, akawe mdavomela chaje. Chifuko nidakuvumbukichani inu pakuyamba chija ine ncho nidatenga nane, kuti Kristo Yesu adafa pa milandu

ya zambi zatu kwa mlingo wa malembo: ndi kuti adai-kidwa pa manda; ndi kuti wazyukidwa siku la chitatu kwa mlingo wa malembo: ndi kuti adamuonekela Kephas, sonincho waja kumi ndi awili; pambuyo adawaonekela abale machila asano ndi kupambula pa nyengo imoji; wa yawa wakupunda walongeza mpaka chapano apa, ndi wena wadagona mlitulo. Pambuyo, adamuonekela Yakobo; sonincho AApostolo wonche; ndi potela pa wonche ngati ndi mpolo adandionekela ine ncho. Chifuko ine ndili wamng'ono nditu wa AApostolo, nane sindiyenela kutanidwa Apostolo, pakuti nidawasaka Church la Mlungu. Ndi kwa neema ya Mlungu ndili icho ndilicho: ndi neema yake ija pa ine siidapata kukala ya chaje; nampo kuchuluka kupunda yawo wonche nidapota nchito: ndi wosali ine, nampo neema ya Mlungu pamoji ndi ine. Mmwemo ndiingakale ine, ndangakale amwewo, chimwechi tiomba njio, ndi chimwechi mdavomela.

EVANGEL. *W. Luka* xviii. 9.

Yesu adawanena wena wakulupilila kujichamila achinawene kuti ife tili wochita malinga, ndi waku-pepula wachalawo, mwambi uu: Wantu wawili wadakwela chiloele pa hekal kusali; mmoji MPharisi, ndi wina wakulandila sonko. MPharisi chiimile adali mkusali mau aya kwa mwene wake, Mlungu, ndikuyamikani, pakuti sindili ngati wochalawo wa wantu, wakukwatula, wopanda malinga, wa chigololo, ingakale ngati uyu wolandila sonko. Ndi jimana chakudya kawili kwa week; ndipeleka cha chikumi cha vonche ivo ndipata. Naye wolandila sonko kuima kwa kutali, sadafuna kunyamula ingakale maso yake Kumwamba, nampo adali kujimenya pa chifua, kunena, Mlungu, unditeteze ine mwene zambi. Ndikunenelani, Adachika uyu wochitidwa wa malinga pa nyumba yake kupunda yuja: chifuko ali yenche wakujinyamula sachichidwe; ndi uyo wakujichicha panchi sanyamulidwe.

Siku la Ambuye la kumi ndi kawili pambuyo pa Utatu.

PEMPELO LA CHIDULE.

Mlungu Mwene mpavu zonche, wa chikalileje mmwe-moje, mmajiikilatu kuvera kupita ife kupempela, ndi mmapeleka kupunda ivo tivililila ndi ivo tiyeneledwa kupata : mpungulile pamwamba pa ife maganigani yanu ya kuchuruka : mtilekelele ife vija tiopa pa bwalo la mitima yatu, ni kutipacha ife vija vabwino sitiyelela kuvifunchila, ikawe kwa voyenela vake ndi matetezo yake Mwana wanu, Yesu Kristo, Ambuyatu. *Amen.*

EPISTOLA. 2 Kor. iii. 4.

Kakulupilidwe ka mtundu uu tikala nako kwa Kristo kuzeweelana ndi Mlungu : si kuti ife tawefe wosapelewela kuchoka pa ife tawefe, kujiwelengela kantu kutuluka pa ife tawefe ; nampo kuyenela kwatu kuchokela pa Mlungu ; uyo adatichita tisapelewela wotumikila wa malangano ya chapano ; si wa cholembedwa, nampo wa mzimu : chifuko cholembedwa chikupa, nawo mzimu ulamicha. Ndi ngati kutumikila kwa kufa kwene, kolembedwa ndi koko-meledwa pa miala, kudapata kukala pa kukuzika, mpaka wana wa Israel wosakoza kutwanyulila pa nkope ya Musa kwa kukuzika kwa nkope yake ; kukuzika kuja chilazidwile : nanji kutumikila kwa mzimu kukadapunda pa kukuzika ? Chifuko ngati kutumikila kwa kulamulilatu kukuzika, kupunda viwi kutumikila kwa kuchita malinga kuchuluka kwa kukuzika.

EVANGEL. W. Mar'ko vii. 31.

Yesu akatuluke pa malile ya Tur, adaja kupita pa Sidon chiloele pa nyanja ya Galili, pakati kati pa malile ya Dekapoli. Niamtengela muntu wosava, ndi wakuboboya ; niampembeza iye amwiike janja.

Ndi akampatule pa gulu pa yeka, adalovya vyala vyake mmakutu mwake, ndi akalavule, adatosalilime ; ndi akapenye mpaka Kumwamba, adabuula, niamnenela, Ephphatha, ndio, Uchekulidwe. Ndi makutu yake yadachekulidwa, ndi litata la lilime lake lidamasulidwa, niayamba kukamba bwino. Ndi adawalekecha awa, sangati kwa muntu : ndi umo adawalekechela, yawo wadapunda viwi, wadali mkuomba njio ; ndi wadali mkutoima kupunda, kunena, Wachita vonche bwino : nangakale wosava achita kuvela, ndi yawo wosakamba kukamba.

Siku la Ambuye la kumi ndi katatu pambuyo pa Utatu.

PEMPELO LA CHIDULE.

Mlungu Mwene mpavu zonche ndi wa maganigani, moka mlipacha kamu lanu lakuvomela cha ulele, ndiko kukupotelani zene ndi molumbikila ; Mtipache, tikupembeza, kukupotelani ndi mvanu pakukala pano, tisaponya potela kufikilatu vija mvilanga va Kumwamba ; kwa kuyenela kwake Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

EPISTOLA. Gal. iii. 16.

Kwa Abraham naye vilanga vidalankulidwa, ndi kwa mbeu yake. Wosanena, Ndi kwa zimbeu, ngati pamwepo pa wanyinji ; nampo ngati pamwepo pa mmoji, Ndi kwa mbeu ija yako, iyo ndi Kristo. Ndi ichi ndinena ; Malangano yaja yoikidwilatu ndi Mlungu, torah lopata kukalapo pambuyo pa vyaka machila anai ndi makumi atatu losayachochela mpavu mpaka kuchiika chilanga pa chaje. Chifuko ngati kuloa chokolo pa torah, kosakala ncho pa chilanga : ndi kwa Abraham Mlungu wapeleka cha ulele kwa chilanga. Mmwemo chiyani torah ? Chifuko cha kupatukila njira lidatilidwa chakuonjezela, mpaka mbeu saaje uyo adapachidwa chilanga ; ndi laikidwa

pa malo pake ndi achimalaika pa janja la wakuteteza. Woteteza nampo wosali wa mmoji; ndi Mlungu ali mmoji. Mmwemo torah lichucha vija va chilanga va Mlungu? Siingapate kukalapo: chifuko ngati torah likadapelekedwa la kukoza kulamicha, chikalile kuchita malinga kukadakala chiyambile pa torah. Nampo lembo lachekeleza vonche panchi pa zambi, dala kuti chilanga chiya chiyambile pa mvano wake Yesu Kristo chipolekedwe kwa yawo wavomelawo.

EVANGEL. *W. Luka x. 23.*

Maso yakusengwa yaonayo ivo mviona inu; chifuko ndikunenelani inu, kuti wanyinji wakulosa ndi mafumu wadafuna kuona ivo mviona inu mmaso, ndi sadaviona; ndi kuvelelatu ivo mvela, ndi sadavivela. Ndipo penya, muntu wa torah adaima kumyesa iye, kunena, Mwalimu nikachitiletu chiyani sindiloe pa kulama kwa chikalileje chokolo? Naye adati kwa iye, Pa torah chiyani chalembedwa? usoma bwanji? Naye poyanka adati, Ujikonda Ambuye Mlungu wako ndi mtima wako wonche, ndi umoyo wako wonche, ndi kuyenela kwako kwa mpumpu, ndi mtima wako wakuganizila wonche; ndi mnanchi wako ngati umwene. Niati kwa iye Udayanka mongokela; chita chimwechi, ndipo suulame. Naye, akafune kujitulucha wakuchita malinga, adati kwa Yesu, Ndi yani ndi mnanchi wanga? Akamyanka Yesu, adati, Muntu adachika kuchokela Yerusalemi mpaka pa Yeriko; ndi adagwa pa manja ya ankungu, yawo wakavule malaya yake, wakamtimbe, wadachoka, wakamsiye pafupi kufa. Ndi adachika wakutila nchembe njila imweyo kwa mankuma: ndi akamwone bwino, adapita chidya lina. Ndi chimwechi mLevi ncho, akaje pamwepo pa malo, ndi kumwona, adapita chidya lina. Ndi mSamar, pakukala pa njira yake, adaja pamwepo pa iye; ndi akamwone, adategedwa ndi maganigani, ndi akamjele, adanyemba mawala yake, kupungulilamo mafuta ndi vino; ndi

akamyendeche iye pamwepo pa nyama yake iye yeka, adamtenga mpaka ku nyumba ya alendo, ndi adamsunga. Ndipo umawa wake akatuluche madenario yawili, adampacha mwene nyumba ya alendo, ndi adati, Umsungile uyu; ndi vonche suupeleke vakupunda, ine, pa kuja ncho pano, ine sinikulipilile. Yani wa awa watatu, uona, wapata kukala mwana nchi wa uyu adagwa pa ankungu? Naye adati, Uyo adamchitilatu lisungu. Mmwemo Yesu adati kwa iye, Yenda pa ulendo wako, nawe chita mofwananila.

Siku la Ambuye la kumi ndi kanai pambuyo pa Utatu.

PEMPELO LA CHIDULE.

Mlungu Mwene mpavu zonche, wa chikalileje mmwemoje, mtionjezele ife kuvomela, kukulupilila, ndi chikondano; ndi tipatiletu vija mvilanga, mtikondeche ivo mwataukila; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. Amen.

EPISTOLA. *Gal. v. 16.*

Ndi ndinena, Myendeyende kwa Mzimu, ndi simngatelaye kukumbila kwa nyama. Chifuko nyama ikumbila kuchucha Mzimu, naye Mzimu nyama, chifuko ivi vagona chichunanile; mngachite vija mkafuna. Nampo ngati mchogozedwa kwa Mzimu, wosali panchi pa torah. Ndi zakuoneka pa danga nchito za nyama, ndizo izi, vitole, ukazuzi, kopanda kujisunga, kulambila vintunjitunji, ufiti, kuipilana, kuyambana, nchanje, mpumu, ndeu, mapatukano, kungojisankulila, kupweteka mtima, kukuta moa, ndi magule, ndi va mtundu uu: va ivo ndikuombelezani, umo ndidati pachogolo, kuti achi iwo wamachitawo va mtundu uu sakale wosaloa pa ufumu wa Mlungu chokolo. Ndi chipacho cha Mzimu ndi kunkonda, kusekelela, mtendele, kosachita ndi mpumu msanga, kukoma pa kosi, ubale, kuvomela, kudeka

kujitimilika : palije torah kuchucha vintu va mtundu uu. Ndiwo wa Kristo Yesu wadaimanga pa msalaba nyama pamoji ndi kuva kwake ndi kukumbila kwake.

EVANGEL. *W. Luka xvii. 11.*

Ndi idapata kukala pa kuyenda ulendo wake ku Yerusalem, ndipo Yesu adali mkupita pakati pa Samar ndi pa Galili. Ndipo pa kuloa iye pa kamuji, wamuna wa makate kumi wadakomana ndi iye, yawo wadaima kwakutali; ndipo yawo wadakweza mau, kunena, Yesu Mkweni, mtichitile lisungu. Ndi yapo adawaona, adati kwa achi iwo, Yendani ulendo mjilangize kwa wakutula nchembe. Ndipo idapata kukalapo, pa kupita achi iwo, wadachukidwa. Ndi mmoji wa yawa, pakuona kuti wachilichidwa, adabwela mmbuyo, kumkuzicha Mlungu ndi mau yukulu; ndipo adagwa maso yake panchi pa mapazi yake, kumyamika iye : ndi adali MSamar. Ndi Yesu akayanke adati, Si kumi waja wadachukidwa? asano ndi anai waja ali kuti? Wosaoneka kubwela kumpacha Mlungu kukuzika akawe mlendo uyu? Ndi adati kwa iye, Ima, yenda pa ulendo wako; kuvomela kwako kwakupulumucha.

Siku la Ambuye la kumi ndi kasano pambuyo pa Utatu.

PEMPELO LA CHIDULE.

Ambuye, tikupembezeni kulisunga Chnrch lanu ndi matetezo yanu yosapuma : ndipo chifuko mwana wa adam pa kulenda mpavu popanda Imwe, wosapamba kugwa, mtivuule pa vonche vakuluswa, mtichogoze kutilovya pa vonche vakutipulumucha; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

EPISTOLA. *Gal. vi. 11.*

Onani umo volembedwa vikulila ivo nidakulembelani ndi janja langa. Wonche yawo wafuna kusa-

mbicha nkope pa nyama, yawo wakuchunguzilani inu kuumbala; wanasakidwe kwa msalaba wa Kristo. Chifuko ingakale yawo wakuumbala wene wosasunga torah; nampo wafuna muumbalidwe, kuti wajiyelekele pa nyama yanu. Ndi panama ine, siingakalepo ndijiyerekele akawe pa msalaba wa Ambuyatu Yesu Kristo, mmwemo jiko lino landimangidwila pa msalaba, ndi ine ncho ndalimangidwila jiko lino. Chifuko ingakale kuumbala kosali kantu, ingakale kopanda kuumbala kosali kantu, nampo mapangidwe ya chapano. Ndi yawo wonche nawo walonda mmapazi kwa mlingo uu, mtendere ndi lisungu pamwamba pa achi iwo, ndi pamwamba pa Israel wa Mlungu. Kwa ivo vichalila muntu asanditengela volemecha; chifuko ine ndisencha pa tupi langa vizindikilo va vibawi va Ambuyatu Yesu. Neema ya Ambuyatu Yesu Kristo isanganizane ndi wazimu wanu, abale. *Amen.*

EVANGEL. *W. Matt. vi. 24.*

Namba muntu mmoji akoza kuwapotela achambuye wawili nchito; chifuko kapena samwipile mmoji, ndi kumkonda wina; kapena samwimilile mmoji, ndi kumpepula wina. Inu wosakoza kwapotela Mlungu ndi mamona nchito. Chimwechi ndikunelani, Msaulalukila umoyo wanu, kuti sinidye chiani, sinimwe chiani; lingakale tupi lanu, sinivale chiani. Kodi si umoyo wakupunda chakuya, ndi tupi kupunda malaya? Penyelelani mmaso mbalame za Kumwamba, kuti zosavyala, ingakale kugoola zosagoola, kutenga pamoji pa nkokwe zosatenga : ndi Atate wanu wa Kumwamba azilela. Si inu mpambana kupunda izo? Ndi yani wa inu pa kulalukila akoza kuuonjezela pamwamba pa msinku wake mkono umoji? Ndi kwa chiani mlalukila pa mau ya chovala? Mjiyeruziletu kwa vikolwa va munda, umo vijionjezela; vosalema ndi nchito, ingakale kuomba nchalu vosaomba; nampo ndikunenelani, nangakale Solomon pa kukuzika kwake konche wosajivinikila

ngati limoji wa yayo. Nampo ngati Mlungu amauveka chimwechi uju wa tengo, ndi ukualapo lelo, ndi mawa utaidwa pa ng'anjo, nanji kupunda viwi sakuvekeni inu, wakuchepa mvano? Mmwemo msalalukila, kuena, kuti, Tidy chiani? kapena. Timwe chiani? kapena, Chiani tijivinikile nacho? Chifuko ivi vonche mafuko wangofunafuna; chifuko Atate wanu wa Kumwamba ajiwa kuti mkadapelewela wopanda ivi vonche. Ndi funafunani pachogolo ufumu wake ndi kuchita malinga kwa iye; ndi vintu ivi vonche sivionjezeke kwanu. Mmwemo msalalukila pa mawa; chifuko mawa lija silivilalukile vintu vake mwene. Kuyenela kwa siku kuipa kwake.

Siku la Ambuye la kumi na sita pambuyo pa Utatu.

PEMPELO LA CHIDULE.

Ambuye, tikupempezani, mlichuke Church lanu ndi lisungu lanu losapelewela, kulimangila linga; ndi pakuti losakoza kuima losaluswa mkapanda kulipokola, mlisunge masiku yonche kulitangata ndi ubwino wanu; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

EPISTOLA. *Ephes.* iii. 13.

Ndijiwendela kuti msataya mtima pa masaucho ya ine pa milandu yanu, yayo nayo ndiko kukuzika kwanu. Kuchatana ndi ichi ndigwada mabombono kwa Atate, chiyambile kwake lonche la ku chitate Kumwamba ndi pamwamba pa jiko lipachidwa jina, kuti akupacheni, kwa mlingo wa chuma cha kukuzika kwake, mlimbichidwe ndi mpavu kwa Mzimu wake pa muntu wa kuseli; kuti Kristo akale pa mitima yanu pa kuvomela; pakuikidwa inu mizo ndi kuyalidwa panchi pa kukondana, myeneletu kuzindikila pamoji ndi wonche woyelechedwa, mchitando ndi mchitali ndi mkuyenda panchi ndi mkuyenda pamwamba, ndi kupata kujiwa chikondano chake

Kristo chopambana kupunda kujiwa konche, kuti kuferane mwanu chiloele pa chiferanile chonche cha Mlungu. Chifuko kwa uyo akoza kuchita kupundilatu kwakukulu vonche ivo tijiwendela ingakale ivo tiganiza, kwa mlingo wa mpavu ya kuchita chitintimikile pa ife, kwa iye kukuzika pa Church ndi pa Kristo Yesu chiloele pa vibadwa vonche va chikalileje mmwemoje. *Amen.*

EVANGEL. *W. Luka* vii. 11.

Ndi idalipo kukalapo pa nyengo ya kuchogolo, Yesu adali pa ulendo wake chiloele mmuji wotanidwa Nain; ndi wanafunzi wake wadali mkuyenda ulendo naye, ndi gulu lakikulu. Ndi mkuwandikilaje pa komo pa muji, kapenya, wakufa adali mkutengedwa kubwalo, wobadwa yeka pa amake, naye adali nafedwa: ndi gulu la wantu wa muji losali laling'ono pamoji naye. Ndi akamwone Ambuye, adagwilidwa ndi maganigani pamwamba pa iye, niati kwa iye, Usalila. Ndi akajere pafupi adachitosa chonyamulila mtembo; ndi yawo wakuchisenchwa wadaima. Niati, Mnyamata, ndikunenela iwe, uzyuchidwe. Niakala chonga wakufa, niayamba kukamba. Niampeleka iye kwa amake. Ndi manta idawagwila wonche: ndi wadali mkumkuza Mlungu, kuti, Wolosa wamkulu wauchidwa pa ife: ndi kuti, Mlungu wapenyelela kamu lake. Ndi mbili iyo idatuluka ya iye pa Yehudah lonche, ndi pa jiko la kuzungulila lonche.

Siku la Ambuye la kumi na saba pambuyo pa Utatu.

PEMPELO LA CHIDULE.

Ambuye, tikupembezani kuti neema yanu itichogolele ife masiku yonche ndi kutichata ncho, ndi itipelekeze pa nchito zonche zabwino; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

EPISTOLA. *Ephes. iv. 1.*

Mmwemo ine, wa mminyololo wa Ambuye, ndiku-pembezani myendeyende moyeneledwela matanidwe yayo mdatanidwa nayo inu, pamoji ndi kujichicha pakuganiza konche ndi kudeka konche, pamoji ncho ndi kukala wosachita ndi mpumu msanga, ndi kuji-zinga ndi anjanu pa chikondano; wakuwiliza kusunga umoji wa Mzimu mminyololo ya mtendele kumanga pamoji. Tupi limoji, ndi Mzimu mmoji, umo mdatanidwila ncho pa chikulupi chimoji cha matanidwe yanu; Ambuye mmoji, mvano umoji, ubatizo umoji, mmoji Mlungu ndi Atate wa wonche, uyo pamwamba pa wonche, ndi chipitilile pa wonche, ndi mkati mwa wonche.

EVANGEL. *W. Luka xiv. 1.*

Ndi idapata kukalapo, pa kuloa Yesu chiloele pa nyumba ya mmoji wa wakulu wa APharisi pa sabato adye mkate, nawo wadali wakumsunga kumchera. Ndi penya, adalipo pachogolo pa iye muntu uyo adali ndi mbulu. Ndi akayanke Yesu, adati kwa wa torah ndi APharisi, kunena, Chotaukidwa ndi bwalo kuchi-licha siku la sabato, kapena chosataukidwa? Nawo wadatontola. Ndi akamtenge, adamchilicha, niamni-nka mwanja. Ndi adati kwa achi iwo, Wa yani wa inu mbunda kapena ng'ombe siigwe pa jenje, ndi sakale wosaiguza kawili kankani siku la sabato? Ndi sadayenela kuyanka ncho kwa ivi. Niawanenela ya-wo wotanidwa mwambi, pakuzindikila umo wadali mkujisankulila mipando ya pachogolo; kuwanenela, Chaka suukatanidwe ndi muntu pa vindimba va ukwati, msajigonecha panchi pa pogonela pachogolo; angakale kapena muntu woyinikizidwa kupunda akatanidwe naye, ndi pakuja uyu adakutana iwe ndi iye sajiti kwa iwe, Umpache uyu malo; ndipo suuyambe ndi manyazi kutengelatu malo ya panchi. Nampo chaka suukatanidwe, ukadakala panchi pa malo ya

panchi nditu; kuti chaka iye wokutana sakafike, akati kwa iwe, Bwenji, sendelela pamwamba: ndi sukale ndi kukuzika pa maso ya wonche yawo wa-gona pa kudya pamoji ndi iwe. Pakuti ali yenche ajinyamulayo sachichidwe panchi; ndi uyo ajichichayo sanyamulidwe.

Siku la Ambuye la kumi na nane pambuyo pa Utatu.

PEMPELO LA CHIDULE.

Ambuye, tikupembezani, mlipache kamu lanu neema, kuima ndi kuchucha mayeso ya jiko lino, ya nyama, ndi ya diabololo, ndipo kukuchatani imwe Mlungu yeka yeka ndi mitima yoyelechedwa ya kukonda ndi ija ya malango, mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

EPISTOLA. *1 Kor. i. 4.*

Ndimyamika Mlungu masiku yonche pa mau ya inu, pamwepo pa neema ya Mlungu iyo mdapachidwa pa Kristo Yesu; chifuko pa chili chonche mdachitidwa wakulemela pa Iye, pa mau lili lonche ndi kupata kujiwa kuli konche; ngati umo umboni wa Kristo udalimbichidwa pa inu: mpaka inu wosa-pelewela pa chopelekedwa cha ulele chili chonche; kupenyela chiyangatile kuvunukula kwake Ambuyatu Yesu Kristo; uyo sakulimbicheni ncho inu mpaka potelanya pake, mkale wosatanidwa pa milandu pa siku la Ambuyatu Yesu Kristo.

EVANGEL. *W. Matt. xxii. 34.*

Yawo APharisi, wakave kuti Yesu adawachitila pupuli, ndi ASaduki wadajitengela pamoji pamwepaja. Niamfuncha mmoji wa achi iwo wa torah, kumyesa iye, Mwalimu, tauko lanji lalikulu pa torah? Niati kwa iye, Ujimkonda Ambuye Mlungu wako ndi mtima wako wakukonda ndi umoyo wako wonche, ndi mtima wa kujiwichana wonche. Ili

ndi tauko lalikulu ndi lakuyamba. Ndi la chiwili ndi lakufwanana, Ujimkonda mnjako ngati umwene wako. Pa matauko aya yawili torah la mpumpu lapachikidwa, ndi wakulosa. Ndi pakusonkanidwa aPharisi, Yesu adawafuncha, kunena, Mwona chiani cha zene pa mau ya Kristo? mwana wakumbala wa yani ali? Wannenela iye, Wa David. Awanenela achi iwo, Mmwemo David amtana bwanji pa mzi-mu Ambuye, kunena, Ambuye adati kwa Ambuye wanga, Kala panchi janja langa la kudiyela, mpaka ndikawaike wakuipila wako panchi pa miendo yako? Mmwemo ngati David akamtana Ambuye, akala bwanji mwana wake? Ndi namba muntu adakoza kumyanka iye kantu, ingakale kughana, sadaghana ali yenche chiyambile siku limwelo kumfuncha ncho kantu.

Siku la Ambuye la kumi na kenda pambuyo pa Utatu.

PENPELO LA CHIDULE.

Mlungu, chifuko sitikoza kukukondwechani popanda Imwe; Mtipache kwa lisungu, kuti Mzimu wanu Woyela pa milandu yonche atilangize njila ndi kulinganicha mitima yatu; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

EPISTOLA. *Ephes. iv. 17.*

Mmwemo ndinena ichi, ndi ndionecha umboni pa Ambuye, kuti inu msakala ncho chiyende endeke, umo mafuko yena yonche wangoyendayenda pa mpuye wa chaje wa mtima wao wa malango; wotilidwa mdima pa malango yao ya kujiwichana, pa kukala wopatuchidwa ndi kulama kwa Mlungu chifuko kopanda kujiwa kuli pa achi iwo, kwa kupimila mitima yao; yawo wali wonche yapo wakala wosava mtoso wadajivumbukicha kwa kulaula, chiloele kuchita chitintimikile ukazuzi pa kaso. Nanu simdajiyeruza Kristo chimwechi, ati maka mdamva iye; ndi mdayeruzidwa

pa iye, umo va zene vikalila pa Yesu: kujivula, pa makalidwe ya kale, muntu wakulala, woonangika kwa mlingo wa kukumbila kwene kunyengeza; ndi kuchitidwa wa chapano pa mzimu wa mtima wa malango yanu, ndi kujiveka muntu wa chapano, uyo adaumbidwa kwa mlingo wa Mlungu pa kuchita malinga, ndi kuyerechedwa kwa va zene vene. Mmwemo, pakuvula unami, kambani va zene mmoji mmoji ndi mnjake: pakuti ife tili viwalo va anjatu. Mkwie, ndi msachita zambi: ndi jua lisabila pa kukwiicha mtima kwanu; ingakale kupacha msapacha diabololo malo. Uyo wakuba asabancho: nambasa aleme, kuchita chitintimikile chabwino chene kwa manja, apate chakungawanila yuja wokusowa. Mau lili lonche la chaje lisatuluka pakamwa panu, nampo lili lonche labwino kwa kumangicha nyumba yapo pochepekedwa, dala liwapache yawo wakuvela neema. Msamdandaulicha Mzimu Woyela wa Mlungu, mda-komeledwa ndi uyo ndi chizindikilo mpaka siku la kuombolelatu. Kuwawa pa mtima konche, ndi mpumu, ndi kukwia, ndi mapokoso, ndi blasphemia vichochedwe kwanu, pamoji ndi kuipa konche: ndi mpate kukala wokoma mtima ndi anjanu, wa maganigani, wakupelekana va ulele, umo Mlungu ncho pa Kristo adakupelekelani inu va ulele.

EVANGEL. *W. Matt. ix. 1.*

Yesu akaloe pa kachombo, adayomboka, niafika chiloele pa muji wa yeka. Ndi penya, wadali mku-mtengala iye muntu wa ndendele wogoneka pa chogonela: ndi Yesu akaone mvano wao, adati kwa uyu wa ndendele, Mwana, ukale ndi mtima: zambi zako zalekeledwa. Ndi penya, wina wa wolembela wadati mkati mwao, Uyu anena blasphemia. Ndi Yesu pakujiwa ivo va mpumu vao adati, Kwa chiani muli ndi mpumu wa usokolo pa mitima yanu? Pakuti chiti chosauma viwi, kuti, Zambi zako zalekeledwa, kapena kuti, Uka ukayendeyende? Nampo

mjiwe kuti Mwana wa adam ali ndi bwalo pamwepo pa jiko lino kulekela zambi (ndi amnenela wa nde-nde), Uka, nyamula chogonela chako, muka mpaka ku nyumba yako. Niauka, niachoka mpaka ku nyumba yake. Ndi wakaone magulu, wadatilidwa manta, niamkuzicha Mlungu, uyo adawapacha wantu bwalo la mtundu uu.

Siku la Ambuye la makumi yawili pambuyo pa Utatu.

PEMPELO LA CHIDULE.

Mlungu Mwene mpavu zonche, ndi wa maganigani, mtichinge kwa ubwino wanu wakukoma mtima, tikupe-mbezani, pa vonche vakutipwetekecha; tijiikiletu pa tupi ndi umoyo, timalize ivo mfuna tivichite, chikondele mmwemo; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

EPISTOLA. *Ephes. v. 15.*

Mmwemo penyani mmaso umo myende yendela wasaponya ponya, si ngati wopanda njelu, nampo wene njelu, kugulilatu nyengo, chifuko masiku yali ya usokolo. Kwa chifuko ichi msapata kukala wasaganiza, nampo mzindikile umo afunila Ambuye. Ndi msakuta ndi vino, pamwepo kopanda kujisunga, nampo mkale ndi Mzimu wakufelana pa inu; kujikambila kwa zabur ndi nyimbo ndi ntanu za kuimba za chizimu, kuimba ntanu ndi kuimba zabur pa mtima wanu kwa Ambuye; kuyamika siku zonche kwa vonche pa jina la Ambuyatu Yesu Kristo kwa Mlungu, ndi Atate; kujiika pa malo yanu panchi pa anjanu pa kumwopa Mlungu.

EVANGEL. *W. Matt. xxii. 1.*

Yesu adati, Ufumu wa Kumwamba udafananichidwa ndi muntu mfumu, uyo adachita vakudya va ukwati kwa mwana wake, niagwiliza akapolo wake kuwatana wotanidwa ku ukwati: ndi sadafuna.

kuja. Adagwiliza ncho akapolo wena, kunena, Mjiti kwa wotanidwa, Penya, chakudya changa cha usana ndaikilatu, ng'ombe zanga za mpongo ndi za mufuta zanga zadulidwa, ndi zonche zaikidwilatu: ijani ku ukwati. Nawo, kosali kantu kwa achi iwo, wadachoka, panama uyu mpaka ku munda wa yeka, wina pamwepo pa malonda yake: yawo wachalawo wakagwile wopotela wake, wadawachitila chipongwe, niawasinalila. Naye mfumu adakwii-chidwa: ndi akatume maliwanja yake, adaonanga yawa wakusinikalila, ndi muji wao adaubucha. Ndipo awanenela akapolo wake, Ukwati ndipo waikidwilatu, nampo yawo wotanidwa sadali waku-yenela. Mmwemo yendani pa malekano ya njila, ndipo wonche yawo simkawakomane mwatanihe kwa vakudya va ukwati. Ndi wakupotela amwe-waja wakatuluke pa njila, niatenga pamoji nawo wonche wadakomana, ndi woipa ndi wabwino: ndi ukwati udajala ndi wakugonako. Ndi akaloe mfumu kwaunguza wakugonako, adaona kumweko muntu wasavala chakuvala cha ukwati: niamnenela, Bwenji, udaloa bwanji muno wasakala ndi chakuvala cha ukwati? Nayo adamchitila pupuli. Ndipo mfumu adati kwa wakutumikila, Mkammangiletu manja ndi miendo, mmtaye ku mdima wa kubwalo; pamwepo sikukale kulila ndi kutufuna mano. Chifuko wanyinji wotanidwa, wowelengeka wosankidwa.

Siku la Ambuye la asharin na moja pambuyo pa Utatu.

PEMPELO LA CHIDULE.

Ambuye wakuteteza, tikuem bezani kuwapacha kamu lako kopanda kusungidwa mlandu ndi mte-nde, kuti wachukidwe zambi zao zonche, ndi wakupoteleni ndi mitima yozika; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

EPISTOLA. *Ephes.* vi. 10.

Abale wanga, mkale ndi mpavu pa Ambuye, ndi pa nkongono ya kuyenela kwake. Mjiveke vakumenyelana voferana va Mlungu, mkoze kuima ndi kuchucha yayo apanga Diabolo uyo kwa mlingo. Chifuko kugwilana kwatu kosali ndi nyama ndi mwazi, nampo ndi mafumu, ndi mabwalo, ndi waja wene mpavu ponche ponche wa mdima uu, ndi vija va chizimu va usokolo uu pa malo ya Kumwamba. Kwa ichi mlandile vakumenyanila vofelana va Mlungu, mkozeletu kuima ndi kuchucha pa siku loipa, ndi yapo mkachitiletu vonche chitintimikile kuima. Mmwemo muime, kujimangila mchiuno ndi va zene, ndi kujiveka choombela pa mtima kuchita malinga, ndi kujimangila panchi pa mapazi ndi kuikilatu evangel ya mtendele; pa vonche kute nga pamwamba chikopa cha mvano uu, pa icho simkoze kutima mivi yonche ya yuju woipa yotilidwa moto. Ndi mlandile chakuzinga mutu upulumuchi, ndi upanga wa mzimu, ndicho icho cholandulidwa cha Mlungu; kwa sala zonche ndi mapempelo yali yonche kusali nyengo zonche pa Mzimu, mmwemo kukala maso ndi kutintimika konche ndi mapempe lo pa milandu ya wonche woyelechedwa, ndi pa milandu ya ine, kuti ndipachidwe mau kuchekulila kamwa langa, kujiwicha opanda kupwelela mau ya kuseli ya evangel, iyo pa milandu yake ndili kaze mbe mminyololo; kuti pa iyo ndikale popanda kupwelela, umo ndiyeneledwela kukambilatu.

EVANGEL. *W. Yohana* iv. 46.

Adalipo mmbiri wa mfumu, mwana wake adali mkulenda mpavu pa Kapernaum. Uyu akave kuti Yesu adali mkuja pa Galili kuchokela Yehudah, adamuka kwake ndi adali mkufunchila kuti achikile, ndi amchilichile mwana wake; chifuko adafuna kufa. Mmwemo Yesu adati kwa iye, Mkapanda kuona

vizindikilo ndi videlu, simngavomere. Amnenela iye mmbiri wa mfumu, Ambuye, uchikile kamwana ka ine akali wosafa. Yesu amnenela, Yenda pa ulendo wako, mwana wako alama. Muntu adalivomela mau lija Yesu adati kwa iye, niayenda kwake. Naye chichikile chapano apa, akapolo wake wadamchingamila, kunena kuti, Mwano wako alama. Mmwemo adawafunchila saa yanji adayamba kusangalala ncho. Mmwemo wadati kwa iye, Julo ngati saa ya kasano ndi kawili utenda wa kutenta udamsia. Mmwemo atate adapata kujiwa kuti pafupi pa saa imweija yapo Yesu adati kwa iye, Mwana wako alama: nia vomela, ndi nyumba yake ya mpumpu. Ichi ndi chizindikilo cha kawili icho adachita Yesu, akaje chitulukile pa Yehudah mpaka pa Galili.

Siku la Ambuye la asharin na mbili pambuyo pa Utatu.

PEMPELO LA CHIDULE.

Ambuye tikupembezeni kusunga wa pa nyumba yako ya Church lingasie kulambila kwa ubale: chimwechi mkalivinikila bwino lipate kukala lomasulidwa pa mafinyikizo yonche, ndi kujitaya kukupotelani zabwino, Jina lanu likuzidwe; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

EPISTOLA. *Phil.* i. 3.

Ndimyamika Mlungu wanga pamwepo pa kukukumbukilani inu pali ponche, siku zonche pa mapempelo yali yonche yanga pa milandu ya inu monche kuchitila pempero ndi kusekelela, pamwepo pa kusanganizana inu chiloele pa evangel, chiyambile siku la kuyamba mpaka chapano: pakuvomerechedwa chintu ichi chene, kuti uyu adaiyamba nchito yabwino pa inu saitelanyiche mpaka siku la Yesu Kristo: umo chindikilila cha malinga kuganiza ichi pa milandu ya inu monche, chifuko

cha kukala ine nanu pa mtima wanga, ndi mkala inu mmaluzi mwanga, sonincho pa kuimilila ndi kulimbicha evangel wnkusanganizana wonche pa neema yanga. Chifuko Mlungu ndi mmboni wanga, umo ndikukumbilani inu monche pa mpafa za Yesu Kristo. Ndi ichi ndichisali, kuti kukonda kwanu kuchuluke ndi kupunda pa kupata kujiwilatu ndi pa kuzindikila konche: kulingila vija vopambana; mkale wakuloza kumoji, ndi wopanda vochimwa pa siku la Kristo: kuferana vipacho va kuchita malinga pa inu, vija kwa Yesu Kristo, chiloele pa kukuzika ndi kulumba kwake Mlungu.

EVANGEL. *W. Matt.* xviii. 21.

Petro adammenela Yesu, Ambuye, kangati mbale wa ine sandilakwile, ndi ine sindimlekele iye? mpaka kasano ndi kawili? Yesu amnenela, Sindikunanela, Mpaka kasano ndi kawili; nampo, Mpaka kasano ndi kawili kakumi kasano ndi kawili. Mmwemo ufumu wa Kumwamba udafananichidwa ndi muntu mfumu, uyo adafuna kuwelenga ndi akapolo wake. Ndi akayambe iye kuwelenga, adategedwa mmoji kwake, uyo adakongola matalanta maelf kumi. Nampo pakuti wosali ndi chintu chakulipila, ambuyake adauza agulidwe, ndi iye, ndi mkazake, ndi wana wake, ndi vintu vonche ivo vidali vake, ndi kulipililatu. Chifuko ichi akagwe panchi kapolo adamlambila, kunena, Ambuye, usachita ndi mpumu msanga pamwamba pa ine, ndipo sindikulipilile yonche. Ndi ambuye wake kapolo mmweyo akakale ndi maganigani pa iye, adamma-sula, ndi adamlekela mangawa yaja. Nampo kapolo yuja akatuluke, adamkomana mmoji wa akapolo anjake uyo adali ndi mangawa ya kulipila madenario chila: niakamgwire manja adayamba kumnyonga, kunena, Undilipilile chili chonche uli nacho cha mangawa ya kulipila. Mmwemo kapolo mnjake akagwe pa miendo yake, adali mkumpembeza, kune-

na, Usachita ndi mpumu msanga pamwamba pa ine, ndi sindikulipilile. Naye sadafuna: nampo akachoke adamtaya polindilila wantu, mpaka sakalipe mangawa yake. Mmwemo akapolo anjake wakaone ivo vapata kukalapo, wadadandaulichidwa viwi, ndi wakaje wadamfotokozela ambuye wao vonche ivo vidapata kukalapo. Ndipo akamtane kwake ambuyake, amnenela, Iwe kapolo wa usokolo, mangawa yaja yonche yakulipa nidakulekela iwe pakuti udandipe-mbeza: sudayeneledwa iwe ncho kumchitila kapolo mnjako lisungu, umo ine ncho nidakuchitila iwe lisungu? Ndi akakwie ambuyake adamvumbula kwa wakuzunja mpaka sakalipe mangawa yake yonche ya kulipila. Chimwechi ncho Atate wanga wa Kumwamba sakuchitileni inu, mkapanda kulekelela ali yenche mbale wake chichokele pa mitima yanu.

Siku la Ambuye la asharin na tatu pambuyo pa Utatu.

PEMPELO LA CHIDULE.

Mlungu, potawila patu ndi chimomuna chatu, wakuyambiza kulambila konche kwene ubale; Mkalepo, tikupembeza, kuvecha mapempelo ya kujitaya ya kulambila pa Church lanu; ndi utilengelele kulandila ivo tipempa chivomerere, mpaka tivitatile chipatile; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

EPISTOLA. *Phil.* iii. 17.

Abale, mpate kukala wakundichanja ine pamoji, ndi mpenyelele yawo wakuyenda yenda, chimwechi mukalila ndi ife wokomedwa mlingo wanu. Chifuko wanyinji wayenda yenda, yawo nidawanena kwa inu kakanyinji, ndi chapano ndi kusiriricha misozi ndiwanena, kuti wakuipila wa msalaba wa Kristo; potela pao kuonangika, mlungu wao mimba yene, ndi kukuzika kwene kukaladi pa manyazi yao yene.

Chifuko muji watu Kumwamba; chitulukile kumweko ncho timlindilila chinyangalile Mpulumuchi, Ambuye Yesu Kristo: uyo sasanduche tupi latu la kuchichidwa, mpaka lichitidwe ndi makalidwe ya tupi lake la kukuzika, kwa mlingo wa kuchita chitintimikile kwa kukoza iye kuika ncho vonche pa malo yao panchi pa iye.

EVANGEL. *W. Matt. xxii. 15.*

Ndipo wadayenda dala APharisi, wadapanga njelu umo wakadamkodwecha iye pa nkani. Ndi wagwiriza kwake wanafunzi wao, kutangatilana ndi wanganya wa Herod, kunena, Mwalimu, tijiwa kuti iwe wa zene, ndi uyeluza njila ya Mlungu pa va zene, wosali chintu kwako muntu ali yenche: chifuko supenyela ndi maso nkope ya wantu. Mmwemo ujiti kwa ife, uona bwanji? Yaloleka kumsonkela Kaisar sonko, kapena chosaloleka? Nampo Yesu akapate kujiwa usokolo wao, adati, Chiani mniyesela, inu wakuzimbaicha? mnilangize ndalama yalamulidwa ya sonko. Nawo wadamtengela denario. Nia-wanenela achiiwo, Ya yani sanam ii ndi chalembedwa pamwamba? Wammenela iye, Ya Kaisar. Ndipo awanenela achiiwo, Mmwemo mulipilile Kaisar va Kaisar, ndi Mlungu va Mlungu. Ndi wakave wadayelekela, ndi wakamsie, wadamuka kwao.

Siku la Ambuye la asharin na une pambuyo pa Utatu.

PEMPELO LA CHIDULE.

Ambuye tikupembezani kumasula kamu lanu pa vochwalicha vao; chimwechi kwa lihele lanu lakuchuluka tipulumuchidwe tonche pa vingwe va zambi, zija tachita pa kutyala kwatu: Mtipache ichi, Atate wa Kumwamba, chifuko cha Yesu Kristo Ambuyatu woyelechedwa ndi Mpulumuchi. *Amen.*

EPISTOLA. *Kol. i. 3.*

Timyamika Mlungu Atate wa Ambuyatu Yesu Kristo, masiku yonche kusali pa mau ya inu, tikave umo mdavomela pa Kristo ndi chikondano muli nacho pa wonche yawa woyerechedwa, chifuko cha chikulupi chija chogona kwa inu Kumwamba, icho mdava pachogolo pa mau ili la va zene vija va evangel, lakukalapo chiloele pa inu; ngati pa jiko lonche lilipo lakupacha vipacho ndi vakuonjezeka umo lili mkuchitila pa inu ncho, chiyambile pa siku lija mdava, ndi kuzindikila neema ya Mlungu pa va zene. Umo mdajiyeluza pa Epaphras wokondwa kapolo mnjatu, uyo ali wotumikila wa Kristo waku-vomeleka pa milandu ya inu, uyo adatilangizila chikondano chija chanu cha Mzimu. Kwa chifuko ichi ifencho chiyambile pa siku tidava wosasia kusali pa milandu ya inu, ndi kuwenda kuti mferane ndi kupata kujiwilatu umo afunila pa njelu yonche ndi kuzindikila kwa chizimu; kuti myende yende moyeneledwela Ambuye, pa kukondwela konche, kupacha vipacho pa nchito ili yonche yabwino, ndi kuonjezeka kupata kujiwilatu Mlungu; ndi mpavu yonche kutilidwa mpavu, kwa mlingo wa nkongono ya kukuzika kwake, chiloele pa kujizinga konche ndi kupanda kuchita msanga ndi mpumu pamoji ndi kusekelela; kumyamika Atate uyo adatichita woyenela kupata mbua wa chokolo cha woyelechedwa pa dangalila.

EVANGEL. *W. Matt. ix. 18.*

Yesu pakuwamenela aya wanafuzi wake Yohana, penya, akamjere wamkulu mmoji, adali mkulambila, kunena, Mwana wanga wamkazi chapano apa ali mkutelaje, nampo ukaje umwike janja lako ndi salame. Ndi akauke Yesu adamchata iye; ndi wanafunzi wake. Ndi penya, wamkazi, wakusililika mwazi vyaka kumi ndi viwili, akamjere pambuyo

adautosa mkao wa malaya yake, chifuko adanena mkati mwake, Ngati nikangotosa malaya yake, sindisangalalichidwe. Naye Yesu akang'anamuke ndi kumwona iye adati, Mwana wamkazi, ukale ndi mtima; kuvomela kwako kwakusangalalicha. Ndi wamkazi adasangalalichidwa chiyambile saa imweija. Ndi akaloe Yesu chiloele pa nyumba ya wamkulu, ndi kuona wakutimba ngolwa, ndi gulu lingopokosa, adanena, Sendelani: chifuko mwali sanafe, nampo ali mlitulo. Ndi wadali mkumseka chikaka. Ndi yapo gulu wadataidwa kubwalo, akaloe adamgwira janja; ndi mwali adauchidwa. Ndi mbili ii idatuluka chiloele pa jiko limwelo lonche.

*Siku la Ambuye la asharin na tano pambuyo
pa Utatu.*

PEMPELO LA CHIDULE.

Iucheni, tikupembazani, Ambuye, mitima ya kufuna ya wakuvomela wanu, kuti awo niwapacha vipacho va nchito zabwino, wapate chikondele nkokolo yanu; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

PA MALO PA EPISTOLA. Yer. xxiii. 5.

Penya siku chijere, anong'onzela Ambuye, sindiimike kwa David fuko la kuchita malinga, ndi mfumu sakale mfumu ndi sakazikike, ndi sachite kulamula, ndi kuchita malinga pa jiko. Pa siku zake Yehudah sapulumuke, ndi Israel salongeze chikulupilile; ndi ili ndilo jino lake satanidwe nalo, Ambuye kuchita malinga kwatu. Mmwemo penya siku chijere, anong'onzela Ambuye, wosati ncho, Yahveh chilamile, uyo adawakwelecha wana wa Israel kutuluka pa jiko la Egupto; nampo, Ambuye chilamile, uyo adawakwelecha, ndi adaja nayo mbeu ya nyumba ya Israel pa jiko la ku mpoto, ndi pa jiko lonche uko nidawakankizako; ndi sakale panchi pa ntaka yao achinawene.

EVANGEL. W. Yohana vi. 5.

Mmwemo Yesu akainuche maso, ndi akapenye kuti gulu lalikulu lili mkuja kwake, niamnenela Philipppo, Tigule kuti mikate, awa wapate kudya? Ndi ichi adanena kumyesela, chifuko mwene wake adajiwa icho amati sindichichite. Niamyanka Philipppo, Mikate ya madenario machila yawili wosawayenelela, kuti ali yenche alandile kantu kakang'ono. Niamnenela mmoji wa wanafunzi wake, Andrea, mbale wake Simon Petro, Alipo kamnyamata yapa, ali nayo mikate isano ya shayir, ndi tinchomba tiwili: nampo chiani ivi kwayenela wanyinji chimwechi? Naati Yesu, Chitani wantu wakazikike panchi. Mauju yambili yadalipo pamwepo. Mmwemo wamuna wadakazikika panchi, pa kawerengedwe kao ngati elfu zisano. Mmwemo Yesu adatenga mikate; ndi akayamike, anagawila chininkile yawo wagona panchi: ndi chimwechija adagawapo tinchomba umo wadafunila. Ndi mkukutaje awanenela wanafunzi wake, Kusani vakunyenyeke vakuchuruka, kantu kangataike. Mmwemo wadavikusa, nazaza malichelo kumi ndi yawili ndi vonyenyeke va mikate isano ija ya shayir, vakuchuruka kwa yawo wadadya. Mmwemo wantu wakaone chizindikilo icho adachichita, wadanena, Uyo zene ndi wakulosa yuja akujayo mjiko.

¶ Yakachalapo siku za Ambuye zina pachogolo pa siku la Ambuye la Nyengo ya Kuja, Sala za siku zina zina za Ambuye zalekedwa pambuyo pa Epiphania zijitenyedwamo kuwerengedwa pa siku zakupelewela apa. Ndi zikapungukapo, zakuchalapo zijilekedwa. Nampo masiku yonche zijitumika nazo pa siku la Ambuye la kutera mkuwandikilaje nyengo ya Kuja Pempele la chidule, Epistola, Evangel zakutera izi.

Siku la Woyela Andrea.

PEMPELO LA CHIDULE.

Mlungu Mwene mpavu zonche, mdampacha Apostolo wanu wa pa yeka Woyela Andrea neema ajiikiletu kuvecha apo Mwana wanu Yesu Kristo adamtana, ndipo adamchata iye wosazengeleka; Mtipache ife tonche, tikatanidwa ndi Mau lanu la pa loka, tijivumbukiche chapano apa chivechele kumalizilatu matauko yanu ya pa yoka; mkati mwa mmweyo Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

EPISTOLA. *Rom. x. 9.*

Ukavumbula pakamwa pako kuti Yesu ndi Ambuye, ndi ukavomelelatu pa mtima wako kuti Mlungu adamzyucha iye pa wakufa, supulumuchidwiletu. Chifuko kwa mtima kuvomeledwa chiloele pa kuchita malinga; ndi kwa pakamwa kuvumbulidwa chiloele pa upulumuchi. Chifuko lembo linena, kuti, Ali yenche avomela kuchamila pa iye wosajitengela manyazi. Chifuko paliye chakupatucha mYehudah ndi mGreek: pakuti Ambuye mmweyuja wa wonche ali ndi chuma kwa wonche wakumtaniya iye. Chifuko ali yenche sakalitanile jina la Ambuye sapulumuchidwe. Mmwemo samtanile bwanji uyo sadavomelelatu chiloele pa iye? Wakadavomelanji uyo sadava nkani za iye? Ndi bwanji wakadava popanda wakuomba njio? Ndi bwanji wakadaomba njio ngati wakadapanda kupelekedwa? Umo yalembidwa, Okwe yokadwa miendo yawo wakutenga utenga wabwino wa vabwino! Nampo wosali wonche wadavecha Evangel. Chifuko Isayah anena, Ambuye yani adavemola mbiri yatu? Chimwechi kuvomela kumaja kwa kuvera, ndi kuvera kumaja kwa ilo adalankula Kristo. Nampo ndinena, Kodi sadava? Nditu zene, pakuti pokoso lao lidatuluka chiloele pa jiko lonche, ndi ayo wayankula chiloele pa malili ya jiko la kukala

wantu. Nampo ndinena, Kodi Israel sadapata kujiwa? Wa pachogolo Musa anena, Sindivitolile nchanje pamwamba pa namba fuko, ndi pamwamba pa fuko la kudodoma sindikukwiicheni inu. Nampo Isayah aghana viwi, nianena, Ndakomanidwa ndi yawo wasandifuna funa, nidapata kukala wa pa danga kwa yawo wosafuna ya ine. Nampo adanena kwa Israel, Usana wonche ndatambasula manja yanga kwa kamu wosava ndi wakuchucha.

EVANGEL. *W. Matt. iv. 18.*

Yesu akayendaenda mpepete mwa nyanja adaona abale wawili, Simon uyo atanidwa Petro, ndi Andrea mpwake, ndaaponya koka pa nyanja, chifuko wadali wakuvuwa nchomba. Niawanenela, Timbaya pambuyo pa ine, ndipo sindikuchiteni inu wakuvuwa wantu. Nawo chapano apa wakasie makoka yawo, wadamchata iye. Ndi akayende pachogolo, adaona abale wawili achanjao, Yakobo mwana wa Zebedi, ndi Yohana mpwake, pa chombo pamoji ndi Zebedi atate wao, ndaakonja makoka yao: niawatana achiwo. Nawo chapano apa wakasie chombo ndi atate wao, wadamchata iye.

Siku la Woyela Tomaso.

PEMPELO LA CHIDULE.

Mlungu, Mwene mpavu zonche ndi wakulama chilamileje, mdaloleza kuti Apostolo wanu wa pa yeka Tomaso akaikile pa mau ya kuzyuka kwake Mwana wanu, mvano upunde kulimbichidwa; Mtipache ife kuvomela chivomelele Mwana wanu Yesu Kristo, popanda kukaikila, kuti mvano watu usabwezedwa pachogolo panu. Mtivele, Ambuye, kwa mmweyo Yesu Kristo, kwa uyo, pamoji ndi Imwe pa umoji wa Mzimu Woyela, kuyinikiza konche ndi kukuzika lelo ndi vyaka vosata. *Amen.*

EPISTOLA. *Ephes. ii. 19.*

Mmwemo muli wosakalancho alendo, ndi wakusaka malo, nampo muli wa muji pamoji ndi wakuyela, ndi wa pa nyumba yake Mlungu, mkamangidwa chifa cha nyumba pamwamba pa choyalidwa panchi cha aApostolo ndi Wolosa, Yesu Kristo ekikalile mwala wa chisongwa chake; pa uyu mango lili lonche chifa cha nyumba likalunjike bwino likula chiloele pa hekal ya kuseli ya kuyela pa Ambuye; pa uyu inu ncho mmangidwa pamoji kukala pokalila pake Mlungu pa Mzimu.

EVANGEL. *W. Yohana xx. 24.*

Nampo Tomaso, mmoji wa kumi ndi wawili waja, wotanidwa Wa mawila, sadali nawo yapo adaja Yesu. Mmwemo wanafunzi achanjake wadali mkumnenela, Tamwona Ambuye. Naye adati kwa achiiwo, Nika-panda kuona mmanja mmwake chizindikilo cha misomali, ndikapanda kukankiza chala changa chiloele mchizindikilo cha misomali, ndi ndikapanda kukankiza janja langa chiloele mntiti mwake, sinigavomele. Ndi kumbuyo kwa siku zisano ndi zitatu wanafunzi wake wadali ncho mkati, achiiwo ndi Tomaso nawo. Yesu akuja, vicheko vachekekwa, ndi adaima chiloele pa achiiwo, naati, Mtendele kwanu. Ndi amnenela Tomaso, Tenga chala chako apa, ukaone manja yanga; ndi tenga janja lako, ndi ukalikankize pa ntiti yanga: ndi usakala wopanda kuvomela, nampo wakuvomela. Tomaso adayanka naati kwa iye, Ambuye wanga ndi Mlungu wanga. Yesu amnenela, Chifuko wandiona, wavomela: wakuwina yawo wakapanda kuona, ndi wakuvomelelatu. Mmwemo vizindikilo vavinyinji vinjao Yesu adavichita pa nkope za wanafunzi, ivi vikala vosalembedwa mchikalakala ichi: nampo panama ivi, valembedwa mvomeleletu kuti Yesu ndi Kristo, Mwana wa Mlungu; ndi pakuvomela mkale ndi kulama pa jina lake.

Kung'anamuka kwake Woyela Paul.

PEMPELO LA CHIDULE.

Mlungu, kwa kuyeneza kwake Apostolo wanu wopachidwa mwawi Woyela Paul mdamulikicha dangalila la Evangel pa maiko ya wantu: Mtipache tikupembazani, kuti ife pa kukolola umo adang'ana-mukila mozizwa, tilangize umo tikuyamikilani mmwemuno, pakuchata mayeluzo yoyela ya pa yoka ayo adatiyeluza; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

PA MALO YA EPISTOLA. *Machitidwe ix. 1.*

Naye Saul akali kwapumila wanafunzi wa Ambuye vakuofya ndi kupa, akamjele wamkulu wa nchembe, adawenda pa manja yake kalata chiloele pa Damesek kwa masunagoge,, dala kuti akakomana wena wena ndaakala wa Njila, ndi wamamuna ndi wakazi, awatenge womangidwa chiloele pa Yerusalem. Ndi pa kuyenda ulendo idapata kukalapo kuti iye awandikila ku Damesek: ndi chizizimukile dangalila lidamulikamulika kumzungulila kutuluka Kumwamba; ndi akagwe panchi; adava pokoso ndilimnenela, Saul, Saul, chiani uli kundisaka saka? Naati, Uli yani, Ambuye? Naye adanena, Ine ndili Yesu, uyo iwe umsaka: nampo ima ukaloe pa muji, ndipo siikambidwe kwako icho uyeneledwa kuchichita. Nawo wantu wakuyenda mnjila pamoji naye wadaima nuu, wangovela pokoso la kupokosa, wosapenyecha muntu. Nauka Saul pa ntaka; ndi maso yake yakachekulidwa sadaona kantu mmaso; ndi kumtenga janja wadamtengela chiloele pa Damasek. Ndi adali masiku yatatu wosaona mmaso, ndi sadadya, sadamwa. Ndi adalipo mwanafunzi pa Damasek, jina lake Anania; niati Ambuye pa kuona chifa cha vizwezwe, Anania. Naye adati, Penya, ndili apa, Ambuye. Naye Ambuye adati kwa iye, Ima, pita dala ku njila

yotanidwa Yoongoka, ukafunefuniletu pa nyumba ya Yuhah muntu jina lake Saul, wa Tarso: chifuko, penya, ali mkusali; niamwona muntu jina lake Anania ndaaloa, ndaamwika iye janja, kuti aonelatu ncho maso. Niayanka Anania, Ambuye, nidavela kwa wanyini ya muntu uyu, umo voipa vichulukila ivo adawachitila yawo woyelechedwa wako pa Yerusalem. Ndi apa ncho ali ndi ivo vataukilidwa ndi bwalo kuchoka pa wakulu wa nchembe kuwangangilatu wonche wakulitanila jina lako. Niati Ambuye kwa iye, Pita dala: chifuko uyo ndi katu-ndu wosankidwa kwa ine, kunyamula jina langa pachogolo pa Mafuko ndi mafumu, ndi wana wa Israel ncho: chifuko sindimlangize umo yachulukila masauko ayo ayeneledwa kuyapata pa milandu ya jina langa. Niachoka Anania, nialoa pa nyumba; ndi akamwike manja adati, Mbale Saul, Ambuye, Yesu, uyo adakuonekela pa njila umo udajelamo, wandipeleka, uoneletu ncho mmaso, ndi Mzimu Woyela aferane mwako. Ndi kawili kankani yadagwa pa maso yake chifa cha mamba, ndi adapenyela ncho mmaso; ndi poma adabatizwa; ndi akalandile chakudya adayenela. Niapata iye kukala masiku yena yena ndi wanafunzi yawo wadali pa Damesek. Ndi kawili kankani adali mkuomba njio pa masunagoge ya Yesu, kuti Mwana wa Mlungu ali. Niadali mkuzizwa wonche wakumvela, ndi wadali mkunena, Si uyo wadaonanga yawo wakulitanila jina ili pa Yerusalem? ndi apa waja kwa ichi, awatengele womangidwa kwa wakulu wa nchembe. Ndi Saul kupunda adachitidwa wa mpavu, niatimbilikanya wa Yehuda: yawo wakukalilatu pa Damesek, kuwajiwicha naye kuti uyu ndiye Kristo mwene.

EVANGEL. *W. Mattayo* xix. 27.

Petro adayanka ndi kumnenela Yesu, Penya, ife tasia vonche, ndi tidakuchata iwe; ndi ife sitikale ndi chiani? Naye Yesu adati kwa achi iwo, Amen ndiku-

nenelani inu, kuti inu wakundichatilatu, pa kubalidwa ncho, chaka Mwana wa adam sakale panchi pamwepo pa mpando wa kukuzika kwake, simkale panchi nanu ncho pamwepo pa mipando kumi ndi iwili, kulamula milandu pa vilawa kumi ndi viwili va Israel. Ndi ali yenche adasia zinyumba kapena achapwao, kapena achalongo, kapena atate, kapena amaye, kapena wana, kapena vilimo, chifuko cha Jina la ine, salandile ka machila, ndipo saloe chokolo pa kulama kwa chikalileje. Nampo wanyinji wa pachogolo sakale wa pambuyo; ndi wa pambuyo wa pachogolo.

SIKU LA KUIMICHA NCHEMBE KRISTO PA HEKALU,
KUMATANIDWA,

Kuyelechedwa kwake Woyela Mariam Virgin.

PEMPELO LA CHIDULE.

Mlungu mpavu yene wakulama chikalileje, ife wakulamba tikupembezani pa Ukulu wanu wene, kuti umo Mwana wanu wobalidwa yeka adaimichidwila nchembe lelo lino pa chitulo chene cha nyama yatu, chimwechi nafe tiimichidwa nchembe kwanu ndi mitima yatu ya malango yoyelechedwa ndi yochitidwa yopanda ukazuzi, pa manja ya mmweyo Mwana wanu Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

PA MALO YA EPISTOLA. *Malaki* iii. 1.

Ndi penya, ndi ndituma mtenga wanga, ndipo sailozeche njila pa nkope yanga; ndipo Ambuye uyo inu chimfunafunile saaje pa hekal yake chizizimukile; yetu mtenga wa malangano ayo inu chikondwele nayo, penya akuja, akuti Ambuye wa maliwanja. Nampo yani aikoza bwino siku ya kuja kwake? Ndipo yani saime pa kuoneka kwake? Pakuti ngati moto wakusamicha wa ng'anjo ndi ngati mankwala ya wakuchapa ncharu. Ndi iye sakale panchi

wakusamicha ndi wakuchita ndalama yopanda ukazuzi, ndi sawayereche wana wa Levi, sawapukute ngati gold ndi ndalama, wamtilile Ambuye nchembe pa kuchita malinga. Ndipo nchembe za Yehudah ndi Yerusalem sizimkondwele Ambuye, ngati pa siku za chikalile mmwemoje, ngati pa vyaka va kale. Ndi sindikuwandikileni kulamula, sindikale mmboni wa changa pa afiti, ndi pa wa chigololo, ndi pa wakulumbila boja, ndi pa yawo wakuwasulila wolalika pa nkokolo yake, ndi anafedwa, ndi wa masiye, ndi pa yawo wakupatula wakusaka malo, ndi wosandiopa ine, akuti Ambuye wa maliwanja.

EVANGEL. *W. Luka ii. 22.*

Ndi yapo siku za kuyelechedwa kwao zidamalizidwa kwa mlingo wa torah ya Musa, wadamtenga kukwela naye ku Yerusalem, kumwimicha chidya la Ambuye, umo yalembedwa pa torah ya Ambuye, Wamomuna ali yenche achekulayo mimba satanidwe wa pa yeka kwa Ambuye, kuninka nchembe ya kudula kwa mlingo wa icho cholankulidwa pa torah ya Ambuye, Nkunda ya mpongo ndi ya taji, kapena maunda yawili ya njiwa. Ndi penya, adalipo muntu pa Yerusalem, jina lake Simeon; ndi muntu uyu adali wochita malinga ndi wakulamba chiopele, kupenyelela chiyangatile matontozedwe ya Israel: ndi Mzimu Woyela adali pa iye. Ndi chidali chonong'onezedwa kwa iye ndi Mzimu Woyela kuti asaona kufa, pachogolo sadamwone Kristo wa Ambuye. Ndi adaloa pa mzimu mhekal: ndi yapo wakulu akulu wadaloa ndi kamwana Yesu kumchitilatu achiiwo kwa mlingo wa chisimo cha torah pa mau ya iye, adakalandila kumpakata pa manja pake, niamlumba Mlungu ngati mwawi wene, niati, Chapano umninke kapolo wako mwanja, Ambuye, kwa mlingo wa icho udalankula, pa mtendele; pakuti maso yanga yaona upulumuchi wako, uwo udaukilatu pachogolo pa nkope za makamu yonche: dangalila kwa mavunu-

kilidwe kwa mafuko, ndi kukuzika kwa kamu lako Israel. Ndi atate wake ndi amake wadali chiyelekele pamwepo ya yayo yokambidwa pa mau ya iye; niawapacha mwawi Simeon, niati kwa Mariam amake, Penya, uyu wagona kwa magwechedwe ndi maimichidwe ya wanyinji pa Israel; ndi chiloele pa chizindikilo chakuchuchidwa; ndi panama iwe, upanga siukupyole pa umoyo wako umwene; dala kuti maganizo ya mitima yainyini yavunukulidwe. Ndipo adalipo Anna, wolosa, mwana wamkazi wa Phanuel, wa chilawa cha Asher, (naye adali waku-kota viwi, akalame ndi wamunake vyaka visano ndi viwili chichokele pa unamwali wake, naye mwene namfedwa mpaka vyaka themanini na nne), uyo sadatuluka pa hekal kumtumikila Mlungu ndi kujimana chakudya ndi mapempero usiku ndi usana. Nakakomanepo pa saa imweija adajivumbula kuyankila mmwemo kwa Mlungu, ndi adali mkukamba pa mau ya iye kwa wonche yawo wadali mkupenyelela chiyangatile kuombola kwake Yerusalem. Ndi mkuferanyaje vonche kwa mlingo wa torah ya Ambuye, wadabwelela chiloele pa Galili, chiloele pa muji wao wene Nazaret. Nako kamwana kadakula. ndi kadali mkutilidwa nkongono, kuferana ndi njelu, ndi neema ya Mlungu idali pamwamba pa iye.

Siku la Woyela Mattiya.

PEMPELO LA CHIDULE.

Mlungu Mwene mpavu zonche, pa malo ya waku-vumbukicha Yudah mdamsankula kapolo wako wovomereka Mattiya awelengedwe pamoji ndi aApostolo kumi ndi mmoji waja; Mlipache Church lanu lili-ndidwe kupulumuka pa aApostolo wa unama, ndipo likonjedwe ndi lichogozedwe ndi wowesa wakuvomeleka ndi wa zene; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

PA MALO YA EPISTOLA. *Machitidwe* i. 15.

Ndi pa siku izi akaime Petro pakati pa abale awo, (gulu ncho la majina tenyu lidali ngati mia ndi asharin,) adati, Wamuna abale, mau lidali mkuyeneledwa kuferana, ilo Mzimu Woyela adati pachogolo kwa kamwa pa David pa mau ya Yudah, uyo adapata kukala wochogozo mnjila kwa yawo wadamtenga Yesu. Naye adali wowelengedwelatu pa ife, ndi adakomana mbua yake pa nchito ii ya kutumikila. (Mmwemo uyo adapatila kamunda ndi nkokolo ya kopanda malinga kwake; ndipo akapate kukala chipatamukile, adaduka pakati, ndi matumbo yake yonche yadatusuka. Ndipo idapata kukala yojiwika kwa wonche wakukalilatu pa Yerusalem; mpaka kamunda kamweko katanidwa pa kunena kwao achinawene, Akeldama, ndilo, Kamunda ka mwazi.) Chifuko chalembedwa pa chikalakala cha Zabur, Kola lake lipate kukala pululu, ndi paliye muntu wakukalilatu mkati mwake: Sonincho, Nchito yake yakupenyelatu atenge mwina. Mmwemo kuyeneledwa mmoji wa awo wadayenda pamoji ndi ife siku zonche yapo Ambuye Yesu adaloa ndi adatuluka pamwepo pa ife, akayambe pa ubatizo wa Yohana mpaka siku lija adatengedwa kumwamba, kuchoka pa ife mmoji wa awa kupata kukala mmboni pamoji ndi ife wa kuimancho kwake. Ndi wadaimicha wawili, Yoseph wotanidwa Barsaba, uyo adatanidwancho Yusto, ndi Mattiya. Ndi wakasali wadati, Iwe, Ambuye, mwene kwajiwa wonche mtima, ulangize yuti wa awa wawili wasankulapo, kulandila malo yaya ya nchito ii ya kumtumikila ndi ya nchito ya aApostolo iyo Yudah adailakwila, kuyenda ulendo chioele pa malo ya iye mwene. Ndi wadalondolela pa iwo, ndi namdolo linagwa pa Mattiya; ndi adamwelenga kusanganizana ndi aApostolo kumi ndi mmoji.

EVANGEL. *W. Matt.* xi. 25.

Pa nyengo imweyo Yesu akayanke adati, Ndibukichilatu mbili yako, Atate, Ambuye wa kumwamba ndi wa jiko, pakuti udawabisila wene njelu ndi wakuzindikila vintu ivi ndi udawavunukulila makanda: yetu, Atate, chifuko chimwechi chidapata kukala kuoneka chabwino pa maso yako. Vonche vidavunukulidwa kwanga ndi Atate wanga: ndi paliye muntu wakupata kumjiwilatu Mwana wakumbala, akawe Atate; ingakale muntu wakupata kumjiwilatu Atate, akawe Mwana, ndi uyo Mwana wakumbala sakakale ndi mtima kumvunukuliladi. Ijani kwa ine, wonche wakulema ndi wakulemeledwa ndi mitolo, ndi ine sinikupumicheni. Msenche panda langa pamwamba pa inu, ndi mjiyeluzepo pa ine: chifuko ine ndili wodeka ndi wakujichicha pa mtima: ndi simkomane kupumilila mmaumoyo mwanu. Chifuko panda langa losachina, ndi mtolo wanga woepuka.

Kumfotokozela Mariam Virgin wopachidwa mwawi.

PEMPELO LA CHIDULE.

Tikupembezeni, Ambuye, pungulilani neema yanu mmitima yatu; kuti umo tidapatila kujiwa kwa kuyeneza kwake malaika, kuti Mwana wanu wakumbala Yesu Kristo adachitidwa nyama, mmwemo kwa msalaba wake ndi kuva masauko kwake titengedwe kukuzika kwa kuzyuka kwake; mkati mwa mmweyo Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

PA MALO YA EPISTOLA. *Isayah* vii. 10.

Sonincho Ambuye adakamba ndi Ahaz, kuti, Uji funile chizindikilo kwa Ambuye Mlungu wako; uchi-fune pa chindimba, kapena pokwela pamwamba. Niati Ahaz, Siningafune, siningamyesele Ambuye. Niati, Tavera, nyumba ya David; Chintu chaching'ono cha kupupelewelani, kuwakuticha wantu mpu-mu, nampo simmkutiche ncho Mlungu wanga mpu-

mu? Mmweno Ambuye mwene sakupacheni inu chizindikilo; Penya, wamkazi wosakwatiwa saime mimba, ndipo sabale mwana, ndipo samtane jina lake Emmanuel. Mafuta ya likama ndi uchi sadye pakujiwa iye kukana choipa, ndi kusankula chabwino.

EVANGEL. *W. Luka i. 26.*

Ndi pa mwezi wa kasano ndi kamoji malaika Gabriel adapelekedwa kuchoka pa Mlungu mpaka ku mzinda wa pa Galili, jina lake Nazaret, kwa wamkazi wotomelezedwa ndi mwamuna jina lake Joseph, wa chilawa cha David: ndi jina la mwali Mariam. Ndi akaloe kwake, adati, Ndikulonjela, iwe wopachidwa neema, Ambuye pamoji ndi iwe. Nampo adamwazilatu mtima pamwepo pa mau ili, ndi adali mkuganiza pa mtima wake kulonjela kwanji kumeneko. Niati malaika kwa iye, Usaopa, Mariam: pakuti udakomana neema kwa mbali ya Mlungu. Ndipo penya, suime mimba, ndi suupume mwana, ndipo sumtane jina lake YESU. Ndi sakale wamkulu, ndi satanidwe Mwana wakumbala wa Uyo wa Pamwamba pene: ndipo Ambuye Mlungu samninke mpando wa atate wake David, ndi sakale mfumu pa nyumba ya Yakobo chikalile mmwemoje; ndi kwa ufumu wake sipakale popanda kutera. Niati Mariam kwa malaika, Sichikale bwanji ichi, pakuti ine sindipata kumjiwa wamwamuna? Ndi akayanke malaika adati kwa iye, Mzimu Woyela saje pamwamba pako, ndi mpavu ya Uyo wa Pamwamba pene siikutile mtunji: mmwemo ncho icho chobadwa choyera sichitanidwe Mwana wakumbala wa Mlungu. Ndi penya, Elizabeth mbale wako, iye ncho adaima mimba pa kukota kwake: ndi uu ndiwo mwezi wa kasano ndi kamoji kwa iye wakutanidwa wa chumba. Chifuko namba mau la kuchoka pa Mlungu silikale lopanda mpavu. Niati Mariam, Penya, mbumba ya Ambuye; chipate kundikalila kwa mlingo wa icho cholankulidwa nawe. Ndi malaika adachoka pa iye.

Siku la Woyela Marko.

PEMPELO LA CHIDULE.

Mlungu Mwene mpavu zonche, mdayeluzza Church lanu loyera ndi mayeluzo ya Kumwamba ya Evangelist wanu Woyela Marko; Mtipache neema kuti tisakala ngati wana wangotengedwa ndi mpepo ili yonche ya mayaluzo ya chaje, tilimbichidwe pa va zene va Evangel yanu yoyela; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

EPISTOLA. *Ephes. iv. 7.*

Kwa ali yenche wa ife idaninkidwa neema kwa mlingo wa mninko wa Kristo. Kwa icho anena, Akakwele chiloele Kumwamba, adatondola matondolo, niawapacha wantu voninkidwa. Nalo adakwela, chiani ncho ikawe adachika ncho chiloele pa mbua za panchi za jiko? Uyo adachika ndiye mwene uyo adakwela pamwamba pa Kumwamba konche, dala aferane pa vonche. Ndi mwene adawaninka awa aApostolo; ndi yawo wolosa; ndi yawo, Evangelist; ndi yawo, Wakuwesa ndi Walimu; kwa makazikichidwe ya woyera, kwa nchito ya kutumikila, mpaka kumangicha nynmba ya tupi la Kristo: mpaka tika-komane tawonche pa umoji wa mvano, ndi wa kupata kujiwilatu kwake Mwana wakumbala wa Mlungu, mpaka wamwamuna wotelana, mpaka pa mlingo wa msinku wa chiferanile chake Kristo: tingakalenchomakanda wakuyeguka yeguka ndi mafunde ndi kuzungulidwa ndi mpepo ili yonche ya kuyaluzza, kwa luso la wantu, pa kukalamuka, kwa kuchita dala kwa kusokelela; nampo pa kunena ya zene pa kukondana, tikule chiloele pa iye pa vonche, uyo ndiye mutu, Kristo: kutuluka pa uyo tupi lonche kuunjikana bwino pamoji, ndi kulimbichidwa pamoji ndi chija fundo lili lonche lipeleka, kwa mlingo wa kuchita chitintimikile kwa kukoza kwake mbua ili yonche

lichita kuonjezeka tupi, pa kujimangicha pa chikondano.

EVANGEL. *W. Yohana* xv. 1.

Ine ndi mpelesa uja wa zene zene, ndi Atate wanga ndi wakulima. Ntawi ili yonche ya mpelesa pa ine ikapanda kupacha vipacho, aichocha iye: ndi ntawi ili yonche ya mpelesa yakupacha vipacho, aichuka, ipache vipacho vakuchuruka. Inu chapano muli wochukidwa chifuko cha mau ilo ndakukambilani. Longezani pa ine, nane pa inu. Mmwewemuja umo ntawi ya mpelesa yosakoza kupacha vipacho kuchokela pa yene yoka, ikapanda kulongeza mmpelesa: ndi mngakale inu simkoza, mkapanda kulongeza pa ine. Ine ndi mpelesa, inu wene ntawi za mipelesa: Wakulongeza pa ine, ndi ine pa iye, apacha vipacho vavinyinji: chifuko kupatukana nane, simkoza kuchita kantu. Muntu akapanda kulongeza pa ine, atayidwilatu kubwalo ngati ntawi yopajuka ya mpelesa, ndi kufyota; niazikusa niazitaya mmoto, ndi zibuchidwa. Ngati mkalongoza pa ine, ndi ivo ndilankula vikalongoza panu, icho simkafune wendani, ndi sichipate kukukalilani. Pa ichi Atate wanga akuzidwilatu, kuti mpache vipacho vavinyinji; ndipo mpate kukala wanafunzi wanga. Mmwemuja umo Atate wanga adandikondela ine, ine ncho nidakukondani inu; mlongezeletu mkukonda kwanga namwene. Ngati simkasunge matauko ya ine, simlongeze mku-konda kwa ine; ngati umo ine ndasungila matauko ya Atate wanga, ndi ndalongoza mkukonda kwa iye. Yayo ndakamba ndi inu, dala chiseko changa namwene chikale mkati mwanu, ndi chiseko cha inu chiferane.

Siku la Woyela Philippo ndi Woyela Yakobo.

PEMPELO LA CHIDULE.

Mlungu Mwene mpavu zonche, kukujiwani zene kuli kulama kwa vyaka; Tipacheni kujiwilatu kuti

Mwana wanu Yesu Kristo ali njira, za zene, ndi kulama; kuti tikachate mapazi ya aApostolo wanu Woyela Philippo ndi Yakobo, tiyende chiyendele pa njila ya kuchogola ku kulama chilamileje; mkati mwa mmweyo Mwana wanu Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

EPISTOLA. *W. Yakobo* i. 1.

Yakobo, kapolo wa Mlungu ndi Ambuye Yesu Kristo, kwa vilawa kumi ndi viwili Mamwazikano yaja, kusekelela. Chiseko choka choka abale wanga, mchiwerenge, chaka mkagwa pakati pa mayesedwe pa mitundu mitundu; wakupata kujiwa, kuti kulingika kwa mvano wanu uja kuchitilatu chitintimikile luumila. Nalo luumila ukale ndi nehito yotelanya, mkale wotelanya ndi chilamile, wasasiidwa wa chaje pa kantu. Ngati muntu wa inu asiidwa wa chaje pa njelu, awende kwa Mlungu, uyo apacha wonche, wosanyinda; ndi sipelekedwe kwa iye. Ndi awende pa mvano, wosakaikila; chifuko uyo akaikilayo wakala chifa cha funde la nyanja, latengedwa ndi mpepo ndi kuyeguka yeguka. Chifuko asaganiza muntu mmweyo kuti salandire kantu kwa Ambuye; muntu wa mitima iwili wosakazikika pa njila zake zonche. Mbale wa kuchika ajiyelekele pa manyamulidwe yake; nampo wolemela pa machichidwe yake: pakuti ngati dua la uju sapitiletu. Chifuko jua likwela ndi mpepo yakutenta ndi liuumicha uju, ndi dua lake likugwa; ndi kukadwa kwa nkope yake kuonangika; chimwechi wolemela salale pa mayendedwe yake. Wakuwina muntu achitayo luumila pa mayesedwe; chifuko akapata kukala wolingika, salandire chisoti cha kulama, icho Ambuye adachilanga kwa awo wakumkondawo.

EVANGEL. *W. Yohana* xiv. 1.

Ndi Yesu adawanenela wanafunzi wake, Mtima wanu usakala pamwamba: mvomela pa Mlungu, sonincho mvomele pa ine. Mnyumba mwa Atate wa

nga malo yakulongeza yalipo yambili; ngati sikadakala chimwechi, nikanati kwa inu; chifuko ndiyenda ulendo kukuikilanitu malo. Ndi ndikayenda ulendo ndi nikakuikilanitu malo, ndikuja ncho ndi sindikakutengeni kwanga; mkale nane; dala yapo ndilipo ine, nanu ncho mkale. Ndi uko ine ndimuka, mjiwa njira. Tomaso amnenela, Ambuye, sitijiwa uko umuka; tijiwanji njila? Yesu amnenela, Ine ndili njila, ndi va zene, ndi kulama: namba muntu akuja kwake Atate, akawe kupita pa ine. Ngati mkadapata kundijiwa ine, mkadapata kumjiwa ncho Atate wanga: chiyambile chapano mpata kumjiwa, ndi mwamwona. Philippo amnenela, Ambuye, utilangize Atate, ndi itiyenelela. Yesu amnenela, Nyengo zonchezo ndili nanu, ndi sudapata kundijiwa ine, Philippo? uyo wandiona ine, wamwona Atate; unenanji iwe, Utilangiziletu Atate? Suvomela kuti ine ndili pa Atate, ndi Atate pa ine? yakulankula ivo ndiyakamba ine ndi inu sindikamba kuchoka pa ine namwene: nampo Atate wakulongeza pa ine achita nchito zake. Mndivomele kuti ine ndili pa Atate, ndi Atate pa ine: ndi mkapanda kuvomela mnivomere chifuko cha nchito zene. Amen, Amen, ndikunenelani, wakuvomela chiloele pa ine, nchito izo ndizichita iyencho sachite; ndi zazikulu kupunda izo saziehite, chifuko ine ndiyenda ulendo kwa Atate. Ndi chili chonche simkachiwende pa jina langa, icho sindichichite, Atate akuzidwe pa Mwana wakumbala. Mkandiwendela kantu pa jina langa ine sindikachite.

Woyela Barnabas Apostolo.

PEMPELO LA CHIDULE.

Ambuye Mlungu mwene mpavu zonche, mdaveka Apostolo wanu Woyela Barnabas ndi va ulele vopampana va Mzimu Woyela; Msatisia chonde kusowa va ulele vanu va makamu, ingakale kusowa neema tivi-

tumile masiku yonche kwa kuyinikiza ndi kukuzika kwanu; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

PA MALO YA EPISTOLA. *Machitidwe xi. 22.*

Ndi mau ilo lidaveka mpaka pa makutu ya church lakukala pa Yerusalem pa mau ya achi iwo: niampeleka Barnabas mpaka pa Antiokia: naye akafikeko, ndi akaone neema ija ya Mlungu, adasekelela; ndi adali mkwaimilila wonche, wamlongezele Ambuye ndi dala lao mmtima mwao: pakuti adali muntu wabwino, ndi woferana ndi Mzimu Woyela ndi kuvomela: ndipo gulu losachepekedwa lidaonjezeka pa Ambuye. Natuluka chiloele pa Tarso kumfunafunadi Saul: ndi akamkomane, adali mkuja naye mpaka pa Antiokia. Ndi idapata kukalapo chaka cha mpumpu kuti wadasonkana pamoji pa church, ndi kuyeluzilatu gulu losachepekedwa; ndi kupata poyamba wanafunzi jina la wa Kristiano pa Antiokia. Ndi pa siku izi wakulosa wadachika chichokele pa Yerusalem chiloele pa Antiokia. Ndi mmoji wa pa achiiwo akaime, jina lake Agabo, adalangiza kwa Mzimu kuti chilala chachikulu sichikalepo pamwamba pa jiko lonche la kukalila wantu; icho ndicho chidapata kukalapo pa nyengo ya Klaudio. Ndi wanafunzi, muntu umo adali mkufanikila, wadapanga malango kuti ali yenche wa achiiwo atume kwa kutumikila kwa abale yawo wakalilatu pa Yehudah: icho ncho wadachita, wakachigwirize kwa wakuluakulu pa manja ya Barnabas ndi Saul.

EVANGEL. *W. Yohana xv. 12.*

Ili ndi tauko ilo lili langa, kuti mkondane, mmwemuja umo nidakukondelani inu. Namba muntu ali ndi kukonda kupunda kuja, kuti muntu aike umoyo wake pa milandu ya achabwenji lake. Inu mli achabwenji langa, ngati simkachite yayo ndikutaukilani. Chiyambile chapano sindikutanani akapolo: chifuko kapolo sajiwa icho achita ambuyake: nampo nikuti,

Inu achabwenji: chifuko vonche ivo nidavela kwa Atate wanga nidakujiwichani. Inu simdandisankula ine, nampo ine nidakusankulani inu, ndi kukuikani inu, myende ndi mpache vipacho, adi vipacho vanu vilongeze: kuti chili chonche simkawende kwa Atate pa jina langa, akupacheni inu.

Siku la Woyela Yohana Wobatiza.

PEMPELO LA CHIDULE.

Mlungu Mwene mpavu zonche, kwa malango yanu kapolo wanu Yohana Wobatiza adabadwa kwa chideru, ndipo adatumidwa kuikilatu njila ya Mwana wanu Mpulumuchi watu, pa kuyeneza nkani za kulapa; Tichaticheni ife mayeluzo ndi makalidwe yake ya pa yoka, tilape nditu umo adayenezela iye; ndi kwa mlingo wake tinene chinenele ya zene, tinyindile wosaopa visimu vakuipa, tijizinge pa kuva masauko pa mlandu wa va zene; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

PA MALO YA EPISTOLA. *Isayah xl. 1.*

Tontolani, tontolani kamu langa, akuti Mlungu wanu. Kambani ndi Yerusalem yakupembeza pa mtima, mmkuzile mau, kuti za nkondo yake zaferana, matumba ya mpulipuli yake yaloledwa; pakuti adalandila pa janja la Ambuye kupinda kawili kwa zambi yake yonche. Mau la wakukuza, Mlozeche bwino mpululu njila la Ambuye, mwongoleche pa jiko la tuku njila ya barabara kwa Mlungu watu. Chitiba chili chonche sichinyamulidwe, ndi pili lili lonche ndi mtanta siushashailidwe: ndi pa mapindi mapindi sipachitidwe moongoka, ndi pakuchina kusalala: ndipo kukuzika kwa Ambuye sikuvunukulidwe, ndipo nyama yonche siikuone pamoji: pakuti kamwa la Ambuye lakunena. Mau la wakuti, Kuza. Niati, Ndikuze chiani? Nyama yonche ili uju, ndi kukadwa kwake konche ngati dua la pa munda: uju uuma,

dua lifota; chifuko mpepo ya Ambuye iliuzila: zene kamu ndi uju. Uju uuma, dua lifota; nampo mau la Mlungu watu siliime chikalile mmwemoje. Iwe, wakutenga utenga wabwino kwa Zion, kwela ku pili lalitali: Iwe wakutenga utenga wabwino kwa Yerusalem, nyamula pokoso lako ndi nkongono: nyamula, usaopa: ujiti kwa miji ya Yehudah, Penya, Mlungu wanu! Penya Ambuye AMBUE saje ngati wakulimba, ndi janja la kumlinganichila: penya nkokolo yake ilipo naye, ndi chilongwe cha ivo amavichita pa nkope yake. Sawese mbelele zake ngati wowesa, sapakate wana wa mbelele pa janja lake, sazinyamule pa chifua pake, sachogozze bwino izo zakuyamwicha

EVANGEL. *W. Luka i. 57.*

Ndi nyengo idamferanila Elizabeth yakupuma mwana: niambala mwana wamuna. Ndipo wantu wa pa muji wake ndi abale wadava kuti Ambuye adakulicha lisungu lake ndi iye: niasekelela naye. Ndi idapata kukalapo siku ya chisano ndi chitatu, kuti wadaja kukaumbala kamwana; ndi wadali kumtana Zakariah, kwa jina la atate wake. Ndi amake adati, Iyai; nampo satanidwe Yohana. Niati kwa iye, Paliye mmoji wa abale wako wotanidwa jini ili. Ndipo wadamkolosela atate wake, jina lanji akadafuna atanidwe. Ndi akajiwendele kagome kakulembela, adalemba, kunena Jina lake ndi Yohana. Niaye-lekela wonche. Ndi pakamwa pake padachekulidwa kosakala kampindi, ndi lilime lake lidamasuka, ndi adali mkukamba kumlumba Mlungu mwawi wene. Ndi idapata kukalapo manta pamwamba pa wonche yawo wadakala kuwazungulila: ndi yayo yadalankulidwa yonche yadali mkukambidwa pa jiko lonche la mapili ya Yehudah. Ndipo wonche yawo wadayavela wadayaika mmitima yao, kunena, Mmwemo mwana uyu sakale yani? Pakuti janja la Ambuye lidali pamoji naye. Ndipo atate wake Zakariah adazazidwa ndi Mzimu Woyela, nialosa, kunena, Wolumbi-

dwa mwawi wene Ambuye, Mlungu wa Israel : pakuti adalipenyelela ndi adalichitila kamu lake mombo, ndipo adaimicha nchiwa ya kupulumuka kwa ife pa nyumba ya David mnyamata wake (umo adakambila pakamwa pa wolosa wake wa paoka, yawo wadalipo chiyambile pa kukala jiko), upulumuchi pa yawo wa mawongo watu, ndi pa janja la wonche yawo waku-tiipila ; kuchitilatu lisungu pamoji ndi achatate watu, ndi kukumbukila malangano yake ya pa yoka ; yaja adamlumbilila Abraham atate watu, satininke ife, kuti tikapuluma pa janja la wa mawongo timtumi-kile popanda manta, pa kukala pa woka ndi kuchita malinga pachogolo pa iye siku zatu zonche. Etu, ndi iwe, Mwana, sutanidwe Wolosa wa Uyo wa Pamwamba pene ; pakuti suuyende ulendo pachogolo pa nkope ya Ambuye kuziikilatu njila zake : kuwanika kamu lake kupata kujiwa upulumuchi, pa kulekela zambi zao, chifuko cha maganigani ya lisungu la Mlungu watu, pa ayo kucha kuchokela pamwamba kudatipenyelela ife, kuwaonekela iwo ali pa mdima ndi pa chitunji cha nyifa ; kuchogozza mapazi yatu chiloele pa njila ya mtendele. Naye kamwana wadakula, niapata nkongono pa mzimu, ndi adalipo pa pululu, mpaka siku la kulangizidwa kwake kwa Israel.

Siku la Woyela Petro.

PEMPELO LA CHIDULE.

Mlungu Mwene mpavu zonche, pa manja ya Mwana wanu Yesu Kristo mdampacha Apostolo wanu Petro Woyela vavinyinji va ulele vakupambana, ndi mdamtaukila kudyecha kwa njeza zowesa zanu ; Wapacheni, chonde, aAskofu wonchi ndi Wakuwesa kuyeneza ndi likwale Mau lanu loyela, ndi kamu kulichata chivechele Mau limwelo, walandile chozinga cha kukuzika kwa vyaka ; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

PA MALO YA EPISTOLA. *Machitidwe xii. 1.*

Ndi kwa mlingo wa nyengo imweyo Herod mfumu adatila manja yake kwachitila wena wa church voipa. Niamupa Yakobo mkulu wake Yohana ndi upanga. Ndi pa kuona kuti chili chintu chakukondwela wa Yehuda, adaonjezela kumtenga Petro ncho. Ndi yadali masiku ya mikate yosali ndi chimela. Ndi uyo akamgwile adamwika mminyololo, kumvumbula kwa mipingo inai ya wantu anai anai ya asikari, kumlindilila ; kukala ndi mtima pambuyo pa Paska kumtulucha kwa kamu. Mmwemo Petro adali mku-sungidwa polindilila : ndi sala zidapata kuchitidwa lumbwe ndi church kwa Mlungu pa mau ya iye. Ndi yapo Herod adati, Sindimtenge pa bwalo ; usiku umweo Petro adalipo wogona pakati pa asikari wawili, womangidwa ndi minyololo iwili : ndi wakulindilila wawili pachogolo pa komo wadali mkumsunga polindilila. Ndipo penya, malaika wa Ambuye adaimapo pa iye, ndi dangalila lidamulika pa mbuto ya nyumba : ndi akamuumbuje Petro pa ntiti, adamucha, kunena, Ima ncho msanga. Ndi minyololo yake idagwa kuchoka pa manja yake. Ndi malaika adati kwa iye, Ujivala mchiuno, ndi kumanga sopato panchi. Niachita chimwechi. Niamnenela, Ujivini-kile ndi malaya yako, ndi undichate ine. Ndi akatuluke, adali mkuchata ; ndi sanajiwa kuti cha zene icho chachitidwa ndi malaika, ndi adaona kuti ndiona ndoto. Ndi wakapite polindilila pa kuyamba ndi pa chiwili, wadaja pamwepo pa chicheko cha sapuli chakutengera ku muji : icho nacho kuchita chene chakuchekulidwa : ndi wakatuluke wadayenda mchogolo pa njira imoji ; ndi kawili kankani malaika adapatukana naye. Ndipo Petro akajibwelele, adati, Chapano ndajiwa zene, kuti Ambuye adagwirizilatu malaika wake nchito, ndandichocha ine pa janja la Herod, ndi pa kupenyelela konche kwa wantu wa wa Yehudah.

EVANGEL. *W. Matt. xvi. 13.*

Ndi Yesu akaje chiloele pa mbua za muji wa Kaisariya wa Philipppo adawafuncha wanafunzi wake, kunena, Wantu wamnena Mwana wa adam akala yani? Nawo wadati, Wena wena, Yohana wakubaliza, ndi anjao, Eliya: ndi wena, Yeremiyah, kapena mmoji wa wakulosa. Awanenela, Ndi inu mndinena nikala yani? Ndi akayanke Simon Petro adati, Iwe ndi Kristo Mwana wakumbala wa Mlungu wakulama. Ndi akayanke Yesu, adati kwa iye, Wakuwina uli, Simon Bar Yona; chifuko nyama ndi mwazi wosakuvunukulila, nampo Atate wa ine uyo wa Kumwamba. Nane ncho ndikunenela, kuti Iwe uli Petro, ndi pamwamba pa mwala uu, sindimangiche Church la ine; ndi vicheko va Malo ya wazimu vosayenela kulichucha. Sindikupache fungulo za ufumu wa kumwamba: ndi icho sukachimangiletu mjiko muno sichikale chomangidwa kumwamba: ndi ichi sukachimasulile mjiko muno sichikale chomasulidwa Kumwamba.

Woyela Yakobo Apostolo.

PEMPELO LA CHIDULE.

Mlungu mwene lisungu, Apostolo wanu woyela, Yakobo, chiwasiile atate wake ndi vonche adali navo, adavela wosazengeleka mkutanaje Mwana wanu Yesu Kristo, ndi kumchata; Tipacheni ife kuti chiyasiile makumbilo yonche ya pa jiko lino ndi ya pa nyama yatu, tikaliletu masiku yonche kuchata matauko yanu yoyela; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

PA MALO YA EPISTOLA.

Machitidwe xi. 27, ndi mbua ya Ch. xii.

Ndi pa siku izi wakulosa wadachika kuchoka pa Yerusalem chiloele pa Antiokia. Ndi mmoji wa pa achiiwo akaima, jina lake Agabo, adalangiza kwa

Mzimu kuti chilala chachikulu sichikalepo pamwamba pa jiko lonche la kukalila wantu: icho ndicho chidapato kukalapo pa nyengo ya Klaudio. Ndi wanafunzi muntu umo adali mkufanikila, wadapanga malango ali yenche wa achiiwo kutuma kwa kwatumikila abale wakukalilatu pa Yehudah: icho ncho wadachita wakachipeleke kwa wakuluakulu kwa manja ya Barnabas ndi Saul. Ndi kwa mlingo wa nyengo imweyo Herod mfumu adatila manja yake kwachitila voipa wena wa Church. Niamupa Yakobo mkulu wake Yohana ndi upanga. Ndi pa kuwona kuti chidali chintu chakukondwela wa Yehudah, adaonjezela kumtenga Petro ncho.

EVANGEL. *W. Matt. xx. 20.*

Ndi adamjela amake wa wana wa Zebedi pamoji ndi wana wake wakwabala, ndi kumlambila, ndi kuwenda kantu kwa iye. Naye adati kwa iye, Ufuna chiani? Amnenela, Ujiti kuti wana awa wanga wawili wakale panchi, mmoji janja lako la chimuna ndi mmoji janja lako la manjele, pa ufumu wako. Nampo Yesu akayanke adati, Simjiwa icho mchiwenda. Mkoza kumwa chiko ichi ndifuna kumwapo ine? Wammenela, Tikoza. Awanenela achiiwo, Panama chiko ichi changa, simchimwedi: nampo panama kukala panchi janja langa la chimuna, ndi janja langa la manjele, chosali changa ine kupeleka, nampo kwa yawo kwaikidwila ndi Atate wanga. Ndi waja kumi wakave, wadapweteka mtima ndi abale waja wawili. Naye Yesu akawatane achiiwo kwake adati, Mjiwa kuti wakulu wa mafuko wawachitilatu ivo votaukidwa ndi mabwalo. Nampo sichikale chosali chimwechi pa inu: uyo sakafune kukala wamkulu sakale wotumikila wanu; ndi uyo sakafune kukala wakuyamba wa inu, sakale kapolo wanu: chimojimoji ngati Mwana wa adam sadja kutumikilidwa, nampo kutumikilatu, ndi kupeleka umoyo wake kuwachitila wanyinji mombo.

Woyela Bartolomayo Apostolo.

PEMPELO LA CHIDULE.

Mlungu Mwene mpavu zonche, wakukala chikalileje, mdampacha Apostolo wanu Bartolomayo neema kuvomela zene ndi kuyeneza pa bwalo Mau yanu; Lipacheni chonde Church lanu kulikonda Mau ilo adavomelalo, ndipo kulieneza ndi kulilandila limwelo; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

PA MALO YA EPISTOLA. *Machitidwe* v. 12.

Kwa manja ya aApostolo vizindikilo ndi videlu vidapata kukalapo pa kamu vavinyinji: ndipo wadali ndi mpumu umoji wonchewo pa konde la Suleman. Ndi wa yawo wachalawo namba muntu adaghana kuunjikana nawo: nampo kamu lidali kwakulicha achiwo; ndi kupunda wadali mkuonjezeka yawo wakumvomera Ambuye, wanyinji wamuna ndi wakazi ncho; mpaka kutenga ku bwalo pa mabwalo yawo wakulenda mpavu, ndi kuwaika pa vintu vakugonela ndi pa vindanda, ngati pakuja Petro, suukatile mtunji pa wena wa awa. Ndi wanyini ncho wa miji ya kuzungulila pa Yerusalem wadaja pamoji, kutenga wakulenda mpavu, ndi wakulemeledwa udi wazimu wa ukazuzi: ndi wonchewo wadachilichidwa.

EVANGEL. *W. Luka* xxii. 24.

Ndipo yadapata kukalapo machuchano pa awo, kuti yani wa iwo aoneka kukala wamkulu zene. Niati kwa achiwo, Mafumu wa mafuko angowachitila ambuye; ndi awo wataukilidwa ndi mabwalo wajite ngela jina la wakuchitila vabwino. Nampo inu wosakala chimwechi: nampo iye ali wamkulu, kupunda pa inu apate kukala womng'ono; ndi uyu waku chogola ngati wotumikila. Pakuti yuti wamkulu, wakugona pa kudya, kapena wakutumikila? si waku gona pa kudya? ndi ine ndili pakati pa inu ngati uyo

wakutumikila Nanu muli yawo wakulongeza pamoji ndi ine pa mayeso yanga chilongezele; nane ndikui kilani ufumu, ngati umo Atate wanga adandiikilatu ine, kuti mudyendi mumwe pa meza panga pa ufumu wanga: ndipo simkale pamwamba pa mipando kula mula vilawa kumi ndi viwili va Israel.

Woyela Mattayo Apostolo.

PEMPELO LA CHIDULE.

Mlungu Mwene mpavu zonche, kwa Mwana wanu wolumbidwa Mwawi wene mdamtana Mattayo pa mbuto ya kulandila sonko akale Apostolo ndi Evangelist; Mtipache ife neema tisiiletu makumbilo yonche ya kaso, ndi kulalukila chuma, ndi timchate mmweyo Mwana wanu wakumbala Yesu Kristo, uyo alama ndi akala mfumu pamoji ndi imwe ndi Mzimu Woyela, Mlungu mmoji vyaka vosata. *Amen.*

EPISTOLA. 2 *Kor.* iv. 1.

Kwa ichi pa kukala ndi nechito ii yakutumikila, umo talengeledwela lisungu, ife wosaduka mtima; nampo tidakanilatu vobisa vija va manyazi, wosalola kuyendaenda pa kukalamuka, ingakale wakuchenjeza mau lija la Mlungu; nampo pa kuonecha pa danga va zene vene kujipatila mbili yabwino kwa mtima uli wonche wa kujiwichana wa wantu pachogolo pa Mlungu. Ndi ngati Evangel yatu ili yobisidwa, ili yobisidwa pa yawo wali mkutaika; pa yawa mlungu wa vyaka ivi va chikalileje wapulikicha maso malango ya pa mtima ya waja wopanda kuvomera, kuti dangelila la Evangel la kukuzika kwake Kristo, uyo ali sanamu ya Mlungu, lingachite miendo yake ya jua pa achiwo. Chifuko ife wosajiombela njio tawefe, nampo Kristo Yesu Ambuye, ndi ife akopolo wanu kwa Yesu. Pakuti Mlungu, uyo adati, Dangalila limulike chitulukile pa mdima, ndiye adamulika pa mitima yatu, mpaka kuonecha pa danga kupata

kujiwa kukuzika kwake Mlungu pa nkope ya Kristo Yesu.

EVANGEL. *W. Matt. ix. 9.*

Ndi Yesu akapite ndi ulendo chichokele pamwepo adaona muntu, jina lake Mattayo, wokala panchi pamwepo pa mbuto ya kulandila sonko : niamnenela Undichate ine. Ndipo akaime adamchata iye. Ndi idapata kukalapo, pa kugona Yesu pa chakudya pa nyumba ija, penya, wolandila sonko wanyinji ndi wene zambi wakaje wadagona pa chakudya pamoji ndi Yesu ndi wanafunzi wake. Ndi wakaone aPharisi, wadati kwa wanafunzi wake, Kwa chiani Mwalimu wanu akudya iye ndi wolandila sonko ndi wene zambi pamoji? Naye akavere adati, Wakusangalala wosali ndi chakulila asing'anga, nampo wakudwala poipa. Nampo kumukaje mjiyeluze chiani chili, kuti, Ndifuna lisungu, yosali nchembe : chifuko sindaja kutana wochita malinga, nampo wene zambi.

Woyela Mikael ndi achiMalaika wonche.

PEMPELO LA CHIDULE.

Mlungu wa chikalile mmwemoje, mwayaika pa malo yao ndi kuimicha mapotelo yao achiMalaika ni wana wa adam pa maikidwe yozizwika ; mtipache chitikondele kuti umo achiMalaika wanu woyera akupotelani chiimile kumwamba, nawo wagwirizidwe namwe kutipokola ni kutiombeleda pa jiko ; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. Amen.

PA MALO PA EPISTOLA. *Mavunukulidwe xii. 7.*

Ndi idapata kukalapo nkondo Kumwamba : Mikael ndi achimalaika wake kuchitilatu nkondo ndi drakon : ndi drakon adachita nkondo, ndi achi malaika wake ; ndi sadayenela, ndi ingakale mbuto yosaoneka kukala neho ya achiiwo Kumwamba. Niataidwa drakon

uyu wamkulu, njoka ija ya kale, yatanidwayo Diabolo ndi Satan, uyo asokelechayo ponche pokalila wantu : adataidwa chiloele pa jiko, ndi achimalaika wake wadataidwa naye. Ndi nidava mau lalikulu Kumwamba, kunena, Chapano apa kudapata kukalapo upulumuchi, ndi mpavu, ndi ufumu wa Mlungu wa ife, ndi bwalo lene la Kristo wake ; pakuti wakuwapalamula abale watu adatayidwa, wakuwapalamula pa maso ya Mlungu watu usana ndi usiku. Nawo adamlaka iye kwa chifuko cha mwazi wa Mwana wa mbelele ndi cha mau la umboni wao : ndi sadakonda nmoyo wao mpaka kufa. Kwa chifuko ichi sekelelani, Kumwamba, ndi inu wakusaka malo pamwepo. Malilo kwa jiko ndi kwa nyanja : chifuko Diabolo adachika kwanu, mwene kukwia kwakukulu, pa kujiwa kuti ali ndi nyengo yochepekedwa.

EVANGEL. *W. Matt. xviii. 1.*

Pa saa imweija wanafunzi wadamjela Yesu, kunena, Ndani ali wamkulu pa ufumu wa Kumwamba? Ndi akajitanile kamwana adamwimicha pakati pao niati, Amen ndikunenelani inu, Mkapanda kung'ana-muka, ndi mkapanda kupata ngati tiwana, simnagaloe pa ufumu wa Kumwamba. Mmwemo ali yenche naye sajichiche ngati kamwana aka, uyu ali wamkulu pa ufumu wa Kumwamba. Ndi uyu sakamdauzile kamwana kamoji ka mtundu uu pamwepo pa Jina la ine, andidauzila ine : nampo ali yenche sakachwaliche mmoji wa awa wango'no wakuvomela chiloele pa ine, chimkomele iye kuti mwala wa mpelo umangidwiletu kumzinga pakosi pake, ndi iye abizidwe pa chindimba cha nyanja. Malilo kwa jiko lino chifuko vochwalicha ! chifuko vochwalicha sivingasie kuja ; nampo malilo kwa muntu mmweyo yuja chochwalicha chikuja kwa iye ! Ndi ngati janja lako kapena mwendo wako ukakuchwalicha, uuduliletu, uutaye chichokele pa iwe : chikukomela uloe pa kulama wa chilema kapena wakujimpila, si mwene manja yawili kapena miendo iwili kutayidwa

pa moto wa chikalile mmwemoje. Ndipo ngati diso lako likakuchwalicha, ulikolombole ndi kulitaya chichokele pa iwe : chikukomela kuloa pa kulama mwene diso limoji, si mwene maso yawili kutayidwa mgehenum ya moto. Onani mngapepule mmoji wa yawa wang'ono ; chifuko ndikunenelani inu kuti, Kumwamba achimalaika wao wali mkupenya chipenyele mmaso nkope ya Atate wanga uyo wa Kumwamba.

Woyela Luka Evangelist.

PEMPELO LA CHIDULE.

Mlungu Mwene mpavu zonche, mdamtana Luka Asing'anga, uyo ali ndi malumbo pa Evangel, akale Evangelist, ndi Asing'anga wa umoyo ; Chikukondweni kuti mautenda yonche ya pa maumoyo yatu yachilichidwe ndi mankwala yakusangalalalicha ya mayeluzo ayo adayeluzo ; kwa ivo vakuyenela va Mwana wanu wakumbala Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

EPISTOLA. 2 *Timothy* iv. 5.

Ndi iwe ujisunge pa vonche, uvere masaucho uchitiletu nchito ya wotenga utenga wabwino, utenge-dweletu chiferanile pa nchito yako ya kutumikila. Chifuko ine nidata kupungulidwa nchembe, nyengo ya kuweluka kwanga yafika pafupi. Ndachilichimbila makani yakuoneka bwino, njila yanga ya kupikana ndaitelanya, ndausunga mvano uu : panama pa icho chichalacho, chagonapo kwa ine chisoti cha kulaka cha kuchita malinga, icho Ambuye, wakulamula malinga, sandipache pa siku limwelo, ndi wosali ine ndeka, nampo sonincho wonche yawo wakukonda kujilangiza kwake. Chitani likwale kundijela msanga : chifuko Demas adandisiilatu, kukonda va vyaka va chapano va chikalileje, niayenda ulendo chiloele pa Thessalonika, Kreskens pa Galatia, Tito pa Dalmatia. Luka ali yeka iye pamoji ndi ine. Ukamtengepo Marko, ukaje naye pamoji ndi umwene : chifuko ali wakundi-

komela ine kwa nchito ya kutumikila. Ndi Tukiko nidamgwiriza mau chiloele pa Epheso. Ndi joho lija nidasia pa Troa pa manja ya Karpo, pakuja, ulitengele, ndi vikalakala, ndi kupunda vikwetu. Aleksandro wakusula sapuli adandilangizila voipa vavinyinji : Ambuye samlipilile kwa mlingo wa nchito zake : ndi uyu iwe neho ujilindilila naye, chifuko adati kuchucha viwi mau yatu ife.

EVANGEL. *W. Luka* x. 1.

Ambuye adalangizilatu wena neho makumi yasano ndi yawili, ndi adawapeleka wawili wawili pachogolo pa nkope yake chiloele pa muji uli wonche ndi mbuto ili yonche, uko adati, Sindije namwene. Ndi adawanenela, Magoolo yanyinji, ndi wakuchita nchito wachepekedwa : mmwemo mmpempele Ambuye wa magoolo, atume chitumile wakupota nchito pa magoolo yake. Pitani : penyani, ine ndikupelekani inu ngati wana wa mbelele pakati pa vikoko. Msasenchachikowe chakuika ndalama, lingakale tumba, zingakale sapato : ndi msalonjela muntu pakupita mnjila. Ndi pa nyumba ili yonche simkaloe, mnene, kuti, Mtendele ukale mnyumba iyi. Ndipo mwana wa mtendele akakalamo, mtendele wanu sumtulilepo. Ndi ngati paliye, sukupindilileni. Ndi pa nyumba imweyo longezani, kudya ndi kumwa vintu va kuchoka mmanja mwao : pakuti wakuchita nchito woyeneledwa nkokolo yake.

Woyela Simon ndi Woyela Yudah, aApostolo.

PEMPELO LA CHIDULE.

Mlungu Mwene mpavu zonche, mwalimangicha Church lanu pa aApostolo ndi Wakulosa chifa chamiala yoikidwa panchi, ndi Yesu Kristo Mwene wake mwala wokulu wa chisongwa chake ; Mtipache ife kuunjikana chimwechi pa umoji wa mzimu, kwa maye-

luzo yao, tipate kukala hekal yoyela ya kukukondwechani: Mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

EPISTOLA. *W. Yudah 1.*

Yudah, kapolo wa Yesu Kristo, mpwake wa Yakobo, kwa yawo wokondedwa pa Mlungu Atate, wosungidwa kwa Yesu Kristo, wotanidwa: lisungu kwanu ndi mtendele ni chikondano uchuruke. Wokondedwa, pa kuchita mtafu kukulembelani ya mau ya upulumu-chi wa ife tonche, siningasie kukulembelani inu, kukupembezani kujichilichimbicha kuimilila mvano uwo adavumbukichidwa kamoji koka kwa woyela. Chifuko wantu wena wena wadaloa chizembeke, wolembedwa kale kuloa chiloele lamulo ili, wosalemekeza wazimu, wakung'anamula neema ya Mlungu kuwewela, ndi wakujikanila mwene nchito ndi Ambuyatu yeka, Yesu Kristo. Ndi ndili ndi mtima kukukumbukichani, ndimngakale wakujiwilatu vonche kamojidi, kuti Ambuye, akapulumuche kamu chitulukile pa jiko la Egupto, adaonanga pambuyo pake yawo wakukana kuvomela. Ndi malaika ncho wakukana kusungilatu chitulo chao, ndi wakasiiletu malo ya nyumba yao woka, adawasunga chiloele pa malamulidwe ya siku yaikulu ndi maluzi ya vyaka vonche panchi pa mdima. Ngati Sodom ndi Gomora, ndi miji yakuizungulila, ikapundiletu ndi vigololo mmakalidwe mofwanana ndi yawo, ndi ikachoke kuchata nyama ina, yagonechedwa pa danga, ndijitengela pamwamba pao icho chilamulidwa cha moto wa chikalileje. Ningakale chimwechi mofwananila yawa ncho wangolota pa nama nyama watila ukazuzi, ndi panama ufumu, wapepucha, ndi wavichitila va kukuzika blasphemia.

EVANGEL. *W. Yohana xv. 17.*

Ivi ndikutaukilani, mpate kukondana. Ngati jiko lino likuipilani, mjiwa kuti lidandiipila ine pachogolo pa inu. Ngati mkadakala wa pa jiko lino, jiko lino likadachikonda chija chili cha yeka: nampo chifuko

inu wosali wa jiko lino, chifuko icho jiko lino likuipilani inu. Kumbukilani mau lija ine nidati kwa inu, Kapolo wosali wamkulu kupunda ambuyake. Ngati wadandisaka ine, ndi inu siwakusakeni: ngati wadasunga mau la ine, sasunge ilo lili lanu ncho. Nampo yaya yonche sakuchitileni chifuko cha jina langa, chifuko sanamjiwa uyo adandituma. Ngati ndikadapanda kuja ndi kukamba nawo, sakadakala ndi zambi: nampo chapano waliye chakugoneka bwino pa mau ya zambi yao. Wakundiipila ine amwipila ncho Atate wanga. Ndikadapanda kuchita pakati pao ivo namba mwina adavichita, sakadakala ndi zambi: ndi chapano waona ndi waipila ndi ine ndi Atate wanga. Nampo ichi chipata kukalapo, mau lakulembedwa mtorah mwao liferane, Wadandiipila popanda chifuko. Nampo chaka chija Woimilila sakaje, uyo sindikutumileni kuchoka pa mbali ya Atate, Mzimu wa va zene, uyo aturuka ulendo pa mbali ya Atate, mmweyo saoneche umboni pa mau ya ine: ndi inu ncho muonecha umboni, chifuko chichokele poyamba muli inu pamoji nane.

Siku la Woyela wonche.

PEMPELO LA CHIDULE.

Mlungu Mwenempavu zonche, mwaunganichapamoji wosankidwa wanu pa kusanganizana kumoji ndi pa kuyanjana, pa tupila kuseli la Mwana wanu wakumbala Kristo Ambuyatu; Mtipache neema kuti tiwachate achiiwo Woyela wanu wopachidwa mwawi pa makalidwe yonche ya chimuna pa maso yanu, tifikiletu tawefe pa vija vakukonda vosawelengeka, ivo mwaikilatu kwa achiiwo wakukukondani popanda boja; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

PA MALO PA EPISTOLA. *Mavunukulidwe vii. 2.*

Ndi nidaona malaika mnjake ndiakwela chichokele pa kutuluka jua, ndi akala ndi chizindikilo cha kuko-

mela cha Mlungu wakulama : niakuza ndi mau lalikulu kwa achimalaika wanai, kwa yawo kudapachidwa kupwetekecha jiko ndi nyanja, kunena, Msapwetekecha jiko, ingakale nyanja, ingakale mitengo, mpaka sitiwakomele akapolo wa Mlungu chizindikilo pamwamba pa mpumi zao. Ndi nidava kawelengedwe ka yawo wadakomeledwa chizindikilo, maelf mia ni arobain ni nne, wokomeleledwa chizindikilo wa chilawa chili chonche cha wana wa Israel.

Wa chilawa cha Yehudah wokomeledwa chizindikilo wantu elf kumi ndi ziwili.

Wa chilawa cha Reuben elf kumi ndi ziwili :

Wa chilawa cha Gad elf kumi ndi ziwili :

Wa chilawa cha Asher elf kumi ndi ziwili :

Wa chilawa cha Naphtali elf kumi ndi ziwili :

Wa chilawa cha Manasseh elf kumi ndi ziwili :

Wa chilawa cha Simeon elf kumi ndi ziwili :

Wa chilawa cha Levi elf kumi ndi ziwili :

Wa chilawa cha Issakar elf kumi ndi ziwili :

Wa chilawa cha Zebulon elf kumi ndi ziwili :

Wa chilawa cha Yoseph elf kumi ndi ziwili :

Wa chilawa cha Benjamin wakomeledwa chizindikilo, wantu elf kumi ndi ziwili.

Pambuyo pa vintu ivi nidaona, ndi penya, gulu lalikulu ilo namba muntu adakoza kuliwelengelatu, wa fuko lili lonche ndi wa vilawa, ndi makamu, ndi malilime, ndaima pachogolo pa mpando uja ndi pachogolo pa Mwana wa Mbelele, wovekedwa ndi malaya yoyela, ndi ntawi za mitende pa manja yao ; ndi wakuza ndi pokoso lalikulu, kunena : Upulumuchi kwa Mlungu watu akalayo pa mpando, ndi kwa Mwana wa Mbelele. Ndi achiMalaika wonche wadaima chikwetezele pa mpando uja, ndi chikwetezele Wakulu akulu ndi vija vakulama vinai ; ndi wadagwa pachogolo pa mpando pa nkope zao, kunena, Amen : Mwawi wene, ndi kukuzika, ndi njelu, ndi kuyamika, ndi kuyinikiza, ndi kuyenela,

ndi nkongono, kwa Mlungu watu chikalile mmwe-moje ndi chikalileje. Amen.

EVANGEL. *W. Matt.* v. 1.

Yesu, akaone magulu, adakwela pa pili ; ndi akakale panchi, wanafunzi wake wadamjela : ndi akachekule pakamwa pake, adali kuwayeluza, kunena, Wakuwina wa mpawi kwa mzimu : pakuti ufumu wa kumwamba uli wao. Wakuwina wakulila malilo, chifuko satontozedwe. Wakuwina waku-deka : chifuko yawo saloe pa jiko lino chokolo. Wakuwina wakuona njala ndi lujo kwa kuchita malinga : chifuko yawo sakute. Wakuwina wakuo-na lisungu : chifuko yawo salengeledwe lisungu : Wakuwina wakuyela pa mtima : pakuti achiiwo samwone Mlungu. Wakuwina wakuchita mtendele : pakuti achiiwo satanidwe wana wakuwabala wa Mlungu. Wakuwina wosakidwa chifuko cha kuchita malinga : pakuti wa achiiwo ufumu wa Mlungu. Muli wakuwina chaka sakakukojeni ndi sakakusakeni, ndi sakati chili chonche cha usokolo pamwamba pa inu wakunama, chifuko cha ine. Sekelelani, mkayangale : pakuti nkokolo yanu yai-kulu Kumwamba : chifuko wadasaka chimwechi wakulosa waja pachogolo pa inu.

MAIKIDWE YA KUTUMIKILA PA CHAKUDYA CHA AMBUYE,

KAPENA

KUSANGANIZANA KOYELA.

¶ Yawo wonche wakuti tiloemo kulandila pa Kusa nganizana koyela wajilangiza majina yao kwa Wosungila, wosachedwa kupunda ujulo wake.

¶ Ndipo ali yenche wa achiwo akakala wakuchita voipa pa danga, ni mwene mbili ya kuchita chimwechi, kapena anamchitila mnjake voipa pa mau kapena pa nchito, kuti gulu la Church lichimwe nacho; Wosungila akajiwa chimwechi, ajimtana ni kumfotokozela, sakadaghana na pang'ono kuijela Meza ya Ambuye mpaka analangiza pa bwalo kuti analapa zene ndipo anakonjelatu makalidwe yake ya kale ya upulipuli, kuti Gulu lipume mmwemo, yawo wadachwala kale; ni sonincho anawalipilila achiwo anawalakwila; kapena, ngati wosakoza chapano, ajitubuche kuti mtima wake ukala chikalileje kuti sachite chimwechi chapano yapa chilanichidwile.

¶ Maikidwe yamweyo Wosungila ajichita ni yawo umo aonela wakutilana mawongo ni kuipilana viwi; azawaloleza kuloa kulandila pa Meza ya Ambuye, mpaka ajiwa kuti wacomana. Ndi ngati mmoji wa mawongo ajizinga ni kumlekela chilekelele mnjake yonche anamlakwila iye, ndi kupeleka tumba umo anamchwalichila mnjake naye; ndipo yuja mwina wosalola kwilana umo Mlungu akondela, nampo chikalile pa mtafu wake ni kufinga: ndipo Wotumikila

akadalovya uyo wakulapa alandile Kusanganizana koyela, nampo akadamkaniza uyo wa mbwinya. Nampo chimwechi kuti Wotumikila ali yenche uyo abweza muntu umo yalangizidwila pa moka pano, kapena pa paragraph pamwamba ya Rubric ii, sakadasia kumfotokozela Mwene-kwika nkani yake pachogolo siku kumi ni zinai sizinapite. Ndipo Mwene kwika ajimturuchila uyo alakwayo milandu umo Kanon ilangizila.

¶ Meza, pa nyengo ya Kusanganizana chikalile ni nchalu yokadwa ya linen yoyela pamwamba pake, ijiima pakati pa Church, kapena pa Chancel, yapo Sala za Umawa ni Ujulo ziikidwilatu kumenedwa. Ndipo Kasisi chiimile bendeka la kumpoto la Meza ya Ambuye ajinena Pempelo la Ambuye, pamoji ndi pempelo la chidule lichatalo, kamu chigwadile.

Atate watu wa Kumwamba, Jina lako liyelechedwe. Ufumu wako uje. Vija ufuna vichitidwe, mjiko ngati Kumwamba. Utipache lelo chakudya chatu cha siku. Ndi utilekele mangawa yatu, ngati ife tiwalekela wa mangawa watu. Ndi usatitengela poyesedwa; Nampo utipulumuche pa voipa. Amen.

COLLECT.

Mlungu Mwene mpavu zonche, pachogolo panu mitima yonche ili pa danga, ndi vija vonche tifuna vijiwika, ndi namba chintu cha kuseli chabisalika; Myeleche maganizo ya mitima yatu pa kutiuzila Roho wanu Woyela, tipate kukukondechani kotelanya, ndi kuli-kuzicha umo muyeneledwela Jina lanu loyela; kwa Kristo Ambuyatu. Amen.

¶ Ndi Kasisi, kujitembenusa kwa kamu, ajifotokoza ndi mau lakuveka MATAUKO KUMI yonche; ndi kamu wakali chigwadile, pambuyo pa Tauko lili lonche, lijipempa Mlungu lisungu kwa volakwa vao mmwemo kwa nyengo iyo yapita, ndi neema kulisunga limwelo kwa nyengo iyo ili mkuja, umo muchatilamo.

Wotumikila Mlungu.

Mlungu adanena mau aya, kuti ; Ine Ambuye Mlungu wako : usakala ndi achimlungu wena pachogolo pa ine.

Kamu. Ambuye, mtilengele lisungu, ndi mtembenuze mitima yatu tisunge mau ili.

Wotumikila Mlungu. Usajipangila chintu chosepa, ingakale chintu chofwanana ndi chili chonche cha kumitambo kumwamba, pena cha pa jiko panchi, pena chapa maji panchi pa jiko. Usavilambila, usavipotela : chifuko Ine Ambuye Mlungu wako ndili Mlungu mwene nchanje, ndibwezela voipa vya achatate pa wana wao ni vijukulu vao ni wana wa vijukulu vao kwa yawo wakuniipila, ndi kulangiza ubale kwa maelf kwa yawo wanikondawo, ndi wakusunga matauko yanga.

Kamu. Ambuye, mtilengele lisungu, ndi mtembenuze mitima yatu tisunge mau ili.

Wotumikila Mlungu. Usachula chaje Jina la Ambuye Mlungu wako : pakuti Ambuye sangamchite wopanda mlandu achulayo chaje Jina lake.

Kamu. Ambuye, mtilengele lisungu, ndi mtembenuze mitima yatu tisunge mau ili.

Wotumikila Mlungu. Ulikumbukile siku la kupuma, ndi kuliika pa loka. Ujipota nechito masiku yasano ni limoji, ni kuchita votumikila vako vonche ; siku la kasano ni kawili ndilo siku la kupuma la Ambuye Mlungu wako. Usachita votumikila vili vonche, iwe, ni mwana wako mwamuna ndi wamkazi, ni wopotela wako, ni mbumba yako, ni ng'ombe zako, ni mlendo wa pa makomo yako. Pakuti pa masiku yasano ni limoji Ambuye adachita Kumwamba ndi jiko, nyanja, ndi vonche ivo vili mmwemo, ndi adapuma siku la kasano ni kawili : chimwechi Ambuye adalininka mwawi siku la kupuma, ndi kuliika pa loka.

Kamu. Ambuye, mtilengele lisungu, ndi mtembenuze mitima yatu tisunge mau ili.

Wotumikila Mlungu. Lemekeza atate wako ni amako ; masiku yako yakale yanyinji pa jiko ilo akuninka Ambuye Mlungu wako.

Kamu. Ambuye, mtilengele lisungu, ndi mtembenuze mitima yatu tisunge mau ili.

Wotumikila Mlungu. Usapa.

Kamu. Ambuye, mtilengele lisungu, ndi mtembenuze mitima yatu tisunge mau ili.

Wotumikila Mlungu. Usachita chigololo.

Kamu. Ambuye, mtilengele lisungu, ndi mtembenuze mitima yatu tisunge mau ili.

Wotumikila Mlungu. Usaba.

Kamu. Ambuye, mtilengele lisungu, ndi mtembenuze mitima yatu tisunge mau ili.

Wotumikila Mlungu. Usamnamizila mnjako pa mlandu.

Kamu. Ambuye, mtilengele lisungu, ndi mtembenuze mitima yatu tisunge mau ili.

Wotumikila Mlungu. Usakumbila nyumba ya mnanchi wako, usakumbila wamkazi wa mnanchi wako, pena wopotela wake, pena mbumba yake, pena ng'ombe yake, pena mbunda yake, pena chintu chili chonche ali nacho.

Kamu. Ambuye, mtilengele lisungu, mkalembe mau yanu aya yonche pa mitima yatu, tikupembezeni.

¶ *Ndi lijichata limoji la Mapempelo ya chidule aya yawili kwa Mfumu, Kasisi chiimile ngati pachogolo, ndi kunena,*

TIPEMPE.

Mlungu Mwene mpavu zonche, ufumu wanu uli wa chikalile mmwemoje, ni mpavu zanu zosali ni malile ; Mtilengele Church lonche lisungu ; ndipo mlinganiche chimwechi mtima wa Kapolo wanu wosankidwa * . . .

* Edward, or Manuel, or William.

Mfumu watu ni Wakutiongola, kuti iye, (pakujiwa kuti ndili mnyamata wa yani) afune maka maka kukuyinikizani ndi kukukuzichani: ndi ife, ni wonche wa milaga yake (pakuganizila umo tiyeneledwela yani ampacha iye bwalo) timtumikile ni mvano, kumyini-kiza, ni kumvela pa kujichicha, mkati mwanu, ndi kwa chifuko chanu, kwa mlingo wa Mau lanu loyeledwa ni icho mnachiimika: mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu, uyo ali nako kulama ni ufumu pamoji namwe ni Mzimu Woyela, Mlungu mmoji kwa vyaka, chikalile mmwemoje. *Amen.*

Kapena,

Mlungu Mwene mpavu zonche wa vyaka vonche, tinayeluzidwa pa Mau lanu loyela, kuti mitima ya mafumu ili pa kulinganicha ndi kuongola kwanu, ndi muikonja ndi muilozecha uko kapena uko, umo muonekela bwino kwa njeru zanu za Mlungu: Ife pa kujichicha tikupembeza kukonja chimwechi ni kuongola mtima wa Kapolo wanu * . . . Mfumu watu ndi Wakutiongola ife, kuti pa maganizo, pa mau, ni pa nchito zake zonche, afune kukulemekezani ni kukukuzichani wosapuma, ndi atafukile kusunga kamu lanu ilo linaikidwa pa manja yake, pa kufwanikila, mtendele, ndi mapembezo ya Mlungu: Mtilenjele kupata ichi, Atate wa lisungu, kwa chifuko cha Mwana wanu wokondedwa, Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

¶ *Ndipo lijinedwa Pempelo la chidule la Siku. Ndi chapano apa pambuyo pa Pempelo la chidule Kasisi ajiwerenga Epistola, kuti, Epistola [kapena, Mbua ya Malembo yaikidwilatu kwa Epistola] yalembedwa pa chapter — ya — kuyamba pa mpambo —. Ndi ikata Epistola, ajiti, Apa Epistola yata. Ndipo ajiwerenga Evangel (kamu chiimile lonche) kuti, Evangel ya pa yoka yalembedwa pa chapter — ya — kuyamba pa mpambo wa —. Ndipo ikata*

* Edward, or Manuel, or William.

Evangel, ujiimbidwa kapena ujinedwa Mvano uu uchatawo, kamu chiimile, ngati pachogolo.

Ndimvomera Mlungu mmoji, Atate mwene mpavu zonche, Wepanga Kumwamba ni jiko, Ndi vintu vonche vakuoneka ndi vosaoneka:

Ndi Ambuye mmoji Yesu Kristo, Mwana wobadwa yeka wa Mlungu, Naye adabadwa kutuluka mwa Atate wake pachogolo pa vyaka, Mlungu chiturukile mMlungu, Dangalila chiturukile mDangalila, Mlungu wa zene chiturukile mMlungu wa zene, Adabadwa, nampo sadapangidwa, Mwene ukalo wa chikalileje umoji ndi Atate; Kwa uyo vintu vonche vidapata kukalapo: Naye chifuko chatu wana wa adam, ni kwa chifuko cha upulumuchi watu adachika Kumwamba, Naye adachitidwa nyama chitulukile mMzimu Woyera ndi Mariam Virgin, Naye adachitidwa muntu, Ndi adatalamichidwa pa msalaba pa milandu ya ife nyengo ya Pontio Pilato. Adava masauko ni kuikidwa mmanda, Ndi adaimancho siku la katatu kwa mlingo wa Malembo, Ndi adakwela Kumwamba, Ndi akala panchi janja la kwene la Atate, Ndi ali mkujancho ni kukuzika kwake awalamule wakulama ni wakufa: Ndi kwa ufumu wake paliye potela.

Ndimvomera Mzimu Woyela, Ambuye ndi Wolamicha, Uyo atuluka chitulukileje mwa Atate ni mMwana, Uyo pamoji ni Atate ni Mwana alambilidwa ni kukuzidwa, Naye adakamba kwa Wolosa, Ndilivomera Church Limoji (Loyera) Katholiko, ni Apostoliko. Ndivumbula Ubatizo umoji kwa kulekela zambi, Ndi ndipenyelela Kuimancho kwa wakufa, Ndi kulama kwa vyaka va chikalileje ivo sivije. *Amen.*

¶ *Ndipo Wosungila ajiwafotokozela kamu Siku za pa zoka ziti, kapena Siku za kujimana vakudya, zikadasungidwa week ikujayo. Ndipo ncho (chikalala chifuko) ajibukicha pachogolo kuti sachite Kusanganizana koyela; ndi Briefs, Citations, ni Excommunications zikadawelengedwa. Ndi na kantu sikaombeledwe njio*

kapena sikatuluchidwe pa bwalo la Church, pa nyengo za kulambila Mlungu, ikawe kwa Wotumikila Mlungu: ingakale kwa Iye paliye kantu, ikawe kakalangizidwa pa matauko ya Chikalakula ichi, kapena kakauzidwa ndi Mfumu, kapena kwa Mwene kuika wa malo yamweyo.

¶ *Ndipo ijichata Sermon, kapena imoji ya Homilies izo zatuluchidwa, kapena izo sizituluchidwe pambuyo, kwa wene bwalo lojivika.*

¶ *Ndipo Kasisi ajibwelela Meza ya Ambuye, ndipo ajiyamba Offertory, kunena imoji kapena zakupunda za Sentences izo zichatazo, umo aonela siikomele mmwemo pa kulamula mwene wake.*

Dangalila lanu limulike pachogolo pa wantu, waone nchito zanu zabwino, ndipo wamkuziche Atate wanu wa Kumwamba. *W. Matt. v.*

Msajiikila nkokwe mjiko muno; umo zidola dola nyozolo ndi chuku, ndi wankungu waboola ndi kuba: nampo mjiwikile nkokwe Kumwamba; kumweko nyozolo ndi chuku zosadola dola, ndi wankungu wosaboola wosaba. *W. Matt. vi.*

Vili vonche ivo mkafuna kuti wantu wakuchitileni, vimwevo inu ncho mwachitile achi iwo; chifuko ili lili Torah ndi wakulosa. *W. Matt. vii.*

Wosali ali yenche wakuninenela, Ambuye, Ambuye, saloele Ufumu wa Kumwamba; nampo uyo alichita ilo alikonda Atate wanga wa Kumwamba. *W. Matt. vii.*

Zakayo akaime, adati kwa Ambuye, Penya, Ambuye, nusu ya ivo ndili navo ndiwapacha wa mpawi; ndi ngati nidamchenjeza ali yenche kali konche, ndimbwezela kanai. *W. Luka xix.*

Yani amuka pa nkondo nyengo ili yonche kujipatila kamba mwene wake? Yani avyala munda wa mipelesa, ndipo wosadya vipacho vake? Kapena yani awesa ng'ombe zowesa, ndipo wosamwapo pa likama la ng'ombe zowesa? *1 Kor. ix.*

Ngati ife tidakuvyalilani inu ya mizimu, ni chintu chachikulu kodi, ngati sitivune ife ya inu ya nyama?

1 Kor. ix.

Simjiwa, kuti yawo wagwira nchito ya hekalu, wakudya ya hekalu; ndi yawo wailindilila mazbah wasanganizana ni mazbah? Chimwechi ni Ambuye anawataukila yawo wakuyeneza evangel, kuti wavilamile va evangel. *1 Kor. ix.*

Iye avyalayo pa luumila sagoole pa luumila; naye avyalayo yochuluka sagoole yochuluka. Ali yenche achite umo ajiyambizila pa mtima wake, wosali pa kupweteka mtima, ingakale pa kuchichizidwa; chifuko Mlungu akonda uyo aninkayo ni kusekelela. *2 Kor. ix.*

Wakuyeluzidwa mau ngati catechumen asanganizane pa mau yonche yabwino ndi iye wakumyeluza. Msasokelela, Mlungu wosanyasulidwa: chifuko icho achivyala muntu, ndi icho sachivune. *Gal. vi.*

Mmwemo, ati, umo tikalila ni malo, tipoteletu chabwino kwa wonche, cha maka kwa yawo wali mnyumba mwa mvano. *Gal. vi.*

Kumlambila Mlungu bwino pamojii ni kujikozela kuli chipatapata chachikulu: pakuti sitinaloa mjiko lino ni kantu, ingakale kuchoka ni kantu sitikoza. *1 Tim. vi.*

Uwachise yawo wakulemela pa nyengo ii ya chapano kukala chitimbanyile, chisanganizile; kujiikila nkokwe chifa cha choyalila panchi chakuoneka bwino kwa siku zikujazo, wakupatila kulama kwa chikalileje. *1 Tim. vi.*

Mlungu wosali wopanda malinga, kuti aiwale nchito yanu, ni kulema kwanu kuja kudatuluka pa chikondano: chikondano chija mdalangiza chiloele mJina lake; yapo mnawatumikila woyela chitumikile. *Heb. vi.*

Kuchita vakuoneka bwino, ndi kusanganizana, msaiwala; chifuko kwa nchembe za kudula za mtundu uu Mlungu akondwa. *Heb. xiii.*

Muntu akakala ni chakulamila cha mjiko, ndipo akapenya bwino kuti kantu kamsowa mbale wake, ndipo akacheka maganigani yake kwa iye, chilongezanji chikondano chake Mlungu mkati mwake?

1 W. Yohan iii.

Chita nchembe yopeleka ya chomwe ya ivo uli navo, ndi usang'anamukila nkope yako pa muntu wakusauka, ndipo Ambuye wosakung'anamukila nkope yake pa iwe.

Tobit iv.

Umo ukozela chitilatu lisungu. Chikakukalila chachikulu, peleka lumbwe: chikakukalila chaching'ono, chita njeza kupeleka chisekelele pa chaching'ono chija, chifuko chimwechi ujikusila nkokwe yabwino kwa siku ya kusowa.

Tobit iv.

Uyo awachitila lisungu wantu wa kusauka amkongolecha Ambuye: ndi penya, icho akongolecha, samlipililencho.

Prov. xix.

Wene mwawi uyo aganzila wodwala ndi wosauka: pa siku la kusauka Ambuye sampule.

Zab. xli.

¶ Yapo Sentences izi zili mkuwelengedwa, aShemas, Churchwardens, kapena wena wakuyenela yawo waikidwa dala, wajilandila nchembe zopelekedwa za chomwe kwa yawo wa mpawi, ndi vina votilidwa va kumu, pa mbali yojiwika iyo ikadaikilatu ni Paroikia pa nchito iyi; ndipo ajija nayo kwa Kasisi chitimalikile, ndipo iye kujichicha ajipeleka ndi ajijika pa Meza iyo ya pa yoka.

¶ Ndi yapo kulipo Kusanganizana, Kasisi ajijika pamwepo pa Meza Mkate ni Vino, umo iye sacnele viyenela.

Chikachitidwa ichi, Kasisi ajinena,

Tikapempele kakalidwe ka mpumpu ka Church la Kristo, ilo lichita nkondo pano pa jiko.

Mlungu Mwene mpavu zonche, ni wakulamaje, kwa Apostolo wanu woyela, mnatiyeluza tiwachitile

wantu wonche kupempa, ndi kupembeza, ndi kuyamika; tikupembezani pa kujichicha kwa lisungu nditu [* mlote nchembe zopeleka za chomwe ndi votilila watu, ndi] mlandile mapempelo aya yatu yayo tiutilila Ukulu wanu wa Mlungu; tikupembezani mlipuzile masiku yonche Church lanu la mmaiko yonche roho ya voona, ndi ya umoji, ndi ya mayanjano: Ndi mwaninke wonche wakuvumbula Jina lanu loyela wavomelezane pa voona va Mau lanu loyela, ndi walame pa umoji, ndi pa chikondano ngati kwa Mlungu. Sonincho tikupembezani Imwe kuwapulumucha ni kwaombelela Mafumu wonche, Anduna, ndi Wakuongola wa Kristo; ndi cha maka akapolo wanu † . . . Mfumu watu kuti panchi pake tiongoledwe kwa mlingo wanu ni pa mtendele: Ndi mlipache Bwalo lake lonche, ndi wonche wagwilizidwa bwalo panchi pa iwo, kuti wanene milandu kwa zene ndi popanda kusanka wantu, voipa vonche ni visimo va zambi vilangidwe, ndi Religion yanu ya zene, ndi lonche ilo lili labwino likidwe kwa kulimba. Mwaninke neema, Atate wa Kumwamba, aAskof wonche ndi Wosungila wantu, wabukiche Mau lauu la zene ndi lakulamicha kwa kulama kwao ndi kwa mayeluzo yao, ndi watumikileni pa Sakrament zanu zoyela umo moongokela ndi moyeneledwela: Ndi mwapache kamu lanu lonche neema yanu ya Kumwamba; ni cha maka gulu ili la Church pano; kuti wapate kulivela ndi kulilandila Mau lanu loyela kwa mtima wakudeka ni ulemu woyenela; wakakupoteleni kwa zene pa kukala wa paoka ndi pa kuchita malinga masiku yonche ya kulama kwao. Ndi tikupembezani kwa kujichicha nditu, Ambuye, kwa ubwino wanu, mwatontoze ndi kuwapokola wonche yawo pa kulama pano chipitile wali pa kulaga, pa kusinginika, pa kusowa, ndi pa kudwala, kapena pa maputo yena yali pamwamba

† Edward, or Manuel, or William.

* Ngati pali je nchembe zopeleka za chomwe ndi votilila, pa nyengo iyo mau [ya kulola nchembe zatu zopeleka za chomwe ni votilila watu] yajisidwa.

pao. Sonincho ife tililumba Jina lanu loyela kwa akapolo wanu wonche yawo wachoka pa umoyo uu pa mvano wanu ndi pa manta yanu; ndi tikupembezani mtipache ife neema tiwachate pa mlingo wao wabwino, tisanganizane nawo pa Ufumu wanu wa Kumwamba: Yayo, Atate, mlole kutininka, kwa chifuko chake Yesu Kristo, Woteteza watu ndi Wakutiimilila. *Amen.*

¶ *Yapo Wakulindilila alangiza pachogolo kuti siku-chitidwe Kusanganizana koyela pa bwalo, (umo akadachitila masiku yonche kapena pa Siku ya Ambuye, kapena pa Siku ina ya pa yoka, iyo ikuja pafupi pachogolo pake,) pakuta Sermon kapena pa Homily ajiwelenga Mau ya yakuchisa yachatayo.*

Wokondedwa nditu, pa siku ya — iyo ichatayo ndipanga njelu, Mlungu akanitangatila, kuti nimitumikile Mlungu pa Sakrament ya kutontoza ya Tupi ni Mwazi wa Kristo kwa wonche yawo wakuloza ni mitima ya kupembeza ni kulambila; dala achi iwo walilandile dala kukolola Msalaba wake wakuyenela ndi Kuva masaucho kwake: mmwemo moka tipata kulekeledwa zambi zatu, ndipo tichitidwa wosanganizana pa Ufumu wa Kumwamba. Kwa chifuko ichi ife tikadamyamika Mlungu mwene mpavu zonche, Atate watu wa Kumwamba, kwa kujichicha ni kwa mtima, pakuti wampeleka Mwana wake Mpulumuchi watu Yesu Kristo, si kutifela koka, nampo kukalanecho chakudya chatu cha pa roho ndi chakutilela pa Sakrament iyo ya pa yoka. Iyo pa kukala chimwechi chintu cha Mlungu ndi chakuchicha mtima kwa yawo wakuilandila ni kuyenela, ni chakuluswa kwa yawo wakughana kuilandila wosayenela; nikadakuchisani pa nyengo iyo ikala pachogolo pake kuti mganize msinku wa mau lakuseli la pa loka, ni kuluswa kwakukulu kwa yawo wakulandilapo wosayenela; ndi kufuna funa ndi kufunchila pa mabwalo ya mitima yanu mawene, (ndi kuchita chimwechi kosali kuwili,

ma, ingakale ngati kwa kushashaila kwa Mlungu; nampo chimwechi) kuti mujele woyela ni wochukidwa kwa chindimba cha mtundu uu wa Kumwamba pa malaya ya ukwati yayo Mlungu anafuna pa Malembo yoyela, ndipo mdauzilidwe ngati wosanganizana woyenela pa Meza ija ya pa yoka.

Njira ni vopanganila va kuchita chimwechi vili; Pachogolo, kufunchilatu umo mulamila ndi nkani zanu kwa mlingo wa matauko yake Mlungu; ni pali ponche simwone kuti mnalakwa mawene, pa kufuna, pa kunena, kapena pa kuchita, pamwepo kusinginika kuti ndili mwene zambi, ndi kujivumbula kwa Mlungu Mwene mpavu zonche, ni kupanga njelu kuti sinikonje nkani zanga. Ndi mkapata kuona kuti ndalankwila si Mlungu yeka, nampo wananchi wanga ncho; ndipo mkadayesa kukomana nawo; kujiikilatu kubweza ni kulipa, umo simkozele mkachita likwali nditu, kwa kuluma konche ni kulakwa kuja mdamla-kwila muntu ali yenche; sonincho kujiikilatu kuwalekela wena yawo wanakuchimwichani umo mufunila kulekeledwa vochimwa vanu pa nama Mlungu: chifuko pena kulandila Kusanganizana koyera kosachita kantu nampo kuonjezela milandu yanu. Mmwemo akakala wa inu wakumchitila Mlungu blasphemy, ndi wakulilekecha kapena wakuligumulila Mau lake, ndi wakuchita chigololo, kapena kukala pa kufingana, kapena pa kupweteka mtima, kapena pa chintu chinanecho ndande ya milandu yoipa nditu, lapani uti zambi zanu, pena msaja pa Meza ija ya pa yoka; ingakale pambuyo pa kuilandila Sakrament ija ya pa yoka, Shetan aloe pa inu, umo adaloela pa Yuda, ndipo, akuzaze ni zimpulumpulu zonche, ndipo akuchogozeni kwa kutaika ni tupi, ni umoyo.

Ndi pakuti kukadafunidwa, kuti muntu asaja kwa Kusanganizana koyela, nampo chikulupilile pa lisungu lake Mlungu, ni wosachimikizidwa pa bwalo la mtima wake; mmwemo akakalapo wa inu, uyo wosakoza chimwechi kuchicha bwalo la mtima wake mmwemo,

nampo afuna kutontozedwa kwinancho kapena njeru, anijere ine, kapena Wotumikila wina wa Mau la Mlungu wakuzindikila ni woyeluzidwa ndi amchekulile ivo asinginika navo; kuti pa kutumikila kuja kwa Mau la Mlungu la pa loka alandile chija ckokomela cha kumasula zambi, pamoji ni kupangana mwa mzi-mu ni njeru zabwino, kuchicha bwalo la mtima wake, ni kulewa pa kujijimukila ni kaiko lonche.

¶ *Kapena, akaona kuti kamu lichita ulesi pa kujela Kusanganizana koyela, pa malo ya mau yakuyamba, ajinena mau yayo ya kuchisa.*

Abale wokondedwa nditu, pa — ndipanga njeru, kwa neema yake Mlungu, kuchita pa bwalo Chakudya cha Ambuye: kumweko, pa malo ya Mlungu, ndikutananani inu wonche wakukala pano; ndipo ndikupe-mbezani, chifuko cha Ambuye Yesu Kristo, kuti msakana kujelako, pa kutanidwa chikondele chimwechi ni kuuzidwa ni Mlungu mwene wake. Mujiwa umo chikalila chintu chopwetekecha ndi chopanda ubale, yapo muntu anapikilatu chindimba chakuwina, yapo anapamba meza yake ni vyakudya va makamu makamu, ndipo kosasowa kantu ikawe achalendo wakukalapo nampo yawo watanidwa wosayamika bii (opanda ndande); wangokana kuti Sitija. Yani wa inu akaona chimwechi sakadasinginika? Yani sakadaganiza kuti wanamchitila vakuipa ni va kuluma nditu? Mmwemo, inu wokondedwa nditu pa Kristo, mjipenye bwino inu ncho mngakweze mtima wa Mlungu kukuchuchani, pa kujibweza wosawandikila Chakudya ichi cha pa choka. Chili cha msanga kwa muntu kunena, Sindisanganizana ine, pakuti ndalekechedwa pena pena ni milandu ya pa jiko lino. Nampo mau yakuzemba ngati yaya yasalandilidwa msanga ni kuloleka pachogolo pa Mlungu. Muntu akati, Ndili ni zambi zakupunda, chifuko cha icho ndiopa kuja: mmwemo bwanji simlapa ni kujikonja? Yapo Mlungu akakutanani, simtenge-dwa manyazi, kodi, kunena, Sitija! Yapo mkada-

mbwelela Mlungu, simnene mau ya kuzembela, kuti, Ife sitinajikilatu? Mganize kwa likwali ndi mwa-wenu umo mau ngati aya ya kuzembela yakunamizila siyachepekedwele yosayenela pachogolo pa Mlungu. Achi iwo yawo wadakana chindimba pa evangel, pakuti wanagula munda, kapena wanafuna kuyesa ng'ombe zao pa panda, kapena pakuti wanakwata, sanalekeledwa chimwechi, nampo wadawelengedwa kuti sadachiyenelela chindimba cha Kumwamba. Ine pa nama ine, sinijiikiletu: ndi, kwa mlingo wa nchito iyo ndagwirizidwa, ndikuuzani pa Jina la Mlungu, ndikutanani pa malo ya Kristo, ndikuchisani, umo mukondela upulumuchi wanu mwawenu, kuti msanganizane pa Kusanganizana uku koyela. Ndi umo Mwana wa Mlungu adalolela kupeleka pa Msalaba umoyo wake pa kufa akupulumucheni; mmwemo mkadalandila Kusanganiza chikumbukumbu cha nchembe ya kufa kwake, umo Iye mwene wake adataukila: ndi mkasia chaje wosachita ichi, ganizani mwawenu umo mumchitila Mlungu voipa, ni umo kulanga kwakuwawa kupa-chikidwila pamwamba pa mitu yanu chifuko cha voipa vimwevo; yapo mujilekecha dala pa Meza ya Ambuye, ndipo mpatuka ni abale wanu, yawo wakuja kujidyecha ni chindimba cha chakudya chene chene chija cha Kumwamba. Mkaganiza mau aya popanda vipwete, kwa neema yake Mlungu simbwelelencho mtima wabwino: ni kuti mpate mtima umweuja, ife sitikale wosasia kumpembeza Mlungu Atate watu wa Kumwamba.

¶ *Pa nyengo yake ya kuchita pa bwalo Kusanganizana, yapo yawo wakusanganizana wanawikidwa chiilalichidwile kulandila bwino Sakramenti yoyela, Kasisi ajinena Mau aya ya kuchisa.*

Wokondedwa nditu pa Abuye, inu mufuna kujela Kusanganizana koyela kwa Tupi ni Mwazi wa Mpu-lumuchi watu Kristo, simngasie kuganiza umo Woyela Paul achisila wantu wonche kujiyesela ni kujifunchila

ni likwale, pachogolo sanaghane kudyapo pa Mkate uja, ndi kumwapo pa Chiko chija. Pakuti umo ikomela viwi, tikalandila Sakrament ii yoyela ni mtima wakulapa kwene ni kuvomela chilamile; (pakuti chimwechi tikudya pa mzimu nyama ya Kristo, ni tikumwa mwazi wake; ndipo tilongeza mKristo, ni Kristo mwa ife; taungidwa pamoji ni Kristo, ndi Kristo pomoji ni ife;) chimwechi kuluswa kwakukulu, tikalandila vimwevija wosayenela. Chifuko pamwepo sitisungidwe milandu ya Tupi ni Mwazi wa Kristo Mpulumuchi watu: tingokudya tingokumwa milandu yakutitulucha woipa, wosazindikila Tupi la Ambuye; tikoleza kukwia kwake Mlungu kutichucha; timyamba Iye atitimbe ndi mautenda ya makamu makamu, ni kufa kwina kwina. Mmwemo mjilamule mawene, abale, mungalamulidwe ndi Ambuye; lapani kwene kwene kwa zambi zanu izo mnazichita; mkale nimvano wakulama ni wosasendelela chaje pa Kristo Mpulumuchi watu; mkonje machitidwe ya umoyo wanu pano, ndi mkale ndi chikondano nditu ni wantu wonche; chimwechi simpate kusanganizana wakuyenela pa mau ya kuseli aya ya pa yoka. Ni maka maka mkadamya-mika Mlungu, Atate, ni Mwana, ni Mzimu Woyela, mojichicha ndi kuchokela pa mtima, pakuti jiko linaomboledwa ni kufa ni kuva masaucho kwake Mpulumuchi watu Kristo, Mlungu naye ni muntu; uyo adajichicha, mpaka kufa pa Msalaba, chifuko cha ife, wakusauka wene zambi, wakugona panchi pa mdima ni mtunji wa nyifa; kuti atichite wana wa Mlungu, ndipo atikweze ku kulama kwa vyaka vonche. Ndipo kuti tikumbukile siku zonche kukonda kwakukulu viwi kwa Ambuyatu, ni Mpulumuchi wa pa yeka, Yesu Kristo, pa kutifela chimwechi, ni votikomela vosawelengeka ivo anatipatila pa kumwaza Mwazi wake wa mtengo; anaimicha ndi kuika pa mpingo wao mau ya kuseli ya pa yoka, chifa cha vogwilizila va kukonda kwake, ni chikumbukumbu chosapuma cha kufa kwake, kutitontoza kwakukulu ni kosatela.

Mmwemo timyamike Iye chiyamikile, pamoji ni Atate ni Mzimu Woyela, (umo tayenedwela nditu;) kujigwiliza mwendo kwake monche monche umo afunila ni umo ajikondwela, ndi kuchita likwale kumpotela pa kukala pa woka kwene kwene ni kuchita malinga siku zonche za kulama kwatu. *Amen.*

¶ *Ndipo Kasisi ajinena kwa yawo wajawo kulandila Kusanganizana koyela,*

Inu wakulapa kwa zene ndi chilapile kwa zambi zanu, ndi muli ndi kuyamukana ndi kukondana ndi wananchi ndi mjigwilicha kukala ni makalidwe ya chapano, kuchata matauko ya Mlungu, ndi kuyenda-enda chiyambile lelo pa njila zake za pa zoka; Sendelani kwa mvano, mkalandile Sakrament ii yoyela kwa kutontoza kwanu; ndi mvumbule zambi zanu kwa kujichicha pachogolo pa Mlungu mwene mpavu zonche chigwadile pa maombono yanu kodeka.

¶ *Ndipo Kuvumbula zambi uku, ngati kwa kamu, kujichitidwa, pa jina la wonche yawo wali ni mtima wa kulandila Kusanganizana koyela, ndi mmoji wa Wotumikila Mlungu; ndi iye ndi kamu lonche chigwadile kwa kujichicha pa maombono yao, ndi kunena,*

Mlungu mwene mpavu zonche, Atate wa Ambuyatu Yesu Kristo, Wakuvipanga vintu vonche, Wakulamula wantu wonche; Tizijiwicha ndi kuzisinginikila zambi zatu za makamu makamu ndi usokolo watu, Izo talakwa nazo chilemelele pena pena, Pa kuganiza, pa kunena, ndi pa kuchita, Kuulakwila Ukulu wanu wa Mlungu, Kutikwezela kukwia ndi kukalipa kwanu kwa malinga. Tilapa chilapile, Ndi mitima yatu ivisinginikila vochita voipa vatu; Kuvikumbukila kutiwawila; Mtolo wa ivo wosakozeka. Mtilengele lisungu, Mtilengele lisungu, Atate mwene mwene lisungu; Kwa chifuko cha Mwana wanu Ambuyatu Yesu Kristo, Aya yonche yapita mtilekele; Ndi tilenjele masiku yonche chiya-

mbile lelo Kukupotelani ni kukukondwechani, Pa kulama kwa chapano, Kwa kuyinikiza ndi kulikuzicha Jina lanu ; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. Amen.

¶ *Ndipo Kasisi (pena Askof, akakalapo,) ajiima, ajijitembenuza kwa kamu, ajinena pa bwalo Mau yaya ya Kumasula zambi.*

Mlungu mwene mpavu zonche, Atate watu wa Kumwamba, kwa lisungu lake lalinyinji adachita chilanga, kuti sawasungilancha milandu ya zambi wonche yawo wantembenukila chilapile mmitima ni mvano wa zene; Akulengeleni inu lisungu; asakusungilani ncho milandu, ndi akupulumucheni pa zambi zanu zonche; akulimbicheni ndi akutilileni mpavu pa lonche ilo lili labwino; ndi ku kulama kwa vyaka vonche akupelekezeni; kwa chifuko cha Yesu Kristo Ambuyatu. Amen.

¶ *Ndipo Kasisi ajinena,*

Velani mau ya kutontoza yaya Kristo Mpulumuchi watu awanenela yawo wantembukila kwa zene.

Ijani kwanga wonche wolema ndi kulemeledwa ndi mitolo, ndi Ine sinikupumicheni. *W. Matt. xi. 28.*

Chimwechi Mlungu adalikonda jiko lino, mpaka ananinka Mwana wake wobadwa yeka yeka, kuti ali yenche wakumvomela Iye angataike, nampo wapeze kulama kwa vyaka. *W. Yohana iii. 16.*

Velanincho yayo anena Paolo Woyela.

Mau la mvano, ni lakuyenela liloleke ni wonche, lakuti Kristo Yesu anaja mjiko muno awapulumuche wene zambi. *1 Tim. i. 15.*

Velanincho yayo anena Yohana Woyela.

Muntu akachita zambi, tili ndi Woimilila wakwa-

kalila Atate, Yesu Kristo wochita malinga; ndi iye ali woteteza pa milandu ya zambi zatu.

1 W. Yohana ii. 1.

¶ *Pambuyo pake Kasisi ajiyenda mchogolo, kuti, Nyamulani mitima.*

Yanko. Tiinyamula kwa Ambuye.

Kasisi. Tayamike Ambuye Mlungu watu.

Yanko. Chili choyeneledwa ni choongoka kuchita chimwechi.

¶ *Ndipo Kasisi ajing'anamukila Meza ya Ambuye, ndipo ajiti,*

Choyeneledwa nditu chili, ndi chakuongoka, ndi icho sitingasie kuchichita, kuti ife masiku yonche, ni pa malo ponche, tikuyamikeni Imwe, Ambuye, *Atate Wa pa yeka, Mwene mpavu zonche, Mlungu wa vyaka vosata.

** Mau aya [Atate Wa pa yeka] siyanga-sie kusiidwa pa Siku la Ambuye la Utatu.*

¶ *Pa malo apa yajichata Mau yakuyambiza ya yoka, kwa mlingo wa nyengo, yakakalapo yaikidwilatu dala: pena chapano yapa yajichata mau aya,*

Chifuko icho pamoji ndi Malaika ndi Malaika wakulu, ndi liwanja lonche la Kumwamba, tililumba chikuzichile Jina lanu lakukuzika; wosapuma kukulumbani, ndi kunena, Woyela, woyela, woyela, Ambuye Mlungu wa maliwanja, Kumwamba ndi maiko yajala ndi kukuzika kwanu: Akuzike Ambuye ali Kumwamba. Amen.

MAU YAKUYAMBIZA YA YOKA.

Pa CHRISTMAS-DAY, ni siku zisano ni ziwili pambuyo pake.

Pakuti mdaninka Yesu Kristo Mwana wanu yeka yeka kuti atibadwile ngati pa nyengo ii; uyo pa kuchita kwake Mzimu Woyela, adapangidwa muntu

nditu kutapa pa chitulo cha Mariam Virgin amake; ni mmwemo wopanda banga la zambi, atisavye ife pa zambi ili yonche. Chifuko icho pamoji ndi Malaika, &c.

Pa EASTER-DAY, ni siku zisano ni ziwili pambuyo pake.

Nampo cha maka tiyeneledwa kukulumbani kwa Kuzyuka kwene kukuzika kwa Mwana wanu Yesu Kristo Ambuyatu: pakuti Iye ali Mwana wa mbelele wa Paska mwene mwene, uyo adatilidwa nchembe kwa ife, ndi wachocha zambi za jiko; uyo pa kufa mwene wake waonanga nyifa, ni pa kuuka kwa kulama mwene wake watibwezela ife kulama kwa vyaka vonche. Chifuko icho pamoji ni Malaika, &c.

Pa ASCENSION-DAY, ni siku zisano ni ziwili pambuyo pake.

Mkati mwa Mwana wanu wokondedwa viwi Yesu Kristo Ambuyatu; uyo pambuyo pa Kuzyuka kwake kwene kukuzika nditu adawaonekela aApostolo wake wonche pa danga, ndi yapo wadali mkupenyla adakwela Kumwamba kutiikilatu malo; kuti uko aliko, ifencho tikweleleko, ni kukala mafumu pamoji ni Iye pa kukuzika. Chifuko icho pamoji ni Malaika, &c.

Pa WHITSUNDAY, ni siku zisano ni imoji pambuyo pake.

Mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu; uyo adachita chilanga cha zene nditu, ni kuchata mmwemo ngati nyengo ii Mzimu Woyela adachika kuchokela Kumwamba ni pokoso lalikulu, chizizimukila, chifa cha mpepo ya mpavu, kufwanana ni malilime ya moto, kwatulila aApostolo, dala kuwayeluza, ni kuwachogoza kuloa pa mau yonche ya zene; kuwaninka cha ulele kunena ni malilime ya makamu makamu, ni sonincho kughana ni nchanje yopyelela wosapuma kuwayenezela mafuko yonche Evangel; ni mmwemo

ife tinavuulidwa pa mdima ni kusokelela kuloa mdangalila loyela ni kukujiwani kwene kwene Imwe ni Mwana wanu Yesu Kristo. Chifuko icho pamoji ni Malaika, &c.

Pa Siku lalikulu la UTATU loka.

Imwe muli Mlungu mmoji, Ambuye mmoji: wosali Mwene wake mmoji yeka yeka, nampo Achinawene atatu pa Ukalo umoji. Pakuti chija tivomela cha kukuzika kwake Atate, chimwechija tivomela cha Mwana, ni cha Mzimu Woyela, popanda kulekana kuli konche ingakale kosalingana. Chifuko icho pamoji ni Malaika, &c.

¶ *Pambuyo pa Mau aya ya kuyambiza yali yonche yajinenedwa kapena yajiimbidwa chapano apa,*

Chifuko icho pamoji ndi Malaika ndi Malaika wakulu, ndi liwanja lonche la Kumwamba, tililumba chikuzichile Jina lanu lakukuzika; wosapuma kukulumbani, ndi kunena, Woyela, woyela, woyela, Ambuye Mlungu wa maliwanja, Kumwamba ndi maiko yajala ndi kukuzika kwanu: Akuzike Ambuye ali Kumwamba. Amen.

¶ *Ndipo Kasisi, kugwadila pa meza ya Ambuye, ajinena pa jina la wonche yawo salundile Kusanganizana Pempelo ili lichatalo.*

Si pakuchita malinga kwatu, Ambuye wa lisungu, tikulopilila, pa malisungu yanu nampo ya makamu makamu ndi yakulu, tighana kuwandikila Meza yanu ii. Wosayenela ife kutondola yangakale makombo yayo yali panchi pa Meza yanu. Nampo Imwe Ambuye amweo, uyo aona lisungu masiku yonche: Tilenjele, Ambuye mwene neema, kudia nyama ya Mwana wanu wokondedwa Yesu Kristo, ndi kumwa mwazi wake, matupi yatu yene zambi yachukidwe ndi tupi lake, ndi maumoyo yatu yasavyidwe ndi mwazi wake wa mtengo wokulu, ndipo tilongeze masiku yonche mkati mwa Iye, ndi Iye mkati mwa ife. Amen.

¶ *Yapo Kasisi, chiimile pachogolo pa Meza, wata kukonja Mkate ndi Vino, umo akozela popanda choche-keleza ndi mojiwikila kutyola Mkate pachogolo pa kamu, ndi kutenga Chiko pa manja yake, ajinena Pempelo la Kuika pa loka, umo lichatizila.*

Mlungu Mwene mpavu zonche, Atate watu wa Kumwamba, mdaninka Mwana wanu yeka yeka Yesu Kristo, kwa lisungu lanu lakuolowa, kuti afe pa msalaba kwa kutiombola ife; ndi iye adachita kumweko, (kwa kujitila nchembe yatilidwa kamoji koka) nchembe yakudula, ndi yakutila, ndi tumba lakuteteza ya mpumpu, yakutelanya, ndi yakuyenela, kwa zambi za maiko yonche; ndi adachiimika, ndi pa Evangel yake yoyela adatitaukila tichisungile, chikumbukile chikumbukumbu cha kufa kwake kwene mtengo, mpaka yapo saaje; Mtivele, Atate wa lisungu, tikupembezeni kwa kujichicha nditu ndi mtipache pa kulandila ivi vidapangidwa ni Imwe, mkate ndi vino, umo adaimikila moyela Mwana wanu

¹ *Yapo Kasisi akadatenge Paten mmanja mwake:*

² *Ndi yapa kutyola Mkate:*

³ *Ndi yapa kuika janja lake pa Mkate wonche.*

⁴ *Ndi yapa kutenga chiko pa janja lake:*

⁵ *Ndi yapa kuika janja lake pa katundu ali yenche (ingakale Chalice ingakale Flaggon) umo ilimo Vino ikadaikidwa pa yoka.*

Yesu Kristo Mpulumuchi watu, chikumbukumbu cha kufa ndi kusauka kwake, tisanganizane pa Tupi lake lene lene mwawi ndi Mwazi wake: Uyu, pa usiku uja yapo anavumbulidwa, ¹ adalandila Mkate; ndi akayamike, ² adautyola, ndi anawaninka wanafunzi wake, kuti, Landilani, idyani, ³ ichi chili Tupi langa lakuninkidwa pa milandu ya inu: Chitani ichi chikumbukumbu cha Ine. Chimwechi pambuyo pa chakudya ⁴ adachilandila Chiko; ndi akayamike, adawaninka, kuti, Imwanipo mawonche pa ichi; pakuti ichi chili ⁵ Mwazi wanga wa Malangano ya Chapano, uwo wamwazika pa milandu ya inu ndi ya wanyinji kwa kulekela zambi: Chitani ichi, pali ponche simkamwepo, chikumbukumbu cha Ine. Amen.

¶ *Ndipo Wosungila ajilandila Kusanganizana pa mitundu yonche iwili mwene wake pachogolo, ndi pambuyo pake ajiyenda mchogolo kupeleka imweyo kwa aAskof, aKasis, aShemas, chimwechija, (ngati wenu wakakalapo,) ndi pambuyo pake kwa kamu ncho mmanja mwao, wonche chigwadile ni kudoka, pa makonjedwe yao. Ndipo, yapo ampacha ali yenche Mkate, ajinena,*

Tupi la Ambuyatu Yesu Kristo, lija lidapelekedwa pa milandu yako, likusunge tupi ndi umoyo kwa kulama kwa vyaka vonche. Landila ukachidye ichi chikumbukumbu cha kuti Kristo anakufela, ndipo ujidyechi ndi Iye pa mtima wako kwa mvano ndi kuyamika.

¶ *Ndipo Wolindilila uyo achipeleka Chiko kwa ali yenche ajinena,*

Mwazi wa Ambuyatu Yesu Kristo, uja unamwazika pa milandu yako, ukusunge tupi ndi umoyo mpaka kulama kwa vyaka. Imwapo ichi chikumbukumbu cha kuti Mwazi wa Kristo unamwazika pa milandu yako, ukayamike.

¶ *Ngati Mkate kapena Vino iyo inaikidwa pa yoka siite yapo wina wakali wosanganizana, Kasisi ajiika pa yoka ina kwa chifa cha mau icho chalangizidwa pachogolo; kuyamba paja [Mpulumuchi watu Kristo pa usiku umweuja, &c.] kwa kuupacha Mkate mwawi; ni paja [Chimwechi pambuyo pa Chakudya, &c.] kwa kuchipacha Chiko mwawi.*

¶ *Yapo wonche wasanganizana, Wosungila ajibwelela Meza ya Ambuye, ndipo ni kutimalika ajiika pa iyo icho chichalacho cha Elements izo zinaikidwa pa zoka, kuvinikila zimwezo ni nchaluv yokoma ya linen.*

¶ *Ndipo Kasis ajinena Sala ya Ambuye, kamu kunenacho pempelo limwelo kumchata iye.*

Atate watu, wa Kumwamba, Jina lako liyelechedwe. Ufumu wako uje. Vija ufuna vichitidwe, mjiko ngati Kumwamba. Utipache lelo chakudya chatu cha siku. Ndi utilekele mangawa yatu, ngati ife tiwalekela wa mangawa watu. Ndi usatitengela poyesedwa; Nampo utipulumuche pa voipa: Chifuko ufumu, ndi mpavu, ndi kukuzika, vili vako vyaka vosata. Amen.

¶ *Pumbuyo pake ijinenedwa umo yachatila.*

Ambuye ndi Atate wa Kumwamba, ife akapolo wanu wakujichicha tifuna chifunile ubwino wanu wa mwa Atate kulola kwa lisungu nchembe yatu ii ya kulumba ndi kuyamika; ndipo tikupembezani kwa kujichicha nditu, kuti, kwa chifuko cha kuyenela ndi kufa kwake Mwana wanu Yesu Kristo, ndi kuuvo-mela mwazi wake, ife ndi Church lanu lonche tipate kulekeledwa zambi zatu, ndi vonche votikomela vina va kusauka kwake. Ndi pano, Ambuye, pachogolo pa Imwe, tijitila ndi kujilangiza tawefe, maumoyo ndi matupi yatu, nchembe kwanu yene njelu, ya pa yoka, ndi yakulama; ndi tikupembezani kwa kujichicha, kuti, ife tonche talandila Kusanganizana koyela uku, tijale chijalile ndi neema yanu ndi mwawi wa kumwamba. Ndi ingakale ife wosayenela chifuko cha zambi zatu za mitundu mitundu, kukutililani nchembe na imoji, tikupembezani nampo iloleni nchito ii yoyeneledwa ndi kupotela kwatu; kosali kulinga voyenela vatu, nampo kupanda kuvisungila milandu vochimwicha vatu, kwa Yesu Kristo Ambuyatu; kwa Uyo, ndi pamoji ndi Uyo, pa umoji wa Mzimu Woyela, kuyinikiza konche ndi kukuzika kukale kwanu, Atate mwene mpavu zonche, chikalile mmwemoje. Amen.

Kapena ili.

Mlungu mwene mpavu zonche ndi wakulamaje mmwemoje, tikuyamikani ni mtima nditu, pakuti

simkana kutidyecha, yapa talandila umo moyenele-dwela ivi va kuseli va pa voka, ndi chakudya cha mwanzimu cha Tupi lene mtengo nditu ni Mwazi wa Mwana wanu Yesu Kristo; ndi mtijiwichicha mmwemo kukondwela kwanu ni ubwino wanu kwa ife; ni kuti ife tili viwalo vene vene ivo vinaungidwa mtupi la kuseli la Mwana wanu, ilo lili masonkano yene mwawi ya makamu yonche yakuvomela; ndipo ncho pa kukulupilila tili wakulola chokolo cha Ufumu wanu wa vyaka vonche, kwa ivo voyenelela va kufa kwene kwene mtengo ni kuva masaucho kwa Mwana wanu wokondedwa. Ndipo tikupembezani pa kujichicha viwi, Atate wa Kumwamba, kutitangatila ife ni neema yanu, tilongeze mkusanganizana kuja koyera, ndipo tichite nchito zonche zabwino izo mnaziikilatu tiyende ende mmwemo; kwa Yesu Kristo Ambuyatu, kwa Uyo, pamoji ndi Imwe ndi Mzimu Woyela, kukale kuyinikiza konche ni kukuzika, chikalile mmwemoje. Amen.

¶ *Ndipo ijinenedwa kapena ijiimbidwa,*

Akuzike Mlungu kumwamba, ndi panchi pano mtendele, kwa wantu ubale wabwino. Tikulumbani, tikupachani mwawi, tikulambilani, tikukuzichani, tikuyamikani chifuko cha kukuzika kwanu kwakukulu, Ambuye Mlungu, Mfumu wa Kumwamba, Mlungu Atate mwene mpavu zonche. Ambuye, Mwana wobadwa wa yeka Yesu Kristo; Ambuye Mlungu, Kambelele ka Mlungu, Mwana wa Atate, wakuzichocha zambi za maiko, mtilengele lisungu. Wakuzichocha zambi za maiko, mtilengele lisungu. Wakuzichocha zambi za maiko, mlole mapempelo yatu. Wakukala panchi pa janja la kwene la Mlungu Atate, mtilengele lisungu.

Pakuti Iwo woka Woyela; Iwo woka muli Ambuye; Iwo woka Kristo, pamoji ni Mzimu Woyela, muli pamwamba nditu pa kukuzika kwake Mlungu Atate. Amen.

¶ *Ndipo Kasis (kapena Askof akakalapo) ajiwapa-cha mwanja ndi Mwawi uu.*

Mtendele wa Mlungu, wakupita njeru zonche, akusungeni mitima ndi njeru pa kumjiwa ndi kumkonda Mlungu, ndi Mwana wake Yesu Kristo Ambuyatu : ndi mwawi wa Mlungu mwene mpavu zonche, Atate, Mwana, ndi Mzimu Woyela, ukale kwanu ndi kulongeza ndi inu masiku yonche. *Amen.*

¶ *Mapempelo ya kunenedwa pambuyo pa Offertory, yapo palije Kusanganizana, siku ili yonche ikakala chimwechi imoji kapena kupunda; ndi zimwezo zikoza-ncho kunenedwa, masiku yonche yapo zifunidwa, pambuyo pa Mapempelo ya chidule ya Sala za Umarwa kapena za Ujulo, Kusanganizana, kapena Litania, umo aonela bwino Wosungila.*

Utiimilile ni lisungu, Ambuye, pa aya mapembezo yatu ni mapempelo, ndipo ukonje njila ya akapolo wako kuloza kumweko kupatilatu kupulumuka kwa vyaka vonche; ni chimwechi, pa votembenuka ni vakuwagwela pa umoyo uu wa kufa, waombeledwe siku zonche ukawatangatile ni neema yanu chi yangukile; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

Ambuye mwene mpavu zonche, ni Mlungu wa vyaka vonche, mlole, tikupembezani, kutilangizila njila, kutiyerecha, ni kutiongola, mitima ndi matupi ncho, pa njila za torah zanu, ni pa nchito za matauko yanu; ndipo mkativinikila ni mpavu zanu zazikulu, yapa ni chikalile mmwemoje, tisungidwe tupi ni umoyo; mkati mwa Ambuyatu Mpulumuchi Yesu Kristo. *Amen.*

Mlungu mwene mpavu zonche, tikupembezani, kutinika kuti mau yayo tayava lelo ni makutu yatu ya kubwalo, yalovyedwe ni neema yanu mmitima mwatu chifa cha mmtengo, ndi yapache pa ife vipacho

va makalidwe yabwino, Jina lanu liyinikizidwe ni lilumbidwe; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

Mtichogolele, Ambuye, pa vonche ivo tichita ni kukondwela kwanu kwene neema nditu, ndipo mtiyendeche kutitangatila popanda kupuma; ndipo pa nchito zatu zonche izo zinayambidwa, zinayendechedwa mchogolo, ndi zinamalizidwa pa Imwe, tilikuziche Jina lanu loyela, ndipo pomalizika mkatilengela lisungu tipatile kulama kwa vyaka vonche; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

Mlungu mwene mpavu zonche, chitime cha njelu zonche, mjiwa ivo vitisowa pachogolo sitinapempele, ni umo tilije kujiwa bwino pa kupempa; Tikupembезani kuvana ni ife pa kulenda mpavu; ndipo vija ife sitighana kuvipempa pakuti wosayenela, ni sitikoza kuvipempa pa kupulika maso, msakana kutinika, kwa kuyenela kwake Mwana wako Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

Mlungu mwene mpavu zonche, mwachita chilanga kuti wosamana Mapempelo yawo wafuncha pa Jina la Mwana wanu; Tikupembезani kuwelamicha makutu yanu ni lisungu kwa ife yapo takuchitilani chapano mapempelo yatu ni mapembezo; ndipo mtininke, kuti ivo tavipempa chivomelele umo mfunila mawene, tivilandile popanda chakuchekeleza, kutipumicha yapo vintu vitisowa, ni kubukicha kukuzika kwanu; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

¶ *Pa Siku za Ambuye, ni pa Siku zina za pa zoka (yapo palije Kusanganizana) ajinena vonche ivo vinakidwilatu pa Kusanganizana, mpaka pomalizika pa Pempelo ngati kwa kamu, (Kwa makalidwe ya mpunyu ya Church la Kristo, ilo lichita nkondo pa jiko) pamoji ni limoji kapena yenancho za mapempelo aya ya*

chidule yalembedwa pamwamba apa, ni kuta ni mau ya Kupeleka mwawi.

¶ *Ndipo siingakale kuchita pa bwalo Chakudya cha Ambuye achipanda wantu wakusanganizana ni Kasis, umo aonela bwino.*

¶ *Ngati palije wantu wakukala pa Paroikia wa msinku kulandila Kusanganizana kupunda makumi awili; nampo sakadachita Kusanganizana akapanda wanai (kapena, kaya, watatu nampo wosachepancho), kusanganizana ni Kasis.*

¶ *Ni pa Cathedral ni Collegiate Churches, ni Colleges, yapo wakala wanyinji aKasis ni aShemasi, yawa wonche wajilandila Kusanganizana pamoji ni Kasis siku ili yonche ya Ambuye ngati zosali siku zina, ngati wosali ni chifuko chojiwika chakuchekeleza.*

¶ *Ndipo kuchocha ndandi ili yonche ya kuchita machuchano, kapena ya kulambila va chaje, iyo muntu ali nayo kapena akadaipata chifuko cha Mkate ni Vino, siiyenele kuti Mkate ukale wa mtundu uwo udyedwa vyaka; nampo Mkate wa trigo wabwino ni wopanda vachaje umo siupatikanile mopundila ni mailanicho.*

¶ *Ndipo Mkate ni Vino ikachalapo yosatilidwa pa yoka, Wosungila ajikala narwo kudya mwene wake: nampo vikachala va vija vidatilidwa pa voka sivingatengedwe ku bwalo kwa Church, nampo Kasis ni wena wa Wakusanganizana yawo iye sawatane kwake pa nyengo ija, wajidya, chapano apa pambuyo pa Kupeleka mwawi, ni wajimwa vimwevija kujitimalika.*

¶ *Mkate ni Vino kwa Kusanganizana ijiikidwilatu ni Wosungila ni Churchwardens, ni Paroikia ijilipa.*

¶ *Ndipo penya, kuti ali yenche Parishioner ajisanganizana katatu pa chaka, ngati wosapunda, ni mmwemo akadasanganizana kamoji pa Easter. Ni chaka ni*

chaka pa Easter mwene wake pa Paroikia ali yenche ajiwelenga ni Parson, Vicar, kapena Wosungila, kapena Kazembe wake, kapena Akazembe wao; ndipo awalipilile achi iwo kapena iye Dirit za Church vonche umo vilipilidwila kwa vyaka ni pa malo yapa ni pa nyengo iyo.

¶ *Pambuyo pa Kumpotela Mlungu chuma chija chapelekedwa pa Offertory chijitengedwa kuchita nchito ya ubale wake Mlungu ni kukonda wantu, umo Waku-lindilila ni Churchwardens saonele bwino. Wakapanda kuilana mmwemo, sichipelekedwe umo Ordinary salangizile.*

“PAKUTI yalembedwa pa Mau aya ya kulangiza
 “umo Sala zikadachitidwa pa Chakudya cha Ambuye,
 “kuti, Wakusanganizana wakadachilandila chigwa-
 “dile; (ndi tauko ili lili ni mate yabwino, dala
 “tilangize mmwemo umo tivomelezela kujichicha
 “chiyamikile pakuti Wakulandila wonche wakakala
 “wakuyenela walandila vokomela va Kristo mmwe-
 “mo, ni sonincho dala tilewe pa kuchita ya chaje ni
 “kutimbilikanya pa Kusanganizana koyela, umo ku-
 “kadachata mmwemo tikapanda kugwada;) nampo
 “kugwadila chimwechi kungafotokozedwe pa chaje
 “ni wena wena, kapena pa kupanda kujiwa ni
 “kulenda kwao, kapena pa usokolo ni mbwinya,
 “ndipo kungachitidwe koipa; Chilangizidwa apa,
 “Kosali kufuna tilambile mmwemo, ingakale kuti
 “tikadalambila mmwemo, ingakale Mkate ingakale
 “vino ya Sakrament ivo vilandilidwa mmwemo pa
 “tupi ingakale Nyama ni Mwazi wa Kristo mwene
 “wake umo udabadwila pa jiko lino, nukalapo chifa
 “cha Tupi. Chifuko Mkate wa Sakrament ni vino
 “vilipo chikalile pa untu wao wene wene wa kubadwa
 “kwao, ndipo sivikadalambilidwa; (pakuti kuchita
 “ichi kukadakala kulambila chintu chopangidwa
 “ndicho chintu cha kwanyozecha wa Kristo wonche wa

“mvano;) ni sonincho Tupi ni Mwazi wa Mpulumuchi
 “watu Kristo pa makalidwe yao ya kubadwa vilipo
 “Kumwamba, si pano; pakuti ichucha vintu va
 “zene va Tupi la Kristo, lene kakalidwe kake ka
 “kubadwa, kukalapo pa nyengo imoji pa malo yena
 “yena posali pa malo pamoji poka.”

KATUMIKIDWE KA

KWABATIZA PA BWALO WANA WA KANDA

KUCHITIKA MCHURCH.

¶ *Kamu wakadaombeledwa, kuti yakomela kupunda knti Ubatizo sukadachitika ikawe pa Siku za Ambuye, ndi Siku zoyera zina zina, yapo kamu wapunda wosonkana; dala kuti Gulu la Church ilo likalapo walangize umboni kuti yawo wabatizwarwo chapano yapa walandilidwa pa kawelengedwe ka Church la Kristo; sonincho pakuti pa Ubatizo wa ma kanda muntu ali yenche akalapo akumbuchidwe umo anajivumbulila mwene pa Ubatizo wake pachogolo pa Mlungu. Kwa chifuko ichi ncho yolana kuti Ubatizo uchitike pa mau yoveka ndi wantu. Nampo, (ngati yosakozeka chimwecho,) wana wakoza kubatizwa pa siku lili lonche.*

¶ *Penyani, kwa kali konche kakamuna ka kubatizwa ajikalapo achatate wa Ubatizo wawili, ndi amai wa pa Ubatizo mmoji; ndi kwa kali konche kakakazi achamai wa pa Ubatizo wawili ndi atate wa pa Ubatizo mmoji.*

¶ *Yapo wana wafuna kubatizwa, Wobala wake wajiimilila Wosungila Sala za ujulo wake ingakale umawa wake akali sanayambe Sala za Umawa. Ndipo likataje Wosungila ndi wzakazi ndi yawa ali pamoji ndi wana wakanda, sajijiikilatu pena chapano apa Somo*

lotela pa Sala za Umawa, pena chapano apa linata Somo lotela pa Sala za Ujulo, umo Wosungila kwa njelu yake salangizile. Ndipo Wosungila akaandikila Font (chapano yakazazidwa ni maji yoyera) naimapo ajinena.

Mwana uyu wabatizwa, kapena akali?

¶ *Wakayanka, Akali: ndipo Kasis ajiyenda mchogolo ndi mau yachatilamo.*

Wokondedwa nditu, pakuti wana wa adam wonche watengedwa mmimba ndi wabadwa mzambi; ndi kuti Mpulumuchi watu Kristo anena, Sakoza namba muntu kuloa mu ufumu wa Mlungu, akapanda kubadwancho ndi kubadigwa kwa chapano kwa Maji ndi Mzimu woyela; Ndikupembezani kumtanila Mlungu Atate, mkati mwa Ambuyatu Yesu Kristo, kuti kwa lisungu lake lokoma pa mtima amninke *mwana uyu* icho wosakoza kuchipata kuchokela kubadwa *kwake*; kuti abatizwe ndi Maji ndi Mzimu Woyela, ndi alandilidwe mChurch lake Kristo Loyela, ndi achitike *chiwalo chene* umoyo mmwemo.

¶ *Ndipo Kasisi ajinena,*

Tipempe.

Mlungu mwene mpavu zonche, wa vyaka vosatela, kwa lisungu lanu lalikulu mdampulumucha Noah ndi wa pa nyumba yake pa chombo angataike mmaji; sonincho mdawachogozo chikulupilile wana wa Israel kamu lanu pa Nyanja Yofuila, kuchikomela mmwemo chitunjitunji cha Ubatizo wanu woyela; sonincho kwa Ubatizo wake Yesu Kristo, Mwana wanu wokondedwa, mmchinji Yordan, mdayaika pa yoka maji kwa kuchukilatu zambi kuseli; Tikupembezani chifuko cha malisungu yanu yosali ni malile, mpenyele ni lisungu *Mwana uyu*, Umsambiche ndi kumyelecha ndi Mzimu Woyela; kuti *ije*,

nakapulumuchidwa pa kukwia kwanu, alandilidwe mchombo cha Church lake Kristo; *naye* akakala wolimba pa mvano, wosekelela pa chikulupi, wokazikika pa chikondano, apite bwino pa mafunde ya jiko lino lene matata, afikile potela jiko la kulama kwa vyaka, ndi kumweko kukala ni ufumu pamoji namwe kwa vyaka vosatela; kwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

Mlungu Mwene mpavu zonche, mwene umoyo wosalala, wakutangatila wonche wokusowa, wakuimilila wonche wakukutawilani Imwe mwapokole, kulama kwa yawa wavomelawo, ndi kuzyuka kwa yawa wata kufa; Tikutanilani, chifuko cha *kanda uyu*, kuti iye akajela Ubatizo wanu woyela, alandile kulekela zambi kwa kubadwancho kwa mzimu. Mmlandile, Ambuye, uno madachitila chilanga kwa Mwana wanu wokondedwa viwi, naati, Pempani, simpate; funani, simpeze; gundani, sichichekulidwe kwa inu: Chimwechi chapano mtininke ife wakupempa: tipeze ife wakufuna funa; mtichekulile komo kwa ife wakugunda: dala *kanda uyu* apate mwawi uja wa vyaka wa kusambicha kwanu kwa kumwamba, ndi afikile ufumu wanu wa vyaka uja mdalanga, kwa Kristo Ambuyatu. *Amen.*

¶ *Ndipo kamu wajiima, ndi Kasisi sajina,*

Velani mau ya Evangel, yalembedwa ndi Woyela Marko, pa Chapter kumi, pa verse kumi na tatu.

Wadamtengela Kristo wana wang'ono, dala awakavye; ndipo wanafunzi wake wadawanyindila yawa wakuwatenga. Nampo yapo Yesu adazindikila, anapweteka mtima, niawanenela, Tilekeni tikanda kuja kwanga, msawachekeleza pakuti wa mtundu uu ni ufumu wa Mlungu. Zene ndikunenelani, ali yenche uyo wasalandila ufumu wa Mlungu ngati mwana wa kanda, sangaloemo. Ndipo adawapakata, adawapacha mwawi, ndawatila manja.

¶ *Akate kuwelenga Evangel, Wotumikila Mlungu ajichisa papang'ono chimwechi pa mau ya Evangel.*

Wokondedwa, pa Evangel ii mwavela mau ya Mpulumuchi watu Kristo, kuti adatauka wana watengedwe kwake: uno adawanyindila yawa wakadawachekeleza wangamjere: umo achisila wonche kukuchata kopanda kulakwa kwao. Mzi-ndikila kwa kulangiza pa danga ni nchito yake umo adajiwichila kukonda kwake kwa iwo; pakuti adawakumbatila mmanja mwake, nawatila manja, ndi kuwapacha mwawi. Chifuko ichi msamakaikila, nampo mvomere nditu, kuti chimwechi salandile chikondele *kanda uyu* ali pano; kuti samkumbatile mmanja mwa lisungu lake, kuti samninke mwawi uja wa umoyo wa vyaka, samninke mbua ya ufumu wake wosatela. Chifuko chake ife tavomerechedwa mmwemo pa kukonda kwake Atate watu wa kumwamba, pa *kanda uyu*, umo adatibukichila kwa Mwana wake Yesu Kristo: ndi wopanda kukaikila kuti alola bwino nchito yatu ii ya kukonda yapo tikamtengela *kanda uyu* mpaka Ubatizo wake Woyela; Timyamike iye kwa mvano chipembezele, ndi tinene,

Mlungu mwene mpavu zonche, wa vyaka vosatela, Atate wa kumwamba, tikuyamikani kwa kujichicha pakuti mwalola kutitana tijiwe neema yanu, ndi tikuvomeleni Imwe; Mtionjezele kujiwa kuja, mtilimbiche pa mvano uu siku zonche. Mmpache *mwana uyu* Mzimu wanu Woyela abadwencho, ndi achitike wakuloa chokolo cha upulumuchi wa vyaka: kwa Ambuyatu Yesu Kristo, Uyu alama ni kukala mfumu pamoji ndi Imwe ndi Mzimu Woyela chapano ndi kwa vyaka. *Amen.*

¶ *Ndipo Kasisi ajiwanenela achatate ndi achamaye wa pa ubatizo aya.*

Wokondedwa, mwatenga *mwana uyu* kuno abatizwe, mwapampa kuti Ambuyatu Yesu Kristo

alole kumlandila, kummasulila zambi zake, kumyerecha ndi Mzimu Woyela, kumninka ufumu wa kumwamba, ndi kulama kwa vyaka. Sonincho mwavela kuti Ambuyatu Yesu Kristo adalanga pa Evangel yake kuninka aya yonche mwayapempa: chilanga icho chamaka Iye sachisunge ni kuchimaliza chivomelele. Chifuko chake kuyankila chilanga ichi adachita Kristo, ayeneledwa *mwana uyu* kuchita chilanga chakuvomeleka, *iye mwene* kwa inu wakukala malilinda pa *iye* (mpaka yapo sakule kujisenchela *mwene wake*) kuti samkane diabololo ndi nchito zake zonche, ndi savomere chivomelele mau loyela la Mlungu, ndi sasunge ndi kuvecha matauko yake.

Mmwemo ndifunchicha,

Kodi iwe pa jina la mwana uyu, umkana diabololo ndi nchito zake zonche, vinyao va chaje ndi kukuzika kwa chaje kwa jiko, pamoji ndi makumbilo yake yonche ya kaso, ndi kukumbila kwake kuipa nyama, mpaka simfuna kuyachata ingakale kutengedwa nayo?

Yanko. Ndiyakana yonche.

Kodi umvomela Mlungu Atate Mwene mpavu zonche, Wopanga Kumwamba ndi jiko?

Ndi Yesu Kristo Mwana wake wobadwa yeka Ambuye watu? Ndi kuti adatengedwa mimba ndi Mzimu Woyela; wobadwa ndi Maryamu Virgin; ndi kuti adasauchidwa pa nyengo za Pontio Pilato, wotalamichidwa pa msalaba, wakufa, woikidwa pa manda: kuti adachika pa malo pa mizimu, ni sonincho siku la katatu akazyuka pa wakufa; kuti adakwela Kumwamba, ndi akala panchi pa janja la kwene la Mlungu Atate mwene mpavu zonche; ndi kuchoka kumweko saajencho pomalizika vyaka, awalamule wakulama ndi wakufa?

Kodi umvomela Mzimu Woyela; Church Loyela ndi Katoliko; Kusanganizana kwa Woyela; Kulekedwa zambi; Kuzyuka kwa tupi; ndi kulama kwa vyaka pambuyo pa kufa?

Yanko. Aya yonche ndivomela, wasakaikila.

Wotumikila Mlungu.

Ufuna kubatizwa pa mvano uu?

Yanko. Ndimu ndifunila.

Wotumikila Mlungu.

Ufuna kuyasunga ndi kuvecha umo afunila Mlungu moyela ndi matauko yake, ndi kuyenda yenda mmwemo masiku yonche ya umoyo wako?

Yanko. Ndifuna.

¶ *Wotumikila Mlungu ajinena,*

Ee Mlungu mwene lisungu, mlole kuti Adam wa kale pa *mwana uyu* chimwechi aikidwe mmanda, dala azyuchidwe muntu wa chapano mkati *mwake*. Amen.

Mlole makumbilo yonche ya nyama yafe mkati *mwake*, ndipo vintu vonche va Mzimu vilame ndi kukula mkati *mwake*. Amen.

Mlole akala ndi mpavu ndi nkongono kulaka, ndi kumgiila diabololo, ndi jiko, ndi nyama. Amen.

Mlole kuti ali yenche uyo aikidwa pa yeka kwanu kwa nchito yatu ii ya kutumikila avekedwe ncho ndi mpavu za chimuna za kumwamba, ndi alandile nkokolo ya vyaka, kwa lisungu lanu, Ee Ambuye Mlungu woyelekedwa, Yawa alama ndi kuyaongola yonche, chikalile vyaka. Amen.

Mlungu Mwene mpavu zonche, ndi wene umoyo wa vyaka, Mwana wanu wokondedwa viwi Yesu Kristo, chifuko cha kutilekelela zambi zatu, adamwaza pa ntiti yake yene mtengo nditu maji ndi mwazi; ndi adawatauka wanafunzi wao, wapite ndi kuwayeluza mafuko yonche, ndi kwabatiza Pa Jina la Atate, ndi la Mwana, ndi la Mzimu Woyela: Pennyani, tikupembezeni, mapembezo ya Gulu la Church

lanu; Myaike pa yoka maji aya kuchukilatu zambi kuseli: Mlole kuti *mwana uyu* wakubatzwa mmwemo chapano, alandile ndi kujala ndi neema yanu, akaliletu pa kawerengedwe kao wana wanu wakuvomela ndi wosankidwa: kwa Yesu Kristo Ambuyatu. Amen.

¶ *Ndipo Kasisi ajimtenga mwana mmanja mwake, ndi ajiwanenela achatate ndi achamaye wa pa ubatizo,*

Chulani jina lake mwana uyu.

¶ *Ndipo akalichula jina lake kuwachata iwo, (ngati wakamjiwichicha kuti Mwana akoza bwino,) sajimbiza bwino bwino mMaji ndi kunena.*

N. Ndikubatiza iwe Pa Jina la Atate, ndi la Mwana, ndi la Mzimu Woyela. Amen.

¶ *Nampo ngati wakajiwichicha kuti mwana ali wolenda, siiyenele kumpungulila Maji, ndi kuyanena mau yochulidwa pamwamba,*

N. Ndikubatiza iwe Pa Jina la Atate, ndi la Mwana, ndi la Mzimu Woyela. Amen.

¶ *Ndipo Kasisi sajina,*

Timlandila mwana uyu pa Gulu la zowesa zake Kristo, ndi *timtila chizindikilo cha Msalaba, kulangiza kuti pambuyo pake sakadaona nchoni kuvomela pa danga mvano wa Kristo womangidwa pa msalaba, ndi panchi pa bendera lake kumenyana chimuna ndi zambi, ndi jiko, ndi diabololo; ndi kukalilatu asikari wakuvomeleka wa Kristo ndi wopotela wake mpaka potera umoyo wake. Amen.

* Pano Kasisi
sachite chizi-
ndikilo cha
Msalaba pa
mpumi yake
mwana.

¶ *Ndipo Kasisi sajina,*

Pakuona chapano, abale wokondedwa viwi, Mwana uyu wabadwa ncho ndi walunjidwa chiwalo mtupi la

Church lake Kristo, timyamike Mlungu mwene mpavu zonche chifuko cha mau aya yokoma: ndipo kwa mtima umoji timpempele Iye kuti *Mwana uyu* akale ni makalidwe ya umoyo *wake* uchalawo umo anayambila pano.

¶ *Ndipo sajinena, wonche chigwadile;*

Atate watu, wa Kumwamba, Jina lako liyelechedwe. Ufumu wako uje. Vija ufuna vichitidwe, mjiko ngati Kumwamba. Utipache lelo chakudya chatu cha siku. Ndi utilekele mangawa yatu, ngati ife tiwalekela wa mangawa watu. Ndi usatitengela poyesedwa; Nampo utipulumuche pa voipa. Amen.

¶ *Ndipo Kasisi sajinena,*

Tikuyamikani pa mtima, Atate wene lisungu lakupunda, pakuti mwakonda kumbala ncho *Kanda uyu* ndi Mzimu Wanu Woyela, ndi kuti mwalola kumlandila ngati *Mwana* wanu mawene kwa kusan-kula, ndi kumlovywa mtupi mwa Church lanu loyela. Ndi tikupembezani kwa kujichicha kumninka *uyu*, yapo wafera zambi, ndi kulamila kuchita malinga, ndi waikidwa mmanda pamoji naye Kristo pa kufa kwake, atalamiche pa msalaba muntu wa kale, ndi aonangiletu tupi lonche la zambi: sonincho pakuti wachitidwa *mwene* mbua pa kufa kwake *Mwana* wanu, apatencho mbua pa kuzyuka kwake; ndipo pomalizika pamoji ndi yawo wachala wa mpingo wa Church lanu loyela, akale wakuloa chokolo ufumu wanu wa vyaka; kwa Kristo Ambuyatu. Amen.

¶ *Ndipo, wonche chiimile, Kasisi ajiwanenela achata-tate ndi achamaye wa pa Ubatizo mau aya yakuchisa yachatayo.*

Pakuti *Mwana uyu* wachita chilanga kwa inu mukala malilinda yake kumkana diabololo, ndi nchito zake zonche, kumvomela Mlungu, ndi kumpotela; mkadakumbukila kuti ni mbua yanu ni nchito zanu

zoyeneledwa kupenyela kuti *Kanda uyu* ayeluzidwe, yapo sadakoze kujiyeruza, kulumbila kwanji kwa-kukulu, ni kulanga ni kuvumbula uku adakuchita apa kwa anganya inu. Ndi dala apunde kujiwa vintu ivi, mkadamtanila kuvela Sermons; ndi maka maka simkonje kuti ajiyeluze Mvano, Sala la Ambuye, ndi Matauko Kumi, pa mau yoveka ndi wantu, ndi mau yena yonche mKristo akadayajiwa ndi kuvomela kwa kusangalalicha mzimu wake; sonincho dala *Mwana uyu* aleledwe bwino kukala ndi makalidwe ya kumuopa Mlungu ndi kumchata Kristo; ndi kukumbukila siku zonche kuti Ubatizo watilangiza umo tinajivumbulila; ndiko kuchata mlingo wake Mpulumuchi watu Kristo, ndi kuchitika wofwanana naye; kuti umo anafela iye ndi kuzyuka pa wakufa chifuko cha ife, chimwechi ife, tabatizwa, tikadafela zambi, ndi kuzyukilancha kuchita malinga; wosapuma kufecha ivo tikumbila voipa ndi voola, ndikuyenda mhogolo siku ndi siku pa ubwino wa chimuna wonche ndi kumuopa Mlungu.

¶ *Ndipo ajionjezelancho ndi kunena,*

Mwayeneledwa kupenya bwino kuti *mwana uyu* atengedwe kwa Askof, atilidwe manja naye, akakozaje kunena Mvano, Sala la Ambuye, ndi Matauko kumi, pa mau ya wantu, sonincho akayeruzidwa mau ena ena ya Katekisimo ya Church aya yabukuchidwa kwa chifuko ichi.

¶ *Ni mau yakujiwika kuchokela Mau lake Mlungu, kuti wana wa kanda wobatizwa, wakafa akali sana-chite zambi za kujichitila wene wapulumuchidwa popanda kukwika.*

¶ *Kuchocha mau la kaiko kwa chisimo chakutika chizindikilo cha msalaba pa ubatizo; kutumika kwake kwa zene, ndi chifuko chake chiloledwa wakoza kuona pa Canon XXX, yobukichidwa poyamba pa chaka cha MDCIV.*

KATUMIKIDWE KA

KWABATIZA KUSELI WANA

MNYUMBA.

¶ *Wosungila wa Paroikia ili yonche kawili kawili wajiombebeza kamu, kuti ubatizo wa wana wao usache-dwecha kupunda pa Sunday la kuyamba atimaka la kawili pambuyo pa kubadwa kwao, kapena Siku loyela lina pakati pake, ikawe pa ndande yeikulu ndi yene mate, nayo yakulolelwa ndi Wosungila.*

¶ *Sonincho wakadawanza pachogolo kuti popanda ndande yeikulu yochichizidwa sakadafuna wana wao kubatizwa kwao pa nyumba zao. Nampo yapo sakachichizidwe chifuko cha ndande kuchita chimwechi, ndipo ubatizo siuchitidwe chimwechi :*

¶ *Poyamba Wotumikila Mlungu pa Paroikia (ngati palijepo, Wotumikila Mlungu wotaukidwa ndi bwalo ali yenche uyo wakakozza kumpata) ajimtanila Mlungu, pamoji ndi yawo wakalapo ndi ajinena Sala la Ambuye ndi mapempelo pa chidule yena yena yalangizidwa kunenedwa pachogolo pa chifa cha Ubatizo pa bwalo, kwa mlingo wa nyengo ndi chija chakuchunguzilaje. Ndipo mmoji wa yawo wakalapo akalichule jina lake mwana, Wotumikila Mlungu ajimpungubila maji, kuyanena mau aya ;*

N. Ndikubatiza iwe Pa Jina la Atate, ndi la Mwana, ndi la Mzimu Woyela. Amen.

¶ *Ndipo, wonche chigwadile, Wotumikila Mlungu ajimyamika Mlungu, ndi kunena,*

Tikuyamikani pa mtima, Atate mwene lisungu lakupunda, pakuti mwakonda kumbala ncho *Kanda uyu* ndi Mzimu Wanu Woyela, kumlandila ngati *Mwana* wanu mawene kwa kusankula, ndi kumlo-vya mtupi mwa Church lanu loyela. Ndi tikupe-mbezani kwa kujichicha kulola kuti umo chapano wachitidwa mwene mbua pa kufa kwake Mwana wanu, chimwechi ncho apate mbua pa kuzyuka kwake ; ni pomalizika, pamoji ndi wonche wachalawo wa Woyela wanu, aloe chokolo ufumu wanu wa vyaka ; kwa mmweyo Mwana wanu Yesu Kristo Ambuyatu. Amen.

¶ *Ndi asakaikila iwo, kuti mwana wobatizwa chimwechi, wabatizwa umo motaukidwila ndi bwalo ndi moyenela, ndi sakadabatizwancho. Nampo ngati mwana uyu wabatizwa chimwechi akalama pambuyo pake, yakomela kuti atengedwe kuloa m' Church, dala ngati Wotumikila Mlungu wa Paroikia limwelo adabatiza mwene, awajiwichiche Gulu la Church kuti chifa cha zene cha Ubatizo chachitidwa ndi iye pachogolo kuseli mnyumba : Ikakala chimwechiya ajinena chimwechi,*

Ndikujiwichehiani, kuti kwa mlingo wa nchito yako yene yalembedwelatu, pa nyengo yakuti ndi pa malo pakuti, pachogolo pa amboni wena wena nidambatiza Mwana uyu.

¶ *Nampo ngati adabatizwa ni Wotumikila Mlungu ali yenche mwana, ndipo Wotumikila Mlungu wa Paroikia limwelo yapa mwana adabadwa pena adabatizwa, sajifunchicha ndi kuyesela ngati uyu wabatizwa kwa mlingo wa matauko ya Church, pena yosali chimwechi. Ndipo ngati yawa wakuntenga Mwana ali yenche ku Church wakayanka kuti Mwana mmweyo wabatizwa, ndipo Wotumikila Mlungu sajiwafunchicha yena yena, ni kuti,*

Mwana uyu adabatizwa ndi yani ?

Yani adalipo yapo mwana uyu adabatizwa ?

Pakuti kapena mau yena yena aya siyangasiidwe pa Sakrament ii yakoza kusiidwa chiponyeponye, kwa manta pena kwa kuyanguka, pa nyengo za kufinikizidwa ngati izo; chifuko ichi ndikufunchichani kupunda,

Ndi chintu chene chanji Mwana uyu adabatizwa?

Ndi mau yanji Mwana uyu adabatizwa?

¶ *Ndi ngati Wotumikila Mlungu akazindikila kwa mayanku yao wamtengawo Mwana, kuti mau yonche yadachitika umo yafunidwila; ndipo sangambatizencho Mwana, nampo ajimlandila ngati mmoji wa zowesa za wa-Kristo wa zene, naye ajinena chimwechi,*

Ndikujiwichichani, kuti pa nkani ii yachitidwa yonche bwino kwa kakonjedwe koyeneledwa pa kumbatiza Mwana uyu: uyu wobadwa pa makalidwe ya zambi ya pa chitulo ndi mkukwia kwake Mlungu, chapano nampo, kwa kusamba kwake Kubadwancho mUbatizo, walandilidwa mmpingo mwa wana wake Mlungu, ndi wakuloa chokolo kulama kwa vyaka: pakuti Ambuyatu Yesu Kristo wosamana makanda ya mtundu uu neema ndi lisungu lake, nampo kwa kukonda nditu awatana kuja kwake, umo Evangel ija yoyela itilangizila umboni kutitontoza kwa mau aya.

W. Mark. x. 13.

Wadamtengela Kristo wana wang'ono, dala awakavye; ndipo wanafunzi wake wadawanyindila yawa wakuwatenga. Nampo yapo Yesu adazindikila, anapweteka mtima, niawanenela, Walekeni wakanda kuja kwanga, msawachekeleza; pakuti wa mtundu uu ni ufumu wa Mlungu. Zene ndikunenelani, ali yenche uyo wasalandila ufumu wa Mlungu ngati mwana wa kanda, sangaloemo. Ndipo adawapakata, adawapacha mwawi, ndawatila manja.

¶ *Akate kuwelenga Evangel, Wotumikila Mlungu ajichisa papang'ono chimwechi pa mau ya Evangel.*

Wokondedwa, pa Evangel ii muvela mau ya Mpu-lumuchi watu Kristo, kuti adatauka wana watenge-dwe kwake; umo adawanyindila yawa wakadawache-keleza wamgamjere; umo achisila wonche kukuchata kopanda kulakwa kwao. Mzindikila kwa kulangiza pa danga ni nchito yake umo adajiwichila kukonda kwake kwa iwo; pakuti adawakumbatila mmanja mwake, adawatila manja, ndi adawapacha mwawi. Chifuko ichi msamakaikila, nampo mvomere nditu, kuti chimwechi adalandila chikondele *Kanda uyu* ali pano; kuti wamkumbatila mmanja mwa lisungu lake ndi (umo adalangila m*Mau lake* loyela,) kuti samninke mwawi uja wa kulama kwa vyaka, ndi samninke mbua ya ufumu wake wosatela. Chifuko chake, ife tavomerechedwa mmwemo pa kukonda kwake Atate watu wa kumwamba, pa *Kanda uyu*, umo adatibukichila kwa Mwana wake Yesu Kristo: timyamike iye kwa mvano ndi chipembezele, ndi tijinena Sala ilo Ambuye mwene anatiyeluza:

Atate watu, wa Kumwamba, Jina lako liyelechedwe. Ufumu wako uje. Vija ufuna vichitidwe, mjiko ngati Kumwamba. Utipache lelo chakudya chatu cha siku. Ndi utilekele mangawa yatu, ngati ife tiwalekela wa mangawa watu. Ndi usatitengela poyesedwa; Nampo utipulumuche pa voipa. Amen.

Mlungu mwene mpavu zonche, wa vyaka vosatela, Atate wa Kumwamba, tikuyamikani kwa kujichicha pakuti mwalola kutitana tijiwe neema yanu, ndi tikuvomeleni Imwe; Mtionjezele kujiwa kuja, mtilimbiche pa mvano uu siku zonche. Mmpache *Kanda uyu* Mzimu wanu Woyela, kuti iye, akabadwancho, ndi akachitidwa wakuloa chokolo cha upulumuchi wa vyaka, kwa Ambuyatu Yesu Kristo, akale chikalile *kapolo* wanu, ndi apate chilanga chanu; kwa Mmweyo Yesu Kristo Ambuyatu Mwana wako, Uyu alama ni kukala mfumu pamoji ndi Imwe ndi Mzimu Woyela chapano ndi kwa vyaka. Amen.

¶ *Ndipo Kasis ajifunchicha Jina lake Mwana; ndipo akalichula Achatate ndi Achamaye wa pa Ubatizo, Wotumikila Mlungu ajinena,*

Kodi iwe pa jina la Mwana uyu, umkana diaboloni ndi nchito zake zonche, vinyao va chaje ndi kukuzika kwa chaje kwa jiko, pamoji ndi makumbilo yake yonche ya kaso, ndi kukumbila kwake kuipa nyama, mpaka simfuna kuyachata ingakale kutengedwa nayo? *Yanko.* Ndiyakana yonche.

Wotumikila Mlungu.

Kodi umvomela Mlungu Atate Mwene mpavu zonche, Wopanga Kumwamba ndi jiko?

Ndi Yesu Kristo Mwana wake wobadwa yeka Ambuye watu? Ndi kuti adatengedwa mimba ndi Mzimu Woyela; wobadwa ndi Maryamu Virgin; ndi kuti adasauchidwa pa nyengo za Pontio Pilato, wotalamichidwa pa msalaba, wakufa, woikidwa pa manda; kuti adachika pa malo pa mizimu, ni sonincho siku la katatu adazyuka pa wakufa; kuti adakwela Kumwamba, ndi akala panchi pa janja la kwene la Mlungu Atate mwene mpavu zonche; ndi kuchoka kumweko saajencho pomalizika vyaka, awalamule wakulama ndi wakufa?

Kodi umvomela Mzimu Woyela; Church Loyela ndi Katoliko; Kusanganizana kwa Woyela; Kulekedwa zambi; Kuzyuka kwa tupi; ndi kulama kwa vyaka pambuyo pa kufa?

Yanko. Aya yonche ndivomela, wosakaikila.

Wotumikila Mlungu.

Ufuna kuyasunga ndi kuvecha umo afunila Mlungu moyela ndi matauko yake, ndi kuyendayenda mmwemo masiku yonche ya umoyo wako?

Yanko. Ndifuna.

¶ *Ndipo Kasis ajinena,*

Timlandila Mwana uyu pa Gulu la zowesa zake Kristo, *ndi timtila chizindikilo cha Msalaba, kulangiza kuti pambuyo pake sakadaona nchoni kuvomela pa danga mvano wa Kristo womangidwa pa msalaba, ndi panchi pa bendera lake kumenyana chimuna ndi zambi, ndi jiko, ndi diaboloni; ndi kukalilatu asikari wakuvomeleka wa Kristo ndi wopotela wake mpaka potera umoyo wake. Amen.

¶ *Ndipo Kasis ajinena,*

Pakuona chapano, abale wokondedwa viwi, Mwana uyu wabadwa ncho kwa Ubatizo ndi walunjidwa chiwalo mtupi mwa Church lake Kristo, timyamike Mlungu mwene mpavu zonche chifuko cha aya yokoma: ndi kwa mtima umoji timpempele Iye, kuti akale ni makalidwe ya umoyo wake uchalawo umonayambila pano.

¶ *Ndipo Kasis ajinena,*

Tikuyamikani nditu pa mtima, Atate wene lisungu lakupunda, pakuti mwakonda kumbala ncho Kanda uyu ndi Mzimu wanu woyela, kumlandila ngati Mwana wanu mawene kwa kusankula, ndi kumlovya mtupi mwa Church lanu loyela. Ndi tikupembeza kwa kujichicha kuninka, kuti iye yapo wafera zambi, ndi walama kuchita malinga, ndi waikidwa mmanda pamoji naye Kristo pa kufa kwake, atalamiche pa msalaba muntu wa kale, ndi aonangiletu tupi lonche la zambi: sonincho pakuti wachitidwa mwene mbua pa kufa kwake; ndipo pomalizika, pamoji ndi yawo wachala wa mpingo wa Church lanu loyela, akale wakuloa chokolo ufumu wanu wa vyaka; kwa Yesu Kristo Ambuyatu. Amen.

¶ *Ndipo, wonche chiimile, Wotumikila Mlungu sachise ndi mau aya kwa achatate ndi achamaye wa pa Ubatizo.*

Pakuti *Mwana uyu* wachita chilanga kwa inu mukala malilinda yake kumkana diabolo, ndi nechito zake zonche, kumvomela Mlungu, ndi kumpotela; mkadakumbukila kuti ni mbua yanu ni nechito zanu zoyeneledwa kupenyela kuti *Kanda uyu* ayeluzidwe, yapo sadakoze kujiyeruza, kulumbila kwanji kwakukulu, ni kulanga ni kuvumbula uku adakuchita kwa anganya inu. Ndi dala apunde kujiwa mau aya, mka-damtanila kuvela Sermons; ndi maka maka simkonje kuti ajiyeluze Myano, Sala la Ambuye, ndi Matauko Kumi, pa mau yoveka ndi wantu, ndi mau yena yonche mKristo akadayajiwa ndi kuvomela kwa kusangalalicha mzimu wake; sonincho dala *Mwana uyu* aleledwe bwino kukala ndi makalidwe ya kumuopa Mlungu ndi kumchata Kristo; ndi kukumbukila siku zonche kuti Ubatizo watilangiza umo tinajivumbulila; ndiko kuchata mlingo wake Mpulumuchi watu Kristo, ndi kuchitika wofwanana naye; kuti umo anafela iye ndi kuzyuka pa wakufa chifuko cha ife, chimwechi ife, tabatizwa, tikadafela zambi, ndi kuzyukilango kuchita malinga; wosapuma kufecha ivo tikumbila voipa ndi voila, ndi kuyenda mchogolo siku ndi siku pa ubwino wonche wa chimuna ndi kumuopa Mlungu.

¶ *Nampo ngati yawa wakumtenga Kanda ku Church wayanka mafuncho ya kasis ndi mau ya kukakila, mpaka yosoneka bwino kuti mwana adabatizwa ndi Maji, Pa Jina la Atate, ndi la Mwana, ndi la Mzimu Woyela, (ndizo mbua sizingasiidwe mUbatizo) ndipo kasis sambatize ndi chifa chija cholangizidwa pachogolo kwa kubatiza pa bwalo makanda; ikawe kuti pa kumbiza mwana mFont, sajikumika chifa ichi cha mau.*

Ngati ukali wosabatizwa, N. ndikubatiza iwe Pa Jina la Atate, ndi la Mwana, ndi la Mzimu Woyela. Amen.

KATUMIDWE KAKE

KWABATIZA WAKUKULA,

NDI WOKOZA KUYANKA WENE WAKE.

¶ *Yapo wakakalapo wantu, yawo wakula, wafuna kubatizwa, ndipo Wakuwabala kapena wena wene njeru asachedwa kumfotokozela Askof, kapena uyu amgwiliza nechito ii, atimaka siku saba pachogolo: dala wapenyela umo iyenela Examination yao, kuona ngati wayeluzidwa bwino pa Vakuyamba vake Religion ya wa Kristo; sonincho dala wachisidwe kujiikilatu ndi Mapempelo ndi Kujimana chakudya, walandile Sakrament ii yoyela.*

¶ *Ndi ngati wakaoneka woyenela, ndipo aчатate ndi achamai wa pa Ubatizo (wakata kusonkana wantu pa Siku la Ambuye pena Siku lina Loyela lidalangizidwa) wajikalilatu kuwaturucha pa Font chapano apa likata Somo la kawili, pa Mapempelo yangakale ya umawa yangakale ya Ujulo, umo Wosungila kwa njeru zake saganizile iyenela.*

¶ *Ndi kuima pamwepo Kasis ajifuncha, kodi ali yenche woturuchidwa pano, wabatizwa kapena akali: Ngati akayanka, Akali; Kasis ajinena chimwechi,*

Wokondedwa nditu, pakuti wantu wonche wategedwa mmimba ndi wabadwa mzambi, (sonincho icho ibala nyama ni nyama yoka) ndi yawa wakukala mnyama sakoza kumkondwecha Mlungu, nampo ali ni umoyo wao mzambi, ndi wachita zambi zakujichitila wene za nkani: ndi kuti Mpulumuchi watu Kristo

akuti, Sakoza namba muntu kuloa mufumu wa Mlungu, akapanda kubadwancho, ndi kubadigwa wa chapano kwa Maji ndi kwa Mzimu Woyela: mmwemo ndiku-pembezani kumtani Mlungu Atate, mkati mwa Ambuyatu Yesu Kristo, kuti kwa lisungu lake lokoma pa mtima sawapache *achinawene awa* icho wosakoza kupata kuchokela kubadwa kwao; kuti wabatizwe ndi Maji ndi Mzimu Woyela, ndi walandilidwe mChurch lake loyela Kristo, ndi wachitike *viwalo vene* umoyo mmwemo.

¶ *Ndipo Kasis sajineneno.*

Tipempe.

(¶ *Ndi apa wonche wa Gulu la Church wajigwada.*)

Mlungu mwene mpavu zonche, wa vyaka vosatela, kwa lisungu lanu lalikulu mdampulumucha Noah ndi wa pa nyumba yake pa chombo angataike mmaji; sonincho mdawachogozza chikulupilile wana wa Israel kamu lanu pa Nyanja Yofuila, kuchikomela mmwemo chitunjitunji cha Ubatizo wanu woyela; sonincho kwa Ubatizo wake Yesu Kristo, Mwanu wanu wokondedwa, mmchinje Yordan, mdayaika pa yoka element ya maji kwa kuchukilatu zambi kuseli; Tikupembезani chifuko cha malisungu yanu yosali ni malile, mpenyele ni lisungu *yawa wopotela* wanu; Mwasambiche ndi kuwayelecha ndi Mzimu Woyela; kuti *iwo*, wakapululumuchidwa pa kukwia kwanu, walandilidwe mchombo cha Church lake Kristo; *nawo* waka-kala wolimba pa mvano, wosekelela pa chikulupi, wokazikika pa chikondano, wapite bwino pa mafunde ya jiko lino lene matata, wafikile potela jiko la kulama kwa vyaka, ndi kumweko kukala ni ufumu pamoji namwe kwa vyaka vosatela; kwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

Mlungu Mwene mpavu zonche, mwene umoyo wosalala, wakutangatila wonche wakusowa, wakui

milila wonche wakukutawilani Imwe mwapokole, kulama kwa yawa wavomelawo, ndi kuzyuka kwa yawa wata kufa; Tikutanilani, chifuko cha *achinawene yawa*, kuti *iwo* wakajela Ubatizo wanu woyela, walandile kulekela zambi kwa kubadwancho kwa mzimu. Mwalandile, Ambuye, umo mdachitila chilanga kwa Mwana wanu wokondedwa viwi, kuti, Pempani, sim-pate; funani, simpeze; gundani, sichichekulidwe kwa inu: Chimwechi chapano mtininke ife wakupe-mpa; tipeze ife wakufunafuna; mtichekulile komo kwa ife wakugunda; dala *achinawene yawa* wapate mwawi uja wa vyaka wa kusambicha kwanu kwa kumwamba, ndi wafikile ufumu wanu wa vyaka uja mdalanga kwa Kristo Ambuyatu. *Amen.*

¶ *Ndipo wantu wajiima, ndi Kasis sajinenena,*

Velani mau ya Evangel ayo yalembedwa ndi *Yohana Woyela*, pa Chapter la katatu, poyambila verse ya kuyamba.

Adalipo muntu wa aFarisayo jina lake Nikodemo, mbili wa waYehudi. Mmweyo adamjela Yesu usiku, ndi kumnenela, Rabbi, tijiwa kuti mwalimu uli kuchokela pa Mlungu; pakuti na muntu sakoze kuchita vizindikilo ivi uchita Iwe, ikawe Mlungu akakala naye. Yesu adayanka ndi adati kwa iye, Zene, zene, ndikunenelani, Muntu akapanda kubadwancho, sakoza kuona ufumu wa Mlungu. Nikodemo amnenela, Akoza bwanji muntu kubadwa naye woku-ta? wakoza kuloancho mmimba mwa amake, ndi kubadwa? Yesu adayanka, Zene, zene ndikunenelani, muntu akapanda kubadwa kwa maji ndi kwa Mzimu, sakoza kuloa mufumu wa Mlungu. Icho ibala nyama ni nyama yoka; ndi icho ubala Mzimu ni mzimu. Usamazizwa pakuti nidati kwa iwe, Inu muyeneledwa kubadwancho. Mpepo iputa uko ifunako ndi ukuva pokoso lake; sujiwa nampo uko ichokako, ingakale uko ipitako: chimwechi ni muntu ali yenche wobadwa wa pa Mzimu.

¶ *Pambuyo pake ajinena Mau aya yakuchisa yachatayo.*

Wokondedwa, mwavela pa Evangel ii mau yene yene ya Mpulumuchi watu Kristo, kuti muntu akapanda kubadwa kwa maji ndi kwa Mzimu, sakoza kuloa mufumu wa Mlungu. Mmwemo mkoza kuzindikila umo siingasiidwe na pang'ono Sakrament ii, yapo ikakozeka. Chimwechija, chapano apa yapo adafuna kukwela Kumwamba, (umo tisomela pa chapter lakutela la Evangel la Woyela Marko) adauka wanafunzi wao, niati, Pitani ulendo mmaiko yonche, myeneze evangel kwa chili chonche chopangidwa. Uyo avomerayo ndi kubatizwa sapulumuchidwe; nampo uyo wosavomera, salamulidwe. Aya yatilangizilancha umo tijipatila chipatapata chachikulu mmwemo. Chifuko chake Petro Woyela Apostolo, yapo pa kuyeneza Evangel poyamba paja wanyinji wadalasidwa mmitima, ni adammenela iye ndi Apostolo anjake, Wamuna, abale, tichitenji ife? adayanka niati kwa iwo, Lapani, ndi kubatizwa, ali yenche wa inu kwa kulekela zambi, ndi simlandile mtulo wa Mzimu Woyela. Pakuti chilanga chili kwa inu ndi wana wanu, ndi wonche yawo wali papatari, yetu yawa Ambuye Mlungu watu sadawatane. Adawachisa ndi mau yanyinji yena, niati, Mjipulumuche kuchoka pa chibadwa ichi cha mpulipuli. Pakuti (ngati Apostolo mmweyo atila umboni pa malo pena ncho) Ubatizo wene chapano utipulumucha, (si kutaya lichilo la nyama, nampo yanko la pa bwalo la mtima wabwino pachogolo pa Mlungu,) kwa kuzyuka kwake Yesu Kristo. Chifuko chake msakaikila, nampo mvomere nditu, kuti salandile chilolele *achinawene awa* wali pano, yawo walapawo zene ndi kumjela kwa mvano: kuti sawaninke kulekela zambi zao, ndi kuwapacha Mzimu Woyela; kuti sawapache mwawi uja wa kulama kwa vyaka, ndi kuwachita wene mbua pa ufumu wao wa vyaka.

Mmwemo ife tavomerechedwa pa kukonda kwake Atate watu wa Kumwamba kwa *achinawene awa*, umo adatibukichila kwa Mwana wake Yesu Kristo, timyamike Iye ndi kuvomela chipembezele, ni tijinena,

Mlungu Mwene mpavu zonche, wa vyaka vosatela, Atate wa Kumwamba, tikuyamikani kwa kujichicha, pakuti mwalola kutitana tijiwe neema yanu, ndi tikuvomeleni Imwe: Mtionjezele kujiwa kuja, mtilimbiche pa mvano uu siku zonche. Mpache *achinawene* Mzimu wanu Woyela kuti *iwo* wakabadwencho, ndi wachitidwe wene mbua pa upulumuchi wa vyaka: kwa Ambuyatu Yesu Kristo, Uyu alama ndi kulamula pamoji ndi Imwe ndi Mzimu Woyela, chapano ndi kwa vyaka. *Amen.*

¶ *Ndipo kasis ajinena nawo achinawene wafuna kubatizwa chimwechi:*

Wokondedwa viwi, mwafika kuno nimufuna kulandila Ubatizo woyera, mwavela umo Gulu la Church wapempela kuti Ambuyatu Yesu Kristo alole kukulandilani ndi kukupachani mwawi, kukumasulilani zambi zanu, kukupachani ufumu wa Kumwamba, ndi kulama kwa vyaka. Mwavelancho kuti walanga Ambuyatu Yesu Kristo mMau lake loyela kupacha mau aya yonche tayapempa; chilanga icho cha maka Iye sachisunge ndi kuchimaliza chivomelele.

Mmwemo kuyankila chilanga icho wachita Kristo, cha maka *inu* ncho simngasie kuchita chilanga chakuvomeleka pachogolo pa yawa Amboni wanu ndi gulu la Church ili la mpumpu, kuti simkane diabololo ndi nchito zake zonche, ndi simvomere chivomelele Mau lake loyela Mlungu, ndi simsunge ndi kuvecha matauko yake.

¶ *Ndipo kasis sawafunchiche ali yenche wa achinawene yawo wafuna kubatiza pa yeka mafuncho aya yakuchatayo:*

Funcho.

Kodi imwe mumkana diabololo ndi nchito zake zonche, vinyao va chaje ndi kukuzika kwa chaje kwa jiko, pamoji ndi makumbilo yake yonche ya kaso, ndi kukumbila kwake kuipa nyama, mpaka simfuna kuyachata, ingakale kutengedwa nayo?

Yanko. Ndiyakana yonche.

Funcho.

Kodi umvomela Mlungu Atate Mwene mpavu zonche, Wopanga Kumwamba ndi jiko?

Ndi Yesu Kristo Mwana wake wobadwa yeka Ambuye watu? Ndi kuti adatengedwa mimba ndi Mzimu Woyela; wobadwa ndi Maryamu Virgin; kuti adasauchidwa pa nyengo za Pontio Pilato, wotalamichidwa pa msalaba, wakufa, woikidwa pa manda; kuti adachika pa malo pa mizimu, sonincho kuti siku la katatu adazyuka pa wakufa; kuti adakwela Kumwamba, ndi akala panchi pa janja la kwene la Mlungu Atate mwene mpavu zonche; ndi kuchoka kumweko saajencho pomalizika vyaka, awalamule wakulama ndi wakufa?

Kodi umvomela Mzimu Woyela; Church Loyela ndi Katoliko; Kusanganizana kwa Woyela; Kulekedwa zambi; Kuzyuka kwa tupi; ndi kulama kwa vyaka pambuyo pa kufa?

Yanko. Aya yonche ndivomela, wasakaikila.

Funcho.

Ufuna kubatizwa pa mvano uu?

Yanko. Ndimu ndifunila.

Funcho.

Ufuna kuyasunga ndi kuvecha umo afunila Mlungu moyela ndi matauko yake, ndi kuyendayenda mmwemo masiku yonche ya umoyo wako?

Yanko. Siniyese kuchita chimwechi, Mlungu akani-tangatila.

¶ Ndipo Kasis ajinena,

Ee Mlungu mwene lisungu, mlole kuti Adam wa kale pa *achinawene yawa* chimwechi waikidwe mmanda, dala azyuchidwe muntu wa chapano mkati *mwao*. Amen.

Mlole makumbilo yonche ya nyama yafe mkati *mwao*, ndipo vintu vonche va Mzimu vilame ndi kukula mkati *mwao*. Amen.

Mlole wakale ndi mpavu ndi nkongono kulaka, ndi kumgiila diabololo, ndi jiko, ndi nyama. Amen.

Mlole kuti *yawa* waikidwa pa woka kwanu kwa nchito yatu ii ya kutumikila wavekedwe ncho ndi mpavu za chimuna za kumwamba, ndi walandile nkokolo ya vyaka, kwa lisungu lanu, Ee Ambuye Mlungu woyelekedwa, Yawa alama ndi kuyaongola yonche, chikalile vyaka. Amen.

Mlungu Mwene mpavu zonche, ndi wene umoyo wa vyaka, Mwana wanu wokondedwa viwi Yesu Kristo, chifuko cha kutilekelela zambi zatu, adamwaza pa ntiti yake yene mtengo nditu maji ndi mwazi; ndi adawatauka wanafunzi wao, wapite ndi kuwayeluzi mafuko yonche, ndi kwabatiza Pa Jina la Atate, ndi la Mwana, ndi la Mzimu Woyela; Penyani, tikupembezani, mapembezo ya gulu la Church ili; Myaike pa yoka maji aya kuchukilatu zambi kuseli: Mlole kuti *achinawene yawa* wakubatizwa mmwemo chapano, walandile ndi kujala ndi neema yanu, wakaliletu pa kawerengedwe kao wana wanu wakuvomela ndi wosankidwa: kwa Yesu Kristo Ambuyatu. Amen.

¶ Ndipo Kasis sagwire janja lake la kwene ali yonche afuna kubatizwa nikumwikapo pafupi pa Font, umo kwa njeru zake ikomela, sajiwafuncha achatate ndi achamao pa Ubatizo Jina; ndipo sajimbiza m'maji, pena sajimpungulila maji pa iye ndi kunena,

N. Ndikubatiza iwe Pa Jina la Atate, ndi la Mwana, ndi la Mzimu Woyela. Amen.

¶ *Ndipo Kasis ajinena,*

Timlandila muntu uyu pa gulu la zowesa zake
 * *Pano Kasis* Kristo, *ndi timtilila chizindikilo cha
sachite Msalaba Msalaba, kulangiza kuti pambuyo pake
ba pa mpumi sakadaona nchoni kuvomela pa danga
yake Muntu. mvano wa Kristo womangidwa pa msalaba, ndi
 panchi pa bendela lake kumenyana chimuna ndi
 zambi, ndi jiko, ndi diabololo; ndi kukalilatu asikari
 wakuvomeleka wa Kristo ndi wopotela wake mpaka
 potera umoyo wake. Amen.

¶ *Ndipo Kasis ajinena,*

Pakuona chapano, abale wokondedwa viwi, kuti
achinawene yawa wabadwa ncho ndi walunjidwa chi-
 walo mtupi mwa Church lake Kristo, timyamike Mlu-
 ngu mwene mpavu zonche chifuko cha aya yokoma:
 ndi kwa mtima umoji timpempele Iye, kuti wakale ni
 makalidwe ya umoyo wao uchalawo umo wanayambila
 pano.

¶ *Ndipo silinenedwe Sala la Ambuye, wonche*
chigwadile.

Atate watu, wa Kumwamba, Jina lako liyeleche-
 dwe. Ufumu wako uje. Vija ufuna vichitidwe,
 mjiko ngati Kumwamba. Utipache lelo chakudya
 chatu cha siku. Ndi utilekele mangawa yatu, ngati
 ife tiwalekela wa mangawa watu. Ndi usatitengela
 poyesedwa; Nampo utipulumuche pa voipa. Amen.

Tikuyamikani kwa kujichicha, Atate wa Kumwa-
 mba, pakuti mwalola kutitana ife tijiwe neema yanu,
 ndi kuti tikuvomeleni Imwe; Mtionjezele kujiwa
 uku, mtilimbiche pa mvano uu kwa vyaka. Mwa-
 pache *achinawene yawa* Mzimu wanu woyela; kuti
ivo, chapano apa wabadwancho, ndi kuchitika wa
 chokolo wa upulumuchi wa vyaka, kwa Ambuyatu
 Yesu Kristo, wakaliletu akapolo wanu, ndi wapatile
 aya mwalanga; mkati mwa Ambuye mmweyo Yesu

Kristo Mwana wanu, uyo walama ndi kukala mfumu
 pamoji nanu, pa umoji wa Mzimu Woyela mmweyo,
 kwa vyaka ndi vyaka. Amen.

¶ *Ndipo, wonche chiimile, Kasis sanene maru aya ya*
kuchisa yachatayo; pachogolo kuwanenela achatate ndi
achamaye wa pa Ubatizo.

Pakuti *achinawene yawa* wanachita chilanga pa
 maso panu kumkana diabololo ndi nechito zake zonche,
 kumvomela Mlungu, ndi kumpotela; mkadakumbu-
 kila, kuti ni mbua zanu ndi nechito zoyeneledwa zanu
 kuwakumbucha, kulumbila kwanji kwakukulu ndi
 kulanga ndi kuvumbula uku wakuchita chapano yapa
 pachogolo pa gulu la Church pano, ndi cha maka pa
 nkope pa inu amboni wao wosankidwa. Sonincho
 mwayeneledwa kuwatana kuchita likwale kuyeluzi-
 dwa moongoka mMau lake Loyela Mlungu; dala
 chimwechi wakule mneema ndi pa kumjiwa Ambuyatu
 Yesu Kristo, ndi walame pa kumlamila Mlungu, pa
 kuchita malinga, ndi pakujikoza pa vyaka ivi.

(¶ *Ndipo, kuwanenela achinawene yawa wata kubati-*
zwa chapano apa, ajienda mchogolo, ni kuti,)

Panama inuncho, chapano apa mwavala Kristo pa
 Ubatizo, ni mbua ya inu ncho ndi nechito yoyeneledwa
 yapo mwachitika wana wa Mlungu ndi wa dangalila, pa
 kumvomela Yesu Kristo, kuyendayenda kwa mlingo
 wa yawo wotanidwa kukala wa Kristo, ndi umo
 muwafanikila wana wa dangalila; ndi kukumbukila
 siku zonche kuti Ubatizo watilangizila umo tinajivu-
 mbulila; ndiko kuchata mlingo wake Mpulumuchi
 watu Kristo, ndi kuchitika wofwanana naye; kuti
 umo anafela Iye, ndi kuziyuka pa wakufa chifuko cha
 ife; chimwechiya ife tabatizwa, tikadafela zambi, ndi
 kuziyukila kuchita malinga; wosapuma kufecha voipa
 ndi voila vonche ivo tikumbila, ndi kuyenda siku ndi
 siku pa ubwino wonche wa chimuna ndi pakumuopa
 Mlungu.

¶ Yofulumiza kuti ali yenche, abatizwa chimwechi akadatilidwa manja ndi Askof, chapano apa anata kubatizwa, ngati yakozeka bwino; dala alovyedwe mpaka Eukaristia yoyela.

¶ Ngati wakatengedwa wena kubatizwa yawo sana-batizwa pakukala wa kanda ndi chapano akali sana-kule bwino kuyanka achinawene; yaenela kuchita Chifa cha Kwabatizwa pa bwalo wa kanda; pena, (akapunda pa kuluswa) Mau ya kuchita yaenela Ku-batiza Kuseli; nambo kungosintana mau lija [kanda] ndi [mwana kapenda mwene wake] umo nkani zifuni-dwila.

A CATECHISM,

NDIYO KUNENA,

MAYELUZO AKADAJIYELUZA MWENE WAKE ALI YENCHE,
PACHOGOLO PA KUTENGEDWA KULIMBICHIDWA NI ASKOF.

Funcho.

Jina lako yani?

Yanko. N. or M.

Funcho. Yani adakuninka Jina ili?

Yanko. Achatate ndi achamaye wa pa Ubatizo yapo nidabatizwa; mmwemo nidachitidwa chiwalo cha Kristo, mwana wa Mlungu, ni wakuloa chokolo cha ufumu wa Kumwamba.

Funcho. Pamwepaja Achatate wanu ndi achamanu wa pa Ubatizo wadakuchitilani chiani?

Yanko. Wadalanga ni kulumbila vintu vitatu pa jina langa. Poyamba, kuti nimkane diabololo ni nchito zake zonche, vinyao ni va chaje va jiko lino loipa, ni kukumbila konche kwene zambi mnyama. Pa chiwili, kuti nivomele vonche vija va Mvano wao wa Kristo. Ni pa chitatu, kuti nivisunge ivo va pa voka vakumkondwecha Mlungu, ni matauko yake, ndi kuyenda yenda mmwemo masiku yonche ya kulama kwanga.

Funcho. Kodi wosaona kuti myeneledwa kuvomela ndi kuchita umo yawo wakuchitila chilanga?

Yanko. Etu zene; ndi Mlungu akanitangatila, sinichite chimwechi. Ndi ndimyamika Atate watu wa Kumwamba, pakuti ananitana niloe pa makalidwe aya ya kupulumuchidwa, mkati mwa Yesu Kristo Mpulumuchi watu. Ndi nimpempa Mlungu kuni-

pacha neema yake, nikaliletu mmwemo mpaka kutela kulama kwanga.

Catechist.

Fotokoza vija volunjana va Mvano wako.

Yanko.

Ndimvomela Mlungu Atate, Mwene mpavu zonche, Wopanga Kumwamba ndi jiko :

Ndi Yesu Kristo Mwana wake yeka yeka, Ambuye watu, Uyo adatengedwa mimba ndi Mzimu Woyela, Wobadwa ndi Maryamu *Virgin*, Wosauchidwa pa nyengo za Pontio Pilato, Wotalamichidwa pa msalaba, wakufa, woikidwa pa manda, Adachika pa malo pa mizimu; Siku la katatu adazyuka pa wakufa, Adakwela Kumwamba, Ndi akala panchi pa janja la kwene la Mlungu Atate mwene mpavu zonche; Kuchoka kumweko saaje kuwalamula wakulama ndi wakufa.

Ndimvomela Mzimu Woyela; Church Loyela ndi Katoliko; Kusanganizana kwa Woyela; Kulekeledwa zambi; Kuzyuka kwa tupi; Ndi Kulama kwa vyaka. Amen.

Funcho. Ujijeluza chiani maka maka pa vija va Mvano wako?

Yanko. Pakuyamba, ndijijeluza kuvomela pa Mlungu Atate, Uyu wanipanga ine, ni jiko lonche.

Pa chiwili, pa Mlungu Mwana, Uyu waniombola ine, ni wana wa adam wonche.

Pa chitatu, pa Mlungu Mzimu Woyela, Uyo aniyelecha ine, ni kamu lonche losankidwa la Mlungu.

Funcho.

Udanena, kuti Achatate ni Amanu wa pa Ubatizo wadakuchitila chilanga, kuti ukadasunga matauko yake Mlungu. Unifotokozele yalipo yangati?

Yanko. Kumi.

Funcho. Ndi yati?

Yanko.

Yamweyaja Mlungu adanena pa Chapter ya makumi yawili ya Exodus, kuti, Ine Ambuye Mlungu wako, Uyo adakutulucha pa jiko la Egupto, pa nyumba ya ukapolo.

I. Usakala ndi achimlungu wena pachogolo pa ine.

II. Usajipangila chintu chosepa, ingakale chintu chofwanana ndi chili chonche cha kumitambo kumwamba, pena cha pa jiko panchi, pena cha pa maji panchi pa jiko. Usavilambila, usavipotela: chifuko Ine Ambuye Mlungu wako ndili Mlungu mwene nchanje, ndibwezela voipa va achatate pa wana wao, ni pa vijukulu vao ni pa wana wa vijukulu vao kwa yawo wakuniipila, ndi kulangiza ubale kwa maelf kwa yawo wanikondawo, ndi wakusunga matauko yanga.

III. Usachula chaje Jina la Ambuye Mlungu wako: pakuti Ambuye sangamchite wopanda mlandu achulayo chaje Jina lake.

IV. Ulikumbukile siku la kupuma, ndi kuliika pa loka. Ujipota nechito masiku yasano ni limoji, ni kuchita votumikila vako vonche; siku la kasano ni kawili ndilo siku la kupuma la Ambuye Mlungu wako. Usachita votumikila vili vonche, iwe, ni mwana wako mwamuna, ndi wamkazi, ni wopotela wako, ni mbumba yako, ni ng'ombe zako, ni mlendo wa pa makomo yako. Pakuti pa masiku yasano ni limoji Ambuye adachita Kumwamba ndi jiko, nyanja, ndi vonche ivo vili mmwemo, ndi adapuma siku la kasano ni kawili; chimwechi Ambuye adalininka mwawi siku la kupuma, ndi kuliika pa loka.

V. Lemekeza atate wako ni amako; masiku yako yakale yanyinji pa jiko ilo akuninka Ambuye Mlungu wako.

VI. Usapa.

VII. Usachita chigololo.

VIII. Usaba.

IX. Usamnamizila mnjako pa mlandu.

X. Usakumbila nyumba ya mnanchi wako, usakumbila wamkazi wa mnanchi wako, pena wopotela wake, pena mbumba yake, pena ng'ombe yake, pena mbunda yake, pena chintu chili chonche ali nacho.

Funcho.

Ujiyeluza chiani maka maka pa Matauko aya?

Yanko. Ndiujiyeluza vintu viwili: nchito yanga yoyeneledwa kwa Mlungu, ni nchito yanga yoyeneledwa kwa Mnanchi wanga.

Funcho. Chiani nchito yako yoyeneledwa kwa Mlungu?

Yanko. Nchito yanga yoyeneledwa kwa Mlungu, ndiko kumvomela, kumuopa, ni kumkonda ni mtima wanga wa mpumpu, ni njelu zanga zonche, ni umoyo wanga wonche, ni nkongono zanga zonche; kumlambila, kumyamika, ndi kumkulupilila Iye chikulupilile, kumtanila Iye, kuliyinikiza Jina lake la pa loka ni Mau lake, ni kumpotela zene siku zonche za kulama kwanga.

Funcho. Chiani nchito yako yoyeneledwa kwa Mnanchi wako?

Yanko. Nchito yanga yoyeneledwa kwa Mnanchi wanga ndiko kumkonda iye ngati umo ndijikondela namwene, ndi kuwachitila wantu wonche umo ndifunila wakanichitile ine: kukonda, kuyinikiza ni kwatatingatila atate wanga ni amai wanga: Kumyinikiza ni kumvela Mfumu, ni wonche awo waninkidwa bwalo panchi pa iye: kujiika pa malo panga panchi pa wonche wakuniongola, woyeluza, wakuniwesa mzimu, ni wene nchito: Kujikonja ni kujichicha ndi kujitimalika pachogolo pa wonche yawo wakupunda msinku wanga: Nisamchitila muntu voipa ingakale pa mau ingakale pa nchito: Kuchita voona ni va malinga pa nchito zanga zonche; Nisakala ni usokolo, kungakale kuipila pa mtima wanga: Kuchekeleza manja yanga,

yangatole tole ni yangabe, lilime langa linganene voipa, ungakale unami, kungakale kuchogoda; Kulisunga tupi langa pa kujisunga, lingapunde, lingakumbile chaje: Nisalilila, misakumbila chuma cha wene; nampo kujiyeluza ndi kupota nchito kwa zene kujiptila namwene kamba, ni kuchita nchito yanga yoyeneledwa pa makalidwe ayo, yapo Mlungu sakakonde kunitanilapo.

Catechist.

Mwana wanga wabwino, ujiwe ichi, kuti sukoza kuchita vintu ivi umwene, sukoza kuyenda enda pa matauko yake Mlungu, ni kumpotela Iye, opanda neema yake yene; iyo sungasie kujiyeluza kuitanicha siku zonche pa kupempela ni likwale. Chimwechi nivele, ngati ukoza kunena Sala la Ambuye.

Yanko.

Atate watu, wa Kumwamba, Jina lako liyelechewe. Ufumu wako uje. Vija ufuna vichitidwe, mjiko ngati Kumwamba. Utipache lelo chakudya chatu cha siku. Ndi utilekele mangawa yatu, ngati ife tiwalekela wa mangawa watu. Ndi usatitengela poyesedwa; Nampo utipulumuche pa voipa. Amen.

Funcho. Ufuna chiani kwa Mlungu pa Pempelo ili?

Yanko. Ndifuna Ambuye Mlungu wanga, Atate watu wa Kumwamba, Wopeleka vonche vabwino, kupeleka neema yake kwa ine, ni kwa makamu yonche; kuti timlambile, timpotele, ni kumvela Iye, umo tiyeneledwela kuchita. Ndi ndimpempa Mlungu, kuti atipelekele vonche ivo vifunidwa pa maumoyo ni matupi yatu; kuti atilengele lisungu, kutilekela zambi zatu; ni kuti alole kutipulumucha ndi kutiombelesa ife voluswa vonche pa mzimu ni pa tupi; ni kuti atichekelezele zambi zonche ni mpulipuli, ni wamawongo watu wa pa mzimu, ni kufa kwa vyaka. Ni ichi ndikulupilila kuti sachichite kwa lisungu lake, ni

ubwino wake, mkati mwa Ambuyatu Yesu Kristo. Chifuko chake ndinena, Amen, Chivomelele.

Funcho.

Sakraments zingati Kristo mwene adaikilatu mChurch mwake?

Yanko. Ziwili zoka, izo zafunidwa ponche ponche kwa kupulumucha wantu; ndizo Ubatizo, ni Chakudya chogonela cha Ambuye.

Funcho. Mate yanji uli nayo pa mau ili *Sakrament*?

Yanko. Ndifuna kunena chizindikilo cha kubwalo chakuoneka cha neema ya mkati ya mwa mzimu ipachidwa, choikidwa pa malo pake ndi Kristo mwene, chopanganila cha kulandila imweyo, ndi chogwilizila kutijiwicha kuti tilandila mmwemo.

Funcho. Mbua zingati zilipo pa Sakrament?

Yanko. Ziwili: chizindikilo cha kubwalo chakuoneka, ni neema ya mkati ya mwa mzimu.

Funcho. Chiyani chizindikilo cha kubwalo chakuoneka, kapena chifa pa Ubatizo?

Yanko. Maji; mmwemo mwene wake abatziwa *Pa jina la Atate, ni la Mwana, ni la Mzimu Woyela.*

Funcho. Chiyani neema ya mkati ndi ya mwa mzimu?

Yanko. Kufela zambi, ni kubadwa kwa chapano pa kuchita malinga: pakuti kuchokela chitulo chatu tinabadwa mzambi, ni wana wa kukwia, mmwemo tachitidwa wana wa neema.

Funcho. Chiyani chifunidwa kwa achinawene wofuna kubatizwa?

Yanko. Kulapa, mmwemo wasiya zambi chisiile; ni Mvano, umo wavomelela vija adawalangila Mlungu pa Sakrament ija.

Funcho. Ndipo kwa chiyani makanda wabatizwa, yapo pa kukala wang'ono viwi, sakoza kuyachitilatu?

Yanko. Pakuti walanga kuchita yonche yawili

pakamwa pa Malilinda yao; chilanga icho sangasie kuchichita achinawene, yapo sadakule.

Funcho. Chifuko chiani Sakrament ya Chakudya chogonela cha Ambuye idaikidwa pa malo pake?

Yanko. Kuchita chikumbu kumbu wosapuma cha nchembe ya kufa kwake Kristo, ni vija vokomela tilandila mmwemo.

Funcho. Chiani mbua ya kubwalo kapena chizindikilo cha Chakudya chogonela cha Ambuye?

Yanko. Mkate ni vino, ivo Ambuye adataukila tivilandile.

Funcho. Chiani mbua iyo ya mkati, pena icho cholangizidwa?

Yanko. Tupi ni Mwazi wake Kristo, ivi wakuvomela wavitenga ni wavilandila zene pa Chakudya chogonela cha Ambuye.

Funcho. Chiani vakutikomela pa ivo titapa pa imweyo?

Yanko. Kuyalimbicha ni kuyabwezela mpavu mamoyo yatu kwa Tupi ni Mwazi wa Kristo, umo matupi yalimbichidwila kwa Mkate ni Vino.

Funcho. Chiani chifunidwa kwa awo wachijela Chakudya chogonela cha Ambuye?

Yanko. Kujilinga wene, ngati walapa zene kwa zambi zao za kale, ni kupanga njelu wosakaikila kuchata umoyo wa chapano; kukala ni Mvano wa chilamile mmalisungu yake Mlungu mkati mwa Kristo, pamoji ni kukumbukila chiyamikile umo adafela; sonincho kukala pa chikondano ni wantu wonche.

¶ Wosungila wa *Paroikia* lili lonche, pa *Siku za Ambuye* ni pa *Sika zoyera*, pambuyo pa *Somo la kawili*, ajiwayeluzi ni kwalinga pa *danga pa Church*, wana wa *Paroikia* lake yawo sapelekedwe kwa iye, umo iye saone kuti ikomela, pa mbua ina ina ya *Catechism* ii.

¶ Ni *Achatate wonche* ni *Achamai* ni *Wene nechito*, ingakale wamuna, ingakale wakazi, wayendeche Wana

wao, Wopotela ni Apprentices (yawa sanajiyeluzi Catechism yao,) ku Church, pa nyengo yolangizidwa, ndi wavere popanda mtafu, ndi waikidwe pa malo pao ni Wosungila, mpaka sakate kujiyeluzi vonche ivo volangizidwa apa kuti wajiyeluze.

¶ Chapano apa Wana awa sakafikile msinku waku-kozela, ndi wakoza kunena, pa mau ya Achamaye, Mvano, Sala la Ambuye, ni Matauko kumi, ni sonincho sakoze kuyankila mafuncho yena ya Catechism yofupika ii, wajitengedwa kwa Askof. Ndi ali yenche ajikala ni Atate kapena Amayi ngati wa pa Ubatizo kukala Mmboni wa kulimbichidwa kwao.

¶ Ndipo pali ponche Askof sajiwiche kuti Wana watengedwe kwake kwa kulimbichidwa kwao, Wosungila wa Paroikia lili lonche kapena ajitenga, kapena apeleke yalembedwa, ni janja lake mwene lilembe panchi, majina ya achinawene wonche mParoikia lake, yawo saganize kuti atuluchidwe kwa Askofu walimbichidwe. Ndi, ngati Askof akawaloleza, ajiwalimbicha umo yachatilamo.

KAKONJEDWE KAKE

CONFIRMATION,

KAPENA KWATILA MANJA YAWA WOBATIZWA NDI
WAFIKILA MSINKU WA WENE NJERU.

¶ Pa siku ilo lalangizidwa, wakakala pa malo pake wonche yawo wafuna kutilidwa manja, chiimile pa mpambo pachogolo pa Askof: ndi iye (kapena Wotumikila Mlungu mwina uyo agwirizidwa naye) ajiwerenga mau aya yakuyambila yachatayo.

Dala kuti Confirmation lichitidwe kumtumikila Mlungu kwa kupunda kumangicha bwino yawo siwalilandile, Church laona bwino kutauka kuti, Namba muntu sakoze kulimbichidwa chiyambile lelo, ikawe yawo wakukoza kunena Mvano, Sala la Ambuye, ndi Matauko kumi; sonincho kuyanka mafuncho yena, umo yalembedwela mKatekisimo lofupika: tauko ili kulinganicha viwi kuligwila: dala wana wakafikila msinku wa wene njelu, ndi wakata kujiyeluzi ivo wadalanga achatate ndi amaye kwa achi iwö pa Ubatizo, achinawene, pa kamwa pao ndi kwa kutanikila kwao, pa danga pa Church, wavomeleze ndi kulimbicha mau yamweyo; sonincho dala walange kuti, kwa neema yake Mlungu, siku zonche sayese kuyasunga kwa kuvomeleka mau aya, umo pa kuvumbula kwao achinawene wadatanikila.

¶ Ndipo sajinena Askof,

Kodi mlangancho nditu, ndi kulumbilila, pa maso pa Mlungu, ndi Gulu ili la Church, aya yadachitika

pa jina lanu pa Ubatizo wanu : kuvomelezancho ndi kulimbicha mau yamweyo inu mawene, ndi kujijiwicha kuti mwamangidwamo kuvomela ndi kuyachita, aya yonche achatate ndi achamanu wa pa Ubatizo wadalanga uko pa mlandu wa inu ?

¶ *Ndipo ali yenche ajiyanka ndi mau loveka,*
Ndilangancho.

Askof.

Matangatidwe yatu yali pa Jina la Ambuye.

Yanko. Uyo wapanga kumwamba ndi jiko.

Askof. Liyelekedwe jina la Ambuye ;

Yanko. Chiyambile lelo mpaka vyaka vosatela.

Askof. Ambuye, mvele mapempelo yatu.

Yanko. Ndi chililo chatu chikufikileni.

Askof. Tipempe.

Mlungu mwene mpavu zonche wa chilamileje, Mwalola kwabalancha yawa wopotela wanu kwa Maji ndi Mzimu woyela, ndi Mdawapacha kulekela zambi zao zonche ; mwalimbiche tikupembezani, Ambuye, ndi Mzimu woyela Woimilila, ndi siku ndi siku mwaonjezele va chomwe vanu va neema va mitundu mitundu ; mzimu wa njeru ndi wa kuzindikila ; mzimu wa umbili ndi chimuna cha pa mzimu : mzimu wa kujiwa ndi kulambila kwa zene ; ndi mwazaze, Ambuye, ndi mzimu wa manta yanu yakuyeleva, chapano ndi vyaka vonche. *Amen.*

¶ *Ndi wonche wakagwada pa mpambo pachogolo pa Askof, iye ajitila janja lake pa mutu wa ali yenche mmoji mmoji, nikuti,*

Sungani Ambuye, uyu Mwana wanu [pena uyu Wakupotela wanu] ndi neema yanu ya kumwamba, akaliletu wanu kwa vyaka ndi vyaka ; ndi aonjezeke

kupunda siku ni siku pa Mzimu wanu woyela, mpaka afikile ufumu wanu wa vyaka. *Amen.*

¶ *Ndipo Askof ajinena,*

Ambuye akale ndi inu.

Yanko. Akale ndi mzimu wanu.

¶ *Ndi (wonche chigwadile) Askof ajiongezela,*
Tipempe.

Atate watu, wa Kumwamba, Jina lako liyelechedwe. Ufumu wako uje. Vija ufuna vichitidwe, mjiko ngati Kumwamba. Utipache lelo chakudya chatu cha siku. Ndi utilekele mangawa yatu, ngati ife tiwalekela wa mangawa watu. Ndi usatitengela poyesedwa ; Nampo utipulumuche pa voipa. *Amen.*

¶ *Ndi Pempelo ili la chidule.*

Mlungu Mwene mpavu zonche wa umoyo vosatela, wakutipacha kukumba ndi kuyachita aya yali yabwino ndi yaloleka pa maso pa Ukulu wanu ; Ife tikupembezani kwa kujichicha pa mlandu wa yawa wopotela wanu, pamwamba pao tatila manja, (kuchata mlingo wa aApostolo wanu woyela) kuwajiwicha iwo (kwa chizindikilo ichi) kuti mwalola ni ubwino wanu wene neema. Janja lanu la chitate, tikupembezani, likale chikalile pamwamba pao ; Mzimu wanu Woyela akale nawo chikalile ; ndi mwachogozo pa kulijiwa ndi pa kulivela Mau lanu, mpaka potela pake wakupatile kulama kwa vyaka ; kwa Ambuyatu Yesu Kristo, uyu pamoji namwe ndi Mzimu Woyela akala ndi kulamula, Mlungu mmoji, vyaka vosatela. *Amen.*

Ambuye mwene mpavu zonche, Mlungu wa vyaka vonche, mlole, tikupembezani, kuchogozo, kuyeleva, ndi kuongola, mitima ndi matupi yatu pa njira ya mau yanu, ndi nchito za matauko yanu ; ndipo mkatisunge ndi mpavu zanu zoyenela nditu pano ndi kwa

vyaka, tilindilidwe pa tupi ndi pa umoyo; kwa Ambuyatu ndi Mpulumuchi watu Yesu Kristo. *Amen.*

¶ *Ndipo Askof sajiwapacha mwarwi, kunena chimavechi,*

Mwawi wa Mlungu Mwene mpavu zonche, Atate, ndi Mwana, ndi Mzimu Woyela, ukale pa inu, ndi kulongeza ndi inu kwa vyaka vonche. *Amen.*

¶ *Namba muntu salovyedwe pa Kusanganizana Kuyela, mpaka akatilidwe manja, kapena akakale woikidwilatu ndi wofunilatu kutilidwa manja.*

CHIFA CHENE CHA

KUCHITICHA UKWATI PA WOKA.

¶ *Pachogolo, sangasie kubukicha pa bwalo pa Church masiku ya Ambuye yatatu pa loka pa loka Banns ya wonche wakuungidwa pamoji pa Ukwati, pa nyengo ya Sala za Umawa, kapena pa Sala za Ujulo, (ngati paliye Sala za Umawa,) mkutaje Somo la kawili; Wakusunga kunena, umo wamanenela vyaka,*

Ndibukicha Banns za ukwati pakati pa *M.* wa pa— ndi *N.* wa pa —. Akakala pano muntu wa inu wakujiwa chifuko kani chintu cha malinga cha kuwalekecha wantu awa wawili angalunjane pa Ukwati woyela, mkadaonecha. Iyi ni nyengo ya kuyamba [*yakawili*, pena ya *katatu*] ya kufuncha.

¶ *Ikakala kuti achinawene awa wakukwatana wakalapo pa Paroikia pena pena, sajibukicha Mau ya kunena pa bwalo Ukwati kufunchila pa miji yonche iwili. Ndi Wakusunga yuja pa Paroikia limoji saka dachiticha Ukwati pa woka, akapanda kulandila kalata yakujiwicha ya Wakusunga pa Paroikia linjake yakuti adabukicha katatu Banns.*

¶ *Pa siku ndi nyengo zija zidalangizidwapo za kuchiticha Ukwati pa woka awa wakukwatichidwa sajiloa pakati pa Church pamoji ndi achabwenji wao, ndi wantu wa pa miji yao: ndi kuima pamwepo, wamuna pa janja la chimuna, ndi wamkazi janja la manjele, Kasis sajinena.*

Wokondedwa viwi, tasonkana pano pa nkope ya Mlungu, ndi pa nkope ya gulu la Church pano, dala kuunganicha Wamamuna uyu ndi Wamkazi uyu pa Ukwati wa pa woka; ndiyo makalidwe yolemekezewa, yaja adaikilatu Mlungu, pa nyengo ya wana wa adam wakali wosalakwa, kutizindikilicha umo Kristo ndi Church lake wachitidwila pamoji kuseli; makalidwe aya ya pa yoka Kristo adapamba ndi kuyakadwicha pa kukalapo mwene, ndi pa chizindikilo icho chakuyamba adachita, pa Kana ya Galili; ndi Woyera Paolo adayalolecha kuti ndi makalidwe yakulemekezewa pakati pa wonche: ndi chifuko ichi muntu ali yenche sakadajigwiriza Ukwati uu, ingakale sakadayamba, wakali wosapangana njelu, ngati chintu chaching'ono, ndi chakukupizana, kukuticha maku mbilo ya nyama ya wana wa adam ndi ivo wangojifunila, ngati vikoko vosali ndi malango; nampo wadachita ndi ulemu ndi malango, kupanga bwino njelu, ndi kwa kujisunga, ndi kumuopa Mlungu; chiganizile umo muyeneledwela vifuko vija adaviikilatu Mlungu Ukwati.

Poyamba, udaikidwa pa malo pake kwa kubala wana, waleledwe pa kumuopa Ambuye ndi pa malelo yake, ndi walilumbe Jina lake loyera.

Pa chiwili, udaikidwa pa malo pake chifa cha mankwala ya zambi, kulewa vyasa; kuti achinawene yawo wosali ndi neema ija ya kujisunga wakwatane, wajisunge viwalo vopanda ukazuzi va tupi lake Kristo.

Pa chitatu, udaikidwa pa malo pake kwa kuyanjana ndi kutangatilana, ndi kutontozana, umo mmoji akadakilila ndi mnjake, pa nyengo za kufanikila ndi za kufinikizidwa. Pa makalidwe aya wakuja waungidwe chapano achinawene yawa wawili wali pano. Chimwechi akakala muntu akoza kulangiza ndande ya malinga ili yonche chifuko chake yawa sakadaungidwa pamoji, anene chapano, pena asanena vyaka vonche.

¶ *Sonincho, kukamba ndi achinawene awo sakwatichidwe, ajinena,*

Ndikufunchani ndi kukuombelezani inu mawonche wawili umo simyankile siku lija lene manta la milandu, yapo vobisalika va pa mitima yonche sivivunukulidwe, ngati mmoji wa inu akajiwa chintu chakulekecha, mngaunganichidwe bwino pa Ukwati, umo mutaukidwila ndi bwalo, chivumbuleni chintu ichi chapano. Chifuko jiwichani bwino, kuti wali wonche yawo wakaunganichidwa mwina umo mosaloleka pa Mau la Mlungu, yawa wasaunganichidwa ndi Mlungu; ndi ukwati wao wosali wotaukidwa ndi bwalo.

¶ *Pa siku iyo ya Ukwati, muntu akatulucha ndi kukumbiliza chali chonche ndande ya kuchekeleza, kuti sakadaungichidwa pa Ukwati kwa mlingo wa Torah ya Mlungu, ingakale kwa mlingo wa Torah za Ufumu; ndipo akalola kwapelekelwa yawo wa ukwati chogwirizila, choyenela, pamoji ni wena malilinda wakuyanka; (kapena saike chuma chosachepekedwa kulipililatu chuma chao chingawataike yawa wa Ukwati,) kuti salimbiche aya ayakumbilizayo: ndipo kuchita Ukwati kwa pa woka wipwechedwa, mpaka ya zene ya maru aya siyanenedwe.*

¶ *Akapanda muntu kukumbiliza chakucheleleza, ndipo Wakusunga sajiti kwa Wammuna,*

M. Ufuna kukala ndi wamkazi uyu pa Ukwati akale mkazako kwa mlingo ya torah, pa makalidwe aya ya pa yoka ya Ukwati? Ufuna kumkonda, kumtontoza, kumlemekeza, ndi kumsunga bwino pa kudwala nti pa kusangalala; sonincho, kwaleka wena wonche, kukala naye iye yeka, inu mawonche mkakala ndi umoyo?

¶ *Wammuna ajiyanka,*

Ndifuna.

¶ *Ndipo Kasis ajiti kwa Wamkazi,*

N. Ufuna kukala ndi Wamwamuna uyu, akale mwamunako kwa mlingo wa torah, pa makalidwe aya ya pa yoka ya Ukwati? Ufuna kumvecha, kumpotela, kumkonda, kumlemekeza, ndi kumsunga bwino pa kudwala ndi pa kusangalala; sonincho, kwaleka wena wonche, ndi kukala naye iye yeka, inu mawonche mkakala ndi umoyo?

¶ *Wamkazi ajiyanka,*

Ndifuna.

¶ *Ndipo Wotumikila Mlungu ajinena,*

Yani apeleka wamkazi uyu, akwatiwe ndi Wamamuna uyu?

¶ *Ndipo wawili awa wajitomeleza mvano chimwechi.*

Wotumikila Mlungu, nalandila Wamkazi pa manja ya atate wake kapena nkoswe yake, ajingwilicha Wammuna janja lake la chimuna Wamkazi janja lake la chimuna, ndi ajimnenecha kuchaticha kunena kuti.

Ine *M.* ndikutengani imwe *N.* kukala mkazanga kwa mlingo wa torah, ndikale namwe ndi kugwila chiyambile lelo, mkafanikila mkafinikizidwa, ndimngapunde kulemela ndimngapunde kukala mpawi, ingakale mkadwala ingakale mkasangalala, kukonda ndi kusunga, mpaka kufa kukatipatula, kwa mlingo wa maikidwe yake yoyela Mlungu; ndimo mmwemo ndikutomelani mvano wanga.

¶ *Ndipo wajitaizana manja yao; ndi Wamkazi, ndi janja lake la chimuna kumgwira Wammuna janja lake la chimuna, sajiti chimwechija kumchaticha Wotumikila Mlungu,*

Ine *N.* ndikutengani imwe *M.* kukala mwamunanga kwa mlingo wa torah, ndikale namwe ndi kugwira, chiyambile lelo, mkafanikila mkafinikizidwa, ndimngapunde kulemela, ndimngapunde kukala mpawi, ingakale mkadwala ingakale mkasangalala, kukonda, kusunga, ndi kuvecha, mpaka kufa kukatipatula, kwa mlingo wa maikidwe yake yoyela Mlungu; ndimo mmwemo ndikutomelani mvano wanga.

¶ *Ndipo sajitaizanacho manja yao: ndi Wammuna ajimvalika Wamkazi Linawila, kuliika limwelo pamwamba pa chikalakala pamoji ndi chintu kwa chisimucha kumlipilila Kasis ndi mKleriko wake. Ndipo Kasis, kulitenga Linawila, sajilipeleka kwa Wammuna, alitile pa chala cha kanai cha janja la manjele la Wamkazi. Ndipo Wamwamuna akaligwila Linawila pamwepo, ndi Kasis chimyetuzile, sajiti,*

Ndi Linawila ili ndikutomelani, ndi tupi langa ndikuyinikizani, ndikuvekani ndi vonche ivo ndili navo pa jiko lino: Pa Jina la Atate, ndi la Mwana, ndi la Mzimu Woyela. Amen.

¶ *Ndipo Wammuna nakasia Linawila pa chala cha kanai cha janja la manjele la Wamkazi, wonche wawili wajigwada; ndi Wotumikila Mlungu sajiti,*

Tipempe.

Mlungu wa chikalileje, Wakupanga ndi Waku-sunga wana wa adam wonche, Wakupacha neema yonche ya mwa mzimu, Wakuyambiza kulama kwa vyaka; Mpeleke mwawi wanu pa awa wopotela wanu mwamuna uyu ndi wamkazi uyu, yawo tiwapacha mwawi pa Jina lanu; kuti umo Isaak ndi Rebeka wadakalila ndi umoyo pamoji chivomelekele, chimwechi achinawene yawa wachitiletu ndi kusungilatu aya wadayalumbila ndi malangano yochitidwa

pakati pao, (Linawila ilo wadalipacha ndi wadalilindila ndilo chizindikilo ndi chogwilizira chake) ndi walongeze vyaka vonche pakukondana chikondanile ndi mtendele nditu, ndi wakale ndi umoyo wao kwa mlingo wa torah zanu; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

¶ *Ndipo Kasis aiigwilanicha manja yao ya chimuna, ndi sajiti,*

Yawo Mlungu waungichana pamoji, muntu asapatula.

¶ *Ndipo Wotumikila Mlungu ajiwanenela kanu.*

Pakuti *M.* ndi *N.* wavomelezana pamoji waloe pa ukwati woyela, ndi walangiza umboni chimwechi pa maso pa Mlungu ndi yawo wosonkana pano, ndi mmwemo wadatomeleza mvano wao uyu ndi mnjake, ndi walangiza chimwechi kwa kupeleka ndi kulandila Linawila, ndi pakugwilana manja; Ndi-kubukicha pa bwalo kuti yawo wali wamuna ndi wamkazi pamoji, pa Jina la Atate, ndi la Mwana, ndi la Mzimu Woyela. *Amen.*

¶ *Ndipo Wotumikila Mlungu sajiongezela mau aya yakupacha Mwawi.*

Mlungu Atate, Mlungu Mwana, Mlungu Mzimu Woyela, akuninkeni mwawi, akulindilileni, akusungeni; Ambuye ndi lisungu lake akupenyeni chilolele; akuzazeni ndi mwawi wonche wa mwa mzimu ndi neema, mpaka mkale pamoji pa umoyo uu wa panchi pano, dala mkale ndi kulama wa chikalile mmwemoje kwa vyaka ivo sivije. *Amen.*

¶ *Ndipo Wotumikila Mlungu kapena wa Kleriko, nakamukila ku Meza ya Ambuye, sajinena kapena sajiimba Zabur iyi ichatayo,*

Beati omnes. Zabur cxxviii.

Wakusengwa ali yenche wakumwopa Ambuye : ndi wakuyenda pa njila zake.

Suvidye vakulema va vyala vako : wakusengwa iwe, ndi chabwino kwako.

Mkazako ngati mpelesa wopacha : kukati kwene kwa nyumba yako;

Wana wako mbeu za mtengo wa mizeit : chizungulile meza yako.

Penya, pakuti chimwechi sapachidwe mwawi : wamamuna uyo wakumwopa Ambuye.

Ambuye sakupache mwawi kuchoka pa Zion : ndi sukaone Yerusalem pabwino masiku yonche ya chilamile chako;

Yetu, suone wana wa wana wako : ndi mtendele pamwepo pa Israel

Akuzike Atate, ndi Mwana : ndi Mzimu Woyela;

Umo kumakilila poyamba, chimwechi ndi chapano : ndi kwa vyaka vosata. *Amen.*

¶ *Pena Zabur vi.*

Deus misereatur. Zabur lxvii.

Mlungu atichitile neema, akatipache mwawi : amulikiche nkope yake kwa ife;

Njila yako ijiwike muno mjiko; upulumuchi wako pa mafuko yonche.

Makamu yabukiche mbili yako, Mlungu : yabukiche mbili yako makamu yonche.

Vilawa viseke vikalulute : chifuko suyalamule makamu chiongokele, ni suvichogoze vilawa pa jiko.

Makamu yabukiche mbili yako, Mlungu : makamu yonche yabukiche mbili yako.

Jiko lavipeleka vipacho vake : Mlungu, Mlungu watu, satipache mwawi.

Mlungu satipache mwawi : ndi vinchonga vonche va jiko sivimwope.

Akuzike Atate, ndi Mwana : ndi Mzimu Woyela;

Umo kumakalila poyamba, chimwechi ndi chapano :
ndi kwa vyaka vosata. Amen.

¶ *Ndi ikata Zabur, Wammuna ndi Wamkazi chigwadile pachogolo pa Meza ya Ambuye, Kasis chiimile pa Meza, nang'anamula nkope yake kwao, ajinena,*

Ambuye, atilengele lisungu.

Yanko. Kristo, atilengele lisungu.

Wotumikila. Ambuye, atilengele lisungu.

Atate watu, wa Kumwamba, Jina lako liyelechedwe. Ufumu wako uje. Vija ufuna vichitidwe, mjiko ngati Kumwamba. Utipache lelo chakudya chatu cha siku. Ndi utilekele mangawa yatu, ngati ife tiwalekela wa mangawa watu. Ndi usatitengela poyesedwa; Nampo utipulumuche pa voipa. Amen.

Wotumikila. Ambuye, mpulumuche kapolo wanu, ndi mbumba yanu.

Yanko. Yawo wakukupililani.

Wotumikila. Ambuye, mwapelekele kutangatila kuchoka pa malo panu poyera;

Yanko. Ndi vyaka vonche mwalindilile.

Wotumikila. Mkale kwa awa ngati linga la mpavu.

Yanko. Pa maso ya awo wakuwaipila.

Wotumikila. Ambuye, mvere mapempero yatu.

Yanko. Ndi chililo chatu chikujeleni.

Wotumikila Mlungu.

Mlungu wa Abraham, Mlungu wa Isaak, Mlungu wa Yakobo, Mwapache awa akapolo wanu mwawi; Mkavyale mbeu ya kulama kwa chikalileje mmitima yao; kuti vili vonche ivo vakuwakomela sajiyeluze pa Mau lanu loyela, wavimalize vimwevo pa kuchita. Mwapenyele ni lisungu, Ambuye, kuchokela kumwamba, mkawapache mwawi. Ndi umo mdawapelekela Abraham ndi Sarah mwawi wanu, kuwatontoza viwi, chimwechi mlole kuwapelekela mwawi wanu

awa akapolo wanu; kuti yawa pa kuvecha ivo mfuna, ndi chikalile posaluswa mkawavinikila, walongeze mkukonda kwanu mpaka potela pake maumoyo yao; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. Amen.

¶ *Pempelo ili lakuchata lijisiidwa, yapo Wamkazi wata kupita nyengo ya kubala mavana.*

Ambuye wa lisungu, ni Atate wa Kumwamba, kwa mninko wanu wene neema wana wa Adam waonjezeka; Tikupembezeni, mwatangatile ni mwawi wanu awa wawili achinawene, wapachane pakupuma wana, sonincho wakale ndi umoyo wao pamoji mkukondana bwino pa maso yanu, ndi mbili yabwino, mpaka sakaone wana wao wakwabala, kuti waleledwe kwa mlingo wa wa-Kristo ndi wa ubwino wa chimamuna, dala wakulumbeni ndi wakulemekezeni; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. Amen.

Mlungu mdapanga vintu vonche kwa kuyenela kwa mpavu za chimuna zanu, yapo padaliye kantu; ndi sonincho (mkate kuyakonja mau yena) mdalanguzilatatu kuti kutapa pa wamuna (wopangidwa pa chitunjitunji chanu ndi kufwanana nanu) wamkazi ajipatile kuyamba kwake; ndi pa kwamangizanicha mmwayaluza sikungaloleke ndi bwalo chikalileje kwapatula yawa mdawachita wakale amoji pa ukwati: Ee Mlungu, mwayaika pa yoka makalidwe ya ukwati kukala mau la kuseli lopambana, chizindikilo chakulangiza ukwati wa pa mzimu ndi umoji uwo ulipo pakati pa Kristo ndi Church lake; Mwapenyele ndi lisungu yawa akapolo wanu, kuti wamwamuna uyu amkonde mkazake kwa mlingo wa Mau lanu, (umo Kristo adamkondela mkazake Church, naye adijipeleka pa milandu yake, nakalikonda nakazowekeka nalo bwino, ngati ni nyama ya Iye yeka), sonincho kuti wamkazi uyu akale wakukonda ndi wakukondeka, wakuvomeleka ndi wakumvecha ma-

munake, ndipo achate mlingo wa achamaye woyela wakumuopa Mlungu, pakuzika mtima pa kujisunga bwino ndi pa mtendele. Ambuye, mwapache mwawi yawo wonche wawili; mkawapache waloe pa ufumu wanu wa vyaka chokolo, kwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

¶ *Ndipo Kasis ajinena,*

Mlungu mwene mpavu zonche, uyo pa kuyamba adapanga waja wakutibala wa pachogolo, Adam ndi Hawa, ndi adawaika pamoji mukwati; akupungulileni chuma cha neema yake, akuyelecheni, akupacheni mwawi, mumkondweche pa tupi ndi pa umoyo, mkakale pamoji mkukondana kuyela mpaka potela pake maumoyo yanu. *Amen.*

¶ *Pambuyo pake, ngati paliye Sermon yakubukichila nchito zoyeneledwa za Wammuna ndi Mkazake Wotumikila Mlungu sajiwerenga mau aya yachatayo.*

Inu monche mwakwata, pena wali ni mtima kujilovya pa makalidwe ya pa yoka ya Ukwati, verani aya yanena Malembo yoyela kuti wamuna wakadawachitila akazao, ndi wakazi wakadawachitila amunao.

Paolo Woyela, mEpistola mwake kwa wa Efeso, pa chapter ya kasano, awapacha tauko ili wamuna wonche wokwata; Wamuna akondeni achakazanu, umo Kristo adakondela Church, adajivumbula pa milandu yake, aliyereche ndi kulichuka, kwa kulisavya mmaji, kwa Mau lake; ajituluchile Church lokuzika, losali ni banga, ingakale chinya, ingakale chintu chinancho chimwechi; nampo likakale loyela, losali lakudecha. Chimwechi wamuna wali ni mangawa ya kulipa kwakonda akazao ngati matupi yao wene. Uyo amkondayo mkazake ajikonda mwene: chifuko paliye muntu nyengo ili yonche adaipila nyama yake mwene, nampo ailela bwino ndi kuzeweleda nayo ngati lifowe, umo Ambuye ndi Church: pakuti tili viwalo va tupi lake, va nyama yake, ndi vifupa vake. Kwa chifuko ichi

muntu sajileka Atate wake ndi Amake, ndi sajikumbatilana ndi mkazake; ndi yawo wawili sapate kukala nyama imoji. Aya ni mau ya kuseli yakulu; ine nampo ndimnena Kristo ndi Church. Nampo inu pali ponche mmoji mmoji amkonde mkazake, ngati umo ajikondela mwene wake.

Chimwechija mmweyuja Paolo Woyela, pakuwalembela wa Kolosse, akuti chimwechi kwa wonche wokwata; Wamuna, mwakonde akazanu, musawawa nawo pa mtima.

Velanincho ayo Petro Woyela, Apostolo wa Kristo, naye wokwata mwene, awanenela waja wakwata: Inu wamuna, kalani pa nyumba kwa mlingo wa kuzindikila pamoji ndi akazanu; kungawila ulemu wamkazi, ngati katundu wochepa mpavu, ngati wakuloa chokolo cha neema ya kulama pamoji nanu, kuti sala zanu zisachekezedwa.

Mpaka pano mwavela nchito yoyeneledwa ya wammuna kwa mkazake. Sonincho inu wakazi, velani ndi jiyeluzeni nchito zanu zoyeneledwa kwa amunanu, ngati umo zalangizidwilatu pa danga pa Malembo yoyela.

Paolo Woyela, pa Epistola ija yochulidwa pachogolo kwa wa Efeso akuyaluzani chimwecho; Wakazi, mjiike pa malo panchi pa wamuna wa inu moka, ngati panchi pa Ambuye. Chifuko wamuna ndi mutu wa wamkazi, ngati Kristo ndi mutu wa Church: ndi iye Mpulumuchi wa tupi. Mmwemo ngati umo Church lijikila panchi pa Kristo, achiwakazi wakale chimwechija panchi pa achamuna wao. Anenanchi, Wamkazi ajikalila ni manta pa mamunake.

Ndi mEpistola mwake kwa wa Kolosse, Woyela Paolo akupachani yeruzo lalifupi; Achiwakazi mjiike pa malo panu panchi pa wamuna wanu, umo mufwanikila pa Ambuye.

Petro ncho Woyela, akuyaluzani ya bwino nditu kuti chimwechi: Inu wachikazi, mjiika pa malo panu panchi pa wamuna wa inu moka; dala ngati wena

wakakala wopanda kunyengeka ndi Mau, kwa makalidwe ya wakazi watengedwe ngati chipatapata wopanda Mau; nakakala amboni wa makalidwe yanu yoyerechedwa yene manta. Kupamba kwanu kosali ni kupika chichi, pena kuvala gold, pena kujiveka malaya yena yena; nampo kujipamba muntu kwa kuseli pa mtima, ndi vintu vosali vakuonangika; ndio kupamba ndi mzimu wodeka ndi wa mtendele; ndio wa mtengo wonyinji pa maso pake Mlungu. Chimwechi kale achiwakazi woyela wakumkulupilila Mlungu adajikonja, kujiika pa malo ya panchi pa wamuna wa achiiwo woka; umo Sara adamvechela Abraham, kumtana Ambuye; wa uyo mdapata kukala wana mkakala chichitile va bwino, ndi wosaopa kuzizwicha.

¶ *Chalinganicha kuti yawo wakatana wajilandila Kusanganizana Koyela pa nyengo ya Ukwati wao, pena yapo sakaone nyengo ya kuyamba pambuyo pa Ukwati wao.*

KAIKIDWE KA

KUMJELA CHIPENYELELE UYU ALIJE
MPAVU MTUPI.

¶ *Yapo muntu akadwala, wakadmulila Wotumikila Mlungu wa Paroikia; naye, pa kuloa pa nyumba ya uyo aliye mpavu mtupi, ajiti,*

Mtendele kwa nyumba ii, ndi wonche yawo wakalamo.

¶ *Mkuloaje kuonana ndi uyo aliye mpavu mtupi pa kugwada panchi ajiti,*

Msakumbukila, Ambuye, vochwalicha watu, ingakale vochwalicha va achatate watu wa kale; Mtilekele, Ambuye wabwino, mlilekele kamu lanu, ilo mdaliombola ndi mwazi wanu wene mtengo woukulu, ndi msakwia ndi ife, kwa vyaka va chikalile.

Yanko. Mtilekele ife, Ambuye wabwino.

¶ *Ndipo Wotumikila Mlungu ajiti,*

Tipempe.

Ambuye, mtilengele lisungu.

Kristo, mtilengele lisungu.

Ambuye, mtilengele lisungu.

Atate watu, wa Kumwamba, Jina lako liyelechedwe. Ufumu wako uje. Vija ufuna vichitidwe, mjiko ngati Kumwamba. Utipache lelo chakudya chatu cha siku.

Ndi utilekele mangawa yatu, ngati ife tiwalekela wa mangawa watu. Ndi usatitengela poyesedwa; Nam-po utipulumuche pa voipa. Amen.

Wotumikila. Ambuye, mmpulumuche kapolo wanu; *Yanko.* Uyo akukulupililani.

Wotumikila. Mmpelekele matangatilo kuchoka pa malo yanu pa yoka;

Yanko. Ndi umwombelele vyaka va chikalileje ndi mpavu.

Wotumikila. Wakuipila asajipatila kantu pa iye;

Yanko. Angakale woipa asawandikila kumluma.

Wotumikila. Mkale kwake, Ambuye, nyumba ya kuyenda mmwamba ya mpavu.

Yanko. Pa maso ya mawongo ndi iye.

Wotumikila. Ambuye, mvele mapempelo yatu.

Yanko. Ndi chililo ekatu chikujeleni.

Wotumikila Mlungu.

Ambuye, kuchokela Kumwamba zuzumilani panchi, penyani, mmjele chipenyelele ndi kumpumicha nyu kapolo wako. Mmpenye ndi maso ya lisungu lanu, mmtontoze ndi kumkulupililicha chikulupililile kwanu, mmwombelele kuluswa kwa wakuipila, mmsunge iye pa mtendele wosapuma popanda vipandu; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. Amen.

Mtivele ife, Mlungu Mwene mpavu zonche, ndi mwene lisungu lakupunda, ndi Mpulumuchi; mtambasule ubale wanu umo mmachitila vyaka pamwamba pa uyu kapolo wanu, uyo apwetekechedwa ndi kukala wopanda mpavu mtupi. Chonde mukaika pa koka kulanga kwanu kwa chitate; ndipo pakuva umo achepekedwela mpavu mtupi apunde kupata mpavu pa kuvomela, ndi kulapa kosamala: Dala kuti, mka-konda kumpacha ncho kusangalala ngati kale, akale ndi umoyo chiyambile chapano pa kukuopani, jina lanu likuzidwe mmwemo: pena mmpache neema

apate kulandila kulanga kwanu, kuti pambuyo pake umoyo uu wakupwetekecha ukata, alongeze pamoji ndi imwe pa kulama chikalile mmwemoje; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. Amen.

¶ *Ndipo Wotumikila Mlungu ajichisa uyo aliye mpavu mtupi pa mau aya, pena yena yakufwanana.*

Wokondedwelatu, ujiwe ichi, kuti Mlungu Mpavu yene ali Ambuye wa kulama, ndi Ambuye wa nyifa, ndi wa vonche vija vili vao, ngati ubwana, mpavu, kusangalala, kukota, kulenda, ndi kudwala. Mmwemo ujiwe wosakaikila kuti monche monche umo udwalilamo, Mlungu mwene ali mkukujela chipenyelele. Ndipo ndande yake ikakala yonche yonche kuti kudwala uku kutumidwa kwako; kukakala kutulucha umo ukozela kujizinga chifa cha mlingo uwo wena wakadauchanja, ndi kuti kuvomela kwako kutuluchi-dwe pa siku la Ambuye chintu chakulumbika, cha kukuzika, ndi chakulemekezedwa, mmwemo kuonjezela kukuzika, ndi chimwemwe chosatela; kapena kanatumidwa kwako dala kulanga ndi kukonja pa iwe chili chonche icho maso ya Atate wako wa Kumwamba yachimwa nacho; ujiwe wosakaikila, kuti ukalapa chilapile kwa zambi zako, ndi kujizinga pa kuva kudwala kwako chikulupilile pa lisungu la Mlungu, chifuko cha Mwana wake wokondedwa Yesu Kristo, ndi ukamyamika kujichicha pa kuja kwake kwa chitate chipenyelele, kujiika pa malo pako panchi pa iye monche monche umo afunila, utenda uu siukung'anamukile kukukomela, ndi kukuchogozza chitangatile pa njila yoongoka yakuchogozza ku kulama chilamileje.

¶ *Muntu wakupenyeledwa akadwalicha, Wosungila akoza kudula mau yake ya kuchisa yapa, pena ayende mchogolo.*

Mmwemo usazizwa ndi kulanga kwake Ambuye Chifuko (umo Woyela Paolo anenela pa Chapter ya

kumi ndi chiwili kwa wa Eber) ali yenche Ambuye amkonda amlanga: ndi amtyapula mwana ali yenche uyo amlandila. Mkajizinga ndi kulanga, Mlungu akuchitilani chifa cha wana; pakuti mwana waji uyu atate wake wosamlanga? Nampo mkakala popanda kulangidwa, yapo wonche wapata kukala wene mbua, ndipo muli wa mtengo, wosali wana. Ndi mpambo, tidakala ndi achatate watu wa pa nyama yatu, yawo wadatilanga, ndipo tidawayinikiza: nanji sitikadajiika pa malo patu panchi pa Atate wa mizimu ndi kulama? Pakuti yawo zene wadatilanga kuloza pa siku zowelengeka kwa mlingo wa kuwonekela bwino achinawene; nampo iye dala kutikomela, tipate mbua pa kuyela kwake. Mau yaya, mbale wabwino, yalembedwa pa Malembo ya pa yoka dala kutitontoza ndi kutiyeluza; kuti chijizingile, ndi chiyamikile, tivele kulangidwa ndi Atate watu wa Kumwamba, pali ponche ikaukondwela ubwino wake wene neema kutijela ife chipenyelele ndi finikizo la mtundu uli wonche. Ndi sichikadakalapo chakutontoza wantu Wa Kristo, kupunda ichi kuti wachitidwe kufwanana ndi Kristo, pa kuva chijizingile mafinikizo, masauko, ndi ntenda. Pakuti iye mwene wake sadakwela kwa kusekelela mpaka sanave mapwetekecho; iye sanaloa pa kukuzika kwake yapo akali sanatalamichidwa ya msalaba. Chimwechija zene zene njila yatu ya kutiikila mkusekela chikalile mmwemoje ndi kuva masaucho pano pamoji ndi Kristo; ndi komo latu lakuloa pa kulama chikalile mmwemoje ndi kufa pamoji ndi Kristo chikondwele; kuti tizyuke pa kufa, ndipo tikalongeze pamoji naye pa kulama chikalile mmwemoje. Ndipo chapano, ukalandile kudwala kwako uku kukukomela chimwechi, chijizingile, ndikuchisa, pa Jina la Mlungu, kukumbukila umo udajivumbulila pa nkope ya Mlungu pa Ubatizo wako. Ndipo pakuti pambuyo pa umoyo uu wa pano sikuwelengedwe kwa Wolamula wochita malinga uyo wonche sangasie kulamulidwa naye,

popanda kusanka ali yenche, ndikufuna kuti ujilinge umwene wako ndi umo ukalila chidya la Mlungu ndi chidya la wantu; mmwemo ukajichimikiza umwene wako ndi kujipacha mlandu umwene wako umo umalakwila, ukomane ndi lisungu pa janja la Atate watu wa Kumwamba chifuko cha Kristo, ndipo wosachimikizidwa ndi kutuluchidwa wakulakwa pa mlandu uja wa kuofya. Mmwemo sindikufotokozele mbua mbua za Mvano watu, upate kujiwa ngati uvomeladi, umo mKristo akadavomelela, pena ngati ukala wosavomela.

¶ *Pa malo yapa Wotumikila Mlungu ajichatiza mbua mbua za Mvano,*

Kodi umvomela Mlungu Atate Mwene mpavu zonche, Wopanga Kumwamba ndi jiko?

Ndi Yesu Kristo Mwana wake wobadwa yeka Ambuye watu? Ndi kuti adatengedwa mimba ndi Mzimu Woyera; wobadwa ndi Maryamu Virgin; ndi kuti adasauchidwa pa nyengo za Pontio Pilato, wotalamichidwa pa msalaba, wakufa, woikidwa pa manda; kuti adachika pa malo pa mizimu, ni sonincho siku la katatu adazyuka pa wakufa; kuti adakwela kumwamba, ndi akala panchi pa janja la kwene la Mlungu Atate mwene mpavu zonche; ndi kuchoka kumweko saajencho pomalizika vyaka, awalamule wakulama ndi wakufa?

Kodi umvomela Mzimu Woyela; Church Loyela ndi Katoliko; Kusanganizana kwa Woyela; Kulekedwa zambi; Kuzyuka kwa tupi; ndi kulama kwa vyaka pambuyo pa kufa?

¶ *Wodwala ajiyanka.*

Yanko. Aya yonche ndivomela, wosakaikila.

¶ *Ndipo Wotumikila aimesela bwino kuona ngati alapa zene zene pa zambi zake, ndi ngati ailana ndi wantu wonche; kumchisa iye kuti alekelele ndi mtima wake*

wonche yawo wadamchwalicha ; ndi ngati iye mwene wake adawachwalicha wina, kupempa kuti wamlekelele ; sonincho yapo anampwetekecha mnjake kapena wosamchitila malinga, alipe chizazile umo sakozele. Ndipo ngati akala sadaikilatu umo chuma chake chikadagawidwila, ajininkidwa njelu pa nyengo iyo kuchita Chikalakala cha kugawu chuma chake, ndi kutulucha Manga-wa yake, yayo adakongola, ndi yayo adakongolecha wena ; kupunda kukwerukicha maganizo yakumchimi-kiza pa mtima wake, ndi kuti yawo sasunge pa kugawa chuma chake asapata mlandu chaje. Nampo wantu wakadakumbukichidwa kawili kawili kuyambiza kuti waike chuma wali nacho pa jiko lino chiriwikile, yapo akala chisangalalile.

¶ *Mau yaya yafotokozedwa pamwamba yakoza kundenedwa pachogolo Wotumikila Mlungu sanaliyambe Pempelo lake, umo sakaonele kutomelamo.*

¶ *Wotumikila Mlungu sakadasia kuchisa ndi likwale yawo waliye mpavu mtupi yawo sakakoze kuchita chimwechi kukoma pakosi kwa wampawi.*

¶ *Pa malo yapa uyu aliye mpavu mtupi okadapachidwa njelu kuvumbula zambi zake iye mwene, ngati akaona kuti bwalo la pa mtima wake lisachidwa ndi mlandu wakulemelela. Ndi yapo akata kuvumbula chimwechi, Kasis ajimmasulila (akafunadi kwa kujichicha ndi kwa ntima wa mpumpu), kuchaticha mau yaya.*

Ambuyatu Yesu Kristo, uyo adasia bwalo pa Church lake, kumasula wonche wene zambi yawo walapa zene zene ndi wavomela pa iye, kwa lisungu lake lalikulu akumasule pa vochimwicha vako : Ndi kwa mpavu izo za bwalo izo ndinagwilizidwa, ndikumasula pa zambi zako zonche, Pa Jina la Atate, ndi la Mwana, ndi la Mzimu Woyela. Amen.

¶ *Ndipo Kasis ajinena Pempelo la chidule ili lichatalo.*

Tipempe.

Mlungu wa maganigani viwi, pa kuchuluka malisungu yako umachocha zambi za yawo wakulapa zene, mpaka wasazikumbukilancha ; cheuka maso yanu ya lisungu pa uyu kapolo wanu, uyo afuniladi ndi mtima kuti asasungidwancho mlandu nampo kulekeledwa. Uchichite cha chapano, Atate wakukonda viwi, chili chonche icho chidaonangika ndi kunyengeza ndi usokolo wa diabololo, kapena ndi kufuna kwake mwene wake pa nyama ndi kutyala kwake ; Umlindilile ukamwimiche uyo chiwalo ebakudwala pa umoji wa Church ; Muunguze umo akalila ndi mtima wabwino pa kulapa, Mlolo misozi yake, Mpweche mapwetekecho yake, umo simukuonekele kumkomela viwi. Ndipo pakuti akulupilila chikulupilile pa lisungu lanu loka, msamwelengela zambi zake za kale, nampo mumtilile mpavu ndi Mzimu wanu wolumbidwa Mwawi wene ; ndi yapo simkonde kumtenga kucho-kela pa jiko lino, ukamlandile pa kukondwela kwako, kwa voyenela va Mwana wanu wokondedwa viwi, Yesu Kristo Ambuyatu. Amen.

¶ *Ndipo Wotumikila Mlungu ajinena Zabur ii.*

In te, Domine, speravi. Zabur lxxi.

Iwe, Ambuye, ndikutawila : nisatilidwa manyazi mmwemoje.

Pa kuchita malinga kwako univuule, ukanipule : unipendekele kutu lako, ukanipulumuche.

Ukale kwa ine chimwala cholama chakukalilapo, uko nimukeko chimukile : wataukila kunipulumucha ; chifuko Iwe chimwala chakusongoka changa, ni linga langa.

Unipule, Mlungu wanga, pa janja la wakuipa : pa janja la uyo wopotocha ndi wosinikalila.

Chifuko iwe ncho ndikukumbatila, Ambuye Mlungu : kukulupilila kwanga, chiyambile ubwana wanga.

Ndachilikizidwa ndi iwe chiyambile pa mimba : Iwe umwene wanitulucha pa matumbo ya amaye ; sinikulumbe chilumbile.

Ndili ngati chidelu kwa wanyinji : nampo Iwe uko nitawilako kwene mpavu.

Pakamwa panga sipajale ndi malumbo yako, ndi kapambidwe kako usana wonche.

Usanitaya pa nyengo ya kukota : pa kulala nkongono zanga usanisia.

Chifuko woipila wanga wakuti ya ine : ni yawo wakuulindilila umoyo wanga wapangana malango,

Kuti, Mlungu wamsia : mlondeni, kamgwileni ; chifuko palije wakuvuula.

Mlungu usamuka kwa kutali kwa ine : Mlungu wanga, fulumiza kunitangatila,

Watilidwe manyazi wakalale wakuuchucha umoyo wanga : wavinikilidwa ndi kukojedwa ni vipongwe yawo wafunafuna voipa kwa ine.

Nampo ine sinijilindikize chijilindikizile, ndi sini-onjezele pamwamba pa kulumba kwako konche.

Pakamwa panga sipawerenge kuchita malinga kwako, ndi upulumuchi kwako usana wonche : chifuko sindijiwa mawerengedwe yake.

Sinije ni vamwamuna va Ambuye Mlungu : sini-kubukiche umo uchitila malinga, umo uchitila Iwe weka.

Mlungu, waniyaluza chiyambile ubwana wanga : ndi mpaka chapano udayeneza vopambana vako.

Yetu, ingakale nikakota, ni nikakala ni nyivi, Mlungu, usanisia : mpaka sinidayeneze janja lako kwa chibadwa chinjake, ni chimwamuna chako kwa ali yenche uyo saaje.

Kuchita malinga kwako ncho, Mlungu, kuli ponyamulidwa : Iwe wakuchita vavikulu, Mlungu, yani ngati Iwe ?

Akuzike Atate, ndi Mwana : ndi Mzimu Woyela ;

Umo kumakalila poyamba, chimwechi ndi chipano : ndi kwa vyaka vosata. Amen.

¶ *Kuonjezela ali.*

Mpulumuchi wa jiko, kwa Msalaba wanu ndi Mwazi wene mtengo mdatiombola, Mkatipulumuche ife, ndi mkatitangatile ife, tikupembezeni kujichicha, Ambuye.

¶ *Ndipo Wotumikila Mlungu ajinena,*

Ambuye mwene mpavu zonche, uyo ali chilindo chene mpavu nditu kwa wonche yawo wakumkulupilila iye, uyo vintu vonche ivo vili Kumwamba, ndi pa jiko, ndi panchi pa jiko, vimwelamila ndi kumvela, akale chapano ndi kwa vyaka va chikalileje wakuombelela wako ; ndipo akujiwiche ndi akuverechi, kuti palije Jina linjake lapelekedwa kwa wana wa adam panchi pa Kumwamba, mkati mwa ilo ndi kwa ilo, ukoza kulandila kusangalala ndi kupulumuka, ikawe Jina la Ambuyatu Yesu Kristo loka. Amen.

¶ *Ndi pambuyo pake ajinena,*

Kwa lisungu lene neema la Mlungu ndi kwa kulindilila kwake tikuikizapo. Ambuye akuninke mwa-wi, akusunge, Ambuye ang'alice nkope yake pamwamba pa iwe, akuchitile vakukondwecha. Ambuye anyakule nkope yako pa iwe, ndi akuninke mtendele, chapano ndi kwa vyaka va chikalileje. Amen.

Pempelo kwa mwana modwala.

Mlungu mwene mpavu zonche, ndi Atate mwene lisungu, ni kwanu koka machokelo ya kulama ndi ya nyifa ; Zuzumilani kuchokela Kumwamba ndi maso ya lisungu, tikupembezeni kujichicha, kupenyela mwana uyo chapano ali mkugona pogonela pakudwalila. Mumjele, Ambuye, chipenyele ndi upulumuchi

wanu : mumvuule pa nyengo iyo yolangizidwa ndi mawene pa kupweteka kwake mtupi, ndi mpulumuche umoyo wake chifuko cha malisungu yanu ; Kuti, mkakonda kutanimpicha siku zake yapa pa jiko pano, akulamile imwe, ndi akale chopanganila cha kukuzika kwanu, pa kukupotelani ndi mvano, ndi pa kuchita vabwino, pa chibadwa chake : pena mmla-ndile kwanu pa malo yaja ya kulongeza Kumwamba, yapo maumoyo ya yawo wagonawo pa Ambuye Yesu wapata kukala pa kupuma chipumile ndi chimwemwe. Mtilengelele ichi, Ambuye, kwa chifuko cha malisungu yanu, pa mmweyuja Mwana wanu Ambuyatu Yesu Kristo, uyo alama ndi kukala mfumu chilamile pamoji ndi inu, ndi Mzimu Woyela, Mlungu mmoji, kwa vyaka va chikalileje. *Amen.*

Pempelo kwa muntu wodwala, yapo wosakoza kukulupilila kuti sasangalalenchu.

Atate wa malisungu, ndi Mlungu wa kutontoza konche, moka mtitangatila pa nyengo ya kusowa ; Tikutawilani mtipokolele kumwimilila uyu kapolo wanu, chigonele yapa panchi pa janja lanu ndi kulenda kwakukulu pa tupi. Mmpenyele iye, Ambuye, ndi kukondwa ; ndi umo muntu wake wa kubwalo ali mkulala, mmtilile mpavu, tikupembezeni, kupunda ni kupunda wosapuma ndi neema yako ndi Mzimu wako woyela pa muntu wa mkati. Mmninke kulapa kopanda kujilenga chaje kwa vosokelela vonche va pa kukala wa moyo mpaka chapano, ndi kumvomela Mwana wanu Yesu chivomelele ; zambi zake zichochedwe kwa lisungu lanu, ndi kulekeledwa kwake kukomedwe chizindikilo Kumwamba, pachogolo iye sadamukeko, ndi wosaonekancho pano. Tijiwa, Ambuye, kuti namba kantu kolepeledwa kwanu ; ndipo, mkafuna, simkoze ingakale chapano kumuu-chancho, ndipo kumlengela kulongeza pakati pa ife vyaka vina ncho : Nampo pakuti mpaka kuoneka

kwake nyengo yake ya kupatukana tupi ndi nyama ili mkuwandikila, mpambe ndi mkamwikiletu, tikupembezeni, kwa nyengo ya kufa, kuti pambuyo pa kuchoka pano pa mtendele, ndi pa kukukondwelani, umoyo wake ulandilidwe pa ufumu wanu wa chikalileje, kwa voyenela ndi kwa kuteteza kwake Yesu Kristo, Mwana wako yeka yeka, Ambuyatu ndi Mpulumuchi. *Amen.*

Pempelo lakupelekeza kwa muntu wodwala mkuchokaje.

Mlungu mwene mpavu zonche, kwa imwe mizimu ya wantu wakuchita malinga wochitidwa wotelanya nditu yalongeza, yapo wamasulidwa pochekezedwa pa jiko pano, ife kujichicha tiikiza umoyo wa uyu kapolo wanu, mbale watu wokondedwa, pa manja yanu, ngati pa manja ya Wopanga wa mvano, ndi Mpulumuchi mwene mwene lisungu ; chikupembezeni kujichichilatu, kuti ukale wene mtengo pa maso yanu. Chonde, muchuke, pa mwazi wa Mwana wa mbelele yuja wa shee, uyo adapedwa kuchocha zambi za mjiko : kuti vili vonche va chaje wavitengela pa kukala pakati pa jiko lino lene masauko ndi kuipa, pa kukumbila kwa nyama, kapena malindi ya Shetan, vichukidwe ndi kutimidwa, utuluchidwe wopanda ukazuzi ndi wa shee pachogolo panu. Ndi mtiyeluze ife pa kuchala pano, kupenya vintu ivi ndi vinancho vakutilangiza nyifa siku ndi siku, kuona umo makalidwe yatu yajityalila mpavu ndi yosajiwika ; ndipo kuziwelenga siku zatu, tisamala kutila mitima yatu kupata njelu zija za pa zoka ndi za Kumwamba, tika-kalapo pano, izo sizikoze kutipelekeza ife pa kutela mpaka kulama kwa chikalileje mmwemoje, kwa ivo voyenela va Yesu Kristo Mwana wanu yeka yeka, Ambuyatu. *Amen.*

Pempelo kwa wantu yawo wakwezedwa mtima, pena ali ndi milandu pa bwalo la mitima yao.

Ambuye wolumbidwa Mwawi wene, Atate wa malisungu, ndi Mlungu wa kutontoza konche; Tikupe-mbezani, mzuzumile ndi lisungu ndi kuvana ndi uyu kapolo wako wosauchidwa. Muli mkumlebela wawawa, ndi mmlovya mchokolo pa mpulupulu zake za kale; kupyecha mtima kwanu kumlemelela, ndi umoyo wake wajala ndi voipa: Nampo, Mlungu mwene lisungu, mwalemba Mau lanu lakuyela kutiyeluza, dala kuti ife, pa kujizinga ndi kujitontoza ndi Malembo yanu yoyera, tikadakala ndi chikulupi; Mmni-nke kujijiwicha bwino mwene wake, ndi Mau yanu ya kuombezeza ndi ya kulanga; kuti iye ingakale kutaya asataya chikulupi chake ali nacho pa imwe, angakale asakulupilila pena ncho ikawe pa imwe. Mmninke mpavu kuchucha mayeso yake yonche, mkamchiliche pa ntenda zake zonche. Usatyolelatu bango lodinyika, ingakale kutima msatima tonji lakututuma uchi. Msachekeleza malisungu yanu ya kuolowa pa kupya mtima; nampo mmveke iye kuyangala ndi kusekelela, kuti vifupa vivine ivo mwavi-tyola. Mpulumucheni pa chitente cha wakuipila, mkanyakule dangalila la nkope yanu pamwamba pa iye, ndi mninkeni mtendele, kwa voyenela ndi kute-teza kwake Yesu Kristo, Ambuyatu. Amen.

KUSANGANIZANA KWA WODWALA.

¶ Pakuti wantu wonche wosatasima, wokamanika ndi voluswa vavinyinji chizilimukila, ni utenda, ni volenda, ndi chikalile wosajiwa chakanji sachoke pa umoyo uu wa pano; mmwemuno, dala kuti siku zonche waikidwiletu kufa, pali ponche Mlungu mwene mpavu zonche sakonde kurwatana, Wosungila siku zina zina (ni maka maka pa nyengo ya chipindupindu, kapena ya utenda wina wa kuyambukila lumbwe) kwa njeza sachise wantu wa Paroikia yao walandile kawili kawili Kusanganizana koyela pa tupi ni mwazi wa Mpulumuchi watu Kristo, yapo sikuchitidwe kumtumikila Mlungu pa bwalo pa Church; kuti pa kuchita chimwechi, wakale opanda ndande ya kumwaza mtima pa kusowa kumweko wakapenyeledwa ni Mlungu chizizi-mukila. Nampo ngati wodwala wosakoza kufika pa Church, afuna nampo kulandila Kusanganizana mnyumba mwake; ndipo sangachedwe kumumila Wosungila, ndi kufotokoza wangati wakalapo sasanganize naye, (yawo wajikala watatu kapena, ati maka wakachepekedwa viwi, wawili,) ndipo akakala ndi malo poilanapo pa nyumba ya uyo adwala, ndi vonche ivo sivifunidwe voikidwilatu, dala Wosungila amtumikile Mlungu ni ulemu, pamwepo ajichita Kusanganizana koyela, kuyamba ni Pempelo la chidule, Epistola, ndi Evangel, izo zichatazo.

PEMPELO LA CHIDULE.

Mlungu mwene mpavu zonche, wa umoyo wosatela, Wakuwapanga wanu adam, muwalanga yawa muwakonda, muwatyapula yawa muwalola; Tikupembezani

kumlengela lisungu uyu kapolo wanu uyo janja lanu linamjela, ndi alenjele kujizinga pa utenda wake, ni kupata kusangalala ncho pa tupi lake, (ngati mkafuna chimwechi kwa neema yanu;) ndi pali ponche mtima wake siuchoke pa tupi, utuluchidwe pachogolo panu popanda banga; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

EPISTOLA. *Heb. xii. 5.*

Mwana wanga, usapepula kulanga kwake Ambuye, usakomoka pakunyindilidwa naye. Pakuti uyo Ambuye amkonda, amlanga; amtyapula mwana ali yenche uyo amlandila.

EVANGEL. *W. Joh. v. 24.*

Zene, zene ndikunenelani, Uyo avela mau langa, ndi avomela pa uyo adanituma, ali ni kulama kosatela, wosaloa kutuluchidwa woipa pa milandu; nampo wasamuka pa kufa kuloa pa umoyo.

¶ *Pambuyo Kasis ajiyenda mchogolo kwa mlingo wa chifa cha mau aya yalembedwa pamwamba kwa Kusanganizana koyela, kuyamba kwa mau aya (Inu wakulapa kwa zene, &c.)*

¶ *Pa nyengo ya kugawila Sakrament ii yoyela, Kasis ajilandila uti mwene wake, ni pambuyo ajiwagawila yarwo wolangizidwa kusanganizana ni uyo wodwala, ni potela wodwala mwene wake.*

¶ *Nampo ngati muntu, pa kupunda kudwala, kapena pa kuchedwa kumfotokozela Wosungila, kapena pa kusowa wakulandila pamoji naye, kapena chintu china chakuchekeleza cha malinga, wosailandila Sakrament ya Tupi ni Mwazi wa Kristo, Wosungila ajimyeluza, kuti ngati alapa zene kwa zambi zake, wosakaikila kuti Kristo anamfela pa Msalaba, ni kuti anamwaza mwazi wake kumombola, ndi akakumbukila ndi njeza ni mtima vokoma vija alandila mmwemo, ndi akayamika ni*

mtima kwa ivi, ndimo akudya, akumwa Tupi ni Mwazi wa Mpulumuchi watu Kristo mpaka chipatilile kusangalalicha Umoyo wake, angakale wosalandila Sakrament ija pa kamwa pake.

¶ *Yapo wamjela wodwala, ndi kumchitila Kusanganizana Koyela pa nyengo imoji, ndipo Kasis, asazengeleka, ajidula chifa chija cha Kupenyela pa Zabur [Pa Iwo, Ambuye, nakulupilila, &c.] ndi ajimuka moongokela kwa Kusanganizana.*

¶ *Pa nyengo ya Chipindupindu, ni Kudwala, ndi mautenda ena ena yakuyambukila wantu, yapo paliye wa Paroikia, angakale awo wokala pafupi, wapatikana kusanganizana ni wodwala mnyumba zao, kwa chifuko cha kuopa utenda ungawayambukile, akapempadi wodwala, Wotumikila Mlungu yeka akoza kusanganizana ndi iye.*

KAIKIDWE KAKE

KUWAIKA MMANDA WAKUFA.

¶ *Penyani, Kachitidwe ka malambilo kachatako, kasanenedwa pa ali yenche akufa wosabatizwa, angakale wopatuchidwa, angakale wakujipa wene.*

¶ *Kasis ni waKleriko kuchingamila Mtembo pa chipata cha lua la Church, ndi kuuchogolela, kapena kuloa mChurch, kapena kumuka ku Mainja, ajinena, kapena ajimba,*

Ine ndili kuzyuka ni kulama, akuti Ambuye : wakunivomela ine, angakale akafa, salame : ndi wakulama ndi kundivomela ine, sangafe kwa vyaka. *W. Yoh. xi. 25, 26.*

Ndijiwa kuti uyo Wakuniombola ine alama, ndi saime siku lakutela pa lifumbi. Ndi yapo kungu langa lalazidwa, chimwechi nampo kuchokela pa nyama yanga sinimpenyele Mlungu : uyo sinimpenyele namwene, ni maso yanga siyamuwone, wosali wina. *Job xix. 25, 26, 27.*

Sitinatenga kantu kuloa pa jiko lino, ni popanda kukaikila sitipite wosatenga kantu. Ambuye anapeleka, Ambuye watengancho ; liyelekedwe jina la Ambuye. *1 Tim. vi. 7. Job i. 21.*

¶ *Wakata kuloa mChurch, Psalms izi siziwerengedwe kapena imoji kapena ziwili.*

Dixi, custodiam. Zabur xxxix.

Nidati, Sinizilindilile njila zanga : ningachite zambi ni lilime langa.

Sinipalindilile pakamwa panga ni mbano : yapo wakuipa wakala pachogolo panga.

Nidachekedwa pakamwa, ninali zii : ingakale kusia vabwino ; ndi chilaso changa chidayambancho.

Mtima wanga udafunda mkati mwanga, pakujiye-luza ndeka moto udapyelela : potela nidanena ni lilime langa ;

Unijiwiche, Ambuye, pakutela panga, ni mlingo wa masiku yanga, mlingo wanji : nijiwe umo ndatyalila ine.

Penya, wapeleka masiku yanga ngati tivikaka : ni msinku wanga pano ngati paliye kantu pa maso pako ; zene mpuye wa chaje mwana wa adam ali yenche ingakale pakuzikidwa ;

Zene pa mtunji angoyendaenda, ali yenche zene kwa mpuye chaje wajisokosela : akusa mbua, asajiwa ndani sajitengele.

Chapano nichikumbatile chiani, Ambuye : kujilindikiza kwanga kuli kwako.

Univuule pa volakwa vanga vonche : usaniika chakukojedwa cha wopusa.

Nidali wochekedwa, wosachekulila pakamwa panga : chifuko udachichita umwene.

Pakatula mtimbo wako kwa ine : ndata kwa nkanja ya janja lako.

Yapo umkonja muntu ni volanga pa mpulipuli, upekesa ngati nyozolo vakukadwicha vake : zene mwana wa adam ali yenche mpuye chaje.

Vera kupempa kwanga, Ambuye, unichelele kutu pa kulila kwanga : usakala chete pa misozi yanga.

Chifuko ine wakusaka malo kwako : wangokala panchi ngati achatate wanga wonche.

Unilekele pang'ono, nipatencho mpavu : nikakala wosamuka, ndi palijencho ine.

Akuzike Atate, ndi Mwana : ndi Mzimu Woyela ;
Umo kumakalila poyamba, chimwechi ndi chapano : ndi kwa vyaka vosata. Amen.

Domine, refugium. Zabur xc.

Ambuye, iwe malo yatu ya kulongeza : pa chibadwa ndi chibadwa.

Pachogolo mapili siyanabadwe, sunajipoteche poteche ni jiko ni mondo : ingakale chiyambile chikalile mmwemoje, Iwe Mlungu.

Ubweza kamuntu kwa lifumbi la kukanyidwa : ndi ukuti, Bwelani, wana adam.

Chifuko vyaka elf pa maso pako ngati siku la julo yapo lapita : ndi ngati nyengo yakulindililana usiku.

Uwakukulula ; wali ngati litulo : umawa mawa wali ngati mela wopuka.

Umawa mawa upalala, ndi upuka : ujulo usenge-dwa, ndi uuma.

Chifuko talazidwa pa kukwia kwako : ndi pa kupya mtima kwako tamwazika.

Waziika zimpulipuli zatu pachogolo pako : ndi vobisalika vatu pa dangalila la nkope yako.

Chifuko masiku yatu yonche yapitilatu pa kupunda kwako : tata masiku yatu ngati ntano.

Masiku ya vyaka vatu sabwin, ingakale kwa chimamuna chatu themanin : nampo kujitwinya kwao matata ndi va chaje ; chifuko kutawa chifulumile, ndi tiuluka.

Yani ajiwa mpavu za kukwia kwako : ndi kupunda kwako umo ukadaopedwela ?

Utijiwiche kuwelenga masiku yatu : tijitengele mtima wa njeru.

Bwelela, Ambuye ; mpaka liti ? ukabuulane nawo pa mlandu wa wopotela wako.

Utikutiche umawamawa ndi ubale wako : tikalulute ndi tikasekelele siku zatu zonche.

Utisekeleche kwa mlingo wa masiku yapo watichi-cha : ndi vyaka umo tavionela voipa.

Ivo umavichita vioneke kwa wopotela wako : ndi kapambidwe kako pamwamba pa wana wao.

Ndi va neema va Ambuye Mlungu watu vikale pa ife : ukavilimbiche ivo manja yatu yavichita, yetu, ukavilimbiche ivo yavichita manja yatu.

Akuzike Atate, ndi Mwana : ndi Mzimu Woyela ;

Umo kumakalila poyamba, chimwechi ndi chopano : ndi kwa vyaka vosata. Amen.

¶ *Ndipo siljichata Somo lotapidwa pa Chapter ya kumi ni kasano ya Epistola ya kuyamba ya Woyela Paul kwa waKorinto.*

1 Kor. xv. 20.

Ndi chapano Kristo wazyuchidwa pa wakufa chifa cha vakulawa va yawo wagoneka. Pakuti kuona kuti kwa muntu kufa, kwa muntu ncho kuima ncho kwa wakufa. Pakuti ngati mwa Adam wonche wakufa, chimwechi ncho mKristo wonche sachitidwe wakulama. Ali yenche nampo pa malo yoikidwa ya iye yeka : chakulawa Kristo ; pambuyo yawa wa Kristo, pa kukalapo iye. Ndipo paja pomalizika ; chaka samvumbulile Mlungu ndiye Atate ufumu chaka, salaziletu poyambiza bwalo ponche ndi bwalo lonche ndi mpavu yonche. Chifuko ayeneledwa mwene kukala mfumu mpaka sadaike wonche wakumwipila panchi pa mapazi yake. Woipila wakutela salazidwiletu ni nyifa. Pakuti adaika vonche pa malo yao panchi pa mapazi yake. Ndi chaka akuti, Vonche vaikidwa pa malo yao panchi, ioneka pa danga kuti akawe uyo adaviika vonche pa malo yao panchi. Ndi chaka vonche vikata kuikidwa pa malo yao panchi, ndipo iye ncho Mwana saikidwe pa malo yake panchi pa uyo adaika vonche pa malo yao panchi pa iye, dala Mlungu akala vonche mvonche. Pakuti wobatizwa kuloza kwa wakufa sachite bwanji ? Ngati wakufa wozazyuchidwa na pang'ono chiani wabatizwa ncho kuloza kwa wakufa ? chiani ife ncho

tiluswa saa ili yonche? Siku ndi siku ndikufa, abale, ndilumbila kwa kujiyerekelela kwanu kuja ndili nako pa Yesu Kristo Ambuyatu. Ngati kwa mlingo wa wantu nidamenyana ndi vikoko pa Epheso, chiani ndili nacho chipatapata? ngati wakufa wakapanda kuzyuchidwa, tidye ndi timwe, pakuti mawa tikufa. Msajisokelelecha: Kukambana yoipa kuonanga visimu va kuchita yokoma mmtima. Ukani mochitila malinga, ndi msachita zambi; chifuko wina alipo wosapata kumjiwa Mlungu; kukutilani inu nchoni ndinena. Muntu sati nampo, Wazyuchidwa bwanji wakufa? ndi tupi lanji wakuja? Wopusa, icho uvyala umwene chosachitidwa chakulama, chikapanda kufa: ndi ichi uvyala, suvyala icho sichipate kukalapo, njele ya chaje nampo, ya trigo kaya, kapena ya ili yonche ya izo zichalazo; naye Mlungu aipacha tupi umo afunila, ndi mbeu ili yonche tupi la iyo yoka. Nyama yonche yosali nyama imoji: nyama injake nampo ya wautu, nyama injake ya vilangwa, ni injake ya mbalame. Sonincho matupi ya kumwamba, ndi matupi ya pa jiko: kwina nampo kukuzika kuja kwa yayo ya kumwamba, ndi kwina kuja kwa yayo ya pa jiko. Kunjake kukuzika kwa jua, ni kunjake kukuzika kwa mwezi: ndi kunjake kukuzika kwa ntondwa; pakuti ntondwa ipatukana ndi ntondwa injake pa kukuzika. Ndi chimwechi kuimanco kwa wakufa ncho: Kuvyalidwa pakuonangika; kuzyuchidwa popanda kuonangika: Kuvyalidwa popanda kuyinikiza; kuzyuchidwa pa kukuzika: Kuvyalidwa pa kulenda; kuzyuchidwa pa mpavu; Kuvyalidwa tupi la mwa umoyo; kuzyuchidwa tupi la mwa mzimu. Lilipo tupi la mwa umoyo, ndi lilipo tupi la mwa mzimu. Chimwechi yalembedwa: Muntu wakuyamba Adam adapata kukala umoyo wakulama; Adam wakutera mzimu wakulamicha. Wosali nampo cha mwa mzimu pachogolo, nampo cha mwa umoyo; ndi pambuyo pake chija mwa mzimu. Muntu wakuyamba wa pa jiko,

wa doti; muntu wa kawili wa Kumwamba. Wa mtundu wa uyo wa doti, wa mtundu umweo yawo wa doti; ndi wa mtundu wa uyo wa Kumwamba, wa mtundu umwewo yawo wa Kumwamba: Ndi umo tasenchela chifa cha uyo wa doti, chimwechi sitisenchela chifa cha uyo wa Kumwamba. Ndi ichi ndilankula, abale, kuti nyama ndi mwazi wosakoza kuloa chokolo cha ufumu wa Mlungu; ingakale kuonangika kuloa chokolo cha kopanda kuonangika. Penyani, ndikunenelani mau ya kuseli: Tasali tonche sitigone litulo, wonche nampo sitisandulichidwe, kosali kampindi, pa kukupila diso, pa mbetete yakutera; pakuti saiombe, ndipo wakufa sazyuchidwe wopanda kuonangika ndipo sitisanduchidwe. Pakuti chakuonangika ichi sichingasie kujiveka kopanda kuonangika, ndi chofeka ichi kujiveka chosafeka. Ndi chaka chakufeka ichi sichijiveke chosafeka, ndi chakuonangika ichi sichijiveke chopanda kuonangika, ndipo silipate kukalapo mau lija lalembedwa, Nyifa idamezedwa mkulaka. Kuli kuti, nyifa, kulaka kwako? kuli kuti, mainja kuluma kwako? nayo mbola ya nyifa zambi, nayo mpavu ya zambi torah: nampo neema kwa Mlungu, atipachayo kulaka kwa Yesu Kristo Ambuyatu. Mmwemo, abale wanga wokondedwa, mkale wokazikika wosatingizika, ni kuchita lumbwe siku zonche mnchito zake Ambuye, pakuti mjiwa kuti nechito yanu yosali chaje mkati mwa Ambuye.

¶ *Yapo afika pa mainja, pakuikilatu manda kukiidwa mjiko Kasis ajinena, kupena Kasis ni waKleriko wajiimba.*

Muntu abadwayo ni wamkazi angokala ni nyengo yochepa kukala ni umoyo, ajala ni masauko. Amela, ndipo adulidwa, ngati dua: avutupuka ngati chitunji, wosakala pa makalidwe amoji.

Pakati pa umoyo tilipo pa nyifa yene: kwa yani

sitifune kutangatidwa, akawe kwanu, Ambuye, mwene kuchimwa mwa malinga ni zambi zatu?

Nampo, Ambuye Mlungu wa pa yeka nditu, Ambuye mwene mpavu maka maka, Mpulumuchi wa pa yeka ndi mwene mwene lisungu, usativumbukicha pa mapwetekecho yowawa ya kufa kwa vyaka vonche.

Mjiwa, Ambuye, va kuseli va mmitima yatu; msacheke makutu yanu ya lisungu kwa pempelo latu; nampo mtilekele, Ambuye wa pa yeka nditu, Mlungu mwene mpavu zonche, Mpulumuchi wa pa yeka ndi mwene lisungu, imwe Wolamula woyenela wa vyaka, msatisia ife pa saa yatu yakutela kungakale kufa kukatipwetekecha, kupatuka ni Imwe.

¶ *Ndipo, apo wina wakuimapo wataya doti pa manda, Kasis ajinena,*

Pakuti Mlungu mwene mpavu zonche, anakonda kujitengela kwa lisungu lake lalinyinji umoyo wa *mbale* watu uyu wokondedwa wachokapo, chimwechi ife tiika chindanda chake mntaka; doti kwa doti, makala kwa makala, lifumbi kwa lifumbi; kukulupilila chikulupilile wosakaikila kuzyuka kwa kulama kwa vyaka, mkati mwa Ambuyatu Yesu Kristo; uyo sasanduze tupi latu lakulenda, lifwanane ni tupi lake lokuzika, kwa mlingo wa kutintimika kwake, umo akozela kuika vonche pa malo yake panchi pa Iye.

¶ *Ndipo ajinena kapena ajiimba,*

Nidava pokoso kuchokela Kumwamba, kuninena, Lembani, Chiyambile chapano wali ni mwawi wakufa wakufawo pa Ambuye: chimwecho anena Mzimu; pakuti wapumilila pa zolemecha zao.

¶ *Ndipo Kasis ajinena,*

Ambuye, mtilengele lisungu.

Kristo, mtilengele lisungu.

Ambuye, mtilengele lisungu.

Atate watu, wa Kumwamba, Jina lako liyelechedwe. Ufumu wako uje. Vija ufuna vichitidwe, mjiko ngati Kumwamba. Utipache lelo chakudya chatu cha siku. Ndi utilekele mangawa yatu, ngati ife tiwalekela wa mangawa watu. Ndi usatitengela poyesedwa; Nampo utipulumuche pa voipa. Amen.

Kasis.

Mlungu mwene mpavu zonche, kwa Imwe ilama mizimu ya awo wakuchoka pano mkati mwa Ambuye, ni kwanu maumoyo ya awo wavomelawo, yakata kutula mitolo ya nyama yao, yakalapo chisekelele ndi chimwemwe; Ife tikuyamikani ni mitima, pakuti mwakonda kumpulumucha uyo *mbale* watu pa masauko ya jiko lino lene zambi: tikupembezeni, mlote kwa lisungu lene neema kufelana msanga kawelengedwe ka wosankidwa wanu, ni kufulumiza ufumu wanu; kuti ife pamoji ni wonche yawo wachoka pa mvano wa zene wa Jina lanu loyela, tipate kutelanya nditu ndi chimwemwe pa tupi ni pa mziimu pa kukuzika kwanu kwa vyaka, kuja kosalala; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. Amen.

PEMPELO LA CHIDULE.

Mlungu mwene lisungu, Atate wa Ambuyatu Yesu Kristo, uyo kuzyuka ali ni kulama; pa uyo akavomela salame, angakale akafa; ndipo uyo alama ndi kumvomela iye, sangafe kwa vyaka: uyo ncho anatiyeluzi, (kwa Apostolo wake wa pa yeka Paol Woyela,) tisinginika, ngati wopanda chikulupi, chifuko cha awo wagonawo pa Iye; Ife pakujichicha, Atate, tikupembezeni, kutizyucha pa kufa kwa zambi tikulamile kuchita malinga; kuti yapo sitikachoke ife pa umoyo uu, tipate kupumilila pa iye, umo tikulupililila uyu *mbale* watu ali mkupumilila chapano; ni pa kuimancho wonche siku ya kutela, tikomani-dwe wololeka pa maso panu: ni tilandile mwawi uja

Mwana wanu wakukondedwa bwino sawanenele pa bwalo wonche yawo wakukukondani ni kukuopani, kuti, Ijani, inu wana wene mwawi wa Atate wanga, landilani ufumu uwo woikidwilatu kwa inu chiyambile kulipanga jiko; Mtipache ichi, Atate wa lisungu, tikupembeza, mkati mwa Yesu Kristo, Woteteza watu ni Wakutiembola. *Amen.*

Neema ya Ambuyatu Yesu Kristo. ndi kukonda kwake Mlungu, ni kusanganizana kwa Mzimu Woyela, kukale ndi ife tonche kwa vyaka vosata. *Amen.*

KUYAMIKA WAKAZI PAMBUYO YA KUPUMA WANA,

KUTANIDWA

THE CHURCHING OF WOMEN.

¶ *Wamkazi, pa nyengo iyo amachita vyaka pambuyo pa Kupuma ajiloa pa Church, wovekedwa bwino, ndi uko ajigwada pa malo poilanapo, yapa wamachita vyaka, kapena umo Mwene kuika satankile: Ndipo Kasis ajimnenela iye.*

Pakuti yamkondwecha Mlungu Mwene mpavu zonche pa kukoma pa mtima wake, kukupacha kupuma ni kupulumukamo, ndi anakulindilila pa voluswa vavikulu ivo vilipo pa kubala wana; chifuko cha icho ujimyamika Mlungu ni mtima, ndi ujinena,

(¶ *Ndipo Kasis ajinena Zabur cxvi.)
Dilexi quoniam.*

Ndimkonda Ambuye, chifuko wava : pokoso langa ndi mapembezo yanga.

Chifuko wandipendekela kuchela kutu lake : mmwemo sindimtanile nikakala ni masiku yanga.

Vingwe va nyifa vidandizungulila, ndi vofinyikiza va malo ya wazimu vidandikomana : ndakomana kufinyikiza ndi mpingusi.

Ndi ndilidatanila ine jina la Ambuye : chonde, Ambuye, upule umoyo wanga.

Wakukondwela Ambuye, ndi mwene kuchita malinga : yetu, Mlungu watu mwene lisungu.

Ambuye chilindilile yawo wosachenjela : nidatepa panchi, adanipulumucha.

Ubwelele umoyo wanga potulilapo pako : chifuko Ambuye wakuyenelechela.

Chifuko wandivuula umoyo wanga pa nyifa : maso yanga yangalile misozo, ndi miendo yanga yangakankizidwe panchi.

Sindiyendeyende pa nkope ya Ambuye : pa maiko ya yawo wakulama.

Ndivomela, ndi mmwemo sindinene ; ine ndachichidwa viwi : ine nidati pa kugamuka mtima kwanga, Mwana wa adam ali yenche wakunama.

Chiani sindimbwezele Ambuye : kwa vonche vakuyenelecha vake kwa ine?

Sindichinyamule chiko cha upulumuchi : ndi pa Jina la Ambuye sinditanile.

Ivo ndalumbila sindivilipilile pachogolo pa kamu lake lonche : pa malua ya nyumba ya Ambuye, pakati pako, Yerusalem. Mlumbeni Ambuye.

Akuzike Atate, ndi Mwana : ndi Mzimu Woyela ;

Umo kumakalila poyamba, chimwechi ndi chapano : ndi kwa vyaka vosata. *Amen.*

Kapena, Zabur cxxvii. Nisi Dominus.

Achipanda Ambuye kuimanga nyumba : walema kwa mtila waimangawo.

Achipanda Ambuye kuulindilila muji : akala maso kwa mtila aulindililayo.

Kwa mtila kwanu mkalawilicha kuuka, mkazengeleka kugona, ndi kudya chakudya cha nchito za

kupweteka : pakuti chimwechi ampacha walifowe wake litulo.

Penya chokolo chakugawa cha Ambuye wana : nko-kolo yake vipacho va mimba.

Ngati mivi pa janja la wamamuna : chimwechi wana wa unyamata.

Wakusengwa wamamuna uyo ali ndi tumba lake la mivi kujala nawo : wosatilidwa manyazi, yapo siwakambe ndi wakuwaipila pa komo.

Akuzike Atate, ndi Mwana : ndi Mzimu Woyela ;

Umo kumakalila poyamba, chimwechi ndi chapano : ndi kwa vyaka vosata. Amen.

¶ *Ndipo Kasis ajinena,*

Tipempe.

Ambuye, mtilengele lisungu.

Kristo, mtilengele lisungu.

Ambuye, mtilengele lisungu.

Atate watu, wa Kumwamba, Jina lako liyelechedwe. Ufumu wako uje. Vija ufuna vichitidwe, mjiko ngati Kumwamba. Utipache lelo chakudya chatu cha siku. Ndi utilekele mangawa yatu, ngati ife tiwalekela wa mangawa watu. Ndi usatitengela poyesedwa ; Nampo utipulumuche pa voipa : Chifuko ufumu, ndi mpavu, ndi kukuzika vili vako, vyaka vosata. Amen.

Wotumikila. Ambuye, mmpulumuche wamkazi uyu mbumba yanu ;

Yanko. Uyo akukulupililani.

Wotumikila. Mkale kwa iye nyumba ya kuyenda mwamba ya mpavu.

Yanko. Pa maso ya wa mawongo wake.

Wotumikila. Ambuye mvele pempelo latu ;

Yanko. Ndi chililo chatu chikujeleni.

Wotumikila. Tipempe.

Mlungu Mwene mpavu zonche, ife pa kujichicha

tikuyamikani pakuti mwalola kumpulumucha wamkazi uyu mbumba yanu pa mapwetekecho yakulu ni vipandu ivi vilipo pa kupuma wana ; Mtipache, tikupembezeni, Atate mwene mwene lisungu, kuti iye, mkamtangatile, akale ndi umoyo kwa kuvomeleka, ni ayendeyende pa kulama kwa pano : sonincho apate mbua pa kukuzika kwa vyaka pa kulama uku sikuje pambuyo ; mwa Yesu Kristo Ambuyatu. Amen.

¶ *Wamkazi, uyo akuja kuyamika, sangasie kutila votila kwa chisimu ; ndi kukakalapo Kusanganizana, yailanapo kuti alandile Kusanganizana Koyela.*

A COMMINATION,

KAPENA MAU YA KUFOTOKOZA KUKWIA KWAKE MLUNGU
NDI MALAMULO YAKE CHIWACHUCHILE WENE ZAMBI,

PAMOJI NI MAPEMPO YENA, KUPEMPELA NAYO SIKU
YA KUYAMBA LA KWARESIMA, NI NYENGO ZINA, UMO
MWENE KUIKA SALANGIZILE.

¶ *Pambuyo pa Sala ya Umawa likata Litany
umo imachitidwa vyaka, Kasis ajinena pa malo ya
kuwerengerapo pena Pulpit.*

Abele, pa Church la kuyamba yadalipo malangidwe pachogolo pa Mlungu kuti pa kuyamba Kwaresima, yawo wanapachidwa milandu zobukichidwa wadachungizilidwa kuchita mau ya kulapa pa bwalo, ndipo wadalangidwa pa jiko lino, dala kuti maumoyo yao yalamichidwe pa siku la Ambuye ; ni kuti wena, pa kuombezedwa pa kuona kulangidwa kwao, wakapunde kuopa kulakwa chimwechi.

Pa malo pake, (mpaka malangidwe aya siyachiti-

dwencho, nayo yakadafunidwa chifunidwile) ioneke bwino kuti pa nyengo ii, (pa maso ya inu mwaonche) malamulo ya Mlungu pa wantu wa kamu ndi kamu yawerengedwe kuleswa yawo wene zambi yawo wasalapa, ayo yakusidwa pa Chapter ya ashari na saba ya Deuteronomy, ni malo pena pena pa Malembo; ndi mkadayanka kwa lamulo lili lonche, kunena, *Amen*: Dala kuti pakuombezedwa uno Mlungu anakwezela mmtima wene zambi, mpunde kuuchidwa kulapa ndi likwale kwene kwene; ndi myendeyende chipenyele pa siku izi zakuluswa; kutawa pa visimo va zambi izo muumilila kunena pa kamwa panu mawene kuti zayeneledwa kulesweka ndi Mlungu.

Wolesweka muntu uyo achitayo chitunjitunji chosipa chingakale chosungunuka achilambile.

¶ *Ndipo kamu ajiyanka ndi kunena, Amen.*

Wotumikila. Wolesweka uyo ampepulayo atate wake kapena amake.

Yanko. Amen.

Wotumikila. Wolesweka uyo asendezayo malile ya mnanchi wake.

Yanko. Amen.

Wotumikila. Wolesweka uyo asokezayo wopulika maso pa njila.

Yanko. Amen.

Wotumikila. Wolesweka uyo atyalichayo milandu ya wosaka malo, ya wa masiye, ni ya namfedwa.

Yanko. Amen.

Wotumikila. Wolesweka uyo ammenyayo mnanchi wake kumzembela.

Yanko. Amen.

Wotumikila. Wolesweka uyu agona ni wamkazi wa mnanchi wake.

Yanko. Amen.

Wotumikila. Wolesweka uyu alandilayo tumba la anchi kumpa muntu wopanda ndande.

Yanko. Amen.

Wotumikila. Wolesweka uyo angomkulupilila muntu, angotenga muntu kukala mtunji wake, ndi pa mtima wake apatukana ni Mlungu.

Yanko. Amen.

Wotumikila. Wolesweka yawo wosali ni lisungu, wa vitole, ni wakuchita chigololo, wantu wa kaso, wakulambila vitunjitunji, wa misonga, wolojela, ni wakuchomola.

Yanko. Amen.

Wotumikila.

Ndipo pakuona kuti wonche walesweka (umo Wolosa David alangizila umboni) yowo wasokelela ndi wapataka pa matauko ya Mlungu; ndipo tika-kumbukila kulamula kuja kwakuofya kopachikidwa pamwamba pa mitu, ni siku zonche koikikwilatu kutigwela) timbwelele Ambuye Mlungu watu, pa kutimbinyuka konche ni kuchicha mtima; tiyabuulile ni kuyasinginikila makalidwe yatu yene zambi, kujiwicha ndi kuvumbula zambi zatu, ndi tifune kupacha vipacho va mlingo wa kulapa. Pakuti chapano nkwanga yaikidwa pa chinde pa mitengo, ndipo mtengo uli wonche wosapacha vipacho vabwino udulidwa, ndi kutaidwa mmoto. Chili chakuofya kugwa mmanja ya Mlungu wa kulama: Iwo savumbiche vula pa wene zambi, misampa, moto ndi kibiriti, ndi mpepo ya kutenta ndi chimpunga; ichi sichikale mbua ya chiko chao. Chifuko penya, Ambuye watuluka pa malo yake kujela usokolo wa yawo wakala pa jiko lino. Nampo yani sapilile siku la kuja kwake? Yani salikoze bwino, chiimile pa kuoneka kwake? Choepetela chake chili pa janja lake, ndi iye sayerecheletu pa liwala lake, ndi satenge pamoji trigu kuika mnkokwe yake; nampo mankusu sayatinichiletu ni moto wosatimika. Siku la Ambuye likuja ngati wakuba usiku: ndi yapowantu sanene, Mtendele, ni vonche vikala vosaluswa,

ndipo kuonangika kuwazizimukila, ngati pa wamkazi pakupuma mwana, ndipo iwo sangatawe. Ndipo sikuoneke kukwiya kwake Mlungu pa siku la kubwezela, kuja wene zambi wakutafukila, wajikusila pa mtafu wa mitima yao; wadapepula ubwino, kujizinga, ni kosachita ni mpumu msanga kwake Mlungu, apo awatana walape wosapuma., Chaka chija sanitanile, (anena Ambuye,) nampo ine sindivela; saniwandilile mamawa, nampo wosandikomana: ni chimwechi, pakuti wadaipila kujiwa, ndipo wosalandila manta ya Ambuye, nampo wadachimwa ni njelu izo ninazipanga namwene, wadapepula kulanga kwanga. Chaka chija siikale kuti wachedwa kupoposa yapo chicheko sichikale chochedwa; wachedwa kulilila lisungu pa nyengo ya kulamula. Okwe mau lakuofya la kulamula kwa malinga nditu; ilo sililamulidwe pa iwo yapo sawanenele, Mukani, inu wolesweka, kuloa ku moto wa chakalileje, woikidwilatu kwa diabololo ni achimalaika wake. Mmwemo, abale, tichele makutu wosachedwa, yapo siku ya upulumuchi ikali yosata; pakuti usiku uli mkuja, yapo namba muntu akoza kupota nchito. Nampo tilivomele dangalila, yapo tikali nalo, ndi tijiyenda ngati wana wa dangalila; tingataike pa mdima wa kubwalo, yapo kuli kulila ni kutafuna mano. Tisachita cha chaje lisungu la Mlungu, uyo atitana chitikondele kukonjeka, ni kwa chanasa chake chosatela atichitila chilanga kutilekela vonche va kale, tikambwelela ni mtima wakutelanya ni wa zene. Chifuko zambi zatu zingakale zofuila chifa cha wana wa mpambe, sizikale mbuu ngati snow; zingakale zada ngati lunga, nampo siziyele ngati bwea wa mbelele. Ng'anamukani (anena Ambuye) kusia mpulupulu zanu, zambi zanu zosakala kukuonangani: Tayani kutali vili vonche mnavichita popanda Mlungu: Mjichitile mitima ya chapano, ni mzimu wa chapano: Kwa chiyani simufe, inu nyumba ya Israel, pakuti ine wosakondwa pa kufa kwake uyu akufa, anena Ambuye Mlungu?

Mmwemo ng'anamukani, ndi simlame. Chikana tachita zambi, nampo tili ni Woimilila kwa Atate; Yesu Kristo wochita malinga; naye choteteza kwa zambi zatu. Chifuko adatemedwa mawala pa milandu ya vochwalicha watu, adamenyedwa kwa mpulupulu zatu. Mmwemo timbwelele uyu Wolandila mwene lisungu wene zambi wonche yawo walapawo kwa zene; kujijiwichicha kuti iye wajiikilatu kutilandila, ndi wokonda nditu kutimasulila, tikamjela ni kulapa kwa kuvomeleka; tikajiika pa malo patu panchi pa Iye, ni chiyambile chapano tikaenda enda pa njila zake; tikajisenchela panda lake losachina, mtolo wake wasalemela, kumchata pa kujichicha, pa kujizinga, ni chikondano, ni tikakonjedwa umo Mzimu wake Woyela atichogozela; kufunafuna siku zonche kukuzika kwake, ni kumpotela umo tayeneledwela pa nchito iyo tatanidwa kuichita, chiyamikile: Tikachita ichi, Kristo satipulumuche pa kuleswa kwa torah ni pa kuleswa chileswele kuja kukadawatulila yawo woikidwa janja la manjele; ndipo satiike ife janja la kwene, ndi satininke mwawi wene neema wa Atate wake, kutitaukila kuloa mu ufumu mwake wa kukuzika: Kuja atipelekezeko tonche, kwa lisungu lake losalingika. Amen.

¶ *Ndipo wonche wajigwadila pa maombono yao, ni Kasis, ni aKleriko chigwadile, (apo wamanena Litania) wajinena Zabur ii.*

Miserere mei, Deus. Zabur li.

Unikondwele, Mlungu, kwa mlingo wa ubale wako: kwa mlingo wakuchuluka malisungu yako tima volakwa vanga.

Unisavye upulipuli wanga: ukaniyeleche pa zambi yanga.

Chifuko ndivijiwicha volakwa vanga: ni zambi yanga ili pachogolo panga chikalile.

Ndakuchitila zambi, iwe, iwe weka, ni ndachichi-

ta choipa pa maso yako : dala uoneke wa malinga pa kunena kwako, ukale woyela pa kulamula kwako.

Penya, pa upulipuli ninaumbidwa : ni pa zambi amaye adaima mimba ya ine.

Penya, ufuna va zene mmaseli : ni pobisalika sunijiwiche njelu.

Unichochele zambi ni machamba ya ezob, ndi sindiyelechewe : unisavye ndi sinikale mbuu kupunda snow.

Univereche kuyangala ndi kusekelela : vifupa ivo wavityola vikavine.

Ubise nkope yako pa zambi zanga : ukazitime zimpulipuli zanga zonche.

Unipangile, Mlungu, mtima woyelechedwa : ukai-chite roho ya chapano mkati mwanga.

Usanitaya kuchoka pa nkope yako : usanilanda Roho ya pa yoka yako.

Unibwezele kuyangala kwa upulumuchi wako : ni ukanichilikize ni Roho ya kujiyambiza.

Sinikawayeluze wolakwa njila zako : ni wene zambi siwakubwelele.

Univuule ine pa mlandu wa chazi, Mlungu, Mlungu wa upulumuchi wanga : lilime langa sililulute umo uchitila malinga,

Ambuye, uchekele milomo yanga : ni pakamwa panga sipayayeneze malumbo yako.

Chifuko sujikondecha pa nchembe yakudula ; pena nikadaipeleka : ni nchembe za kukwela suzilola.

Nchembe za kudula za Mlungu ni Roho yoduka ; mtima woduka ni wopondeka, Mlungu suupepula.

Uchitile Zion bwino pa kuloleka kwako : uyamange mapupa ya Yerusalem.

Ndipo sujikondeche pa nchembe za kukwela ni nchembe za mpumpu : ndipo siwakweleche wana wa ng'ombe pa mazbah yako.

Akuzike Atate, ndi Mwana : ndi Mzimu Woyela ;

Yanko. Umo kumakalila poyamba, chimwechi ndi chapano : ndi kwa vyaka vosata. Amen.

Ambuye, mtilengele lisungu.

Kristo, mtilengele lisungu.

Ambuye, mtilengele lisungu.

Atate watu, wa Kumwamba, Jina lako liyelechedwe, Ufumu wako uje. Vija ufuna vichitidwe, mjiko ngati Kumwamba. Utipache lelo chakudya chatu cha siku. Ndi utilekele mangawa yatu, ngati ife tiwalekela wa mangawa watu. Ndi usatitengela poyesedwa ; Nampo utipulumuche pa voipa : Chifuko ufumu, ndi mpavu, ndi kukuzika vili vako, vyaka vosata. Amen.

Wotumikila. Ambuye, mwapulumuche wopotela wanu ;

Yanko. Yawo wakukulupililani.

Wotumikila. Mwapelekele matangatilo kuchokela kumwamba.

Yanko. Ndi mwaombebele ni mpavu kwa vyaka va chikalileje.

Wotumikila. Mtitangatile ife, Mlungu Mpulumuchi watu.

Yanko. Ndi Jina lanu likuzike, mtivuule ; mtilengele ife wene zambi lisungu, chifuko cha Jina lanu.

Wotumikila. Ambuye, mvele pempelo latu.

Yanko. Ndi chililo chatu chikujeleni.

Wotumikila. Tipempe.

Ambuye, tikupembezani, mvele mapempelo yatu ni lisungu, ndipo mwalekele wonche yawo wakukuvumbulilani zambi zao ; kuti yawo wachimikizidwa pa bwalo la mitima yao, mkakale wosasunga mlandu wamasulidwe ndi lisungu ; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. Amen.

Mlungu mwene mpavu zakupunda, Atate wa lisungu, muvana ni wantu wonche, wosakaipila kantu mwakapanga mawene ; wosafuna wene zambi afe,

nampo ang'anamuke kusia zambi yake apulumuke ; Kwa lisungu mtilekelele ife volakwa watu, mtilandile mtitontoze ife wopweteka mmtima ni wolema ndi mtolo wa zambi zatu. Chifuko chanu cha moka ndiko kulengela lisungu masiku yonche ; kwanu koka liliko bwalo lakulekelela zambi. Mmwemo mtisiile, Ambuye wabwino, mlisiile kamu lanu ilo mwaliombo-la ; msatulucha mlandu ni akapolo wanu, yawo wali doti loipa, ni wene zambi wosauka ; nampo mbweze kukwiya kwanu pa ife, apo tijiwicha chidekele umo tapepulidwila, yapo tilapa nditu kwa voponyela watu, ndi muwilime kutitangatila ife pa jiko lino, kuti tilame pamoji ni iwo pa vyaka ivi vikujavo ; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

¶ *Ndipo wantu wajinena ayo yachatayo, pambuyo pa Wotumikila.*

Mting'anamule, Ambuye wabwino, chimwechi siting'anamuke. Mlote, Ambuye, Mlote kamu lanu, ilo likung'anamukilani pa kusililicha misozi, pa kujimana vakudya, ni pa kupempa. Pakuti imwe Mlungu wa lisungu, Mli kuvana konche konche, Wosachita ni mpumu msanga, Wene chanasa chachikulu. Mtisiya yapo tiyeneledwa kulangidwa, Ni pa kukwiya mganizila lisungu. Mlisiile kamu lanu, Ambuye wabwino, mlisiile, Ndi chokolo chanu chisatimbilikanya. Mti-vele, Ambuye, pakuti lisungu lanu lalikulu, Ndi kwa mlingo wa malisungu yanu yainyini mtipenyele ; Kwa kuyenela ni kuteteza kwake Mwana wanu woyelekedwa, Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

¶ *Ndipo Wotumikila Mlungu ajinena yeka.*

Ambuye atipache mwawi, atisunge ; Ambuye ating'alichile dangalila la maso yake, ndi atipache mte-nde, chapano ni kwa vyaka va chikalileje. *Amen.*

ZABUR ZA DAVID.

SIKU LA KUYAMBA.

SALA ZA UMAWA.

ZABUR 1. *Beatus vir, qui non abiit, &c.*

- 1 WAKUSENGWA uyo wosayendayenda pa malango yakupangana ya woipa, ni pa njila ya wene zambi wosaima :
Ni pa pokalila panchi pa wakuyesa wosakala panchi.
- 2 Nampo pa torah la Ambuye akonda :
Ni pa torah lake ajiyeluza usana ni usiku.
- 3 Ndi sakale ngati mtengo wovyalidwa pa mchinje ya maji :
Uwo upacha vipacho vake pa nyengo yake.
- 4 Ni chamba lake ncho losafota :
Ni chintu chili chonche achichita sichifwanikile.
- 5 Wosali chimwechi wakuipa :
Nampo ngati mankusu yaja mpepo ivululucha.
- 6 Mmwemo wakuipa wosaima pa kulamula :
Angakale wene zambi pa bwalo la yawo wakuchita malinga.
- 7 Chifuko Ambuye ajiwa njila ya wakuchita malinga :
Nampo njila ya wakuipa siitaike.

ZABUR 2. *Quare fremuerunt gentes ?*

- 1 Kwa chiani mafuko wasokosela :
Ni makamu wajiyeluza chopanda kantu ?

- 2 Mafumu wa jiko wajiimicha ni wakulu akulu wapangana malango pamoji :
Kumchucha Ambuye, ni kumchucha Wojochedwa wake, kuti,
- 3 Tityole vigwedegwede vao :
Tikataye patari pa ife maluzi yao.
- 4 Wakukala panchi Kumwamba saseke :
Ambuye sawaseke chikaka.
- 5 Ndi sakambe nawo pa kukwia kwake :
Ni pa kutenta kwake sawasauche.
- 6 Nampo ine ndamwikilatu Mfumu wanga :
Pamwamba pa Zion pili langa la pa loka.
- 7 Sinichifotokoze cha chidule :
Ambuye adaninenela, Iwe Mwana wanga ; ine lelo ndakubala.
- 8 Pempa kwa ine, sinikakuninke mafuko chokolo chako chakugawila :
Ni vinchonga va jiko chokolo chakugawila umwene.
- 9 Suuwatyole ni mpulu wa chichulo :
Ngati mbiya ya wakuumba suwaswe iswe.
- 10 Ni chapano mchenjele, inu mafumu :
Mjilange, inu wakudula milandu pa jiko.
- 11 Mpoteleni Ambuye pa kuopa :
Ni msangalale pa kutentemela.
- 12 Mnyongote Mwana, angakwie, ndi mngataike pa njila :
Kukala pang'ono kukwia sikuyake. Wakusengwa wali wonche wakumtawila iye.

ZABUR 3. *Domine, quid multiplicati?*

- 1 AMBUE, okwe wanyinji wamawongo wanga !
Wanyinji waima kunichucha.
- 2 Wanyinji wakuti kwa umoyo wanga :
Paliye upulumuchi kwa iye pa Mlungu.
- 3 Nampo Iwe, Ambuye, uli chikopa cha kunichinga :
Kukuzika kwanga, ni wakuunyamula mutu wanga.

- 4 Ni pokoso langa ndimtanila Ambuye :
Ndi adaniyanka kuchoka pa pili lake la pa loka.
- 5 Ine ninagona panchi, ndapata litulo :
Ndajiucha ; chifuko Ambuye anichilikiza.
- 6 Ine siningawaope maelf kumi wa kamu :
Yawo wajiika kunichucha chikwetezele.
- 7 Ima, Ambuye ; unipulumuche, Mlungu wanga :
Chifuko wamenya wa mawongo wanga wonche pa chaya ; wayatyola mano ya woipa.
- 8 Kwa Ambuye mwene upulumuchi :
Mwawi wako kwa kamu lako.

ZABUR 4. *Cum invocarem.*

- 1 NIKATANA ine uniyanke, Mlungu wa kuchita malinga kwanga :
Pofinyikiza wanichitila chitando ; unikondwele, ukalivele pempelo langa.
- 2 Wana wa muntu, mpaka liti kukuzika kwanga kwa chipongwe :
Mpaka liti simkonde chopanda kantu, simfunefune kunama?
- 3 Nampo jiwani kuti Ambuye wampatula uyo wa ubale kukale wake :
Ambuye savele yapo nimitanila.
- 4 Mkale mitima pamwamba, ndi msachita zambi :
Mjiti pa mtima wanu pogonela panu, ndi mkale chete.
- 5 Dulani nchembe zodula za kuchita malinga :
Mkamkulupilile Ambuye.
- 6 Wanyinji wakuti, Yani satilangizile chabwino :
Inucha pa ife dangalila la nkope yako, Ambuye.
- 7 Wapeleka kusekelela pa mtima wanga :
Kupunda ivo wali navo nyengo yapo trigu ni vino yachuruchidwa.
- 8 Pa mtendele sinigone panchi, ndi sinipatencho litulo :
Chifuko, iwe, Ambuye, weka unikalicha chikulupilile.

ZABUR 5. *Verba mea auribus.*

- 1 YAYO ndikuti uyachelele kutu, Ambuye:
Uzindikile umo ndijichuchila.
- 2 Usongoleche kutu kwa pokoso la kukolomoka
kwanga, Mfumu wanga, ni Mlungu wanga:
Chifuko kwako ndipempa.
- 3 Ambuye umawa mawa suuvele kulila kwanga:
Umawamawa sinikuyalile pempelo langa ndi sini-
kale maso.
- 4 Chifuko wosali Mlungu wakujikondwela pa woipa:
Woipa wosalongeza kwako.
- 5 Wosajiimicha wakujilumba pachogolo pa maso
pako:
Uchimwa ni wonche wochita va chaje.
- 6 Suuwataize wakunena unama:
Ali yenche wa miazi ni kuchenjela Ambuye
amnyoza.
- 7 Nampo ine, pa ubale wako wakuchuluka siniloe
mnyumba mwako:
Sinilambile kwa hekal yako yakuyela pa kukuopa.
- 8 Ambuye, unichogoke kwa kuchita malinga kwako
chifuko cha yawo wa mawongo wanga:
Uiongoleche njila yako pachogolo panga.
- 9 Pakuti palije vovomeleka pakamwa pao:
Mkati mwao voluswa.
- 10 Makolongo yao mainja yosavinikilidwa:
Wadyeladyela ni lilime lao.
- 11 Uwasungile milandu, Mlungu; wakagwe pa ma-
lango yayo wayapanga achinawene:
Uwakankize kwa kuchuruka volakwa vao; chi-
fuko wakukana chikanile.
- 12 Nampo wasekelele wonche wakutawila kwako
mmwemoje walulute, chifuko uwavinikila:
Wakulalatile yawo wakulikonda jina lako.
- 13 Chifuko Iwe suuwapache wakuchita malinga
mwawi:
Ambuye sumzinge ndi kulola kwako ngati ndi
chikopa.

SALA ZA UJULO.

ZABUR 6. *Domine, ne in furore.*

- 1 AMBUYE, usaninyindila pa kukwia kwako:
Ingakale pa kupya mtima kwako usanilanga.
- 2 Unikondwele, Ambuye, chifuko ndafota ine:
Unichiliche, Ambuye, pakuti vifupa vanga va-
mwazika.
- 3 Ni umoyo wanga wamwazika nditu:
Ndi-iwe, Ambuye, mpaka liti?
- 4 Uwabwelele, Ambuye, ukavuule umoyo wanga:
Nipulumuche kwa ubale wako.
- 5 Chifuko pa kufa palije chikumbukumbu cha iwe:
Pa malo ya wazimu yani sakuyamike?
- 6 Ndalema pa kubuula kwanga; nimanyopwecha
pogonela panga usiku uli wonche:
Ndi misozi yanga nimatilila chitala chauga maji.
- 7 Diso langa la myafunye pa kusinginika:
Lakota chifuko cha wa mawongo wanga wonche.
- 8 Patukani pa ine, wonche wamachita va chaje:
Chifuko Ambuye waliva pokoso la kusiriricha
misozi kwanga.
- 9 Ambuye wakuva kujikondwechela kwanga:
Ambuye salilandile pempelo langa.
- 10 Wonche woipila wanga siwaone nchoni ni siwa-
mwazike mitima:
Siwabwelele mmbuyo, siwaone nchoni sipadakale
kampindi.

ZABUR 7. *Domine, Deus meus.*

- 1 AMBUYE Mlungu wanga, kwako nditawilako:
Unipulumuche pa wonche wakunilonda, ukani-
vuule:
- 2 Angang'ambe umoyo wanga ngati inkango,
Kukajulana, ni palije wakuvuula.
- 3 Ambuye Mlungu wanga, ngati ndachita ichi:
Ngati chilipo chakupotocha mmanja mwanga;

- 4 Ngati nimamchitila uyo wakuyamukana ndi ine choipa :
Yetu, ndamvuula uyo adali wa mawongo wanga chaje.
- 5 Wakuipila akaulonde umoyo wanga, akaupatile :
Yetu, aponde kulama kwanga panchi, akatulichepo kukuzika kwanga pa lifumbi.
- 6 Taima, Ambuye, pa kukwia kwako, ujinyamule pa kupunda kwa wa mawongo wanga :
Ukauke kuniimilila ; wataukila chakulamula.
- 7 Ni bwalo la mafuko likuzungulile :
Ni pamwamba pao ukabwelele mmwamba.
- 8 Ambuye anena milandu ya makamu :
Unilamule, Ambuye, kwa mlingo wa kuchita malinga kwanga, ni wa kutelanya kwanga kuja kuli pa ine.
- 9 Voipa va woipa vite, nampo uwaikiletu wochita malinga :
Pakuti Mlungu wakuchita malinga ayesela mitima ni mimpyo.
- 10 Chikopa changa chili pa Mlungu :
Wakwapulumucha yawo woongoka mmitima.
- 11 Mlungu wakulamula malinga :
Yetu, Mlungu wa kupya mtima siku lili lonche.
- 12 Muntu akakana kubwela, saunole upanga wake :
Wayandikilatu uta wake, ndi auikilatu.
- 13 Ndi kwa iye waikilatu akatundu wa kufa :
Amachita mivi yake kukala mivi ya moto,
- 14 Penya, ajipotecha potecha ni va chaje
Wali ni mimba ya matata, wabala boja.
- 15 Waikumba mbuna, waifukula :
Ndi wagwa mjenje lija walichita.
- 16 Matata yake siyambwelele mutu :
Ni vizozoli vake sivichike pa liombo lake.
- 17 Sinimyamike Ambuye umo achitila malinga :
Ndi siniliimbile jina la Ambuye wa Pamwamba pene zabur.

ZABUR 8. *Domine, Dominus noster.*

- 1 AMBUE, Ambuye watu, okwe jina lako lopambana pa jiko lonche :
Iwe wopeleka mbiri yako yakubuka pamwamba pa Kumwamba !
- 2 Kuchoka pakamwa pa makanda ni wakuyamwa wakazikicha mpavu, chifuko cha wa mawongo wako :
Kusiicha chipumile wakuipila ni wakujibwezela pa chipini.
- 3 Yapo ndiona Kumwamba kwako, vochita va vyala vako :
Mwezi ndi ntondwa, izo waziikilatu.
- 4 Chiani kamuntu, kuti umkumbukile :
Ni mwana wa adam, kuti umpenyele ?
- 5 Wampelewelecha panchi pang'ono asamfikila Mlungu :
Ndi umzingiza mutu ni kukuzika ni mapambidwe.
- 6 Wamchita wakulinganicha pa ivo wavichita manja yako :
Waviika vonche panchi pa mapazi yake ;
- 7 Mbelele ni ng'ombe, zonchezo :
Yetu, ni vilangwa va pa dambo ;
- 8 Mbalame za Kumwamba, ni nchomba za mnyanja :
Chili chonche chipitacho pa mopita mwa zinyanja.
- 9 Ambuye, Ambuye watu :
Okwe jina lako lopambana pa jiko lonche !

SALA ZA UMAWA.

ZABUR 9. *Confitebor tibi.*

- 1 SINIMVUMBULE Ambuye ni mtima wanga wonche :
Sinifotokoze vopambana vako vonche.
- 2 Sinisekele ni sinilulute pa iwe :
Siniliimbile jina lako zabur, iwe wa Pamwamba pene.

- 3 Yapo wakuipila wanga wabwela mmbuyo :
Wachuwala ndi wataika pa maso yako.
- 4 Chifuko wachita kulamula kwanga ni milandu yanga :
Ukala panchi pa mpando wa chifumu chilamulile malinga.
- 5 Wayagambila mafuko, wawataiza woipa :
Walitima jina lao kwa chitele mmwemoje.
- 6 Wakuipila walala, wali masame yoka mpaka potela :
Ni miji iyo waizula, chingakale chikumbukumbu chao chataika.
- 7 Nampo Ambuye akaladi panchi ngati mfumu kwa vyaka :
Waikilatu mpando wake wa chifumu kwa kulamula.
- 8 Naye sailamule mondo pa kuchita malinga :
Sawadulile makamu milandu pa voongoka.
- 9 Ambuye ncho sakale pokwelela kwa uyo wopondeka :
Pokwelela pa vyaka va kulaga.
- 10 Ndi yawo wakulijiwa jina lako sakukulupilile :
Chifuko iwe, Ambuye, sudawasia yawo wakufuna.
- 11 Mwimbileni Ambuye malumbo, uyo akala mZion :
Yenezani pa makamu vopangidwa vake.
- 12 Chifuko uyo afunila chazi awakumbukila yawa :
Wosaiwala kubuula kwao yawo wa mpawi.
- 13 Unikondwela, Ambuye ; ukaone kuchika kwanga pa manja ya yawa wakuchimwa ndi ine :
Mwene kuninyamula ine pa makomo ya nyifa.
- 14 Dala niyafotokoze malumbo yako yonche :
Pa makomo ya mwana wamkazi wa Zion, sinisekelele pa upulumuchi wako.
- 15 Mafuko yagwibila pa jenje lija wadalichita :
Pa homelo ija wadaibisa, pazi lao achinawene lakodwa.
- 16 Ambuye wajijiwichicha, wadulilatu milandu :

- Woipa wakodwa pa ivo yamachita manja yake.
- 17 Woipa siwabwelele malo ya wazimu :
Yetu makamu yonche wakumwiwala Mlungu.
- 18 Chifuko kosali kwa kutela wakusauka siwaiwali-dwe :
Kungakale kukulupulila kwao wakuchichidwa sikungataike chitele.
- 19 Uka, Ambuye ; kamuntu kasalaka :
Mafuko yalamulidwe pamwepo pa nkope yako.
- 20 Uwatilile manta, Ambuye :
Mafuko yajijiwe kuti tili tiwantu toka.

ZABUR 10. *Ut quid, Domine ?*

- 1 Kwa chiani, Ambuye, uima kwa kutali :
Kwa chiani ubisala pa masiku ya kulaga ?
- 2 Pakujiyelekela woipa watamangichidwa wampawi kukuta mpumu :
Wakodwe pa vochenjela ivo wavipanga.
- 3 Chifuko woipa ajiyelekela pa kukumbila kwake mwene :
Ni wa kaso amlaililatu, yetu ampepula Ambuye :
- 4 Woipa, pa kujikwisa nkope yake, akuti, Wosachifunafuna :
Maganizo yake yonche ndiyo, Paliye Mlungu.
- 5 Njila zake zilimba masiku yonche ; malamulo yako ni kumwamba nditu, maso yake yosaona :
Panama wa mawongo wake wonche, angowapumila.
- 6 Amati pa mtima wake, Siningasendelele ine :
Mpaka vibadwa vonche siningasauke.
- 7 Pakamwa pake pajala ni kulumbilila ni kunyenga ni kuchomola :
Panchi pa lilime lake malindi ni va chaje.
- 8 Angokala panchi pene kuzembela pa timiji : po-bisalila asinikalila wantu wopanda chifuko :
Maso yake yawazuzumila wopondeka.

- 9 Azembela pobisala ngati mkango pa mbanga yake : azemba awagwile wa mpawi :
Awagwiladi wa mpawi pa kumkóka pa homelo yake.
- 10 Akotama, anyema :
Ndi wotenguka akugwa kwa anyamata wake wolimba.
- 11 Anena pa mtima wake, Mlungu waiwala :
Ajibisa nkope ; sangachione kwa kutera.
- 12 Ima, Ambuye ; Mlungu, nyamula janja lako :
Usawaiwala wa mpawi.
- 13 Kwa chiani woipa ampepula Mlungu :
Ndi kunena pa mtima wake ; sungachilonde ?
- 14 Wachiona ; chifuko uyaunguza matata ni kusinjinika, kuvitenga mjanja lako :
Wotenguka ajisia mmanja mwako : nawe wakwatangatila waja wa masiye.
- 15 Umtyole wakuipa janja :
Ni panama woipa, uvilonde vakuipa vake, mpaka wosavikomana vata.
- 16 Ambuye mfumu wa chikalile mmwemoje ;
Mafuko yataika pa jiko lake.
- 17 Kukumbila kwao wochichidwa wakuva, Ambuye :
Suukonjeletu mtima wao, suliongolele kutu lako.
- 18 Kuwalamula wa masiye ndi wosauka :
Kamuntu ka jiko kasatentemelecha ncho.

ZABUR 11. *In Domino confido.*

- 1 NDAMTAWILA Ambuye :
Bwanji mkuti kwa umoyo wanga, Balala ku pili lanu ngati mbalame ?
- 2 Pakuti, penya, wakuipa waupinda uta, wauikilatu muvi wao pa nchinga :
Wawaponyele pa mdima bii yawo wene mtima wakuongoka.
- 3 Ivo voyalidwa panchi vikagumulika :
Wochita malinga siwachite chiani ?
- 4 Ambuye ali pa hekal yake ya yoka, Ambuye, pa
Kumwamba mpando wake wa chifumu :

- Maso yake yaona vizwezwe, vikope vake viwayesela wana wa adam.
- 5 Ambuye awayesela wakuchita malinga :
Nampo woipa ni wakuvikonda vizozoli umoyo wake uchimwa ndi achiiwo :
- 6 Savumbiche msampa pamwamba pa woipa :
Moto ni kibirit ni mpepo ya kutenta siikale mbua ya chiko chao :
- 7 Chifuko Ambuye wakuchita malinga : akonda kuchita-malinga :
Wakuongoka siwaione ngati vizwezwe nkope yake.

SALA ZA UJULO.

ZABUR 12. *Salvum me fac.*

- 1 PULUMUCHA, Ambuye ; chifuko wa ubale wata :
Chifuko wakuvomeleka wali mya kuchoka pa wana wa adam.
- 2 Wakamba mtila muntu ali yenche ni mnjake :
Ni milomo ya kudyeladyela, ni mitima iwili wanena.
- 3 Ambuye sadule milomo yonche ya kudyeladyela :
Lilime lakukamba vavikulu ;
- 4 Yawo wakuti, Ni lilime latu sitichite chimwa muna :
Milomo yatu ili yatu ife tawefe, yani Ambuye wa ife ?
- 5 Kuchoka pa kwachomola wojichicha, pa kubuula yawo wa mpawi :
Siniime, akuti Ambuye ; sinimzike pa upulumuchi uyo wangompumila.
- 6 Ivo akuti Ambuye vakuti vakuti vochukidwa ;
Ngati ndalama yasamidwa chigwele pa ng'anjo pa jiko, yosungunuka kasano ni kawili.
- 7 Ambuye, suuwalindilile :
Suuwasunge kwa yawo wa chibadwa ichi chikalile mmwemoje.

- 8 Woipa wayenda yenda mabendeka yonche :
Pakunyamulidwaje yawo wosajisunga pakati pa
wana wa adam.

ZABUR 13. *Usque quo, Domine?*

- 1 MPAKA liti, Ambuye, suuniiwale chiiwalile :
Mpaka liti suubise nkope yako kwa ine ?
- 2 Mpaka liti siniike malango yopangana pa umoyo
wanga, kusinginika pa mtima wanga usana
wonche :
Mpaka liti woipila wanga siwanyamulidwe kuni-
chucha ?
- 3 Uunguze ukaniyanke, Ambuye Mlungu wanga :
Uyamulikiche maso yanga, ningagone litulo la
kufa.
- 4 Angati woipila wanga, Ndamkoza :
Wa mawongo wanga wangavine, yapo nikasendela.
- 5 Nampo ine pa ubale wako ndakulupilila :
Siuvine mtima wanga pa upulumuchi wako.
- 6 Sinimwimbile Ambuye :
Chifuko wanipeleleka chiyenezelele.

ZABUR 14. *Dixit insipiens.*

- 1 WOPUSA wati pa mtima wake, Paliye Mlungu :
Waonangika, wazinyozecha nchito zao : wopanda
wakuchita bwino.
- 2 Ambuye kuchoka Kumwumba anazuzumila pa
wana wa adam :
Kuona ngati alipo wakuchenjela bwino, wakumfu-
nafuna Mlungu :
- 3 Ali yenche wapataka, pamoji wachitidwa vundu :
Namba wakuchita bwino, namba mmoji.
- 4 Kodi wonche wamachitawo va chaje siwajiwa
kantu :
Wakudya kamu langa, ngati wakudya mkate, wa-
samtanila Ambuye.

- 5 Pamwepo wanatentemela tentemela :
Chifuko Mlungu alipo pa chibadwa cha wochita
malinga.
- 6 Myatilila manyazi malango yaya wapangana wo-
chichidwa :
Chifuko Ambuye ndiko atawilako.
- 7 Okwe ukadachoka pa Zion upulumuchi wa Israel :
Yapo Ambuye awabweza wa mikoli wa kamu lake,
Yakobo savine, Israel sasekelele.

SALA ZA UMAWA.

ZABUR 15. *Domine, quis habitabit?*

- 1 AMBUE, yani sasake malo pa hema yako ?
Yani salongeze pa pili lako la pa loka ?
- 2 Uyo wakuyenda yenda motelanya, ni wamachita
ya malinga :
Ni wakukamba ya zene pa mtima wake.
- 3 Uyo wosachita misonga ni lilime lake, wosamchi-
tila mnjake choipa :
Ni wosangotenga la kumkoja mnanchi wake.
- 4 Pa maso yake muntu wokanidwa wapepulidwa :
nampo awalemekeza yawo wakumuopa Ambuye :
Uyo alumbila kujipatila voipa ndipo wosang'ana-
mula.
- 5 Uyo wosapeleka chuma chake kupata mluluto, ni
wosalandila tumba lobisa kumchucha uyo wosa-
lakwa :
Uyo wakuvichita vintu ivi sangasendelele chika-
lile.

ZABUR 16. *Conserva me, Domine.*

- 1 UNILINDILE, Mlungu :
Pakuti ndakutawila iwe.
- 2 Ndaati kwa AMBUE, Ambuye wanga Iwe :
Ubwino kwanga wopanda ikawe pa Iwe.

- 3 Panama wakuyela waja wali pa jiko :
Yawo wali wotukumuka, kujikondwela kwanga konche kwa iwo.
- 4 Sivichuluke vopweteka kwa yawo wasintana
Ambuye wao ni Mlungu mwina :
Siningamimine nchembe zao zakumimina za mwa-
zi, sindingatenge majina yao pa milomo yanga.
- 5 Ambuye ali cholinga cha mbua yanga ni cha chiko
changa :
Iwe uuimilila mlondola wanga.
- 6 Malile yanigwela pa malo yene neema :
Yetu, chokolo chakugawila chakunisalalicha.
- 7 Sinimlumbe Ambuye, uyu wanipacha njelu :
Yetu, pa nyengo za usiku mimpyo yanga inilanga :
- 8 Ndamwika sawa Ambuye pachogolo panga chika-
lile :
Chifuko ali ku janja langa la chimuna, siningase-
ndebele.
- 9 Chimwechi mtima wanga usekelele, ni kukuzika
kwanga kuvina :
Sonincho nyama yanga siilongeze chikulupilile.
- 10 Chifuko iwe wosasia umoyo wanga pa malo ya
wazimu :
Wosapeleka wako wa ubale aone kuonangika.
- 11 Sunijiwiche popita pa kulama ; kukuta ni kuse-
kelecha kulipo pa maso pako :
Va neema vilipo pa janja lako la chimuna chicho-
gozele.

ZABUR 17. *Exaudi, Domine.*

- 1 UJIVERA, Ambuye, kuchita malinga, ukasongole
kutu kwa kukuza kwanga :
Ujichelela kutu kwa pempelo langa, ilo losachoka
pa milomo ya kuchenjela.
- 2 Pa nkope yako vituruke volamula pa milandu
yanga :
Maso yako yapenyeche yakuongoka.
- 3 Unayesela mtima wanga, unanipenyelela usiku :

- Unanisamicha, ndi wosakomana kantu ; ndapanga
njelu pakamwa pangapunde.
- 4 Kwa ivo wamachita wana wa adam, pa mau la
milomo yako :
Ine ndajilindilila ningaloe mopita mwake waku-
onanga.
- 5 Mapazi yanga yaigwiricha miposo yako :
Yosasendelela mididi yanga.
- 6 Ine ndakutana, chifuko suniyanke, Mlungu :
Welamicha kutu lako kwa ine, ukavele ivo
ndikuti.
- 7 Uyapambaniche maubale yako, wakupulumucha
yawo wakukutawila :
Pa waja wakujiimicha kawachucha, ni janja lako
la chimuna.
- 8 Unilindilile ngati kadiso kakuda :
Pa chitunji cha mapapiko yako unibise,
- 9 Kuchokela wakuipa yawo wanichomola :
Waniipila chiipilile yawo wakunizingiza.
- 10 Wachekelezedwa ni mafuta yao :
Pa kamwa pao wakamba ni kujikwisa.
- 11 Pa mapazi yatu chapano watizungulila :
Waika maso yao kutipendamicha panchi.
- 12 Kufwanana kwake ngati mkango akumbila mkoli :
Ngati mwana wa mkango, wakukala panchi po-
bisalika.
- 13 Ujiima, Ambuye, ukomane pa mandunji ndi iye,
umkotamiche :
Unipulumuche umoyo wanga pa woipa, ni upanga
wako ;
- 14 Pa wanganya awa ni janja lako, Ambuye, pa
wanganya wa jiko, chogawidwa chao pa kulama
pano, ni voikidwa vako unazaza mimba yao :
Wakuta ni wana, ni vija vichala wasiila kwa wana
wao wa kanda.
- 15 Panama ine, pa kuchita malinga sinipenyeche
nkope yako :
Sinikute, pa kuuka, ni chifa chako.

SALA ZA UJULO.

ZABUR 18. *Diligam te, Domine.*

- 1 NDIKUCHITILA lisungula :
Ambuye, kulimbikila kwanga.
- 2 Ambuye, chimwala cholemala changa; ni pene linga panga, ni wakunipulumucha; Mlungu wanga, ni mwala wakulama wanga, uyo sini-mtawile :
Chikopa changa, ni nchiwa ya upulumuchi wanga, ni pokwelela panga.
- 3 Sinimtanile Ambuye, uyo ali wolumbika :
Ndi sindipulumuchidwe kwa woipila wanga.
- 4 Vinanifyikiza vingwe va nyifa :
Ni michinje ya namba kukomela inanitilila manta.
- 5 Vingwe va malo ya wazimu vinanizungulila :
Misampa ya nyifa idanikomanapo.
- 6 Pofinyikizidwa nidamtanila Ambuye, ni nida-mlilila Mlungu wanga :
Adava kuchokela hekal yake pokoso langa, ni kulila kwanga pa nkope yake kudaloa mmakutu mwake.
- 7 Ndi jiko lidagwedezeke ndi lidakupula :
Ni voyalila panchi va mapili vidajijimukancho, ni vidajigwedezecha chifuko adapyelele mtima.
- 8 Udakwela uchi mmpuno mwake :
Ni moto kuchoka pakamwa pake unadya; makala yadapyelele nawo.
- 9 Anapendamicha ncho Kumwamba nachika :
Ni mdima bii panchi pa mapazi yake.
- 10 Ndi anakwela pa kerub, niauluka :
Yetu, anapalala chiwilimile pa mapapiko ya mpepo.
- 11 Ni adauika mdima pobisala pake, vakumzungulila ngati misasa yake :
Mdima wa maji, ni pakukutika pa mitambo.
- 12 Kuchoka pa kumulika pachogolo pake vakukutika vidapitilila :
Vula ya miala ni makala ya moto.

- 13 Ambuye ncho anagunda Kumwamba, ni Yuja wa Pamwamba pene adapeleka pokoso lake :
Vula ya miala ni makala ya moto.
- 14 Ndi anapeleka mivi yake, niawamwaza :
Yetu, mpambe zazinyinji, niawasokeza.
- 15 Ndi idaoneka mikolonga ya maji, ndi vija voyalila panchi pa jiko lene wantu vidavunukulidwa :
Kuchoka pa kunyinda kwako, Ambuye, kwa kuuzila kwa mpepo ya mmpuno mwako.
- 16 Anapeleka kuchokela pamwamba, nianitenga :
Ananikoka kuchokela pa maji yanyinji.
- 17 Ananivuula pa woniipila wa mpavu :
Ni kwa yawo wakuchimwa ni ine, chifuko wana-tasima kupunda ine.
- 18 Wadanichogolela pa siku ya mpingusi wanga :
Nampo Ambuye adali mchilikizo wanga.
- 19 Ndi ananitulucha pene chitando :
Ananivuula, chifuko anajikondwela pa ine.
- 20 Ambuye ananichitila umo ndichitila malinga :
Kwa kuyera manja yanga wanibwezela.
- 21 Chifuko ndazilindilila njila za Ambuye :
Ni sindaipa kumsiya Mlungu wanga.
- 22 Chifuko vonche alamula vidali pachogolo pa ine :
Ni va chidule vake sinaviika kutali ndi ine.
- 23 Ndi nidali wotelanya pamoji naye :
Ninajilindilila kusiya upuli upuli wanga.
- 24 Ndi Ambuye wanibwezela umo nichitila malinga :
Kwa kuyela manja yanga pachogolo pa maso yake.
- 25 Pamoji ni uyo wa ubale sujilangize wa ubale :
Ni pamoji ni muntu wotelanya sujilangize wotelanya.
- 26 Pamoji ni iye wakuyelechedwa, sujilangize wakuyela :
Pamoji ni uyo wa mapindi mapindi sujilangize wakupotocha.
- 27 Chifuko Iwe sulipulumuche kamu lochichidwa :
Nampo maso yakunyamulidwa sayagweche panchi.

- 28 Chifuko iwe supambe nyali yanga :
Ambuye Mlungu wanga sachite mdima wanga dangalila.
- 29 Chifuko kwa iwe ndilidumila liunjiri :
Ni kwa Mlungu wanga ndiliulukila linga.
- 30 Panama Mlungu, njira yake yotelanya :
Ilo akuti Ambuye liyesedwa ni moto ; iye chikopa kwa wonche yawo wakumtawila.
- 31 Chifuko yani Mlungu, akawe Ambuye :
Ni yani chimwala, mpambu Mlungu watu ?
- 32 Mlungu wakunimangila mchiuno mpingo :
Ndi andipelekela njila yanga yotelanya.
- 33 Alinganicha mapazi yanga ngati mapazi ya nyincha :
Ni ananiimicha mmwamba pa malo ya pamwamba panga.
- 34 Ayeluzi vikato vanga kwa kuunga nkondo :
Ndi manja yanga yaukotamicha uta wa sapuli.
- 35 Wanipelekela chikopa cha upulumuchi wako :
Ni janja lako la chimuna lanichilikiza, ni kujichicha kwako kwanichita wamkulu.
- 36 Wachita malo ya chitando kwa mididi yanga :
Ni mapazi yanga yosatyelembuka.
- 37 Siniwalonde woipila wanga, ndi siniwakomane :
Ndi wasabwela mpaka siwalazidwe.
- 38 Siniwapyoze asakoza kuima :
Siwagwe panchi pa mapazi yanga.
- 39 Pakuti wandimangila mchiuno mpingo kwa kuungana nkondo :
Wawawelamicha wakunichucha panchi panga.
- 40 Ni wawapachiza yawo wakuipila wanga msana kwanga :
Niwalaze yawo wakuchimwa ni ine.
- 41 Wadalila, ndi wopanda wakupulumucha :
Yetu kwa Ambuye, nampo sanawayanka.
- 42 Ndi nidawaombela kukala ngati lifumbi pachogolo pa mpepo ;

- Ngati matofwali ya mabwalo nidawataya kubwalo.
- 43 Wanipula pa milandu ya kamu ; waniika mutu wa mafuko :
Kamu ilo ine sinalijiwa silinipotele.
- 44 Kuvela kutu siwaniveche :
Wana wa chilendo siwajigwilize mwendo kwa ine.
- 45 Wana wa chilendo siwafyote :
Ndi siwachoke chinjenjemele pa malo pao pene linga.
- 46 Alama Ambuye ; ni ulumbidwe mwala wanga ngati mwawi wene :
Ni anyamulidwe Mlungu wa upulumuchi wanga.
- 47 Yetu Mlungu wakunipacha ine kujilipiza chipini :
Ndi amangicha makamu mwendo panchi pa ine.
- 48 Anipula kwa wakuniipila, yetu, uninyamula kuchoka pa wakuniimila :
Kwa muntu wa chizozoli univuula.
- 49 Ndi sinikuvumbule pa mafuko, Ambuye :
Ndi siniliimbile jina lako zabur.
- 50 Wakukuzicha upulumuchi kwa mfumu wake :
Ni wakuchita ubale kwa wojochedwa wake, kwa David ni kwa mbeu yako, chikalile mmwemoje.

SALA ZA UMAWA.

ZABUR 19. *Cæli enarrant.*

- 1 KUMWAMBA chiwerengele kukuzika kwake Mlungu :
Ndi mlengalenga chifotokozele ivo achita ni manja yake.
- 2 Usana ni usana ubukicha vakuti vakuti :
Ni usiku ni usiku upumila kujiwa.
- 3 Paliye vakuti vakuti yangakale mau :
Pokoso lao losaveka.
- 4 Pa jiko lonche utuluka mlingo wao, ni milandu yao, kwa kutela kukala wantu :
Waliikila jua hema pa yayo.

- 5 Ni ilo ngati mkomwene kutulukila pa chigodyo chake :
Liyangala ngati wa mwamuna kutamanga popita pake.
- 6 Kuchoka kwake pa nchonga ya Kumwamba ni mpaka nchonga zake kuzungulila kwake :
Paliye chobisala pa kutenta kwake.
- 7 Torah ya Ambuye yatelanya, chiubwezele umoyo :
Ivo alangiza Ambuye vakuvomeleka, kuwapacha njelu yawo wosachenjela.
- 8 Ivo va kupenya Ambuye vakuongoka, vosekelecha mtima :
Ndi tauko la Ambuye lakuyera, kumulikila mmaso.
- 9 Manta ya Ambuye yosali ni ukazuzi, chiimile chikalileje :
Malamulo ya Ambuye ya zene, ndi ya kuchita malinga pamoji.
- 10 Yokumbika kupunda gold, yetu, kupunda gold yochukidwa yanyinji :
Yololopela kupunda uchi ni mitonto ya masega.
- 11 Sonincho wopotela wako aombeledwa pa yayo :
Pa kuyalindilila nkokolo yainyinji.
- 12 Vakusokelela vake yani avizindikila ?
Kuchoka pa volakwa vobisa unichite wosalakwa.
- 13 Uchekeleze wakupotela wako pa zambi za dala zisanilinganicha :
Ndipo sinitelanye, sinichitidwe wopanda kulakwa kuchoka pa cholakwa chachikulu.
- 14 Ivo nikuti pakamwa ni ivo ujichucha navo mtima wanga viime vololeka pa nkope yako :
Ambuye, mwala wanga wakulama, ni wakuniombola.

ZABUR 20. *Exaudiat te Dominus.*

- 1 AKUYANKE Ambuye pa siku ya kusauka :
Jina la Mlungu wa Yakobo likunyamule pamwamba.

- 2 Likupelekele kutangatila kuchokela poyela :
Ni kuchokela pa Zion likutilile mpavu.
- 3 Azikumbukile nchembe zonche zako za ufa :
Azilandile nchembe zako za kukwela.
- 4 Akupache kwa mlingo wa mtima wako :
Ni ayamalize malango yonche uyapangana.
- 5 Sitigie pa upulumuchi wako, ni pa jina la Mlungu watu sitiziimiche bendela zatu :
Ambuye ayamalize mapempelo yako yonche.
- 6 Chapano ndijiwa kuti Ambuye ampulumucha wojochedwa wake :
Iye samyanke kuchokela Kumwamba kwa kuyela kwake ni chimuna cha upulumuchi wa janja lake la kwene.
- 7 Yawa pa magereta, yawo pa makavalo :
Ife nampo pa jina la Ambuye Mlungu watu sitikolole.
- 8 Waja wakotama ni wagwa :
Ife nampo tauka, ni tijiimicha.
- 9 Ambuye, upulumuche :
Mfumu atiyanke pa siku yapo titana.

ZABUR 21. *Domine, in virtute tua.*

- 1 AMBUE, Mfumu sasekelele pa mpavu zako :
Ni pa upulumuchi wako, zene, savine.
- 2 Wamninka vokumbila va mtima wake :
Ni sunammana vopempa va milomo yake.
- 3 Chifuko umchingamila ni vimwawi va ubwino :
Uika pa mutu wake chisoti cha gold yoyelechedwa.
- 4 Volama anapempa kwako, ndi umninka iye :
Kutalicha masiku chikalile mmwemoje.
- 5 Kwakukulu kukuzika kwake pa upulumuchi wako :
Mbiri ndi mapambidwe umtilila.
- 6 Chifuko umwikila va mwawi chikalile mmwemoje :
Umsengwecha ni kusekelela kwa nkope yako.

- 7 Chifuko mfumu chikulupilile pa Ambuye :
Ni pa ubale wa uyo wa Pamwamba pene sanga-sendezedwa.
- 8 Janja lako silikomane ni wonche woipila wako :
Janja lako la chimuna siliwakomane yawo waku-chimwa ndi iwe.
- 9 Suuwaiké ngati ng'anjo ya moto pa nyengo ya nkope yako :
Ambuye sawamwaze pa kupya mtima kwake, ndi moto siuwadye.
- 10 Vipacho vao suvitaize kuchoka pa jiko :
Ni mbeu yao kuchoka pa wana wa adam.
- 11 Chifuko watambasula voipa kukuchucha :
Waviluka vochenjela, ivo wosavikoza.
- 12 Chifuko suwalozeche msana nditu :
Pa nchinga yako suikiletu kuziponyela nkope zao.
- 13 Ujinyamule, Ambuye, pa mpavu zako :
Chimwechi sitiimbe ndi sitichite zabur kwa chima-muna chako.

SALA ZA UJULO.

ZABUR 22. *Deus, Deus meus.*

- 1 MLUNGU wanga, Mlungu wanga, kwa chiani waniisiilatu ?
Kwa chiani uli papatali pa upulumuchi wanga ni pa mau ya kubuula kwanga ?
- 2 Mlungu wanga, nditana usana, nampo suniyanka :
Ni usiku, kopanda kutontola kwanga.
- 3 Ni iwe woyela :
Wakukala panchi pa malumbo ya Israel.
- 4 Pa iwe achatate watu wadakulupilila :
Wadakulupilila, ndi udawapula.
- 5 Kwako wadakua, ndi wadapulumuchidwa :
Pa iwe wadakulupilila, siwanatilidwa manyazi.
- 6 Nampo ine ni ngoko, wosali muntu :
Chakukoja cha wantu, ni chakutenga manyazi cha kamu,

- 7 Wonche wakuniona waniseka chikaka :
Wasunyula milomo, wapukunya mutu, kuti,
- 8 Ujikunkunize pa Ambuye ; ampule iye :
Akamvuule, pakuti ajikondwela pa iye.
- 9 Nampo iwe wakunitulucha pa mimba :
Udanikulupilicha pamwepo pa maweles ya amaye.
- 10 Nidataidwa kwako kuchoka mmimba :
Kuchoka pa matumbo ya amaye, iwe Mlungu wanga.
- 11 Usatalikana ni ine ; chifuko kulaga kuli pafupi :
Wopanda wakutangatila.
- 12 Ng'ombe za mpongo zazinyinji zanizungulila :
Akawangwe wa Bashan wanikweteza.
- 13 Waniyasamila pakamwa pao :
Ngati mkango wakuluswa ni wakukoloma.
- 14 Napungulidwa ngati maji, mafupa yanga yonche yabinya :
Mtima wanga ngati pula ; usungunuka pakati pa ivo va mmimba mwanga.
- 15 Zaula ngati napale nkongono zanga ; lilime langa chikanilile pa bwavu langa.
Udanitengela pa lifumbi la nyifa.
- 16 Chifuko agaru wanizungulila ; bwalo la woipa lanizungulila :
Wadapola manja yanga ni mapazi yanga.
- 17 Ndikoza kuyawelenga mafupa yanga yonche :
Nawo waunguza waniona.
- 18 Wagawa malaya yanga ni achanjao :
Ni pa vovala vanga walondolela.
- 19 Ndi iwe, Ambuye, usakala papatali :
Wakupokola wanga, fulumila kunitangatila.
- 20 Uvuule umoyo wanga pa upanga :
Walifowe wanga pa mpavu ya garu.
- 21 Unipulumuche pakamwa pa mkango :
Yetu, pa nchiwa za ng'ombe za mapululu wandi-yanka.
- 22 Siniliwelenge jina lako kwa abale wanga :
Pakati pa liunjili sinikulumbe.

- 23 Inu wakumuopa Ambuye, mlumbeni; inu wonche wa mbeu ya Yakobo, mkuzicheni :
Jenjemelani kwa iye, inu wonche mbeu ya Israel.
- 24 Chifuko iye sadapepula sadanyoza machichidwe ya yawo wochichidwa :
Sanambisalila nkope yake; nampo pa kumlilila iye adavecha.
- 25 Kuchoka kwako kuli kulumba kwanga pa liunjili lalikulu :
Pachogolo pa yawo wakumwopa iye sinilipiletu ivo ninavilumbila.
- 26 Wochika siwadye ndi siwakute :
Yawo wamfunafuna Ambuye samlumbe; mtima wanu ulame chikalileje.
- 27 Vinchonga vonche va jiko sivikumbukile ndi sivi-mbwelele Ambuye :
Ndi vilawa vonche va mafuko sivilambile pa nkope yako.
- 28 Chifuko wake Ambuye ufumu :
Ni iye wakulinganicha pa mafuko.
- 29 Siwadye ndi siwalambile wonche wakujimbala pa jiko :
Pa maso yake wali wonche wachikawo pa lifumbi siwawelame, ingakale uyo wosajilamicha umoyo.
- 30 Mbeu siimpotele :
Ichi sichifotokozedwe cha Ambuye mpaka chibadwa china.
- 31 Siwaje ndi siwayeneze umo achitila malinga :
Kwa kamu ilo silibadwe, kuti wachichita.

ZABUR 23. *Dominus regit me.*

- 1 AMBUYE wakuniwesa :
Sindipelewela.
- 2 Podyela pa mmela wowisi anigonecha :
Mpepete mwa maji ya makazikichidwe anipelekeza.

- 3 Umoyo wanga auziziricha :
Anichogoza pa miposo ya kuchita malinga chifuko cha jina lake.
- 4 Yetu, ingakale nikayenda pa chitiba cha chitunji cha kufa, sindiopa ine choipa :
Chifuko iwe pamoji nane : mpulu wako ni mko-ngojo wako, ivi vinitontoza.
- 5 Uyala meza pa maso ya ine pachogolo pa wama-wongo wanga :
Unaujocha mafuta mutu wanga : chiko changa chipita mmilomo.
- 6 Zene ubwino ni ubale siunichate masiku yonche ya kulama kwanga :
Ndi sinikale pa nyumba ya Ambuye kwa kutani-mpa masiku.

SALA ZA UMAWA.

ZABUR 24. *Domini est terra.*

- 1 Jiko lili lake Ambuye, ni vijalamo :
Mondo, ni yawo wakala panchi mmwemo.
- 2 Chifuko iye walikalicha panchi pamwamba pa zinyanja :
Ni waliikilatu pamwamba pa michinje.
- 3 Yani sakwele pa pili la Ambuye :
Ni yani saime pa malo yake ya pa yoka?
- 4 Uyo aliye ndande pa manja, ndi wochukidwa pa mtima :
Uyo wosajinyamula umoyo kwa mtila, ni wosalumbila kwa kuchenjeza.
- 5 Saunyamule mwawi kuchokela Ambuye :
Ni kuchita malinga kwa Mlungu wa upulumuchi wake.
- 6 Ichi chibadwa cha yawo wakumlonda :
Yawo wakufuna nkope yako, Mlungu wa Yakobo.
- 7 Nyamulani mitu yanu, vicheko; mlole kunyamulidwa, inu makomo ya chikalile mmwemoje :
Ndi saloe Mfumu wa kukuzika.

- 8 Yani uyo Mfumu wa kukuzika?
 Ambuye mwene mpavu ni wa chimamuna, Ambuye wa chimamuna pa kuungana nkondo.
- 9 Nyamulani mitu yanu, vicheko : yetu nyamulani, makomo ya chikalile mmwemoje :
 Ndi saloe Mfumu wa kukuzika.
- 10 Yani uyu Mfumu wa kukuzika?
 Ambuye wa maliwanja, ndiye Mfumu wa kukuzika.

ZABUR 25. *Ad te, Domine, levavi.*

- 1 Kwa iwe, Ambuye :
 Ndiinyanamula umoyo.
- 2 Mlungu wanga, pa iwe ndakulupilila, nisatilidwa nchoni :
 Wakuipila wanga wasanilalatila.
- 3 Yetu, yawo wakukukumbatila iwe wonche wosona nchoni :
 Siwaone nchoni yawo wakupangana malindi popanda kantu.
- 4 Unijiwiche njila zako, Ambuye :
 Mopita mwako uniyeluze.
- 5 Uniyendeche pa ya zene yako chifa cha njira, ukaniyeluze :
 Chifuku iwe Mlungu wa upulumuchi wanga ; kwako ndakumbatila usana wonche.
- 6 Kumbukila malisungu yako, Ambuye, ni maubale yako ;
 Chifuko chiyambile chikalile mmwemoje yayo.
- 7 Usazikumbukila zambi za ubwana wanga, ni vakulakwa vanga :
 Kwa mlingo wa ubale wako unikumbukile chifuko cha ubwino wako, Ambuye.
- 8 Wabwino ni wakuongoka Ambuye :
 Chifuko ichi salangize wakuchita zambi pa njila.
- 9 Sawayendeche pa njila yawo wakuchika pa kulamula bwino :

- Ndi sawayeluze wakuchika njila yake.
- 10 Mopita mwake monche Ambuye ubale ni va zene :
 Kwa yawo wasungawo malangano yake ni ivo avilangiza umboni.
- 11 Chifuko cha jina lako, Ambuye :
 Ulekele upulipuli wanga, chifuko wonyinji.
- 12 Yani ni muntu uyo amwopa Ambuye :
 Samlangize uyo njila iyo saisankule.
- 13 Umoyo wake sugone usiku pa kufwanikila :
 Ni mbeu yake siiloe mjiko chokolo.
- 14 Cha kuseli cha Ambuye chilipo kwa yawo wakumwopa :
 Ndi sawajiwiche malangano yake.
- 15 Maso yanga chilimbile kwa Ambuye :
 Chifuko sayachoche mapazi yanga pa homelo.
- 16 Loza kwa ine, ukanikondwele :
 Chifuko wa ndeka ni wochichidwa ine.
- 17 Masauko ya mtima wanga yachitidwa ya chitando :
 Ukanichoche pa vofinyikizila vanga.
- 18 Penya kuchichidwa kwanga ni kulema kwanga :
 Ni uzilekele zambi zanga zonche.
- 19 Wapenye wakuniipila, pakuti wanyinji :
 Ni kuchimwa kwa chizozoli wachimwa ndi ine.
- 20 Ulindilile umoyo wanga, ukanivuule mmwemo :
 Nisaona nchoni, chifuko ndikutawila.
- 21 Chotelanya ni chakuongoka vinilindile ;
 Chifuko ndikukumbatila.
- 22 Ombola, Mlungu, Israel :
 Kuchoka pa masauko yake yonche.

ZABUR 26. *Judica me, Domine.*

- 1 UNILAMULE, Ambuye, chifuko ine ndayendayenda pa kutelanya kwanga :
 Ni pa Ambuye ndakulupilila wosapepeteka pepeteku.
- 2 Unisungunule ndi moto, Ambuye, ni uniyese :
 Uyese ndi moto mimpyo yanga ni mtima wanga.

- 3 Chifuko ubale wako ulipo pachogolo pa maso yanga :
Ndayenda yenda pa va zene vako.
- 4 Sinnakala panchi pamoji ni wanganya awa wa mtila :
Ingakale pamoji ni wobisalika sindiloa.
- 5 Ndachimwa ni liunjili la woipa :
Ni pamoji ni wakuipa wosakala panchi.
- 6 Sinijichuke vyala popanda kulakwa :
Ndi siniizungulile mazbah yako, Ambuye.
- 7 Nichite mapokoso ya kubukicha mbili yaveke :
Ni nivifotokoze vonche ivo unavichita.
- 8 Ambuye, ndikonda pakulongeza pa nyumba yako :
Ni malo yakutulilapo kukuzika kwako.
- 9 Usakusa umoyo wanga pamoji ni wochita zambi :
Ingakale vakulama vanga pamoji ni wantu wa chazi.
- 10 Yawo pa manja yao maganizo ya chaje :
Ndi manja yao yachimuna yajala ni matumba yobisa.
- 11 Panama ine, pa kutelanya kwanga siniyende-yende :
Uniombole, ukanikondwele.
- 12 Pazi langa liima polingana :
Ni pa maliunjili sinimlumbe Ambuye ngati mwa-wi wene.

SALA ZA UJULO.

ZABUR 27. *Dominus illuminatio.*

- 1 AMBUYE ali dangalila langa ni upulumuchi wanga, yani sinimwope :
Ambuye mpavu za kulama kwanga : yani sinimwonele manta ?
- 2 Pa kuniwandikila woipa kudya nyama yanga :
Wa mawongo wanga ni wakuniipila, wanachuwala ni wanagwa.

- 3 Lingakale liwanja likanimangila misasa, wosaopa mtima wanga :
Ingakale nkondo ikaniukila, ine chikulupilile.
- 4 Chimoji ndachipempa kuchoka pa Ambuye, ichi sinichifunefune :
Nikale pa nyumba ya Ambuye masiku yonche ya kulama kwanga, kuona ngati vizwezwe kuka-dwa kwake Ambuye, ndi kufunchila mhekal mwake.
- 5 Chifuko sanivinikile ine pa siku loipa pa msasa wake :
Sanibise ine pobisala pa hema yake ; pa chimwala cholimbika saninyamule.
- 6 Ni chapano mutu wanga siunyamulidwe pamwamba pa wakuniipila chizungulile :
Ndi sinidule pa hema yake nchembe zodula za chimwemwe ; siniimbe, yetu, sinichite zabur kwa Ambuye.
- 7 Vecha, Ambuye, pa kutana ine ni pokoso langa :
Ndi unikondwele, ukaniyanka.
- 8 Yapo udati, Funani nkope yanga ; mtima wanga udati kwa iwe :
Nkope yako, Ambuye, sinifune.
- 9 Usajibisa nkope yako kwa ine ; usampatula wopotela wako pa kukwia :
Umanitangatila ; usanitaya, usanisia, Mlungu wa upulumuchi wanga.
- 10 Chifuko atate wanga ni amaye wanisia :
Nampo Ambuye saninyamule.
- 11 Unilangize, Ambuye, njila yako :
Unichogoze mmopita moongoka, chifuko cha wakunifinyikizila.
- 12 Usanipeleka umo wafunila wamawongo wanga :
Chifuko amboni wa boja waima pa ine, ndi wakupuma mpuye wa chizozoli.
- 13 Nikadakomoka, ngati sinikadavomela kuona ubwino wa Ambuye :
Pa jiko la kulama.

- 14 Umkumbatile Ambuye ; limba, ni ukajitasimiche mtima :
Yetu, umkumbatile Ambuye.

ZABUR 28. *Ad te, Domine.*

- 1 KWAKO, Ambuye, sinitanile ; chimwala cholimbika changa, usakala wogonta kwa ine :
Ingakale ukakala zii kwa ine, sinilingane ni wakuchikawo pa jenje.
- 2 Vecha mapokoso ya kujipembeza kwanga, nika-lila kwako :
Pa kujinyamula manja yanga kwa ponenela pa malo yako yoyela.
- 3 Usanikoka pamoji ndi wakuipa, ni pamoji ndi wakuchita va chaje :
Wanenawo mtendele pamoji ni achananchi wao, nampo choipa chilipo mmitima mwao.
- 4 Uwapache kwa mlingo wa ivo wamavichita, ni kwa mlingo wa choipa cha votakatakicha vao :
Kwa mlingo wa nchito ya manja yao uwapache ; uwabwezele nkokolo yao.
- 5 Chifuko wosavizindikila ivo amachita Ambuye, vingakale ivo yachita manja yake :
Sawagumulile ndi wosawamangicha.
- 6 Alumbidwe Ambuye ngati mwawi wene :
Chifuko waliva pokoso la kujikondechela kwanga.
- 7 Ambuye mpavu zanga ni chikopa changa ; pa iye mtima wanga wakulupilila, nditangatilidwa :
Ndipo mtima wanga uyangala ; ndi pa nyimbo yanga sinibukiche mbili yake.
- 8 Ambuye ni mpavu zao :
Ndi iye ali pene mpavu pa upulumuchi kwa wojochedwa wake.
- 9 Lipulumuche kamu lako, ndi upache chokolo chako chakugawila mwawi :
Ukawawese ncho, ni uwanyamule mpaka chikalile mmwemoje.

ZABUR 29. *Afferte Domino.*

- 1 PELEKANI kwa Ambuye, inu wana wa mpavu :
Pelekani kwa Ambuye kukuzika ni mpavu.
- 2 Pelekani kwa Ambuye kukuzika kwa jina lake :
Jiwelamicheni kwa Ambuye pa vopambichidwa va kuyela.
- 3 Pokoso la Ambuye pamwamba pa maji ;
Mlungu wa kukuzika chigundile mpambe, Ambuye pamwamba pa maji yanyinji.
- 4 Pokoso la Ambuye la nkongono :
Pokoso la Ambuye la mapambidwe.
- 5 Pokoso la Ambuye latyola tyola mikunguza :
Yetu, Ambuye atyola tyola mikunguza ya Lebanon.
- 6 Ajijimucha ngati mwana wa ng'ombe :
Lebanon ni Sirion ngati mwana wa njati.
- 7 Pokoso la Ambuye :
Liyawalula malilime ya moto.
- 8 Pokoso la Ambuye lipotecha mapululu :
Ambuye apoteche pululu la Kadesh.
- 9 Pokoso la Ambuye lipotecha potecha nyincha paka-butu ni avululucha machamba ya msitu :
Ni pa hekal yake chile chonche chikuti, Kukuzika.
- 10 Ambuye pa Maji yakusafuka adakala panchi ngati mfumu :
Yetu, Ambuye akala panchi ngati mfumu wa chikalile mmwemoje.
- 11 Ambuye sapeleke mpavu kwa kamu lake :
Ambuye salipache kamu lake mwawi wa mtendele.

SALA ZA UMAWA.

ZABUR 30. *Exaltabo te, Domine.*

- 1 SINIKUNYAMULE, Ambuye ; chifuko waninyamula mmwamba :
Ndi sunawasekelecha pa ine woipila wanga.
- 2 Ambuye Mlungu wanga :
Nidakulilila, ndi wanichilicha.

- 3 Ambuye, waukwelecha umoyo wanga kuchoka pa malo ya wazimu :
Wanilamicha, ningachike pa jenje.
- 4 Imbilani Ambuye zabur, inu wa ubale wake :
Ndi liyamikeni jina lake loyela.
- 5 Chifuko sipadakala kampindi kukwia kwake : ni vakulama pa kulola kwake :
Misozi ikoza kuchezela usiku, nampo pa umawa kululuta.
- 6 Panama ine, nidati pa kufwanikila kwanga :
Siningatingizike chikalile mmwemoje,
- 7 Ambuye, pa kulola kwako waliimichila pili langa mpavu :
Unabisa nkope yako ; nidali nimwazika.
- 8 Kwako, Ambuye, ninatana :
Ni Ambuye ninajikondechela.
- 9 Chiani chipatapata pa mwazi wanga, nikachika pa jenje :
Lifumbi silikuvumbule, siliyeneze va zene vako ?
- 10 Vela, Ambuye, ukanikondwele :
Ambuye, ukale wakunitangatila.
- 11 Waning'anamulila kujiumbua kwanga pa mtima pa malilo kukala magule :
Wamasula sako yanga, ndi wanimanga mchiuno ni kusekelela.
- 12 Dala kukuzika kwanga kukuimbile zabur, ndi wosakala chete :
Ambuye Mlungu wanga, sinikuvumbule chikalile mmwemoje.

ZABUR 31. *In te, Domine, speravi.*

- 1 Pa Iwo, Ambuye, nditawila ; nisatilidwa manyazi chikalile mmwemoje :
Pa kuchita malinga kwako unipule.
- 2 Upendamiche kutu kwa ine ; univuule chiwilimile :
Ukale kwa ino mwala wa pene mpavu, nyumba ya linga kunipulumucha.

- 3 Chifuko iwe mwala wolemala wanga ni linga langa :
Mmwemo unichogoze ukaniyenje chifuko cha jina lako.
- 4 Unisokolole pa homela iyo wanibisila :
Chifuko iwe pene mpavu panga.
- 5 Mjanja lako ndiika mzimu wanga upenyeledwe :
Unaniombola, Ambuye, iwe Mlungu wa va zene.
- 6 Ndiwaipila yawa wakuvilindilila vimpuye vamtilla :
Nampo pa Ambuye ndikulupilila.
- 7 Sinivine ndi kuseka pa ubale wako :
Pakuti waona kuchika kwanga ; wajiwa umoyo wanga pa vakufinyikiza :
- 8 Ndi sunanichekeleza pa janja la wakuipila :
Wayaimicha mapazi yanga pene chitando.
- 9 Unikondwele, Ambuye, chifuko panifinyikiza ;
Diso langa lachita bwikubwiku pa kusinginika, yetu umoyo wanga ni mimba yanga.
- 10 Chifuko kulama kwanga kwata pa kudandaula, ni vyaka vanga pa kujuma :
Nkongono zanga zilembuka chifuko cha upulipuli wanga, ni vifupa vanga va myafunya.
- 11 Chifuko wonche wa maongo wanga ndili wakukojedwa, yetu, kwa yawo wakumangizana ndi ine viwi, ndi chakutentemelecha kwa yawo wakunijiwa :
Yawo wadandiona kubwalo wanisendela kwakutali.
- 12 Ndaiwalidwa ngati muntu wakufa kuchoka pa mtima :
Ndi ngati mbia yosweka.
- 13 Chifuko ndava kugumula kwa wanyinji, manta yalipo chizungulile :
Yapo wadakazika panchi pamoji kunichucha, wapokoselana kunilanda umoyo.
- 14 Nampo ine, nikulupilila pa iwe, Ambuye :
Nidati, iwe Mlungu wanga :

- 15 Nyengo zanga zili pa janja lako :
Univuule pa janja la wakuniipila, ni kwa yawo wakunilonda.
- 16 Umulikiche nkope yako kwa wopotela wako :
Unipulumuche pa ubale wako.
- 17 Nisatilidwa manyazi, Ambuye ; chifuko ndakutanila :
Woipa watilidwe manyazi, wakale chete pa malo ya wazimu.
- 18 Milomo ya boja ichekedwe pakamwa :
Iyo iwanena yawo wakuchita malinga vakughana, ni kujikwisa ni kupepula.
- 19 Okwe wonyinji ubwino wako, uwo wawaikila kuseli yawo wakukuopa :
Uwo umauchita kwa yawo wakukutawila, pachogolo pa wana wa adam !
- 20 Suwabise pobisa pa nkope yako pa malindi ya wantu :
Suwaike kuseli pa msasa wako kupulumuka pa machuchano ya malilime.
- 21 Alumbidwe Ambuye ngati mwawi wene :
Chifuko wanipambanichila maubale yake pa muji wene linga.
- 22 Panama ine, nidati pa kuchita msanga, Ndadulidwilatu pachogolo pa maso yako :
Nampo udava mapokoso ya kujipembezele iwe kwanga yapo nidakulilila.
- 23 Mkondeni Ambuye, inu wonche wa ubale wake :
Ambuye chiwasungile wa mvano, awalipililatu kopitilizako uyo wakuchita kujikwisa.
- 24 Limbani, ndi mtima wanu ujilimbiche :
Inu wonche wakujilindikiza kwa Ambuye.

SALA ZA UJULO.

ZABUR 32. *Beati, quorum.*

- 1 WAKUSENGWA uyo volakwa vake vanyamulidwa :
Yavinikilidwa zambi yake.

- 2 Wakusengwa mwana wa adam uyo Ambuye achipanda kumwelengela upulipuli :
Ndi popanda kuchenjela pa mzimu wake.
- 3 Yapo nidakala chete, vifupa vanga vidali mkulala :
Pa kubuula kwanga usana wonche.
- 4 Chifuko usana ni usiku janja lako lidanilemelele :
Uwisi wanga udang'anamuka ngati pa ng'amba mwavu.
- 5 Zambi yanga nidakujiwicha, ni upulipuli wanga sinnauvinikila :
Nidati, sinjivunukulile cholakwa changa kwa Ambuye : ndi iwe udasencha upulipuli wa zambi yanga.
- 6 Pa ichi akupempele ali yenche wa ubale pa nyengo ya kupatikana iwe :
Zene yakasafukila maji yanyinji yasamfikila iye.
- 7 Iwe pobisalika panga, pa kufinyikizana sunisunge :
Sunizungulile ni vakululuta va kupula.
- 8 Sinikuchenjeleche ndi sinikulangize njila ija ukadayendamo :
Sinikupache malango ni diso langa pa iwe.
- 9 Usakala ngati kavalo ingakale punda, izo zosazindikila :
Vokonjedwa vao sivingasie kukala mbano ni luzi kuzikoka, pena zosakuwandikila.
- 10 Yanyinji masauko kwa wakuipa :
Nampo, uyo wakumkulupilila Ambuye, ubale siumzungulile.
- 11 Sekelelani pa Ambuye, ndi vinani, inu wakuchita malinga :
Ndi lulutani, inu wakuongoka mmtima.

ZABUR 33. *Exultate, justi.*

- 1 MLULUTILENI Ambuye, inu wakuchita malinga :
Kwa yawo wakuongoka malumbo yakondwela.

- 2 Mbukiche mbili ya Ambuye ni chilumbu :
Ni pangwe ya maluzi kumi mmwimbileni zabur.
- 3 Mwimbileni nyimbo ya chapano :
Chitani bwino kutimba chiombe mbetete.
- 4 Chifuko laongoka mau la Ambuye :
Ni vonche achita vachitidwa pa mvano.
- 5 Akonda kuchita malinga ni kulama :
Jiko lajala ni ubale wa Ambuye.
- 6 Kwa mau la Ambuye Kumwamba kudachitidwa :
Ni kwa mpuye wa pakamwa pake liwanja lake lonche.
- 7 Akusa ngati mbua maji ya nyanja :
Aviika vindimba pa nkokwe.
- 8 Limwope Ambuye jiko lonche :
Pa iye wakale ni manta wonche wakalawo panchi mmondo.
- 9 Chifuko iye adati ndi idakalapo :
Uyo adataukila, ndi idaima.
- 10 Ambuye alaza mafuko malango yao yopangana :
Apenyecha ivo waluka makamu.
- 11 Malango ayo yopangana Ambuye ya chikalile mmwemoje :
Ivo aluka pa mtima wake kwa chibadwa ndi chibadwa.
- 12 Wakusengwa fuko ilo Ambuye Mlungu wao :
Kamu ilo walisankula kukala chokolo chakugawila iye.
- 13 Kuchokela Kumwamba aunguza Ambuye :
Awaona wana wonche wa adam.
- 14 Kuchokela malo ya kukala panchi kwake awazuzumila :
Wonche wakalawo panchi mjiko.
- 15 Uyo wakuumba mtima ya achiwo wonche :
Wakazindikila vonche ivo wachita.
- 16 Wopanda mfumu wapulumuchidwa ni mpingo wonyinji :
Wamwamuna wosavuulidwa ni mpavu zake zazi-nyinji.

- 17 Ya chaje kavalo kupulumucha :
Ingakale ni mpingo wake wonche uyo wosapula ali yenche.
- 18 Penya, diso la Ambuye pa wakumuopa :
Pa yawo wakujilindikiza pa ubale wake.
- 19 Kuvuula umoyo wao pa kufa :
Ni kuwalamicha pa chilala.
- 20 Umoyo watu wajizinga kwa Ambuye :
Iye wakutitangatila, ni chikopa chatu iye.
- 21 Chifuko pa iye siusekelele mtima watu :
Chifuko pa jina lake lakuyela takulupilila.
- 22 Ubale wako ukale pa ife, Ambuye :
Umo tajilindilila kwa iwe.

ZABUR 34. *Benedicam Domino.*

- 1 SINIMLUMBE Ambuye ngati mwawi wene chaka chili chonche :
Malumbo yake chikalile pakamwa panga.
- 2 Pa Ambuye suujiyelekele umoyo wanga :
Wakuchika siwachivele, siwakasekelele.
- 3 Mkuzeni Ambuye pamoji ndi ine :
Tikalinyamule jina lake pamoji.
- 4 Ninamfuna Ambuye, ndi adaniyanka :
Ni pa manta yanga yonche ananiyuula.
- 5 Wadaunguza kwake, ndi wadamunikidwa :
Ndi nkope zao sizingaone nchoni.
- 6 Uyu wakuchika adatana, ndi Ambuye adamvera :
Ni pa vonche vakufinyikiza vake adampulumucha.
- 7 Amangila misasa malaika wa Ambuye kuzungulila yawo wakumwopa :
Ndi awavuula.
- 8 Lawani, mkaone umo Ambuye akalila wabwino :
Wakusengwa muntu amtawilayo.
- 9 Mwopeni Ambuye, inu woyela wake :
Chifuko paliye kusowa kwa yawo wakumwopa.

- 10 Wana wa mkango wapelewela, ndi waona njala :
Nampo yawo wakumfuna Ambuye chosawasowa
chintu chili chonche chabwino.
- 11 Tieni, wana, mkanivele ine :
Sinikuyeluzeni manta ya Ambuye.
- 12 Yani muntu wakukotamila kulama :
Wakukonda masiku yanyinji, avione bwino ?
- 13 Ujisunge lilime lako kusiya voipa :
Ni milomo yako inganene vochenjela.
- 14 Patuka ni voipa, ukavichite vabwino ;
Uufunefune mtendele, ukaulonde.
- 15 Maso ya Ambuye yali pa yawo wakuchita malinga :
Ni makutu yake yachekulidwa kwa kulila kwao.
- 16 Nkope ya Ambuye ili pa yawo wakuchita voipa :
- 17 Wakuchita malinga wadabuula, ni Ambuye adavela :
Ndi pa vofinyikiza vao vonche adawavuula.
- 18 Ambuye awandikila yawo wakusweka mtima :
Ni awapulumucha wopondeka mzimu.
- 19 Vavinyinji voipa ya yawo wakuchita malinga :
Nampo Ambuye amvuula pa vonche.
- 20 Avilindilila vifupa vake vonche :
Lingakale limoji losasweka.
- 21 Choipa sichiwapeche wakuipa :
Ni yawo wakuwaipila wakuchita malinga siwatu-
luchidwe woipa.
- 22 Ambuye auombola umoyo wa wopotela wake :
Ndi namba mmoji wakamtawila iye satuluchidwe
woipa.

SALA ZA UMAWA.

ZABUR 35. *Judica, Domine.*

- 1 CHUCHANA ndi yawo wachuchana ni ine, Ambuye :
Chita nkondo ni yawo wakuchita nkondo ndi ine.

- 2 Uchifumbate chikopa ni choombelela :
Ujiima kunitangatila.
- 3 Solola ncho ntungo, ukachekeleze njila pa mandunji pa yawo wakunilonda :
Unenele umoyo wanga, Ine upulumuchi wako.
- 4 Watilidwe manyazi, ni watilidwe chipongwe yawo
waufunafuna umoyo wanga :
Wabwezedwe mmbuyo ndi watilidwe nchoni yawo
wanilukila voipa.
- 5 Wakakale ngati mankusu pachogolo pa mpepo :
Ni malaika wa Ambuye kuwakankiza.
- 6 Ikale njila yao mdima ni poseleleka seleleka :
Ni malaika wa Ambuye kuwalonda.
- 7 Chifuko cha chomwe wanibisila homelo yao pa jenje :
Cha chomwe waukumbila umoyo wanga mbuna.
- 8 Kupasuka mya kumjele kosajiwika :
Ni homelo yake ija waibisa imkodweche ; chipasukile mya agwe mmwemo.
- 9 Ndi umoyo wanga siuvine pa Ambuye :
Siuyangale pa upulumuchi wake.
- 10 Vifupa vanga vonche siviti, Ambuye, yani ngati iwe :
Wakumvuula uyo wochika pa manja ya wakulimbika kumpunda iye, yetu, wa mpawi ni wochika pa manja ya wakumchomola ?
- 11 Waima amboni wa chizozoli :
Yawo wanifunchila vija sindivijiwa.
- 12 Wanilipilila voipa pa malo ya vabwino :
Kuuchita wofedwa umoyo wanga.
- 13 Panama ine, pa kutenguka kwao, malaya yanga sako :
Nidajichicha umoyo wanga ni kujimana kudya ;
nampo pempelo langa lidabwelela pa mtima panga.
- 14 Mayendedwe yanga ngati akadakala bwenji langa kapena mpwanga :
Ninawerama kukala wa lichilo ngati wakumlilila amake.

- 15 Nampo pa kujimpila ine wadaseka, naasonkana :
Wadasonkana wa chaje kunichucha, ni sinachijiwa
ine ; wadaning'amba, wosakala chaje.
- 16 Ngati woseka chikaka ni kulaula pa chakudya
cha chindimba :
Wadang'wenya mano pamwamba pa ine.
- 17 Ambuye, mpaka liti suuone ?
Ubweze umoyo wanga pa kupasula mya kwao,
walifowe wanga pa mikango.
- 18 Sinikuyamike pa liunjili lalinyinji :
Sinikulumbe pa kamu lakutupa.
- 19 Wasaniseka ine kwa boja yawo wakuniipila :
Wasanikupila diso yawo wakuniipila chaje.
- 20 Chifuko wosanena ya mtendele :
Nampo waluka milandu ya kuchenjela kuwachu-
cha yawo wotula pa jiko.
- 21 Yetu, wadayasama pakamwa pao pamwamba
ine :
Wadati, Aha, aha, diso latu lachiona.
- 22 Wachiona, Ambuye ; usakala chete :
Ambuye, usakala patali pa ine.
- 23 Usakala mlitulo, ukajiuche kwa kulamula pa
ine :
Yetu pa machuchano yanga, Mlungu wanga ni
Ambuye wanga.
- 24 Unilamule, Ambuye Mlungu wanga, umo uchitila
malinga :
Ndi wasaniseka.
- 25 Wasati pa mtima wao, Aha, umo tikadafunila :
Wasati, Tammeza.
- 26 Watilidwe manyazi ndi waone nchoni pamoji yawo
wakuseka pa voipa vanga :
Wavekedwe ni manyazi ni vipongwe wakujikuza
pamwamba panga.
- 27 Walulute wakasekelele, wakukotamila kuchita
malinga kwanga :
Yetu, wajiti chichogozele, Ambuye akuzidwe, uyo
akukotamila kufwanikila kwa wopotela wake.

- 28 Lilime langa silijiyeluze pa kuchita malinga
kwako :
Ndi malumbo yako usana wonche.

ZABUR 36. *Dixit injustus.*

- 1 CHOLAKWA cha wakuipa ching'onozela pakati pa
mtima wanga :
Pali je kumtentemela Mlungu pachogolo pa maso
yake.
- 2 Chifuko angojilumba pa maso yake mwene :
Kuti upulipuli wanga sungapanikizidwe ni kuipi-
lidwa.
- 3 Mau ya pakamwa pake yali ya chaje ni yochenjela :
Watyala pa kuchita malango ni kuchiticha va-
bwino.
- 4 Aluka va chaje pa malo pake pa kugona :
Ajiimicha pa njila yosali yabwino ; wosakanilatu
choipa.
- 5 Ambuye, ubale wako Kumwamba :
Mvano wako mpaka ku mitambo.
- 6 Kuchito malinga kwako ngati mapili ya Mlungu :
Ivo ulumulavo chindimba chachinyinji.
- 7 Okwe ubale wako wa mtengo, Mlungu ! wana wa
adam ni volangwa uvipulumucha Ambuye :
Ni wana wa adam watawila pa chitunji cha ma-
papiko yako.
- 8 Siwanyopwe ni mafuta ya nyumba yako :
Ni suwamweche mchinje wa vokondwela vako.
- 9 Chifuko pamoji ni Iwe chitime cha vakulama :
Pa dangalila lako sitione dangalila.
- 10 Utambasule ubale wako kwa yawo wakukujiwa :
Ni kuchita malinga kwako kwa yawo woongoka
mmtima.
- 11 Mwendo wa kujikwisa usaja kunichucha :
Ni vyala va wakuipa visanibalalicha.
- 12 Pamwepo wagwa yawo wamachita va chaje :
Watwinyidwa, ndipo wosakoza kuima.

SALA ZA UJULO.

ZABUR 37. *Noli æmulari.*

- 1 USAPYELELE mtima kwa woipa :
Usakala mtima pamwamba ndi yawo wakuchita chakupotocha.
- 2 Chifuko ngati mauju siwasengedwe chiwilimile :
Ni ngati mopo ya mbeu siwafote.
- 3 Umkulupilile Ambuye, ukachite vabwino :
Longeza pa jiko, chatilatu vovomeleka.
- 4 Ukajidamichencho pa Ambuye :
Ndi sakupache ivo ufuna pa mtima wako.
- 5 Ukunkunize pa Ambuye njila yako :
Umkulupililencho iye, ndi iye mwene sachite.
- 6 Ndi satuluche ngati dangalila umo uchitila malinga :
Ndi ngati jua pa mutu kulamula kwako.
- 7 Kala nuu kwa Ambuye, ukajizinge kwa iye :
Usapyelela mtima kwa uyo afwanikilicha njila zake; ni kwa uyo achitilatu maganizo ya chaje.
- 8 Leza pa kukwia, ukasie kutenta mtima :
Usapyelela mtima, kuja kungoipicha.
- 9 Chifuko wakuchita voipa sadulidwe :
Nampo yawo wakumkumbatila Ambuye, siwaloe mjiko cholekwa chokolo.
- 10 Ni pambuyo pang'ono, ndi paliye wakuipa :
Yetu, sujizindikiliche malo yake, ndi paliye.
- 11 Ni wochichidwa siwaloe mjiko chokolo cholekwa :
Ndi siwajidamiche pa kuchuruka mtendele.
- 12 Woipa yawo wachita malinga awapangila :
Ni ang'wenya mano pamwamba pake.
- 13 Ambuye samseke :
Chifuko aona kuti siku lake lili mkuja.
- 14 Wakuipa wausolola upanga, ni wapalika uta :
Kugwecha yawo wochika ni wa mpawi, kuwasinikalila yawo woongoka pa njila.

- 15 Upanga wao siuloe pa mtima wao :
Ni mauta yao siyatyoke.
- 16 Chabwino chaching'ono cha uyo wachita malinga :
Kupunda vochuluka va woipa wanyinji.
- 17 Chifuko manja ya wakuipa siyatyoke :
Ni Ambuye chichilikizile yawo wachita malinga.
- 18 Ajiwa Ambuye masiku ya yawo wotelanya :
Ni chokolo chao chakugawila sichikale mmwemoje.
- 19 Wosatilidwa manyazi pa nyengo ya kuipa :
Ni pa masiku ya njala siwakute.
- 20 Nampo wakuipa siwataike :
Ni wakumwipila Ambuye siwakale ngati vopambana va podyera : siwalale; pa uchi siwalale.
- 21 Chikongolele wakuipa, ndi wosalipiladi :
Ni wochita malinga akondwela, ni chipelekelele.
- 22 Chifuko wopachidwa mwawi ni iye saloe mjiko chokolo cholekwa :
Ni yawo wakulumbilidwa naye siwadulidwe.
- 23 Kuchoka pa Ambuye vakuchakama va wamwamuna vaikidwilatu :
Ni akondedwa pa njila yako.
- 24 Ingakale akagwa, wasaponyedwa panchi :
Chifuko Ambuye chimchilikizile ni janja lake.
- 25 Nidali mnyamata, sonincho ndakota :
Nampo sinamwona uyo wochita malinga wosiidwa, ingakale mbeu yake niipempa mkate wao :
Masiku yonche chikondwele, ni kukongolecha :
Ni mbeu yake ipata mwawi.
- 27 Patukana ni voipa, ni chita vabwino :
Ukalongeze chikalile mmwemoje.
- 28 Chifuko Ambuye akonda kulamula bwino ndi wosasiya yawo wa ubale wake :
Chikalile mmwemoje wakulindilidwa : nampo mbeu ya woipa siidulidwe.
- 29 Wakuchita malinga siwaloe mjiko chokolo :
Ndi siwalongeze chikalileje pamwamba pake.

- 30 Pa kamwa pa yawo wakuchita malinga pajiyeleza ni njelu :
Ndi lilime lake linena volamula.
- 31 Torah la Mlungu wake lili pa mtima wake :
Namba limoji la mapazi yake liseleleka.
- 32 Wakuipa wakala chimpenyele uyu wa malinga :
Ndi afuna kumupa.
- 33 Ambuye sangamsie pa janja lake :
Sangamtuluche woipa pa kumlamula.
- 34 Mkumbatile Ambuye, ukailindilile njila yake, ndi sakunyamule kuloa mjiko chokolo :
Yapo wadulidwilatu woipa suchione.
- 35 Ndawaona wakuipa wakutentemelecha :
Ni wakutanda ngati mtengo wowisi pa ntaka yake.
- 36 Ndi pakupita, kapenya, wopanda :
Ndi nidamfuna, wosakomanika.
- 37 Mlindilile wotelanya, ukamwone wakuongoka :
Chifuko pomalizika pa muntu uyo mtendele.
- 38 Cha maka wakulakwa, siwapasuke mya pamoji :
Ni pomalizika pa woipa, sipadulidwiletu.
- 39 Nampo upulumuchi wa wakuchita malinga kuchoka pa Ambuye :
Ni iye ni malo ya kwatangatila yawo pa nyengo ya vofinyikiza.
- 40 Ndi Ambuye awatangatila, ndi awapula :
Awapula pa wakuipa, ni awapulumucha, chifuko wamtawila iye.

SALA ZA UMAWA.

ZABUR 38. *Domine, ne in furore.*

- 1 AMBUYE, usanibweza pa kumwazicha mtima kwako.
Ingakale pa kutenta kwako usanilanga.
- 2 Chifuko mivi yako ikanilila pa ine :
Ndi janja lako likanilila pa ine.

- 3 Popanda pali see pa nyama yanga chifuko cha kupya mtima kwako :
Popanda chabwino pa vifupa vanga chifuko cha zambi yanga.
- 4 Chifuko zimpulipuli zanga zapitilila pa mutu wanga :
Ngati mtolo wolemela zilemela kupunda ine.
- 5 Mawala yanga yanunka ndi yachita mafinya :
Chifuko cha kupotoka kwanga.
- 6 Ndajipinda ndajiwelamicha viwi :
Usana wonche niyendaenda wa lichilo.
- 7 Chifuko viuno vanga vijala kutenta :
Ni popanda pali see pa nyama yanga.
- 8 Ndafa uzie ndi kukanyika :
Ndabuula chifuko cha kugumuka mtima wanga.
- 9 Ambuye, pachogolo pako vonche vokumbila vanga :
Ni kukua kwanga kosabisalika kwako.
- 10 Mtima wanga ulapuka lapuka, nkongono zanga zania :
Panama dangalila la maso yanga, ilo ncho lopanda kwanga.
- 11 Wakunikonda ni achabwenji wanga wangoima kupatukana pa mtimbo wanga :
Ni wa pafupi ni ine wangoima kwakutali.
- 12 Ndi waja wakufunafuna umoyo wanga wanichelele misampa :
Ni yawa wakuchilonda choipa changa wanena voluswa, ndi wajichucha pa vochenjela usana wonche.
- 13 Ni ine, ngati muntu wakucheka makutu, sindikuva :
Ni ngati wosanena wosachekulila pakamwa pake.
- 14 Yetu, ndili ngati muntu wosava :
Ndi popanda vakunyindila pakamwa pake.
- 15 Chifuko kwa iwe, Ambuye, nijilindikiza :
Iwe suniyankile, Ambuye Mlungu wanga.
- 16 Chifuko ninati, Wanganisekelele :
Pazi langa likatelembuka, wajikuza kunichucha.

- 17 Chifuko ine ndaikidwilatu kujimpila :
Ni chilaso chango chikalile pachogolo pa ine.
- 18 Chifuko sinifotokoze upulipuli wanga :
Siniidandaulile zambi yanga.
- 19 Ndi woipila wanga walama, ni watasima :
Ni wanyinji walipo wakuchimwa ni ine wa boja.
- 20 Yawo ncho wakuwalipila voipa pa malo pa
vabwino :
Wanikalila wamawongo, chifuko ndichilonda icho
chili chabwino.
- 21 Usania, Ambuye :
Mlungu wanga, usapatukana kwakutali ndi ine.
- 22 Fulumila kunitangatila :
Ambuye upulumuchi wanga.

ZABUR 39. *Dixi, custodiam.*

- 1 NIDATI, Sinizilindilile njila zanga, ningachite zambi
ni lilime langa :
Sinipalindilile pakamwa panga ni mbano, yapo
woipa wakala pachogolo panga.
- 2 Nidachekedwa pakamwa, ninali zii, ingakale kusia
yabwino :
Ndi chilaso changa chidayambancho.
- 3 Mtima wanga udafunda mkati mwanga :
Pa kujiyeluzi ndeka moto udapyelele ; nidanena
ni lilime langa.
- 4 Unijiwiche, Ambuye, potela panga, ni mlingo wa
masiku yanga, mlingo wanji :
Nijiwe umo ndatyalila ine.
- 5 Penya, wapeleka masiku yanga ngati tivikaka :
Ni msinku wanga pano ngati paliye kantu pa
maso pako ; zene mpuye wa chaje mwana wa
adam ali yenche, ingakale pakuzikidwa.
- 6 Zene pa mtunji angoyenda yenda ; ali yenche zene
kwa mpuye chaje wajisokosela :
Akusa mbua, asajiwa ndani sajitengele.
- 7 Chapano nichikumbatile chiani, Ambuye ?
Kujilindikiza kwanga kuli kwako.

- 8 Univuule pa volakwa vanga vonche :
Usaniika chakukojedwa cha wopusa.
- 9 Nidali wochekedwa, wosachekulila pakamwa pa-
nga :
Chifuko udachichita umwene.
- 10 Mpakatule mtimbo wako kwa ine :
Ndata kwa nkanja ya janja lako.
- 11 Yapo umkonja muntu ni volanga pa mpulipuli,
upekesa ngati nyozolo vokadwicha vake :
Zene mwana wa adam ali yenche mpuye chaje.
- 12 Vela kupempa kwanga, Ambuye, unichelele kutu
pa kulila kwanga ; usakala chete pa misozi
yanga :
Chifuko ine wosaka malo kwako, wangokala
panchi ngati achatate wanga wonche.
- 13 Unilekele pang'ono, nipatencho mpavu :
Nikakala wasamuka, ndi palijencho ine.

ZABUR 40. *Expectans expectavi.*

- 1 KUKUMBATILA nidamkumbatila Ambuye :
Adaniwelamila, ni adava kulila kwanga.
- 2 Adanikweza pa jenje la kuofya, pa tope la mata-
pwale :
Ndi adayaimicha mapazi yanga pa chimwala cho-
lemala, adaiikilatu mididi yanga.
- 3 Ndi adapeleka nyimbo ya chapano pakamwa
panga, kumlumba Mlungu watu :
Wanyinji siwachione, ni siwaope, ni siwamkulu-
pilile Ambuye.
- 4 Wakusengwa wamwamuna uyo aika chikulupi
chake pa Ambuye :
Asaloza kwa yawo wakujitwinya viwi, ingakale
kwa yawo wakupatukila unama.
- 5 Vavinyinji ivo wachita, Ambuye Mlungu wanga,
vopambana vako, ni maganizo yako yayo utilu-
kila ife :
Paliye wakuyaika mpambo kwako ; nikayafotokoza
ni kuyanena, yatasima yangawerengedwe.

- 6 Sudakondwa ndi nchembe yodula ni nchembe ya ufa ; wayachekula makutu yanga :
Nchembe yakukwela ni nchembe ya zambi sudafunchila.
- 7 Ndipo ninati, Penya, ndaja :
Pa choviringika cha icho chowerengedwa chalembedwa cha ine ;
- 8 Ndikondwa kuchita kulola kwako, Mlungu wanga :
Yetu, tora lako lilimo pakati pa mpafa zanga.
- 9 Ndayeneza ngati vabwino kuchita malinga kwa liunjili lalinyinji :
Penya, siningachekeleze milomo yanga, Ambuye, ujiwa.
- 10 Sininabisa kuchita malinga kwako mkati mwa mtima wanga ; ndati ya mvano wako ni upulumuchi wako :
Sinnazimbaicha ubale wako ni va zene vako pa liunjili lalinyinji.
- 11 Iwe, Ambuye, usachekeleza malisungu yako pa ine :
Ubale wako ni va zene vako vinisunge chikalile.
- 12 Voipa vandifinikiza mpaka paliye kuviwerenga, zimpulipuli zanga zanipatila, ndi ine sindikoza kuona :
Vitasima kupunda chichi za mutu wanga, ndi mtima wanga wanisia.
- 13 Ulole, Ambuye, kunipulumucha :
Ambuye, ufulumile kunitangatila.
- 14 Watilidwe manyazi ndi wakojedwe pamoji, yawo wafunawo umoyo wanga kuuonanga :
Wabwezedwe kumbuyo ni wachitidwe chipongwe, yawo wakukondwa pa voipa vanga.
- 15 Wachitidwe pupuli pa mlandu wa manyazi yao :
Yawo wakuti kwa ine, Aha, Aha.
- 16 Wonche yawo sakufune wayangale ni wasekelele pa iwe :
Yawo wakukonda upulumuchi wako, wajiti wosapuma, Ambuye achitidwe wamkulu.

- 17 Ni ine wochika ni wa mpawi ; nampo Ambuye aniganizila :
Iwe wakunitangatila ndi wakunivuula ; usakala mmbuyo, Mlungu wanga.

SALA ZA UJULO.

ZABUR 41. *Beatus qui intellegit.*

- 1 WAKUSENGWA uyo awaganizila wakusauka :
Ambuye sampule pa siku la kuipa.
- 2 Ambuye samlindilile, ni kumlamicha, ndi sase-ngwechedwe pa jiko :
Ndi usampeleka umo wafunila wakumwipila.
- 3 Ambuye samchirikize pa chitala cha kudwala :
Ukonja bwino pogonela pake ponche pa kutenguka kwake.
- 4 Ndi ine ninati, Ambuye, unikondwele :
Unichiliche umoyo wanga : chifuko ndakuchitila zambi.
- 5 Wakuniipila wakuti choipa kwa ine kuti :
Saafe liti, ni jina lake silitaiké ?
- 6 Ndi ngati akuja kuniona, anena mtila :
Mtima wake ukusa va chaje mkati mwake ; ni yapo aturuka kubwalo, avinena.
- 7 Pamoji kunichucha ine wanganong'onezana wonche wakuniipila :
Kunichucha ine waniwerengela zoipa.
- 8 Ichosakomela, wakuti, chimamatila pa iye :
Ndi pakuti wagona wasaukenchao.
- 9 Yetu, bwenji langa wa kuseli, uyo nidamkulupili-la, uyo amadya mkate wanga :
Wanyamula chikato chake kunivyata.
- 10 Nampo iwe, Ambuye, unikondwele, ukaniuche :
Nikawalipile achiiwo.
- 11 Chimwechi ndijiwa kuti ukondwa ndi ine :
Chifuko wa mawongo wanga wasanilulutila.
- 12 Ndi ine unigwilicha pa kutelanya kwanga ;
Ndi uniimicha pa nkope pako chikalile mmwemoje.

- 13 Alumbidwe ngati mwawi wene Ambuye Mlungu wa Israel :
Chiyambile chikalile mpaka chikalileje. Amen,
ni Amen.

ZABUR 42. *Quemadmodum*

- 1 Umo ndope iipumila michinje :
Mmwemo umoyo wanga ukupumila, Mlungu.
- 2 Umoyo wanga uona luju kwa Mlungu, Mlungu wa chilamile :
Sinifike chakanji kuoneka pa nkope ya Mlungu ?
- 3 Misozi yanga yanikalila ngati chakudya mausana ndi mausiku :
Yapo wakuti kwa ine usana wonche, Ali kuti Mlungu wako ?
- 4 Ivi nivikumbukila, ndi kupungulila umoyo wanga pamwepo pa ine :
Umo nidapitila pa gulu, kuwatenga ku nyumba ya Mlungu, ni mau ya kululuta ni kubukicha mbili, yawo wakusokosela kuchita ulendo wa siku lalikulu.
- 5 Kwa chiani wajiwelamicha, umoyo wanga ? ni bwanji usokosela pamwepo pa ine ?
Ujilindikiza kwa Mlungu, pakuti sinikale wakumbukichila mbiri kwa upulumuchi wa nkope yake.
- 6 Mlungu wanga, pamwepo pa ine umoyo wanga wajiwelamicha :
Mmwemo nikukumbukila kuchoka pa Yordan, ndi pa mapili ya Hermon, kuchoka pa pili la Mizar.
- 7 Chindimba chitanana ni chindimba pa kulila vinyangungo vako :
Mafunde yako yonche ni mawiliwili yako yapita pamwamba pa ine.
- 8 Nampo Ambuye sautaukile ubale wake usana :
Ndi pa usiku nyimbo yake siikale pamoji ndi ine, pempelo kwa Mlungu wa kulama kwanga.

- 9 Siniti kwa Mlungu chimwala cholemala changa,
Kwa chiani waniwala :
Kwa chiani ndiyenda wa lichilo chifuko cha kunyikiza kwa wakuipila ?
- 10 Ngati ni upanga pa mafupa yanga, woipila wanga wanibwanyula :
Yapo wakuti kwa ine usana wonche, Ali kuti Mlungu wako ?
- 11 Kwa chiani ujiwelamicha, umoyo wanga ? ni kwa chiani usokosela pamwepo pa ine ?
Ujilindikiza kwa Mlungu, sinikale wakumbukichilicho, upulumuchi wa nkope yanga, ni Mlungu wanga.

ZABUR 43. *Judica me, Deus.*

- 1 MLUNGU, unilamule, unichuchile mlandu ni fuko losali ni ubale :
Unipule pa muntu wakuchenjela ndi wakupotocha.
- 2 Pakuti iwe Mlungu wa mpavu yanga ; kwa chiani wanitaya :
Kwa chiani niendaenda mwene lichilo chifuko wa kuchomola kwa wakuipila ?
- 3 Utume dangalila lako ni va zene vako ; vija vini-chogoze :
Viniyendeche ku pili lako loyela, ndi polongeza pako.
- 4 Ndi siniyende ku mazbah ya Mlungu, kwa Mlungu wa kusekelela kwanga chisangalalile :
Ndi pa chilumbo sinikuvumbule, Mlungu, Mlungu wanga.
- 5 Kwa chiani ujiweramicha, umoyo wanga ? kwa chiani usokosela pamwepo pa ine ?
Ujilindikize kwa Mlungu : chifuko sinikale wakumvumbula, upulumuchi kwa nkope yanga, ndi Mlungu wanga.

SALA ZA UMAWA.

ZABUR 44. *Deus, auribus.*

- 1 MLUNGU, pa makutu yatu tava, achatate watu watifokozela :
Vochita ivo umachita pa masiku yao, masiku ya kale.
- 2 Iwe ni janja lako unawasamucha mafuko, ndi kuwavyala :
Unawaipila vilawa, ndi kuwatambasula.
- 3 Chifuko yosali ni upanga wao achinawene wanaloa mjiko chokolo cholekwa, ingakale janja lao losawapulumucha achiiwo :
Nampo chikato chako cha kwene, ni janja lako, ni dangalila la nkope yako, chifuko unawalola.
- 4 Iwe Mfumu wanga, Mlungu :
Peleka upulumuchi kwa Yakobo.
- 5 Pa iwe sitigunyule wamawongo watu :
Pa jina lako sitiponde panchi waja wakutiimila.
- 6 Chifuko si pa uta wanga sinikulupilile :
Ni ungakale upanga wanga wosanipulumucha.
- 7 Nampo watipulumucha pa wamawongo watu :
Ni wawatila manyazi wakuchimwa ndi ife.
- 8 Pa Mlungu tajiyelekela usana wonche :
Ndi sitiliyamike chikalile mmwemoje jina lako.
- 9 Nampo chapano watitaya, ndi watichitila chipo-
ngwe :
Ndi wosatuluka pamoji ni maliwanja yatu.
- 10 Utibweza mmbuyo ni waja wamawongo :
Ndi waja wakuchimwa ni ife wajifufulila.
- 11 Watipeleka ngati mbelele kwa kudya :
Ni watimwaza pa mafuko.
- 12 Ulisalila kamu lako wopanda nkokolo :
Ndi sunachurukicha chuma chako kwa mtengo wao.
- 13 Utiika chakukojedwa kwa ananchi watu :
Chakuseka chikaka ni chakukua kwa waja waku-
tizungulila.

- 14 Utiika chindapi pa mafuko :
Kupukunya mutu pa vilawa.
- 15 Usana wonche kutilidwa nchoni kwanga pachogolo panga :
Ni nchoni ya nkope yanga yandivinikila ;
- 16 Kuchoka pa mapokoso ya wakukoja ni wakulasa ni mau :
Kuchoka pa nkope ya wakuipila ni wakusunga milandu.
- 17 Ivi vonche vatijela ; nampo ife sitinakuiwala :
Ingakale kuchita boja sitinachita pa malangano yako.
- 18 Mitima yatu siinabwela mbuyo :
Ingakale mapazi yatu yosapatuka mopita mwako ;
- 19 Kuti watiswaiswa pa malo ya mimbulu :
Ndi wanivinikila pa chitunji cha kufa.
- 20 Ngati tikadaiwala jina la Mlungu watu :
Pena tikadatambasula vyala watu kwa mlungu wa chilendo.
- 21 Si Mlungu akadachikolola ichi ?
Chifuko ajiwa njelu za kuseli za mtima.
- 22 Yetu pa milandu yako tili kupedwa masiku yonche :
Tawelengedwa ngati mbelele kwa kudulidwa.
- 23 Ujiuche, bwanji ugona, Ambuye ?
Ujiimiche, usatitaya chichogozele.
- 24 Kwa chiani ubisa nkope yako :
Ndi uiwala kuchichidwa kwatu ni umo watinyikizila ?
- 25 Chifuko umoyo watu ukotama pa lifumbi :
Mimba yatu ikumbatilana ni ntaka.
- 26 Ujiima, utitangatile :
Ndi utiimbole chifuko cha ubale wako.

ZABUR 45. *Erexit cor meum.*

- 1 MTIMA wanga upita pa milomo ndi mau labwino :
Ndikuti ine ivo ndamchitila mfumu ; lilime langa ni pen la wolembela wakuwirima.

- 2 Ukadwa kupunda wana wa adam; kukadwa kwa-
miminidwa pa milomo yako:
Chimwechi Mlungu wakupacha mwawi chikalileje
mmwemoje.
- 3 Ujimangile upanga wako pa nchafu yako, iwe
wamwamuna:
Mbiri yako ni mapambidwe yako.
- 4 Ni pa mapambidwe yako ufwanikile chiyendele pa
kavalo, chifuko cha mau la zene, ni la kuchika,
ni la kuchita malinga:
Ni janja lakho la chimuna silikuyeluze voopecha.
- 5 Mivi yako yakutwa; makamu yakugwa panchi
pako:
Ili pakati pene pa yawo wakumwipila mfumu.
- 6 Mpando wako, Mlungu, chikalileje mmwemoje:
Mpulu wa ufumu wako mpulu wa kulinganicha.
- 7 Wakukonda kuchita malinga, ndi wachimwa ndi
choipa:
Chimwechi Mlungu, Mlungu wako, wakujocha ni
mafuta pa kuyangala kupunda achanjako.
- 8 Malaya yako yonche yanunkila mur, ni aha leth,
ni machamba yonunkila:
Kuchoka pa vinyumba va mano ya njovu yilumbo
vene maluzi vakusekelecha.
- 9 Wana wakazi wa mfumu walipo pa mbumba zako
za mtengo woukulu:
Mkazilombwa mwene aima pa janja la chimuna
kuvala yoyazamila ya Ophir.
- 10 Tavela, mwana wamkazi; ndi taona, ukachele kutu
lako:
Ukaliwale kamu lakho, ni nyumba ya atate wako:
- 11 Ndi mfumu sakumbile kukadwa kwako:
Chifuko iye ni Ambuye wako; ukamlambile.
- 12 Ni mwana wankazi wo Zur sakalepo ni mtulo:
Nangakale wakuina wa kamu siwalambe pa nkope
yako.
- 13 Mwana wamkazi wa mfumu pa kuseli kwake
mfumu wokuzidwa nditu:
Malaya yake yosokedwa mkati ni gold.

- 14 Sapelekezedwe kwa mfumu pa nchalu zosokota:
Ni anjake wosakwatiwa pambuyo pa iye siwate-
ngedwe kwako.
- 15 Siwapelekezedwe ni kusekelela ni kuvina:
Siwaloe chinyumba cha mfumu.
- 16 Pa malo ya achatate wako siwakale wana wako:
Yawo suwaike anduna pa jiko lonche.
- 17 Sinilibukiche jina lakho pa wonche yawo siwaba-
dwe:
Chimwechi makamu siyakuvumbule chikalileje
mmwemoje.

ZABUR 46. *Deus noster refugium.*

- 1 MLUNGU ali potawila kwa ife ni mpavu:
Wakutangatila pa kufinyikiza wakukomanika
viwi.
- 2 Chimwechi ife wosaopa, ingakale jiko ling'anamuka:
Ni mapili yasendela pakati pa zinyanja.
- 3 Ingakale maji yake yakoyola ni kututuma:
Ingakale mapili yachita ngati yakukupula pa
kujikwisa kwake.
- 4 Ulipo mchinje, miezi yake iusekelecha muji wa
Mlungu:
Malo yoyela ya polongeza pa Uyo wa Pamwamba
pene.
- 5 Mlungu pakati pa iye; sangasendele:
Mlungu samtangatile, yetu umawa mawa.
- 6 Wadapokosa mafuko, yadasendelela maufumu:
Anapeleka mau lake, ni jiko linasungunuka.
- 7 Ambuye wa maliwanja pamoji ndi ife:
Mlungu wa Yakobo pokwelela kwa ife:
- 8 Ijani, penyani vochita amavichita Ambuye:
Masame yanji wayaika pa jiko.
- 9 Azilekecha nkondo mpaka nchonga ya jiko:
Autyola uta, ni aikang'antila ntungo; azibucha
magereta ni moto.
- 10 Mleze, mkajiwe kuti ine Mlungu:
Sininyamulidwe pa mafuko, sininyamulidwe pa jiko.

- 11 Ambuye wa maliwanja pamoji ndi ine :
Mlungu wa Yakobo pokwelela kwa ife.

SALA ZA UJULO.

ZABUR 47. *Omnes gentes, plaudite.*

- 1 MAKAMU yonche, ombani mmanja :
Kuzani kwa Mlungu ndi mapokoso ya kugia.
- 2 Chifuko Ambuye wa Pamwamba pene wakuofya :
Mfumu wamkulu pamwamba pa jiko lonche.
- 3 Sawasake makamu panchi pa ife :
Ndi vilawa panchi pa mapazi yatu.
- 4 Satisankulile chokolo chatu chakugawila :
Vakujikwisa va Yakobo uyo anamkonda.
- 5 Mlungu wakwela pa kukuza :
Ambuye pa mapokoso ya mbetete.
- 6 Mwimbileni Mlungu zabur, mwimbileni zabur :
Mwimbileni Mfumu watu zabur, mwimbileni zabur.
- 7 Chifuko Mlungu Mlungu wa jiko lonche :
Imbani zabur ni dala lake.
- 8 Mlungu akala mfumu pa mafuko :
Mlungu akala panchi pa mpando wake wa pa woka.
- 9 Afulu wa makamu wasonkana kukala kamu la
Mlungu wa Abraham :
Chifuko vikopa va jiko vili vake Mlungu; wanyamulidwa nditu.

ZABUR 48. *Magnus Dominus.*

- 1 AMBUYE wamkulu, ni wolumbika viwi :
Pa muji wa Mlungu watu, pa pili lake la pa loka.
- 2 Lokadwa pa kunyamulidwa, lakuyangalila kwa
jiko lonche :
Pili Zion, pa mabendeka ya kumpoto, mzinda wa
mfumu wamkulu.
- 3 Mlungu pa zinyumba zake wajijiwicha :
Kuti iye pokwelela ali.

- 4 Chifuko, penya, mafumu wadakala bwalo :
Wadapitila pamoji.
- 5 Iwo wadaiona, ndi wadazizwa :
Wanamwazika, wanagamula mtima.
- 6 Kutentemela kudawagwela pamwepo :
Kujipotecha, ngati wamkazi wakupuma.
- 7 Ni mpepo ya vuma :
Ukuswa iswa vyombo va Tarshish.
- 8 Umo tavela, chimwechi taona, pa muji wa Ambuye wa maliwanja, pa muji wa Mlungu watu :
Mlungu sauikiletu mpaka chikalile mmwemoje.
- 9 Tauganizila, Mlungu, ubale wako :
Pakati pa hekal yako.
- 10 Ngati jina lako, Mlungu, chimwechi malumbo
yako mpaka pa vinchonga va jiko :
Janja lako la kudyela lajala kuchita malinga.
- 11 Lisekelele pili Zion, wavine wana wakazi wa
Yehudah :
Chifuko cha ivo ulamula.
- 12 Mzungulile pa Zion, ni uzingizeni :
Welengani vilindo vake vakuyenda mmwamba.
- 13 Ikani mitima yanu pa linga lake lakuzungulila,
pitani liu liu pa zinyumba zake :
Dala kuti mwafotokozele wantu waja siwabadwe
pambuyo.
- 14 Chifuko uyu Mlungu ndiye Mlungu watu wa chikalile mmwemoje :
Iye satichogoze pa njila mpaka kufa.

ZABUR 49. *Audite hæc, omnes.*

- 1 VELANI ichi, makamu yonche :
Chelani makutu, wonche mkala pa mondo.
- 2 Ndi wang'ono ni wakulu :
Wakulemela ni wakusauka pamoji.
- 3 Pa kamwa panga sipanene njelu :
Ndi mtima wanga siujiyeluze pa kuzindikila.
- 4 Siniwelamiche kwa parabole kutu langa :
Sinikuchekulile pa chilumbu vindapi vanga.

- 5 Kwa chiani nikadaopa pa masiku ya voipa :
Upulipuli pa videndele vanga ukanikweteza?
- 6 Wakuukulupilila mpingo wao :
Ni wakujilumba pa kuchuruka volemela vao ;
- 7 Kuombola namba muntu wa achiiwo saombole
mpwake :
Wosampacha Mlungu vakumteteza.
- 8 (Chifuko kwa mtengo kuombola umoyo wao :
Kukadasiichidwa kwa chikalile mmwemoje.)
- 9 Apate kulama chikalileje chichogozele :
Asaona kuonangika.
- 10 Chifuko aona kuti wene njelu wakufa, chimoji
moji wopusa ni wa ku tengo wataika :
Ndi wasia kwa wena mpingo wao.
- 11 Mmaseli mwao wamati, kuti nyumba zao kwa
chikalile mmwemoje, ndi polongeza pao kwa
chibadwa ndi chibadwa :
Wayatana maiko yao kwa maina yao achina-
wene.
- 12 Nampo mwana wa adam pa kukala wa mtengo
wosalongeza usiku :
Walinganichidwa ni volangwa ivo vichitidwa nuu.
- 13 Ili njila yao ili kupusa kwao :
Nampo pambuyo pao wantu wavomelezana pa-
kamwa pao.
- 14 Waikidwa ngati mbelele kwa malo ya wazimu ;
nyifa siwawese :
Ndi yawo wakuongoka siwawagwilize mwendo
mmawa mawa ; ndi chifa chao sichikalile kwa
malo ya wazimu kuchilaza, kuti yasakalancho
malo yake yakukalila.
- 15 Nampo Mlungu sauombole umoyo wanga pa janja
la malo ya wazimu :
Chifuko sanilandile.
- 16 Usaopa chifuko muntu alemela :
Yapo kukuzika kwa nyumba yake kuonjezeka.
- 17 Chifuko yapo saafe satenga kali konche :
Kukuzika kwake kosachika pambuyo pake.

- 18 Ingakale pa kulama kwake ajiyerekela chimwechi
umoyo wake :
Ndi wantu wakulumba iwe pakujichitila bwino.
- 19 Sayende kwa chibadwa cha achatate wake :
Yawo mpaka chichogozele siwangaonencho danga-
lila.
- 20 Mwana wa adam pokala ndi ulemu nampo wosa-
zindikila :
Afwananichidwa ngati volangwa vochitidwa nuu.

SALA ZA UMAWA.

ZABUR 50. *Deus deorum.*

- 1 MLUNGU, Mlungu Ambuye, wakamba :
Ndi walitana jiko pa kuchoka jua mpaka kuloa
kwake.
- 2 Kuchoka pa Zion, kutelanya pokadwa :
Mlungu amulika.
- 3 Saaje Mlungu watu, ndi wosakala nuu :
Moto siudye pa nkope yake, ni chimzungulila
chimpunga viwi.
- 4 Sakutane Kumwamba kuchoka pamwamba :
Ni jiko, anene milandu ya kamu lake.
- 5 Mwasonkaniche kwanga yawo wa ubale wanga :
Yawo wapangana malango ni ine pamwepo pa
nchembe yodula.
- 6 Ndi Kumwamba sikulangize umo achitila malinga :
Chifuko Mlungu ali Wolamula mwene.
- 7 Mjivela, kamu langa, ndi sinikakambe ; Israel, ndi
sinikakulangize umboni :
Ine Mlungu, Mlungu wako.
- 8 Wosali chifuko cha nchembe zodula zako siniku-
nyindile :
Ndi nchembe zako zokwela zili pa maso panga
chikalile.
- 9 Ine sinitenga mwana wa ng'ombe pa nyumba
yako :
Ingakale mbuzi ya mpongo pa makola yako.

- 10 Chifuko chikoko cha ku tengo chili chonche chili changa :
Ndi volangwa pa mapili elf.
- 11 Ndiujiwa mbalame ili yonche pa mapili :
Ni vonche vakuwala wala mdambo pamoji ndi ine.
- 12 Ngati nikaona njala, sinikadakunenela :
Chifuko pene wantu ni panga, ni ivo vijalamo.
- 13 Nikadadya nyama ya akapwila :
Nikadamwa mwazi wa pepe ?
- 14 Dula nchembe yakuyamika kwa Mlungu :
Ndi mlipile Uyo wa Pamwamba pene ivo unalumbila.
- 15 Ukanitanile pa siku la vofinyikiza :
Sinikuvuulemo, ndi sunikuziche.
- 16 Nampo kwa wakuipa akuti Mlungu, Uli ni chiani kuwerenga va chidule vanga :
Ndi watenga malangano yanga pakamwa pako ?
- 17 Pakuti uchimwa ni kulanga :
Ndi uyataya mau yanga pambuyo pako.
- 18 Yapo udamwona mnkungu, udalolana naye :
Ndi pamoji ni wa chitole mbua yako.
- 19 Upeleka pa kamwa pako pa voipa :
Ni lilime lako limangizana kuchenjela.
- 20 Ukala panchi, ndi unena pamwamba pa mpwako :
Umsonya mwana wa amako.
- 21 Ivi wachita, ndi nidakala nuu, udaganizila kuti nidali chikalile ngati iwe :
Nampo sinikunyindile, ndi sinivifotokoze pa maso yako.
- 22 Mjizindikila ichi, inu wakumwiwala Mlungu :
Ningakung'ambeni, ndi popanda wakuvuula.
- 23 Uyo adula nchembe ya kuyamika, anilemekeza :
Ni uyo wakukonja makalidwe yake, sinimlangize upulumuchi wa Mlungu.

ZABUR 51. *Miserere mei, Deus.*

- 1 UNIKONDWELE, Mlungu, kwa mlingo wa ubale wako :
Kwa mlingo wa kuchuluka malisungu yako tima volakwa vanga.
- 2 Unisavye upulipuli wanga :
Ukaniyeleche pa zambi yanga.
- 3 Chifuko ndivijiwicha volakwa vanga :
Ni zambi yanga ili pachogolo panga chikalile.
- 4 Ndakuchitila zambi iwe, iwe weka, ni ndachichita choipa pa maso pako :
Dala uoneke wa malinga pa kunena kwako, ukale woyela pa kulamula kwako.
- 5 Penya, pa upulipuli ninaumbidwa :
Ni pa zambi amaye adaima mimba ya ine.
- 6 Penya, ya zene ufuna mmaseli :
Ni pobisalika sunijiwiche njelu.
- 7 Unichochele zambi ni machamba ya ezob, ndi sindiyelechewe :
Unisavye, ndi sinikale mbuu kupunda snow.
- 8 Univereche kuyangala ndi kusekelela :
Vifupa ivo wavityola vikavine.
- 9 Ubise nkope yako pa zambi zanga :
Ukazitime zimpulipuli zanga zonche :
- 10 Unipangile, Mlungu, mtima woyelechedwa :
Ukaichite roho ya chapano mkati mwanga.
- 11 Usanitaya kuchoka pa nkope yako :
Usanilanda roho yako ya pa yoka.
- 12 Unibwezele kuyangala kwa upulumuchi wako :
Ni ukanichilikize ni roho ya kujiyambiza.
- 13 Sinikawayeluze wolakwa njila zako :
Ni wene zambi siwakubwelele.
- 14 Univuule ine pa mlandu wa chazi, Mlungu, Mlungu wa upulumuchi wanga :
Lilime langa sililulute umo uchitila malinga.
- 15 Ambuye, uchekule milomo yanga :
Ni pa kamwa panga sipayeneze malumbo yako.

16 Chifuko sujikondecha pa nchembe yodula, pena nikadaipeleka :

Ni nchembe zokwela suzilola.

17 Nchembe zodula za Mlungu ni roho yoduka :

Mtima woduka ni wopondeka, Mlungu, suupepula.

18 Uchitile Zion bwino pa kuloleka kwako :

Uyamange mapupa ya Yerusalem.

19 Ndipo sujikondeche pa nchembe zodula ni nchembe za mpumpu :

Ndipo siwakweleche wana wa ng'ombe pa mazbah yako.

ZABUR 52. *Quid gloriaris ?*

1 Kwa chiani njilumba pa choipa, wamwamuna ?

Ubale wa Mlungu ulipo usana wonche.

2 Lilime lako liluka voluswa :

Ngati limeta lakutwa, lakuchita mochenjela.

3 Ukonda choipa kupunda chabwino :

Ndi boja kupunda mau la malinga.

4 Ukonda mau lonche la kumeza :

Iwe lilime lakuchenjela.

5 Yetu Mlungu sakuonange chichogozele :

Sakunyamule, sakafyatule pa hema yako, sakuzule pa jiko la kulama.

6 Ni wakuchita malinga siwaonencho ndi siwaope :

Ndi siwamseke, kuti,

7 Penyani wamwamuna uyo sadamwika Mlungu ngati linga lake :

Nampo adakulupilila chuma chake chachinyinji, ndi adajilimbicha pa volakwa vake.

8 Nampo panama ine, ngati mtengo wa zeit wowisi pa nyumba ya Mlungu :

Ndiukulupilila ubale wa Mlungu chikalile mmwemoje.

9 Sinikuyamike mmwemoje, chifuko wachichita :

Ndi sinilikumbatile jina lako, chifuko labwino, pachogolo pa yawo wa ubale wako.

SALA ZA UJULO.

ZABUR 53. *Dixit insipiens.*

1 WOPUSA wati pa mtima wake, Paliye Mlungu :

Waonangika, wanyozecha vakupotocha ; paliye wakuchita vabwino.

2 Mlungu kuchoka Kumwamba anazuzumila pa wana wa adam :

Kuona ngati wadalipo wakuchenjela bwino, wakumfunu Mlungu.

3 Ali yenche wabwelela mmbuyo ; wonche wachitidwa vundu :

Paliye wakuvichita vabwino, paliye namba mmoji.

4 Kodi wosajiwa yawa wamachita ya mpuye ?

Yawo wangolidya kamu langa umo wadyera mkate, wosamtanila Mlungu.

5 Pamwepo wanatentemela chitentemelele, paliye cha kutentemelecha, chifuko Mlungu avimwaza vifupa va uyo wakukumangila misasa :

Wawatilila manyazi, chifuko Mlungu wawakani-latu.

6 Okwe upulumuchi wa Israel ukadachoka pa Zion ! Yapo Mlungu sabweze mikole ya kamu lake, Yakobo savine, Israel sasekelele.

ZABUR 54. *Deus, in nomine.*

1 MLUNGU, kwa jina lako unipulumuche :

Ni pa chimwamuna chako uniimilile pa mlandu.

2 Mlungu, vela pempelo langa :

Uchele kutu kwa yayo nikuti pakamwa.

3 Chifuko alendo waima kunichucha, ni wakuofyecha wafunafana umoyo wanga :

Siwanamwika Mlungu pachogolo pao.

4 Peny, Mlungu wakunitangatila :

Ambuye ali pa yawo wakuimilila umoyo wanga.

5 Sabweze voipa pa wamawongo wanga :

Pa va zene vako uwalaze.

- 6 Ndi nchembe yakujiyambiza sinidule nchembe kwako :
Siniyamike jina lako, Ambuye, chifuko labwino.
7 Chifuko wanivuula pa kufinyikiza konche :
Ni diso langa lapenya ivo ndifuna pa yawo wakuniimila.

ZABUR 55. *Exaudi, Deus.*

- 1 ULICHELELE kutu pempelo langa, Mlungu :
Usabisala pa kujikondechela kwanga.
2 Unipendekele kutu ukaniyanke :
Ndichita galau galau pa kukamba ndeka ndi kubuula ;
3 Chifuko cha pokoso la wakuipila, chifuko cha nkope ya kuchomola kwa wakuipa :
Pakuti wasendeza va mpuye pamwamba pa ine, ni pa kukwia wanitamangicha.
4 Mtima wanga wajipotecha potecha mkati mwanga :
Ni vakuofya va nyifa vanigwela.
5 Kuopa ni kunjenjemela kwanijela :
Ni kutenguka kwanibiza.
6 Ndi nidati, Okwe akadanipacha ngati mapapiko ya njiwa :
Nikauluke, nikalongezeko.
7 Penya, nikadamuka kwakutali kuzemba :
Nikadalongeza usiku mpululu.
8 Nikadafulumila pa malo ya kupula :
Kuombela mpepo ya mpungo ni chimpunga.
9 Meza, Ambuye, ndi gawa malilime yao :
Chifuko ndachiona chizozoli ni machuchano pa muji.
10 Usana ndi usiku wamazungulila pa mapupa yake :
Ni va mpuye ni matata mkati mwake.
11 Voluswa mkati mwake :
Kuchomola ni kuchenjela kosasamuka patali ni mabwalo yake.

- 12 Chifuko wosali wakuipila wadanikoja; ndipo nikadajizinga :
Ingakale wakuchimwa ni ine sadajikuza pamwaimba panga ; ndipo nikadambisalila.
13 Nampo iwe, muntu wa msinku wanga :
Wakukumbatila ndi ine, ni wojiwika wanga.
14 Ife tidakomelecha bwalo pamoji :
Pa nyumba ya Mlungu tinayendayenda pakati pa gulu la wantu.
15 Nyifa iwazizimukile, wachike chilamile pa malo ya wazimu :
Chifuko voipa vilipo paja walongeza, pakati pao.
16 Panama ine, pa Mlungu sinitanile :
Ni Ambuye sanipulumuche.
17 Ujulo, ni umawa, ni jua pa mutu, sinijichuche ndi sinibuule :
Ndi sayavele mapokoso yanga.
18 Wauombola pa mtendele umoyo wanga pa kuunga nkondo ni ine :
Chifuko wanyinji wadali wakunichucha.
19 Savere Mlungu, ndi sawayanke, yetu iye wa chikalile kalelo :
Wantu yawo wosali ni mang'anamulidwe, ndi wosamwopa Mlungu.
20 Adatambasula vyala vake pa waja wakuilana naye :
Adachita malangano yake ya chaje.
21 Pakamwa pake posachina ngati liwengwa, nampo kuunga nkondo mtima wake :
Mau yake yakuolowa kupunda mafuta yakuyenga, nampo yadali maupanga yosolola.
22 Taya mtolo wako pa Ambuye, naye sakuchilikize :
Sangawapeleke wochita malinga kusendelela mmwemoje.
23 Nampo iwe, Mlungu, suwachiche ku jenje la kuonangika :
Wantu wa chazi ni wakuchenjela wosapata pinja ya masiku yao ; nampo ine sinikukulupilile.

SALA ZA UMAWA.

ZABUR 56. *Miserere mei, Deus.*

- 1 UNIKONDWELE Mlungu; chifuko muntu akadani-meza:
Usana wonche kuchita nkondo aninyikiza.
- 2 Wamawongo wakadanimeza usana wonche:
Chifuko wanyinji wakuchita nkondo ndi ine chinyamulile.
- 3 Siku lija nikaopa:
Ine sinikulupilile pa iwe.
- 4 Pa Mlungu ndakulupilila, siningaope;
Chiani nyama ikoza kunichitila?
- 5 Usana wonche wayapotocha mau yanga:
Ivo waluka vonche vanichucha kwa voipa.
- 6 Wasonkana, wajibisa, wakala chivipenyele vide-ndeke vanga:
Umo waukotamila umoyo wanga.
- 7 Kodi pamwepo pa va chaje achiiwo siwakale ni populila?
Pa kukwia uyataye panchi makamu, Mlungu.
- 8 Kuyenda kwanga uko ni uko ukuwelenga umwe-ne; ujiika misozi yanga pa tumba lako:
Pali je vintu ivi kodi pa chikalakala chako?
- 9 Ndipo woniipila siwabwele mbuyo siku nika-tana:
Ichi ndichijiwa, kuti Mlungu ali kwa ine.
- 10 Pa Mlungu sinililumbe mau lake:
Pa Ambuye sinililumbe mau lake.
- 11 Pa Mlungu ndakulupilila, siningaope:
Chiani sanichitile ine mwana wa adam?
- 12 Pamwepo pa ine ivo ndakulumbilani, Mlungu:
Sinikulipiletu nchembe za kuyamika.
- 13 Chifuko wanivuula umoyo wanga pa kufa; kodi sudayavuula mapazi yanga pa kugwa?
Niyendeyende pa maso ya Mlungu pa dangalila la wakulama.

ZABUR 57. *Miserere mei, Deus.*

- 1 UNIKONDWELE, Mlungu, unikondwele, chifuko umoyo wanga ukutawila:
Yetu, panchi pa mtunji wa mapapiko yako sinita-wile, mpaka voluswa ivi sivipite.
- 2 Sinimtanile Mlungu wa Pamwamba pene:
Kwa Mlungu wakuniyenelechela vonche.
- 3 Satume kuchokela Kumwamba, ndi sanipulu-muche, yapo uyo wakunimeza akoja:
Saupeleke Mlungu ubale wake, ni va zene vake.
- 4 Umoyo wanga uli pakati pa mikango:
Ndigona pakati pa yawo wopyelela, wana wa adam, mano yao ntungo ni mivi, ni lilime lao upanga wakutwa.
- 5 Unyamulidwe pamwamba pa Kumwamba, Mlungu;
Kukuzika kwako ukale pamwamba pa jiko lonche.
- 6 Waikilatu homelo kwa mapazi yanga; umoyo wanga wakotamichidwa:
Walikumba jenje pa nkope yanga; wagwa pakati pake achinawene.
- 7 Mtima wanga waikidwilatu, Mlungu, waikidwilatu mtima wanga:
Siniimbe, yetu, siniimbe zabur.
- 8 Uka, kukuzika kwanga; uka, chilumbu ni pangwe:
Siniuke mmawa mawa namvene.
- 9 Sinikuyamike, Ambuye, pa makamu:
Sinikuimbile zabur pa mafuko.
- 10 Chifuko lalikulu mpaka Kumwamba lisungu lako:
Ni mpaka pa mitambo va zene vako.
- 11 Unyamulidwe pamwamba pa Kumwamba, Mlungu:
Kukuzika kwako ukale pamwamba pa jiko lonche.

ZABUR 58. *Si vere utique.*

- 1 KODI mnena chivomelele kuchita malinga pa kukala chete?
Mlamula voongoka kodi, inu wana wa adam?

- 2 Yetu, pa mitima mmachita chakupotocha :
Mulingalinga chizozoli cha manja yanu pa jiko.
- 3 Wakuipa wali wa chilendo kuchoka pa mimba :
Wasokelela chibadwile, wangonena boja.
- 4 Ululu wao ngati ululu wa njoka :
Achiiwo ali ngati mpili ya mbwinya yakucheka kutu lake.
- 5 Iyo yosava mapokoso ya woimbila mluzo :
Ingakale aimba mluzo ni njelu.
- 6 Mlungu, bantula mano yao pakamwa pao :
Ni yakuluma ya wana wa mkango uyabantule, Ambuye.
- 7 Wasungunuke ngati maji yakujijyendeche msanga :
Akapalika mivi yake, wajidulidwilatu.
- 8 Wakale ngati nkono nkono iyo isungunuka ni kupita :
Ngati mpolo wa wamkazi, wosaonadi jua.
- 9 Pachogolo mipika yanu ikali yosaona minga :
Sawachoche ni chivumbulu, ingakale yaiwisi ingakale ya moto.
- 10 Sasekelele wakuchita malinga pa kuonadi kulipilila :
Sajichuke mapazi pa mwazi wa wakuipa.
- 11 Chimwechi wana wa adam siwajiti, Zene ilipo
nkokolo kwa wakuchita malinga :
Zene alipo Mlungu wakulamula pa jiko.

SALA ZA UJULO.

ZABUR 59. *Eripe me de inimicis.*

- 1 UNIVUULE pa woipila wanga, Mlungu wanga :
Kuchoka pa yawo waniimila uniike pa mtanta.
- 2 Univuule pa yawo wamachita va chaje :
Ni pa wantu wa chazi unipulumuche.
- 3 Chifuko penya, waubisalila umoyo wanga ; waja
wa mpavu wajisonkanicha kunichuchâ :
Si chifuko cha kulakwa kwanga, ingakale cha
zambi yanga, Ambuye.

- 4 Popanda upulipuli wanga watamanga ndi wajjikilatu :
Uuke kunipokola, ukaone.
- 5 Yetu iwe, Ambuye Mlungu wa maliwanja,
Mlungu wa Israel, uka kwapenyela mafuko yonche :
Usawakondwela yawo wanyengeza va chaje.
- 6 Wamabwela ujulo, wamaua ngati galu :
Ndi wamauzungulila muji.
- 7 Penyani, wangobukula pakamwa ; maupanga pa
milomo yao :
Chifuko, wakuti, yani avela ?
- 8 Nni iwe, Ambuye, suuwaseke :
Suuwaseke chikaka mafuko yonche.
- 9 Okwe mpavu zanga, sinikulindilile :
Chifuko Mlungu pokwelela panga.
- 10 Mlungu wa ubale wanga sanichogolele :
Mlungu sanipache kuona ivo ndifuna pa wamawongo wanga.
- 11 Usawasinalila, lingaiwale kamu langa :
Uwayeguche yeguche kwa mpingo wako wa nkondu, ukawachiche, Ambuye chikopa chatu.
- 12 Kwa zambi ya pakamwa pao, ndi kwa mau ya
milomo yao, wakodwe pa kujikwisa.
Ni chifuko cha kulumbila ni kuzimbaicha kuja
wamawelenga.
- 13 Uwamalize pa kupya mtima, uwamalize, angakaleponcho :
Wakajiwe kuti Mlungu alinganicha pa Yakobo,
ni mpaka vinchonga va jiko.
- 14 Ndi wakabwele ujulo, wakaue ngati galu,
Ndi wakauzungulile muji.
- 15 Siwayeguke uko ni uko kwa chakudya,
Ndi siwalongeze usiku ngati wosakuta.
- 16 Nampo ine siniimbile mpavu yako ; yetu, siniulutile ubale wako unawamawa :
Chifuko udali pokwelela panga, ni potawilapo pa
siku ya vofinyikizila yanga.

- 17 Kwa iwe, mpavu yanga, siniimbe zabur :
Chifuko Mlungu pokwelela panga, Mlungu wa
ubale wanga.

ZABUR 60. *Deus, repulisti nos.*

- 1 MLUNGU, watitaya, watigumula :
Wakwia ; ukatibwezelencho.
- 2 Walikupulicha jiko, waliwaula :
Chilicha posweka pake ; chifuko litingizika tingi-
zika.
- 3 Walilangiza kamu lako vouma :
Watimwecha vino ya kupambanicha miendo.
- 4 Wawapacha waja wakukuopa bendela :
Ilangizidwe chifuko cha ya zene.
- 5 Dala kuti walifowe wako wavuulidwe :
Upulumuchi ni janja lako la kudyela, ukatiyanke.
- 6 Mlungu anena pa kuyela kwake ; siniyangale ;
Sinigawe Shechem, ni sinilinge kwawa la Sukoth.
- 7 Langa ni Gilead, ni Manasseh langa ; ni Ephraim
ncho ni wakuutilila mutu wanga mpavu :
Yehudah mpulu wanga wa vidule.
- 8 Moab mchuko wanga ; pamwamba pa Edom sini-
taye sapato yanga :
Uphilisti, kuza, chifuko cha ine.
- 9 Yani sanichogoze mkati mwa muji wakutila
mpavu ?
Yani wanipelekeza mpaka pa Edom ?
- 10 Si iwe, Mlungu, watitaya ?
Ndi sutuluka, Mlungu, pamoji ndi maliwanja yatu.
- 11 Upache matangetidwe pa yawo wamawongo :
Chifuko mtila kupulumuka kwa wana wa adam.
- 12 Pa Mlungu sitichite va mpingo :
Iye ndiye sapondeponde wa mawongo watu.

ZABUR 61. *Exaudi, Deus.*

- 1 UVELE, Mlungu, kululuta kwanga :
Uchele kutu kwa pempelo langa.

- 2 Kuchokela nchonga ya jiko sinikutanile, pa ku-
safukidwa mtima wanga :
Unipelekeze pa chimwala chanyamulidwa kupu-
nda ine.
- 3 Chifuko wandikalila malo yakutawila :
Chilindo cha mpavu pa nkope ya wakuipila.
- 4 Sinisake malo pa hema yako chikalile mmwemoje :
Sinitawile pobisala panchi pa mapapiko yako.
- 5 Chifuko iwe, Mlungu, wava ivo ndalumbila :
Wanipacha chokolo cholekwa cha yawo wakuliopa
jina lako.
- 6 Suonjeze masiku pamwamba pa masiku ya mfu-
mu :
Vyaka vake sivilale ngati vibadwa vavinyinji.
- 7 Sakalepo panchi chikalileje mmwemoje pa nkope
ya Mlungu :
Ukaikiletu ubale ndi va zene, vimsunge.
- 8 Chimwechi siniliimbile jina lako zabur mmwe-
moje :
Dala nilipe ivo ndalumbila siku ni siku.

SALA ZA UMAWA.

ZABUR 62. *Nonne Deo ?*

- 1 UMOYO wanga umkalila Mlungu yeka nuu :
Kuchoka pa iye upulumuchi wanga.
- 2 Iye yeka chimwala chakulama changa ni upulu-
muchi wanga :
Pokwelela panga ; siningasendelele kwakunyinji.
- 3 Mpaka liti simyambe muntu, mkamupe inu
monche :
Ngati pupa lakuompoka, ngati lua lakutingizika-
tingizika ?
- 4 Koka koka wangopangana malango kumkankiza
uyo panchi pakunyamulidwa pake ; waulola
unama :
Mmoji mmoji wa achiiwo apeleka mwawi paka-
mwa pao, nampo pa mtima walumbila.

- 5 Umoyo wanga, pa Mlungu yeka ukale nuu :
Kuchokela iye kukumbatila kwanga.
- 6 Iye yeka chimwala cha kulama changa ni upulumuchi wanga :
Pokwelela panga ; siningasendelele.
- 7 Pa Mlungu upulumuchi wanga ni kukuzika kwanga :
Chimwala cha kulama cha mpavu yanga, ni uko nitawilako, ndiko kwa Mlungu.
- 8 Umkulupilile iye masiku yonche, kamu ; mpungulile mtima wanu pa nkope yake :
Mlungu ali potawila kwa ife.
- 9 Zene wantu wang'ono ali mpuye wa chaje, ni wantu wakulu wali unama :
Pa vakulingila siwakwele ; yawo wapepuka pamoji kupunda mpuye wa chaje.
- 10 Usakulupilila pa kuchomola, ni pa chizozoli usajiyekela viwi :
Ingakale mpingo ukapunda, usauikila mtima wako.
- 11 Mlungu wati kamoji, kawili ndava :
Kuti mpavu ni zake Mlungu.
- 12 Sonincho ubale ni wako, Ambuye :
Chifuko umlipilila muntu ali yenche umo achitila.

ZABUR 63. *Deus, Deus meus.*

- 1 MLUNGU, iwe Mlungu wanga ; sinikulawilile :
Umoyo wanga uona lujw kwako, ipukwa kwako nyama yanga, pa jiko louma ni lakulema, popanda maji.
- 2 Chimwechi pa malo yoyela ndakuona pa vizwezwe :
Kuona mpavu zako ni kukuzika kwako.
- 3 Chifuko ubale wako wabwino kupunda vilamile :
Milomo yanga sikukuzile jina.
- 4 Chimwechi sinikuninke mwawi pa kulama kwanga :
Pa jina lako sininyamule vikato vanga.

- 5 Umoyo wanga siukute ngati ni uwongo ni mafuta :
Ni pakamwa panga sipakulumbi ni milomo ya kululuta ;
- 6 Nikakukumbukila pa chitala changa :
Nikajiyeluzi ya iwe pa kulindililana usiku.
- 7 Chifuko unali wakunitangatila :
Ni pa chitunji cha mapapiko yako sinilulute.
- 8 Umoyo wanga ukanilila pambuyo pa iwe :
Linigwiliza janja lako la kudyela.
- 9 Nampo waja wafunafunawo umoyo wanga, kuuonanga :
Siwaje pa malo ya panchi ya jiko.
- 10 Sapelekedwe pamwepo pa mpavu ya upanga :
Siwakale mbua yakulinga ya ankandwe.
- 11 Nampo mfumu sasekelele pa Mlungu ; ali yenche wolumbila kwa iye sajilumbi :
Chifuko pa kamwa pa yawa wakunena boja sipachekedwe.

ZABUR 64. *Exaudi, Deus.*

- 1 VELA, Mlungu, mapokoso yanga pa kujichucha :
Unisunge chilamile pa kutentemela kwa wakuipila.
- 2 Unibise kwa bwalo la wakuipa :
Kwa kusokosela kwa yawo wamachita va mpuye.
- 3 Yawo wanola lilime lao ngati upanga :
Wapalika mivi yao, mau yowawa.
- 4 Wakamponyele muntu wotelanya pene kubisala :
Chizilimukila wamponyela, ndi wosaopa.
- 5 Wajilimbicha pa mlandu woipa ; wamawelenga ya kubisa misampa :
Wakuti, Yani sawaone ?
- 6 Wakolola vakupotocha ; Tatelanya, wanena, kukolola chikololele :
Ni kukati kwake ali yenche, ni mtima, wanyowa.
- 7 Nampo Mlungu sawaponyele :
Ni muvi wa chizilimukila siwalasidwe.

- 8 Ndi siwachuwalichidwe, lilime lao likawachucha :
Wonche wakuwaona siwapukunye mutu.
- 9 Ndi wantu wonche siwaope :
Ndi siwayeneze ivo achita Mlungu, ndi siwagani-
zile bwino nchito yake.
- 10 Yawo wachita malinga siwasangalale pa Ambuye,
ndi siwamtawile :
Ndi wonche woongoka mmtima siwajilumbe.

SALA ZA UJULO.

ZABUR 65. *Te decet hymnus.*

- 1 KWAKO kulumba kulindilila, Mlungu, pa Zion :
Ndi kwako vija wavilumbila sivilipidwe.
- 2 Mwene kuvela mapempelo :
Mpaka kwako nyama ili yonche siifike.
- 3 Zimpulipuli za chimwamuna kupunda ine :
Volakwa vatu, iwe umwene suviteteze.
- 4 Wakusengwa uyo umsankula, ndi umwandikicha,
akale pa malua yako :
Sitikute pa ubwino wa nyumba yako, malo yoyela
ya hekal yako.
- 5 Ni vakuopecha pa kuchita malinga kwako sutiya-
nke, Mlungu wa upulumuchi watu :
Iwe wakukulupilidwa pa vinchonga vonche va
jiko, ni pa yawo ali kwakutali pa nyanja.
- 6 Wakuikilatu mapili pa nkongono zake :
Wakujimangila ni chimwamuna.
- 7 Wakulezecha kuoyola kwa zinyanja :
Kuoyola kwa zinkungulu zake, ni kusokosela kwa
vilawa.
- 8 Nawoncho wakalawo pa vinchonga waviopa vizi-
ndikilo vako :
Uyaluluticha matulukidwe ya umawa ni ujulo.
- 9 Ulipenyela jiko, ndi ulimwecha maji, ulipacha
chuma viwi :
Mchinje wa Mlungu wajala maji; uwaikilatu
trigo, yapo waliikilatu chimwechi jiko.

- 10 Utila maji viwi pa ngolo zake; ufafaniza matusi
yake :
Ni vula ya nyolinyoli ulichita loolowa : ukupacha
mwawi kupuka kwake.
- 11 Uchizinga chaka ni chakuzingila cha ubwino
wako :
Ni miposo yako yatonta mafuta.
- 12 Yatonta pa podyela pa pululu :
Ni mitanta yajimangila kuvina.
- 13 Podyela pavalidwa ni mbelele; makwawa ncho
yavinikidwa ni trigo :
Wakuza, sonincho waimba.

ZABUR 66. *Jubilate Deo.*

- 1 KUZANI kwa Mlungu,
Jiko lonche :
- 2 Muimbile ni kukuzika kwa jina lake zabur :
Myaikile malumbo yake kukuzika.
- 3 Mjiti kwa Mlungu, Okwe! vakuofya ivo uchita :
Pa unyinji wa mpavu zako wa mawongo wako
sakulambe.
- 4 Jiko lonche silikulambile, ndi silikuimbile zabur :
Siwaliimbile jina lako zabur.
- 5 Ijani, mkazione nchito izo amazichita Mlungu ;
Wakuopedwa pa icho achipanga kwa wana wa
adam.
- 6 Adang'anamula nyanja ikale jiko louma ; wada-
pita pa mchinje pa miendo yao :
Kumweko tidasangalala pa iye.
- 7 Alinganicha pa chimamuna chake mmwemoje ;
maso yake yakala chipenyele kwa mafuko :
Womasula mwendo asajinyamula achinawene.
- 8 Mlumbeni Mlungu watu ngati mwawi wene, inu
makamu :
Chitani mau la malumbo yake kuveka.
- 9 Wakugwila umoyo watu pa vilamile :
Wosapeleka mapazi yatu kusendelela.

- 10 Chifuko iwe, Mlungu, watiyesa ni moto :
Watisamicha ife, umo ndalama isamichidwila.
- 11 Unatilovya pa homelo :
Unaika mafinyikizo mchiumo mwatu.
- 12 Wachita kamuntu apite chikwengweele pa mitu yatu :
Tidapita pa moto ni maji ; ndi unatitulucha pa malo ya kunyopwa.
- 13 Sinije mnyumba mwako ni nchembe yakukwela :
Sinikulipilile ivo ninalumbila.
- 14 Ivo milomo yanga yaviyasamila :
Ni kamwa panga panena, yapo nidali pofinyikiza.
- 15 Sinikukwelechele nchembe zokwela, zene uwongo, ni vatutumicha va mbelele za mpongo :
Sinichite nchembe wana wa ng'ombe pamoji ni mbuzi za mpongo.
- 16 Ijani, mkavele inu wonche wakumwopa Mlungu :
Ndi siniyeneze ivo wauchitila umoyo wanga.
- 17 Pakamwa panga nidamtanila :
Ni adanyamulidwa pa lilime langa.
- 18 Nikayapenyela ya chaje mmtima mwanga :
Ambuye sanivela ;
- 19 Nampo zene Mlungu wava :
Anapendekela pokoso la pempelo langa.
- 20 Ayerekedwe Mlungu, uyo wosapatula kupempa kwanga :
Ingakale ubale wake kwa ine.

ZABUR 67. *Deus misereatur.*

- 1 MLUNGU atikomane, akatipache mwawi :
Amulikiche nkope yake kwa ife.
- 2 Njila yako ijiwike muno mjiko :
Upulumuchi wako pa mafuko yonche.
- 3 Makamu yabukiche mbili yako, Mlungu :
Yabukiche mbili yako makamu yonche.
- 4 Vilawa viseke ndi vikalulute :
Chifuko suyalamule makamu chiongokele, ni suvichogoze vilawa pa jiko.

- 5 Makamu yabukiche mbili yako, Mlungu :
Makamu yonche yabukiche mbili yako.
- 6 Jiko lapeleka vipacho vake :
Mlungu, Mlungu watu, satipache mwawi.
- 7 Mlungu satipache mwawi :
Ndi vinchonga vonche va jiko sivimwope.

SALA ZA UMAWA.

ZABUR 68. *Exurgat Deus.*

- 1 AIME Mlungu, wamwazike wakumwipila :
Ndi wakuchimwa naye wakatawe pa nkope yake.
- 2 Umo uchi uvululuchidwila, uwavululuche :
Umo pula lisungunukila pachogolo pa moto, mmwemo woipa wataike pa nkope ya Mlungu.
- 3 Ni wochita malinga wasekelele ; wagie pa nkope ya Mlungu :
Yetu, wayangale ni kusekelela.
- 4 Mwimbileni Mlungu, mliimbile zabur jina lake :
Mnyamulileni njila uyo apita chikwengweele mmapululu ; YAH jina lake ; ni mjigia pa nkope yake.
- 5 Atate wa wa masie, ni wakunena milandu ya anamfedwa :
Ali Mlungu pa malo yake ya pa yoka.
- 6 Mlungu awakalicha waja ali woka pa miji : awatulucha wa maluzi chiongokele :
Nampo yawo wakupanduka walongeza mjiko lo-pyelela.
- 7 Mlungu, pachoka iwe pachogolo pa kamu lako :
Yapo udachakama iwo pa masame ;
- 8 Jiko lidakupula, sonincho Kumwamba kudatonta pa nkope ya Mlungu :
Yetu Sinai lija pa nkope ya Mlungu, Mlungu wa Israel.
- 9 Mlungu, udapungulila vula yojiyambiza :
Udaikilatu chokolo chako chogawila, yapo chidakuta mpumu.

- 10 Gulu lako lidakala panchi mmwemo :
Udaikilatu pa ubwino wako kwa wochika, Mlungu.
- 11 Ambuye avipeleka vakuti vakuti :
Wakazi wakuyeneza nkani liwanja lalikulu.
- 12 Mafumu ya maliwanja watawa, watawadi :
Ni wamkazi wa bwalo pa komo agawa vofufula.
- 13 Kodi simgone pakati pa makola, ngati mapapiko
ya njiwa yovinikidwa ni ndalama :
Ni ntenga zake ni gold yakuyazamila ?
- 14 Yapo Mwene mpavu zonche adamwaza mafumu
mmweno :
Kudali ngati paja kudavumba snow pa Salmon.
- 15 Pila la Mlungu pili la Bashan :
Pila la vinchonga pili la Bashan.
- 16 Bwanji mmzuzumila, mapili ya vinchonga, pili ilo
alikumbila Mlungu kukala panchi mmwemo ?
Yetu, Ambuye salongezemo chikalile.
- 17 Magereta ya nkondo ya Mlungu elf asharin, elf
zakupunda :
Ambuye ali pakati pa yayo, ngati pa Sinai, poyela
pene.
- 18 Wakwelela ponyamulidwa, watondola matondolo ;
walandila va ulele pa wantu :
Angakale pa yawo wakupanduka neho, kuti alo-
ngeze Ambuye Mlungu pakati pao.
- 19 Alumbidwe ngati mwawi wene Ambuye, uyo ati-
senchela mtolo siku ni siku :
Mlungu uyu ni upulumuchi watu.
- 20 Mlungu kwa ife ali Mlungu wa vopulumuchila :
Ni YAHVEH Ambuye ali ni maturukilo ya pa kufa.
- 21 Nampo Mlungu sapyoze mutu wa wakumwipila :
Liombo lene chichi la uyo wakuyenda chiyendele
pa kusungidwa mlandu.
- 22 Ambuye anati, siniwabweze pa Bashan :
Siniwabweze pa vindimba va nyanja.
- 23 Dala uchuwike pazi lako pa mwazi :
Lilime la agalu wako likale ni mbua yake yaku-
linga pa woipila wako.

- 24 Wayaona mayendedwe yako, Mlungu :
Mayendedwe ya Mlungu wanga, mfumu wanga,
kuloa pene poyela.
- 25 Wakuimba wadachogola, pambuyo wakutimba
vilumba :
Pakati pa wakazi wakali wosakwatiwa wakuti-
mba malingaka.
- 26 Mlumbeni Mlungu ngati mwawi wene pa maliu-
njili :
Ambuye, inu wa kuchoka pa chitulo cha Israel.
- 27 Pamwepo Benjamin wamng'ono wakumangicha
mwendo :
Anduna wa Yehudah ndi bwalo lao, anduna wa
Zebulon, anduna wa Naphthali.
- 28 Mlungu wako wataukila mpavu zako :
Uchichitile mpavu, Mlungu, icho umatichitila ife.
- 29 Chifuko cha hekal yako pa Yerusalem :
Mafumu sakutengele sonko.
- 30 Nyinda cholama cha wa mawango, mpingo wa
ng'ombe za mpongo, pamoji ndi wana wa ng'o-
mbe wa makamu :
Wakuponda panchi pa mapazi vipande va ndala-
ma ; wayamwaza mwaza makamu ayo yakonda
pa kuunga nkondo.
- 31 Majumbe siwaima kuchoka pa Egipto :
Ethiopia sawirimiche manja yake kwa Mlungu.
- 32 Mwimbileni Mlungu, maufumu ya jiko lino :
Mwimbileni Ambuye zabur.
- 33 Kwa uyo ayenda ngati pa kavalo pa Kumwamba
kwa Kumwamba, kuja kwa kale :
Penya, apeleka pokosa lake, pokoso la mpavu.
- 34 Mpeleke kwa Mlungu mpavu ; vakukweza vake
vili pamwamba pa Israel :
Ni mpavu zake zili pa mitambo.
- 35 Mlungu, wakuopecha kuchoka pene kuyela pako :
Mlungu wa Israel, naye wakupeleka mpavu ni
kutasima kwa kamu lake. Alumbidwe Mlungu
ngati mwawi wene.

SALA ZA UJULO.

ZABUR 69. *Salvum me fac.*

- 1 UNIPULUMUCHE, Mlungu :
Chifuko maji yanjela mpaka umoyo.
- 2 Ndibila pa matapwali yakunyowa, pali je pakuima :
Ndaloa pa vindimba va maji, ndi ya semu yansi-
safukila.
- 3 Ndalema pa kutana ; pakosi panga papyelela :
Maso yanga yalala chijilindikizile kwa Mlungu
wanga.
- 4 Wanyinji kupunda chichi za mutu wanga waku-
chimwa ni ine chomwe :
Wakutasima yawo wadanilaza, wakuniipila kwa
boja ; ndipo nidawabwezela achiwo ivo sinna-
kongola.
- 5 Mlungu, ujiwa kupotocha kwanga :
Ni vosungidwa mlandu vanga vosabisidwa kwako.
- 6 Asatilidwa manyazi pa ine waja wakukukumbatila,
Ambuye, Ambuye wa maliwanja :
Wasapata chipongwe kwa ine waja wakukufuna-
funa, Mlungu wa Israel.
- 7 Chifuko pa milandu yako ndanyamula kukoje-
dwa :
Vipongwe vanivinikila maso.
- 8 Ndapata kukala wa chilendo kwa abale wanga :
Ni muntu wa wina kwa wana wa amaye.
- 9 Chifuko nchanje ya nyumba yako yanimeza :
Ni kukoja kwa yawo wakukoja kwagwa pa ine.
- 10 Yapo nidasililicha misozi, ni nidalaga umoyo wanga,
kujimana vakudya,
Icho chidali kukoja kwa ine.
- 11 Yapo nidapeleka sako kukala malaya yanga :
Nidapata kukala chindapi kwa achiwo.
- 12 Yawo wakala panchi pa komo wakamba woka
ya ine :
Ndi ine nyimbo ya yawo wakumwa vino.

- 13 Ni panama ine, mapempelo yanga kwako, Ambu-
ye, nyengo ya kuloleka :
Pa unyinjwa wa ubale wako, Mlungu, uniyanke pa
va zene va upulumuchi wako.
- 14 Univuule pa matapwale, ndi nisabila :
Ndipulumuchidwe pa woipila wanga, ni pa maji
yakunyowa.
- 15 Isanisafukila semu ya maji, ingakale vindimba
visanimeza :
Ndi jenje lisacheke pakamwa pa ine.
- 16 Uniyanke, Ambuye ; chifuko ubale wako wa
bwino :
Kwa malisungu yako yanyinji unilozele nkope.
- 17 Ndi usabisa nkope yako pa wopotela wako :
Chifuko pafinyikizila pa ine ; ukaniyanke kuwi-
lima.
- 18 Uwandikile pa umoyo wanga, ukauchitile nechito
ya mchibweni :
Ukaniombole chifuko cha wakuipila wanga.
- 19 Iwe ujiwa kukoja kuja kuli pa ine, ni manyazi
yanga ni vipongwe vanga :
Pachogolo pako wa mawongo wanga wonche.
- 20 Kukoja kwanidula mtima ; nidali wotenguka
viwi :
Nidakumbatila wakuvana ndi ine, nampo pali je ;
ni wantu wakubuulana ni ine, nampo sindiwa-
komana.
- 21 Wananipelekela ncho chowawa kwa kudya kwa-
nga :
Ni pa luju langa wadanimwecha vinegar.
- 22 Meza yao ikale pa nkope zao msampa :
Ni yapo wali pa mtendele ipate kukala mbuna.
- 23 Maso yao yatilidwe mdima, wasaona :
Ukavikongojeche viuno vao chikalile.
- 24 Pungula pa yawa kupyecha mtima kwako :
Ni kutenta kwa kukwia kwako kuwapatile.
- 25 Makola yao yene linga yasandulike masame :
Muntu asakala panchi pa hema zao.

- 26 Chifuko wamlonda uyo wammenya :
Ni wangowelenga vopweteka va wakuvulala wako.
- 27 Peleka upulipuli pamwamba pa upulipuli wao :
Wasaloa pa kuchita malinga kwako.
- 28 Watimidwe pa chikalakala cha wakulama :
Wasalembedwa pamoji ni yawo wochita malinga.
- 29 Ni ine wochika ni wopweteka mtima :
Upulumuchi wako, Mlungu, uninyamule.
- 30 Sinililumbe jina la Mlungu pa nyimbo :
Ndi sinimkuze pa kubukicha mbiri yake.
- 31 Ndi sichimkalile Ambuye chabwino kupunda ng'ombe :
Yetu ng'ombe ya mpongo yene nchiwa ni vikondodwa.
- 32 Wakuchika wachiona, ndi wamasekelela :
Inu wakumfunafuna Mlungu, mtima wanu ukalame.
- 33 Chifuko Ambuye awavela wosauka :
Ndi wasawapepula wa mikole wake.
- 34 Kumwamba ni jiko vimlumbe :
Vi nyanja, ni wonche vakupilipita mmwemo.
- 35 Chifuko Mlungu saupulumuche Zion, ni saimange miji ya Yehudah :
Ndi siwakale pamwepo, siwaloemo chokolo cholekwa.
- 36 Mbeu ya wopotela wake saloemo chokolo chakugawila :
Ni yawo wakulikonda jina lake siwakale panchi mmwemo.

ZABUR 70. *Deus in adiutorium.*

- 1 MLUNGU, fulumila kunivuula :
Fulumila, Ambuye, kunitangatila.
- 2 Watilidwe manyazi ndi waone nchoni wakuufuna umoyo wanga :
Wachitidwe chifuta mmbuyo ndi watilidwe chipongwe wakukonda voipa pa ine.

- 3 Wabwezedwe kuchatila pa vipongwe vao,
Yawo wakuti, Aha, Aha.
- 4 Wayangale ndi wasekelele pa iwe wonche wakukufuna funa .
Ndipo yawo wakukonda upulumuchi wako wajiti chinenele, Mlungu akuzike.
- 5 Nampo ine ni wochika ni wosauka, Mlungu, unifulumile :
Kutangatila kwanga ni wakuniombola iwe umwene ; Ambuye, usakala mmbuyo.

SALA ZA UMAWA.

ZABUR 71. *In te, Domine, speravi.*

- 1 Iwe, Ambuye, ndikutawila :
Nisatilidwa manyazi mmwemoje.
- 2 Pa kuchita malinga kwako univuule, ukani-pule :
Unipendekete kutu lako, ukanipulumuche.
- 3 Ukale kwa ine chimwala cholama chakukalilapo, uko nimukako chimukile :
Wataukila kunipulumucha ; chifuko iwe chimwala cholemala changa ni linga langa.
- 4 Unipule, Mlungu wanga, pa janja la woipa :
Pa janja la uyo wakupotecha ndi wosinikalila.
- 5 Chifuko iwe ncho ndikukumbatila, Ambuye Mlungu :
Kukulupilila kwanga chiyambile ubwana wanga.
- 6 Ndachilikizidwa ndi iwe chiyambile pa mimba :
Iwe umwene wanitulucha pa matumbo ya amaye ; sinikulumbe chilumbile.
- 7 Ndili ngati chideli kwa wanyinji ;
Nampo iwe uko nitawilako kwene mpavu.
- 8 Pakamwa panga sipajale malumbo yako :
Ndi kapambidwe kako usana wonche.
- 9 Usanitaya pa nyengo ya kukota :
Pa kulala nkongono zanga usanisia.

- 10 Chifuko wakuniipila wakuti ya ine :
Ni yawo wakuulindilila umoyo wanga wapangana malango,
- 11 Kuti, Mlungu wamsia :
Mlondeni, kamgwileni ; chifuko paliye wakuvu-
ula.
- 12 Mlungu, usamuka kwakutali kwa ine :
Mlungu wanga, fulumiza kunitangatila.
- 13 Watilidwe manyazi wakalale yawo wakuchucha umoyo wanga :
Wavinikilidwe ndi kukojedwa ni vipongwe yawo wafunafuna voipa kwa ine.
- 14 Nampo ine sindikulupilile chikulupilile :
Ndi sinionjezele pamwamba ya kulumba kwako konehe.
- 15 Pakamwa panga sipawerenge kuchita malinga kwako ; ndi upulumuchi kwako usana wonche :
Chifuko sindijiwa mawerengedwe yake.
- 16 Sinije ni vamwamuna va Ambuye Mlungu :
Sinibukiche umo uchitila malinga, yetu iwe weka.
- 17 Mlungu, waniyeluza chiyambile ubwana wanga :
Ndi mpaka chapano ndayeneza vopambana vako.
- 18 Yetu, ingakale nikakota ni nikakala ni nyivi, Mlungu, usania :
Mpaka sinidayeneze janja lako kwa chibadwa chinjake, ni chimwamuna chako kwa ali yenche uyo saaje.
- 19 Kuchita malinga kwako ncho, Mlungu, kuli ko-
nyamulidwa :
Iwe wakuchita vavikulu, Mlungu, yani ngati iwe?
- 20 Iwe, wakutilangiza vofinyikiza vavinyinji ni voipa :
Suubwelele suutilamiche, ni pa vonyowa va jiko sutikwezencho.
- 21 Uchite wonyinji ukulu wanga :
Ukabwelelencho kunitontoza.

- 22 Sinibukiche mbiri yako ni chilumbu, ya zene yako, Mlungu wanga :
Sinikuimbile zabur pa pangwe, iwe Woyela wa Israel.
- 23 Milomo yanga siilulute nikakuimbila zabur :
Ni umoyo wanga, uwo wauombola.
- 24 Lilime langancho silijichuche usana wonche ya kuchita malinga kwako :
Chifuko waona nchoni, chifuko watengedwa manyazi, yawo wafuna funawo voipa pa ine.

ZABUR 72. *Deus, judicium.*

- 1 MLUNGU, umpache mfumu malamulo yako :
Ni mwana wa mfumu kuchita malinga kwako.
- 2 Sawanenele mlandu kamu lako pa kuchita malinga :
Ni wochika wako pa lamulo lene.
- 3 Mapili siyatuluche mtendele kwa kamu :
Ni mitanta, pa kuchita malinga.
- 4 Sawalamule wochika wa kamu, sawapulumucho wana wa wosauka :
Samswe iswe wochomola.
- 5 Siwakuope likakalapo jua :
Ni pa nkope ya mwezi, pa vibadwa vonche.
- 6 Sachike ngati vula pa mauju yoyalika :
Ngati vula vulululu yakutila pa jiko maji.
- 7 Pa masiku yake wochita malinga siwapuke ;
Ni mtendele wonyinji, mpaka popanda mwezi.
- 8 Sagwilize mwendo kuchokela nyanja mpaka nyanja :
Kuchoka Mchinje mpaka vinchonga va jiko.
- 9 Pa nkope ya iye wantu wa mpululu siwawelame :
Ni wakumwipila siwanyambite lifumbi.
- 10 Mafumu wa Tarshish ni wa vilumba siwapeleke sonko :
Mafumu wa Seba ni Sheba siwatenge vakulipa.
- 11 Yetu, mafumu wonche siwamlambile :
Mafuko yonche siyampotele.

- 12 Chifuko savuule wosauka pa kulila kwake :
Ni wochika, uyo wopanda wakumtangatila.
- 13 Savane ni muntu wotepa ni wosauka :
Ndi maumoyo ya wosauka sayapulumuche.
- 14 Pa kuponda ni pa vizozoli sauchitile umoyo wao
nchito ya mhibweni :
Ni wa mtengo mwazi wao pa maso yake.
- 15 Ndi siwalame; ndi siwampache iye gold ya
Sheba :
Ndi siwajipempelela chifuko cha iye chikalile ;
usana wonche siwamlumbe ngati mwawi wene.
- 16 Trigo siikale chiyenelele pa jiko pa mutu wa
mapili ; vipacho vake sivikupule ngati Lebanon :
Ndi yawo wa muji siwapalale ngati uju wa jiko.
- 17 Jina lake silikalepo mmwemoje ; jina lake silili-
mbepo mpaka silikalepo jua :
Ndi wantu siwapachidwe mwawi pa iye ; mafuko
yonche siyamsengweche.
- 18 Alumbidwe ngati mwawi wene Ambuye Mlungu,
Mlungu wa Israel :
Wakuchita yeka ivo amavichita vopambana.
- 19 Likalumbidwe ngati mwawi wene jina lake lene
kukuzika mmwemoje :
Likajale jiko lonche ni kukuzika kwake. Amen
ndi Amen.

SALA ZA UJULO.

ZABUR 73. *Quam bonus Israel!*

- 1 ZENE Mlungu ali wabwino kwa Israel :
Kwa yawo wakuyela pa mtima.
- 2 Panama ine, pang'ono ni mapazi yanga yakada-
pendama :
Mididi yanga pafupi kutelela.
- 3 Chifuko nidaona nchanje pa yawo wakujilumba :
Yapo nidaona mtendele wa wakuipa.
- 4 Chifuko palije vofinticha pa kufa kwao :
Ni kumangichana kwao kunenepa.

- 5 Pa matata ya tawantu tanjao yawo siwalipo :
Ni pamoji ni wana adam wena yawa wosatimbi-
dwa.
- 6 Chimwechi kujikwisa kuli chingwe pa kosi pao :
Chizozoli chiwapamba ngati malaya.
- 7 Maso yao yatonoka ni kujimbala :
Wavipunda vakughana ghana va mintima.
- 8 Wachita vipwete, ndi wakamba va kuchomola pa
kuipa :
Wakamba vonyamulidwa.
- 9 Waika pakamwa pao Kumwamba :
Ni lilime lao lingoyenda enda pa jiko.
- 10 Chimwechi kamu lake libwelela kuno :
Ni maji ya chiko chakujala yakamidwa ni achi iwo.
- 11 Ndi wakuti, Ajiwa bwanji Mlungu ?
Kodi kulipo kujiwa pa Uyo wa Pamwamba pene ?
- 12 Penya, yawa wali wakuipa :
Ndi pa kukazika mmwemoje, waonjezela mpingo
wao.
- 13 Nidati, Zene popanda kantu ndajichuka mtima :
Ndasavya vikato vanga popanda kulakwa.
- 14 Chifuko ndili nditimbidwa usana wonche :
Ni kulanga kwanga pa umawa mawa.
- 15 Ngati nikadati, Siniwerenge chimwechi :
Penya, nikadachinyengechela chibadwa cha wana
wako.
- 16 Yapo ninaluka njelu umo nikadajiwila ichi :
Chidali matata kupunda ine.
- 17 Mpaka ninaloa pa malo ya pa yoka ya Mlungu :
Ndi ninazindikila pakutela pa wantu yawa.
- 18 Zene poseleleka uwaika achiiwo :
Uwataya panchi kwa kuwapasula mya.
- 19 Okwe wadata kukala wapasulidwa siikadakala
kampindi :
Walazidwa chitelanyile ni vintu vakuopecha.
- 20 Ngati kulota pa kujijimuka neho :
Chimwechi, Ambuye, ukajiucha, suchipepule chi-
tunjitunji chao.

- 21 Chifuko mtima wanga udajisinginikila ;
Ni pa mimpyo yanga nidalasidwa.
- 22 Chimwechi ine nidali wa tengo ndi wopanda ku-
jiwa :
Ninali kwako ngati nyama yowesa.
- 23 Nampo ine chikalile kwako :
Wanigwila janja la chimuna.
- 24 Suunichogoze ni malango yayo unayapangana :
Ni pambuyo sunilandile kwa kukuzika.
- 25 Yani ndili naye Kumwamba ikawe iwe ?
Ni pamoji ni iwe sindifuna chintu pa jiko.
- 26 Nyama yanga ni mtima wanga ukuta :
Nampo Mlungu chimwala chakulama cha mtima
wanga ni mbua yanga ali mmwemoje.
- 27 Chifuko, penya, yawo wa kwakutali ni iwe siwa-
taike :
Wawapasula mya wonche wochita chigololo ku-
patuka ni iwe.
- 28 Nampo kobwino kwa ine kumwandikila Mlungu :
Ndachita Ambuye Mlungu malo panga potawila,
niwelenge vonche votumika vako.

ZABUR 74. *Ut quid, Deus ?*

- 1 MLUNGU, kwa chiani watitaya chichogozele ?
Kwa chiani kukwia kwako kuchita uchi pa mbe-
lele za podyela pako ?
- 2 Kumbukila bwalo lako, ilo wajipatila kale, ilo
waliombola kukala kamu la chokolo chako cha-
kugawa :
Pili Zion umo wakalamo.
- 3 Ujichakama ndi mapazi yako pa malo popasulidwa
mya chichogozele :
Vonche ivo wakudana waviipicha pa malo ya pa
yoka.
- 4 Wa mawongo wako wagia pakati pa nkomano
yako :
Waika vizindikilo vao kukaladi vizindikilo.

- 5 Wadaoneka ngati wantu wakunyamula
Nkwangwa pakufutala pa mitengo.
- 6 Ni chapano vosepa vake vonche pamoji :
Wavityola ni ngwapi ni nyundo.
- 7 Wataya moto pa malo yako ya pa yoka :
Wapatila pa chaje polongeza pake jina lako pa
ntaka.
- 8 Wadati mmitima mwao, Tiwachomole pamoji :
Wabucha nkomano zonche za Mlungu pa jiko.
- 9 Ni ife wosaonacho vizindikilo watu ; palijencho
wakulosa :
Ni palije kwatu wakujiwa mpaka liti.
- 10 Mpaka liti, Mlungu, wa mawongo sakoje ?
Vakudana sapepule jina lako chichogozele ?
- 11 Kwa chiani ujibweza janja lako, yetu janja la
chimuna ?
Ujilikwatula pa mtima wako, ukawamalizile.
- 12 Nampo Mlungu Mfumu wanga kuchokela kale :
Wakuchita upulumuchi pakati pa jiko.
- 13 Iwe udagawa nyanja kwa mpavu zako :
Unaswa mitu ya vikoko pamwepo pa maji.
- 14 Unaiswaiswa mitu ya Leviathan :
Unampeleka kukala chakudya kwa yawo mmapu
lulu.
- 15 Iwe unaboola pofwenka maji ni mchinje :
Iwe unaumicha michinje yene mweza.
- 16 Wako usana, wako neho usiku :
Waliikilatu dangalila ni jua.
- 17 Iwe waika malile yonche ya jiko :
Waviumba mwavu ni jinja.
- 18 Kumbukila ichi umo wakudana wakojela, Ambuye :
Ni umo kamu lopusa walipepulila jina lako.
- 19 Usapeleka umoyo wa njiwa yako kwa chikoko :
Usaiwala chichogozele cholama cha yawo wochika
wako.
- 20 Uyazindikile bwino malangano :
Chifuko malo ya mdima pa jiko yajala ni pokalila
pake vizozoli.

- 21 Wotepa asabwela ni vipongwe :
Wochika ni wa mpawi walilumbe jina lako.
- 22 Ujiima, Mlungu, ukachuche machuchano yako :
Kumbukila kukoja kwako kuchoka pa wopusa masiku yonche.
- 23 Usaiwala mapokoso ya wa mawongo wako :
Kukoloma kwa yawo wakukuimila kukwela chikalile.

SALA ZA UMAWA.

ZABUR 75. *Confitebimur tibi.*

- 1 TIKUYAMIKA iwe Mlungu ; tikuyamika, chifuko jina lako lili pafupi :
Wantu waviwerenga ivo umavichita.
- 2 Yapo sinilandile nyengo ya nkomano :
Ine namwene sinilamule voongoka.
- 3 Lasungunuka jiko ni wonche wakalamo :
Ine ndaikilatu mitolongo yake.
- 4 Ninati kwa wakujilumba, Msajilumba :
Ni kwa woipa, Msainyamula nchiwa.
- 5 Msainyamula pamwamba nchiwa yanu :
Msakamba ni pakosi pakukolomoka.
- 6 Chifuko ingakale pa kutuluka, ingakale pa kuloa jua :
Ingakale pa kumwera, kosatuluka kunyamula.
- 7 Chifuko Mlungu ali wakulamula :
Amchicha uyu, ni amnyamula mnjake.
- 8 Chifuko pa janja la Ambuye pali chiko, ndi vino ichita tovu ; chijala chosanganizana ndi apungulilapo :
Yetu michokwe yake, siwaifinye woipa wonche wa jiko, ni siwaimwe.
- 9 Ni ine siniyeneze mmwemoje :
Sinimwimbile zabur Mlungu wa Yakobo.
- 10 Nchiwa zonche za woipa ncho sinizikolopole :
Nampo nchiwa za wochita malinga sizinyamulidwe.

ZABUR 76. *Notus in Judæa.*

- 1 MLUNGU ajiwika pa Yehudah :
Pa Israel lalikulu jina lake.
- 2 Msasa wake ulipo pa Salem ncho :
Ni pokalila pake pa Zion.
- 3 Pamwepo anaityola mivi ya uta :
Chikopa, ni upanga ni kuunga nkondo.
- 4 Womulikidwa iwe ndi wopambana :
Kuchoka pa mapili ya vofufula.
- 5 Akapwila pa mtima walandidwa chuma, wagona litulo lao :
Ndi namba wantu wene mpingo wapatila manja yao.
- 6 Kuchoka pa kunyindila kwako, Mlungu wa Yakobo :
Gereta ni kavalo wachitidwa mkong'ona.
- 7 Iwe, iwe wakuopedwa :
Ndi yani saime pa nkope yako chapano yapo ukwia ?
- 8 Kuchoka Kumwamba udaverecha kudula milandu :
Jiko lidaopa, ndi lidali pa mtendele.
- 9 Yapo Mlungu anaimea kulamula :
Kwapulumucha wonche wochika pa jiko.
- 10 Zene kupya mtima kwa wana wa adam sikubukiche mbiri yako :
Ivo vachala va kupya mtima suuvale mchiuno.
- 11 Lumbilani, mkamlipile Ambuye Mlungu wanu :
Wonche wakumzungulila wapeleke mitulo kwa uyo ayeneledwa kuopedwa.
- 12 Saduledule mzimu wa yawo wakuchogolela :
Ndiye wakuopedwa kwa mafumu wa jiko.

ZABUR 77. *Voce mea ad Dominum.*

- 1 SINIKUWE ndi mapokoso yanga kwa Mlungu :
Ndi mapokoso yanga kwa Mlungu, ndi sanichelele kutu.

- 2 Pa siku la kufinyikiza kwanga nidamlonda Ambuye:
Janja langa lidatambalika usiku, ndi losalembuka;
umoyo wanga udakana kutontozedwa.
- 3 Ndinkumbukila Mlungu, ndi ndibuula:
Ndikamba ndi mzimu wanga ndeka, ni mzimu
wanga wacomoka.
- 4 Ugwila malindililano ya maso yanga:
Ndasauchidwa nisanenacho.
- 5 Ndawelenga masiku kuchokela kale:
Vyaka va chikalile mmwemoje.
- 6 Ndikumbukila nyimbo yanga usiku:
Pa mtima wanga nikamba ndeka; ndi mzimu
wanga udakolola kuti,
- 7 Ambuye sataye chikalile mmwemoje?
Ndi wosaonjezancho kulola?
- 8 Ubale wake uli pa tungu lake chichogozele?
Chilanga chake chatelatu kwa chibadwa ni chiba-
dwa?
- 9 Mlungu waiwala kukondwela?
Kodi pa kukwia wachekeleza malisungu yake?
- 10 Ndi ninati, Kutenguka kwanga ichi:
Nampo sinikumbukile vyaka va janja la chimuna
lake Uyo wa Pamwamba pene.
- 11 Sinikumbukiche voita va Ambuye:
Chifuko sinikumbukile ivo umavichita kuchokela
kale.
- 12 Ndi sinijiyeluze pa vonche ivo unavichita:
Ni pa vonche ivo uvipanga sinikambe ndeka.
- 13 Njila yako, Mlungu, ilipo pa malo ya pa yoka:
Yani mlungu wamkulu ngati Mlungu?
- 14 Iwe Mlungu wakuchita chopambana:
Wajiwicha mpavu yako pa makamu.
- 15 Ni janja lako waliombola kamu lako:
Wana wa Yakobo ni Yoseph.
- 16 Maji yadakuona, Mlungu; maji yadakuona, yada-
jipotocha:
Sonincho vindimba vidajijimuka.

- 17 Mikuti idakuvula maji; mitambo yanapoleka ma-
pokoso:
Sonincho mivi yake inajiyendecha.
- 18 Pokoso la mpambe yako idali pa chivumbulu,
mpambe zomulika zidamulika pa mondo:
Jiko lidajijimuka ndi lidakupula.
- 19 Pa nyanja njila yako, ni mikumbo yako pa maji
yainyinjini:
Ndi mapazi yako yasajiwika.
- 20 Unachogozza kamu lako ngati mbelele:
Pa janja la Musa ni Harun.

SALA ZA UJULO.

ZABUR 78. *Attendite, popule.*

- 1 UCHELE kutu, kamu langa, kwa torah langa:
Welamichani makutu yanu kwa aya pakuti pa-
kamwa panga.
- 2 Sinichekulile pakamwa panga pa mau ya kufwa-
nanicha:
Sinilapukiche ivo vindapi va kale.
- 3 Ivo tiviva ndi tivijiwa:
Ndi achatate watu watiwelengela.
- 4 Sitivizimbaicha kwa wana wao, kuchiwelengela
chibadwa cha pambuyo malumbo ya Ambu-
ye:
Ni mpavu zake, ni vopambana ivo wavichita.
- 5 Pakuti anauimicha umboni pa Yakob, ndi analii-
ka torah pa Israel:
Ilo adawataukila achatate watu, wavijiwiche kwa
wana wao;
- 6 Dala kuti chabadwa cha pambuyo wavijiwe, yetu
wana yawo siwakabadwe:
Yawo siwaime ndi kuwawelengela wana wao;
- 7 Kuti waike pa Mlungu kulimbikila kwao:
Wasaiwala voita va Mlungu, nampo wavisunge
ivo avitaukila.

- 8 Ndi wasakala ngati achatate wao, chibadwa cha kupunduka ndi cha kukana chikanile :
Chibadwa chosaikilatu mtima wao, ndi mzimu wao wosali ni mvano ni Mlungu.
- 9 Wana wa Ephraim, wene vintu va nkondo, ndi wakunyamula mauta ;
Wanang'anamuka mmbuyo pa siku la kuunga nkondo.
- 10 Sadayalindilila malangano ya Mlungu :
Ni wanakanadi kuyenda pa torah lake.
- 11 Ndi wanaviiwala voita vake :
Ni vopambana vake vija anawalangiza.
- 12 Chopambana adachita pachogolo pa achatate wao :
Pa jiko la Egupto, pa munda wa Zoan.
- 13 Anagawa nyanja, ndi adawapiticha pakati :
Ndi adaimicha maji ngati mbua.
- 14 Anawapelekeza ncho pa mtambo usana :
Ndi pa dangalila la moto usiku wonche.
- 15 Anapasula miala yakulama mmapululu :
Ndi adawamwecha ngati pa chindimba chachikulu.
- 16 Anatulucha mieza pa mwala wakulama :
Ndi adayachicha maji ngati michinje.
- 17 Nampo wanaonjezelancho kumchitila zambi :
Ni kumkana chikanile Uyo wa Pamwamba pene pa ng'amba mwavu.
- 18 Ni wadamyesele Mlungu pa mtima wao :
Kufunchila chakudya kwa kukumbila kwao.
- 19 Yetu, wanamnena Mlungu :
Wanati, Akoza Mlungu kuyala meza mmapululu ?
- 20 Penya, adamenya chimwala cholama, ndi yadalapuka maji, michinje inasafuka :
Akoza ncho kupeleka mkate ? Ndi sakaikiletu nyama kwa kamu lake ?
- 21 Mmwemo anava Ambuye, ndi anajipundicha :
Ndi moto unapyelela pa Yakobo, ni kukalipa kunakwela pa Israel.

- 22 Chifuko siwanamvomela Mlungu :
Sanakulupilila pa upulumuchi wake.
- 23 Nampo anaitaukila mitambo pamwamba :
Ni vicheko va Kumwamba anavichekula.
- 24 Ni avumbicha manna pamwepo pa iwo, waidye :
Ni awapacha trigo ya Kumwamba.
- 25 Wantu wanadya mkate wa akapwila :
Adawapelekela kamba ndi kukuta.
- 26 Anapepetecha vuma Kumwamba :
Ni achogoya mwela ni mpavu zake.
- 27 Ni avumbicha nyama pamwepo pa iwo ngati lifumbi :
Ndi mbalame yene mapapiko ngati mehenga wa zinyanja.
- 28 Ni aigwecha pakati pa misasa yao :
Kuzungulila pa polongeza pao.
- 29 Ni wadya, niwakuta viwi :
Ndi anawalovyela ivo wanavikumbila.
- 30 Siwanapatukana ndi ivo wanavikumbila :
Chakudya chikali mkamwa mwao.
- 31 Yapo kukwia kwake Mlungu kunawakwelela :
Ndi kunawasinikalila pa wakujobala wa iwo, kunawakotamicha azombwe wa Israel.
- 32 Pa ivi vonche wanachitancho zambi :
Ndi sanavomela pa vopambana vake.
- 33 Ni alaza masiku yao ni va chaje :
Ndi vyaka vao pa kumwazicha mtima.
- 34 Yapo adawasinikalila ; wadamfuna funa :
Ni wabwela ni wamwandilila Mlungu.
- 35 Ni wakumbukila kuti Mlungu adali mwala wao wa kulama :
Ndi Mlungu wa Pamwamba pene wakuwachitila nchito ya mpongozi wao.
- 36 Ni wamnyengeza iye pakamwa pao :
Ndi pa milomo yao wanamnamizila.
- 37 Pakuti mtima wao wosaikidwilatu ndi iye :
Ndi siwanavomeleleka pa malangano yake.

- 38 Nampo iye, pakukala mwene lisungu, anawaleke-
la upulipuli wao, asawaonanga :
Yetu, kakanyinji anabweza kukwia kwake, ndi
sanaucha kupya mtima kwake konche.
- 39 Ndi anakumbukila kuti yawa nyama yoka :
Mpepo ingoyenda enda, ndi yosabwelelancho.
- 40 Okwe kakanyinji wanamkana chikanile mma-
pululu :
Wanampwetekecha mtima pene mchenga !
- 41 Ni wabwelancho, niwamyesele Mlungu :
Ndi Woyelayo wa Israel wanamsinginicha.
- 42 Siwanalikumbukila janja lake :
Ingakale siku yapo anawaombola kwa wa mawongo.
- 43 Umo anaikila vizindikilo vake pa Egipto :
Ndi videlu vake pa dambo la Zoan.
- 44 Ni ang'anamula michinje yao kukala mwazi :
Ndi mieza yao, wasamwapo.
- 45 Anatuma nchenche chaka chaka pa achiiwo, izo
zinawadya :
Ndi vyule, ivo vinawaonanga.
- 46 Ni apeleka voonjezeka vao kwa kapuchi :
Ndi ivo wadalema navo kwa jombe.
- 47 Anasinikalila mipelesa yao ndi vula ya miala :
Ndi mitengo yao ya sukomoro ndi chipwepwe.
- 48 Ni azichekeleza nyama zao zakudya uju kwa vula
ya miala :
Ndi mbelele zao kwa kuwaulidwa ndi mpambe.
- 49 Anatuma pa yawa kutenta kwa kukwia kwake,
kuyambukila, ni kupya mtima, ni kufinyikiza :
Katumidwe ka atenga woipa.
- 50 Analinganicha mseu kwa kukwia kwake ; sanabi-
salicha umoyo wao pa kufa :
Ndi kulama kwao anachekeleza pa chipindupindu.
- 51 Ni amenya wonche wa chisamba pa Egipto :
Wa chiyambo cha mpavu zao pa hema za Ham.
- 52 Ni apumulicha kamu lake ngati mbelele :
Ni awayendecha mmapululu ngati gulu la mbe-
lele.

- 53 Ni awachogozza chikulupilile, ndi siwanatentemela :
Ndi nyanja idawabiza woipila wao.
- 54 Ni akuja nawo ku malile ya malo yake ya pa yoka :
Ku pili ilo janja lake la chimuna lidajipatila.
- 55 Ni awatopola mafuko pa nkope zao, niawayoyo-
chela namlondola ni chingwe kukala chokolo
chao chakugawa :
Ni awalongezecha mitambe ya Israel pa hema
zao.
- 56 Niawayesa, niamkana chikanile Mlungu wa Pa-
mwamba pene :
Ndi siwanavisunga ivo adavilangiza.
- 57 Ni wabwela mmbuyo, niwanyengeza ngati acha-
tate wao :
Wadang'anamuka ngati uta wakuja.
- 58 Niwamsinginicha ndi malo yao ya pamwamba :
Ni pa ivo wanavisepa wadamtilila nchanje.
- 59 Anava Mlungu, niajipundicha :
Niawapepucha Israel viwi.
- 60 Niataya polongeza pa Shiloh :
Hema iyo adalongozeka pa wana wa adam.
- 61 Niapeleka mpavu zake kukala matondolo :
Ndi mapambidwe yake pa janja la wa mawongo.
- 62 Nialichekeleza kamu lake pa upanga :
Ndi pa chokolo chake chakugawa adajipundicha.
- 63 Azombwe wao moto unawadya :
Ndi anamwali wao siwadalumbidwa pa nyimbo
ya ukwati.
- 64 Wakutila nchembe wao wanagwa ndi upanga :
Ndi wanamfedwa wao siwanachita malilo.
- 65 Ni ajijimuka Ambuye ngati muntu pa litulo :
Ngati wamwamuna kululuta ndi vino.
- 66 Ni awamenya wa mawongo wake mmbuyo :
Kukojedwa mmwemoje anawapacha achiiwo.
- 67 Ni aipepucha viwi hema ya Yoseph :
Ni mtambe wa Ephraim sanasankula.
- 68 Ni ausankula mtambe wa Yehudah :
Pili la Zion ilo analikonda.

- 69 Ni amanga malo yake ya pa yoka ngati ponyamulidwa :
 Ngati jiko ilo waliimicha mmwemoje.
- 70 Ni amsankula David wopotela wake :
 Ni amtenga kuchoka pa makola ya mbelele.
- 71 Pa kuzichata mbelele zija ziyamwicha adaja naye :
 Kwawesa Yakobo kamu lake, ndi Israel chokolo chake chogawa.
- 72 Ni awawesa umo mtima wake utelanyila :
 Ndi pa kuzindikila kwa vyala vake anawachogoza.

SALA ZA UMAWA.

ZABUR 79. *Deus, venerunt.*

- 1 MLUNGU, mafuko waloa pa chokolo chako chogawa ;
 watila ukazuzi pa hekal yako yoyela :
 Waika Yerusalem mbua mbua.
- 2 Wapeleka vitanda va wopotela wako kukala chakudya kwa vauluka va Kumwamba :
 Nyama ya yawo wa ubale wako kwa vikoko va jiko.
- 3 Wamwaza mwazi wao ngati maji kuuzungulila Yerusalem :
 Ndi padaliye wakuwaika.
- 4 Tasandulika chakukoja kwa yawo wamangizana ndi ife :
 Chakuseka chikaka ndi chakukua kwa yawo wakutizungulila.
- 5 Mpaka liti suukwie, Ambuye, chichogozele ?
 Siipyelele nchanje yako ngati moto ?
- 6 Pungulila kupya mtima kwako pa mafuko yawo wosakujiwa :
 Ndi pa maufumu yawo wosalitanila jina lako.
- 7 Chifuko wamdya Yakobo :
 Ndi wapapasula malo pake pokalila.
- 8 Usakumbukila kwa ife zimpulipuli za achatate watu :
 Malisungu yako yatichingamile chiwirimile : chifuko tatepa tepa viwi.

- 9 Utitangatile, Mlungu wa upulumuchi watu, chifuko cha kukuzika kwa jina lako :
 Ukativuule, ukaziteteze zambi zatu, chifuko cha jina lako.
- 10 Kwa chiani wakadati mafuko, Ali kuti Mlungu wao ?
 Kujiwike pa mafuko pa maso yatu kujilipilila kwa mwazi wa wopotela wako uwo umwazika.
- 11 Kubuula kwa uyo ali mmaluzi kufike pa maso pako :
 Kwa mlingo wa ukulu wa janja lako uwapitilizepo wana waja wa nyifa.
- 12 Ukawabwezele ananchi watu kasano ndi kawili pa mtima pao :
 Kukoja kwao, uko wadakukojela, Ambuye.
- 13 Ndi ife kamu lako ndi mbelele za podyela pako, sitikuvumbule mmwemoje :
 Kwa vibadwa vonche sitifotokoze malumbo yako.

ZABUR 80. *Qui regis Israel.*

- 1 WAKWAWESA wa Israel, uchele kutu, wakumchozoza Yoseph ngati gulu la mbelele :
 Wakuwakalila achikerub ngati mfumu ukawaliche.
- 2 Pachogolo pa Ephraim ni Benjamin ni Manasseh :
 Ucha chimamuna chako, ukaje kutipulumucha.
- 3 Mlungu, utibweze :
 Ukamulikiche nkope yako, ndi sitikapulumuchidwe.
- 4 Ambuye Mlungu wa maliwanja :
 Mpaka liti suuchite uchi ni pempelo la kamu lako ?
- 5 Wawadyecha ni mkate wa misozi :
 Wawamwecha misozi mlingo wokulu.
- 6 Mtiika machuchano kwa wananchi watu ;
 Ndi woipila watu wasekana chikaka.
- 7 Utibweze, Mlungu wa maliwanja :
 Ukamulikiche nkope yako, ndi sitikapulumuchidwe.

- 8 Udaokela mpelesa kuchoka pa Egupto :
Udawatamangicha mafuko, ndi unauvyala.
- 9 Unausosela pachogolo pake :
Ndi udajichicha mizo nditu, ndi udalizaza jiko.
- 10 Mapili yadavinikilidwa ndi mtunji wake :
Ndi timapuka take ngati mikunguza ya Mlungu.
- 11 Unajitambasula masamba mpaka mnyanja :
Ndi michichi yake mpaka Mchinje.
- 12 Kwa chiani watyola malua yake :
Ndi wonche wapitawo pa njila wauchapo ?
- 13 Nguruwe ya mpongo kuchoka pa mitengo au-
ng'wenya :
Ndi vakuwawala va mdambo vijidyecha pa uwo.
- 14 Mlungu wa maliwanja, ubwele tikupembeza,
uunguze kuchoka Kumwamba :
Ukaone ukaupenye mpelesa uu.
- 15 Ndi mbeu iyo janja lako la chimamuna laivyala :
Ndi pamwepo pa ntawi ija udajilimbichila.
- 16 Watinika pa moto wadulidwa :
Pa kunyindila nkope yako wataika achiwo.
- 17 Janja lako likale pamwepo pa muntu wa janja lako
la chimamuna :
Pamwepo pa mwana wa adam uyo unajilimbichila.
- 18 Ndi ife wasabwela mmbuyo kukusia :
Utilamiche, ndi sitilitanile jina lako.
- 19 Ambuye Mlungu wa maliwanja, utibweze :
Ujimulikiche nkope yako, sitikapulumuke.

ZABUR 81. *Exultate Deo.*

- 1 MLULUTILENI Mlungu wakutilimbicha :
Kuzani kwa Mlungu wa Yakobo.
- 2 Mlandile zabur, mkatuluche lipazo :
Chilumbo cha neema ni pangwe.
- 3 Ombani mbetete pa mwezi nkaa :
Pa mwezi paa, ni pa siku latu lalikulu.
- 4 Chifuko ichi cha chidule kwa Israel :
Ichi alamula Mlungu wa Yakobo.

- 5 Anachiika chakulangiza umboni pa Yoseph, pa
kutuluka kwake pamwamba pa jiko la Egupto :
Yapo ndinava mlomo uwo sinaujiwa.
- 6 Ndinachocha puzi lake pa mtolo :
Manja yake yadapitilizidwa kuchoka pa lichelo
lakutenga doti.
- 7 Pa kufinyikiza udatana, ndi nidakupulumucha
kwa mpavu :
Nidakuyanka pobisala mpambe yakugunda ; nida-
kuyesela ndi moto pa maji ya Meribah.
- 8 Nidati, Vela, kamu langa, ndi sinikulangize
umboni :
Israel, ukadanivecha ine nampo !
- 9 Sangakale kwako mlungu wakupatukana :
Ndi sungamlambile mlungu wa kamu lina.
- 10 Ine Ambuye Mlungu wako, wakukukwelecha
kuchoka pa jiko la Egupto :
Ujichukulile pakamwa papakulu, ndi sinipa-
zaze.
- 11 Nampo kamu langa siwanayavela mapokoso ya-
nga :
Ni Israel siwanakonda pa ine.
- 12 Ndi nidawapacha mwanja kwa mlingo wa chika-
nilile mitima yao :
Wayende yende pa malango yayo wayapangana
achinawene.
- 13 Okwe kamu langa wakadanivela ine :
Israel akadayenda yenda pa njila zanga !
- 14 Pang'ono ndi ndikadakotamicha woipila wao :
Ni nikadabweza janja langa pamwamba pa wa-
mawongo wao.
- 15 Wakuchimwa ndi Ambuye wakadalamba kwake ;
Nampo nyengo yao ikadakala mmwemoje.
- 16 Ndi akadawadyecha ndi mafuta ya trigo :
Ni uchi kuchoka pa chimwala chakulama nikada-
kukuticha.

SALA ZA UJULO.

ZABUR 82. *Deus stetit.*

- 1 MLUNGU aima pa bwalo la achimlungu :
Pakati pa achimlungu alamula
- 2 Mpaka liti simlamule cha kupotoka :
Ndi simlemekeze nkope za wakuipa?
- 3 Lamulani wakutepa ni wa masiye :
Mwachitile wochika ndi wakulenda malinga.
- 4 Pulani wakutepa ndi wosauka :
Ukawavuule pa janja la wakuipa.
- 5 Siwajiwa, ndi wosazindikila; wayenda uko ndi
uko pa mdima :
Vonche vakuyalila panchi va jiko vasendelela.
- 6 Ine nidati, Inu achimlungu :
Ndi inu wonche wana wa Uyo wa Pamwamba pene.
- 7 Nampo ngati wana wa adam simufe :
Ndi simugwe ngati mmoji wa anduna.
- 8 Ujiima, Mlungu, ukalilamule jiko :
Chifuko umwene suuloe chokolo chogawa cha
mafuko yonche.

ZABUR 83. *Deus, quis similis ?*

- 1 MLUNGU, isakala nuu kwako :
Usakala wogonta, ndi usakala kwicha Mlungu.
- 2 Chifuko, penya, wakukuipila wasokosela :
Ndi wakuchimwa ndi iwe wajinyamula mutu.
- 3 Pamwamba pa kamu lako waunga nyumba ya
bango yakukalamuka :
Ndi wawapangila yawo wa mmaseleli mwako malango.
- 4 Waati, Tieni, tikawachite pupuli asakala fuko :
Ndi jina la Israel lisakumbukidwancho.
- 5 Chifuko wapangana malango ndi mtima pamoji :
Pamwamba pako wachita malangano.
- 6 Hema za Edom ndi za wa Ishmael :
Moab ndi wa Hagar.

- 7 Gebal, ndi Ammon, ndi Amalek :
UPhilisti ndi yawo wakala panchi pa Zur.
- 8 Sonincho Assur waunjikana nawo :
Wanali janja kwa wana wa Lot.
- 9 Uwachitile ngati Midian :
Ngati Sisera, ngati Yabin, pa mchinje Kishon.
- 10 Yawo wanataika pa Endor :
Wadapata kukala ngati mavi kwa ntaka.
- 11 Uwaike anduna wao ngati Oreb ni Zeeb :
Yetu, wakulu wao wonche ngati Zebah ni Zalmu-
nna.
- 12 Yawa wadati, Tiloe chokolo cholekwa :
Cha pokalila pake Mlungu.
- 13 Mlungu, uwaike ngati chivumbulu ;
Ngati makumbi pachogolo pa mpepo.
- 14 Ngati moto wakuyamila tengo :
Ndi ngati lilime la moto la kuyambukila pa mapili.
- 15 Chimwechi ukawalonde pa chimpunga chako :
Ndi pa chitopola chakulambulila chako uwamwaze
mtima.
- 16 Zaza nkope zao kupepulidwa :
Wakalifune jina lako, Ambuye.
- 17 Watilidwe manyazi wakamwazike :
Yetu waone nchoni wakataike :
- 18 Ndi wajiwe iwe weka, jina lako YAHVEH :
Uli wa Pamwamba pene pamwamba pa jiko lonche.

ZABUR 84. *Quam dilecta !*

- 1 OKWE pakondapo polongeza pako :
Ambuye wa maliwanja !
- 2 Umoyo wanga uyapukwila, yetu uyalalukila ma-
lua ya Ambuye :
Mtima wanga ni nyama yanga imlulutila Mlu-
ngu wa kulama.
- 3 Yetu nehetete yapata nyumba, ndi namzwezwe aji-
patila chisa, yapa aika wanapiyo wake :
Mazbah yako, Ambuye wa maliwanja, Mfumu
wanga ndi Mlungu wanga.

- 4 Wakusengwa yawo wakalawo pa nyumba yako :
Siwakulumbe chikalileje.
- 5 Wakusengwa muntu mpavu zake pa iwe :
Pa mtima wake mseo za ku Zion.
- 6 Pa kupita pa chitiba cha kusililicha misozi wa-
chiika kukala malo ya vitime :
Yetu, vula ya kuyamba ichivinikila zimwawi.
- 7 Wayenda kuyamba pa mpingo kupata ncho mpi-
ngo :
Aoneka ali yenche kwa Mlungu pa Zion.
- 8 Ambuye Mlungu wa maliwanja, ulivele pempelo
langa :
Uchele kutu, Mlungu wa Yakobo.
- 9 Mlungu chikopa chatu, penya :
Ukaiunguze nkope ya wojochedwa wako.
- 10 Chifuko siku limo jipa malua yako ni labwino
kupunda elf :
Ndisankula kukala wa pa chiundo pa nyumba ya
Mlungu wanga, kupunda kukala pa hema za
wakuipa.
- 11 Chifuko jua ndi chikopa Ambuye Mlungu, kuko-
ndwela ndi kukuzika Ambuye sapeleke :
Wosamana chintu chabwino kwa yawo waye-
ndawo pa kutelana.
- 12 Ambuye wa maliwanja :
Wakusengwa mwana wa adam uyo chikulupilile
pa iwe.

ZABUR 85. *Benedixisti, Domine.*

- 1 WALILOLA jiko lako, Ambuye :
Wawabweza wa mikole wa Yakobo.
- 2 Waulekela upulipuli wa kamu lako :
Waibisa zambi yao yonche.
- 3 Wakusa kupunda kwako konche :
Wajibweza kwa kupya mtima kwa kukwia kwako.
- 4 Utibweze, Mlungu wa upulumuchi watu :
Ukasiiche kusinginika kwako ndi ife.

- 5 Sukwie ndi ife chikalile mmwemoje ?
Sutanimpiche kukwia kwako kwa chibadwa ndi
chibadwa ?
- 6 Subwelanchi kodi kutilamicha ife ?
Kamu lako likasekelele pa iwe.
- 7 Utilangize ubale wako, Ambuye :
Ukatipache upulumuchi wako.
- 8 Sindivele ivo sakambe Mlungu Ambuye :
Chifuko sakambe mtendele kwa kamu lake, ndi
kwa yawo wa ubale wake : nampo wosabwe-
lanchi ku upusa.
- 9 Zene upulumuchi wake uli pafupi pa yawo wa-
mwopa :
Kukuzika kulongeze mjiko latu.
- 10 Ubale ndi va zene vakomana ;
Kuchita malinga ndi mtendele vanyongotana.
- 11 Va zene vapuka kuchoka pa jiko :
Ni kuchita malinga kwazuzumila kumwamba.
- 12 Yetu, Ambuye sapeleke ivo vili vabwino :
Ni jiko latu silipeleke vipacho vake.
- 13 Kuchita malinga sikuyende pa nkope yake :
Ndi sikuyachitile mapazi yake njila kuendamo.

SALA ZA UMAWA.

ZABUR 86. *Inclina, Domine.*

- 1 WELAMICHA kutu lako, Ambuye, ukaniyanke :
Chifuko ine wochika ndi wosauka.
- 2 Uulindilile umoyo wanga ; chifuko ine wa
ubale :
Iwe Mlungu, ukampulumuche wopotela wako uyo
akukulupilila.
- 3 Unikondwele, Ambuye :
Chifuko usana wonche ndikulilila.
- 4 Usekeleche umoyo wa wopotela wako :
Chifuko kwako, Ambuye, ndiunyamula umoyo
wanga.

- 5 Chifuko iwe, Ambuye, wabwino, ndi wakulekela msanga:
Ndi wochuluka ubale kwa wonche yawo waku-kutanila.
- 6 Uchele kutu, Ambuye, kwa pempelo langa:
Ukavele mau yanga ya kujikondwelecha kwa-nga.
- 7 Pa siku la kufinyikiza kwanga sindikutanile:
Chifuko suundiyanke.
- 8 Wopanda ngati iwe pakati pa achimlungu, Ambuye:
Ndi vopanda ncho ngati ivo uchita.
- 9 Mafuko yonche yayo wayachita siyaje, ndi siyala- mbilo pa nkope yako, Ambuye:
Ndi siyalikuziche jina lako.
- 10 Chifuko iwe wamkulu, ndi uchita vopambana:
Iwe Mlungu weka.
- 11 Unilangize njila yako, Ambuye; siniyende ende pa ya zene yako:
Ukaunge pamoji mtima wanga kuliopa jina lako.
- 12 Sinikuvumbule, Ambuye Mlungu wanga, ndi mti- ma wanga wonche:
Ndi sindilikuziche jina lako mmwemoje.
- 13 Chifuko ubale wako woukulu pamwepo pa ine:
Ndi wauvuula umoyo wanga pa malo ya wazimu ya kunchi.
- 14 Mlungu, wa mbwinya waima kunichucha:
Ndi gulu la yawo wakuofyecha liufunafuna umoyo wanga, ndi sanakuika pachogolo pao.
- 15 Nampo iwe, Ambuye, Mlungu wa lisungu ndi wakukondwela:
Wozengeleka kukwia, wakuchuruka ubale ndi va zene.
- 16 Unditembenukile, ukandikondwele; ukampache wopotela wako mpavu zako:
Ukampulumuche mwana wa mbumba yako.

- 17 Uchite ndi ine chizindikilo cha vabwino: yawo wakuchimwa ndi ine wachione wakatilidwe manyazi:
Chifuko iwe, Ambuye, wanditangatila, ndi wa- nditontoza.

ZABUR 87. *Fundamenta ejus.*

- 1 VIJA voyalila panchi pake:
Vili pa mapili yakuyela.
- 2 Ambuye ayakonda makomo ya Zion:
Kupunda polongeza ponche pa Yakobo.
- 3 Vakukuzidwa vikambidwa va iwe:
Muji wa Mlungu.
- 4 Sindikumbukiche Rahab ndi Babel ngati kwa achiiwo wakundijiwa:
Penya uPhilisti, ndi Zur, pamoji ndi Kush: uyu adabadwa pamwepo.
- 5 Yetu, ya Zion sajiti, Uyu ndi uyu adabadwamo:
Ndi Uyu wa Pamwamba pene mwene wake saui- kiletu.
- 6 Ambuye sawelenge, pa kuyalemba makamu, kuti:
Uyu adabadwa pamwepo.
- 7 Ndi wakuimba ngati wakuvina siwanene:
Vitime vanga vonche vili mwako.

ZABUR 88. *Domine Deus.*

- 1 AMBUE, Mlungu wa upulumuchi wanga:
Ndakua usana ni usiku pachogolo pako.
- 2 Pempelo langa liloe pa nkope yako:
Ukaweramiche kutu lako kwa kululuta kwanga.
- 3 Chifuko umoyo wanga wajala voipa:
Ndi kulama kwanga kuwandikila pa malo ya wazimu.
- 4 Ndawerengedwa pamoji ndi yawo wakuchika pa jenje;
Ndili ngati wamwamuna aliye chakumtilila mpa- vu:

- 5 Wopachidwa mwanja pakati pa wakufa, ngati yawo wapyozedwa wakugona pa mainja :
Yawo iwe wosawakumbukilancha ; pakuti wapikitidwa patali pa janja lako.
- 6 Wandika pa jenje la panchi :
Pa malo pa mdima, pa vindimba.
- 7 Kupyecha mtima kwako kuchamila pa ine :
Ndi wanichicha ni zinkungulu zako zonche.
- 8 Wawapatulanya yawo wakundijiwa : wandika chintu chakunyoza kwa achiiwo :
Ndachelekezedwa, sindikoza kutuluka.
- 9 Diso langa lachita bwiku bwiku pa saucho :
Ndakutanila, Ambuye, masiku yonche, ndakutambasulila vyala vanga.
- 10 Kodi kwa yawo wakufa suuchite vopambana ?
Kapena waja wa kale siwaine ndi siwalivumbule jina lako ?
- 11 Ubale wako siuwelengedwe pa mainja ?
Mvano wako pa Chitaizile ?
- 12 Vopambana vako sivijiwike pa mdima ?
Ndi kuchita malinga umo uchitila pa jiko la chaiwaiwa ?
- 13 Nampo, Ambuye, ndakupokosela :
Ndi umawa mawa pempelo langa silikukomane pa mandunji.
- 14 Kwa chiani, Ambuye, utaya umoyo wanga ?
Kwa chiani ujibisa maso kwa ine ?
- 15 Ndachichidwa ine ndi pafupi ndichicha mzimu chiyambile ubwana wanga :
Yapo ndinyamula vintu vako vakuofya ndili ganka.
- 16 Kupya mtima kwako kwapita pamwamba pa ine :
Vakutula manta vako vandidula dula.
- 17 Vandizungulila ngati maji usana wonche :
Vandiunda pamoji.
- 18 Wawapatulanya kwakutali wakundikonda ndi abwenji :
Ndi pa mdima yawo wakundijiwa.

SALA ZA UJULO.

ZABUR 89. *Misericordias Domini.*

- 1 SINDIYAIMBILE maubale ya Ambuye mmwemoje :
Kwa vibadwa vonche sindijiwiche ni pakamwa panga mvano wako.
- 2 Chifuko ndati, Ubale sumangidwe mmwemoje :
Kumwamba kwene suukiletu mvano wako.
- 3 Ndachita malangano ndi uyo wosankidwa wanga :
Ndalumbila kwa David wopotela wanga.
- 4 Chikalileje mmwemoje sindiikiletu mbeu yako :
Ndi sindiumange kwa vibadwa vonche mpando wako wa chifumu.
- 5 Ndi Kumwamba sikubukiche mbiri ya vopambana vako, Ambuye :
Sonincho mvano wako pa bwalo la woyela.
- 6 Chifuko yani satilidwe mlingo pamoji ndi Ambuye pa mitambo ?
Yani safwanane ndi Ambuye pa wana wa wene mpavu,
- 7 Mlungu wakutentemelecha pa bwalo ya woyela :
Ndi wakuopedwa pamwamba pa wonche waku-mzungulila ?
- 8 Ambuye Mlungu wa maliwanja, yani wa chilimbichile ngati imwe, YAH ?
Ndi mvano wako chikuzungulile iwe.
- 9 Iwe chilinganichile kukwisa kwake nyanja :
Pa kunyamula nkungulu zake, uzichicha.
- 10 Iwe waswaiswa Rahab, ngati wopyozedwa :
Wabalalicha woipila wako ni janja la mpavu yako.
- 11 Kwako Kumwamba, sonincho lako jiko :
Mondo ndi ivo vijalamo, iwe wavikalicha panchi.
- 12 Kumpoto ndi kumwera, iwe wayapanga :
Tabor ndi Hermon yaluluta pa jina lako.
- 13 Janja lako lene chimwamuna :
Vyala vako vene mpavu, janja lako la kwene lanyamulidwa.

- 14 Kuchita malinga ndi kulamula kwaikilatu mpando wako wa chifumu :
Ubale ndi va zene vaichingamila nkope yako.
- 15 Wakusengwa kamu wakujiwa kukuza :
Wayendayenda pa dangalila la masoyako, Ambuye.
- 16 Pa jina lako wavina usana wonche :
Ndi pa kuchita malinga kwako wanyamulidwa.
- 17 Chifuko vokadwa va mpavu zao iwe :
Ndi pa kulola kwako nchiwa yatu siinyamulidwe.
- 18 Chifuko chikopa chatu chili chake Ambuye :
Ndi mfumu watu ali wake Woyela wa Israel.
- 19 Ndipo udanena pa vizwezwe ndi yawa wa ubale wako :
Ndi udati, Ndamsenchela wamwamuna mata-ngatidwe; ndamnyamula wosankidwa wa pa kamu.
- 20 Ndampeza David wopotela wanga :
Ndamjocha mafuta yanga yoyela.
- 21 Pamoji naye vyala vanga siviikidwiletu :
Ndi janja langa silimtasimiche.
- 22 Wakuipila wosamchitila mpavu :
Angakale mwana wa upulipuli wosamchicha.
- 23 Sindiwadinye wa mawongo wake pa nkope yake :
Ndi sindiwamenye wakuchimwa naye.
- 24 Ndi mvano wanga ndi ubale wanga pamoji naye :
Ndi pa jina langa nchiwa yake siinyamulidwe.
- 25 Sindiiike vyala vake ncho pa nyanja :
Ndi janja lake la chimuna pa michinje.
- 26 Iye sanditanile, Iwe atate wanga :
Mlungu wanga, ndi mwala wolimba wa upulumu-chi wanga.
- 27 Nane sindimpeleke wa chisamba changa :
Wa pamwamba kupunda mafumu ya jiko.
- 28 Sinimsungile ubale wanga mmwemoje :
Ndi malangano yanga siyakale ya kuvomereka kwa iye.

- 29 Ndi mbeu yake sindiike mpaka chitere :
Ndi mpando wake wa chifumu ngati masiku ya Kumwamba.
- 30 Wana wake wakasia torah langa :
Ndi wosayendayenda pa ivo ndalamula.
- 31 Wakaviika pa chaje vodula vanga.
Ndi wosayasunga matauko yanga.
- 32 Sindivipenyele volakwa vao ndi mpulu :
Ndi upulipuli wao ni kumenya.
- 33 Nampo ubale wanga siningamtyolele nditu :
Siningauchite mvano wanga wa boja.
- 34 Siningayaike malangano yanga pa chaje :
Ingakale chija chachoka pa milomo yanga sin-ingachipinde.
- 35 Kamoji ndalumbila kwa kuyela kwanga :
Sininganame kwa David.
- 36 Mbeu yake siikale chikalile mmwemoje :
Ndi mpando wa chifumu ngati jua pachogolo pa ine.
- 37 Suikidwiletu ngati mwezi mmwemoje :
Ndi mmboni wakuvomereka pa mitambo.
- 38 Nampo iwe wataya ndi wakanila :
Wapunda ndi wojochedwa wako.
- 39 Wayaleswadi malangano ya wopotela wako :
Unachita cha chaje chimpunga mpunga chake pa ntaka.
- 40 Wayapasula malua yake yonche :
Waiika miji yene linga yake magumulidwe.
- 41 Wonche wapitawo pa njila wamchomola :
Wapata kukala chokojedwa kwa wananchi wake.
- 42 Walinyamula janja la chimuna la wamawongo wake :
Wawasekelecha wakumwipila wonche.
- 43 Yetu, uubweza uye wa upanga wake :
Ndi sunamwimicha pa kuunga nkondo.
- 44 Wasiicha kuyelecha kwake :
Waugwecha mpando wa chifumu wake panchi.
- 45 Masiku ya ubwana wake wayachepekecha :
Wamfundilicha manyazi ngati malaya.

- 46 Mpaka liti suubisale, Ambuye, chichogozele?
Kupya mtima kwako sikupyelele ngati moto?
- 47 Undikumbukile ine umo wosakazikicha:
Kwa mtila wANJI wawapanga wana wa adam wonche!
- 48 Yani wamwamuna salame wosaona kufa?
Ni sapule umoyo wake pa janja la malo ya wazimu?
- 49 Yali kuti maubale yako ya kale, Ambuye?
Yayo unayalumbila kwa David pa mvano wako?
- 50 Kumbukila, Ambuye, kukojedwa kwa wopotela wako:
Umo ndisenchela pa chifua changa kukojedwa kwa makamu yanyinji.
- 51 Uko woipilila wako wakukoja nako, Ambuye:
Uko wayakoja nako mapazi ya wojochedwa wako.
- 52 Alumbidwe Ambuye ngati mwawi wene chikalile mmwemoje:
Amen, ndi Amen.

SALA ZA UMWA.

ZABUR 90. *Domine, refugium.*

- 1 AMBUE, Iwe 'malo yatu ya kulongeza:
Pa chibadwa ndi chibadwa.
- 2 Pachogolo mapili siyanabadwe, sunajipoteche potechi ni jiko ni mondo:
Ingakale chiyambile mmwemoje chikalile iwe Mlungu.
- 3 Ubweza kamuntu kwa lifumbi la kukanyidwa:
Ndi ukuti, Bwelani, wana wa adam.
- 4 Chifuko vyaka elf pa maso yako ngati siku la julo yapo lapita:
Ndi ngati nyengo ya kulindilana usiku.
- 5 Uwakukulula; wali ngati litulo:
Umawa mawa wali ngati mmela wopuka.
- 6 Umawa mawa upalala, ndi upuka:
Ujulo usengedwa, ndi uuma.

- 7 Chifuko talazidwa pa kukwia kwako:
Ndi pa kupya mtima kwako tamwazika.
- 8 Waziika zimpulipuli zatu pachogolo pako:
Ndi vobisalika watu pa dangalila la nkope yako.
- 9 Chifuko masiku yatu yonche yapitililatu pa kupunda kwako:
Tata masiku yatu ngati ntano.
- 10 Masiku ya vyaka watu sabwin, ingakale kwa chimwamuna chatu themanin:
Nampo kujitwinya kwao matata ndi va chaje; chifuko kutawa chifulumile, ndi tiuluka.
- 11 Yani ajiwa mpavu za kukwia kwako?
Ndi kupunda kwako umo ukadaopedwela?
- 12 Utijiwiche kuwelenga masiku yatu:
Tijitengele mtima wa njelu.
- 13 Bwelela, Ambuye; mpaka liti?
Ukabuulane nawo pa mlandu wopotela wako.
- 14 Utikutiche umawa mawa ni ubale wako:
Tikalulute ndi tikasekelele siku zatu zonche.
- 15 Utisekeleche kwa mlingo wa masiku yapo wati-chicha:
Ndi vyaka umo tavionela voipa.
- 16 Ivo umavichita vioneke kwa wopotela wako:
Ndi kapambidwe kako pamwamba pa wana wao.
- 17 Ndi va neema va Ambuye Mlungu watu vikale pa ife:
Ukavilimbiche ivo manja yatu yavichita; yetu, ukavilimbiche ivo yavichita manja yatu.

ZABUR 91. *Qui habitat.*

- 1 Uyo akala panchi pobisa pa Uyo wa Pamwamba pene:
Sagone usiku pa mtunji wa Mpavu yene.
- 2 Sindijiti ya Ambuye, Uyo potawilapo ine ndi linga langa:
Mlungu wanga, uyo ndimkulupilila.
- 3 Chifuko iye sakuvuule pa msampa wa wakuchela:
Ndi pa chipindupindu cha voluswa.

- 4 Pa mizimbi yake sakuvinikile, ndi panchi pa mapapiko yake sutawilepo :
Va zene vake chikopa ni choombeleda.
- 5 Sukale wosaopa chakutentemelecha usiku :
Ni ungakale muvi uulukawo usana :
- 6 Chingakale chipindupindu chakuyenda uko kudako :
Ni ungakale utenda wakuta wantu jua pa mutu.
- 7 Elf siwagwe pa mbali yako, wakuchuruka pa janja lako la kwene :
Nampo wosakuwandikila iwe.
- 8 Ndi maso yako yoka suunguze :
Ndi kuona kwalipililatu woipa.
- 9 Chifuko iwe, Ambuye, potawilapo ine :
Wamwika Uyo wa Pamwamba pene pokalila pako.
- 10 Voipa vosakufikila :
Ni ungakale mtimbo wosawandikila pa hema yako.
- 11 Chifuko sawagwilize achimalaika wake nchito kwa iwe :
Kukusunga pa njila zako zonche.
- 12 Siwakunyamule pa vyala vao :
Ungagunde mwala ku pazi.
- 13 Pamwamba pa mkango ndi mpili suichite njila yako :
Suumponde mwana wa mkango ndi chinjoka.
- 14 Chifuko wajiunga ndi ine, sinikamvuule pa voipa :
Sindimwike pokwelela, chifuko walijiwa jina langa.
- 15 Sanditanile, ndi sindikamtanike :
Sindikale pamoji ndi iye pofinyikiza ; sindimpulumuche, ni sindimlemekeze.
- 16 Sindimkutiche ndi kutanipa vyaka :
Sindimlangize upulumuchi wanga.

ZABUR 92. *Bonum est confiteri.*

- 1 CHABWINO kubukicha mbiri ya Ambuye :
Ni kuimba zabur kwa jina lako, iwe wa Pamwamba pene.

- 2 Kuika pa danga ubale wako umawa mawa :
Ndi mvano wako usiku uli wonche.
- 3 Pa vingwe kumi, ndi pa pangwe :
Ndi pa nyimbo zakutamalika pa chilumbo.
- 4 Chifuko iwe, Ambuye, wandisekelecha pa ivo umavichita :
Sindilulute pa nchito za manja yako.
- 5 Okwe, nchito zako zazikulu, Ambuye !
Maganizo yako yakunyowa nditu.
- 6 Muntu wa mtengo wosajiwa :
Nangakale wopusa wosachizindikila ichi :
- 7 Yapo wakuipa wapuka ngati mmela, ni yawo wonche wamavichita va chaje wapalala :
Dala waonangike chikalileje ndi chikalileje.
- 8 Nampo iwe, Ambuye, wanyamulidwa :
Chikalile mmwemoje.
- 9 Chifuko penya, woipila wako, Ambuye, chifuko penya, woipila wako siwataike :
Wonche wakuchita voipa siwapatuke patuke.
- 10 Nampo wainyamula nchiwa yanga ngati nchiwa ya njati :
Ndajoledwa ndi mafuta ya kwitu kwitu.
- 11 Diso langa ncho lazindikila pa wa mowongo wanga ivo ndifuna.
Makutu yanga yava ivo ndifuna pa wakuchita voipa yawo wandiimila.
- 12 Wakuchita malinga sapuke bwino ngati chiwale :
Saonjezeke ngati mkunguza pa Lebanon.
- 13 Wakuvyalidwa pa nyumba ya Ambuye :
Siwapukiche pa malua ya Mlungu watu.
- 14 Chikalile siwapache vipacho pa kukota :
Siwajale maji, ndi wa neme neme.
- 15 Kuika pa danga kuti Ambuye waongoka :
Iye chimwala cholama changa, kupotoka pa iye kulije.

SALA ZA UJULO.

ZABUR 93. *Dominus regnavit.*

- 1 AMBUYE mfumu ali; wajiveka ukulu:
Wajiveka Ambuye, wajimangila mpavu: mondo
neho yaikidwilatu ingasendelele.
- 2 Mpando wako wa chifumu waikidwilatu chicho-
kele kale:
Wa chikalile mmwemoje iwe.
- 3 Michinje yakuza, Ambuye:
Michinje yakuza kuyamila kwake; michinje
yakuza mafunde yoseka.
- 4 Kupunda mapokoso ya maji yanyinji, mikungulu
ya nyanja yakutukumuka:
Wakutukumuka Ambuye ponyamulidwa.
- 5 Vija ulangiza umboni vavomeleka:
Kuyera kuikadwila nyumba yako, Ambuye,
mpaka kutanimpicha masiku.

ZABUR 94. *Deus ultionum.*

- 1 MLUNGU mwene wake kujibwezela Ambuye:
Mlungu mwene wake kujibwezela uwaliche.
- 2 Ujinyamule, wakulilamula jiko:
Ukawabwezele yawa wakujikwisa vakuwayenele-
chela.
- 3 Mpaka liti wakuipa, Ambuye:
Mpaka liti wakuipa siwagie?
- 4 Walapukicha mau, wanena vakughana:
Yawo wamachita va chaje wonche wangojiyelekela.
- 5 Waliswa iswa kamu lako, Ambuye:
Ndi wachicha chokolo chako chogawa.
- 6 Wawasinikalila namfedwa ndi wakusaka malo:
Ndi wakupa umoyo wa wa masiye.
- 7 Ndi wakuti, Ambuye sangaone:
Mlungu wa Yakobo sangachizindikile.
- 8 Zindikilani, wakuwewela pa kamu:
Ndi wakupusa, simchenjele liti?

- 9 Wakuika kutu, wosava kodi?
Wakuumba diso, kodi wosaunguza?
- 10 Wakuwalanga mafuko, kodi wosabweza:
Yetu, uyo wakumyeluza mwana wa adam kujiwa?
- 11 Ambuye ayajiwa maganizo ya mwana wa adam:
Kuti achiiwo mpuye woka.
- 12 Wakusengwa wamwamuna uyo umlanga, Ambuye:
Ndi umyaluza pa torah lako.
- 13 Kuti umpache kukala pa chaila kupulumucha pa
siku la voipa:
Mpaka jenje silikumbidwe kwa wakuipa.
- 14 Chifuko Ambuye, sangataye panchi kamu lake:
Sangasiye chokolo chake chakugawa.
- 15 Chifuko kulamula sikubwelele kuchita malinga:
Ndi wonche woongoka mmtima siwakuchate.
- 16 Yani sandiimilile kwachucha yawo wakuipa?
Yani saime pamoji ndi ine kwachucha yawo
wamachita va chaje?
- 17 Ngati Ambuye sakadanitangatila:
Umoyo wanga ukadalongeza pa kukala chete
msanga.
- 18 Yapo nidati, Mwendo wanga uli mkuseleleka:
Ubale wako, Ambuye, udanichilikiza.
- 19 Pa kuchuluka maganizo yakupatuka patuka
mkati mwanga:
Vakutontoza vako vaukondoweza umoyo wanga.
- 20 Kodi mpando wa chifumu wa voluswa suilane
ndi iwe:
Wakuumba matata kuchicha cha chidule?
- 21 Wasonkana pa magulu kuchucha umoyo wa
yawo wakuchita malinga:
Ndi mwazi wosali ndi chifuko cha mlandu wa-
utulucha wakuipa.
- 22 Nampo Ambuye wakala pokwelela panga:
Ndi Mlungu wanga chimwala icho nitawilacho.
- 23 Wawabwezela va chaje vao, ndi sawalaziletu pa
voipa vao:
Ambuye Mlungu watu sawalaziletu.

SALA ZA UMAWA.

ZABUR 95. *Venite, exultemus.*

- 1 IJANI, timwimbile Ambuye:
Tisekelele kwa chimwala chakutilamicha.
- 2 Tieni pa maso yake ni kubukicha mbili yake:
Timlulutile ndi zabur.
- 3 Chifuko Ambuye ni Mlungu wamkulu:
Mfumu wamkulu kupunda achimlungu wonche.
- 4 Pa manja yake malo yakunyowa ya jiko:
Ni vinchonga ncho va mapili vake.
- 5 Nyanji ni yake, anaipanga:
Manja yake yanaumba jiko louma.
- 6 Tieni, tilambile, tiwerame:
Tigwadile pa maso ya Ambuye wakutipanga.
- 7 Chifuko iye Ambuye Mlungu watu:
Ndi ife kamu wa podyela pake, ndi mbelele za
janja lake.
- 8 Lelo, mkadavecha mau lake, msalimbicha mitima
yanu:
Ngati pa Meribah, ngati pa siku la Massah pa
mapululu.
- 9 Yapo achatate wanu wadaniyesa:
Wadaniyesa ndi moto, ni wadaona ivo nachita.
- 10 Vyaka makumi anai ninakwia ni chibadwa ichi,
ninati:
Kamu wakulakwa pa mtima yao, wosajiwa njila
zauga.
- 11 Chimwechi nidawalumbilila pa kukwia kwanga:
Sangaloe yawo pa kupumila kwanga.

ZABUR 96. *Cantate Domino.*

- 1 MWIMBILENI Ambuye nyimbo ya chapano:
Mwimbileni Ambuye, jiko lonche.
- 2 Mwimbileni Ambuye, lilumbeni jina lake ngati
lene mwawi:
Yenezani siku ndi siku nkani zabwino za upulu-
muchi wake.

- 3 Fotokozani kukuzika kwake pa mafuko:
Ndi vopambana vake kwa makamu yonche.
- 4 Pakuti wamkulu Ambuye, akadalumbidwa kwa-
kukulu:
Akadaopedwa kupunda achimlungu wonche.
- 5 Chifuko achimlungu wonche wa makamu milungu
ya chaje:
Nampo Ambuye anakuchita Kumwamba.
- 6 Mbiri ndi vopambidwa pa maso pake:
Mpavu ndi kukadwa pa malo yake ya pa yoka.
- 7 Mpacheni Ambuye, inu vilawa va makamu:
Mpacheni Ambuye kukuzika ndi mpavu.
- 8 Mpacheni Ambuye kukuzika kwa jina lake:
Tengani nchembe, mkaje mmalua mwake.
- 9 Lambilani Ambuye kwa kupambidwa kuyela:
Tentemelani pa nkope yake, jiko lonche.
- 10 Mjiti pa mafuko, Ambuye ali mfumu:
Mondo ncho yaikidwilatu, ingasendelele; iye
sayanenele makamu milandu kwa malinga.
- 11 Kumwamba kusekelele, jiko likavine:
Nyanja ikoyoole, ndi ivo vijalamo.
- 12 Munda uyangale, ndi vonche vili mmwemo:
Ndipo mitengo yonche ya misitu siilulute.
- 13 Pa nkope ya Ambuye, chifuko akuja; chifuko
akuja kulilamula jiko:
Salilamule mondo kwa kuchita malinga, ndi
makamu kwa va zene vake.

ZABUR 97. *Dominus regnavit.*

- 1 AMBUYE ali mfumu; livine jiko:
Vilumba vavinyinji visekelele.
- 2 Mikuti ndi sisilu imzungulila:
Kuchita malinga ndi kulamula kuuikilatu mpando
wake wa chifumu.
- 3 Moto uyenda pa nkope yake:
Kuwabucha wamawongo wake chizungulile.
- 4 Mpambe zake zidamulika pa mondo:
Jiko lidaona, ndi lijipotecha potecha.

- 5 Mapili yadasungunuka ngati pula pa nkope ya Ambuye :
Pa nkope ya Ambuye wa jiko lonche.
- 6 Kumwamba kufotokoza umo achitila malinga :
Ndi makamu yonche yakuona kukuzika kwake.
- 7 Watilidwe manyazi yawo wakuvipotela vakusepa,
yawo wakujilumba pa vitunjitunji :
Mlambileni, inu achimlungu wonche.
- 8 Zion udava ndi udasekelela, ndi wana wakazi wa
Yudah wadavina :
Chifuko cha ayo ulamula, Ambuye.
- 9 Chifuko iwe, Ambuye, uli wa Pamwamba pene
pamwamba pa jiko lonche :
Unajikwelecha viwi pamwamba pa achimlungu
wonche.
- 10 Inu mkondawo Ambuye mchimwe ndi choipa :
Ayalindilila maumoyo ya yawo wa ubale wake ;
awavuula pa janja la wakuipa.
- 11 Dangalila lavyalidwa kwa yawo wakuchita ma-
linga :
Ndi kusekelela kwa yawo wakuongoka pa mtima.
- 12 Sekelelani pa Ambuye, inu wakuchita malinga :
Mkaliyamike jina lake lakuyera.

SALA ZA UJULO.

ZABUR 98. *Cantate Domino.*

- 1 MWIMBILENI Ambuye nyimbo ya chapano ; kuti
anachita vopambana :
Janja lake la chimuna, ndi janja la kuyela kwake,
lidamchitila upulumuchi.
- 2 Ambuye waujiwicha upulumuchi wake :
Umo achitila malinga anavunukula pa maso ya
mafuko.
- 3 Anakumbukila ubale wake ndi mvano wake kwa
nyumba ya Israel ;
Vinchonga vonche va jiko vauona upulumuchi wa
Mlungu watu.
- 4 Mkuzileni Ambuye, maiko yonche :
Gamukani ni kululuta, imbani zabur,

- 5 Mmwimbileni Ambuye zabur ya chilumbo :
Pa chilumbo ndi pokoso la zabur.
- 6 Pa mbetete ndi pokoso la lipenga :
Kuzani pa nkope ya Ambuye, Mfumu.
- 7 Nyanja ilindime, ndi vonche vijalamo :
Mondo, ndi yawo wakala panchi mmwemo.
- 8 Michinje iombebe manja :
Mapili yalululute pamoji.
- 9 Pa nkope pa Ambuye, chifuko akuja kulamula
jiko :
Salamule mondo pa kuchita malinga, ndi makamu
pa vakuongoka.

ZABUR 99. *Dominus regnavit.*

- 1 AMBUYE ali mfumu ; makamu wajijimuke :
Chikalile pa akerub ; jiko lisendelele.
- 2 Ambuye wamkulu pa Zion :
Wanyamulidwa iye pamwamba pa makamu yo-
nche.
- 3 Wabukiche mbiri ya jina lako lalikulu ndi lene .
manta :
Ali wa pa yeka.
- 4 Mpavu ncho ya mfumu ikonda kuchita malinga :
Unaikilatu vakuongoka, kulamula ndi kuchita
malinga pa Yakobo iwe uchita umwene.
- 5 Mnyamuleni Ambuye Mlungu watu, ndi lambilani
pa mchamilo wa mapazi yake,
Ali wa pa yeka.
- 6 Musa ndi Harun pakati pa waja wakutila nche-
mbe wake, ndi Samwil pakati pa yawo wanta-
nila jina lake :
Chimtanile Ambuye, ndi iye adawayanka.
- 7 Adanena nawo pa kongwa la mtambo :
Wadasunga ivo adawaonecha umboni, ndi cha
chidule icho adawapacha.
- 8 Unawayanka, Ambuye Mlungu watu :
Udali Mlungu wa chilekelele kwa achiiwo, ingakale
chilipilile kwa taka taka zao.

- 9 Mnyamuleni Ambuye Mlungu watu, inkalambile pa pili la kukala pa yeka kwake :
Chifuko Ambuye Mlungu watu ali wa pa yeka.

ZABUR 100. *Jubilate Deo.*

- 1 MKUZENI Ambuye :
Jiko lonche.
- 2 Mpoteleni Ambuye pa kusekelela :
Ijani pa nkope yake ndi kululuta.
- 3 Jiwani kuti Ambuye iye Mlungu :
Iye anatipanga, ndi ife wake ; kamu lake, ndi mbelele za podyela pake.
- 4 Loani pa makomo yake ndi kuyamika, ndi pa malua yake ndi kulumba :
Mkamyamike, ni lipacheni jina lake mwawi.
- 5 Chifuko Ambuye wabwino ; chikalile mmwemoje ubale wake :
Ni mpaka chibadwa ndi chibadwa mvano wake.

ZABUR 101. *Misericordiam et judicium.*

- 1 UBALE ndi kuchita malinga sindikuimbile :
Kwako, Ambuye, sindiimbe zabur.
- 2 Sindijichenjereche pa njila yotelanya : okwe sundijele ine liti ?
Sindiyende yende mnyumba mwanga ndi mtima wotelanya.
- 3 Siningaike chintu chopanda kukomela pachogolo pa maso panga :
Ndichimwa ndi nchito ya yawo wangopatuka ; siingakanilile pa ine.
- 4 Mtima wa mapindi mapindi siuchoke kwanga :
Choipa sindingachijiwe.
- 5 Wakumgumulila mnanchi wake pobisala, sindi-mwonange uyu :
Wakujikwisa maso ndi mwene mtima wa chitando, uyu sindingamkoze.

- 6 Maso yanga siyakale pa yawo wakuvomeleka pa jiko, kuti wakale panchi pamoji ndi ine :
Wakuyenda pa njila ya kutelanya, iye sandilindilile ngati mnyamata wanga.
- 7 Uyo achita kuchenjela sangakale panchi pakati pene pa nyumba yanga :
Uyo anena va boja sangaikidwiletu pachogolo pa maso yanga.
- 8 Umawa ndi umawa sindionange wonche wakuipa wa pa jiko :
Kudulilatu wonche wamachita voipa pa muji wa Ambuye.

SALA ZA UMAWA.

ZABUR 102. *Domine, exaudi.*

- 1 AMBUYE, uvele pempelo langa :
Kulilila kwanga kukakujere.
- 2 Usanibisa ine nkope pa siku ya kufinyikizana kwanga :
Undipendekele kutu lako ; pa siku ilo ndikatana undiyanke kuwirima.
- 3 Chifuko masiku yanga yatela ngati uchi :
Ndi vifupa vanga vajipyelecha ngati chisinga.
- 4 Mtima wanga umenyedwa ngati uju, ndi uuma :
Chifuko ndi wala kudya chakudya changa.
- 5 Chifuko cha pokoso la kubuula kwanga :
Vifupa vanga vakanilila pa nyama yanga.
- 6 Ndifwanana ndi kakowa wa mmapululu :
Ndapata kukala ngati manchichi wa masame.
- 7 Ndikala maso, ndapata kukala :
Ngati nchete iyo ili yoka pa chindu :
- 8 Woipila wanga wandikoja usana wonche :
Yawo wakundichitila misala walumbilila kwa ine.
- 9 Chifuko ndadya mavyoso ngati chakudya ;
Ndasanganizana chakumwa changa ndi misozi.
- 10 Kuchoka pa nkope ya kunyinda kwako ndi ku mwazkia mtima kwako :
Chifuko wandinyamula, wanditaya panchi.

- 11 Masiku yanga yali ngati chitunji chotambalika :
Ndi ine ndauma ngati uju.
- 12 Iwe nampo, Ambuye, sukaliletu panchi ngati mfumu mmwemoje :
Ndi chikumbukumbu chako kwa chibadwa ndi chibadwa.
- 13 Iwe suuke, ndi suulengele Zion lisungu :
Chifuko ndi nyengo ya kumkondwela, yetu, nko-
mano yaja.
- 14 Chifuko wakupotela wako wailola miala yake :
Ndi walikondwela lifumbi lake.
- 15 Ndi mafuko siwaloipe jina la Ambuye :
Ndi mafumu yonche wa jiko kukuzika kwako.
- 16 Chifuko Ambuye waumanga Zion :
Waonekela pa kukuzika kwake.
- 17 Walilozela pempelo la yawo wa maliseche :
Ndi sanalipepula pempero lao.
- 18 Ichi sichilembedwe kwa chibadwa icho sichije :
Ndi kamu ilo silipangidwe silimlumbe Ambuye.
- 19 Chifuko wazuzumila kuchokela pa ponyamulidwa
pa poyela pake :
Kuchoka kumwamba Ambuye adaliunguza jiko ;
- 20 Kuvela kubuula kwake wa mmaluzi :
Kwachekulila wana wa nyifa.
- 21 Wantu wawerenge jina la Ambuye pa Zion :
Ndi malumbo yake pa Yerusalem.
- 22 Yapo wasonkana makamu pamoji :
Ndi mafumu, kumpotela Ambuye.
- 23 Wachicha nkongono yanga pa njila :
Masiku yanga wayachepekecha.
- 24 Nidati, Mlungu wanga, usandichocha pa pinja ya
masiku yanga :
Vyaka vako chikalile pa chibadwa cha vibadwa.
- 25 Kale waika vintu va kuyalila panchi va jiko :
Ndi Kumwamba nchito ya manja yako.
- 26 Izi sizitaike, iwe nampo suime :
Izi zonche sizilale ngati vovala ; ngati malaya
suuzisintaniche ndi sizisintanichidwe ;

- 27 Nampo iwe uli mmweyo :
Ndi vyaka vako vosatelana.
- 28 Wana wa wopotela wako siwalongeze :
Ndi mbeu yao siikidwiletu pa nkope yako.

ZABUR 103. *Benedic, anima mea.*

- 1 MLUMBENI Ambuye ngati mwawi wene, umoyo
wanga :
Ndi vonche vili mwanga, jina lake loyela.
- 2 Mlumbe Ambuye ngati mwawi wene, umoyo
wanga :
Usaiwala vakuyenelecha vake vonche.
- 3 Uyo akulekela zimpulipuli zako zonche :
Uyo achilicha mautenda yako yonche.
- 4 Wakuombola kulama kwako pa kuonangika :
Akuzinga ndi chisoti cha ubale ndi malisungu.
- 5 Wakukuticha pakamwa pako ndi ubwino :
Mpaka ubwana wako ujichita wa chapano ngati
nyenga.
- 6 Chichitile kuchita malinga Ambuye :
Ndi malamulidwe kwa wonche wokusulilidwa.
- 7 Anamjiwicha Musa njila zake :
Ndi wana wa Israel voita vake.
- 8 Mwene lisungu ndi wakukondwa Ambuye :
Wakuzengeleka kukwia, ndi wakuchuluka ubale.
- 9 Sangachuche chichogozele :
Wosakala chisungile milandu chikalile mmwemoje.
- 10 Sanatichitila kwa mlingo wa zambi zatu :
Sanatiyenelechela kwa mlingo wa zimpulipuli
zatu.
- 11 Umo Kumwamba kukwezedwela pamwamba pa
jiko :
Mmwemo ubale wake wa chimwamuna pamwa-
mba pa yawo wakumwopa.
- 12 Umo kupatukanila kutuluka ndi kubila jua :
Mmwemo wapatukichana volakwa watu ndi ife.

- 13 Umo atate aonela lisungu pamwamba pa wana :
Mmwemo Ambuye waonela yawo wakumwopa lisungu.
- 14 Chifuko iye ajiwa kaumbidwe katu :
Chikumbukile kuti lifumbi ife.
- 15 Panama kamuntu, masiku yake ngati uju :
Ngati chakupalala cha munda, chimwechi apalala.
- 16 Chifuko mpepo ipitilila pa icho, ndi palijepo :
Ndi malo yake yosachizindikila ncho chizindikilo chake.
- 17 Ndi ubale wa Ambuye chiyambile mmwemoje,
ndi mpaka chikalile mmwemoje pamwamba pa yawo wakumwopa :
Ndi kuchita malinga kwake kwa wana wa wana.
- 18 Kwa yawo wakuyasunga malangano yake :
Ndi kwa yawo wakukumbukila yayo yakupenyela kwake wayachite,
- 19 Ambuye waikilatu mpando wake wa chifumu Kumwamba :
Ndi ufumu wake uvilinganichana vonche.
- 20 Mlumbeni Ambuye ngati mwawi wene, inu achi-malaika wake :
Wa chimwamuna pa nkongono, wakulichita mau lake, kuvecha pokoso la mau lake.
- 21 Mlumbeni Ambuye ngati mwawi wene, maliwanja yake vonche :
Inu wakumtumikila wake, wakuchita kulola kwake.
- 22 Mlumbeni Ambuye ngati mwawi wene, inu nchito zake zonche, pa malo ponche pa kulinganicha kwake :
Mlumbeni Ambuye ngati mwawi wene, umoyo wanga.

SALA ZA UJULO.

ZABUR 104. *Benedic, anima mea.*

- 1 MLUMBENI Ambuye ngati mwawi wene, umoyo wanga :
Ambuye Mlungu wanga, iwe wakula nditu ; wajiweka ndi mbiri ndi mapambidwe.
- 2 Ujivinikila ndi dangalila ngati malaya :
Ukutambalicha Kumwamba ngati lishashaya la nchaluu.
- 3 Wakuwandikichana nchiki za vigodyo vake vakukwelela pa maji ;
Wakuika mitambo magereta yake ya nkondo ; wakuyendayenda pa mapapiko ya mpepo.
- 4 Wakuchita mpepo atenga wake :
Wakumpotela wake moto wakubuka.
- 5 Aika voyalila panchi va jiko :
Lingasendelele chikalile mmwemoje ndi chikalileje.
- 6 Udalivinikila ndi vindimba ngati ndi malaya :
Maji yadaima pamwamba pa mapili.
- 7 Pa kukalipila kwako yadatawa :
Pa pokoso la mpambe yako yadapita msanga.
- 8 Yadakwelela pa mapili, yadachika pa machemba :
Kufika pa malo yapa udayaikila.
- 9 Waika malile yangapitilile :
Yangabwelele kulivinikila jiko.
- 10 Wakutuma vitime pa vitiba :
Viyendayenda pakati pa mapili.
- 11 Vimwecha vonche vene umoyo va minda :
Mbiji zityolamo lujo lao.
- 12 Pamwepo pa ivi zilongeza zakuuluka za Kumwamba :
Pa ntawi zipeleka pokoso lao.
- 13 Wakumwecha mapili kuchoka pa vigodyo vake vakukwelela :
Jiko lakuta ndi vipacho va nchito zako.

- 14 Wakupukicha uju kwa cholangwa, ndi mmela
kwa kumpotela mwana wa adam :
Atuluche chakudya pa jiko ;
- 15 Ndi vino yakusekelecha mtima wa kamuntu :
Ndi mafuta kumng'alicha nkope, ndi chakudya
kulimbicha mtima wa kamuntu.
- 16 Mitengo ya Ambuye ikuta :
Mikunguza ya Lebanon, iyo waivyala :
- 17 Yapo mbalame zimanga visa vao :
Panama maloya, mitengo ya miborosh nyumba
yake.
- 18 Mapili yene mitanta kwa mbuzi za mtengo :
Pa malo polemala zitawilapo mbila.
- 19 Anachita mwezi kwa nkomano zake :
Jua lijiwa kubila kwake.
- 20 Uika mdima ndi ukala usiku :
Mwemo vikoko vonche va mtengo vipyuka.
- 21 Wana wa mkango wakoloma kwa icho ang'amba :
Ndi wafuna chakudya chao kwa Mlungu.
- 22 Ndi lituluka jua, ndi wasonkana :
Ndi wakotama panchi pa mbanga zao ;
- 23 Mwana wa adam amuka kwa ivo amachita :
Ndi kwa vopotela vake mpaka ujulo.
- 24 Okwe vachuluka vija uvichita, Ambuye !
Ndi njelu wazipanga zonche ; jiko lajala ndi chuma
chako icho unachipatila.
- 25 Uko nyanja yaikulu ndi ya chitando,
Vilimo vintu vakuyendayenda vosawelengeka, vene
umoyo vavikulu ndi vaving'ono.
- 26 Mmwemo vipita vyombo va malonda :
Alimo leviathan, uyo udamuumba asewelemo.
- 27 Yawa wonche wajilindikiza kwako :
Uwapacha chakudya chao pa nyengo yake.
- 28 Icho uwapacha wangochitondola :
Utambasula janja lako, wakuta ndi vabwino.
- 29 Ubisa nkope yako, wamwazika :
Ukusicha roho yao, wachicha mtima, ndi wali-
bwelela lifumbi lao.

- 30 Utumiza roho yako ndi walengedwa :
Ndi uchita ya chapano nkope ya ntaka.
- 31 Kukuzika kwa Ambuye kukale mmwemoje :
Asekelele Ambuye pa ivo adachita :
- 32 Amaliunguza jiko, ndi litentemela :
Amayapapasa mapili, ndi yaturucha uchi.
- 33 Sindimwimbile Ambuye pa kulama kwanga :
Sindimwimbile zabur nikakalapo.
- 34 Kukamba ndeka kwanga kufyonteka kwa iye :
Namwene sindisekelele pa Ambuye.
- 35 Wakuchita zambi wamalizike pa jiko ndi wolakwa
wopandicho :
Mlumba Ambuye ngati mwawi wene, umoyo
wanga. Mlumbeni Ambuye.

SALA ZA UMAWA.

ZABUR 105. *Confitemini Domino.*

- 1 MYAMIKENI Ambuye, litanileni jina lake :
Vechani voita vake pa makamu.
- 2 Mwimbileni, mwimbileni zabur :
Mkakambe moka ya vopambana vake vonche.
- 3 Jilumbeni pa jina lake la pa loka :
Mtima wa yawo wakumfuna Ambuye usekelele.
- 4 Mlondeni Ambuye ndi mpavu zake :
Funafunani nkope yake chifunile.
- 5 Vikumbukileni vopambana ivo wavichita :
Vizindikilo vake, ndi malamulo ya pakamwa pake.
- 6 Inu mbeu ya Abraham wopotela wake :
Inu wana wa Yakobo, wakusankidwa wake.
- 7 Iye Ambuye Mlungu watu :
Malamulo yake yali pa jiko lonche.
- 8 Wayakumbukila malangano yake kwa chikalile
mmwemoje :
Mau lija adataukila kwa vibadwa elf.
- 9 Malangano yaja adachita ndi Abraham :
Lija adamlumbilila Isaak.

- 10 Nialiinicha kwa Yakobo cha chidule :
Kwa Israel malangano ya chikalile minwemoje ;
- 11 Kutu, Kwa iwe sindilipeleke jiko la Kanan :
Luzi la chokolo chanu chogawa.
- 12 Pa kukala achiiwo wanganya wowelengeka :
Yetu, wochepekedwa ndi wangsakamo malo :
- 13 Niayenda enda kuchoka pa fuko kuloa pa
fuko :
Kuchoka pa ufumu umoji mpaka kamu lin-
jake.
- 14 Sanasiilapo muntu kwachomola :
Nialanga mafumu pa mlandu wao ;
- 15 Kutu, Msawakwavya yawa wojochedwa wanga :
Msawachitila voipa wakulosa wanga.
- 16 Niatana njala pamwepo pa jiko :
Adatyola mkongojo wonche wa chakudya.
- 17 Adatuma muntu pa nkoze zao :
Yoseph adagulidwa kukala wopotela.
- 18 Wadampwetekecha mapazi yake ndi magwede-
gwede ;
Mwene wake adagonekedwa pa minyololo ya
chichulo.
- 19 Mpaka nyengo yapo mau lake linaja :
Ilo adati Ambuye lidamyesa ndi moto.
- 20 Mfumu adatuma niampulumucha :
Wakuwalinganicha makamu, niamchekulila.
- 21 Adamwika ambuye pa nyumba yake :
Ndi wakuvilinganicha vonche ivo adajipatila.
- 22 Kumanga anduna wake mmaluzi umo adafunila :
Kwayeluza wakuluakulu wake njelu.
- 23 Nialoa Israel pa Egipto :
Yakobo anali wosaka malo pa jiko la Ham.
- 24 Niabalicha kamu lake nditu :
Niawatasimicha kupunda wamawongo wao.
- 25 Adang'anamula mtima wao kuliipila kamu lake :
Kuwakalamukila wakumpotela wake.
- 26 Adatuma Musa wakumpotela wake :
Ni Harun uyo adamsankula.

- 27 Wadaika pakati pao vintu vina va vizindikilo vake :
Ni videlu pa jiko la Ham.
- 28 Adatuma mdima, niachita mdima :
Ndi siwanayakanila chikanile mau yake.
- 29 Adasanducha maji yao mwazi :
Niazipa nchomba zao.
- 30 Jiko lao lidatutuma ndi vyulwe :
Pa vigodyo va mafumu yao.
- 31 Adati, ndi vikuja vinchenche :
Ndi nchabwe pa malile yao yonche.
- 32 Adapeleka vula yao vula ya miala :
Ni malilime ya moto pa jiko lao.
- 33 Niaimenya mipelesa yao ncho ndi mikuyu yao :
Niaityola mitengo pa malile yao.
- 34 Adati, ndi kuja jombe :
Ndi kapuche, ndi paliye kawerengedwe.
- 35 Niadya uju wonche uwo unali pa jiko lao :
Niavidya vipacho va ntaka yao.
- 36 Namanya wa chisamba ncho pa jiko lao :
Wakuyamba wa mpavu zao zonche.
- 37 Niawatulucha ndi ndalama ndi gold :
Ndi wopanda wakuchuwala pakati pa makamu
yake.
- 38 Lidasekelela Egipto pa kuchoka achiiwo :
Chifuko kutentemela kwao kwawagwela.
- 39 Adayala mtambo ngati nchalu ya kuvinikila :
Ndi moto kumulikila usiku.
- 40 Wadapempa, niakuja nkwali :
Ndi adawakuticha ndi mkate wa kumwamba.
- 41 Adachekula chimwala cholama, ndi maji yada-
choka kwa mpavu :
Yadapita pouma ngati mchinje.
- 42 Chifuko adalikumbukila mau lake loyela :
Ndi Abraham wakumpotela wake.
- 43 Niawachocha kamu lake ndi kuyangala :
Ndi yawo adawasankula ndi kululuta.
- 44 Niawapacha maiko ya mafuko :
Nialoa chokolo pa ivo makamu walema navo ;

- 45 Dala wawilindilile va chidule vake, wakazisunge torah zake :
Mlumbeni Ambuye.

SALA ZA UJULO.

ZABUR 106. *Confitemini Domino.*

- 1 MLUMBENI Ambuye. Myamikeni Ambuye ; chifuko ali wabwino :
Ubale wake chikalile mmwemoje.
- 2 Yani akoza kutulucha va chimwamuna va Ambuye :
Kapena kuverecha malumbo yake yonche ?
- 3 Wakusengwa wakulindilila lamulo :
Naye kuchita malinga nyengo ili yonche.
- 4 Undikumbukile, Ambuye, ndi kulola kwa kamu lako :
Ukandipenyele ndi upulumuchi wako.
- 5 Ndikaone ubwino wa wakusankidwa wako :
Ndikasekelele pa kusekelela kwa fuko lako, ndi jilumbe pamoji ndi chokolo chako chakugawa.
- 6 Tachita zambi pamoji ndi achatate watu :
Tachita upulipuli, tavichita voipa.
- 7 Achatate watu pa Egipto sanaganiza bwino vopambana vako :
Sanakumbukila unyinjini wa maubale yako ; niakana chikanile pamwepo pa nyanja, pa Nyanja Yofuila.
- 8 Nampo adawapulumucha chifuko cha jina lake :
Avijiwiche va chimuna vake.
- 9 Adainyindila nyanja Yofuila, ndi iumichidwa :
Niawayendecha pa vindimba, ngati pululu.
- 10 Niawapulumucha pa janja la uyo wakuchimwa nawo :
Niawaombola ngati mhibweni wao.
- 11 Ndi maji yadavinikila wamawongo wao :
Sadapitililapo mmoji wa achiiwo.

- 12 Ndi walivomela mau lake :
Wadaimba malumbo yake.
- 13 Wadawilima kuziiwala nchito zake :
Sanajilindikiza malango yayo anayapanga.
- 14 Niakumbila viwi pa pululu :
Niamyesela Mlungu pa jiko lопасuka.
- 15 Niawapacha ivo adapempa :
Niapeleka kuwenga mmaumoyo mwao.
- 16 Niamonela Musa nchanje pa misasa :
Ni Harun wakuyela wa Ambuye.
- 17 Lidachekula jiko ndi lidameza Dathan :
Ndi livinikila pamwamba pa bwalo la Abiram.
- 18 Ndi uyamila moto pa bwalo lao :
Lilime lidawabucha wakuipa.
- 19 Wadachita mwana wa ng'ombe pa Horeb :
Niachilambila chitunji chosungunuka.
- 20 Niakusintanicha kukuzika kwao :
Ndi mamangidwe ya ng'ombe yakudya mauju.
- 21 Wadamwiwala Mlungu mpulumuchi wao :
Wakuchita vavikulu pa Egipto.
- 22 Vopambana pa jiko la Ham :
Vintu va manta pamwepo pa Nyanja Yofuila.
- 23 Niakuti, Siniwaonange :
Nampo Musa uyo adamsankula adaima pa nkope yake popasuka, kubweza kupyecha mtima kwa-ke, angawaonange.
- 24 Nialipepucha jiko la kukumbika :
Siwanalivomela mau lake.
- 25 Niakumbiza pa hema zao :
Siwanalivela mau la Ambuye.
- 26 Niawanyamulila janja lake :
Kuti, Sindiwagweche achiiwo mmapululu.
- 27 Sindiigweche mbeu yao pa mafuko :
Sindiwamwaziche pa maiko.
- 28 Niajiunga pa panda pamoji ndi Baal Peor :
Niadya nchembe zodula za wakufa.
- 29 Niamsinginicha pa voita vao :
Ndi utenda wa kutema udawazuzumukila.

- 30 Niaima Phinehas, nachita lamulo :
Ndi utenda wa kutema uchekelezedwa.
- 31 Ndi kuwelengedwa kwa iye kuti kuchita malinga :
Kwa chibadwa ndi chibadwa mpaka chikalile mmwemoje.
- 32 Niamwazicha mtima ncho pa maji ya Meribah :
Ndi chidali choipa kwa Musa kwa chifuko chao.
- 33 Chifuko wadamkana mzimu wake chikanile :
Nianena mpwayi ndi milomo yao.
- 34 Siwanawapasula mya makamu :
Umo Ambuye adati kwa achiiwo.
- 35 Niajipambiza ndi mafuko pamoji ;
Niajiyeluza nehito zao.
- 36 Niavipotela vitunjitunji vao :
Ndi chidapata kukala msampa kwa achiiwo.
- 37 Natila wana wao wamuna ndi wakazi :
Nchembe zodula kwa wazimu wakuchomola.
- 38 Namwaza mwazi wa yawo wosalakwa, mwazi wa
wana wao wamuna ndi wakazi, yawo wadawa-
tila nchembe zodula kwa vitunjitunji va Kanan :
Ndi jiko lidachitidwa la chaje ndi mwazi.
- 39 Niatilidwa ukazuzi pa nehito zao :
Niachita vitole pa voita vao.
- 40 Ndi kupyecha kukwia kwake Ambuye ndi kamu
lake :
Nianyozza chokolo chake chakugawa.
- 41 Niawapeleka mmanja ya mafuko :
Niawalingichana yawo wakuchimwa nawo.
- 42 Niawanyikiza ncho wakuwaipila :
Niawelamichidwa panchi pa janja lao.
- 43 Kawili kawili adawavuula :
Ndi achiiwo wadakana chikanile pa malango yayo
wadapangana, nialifulidwa nditu pa upulipuli
wao.
- 44 Niaona pofinyikiza pao :
Yapo adata kuvela kulilila kwao.
- 45 Niawakumbukilila malangano yake :
Nialapa kwa unyinji wa maubale yake.

- 46 Adawapeleka kwa malisungu :
Pa nkope za wonche wakuwatondola matondolo.
- 47 Utipulumuche, Ambuye Mlungu watu, ukatiso-
nkaniche kuchoka pa mafuko :
Tilivumbule jina lako loyela, ndi kujisangalalicha
pa malumbo yako.
- 48 Alumbidwe Ambuye, Mlungu wa Israel, ngati
mwawi wene, chiyambile chikalile mmwemoje
ndi chikalileje :
Ndi wajiti kamu lonche, Amen. Mlumbeni
Ambuye.

SALA ZA UMAWA.

ZABUR 107. *Confitemini Domino.*

- 1 MVUMBULENI Ambuye : chifuko wabwino :
Chifuko ubale wake chikalile mmwemoje.
- 2 Yawo waomboledwa wa Ambuye ngati ni mchi-
bweni wajiti chemwechi :
Yawo wawaombola ngati mchibweni wao pa janja
la wa mawongo.
- 3 Ndi adawasonkanicha kuchoka pa maiko :
Kuchoka ku vuma ndi ku zambwe, kuchoka ku
mpoto ndi ku nyanja.
- 4 Wadasokelela pa pululu pa njila ya chipasukile :
Siwanaukomana muji wokala wantu.
- 5 Wene njala ndi wene luju :
Umoyo wao udakomoka pa achiiwo.
- 6 Ni amkuila Ambuye pofinyikiza pao :
Ni awavuula pa vofinyikizila vao.
- 7 Ni awayendecha mnjira ncho pa njila yoongoka :
Wamuke ku muji wokala wantu.
- 8 Okwe wakadamvumbula Ambuye kwa ubale
wake :
Ndi kwa vopambana vake kwa wana wa adam !
- 9 Chifuko akuticha umoyo wa mpupu :
Ndi auzaza umoyo wa njala ndi vabwino.

- 10 Nawo wakukala panchi pa mdima ndi pa chitunji cha nyifa :
Womangidwa mmaluzi pa kasauka ndi chichulo ;
- 11 Chifuko wadayakanila chikanile ayo akuti Mlungu :
Ndi wadakupepula kupangana malango kwa Uyo wa Pamwamba pene.
- 12 Ni awawelamicha mtima ndi matata :
Wadajichuwala, ndi palije wakutangatila.
- 13 Ni amkuila Ambuye pofinyikiza pao :
Ndi adawavuula pa vakufinyikiza vao.
- 14 Adawachocha pa mdima ni chitunji cha nyifa :
Ndi adayatyola maluzi yao ya kumangila.
- 15 Okwe wakadamvumbula Ambuye kwa ubale wake :
Ndi kwa vopambana vake kwa wana wa adam !
- 16 Chifuko wavityola vicheko va sapuli :
Ndi waidulilatu mipingiliyo ya chichulo.
- 17 Wowewela chifuko cha njila ya volakwa vao :
Ndi chifuko cha zimpulipuli zao, wochiehidwa.
- 18 Umoyo wao uchinyoza chakudya chonche :
Ni awandikila mpaka pa vicheko va nyifa.
- 19 Ni amkuila Ambuye pofinyikiza pao :
Ndi awapulumucha pa vonyikizila vao.
- 20 Atumiza mau lake niwachilicha :
Ni awapula pa kuonangika kwao.
- 21 Okwe wakadamvumbula Ambuye kwa ubale wake :
Ndi kwa vopambana vake kwa wana wa adam !
- 22 Ndi wakadule nchembe zodula zakuyamika :
Wakaviwerenge ivo achita ndi kululuta.
- 23 Waja wachikawo ku nyanja pa vyombo :
Wachitawo votumika vao pa maji yanyinji :
- 24 Amwewo waona ivo achita Ambuye :
Ndi vopambana vake pa maji yonyowa.
- 25 Niati, niaucha mpepo ya chimpunga :
Ndi izinyamula nkungulu zake.
- 26 Wakwelela Kumwamba, wachikila ku madimba :
Umoyo wao usungunuka pa choipa.

- 27 Wachita chizunguzungu, niapambana miendo ngati wolojela :
Ndi njelu zao zonche zamezedwa.
- 28 Ni amkuila Ambuye pofinyikiza pao :
Ndi pa vija vonyikizila awachocha.
- 29 Adang'anamula chimpunga kukala bata :
Ndi nkungulu zake zitontola.
- 30 Ni asekelela chifuko wakazikika :
Chimwechi awapelekeza poombela yapo wafunapo.
- 31 Okwe wakadamvumbula Ambuye kwa ubale wake :
Ndi vopambana vake kwa wana wa adam !
- 32 Wakamnyamule ncho pa liunjili la kamu ;
Wakamlumbe pa kukalila panchi wakulu akulu.
- 33 Aisanducha michinje kukala pululu :
Ndi potulukila maji kukala pene lujo.
- 34 Jiko la vipacho kukala pene mchele :
Kuchoka pa voipa va yawo wakalamo panchi.
- 35 Alisanducha pululu kukala tiwi :
Ndi jiko la ng'amba kukala potulukila maji.
- 36 Pamwepo awakalicha wene njala :
Niaikilatu muji wokala wantu.
- 37 Niamija mbeu pa minda, niapanda minda ya mipelesa :
Ni achita vipacho vakutuncha.
- 38 Awapacha ncho mwawi, niachulukichidwa viwi :
Ndi wosasia vilangwa vao kupelewela.
- 39 Ni apelewela ncho, niawelama :
Kwa kuchekeleza, mpingusi, ndi kuipa.
- 40 Apungulila manyazi pamwamba pa afulu :
Niawasokelecha pakutimbilikanya pofutala njila.
- 41 Nampo amkwelecha wa mpawi pokwelela kupulumuka pa kuchichidwa :
Ni amsanducha kukala makamu ngati makola ya mbelele.
- 42 Wakuongoka pa mtima sachine, ndi sasekele :
Ndi chakupotocha chonche sichicheke pakamwa.
- 43 Ali yenche mwene njelu sivilindilile ivi :
Ndi siwazindikile bwino maubale ya Ambuye.

SALA ZA UJULO.

ZABUR 108. *Paratum cor meum.*

- 1 MTIMA wanga waikidwilatu, Mlungu :
Sindiimbe, yetu, sindiimbe zabur, chamaka ndi kukuzika kwanga.
- 2 Uka, chilumbu ndi pangwe :
Namwene sindiuke yapo kwacha.
- 3 Sindikuyamike, Ambuye, pakati pa makamu :
Sindikuimbile zabur pakati pa mafuko.
- 4 Chifuko ubale wako woukulu kupunda Kumwamba pa Kumwamba :
Ndi va zene vako vafikila mpaka ku mitambo.
- 5 Ujinyamule, Mlungu, pamwamba pa Kumwamba :
Ndi kukuzika kwako pamwamba pa jiko lonche.
- 6 Walifowe wako wavuulidwe :
Upulumuche ndi janja lako la chimuna ukatiyankke.
- 7 Mlungu wanena pa kuyela kwake ; sindiyangale :
Sindigawe Shekem, ndi sindilinge kwawa la pa Sukkoth.
- 8 Gilead langa ; Manasseh langa :
Ephraim ncho chakuniombeleda mutu ; Yehudah mpulu wanga wa chifumu.
- 9 Moab mchuko wanga :
Pamwamba pa Edom sinitaye sapato yanga, pamwamba pa Philisti sindikuze.
- 10 Yani sandiloveye pa muji wene linga :
Yani wandipelekeza kuloa pa Edom ?
- 11 Sunatitaya kodi, Mlungu ?
Ndi sutuluka, Mlungu, pa maliwanja yatu.
- 12 Uje ndi matangatidwe kwa ife kupulumuka pa wa mawongo :
Chifuko kwa mtila upulumuchi kwa wana wa adam.

- 13 Ndi Mlungu sitichite va mpingo :
Ndi mmweyo saponde ponde wa mawongo watu.

ZABUR 109. *Deus laudum.*

- 1 USAKALA wogonta :
Mlungu wa malumbo yanga.
- 2 Chifuko pakamwa pa wakuipa, ndi pakamwa pa kuchenjera wapachekula pamwamba pa ine :
Wandinena ine ndi lilime la boja.
- 3 Wamandizungulila ncho ndi mau yakuchimwa :
Wadaunga nkondo ndi ine chomwe.
- 4 Pa malo pa kukonda kwanga wali wakundichucha :
Nampo ine ndikala chipempere.
- 5 Niaika pamwamba pa ine voipa pa malo pa vabwino :
Ndi kuchimwa pa malo pa kukonda kwanga.
- 6 Upenyeleche wakuipa pamwamba pa iye :
Ndi wakuchucha akaime pamwepo pa janja lake la chimuna.
- 7 Yapo salamulidwe pa bwalo, achoke woipa :
Ndi pempelo lake lipate kukala zambi :
- 8 Masiku yake yakale yang'ono ng'ono :
Ndi mwina akatenge nehito yake ya kupenyela.
- 9 Wana wake wakale wamasiye :
Ndi mkazake namfedwa.
- 10 Wana wake wakale wangozungulila zungulila, ndi wakawende :
Wakasope chakudya chao pa malo yao yolazidwa.
- 11 Wangawa akodweche vonche ivo ali navo :
Ndi walendo wavifufule ivo analema navo.
- 12 Asakala wakumtambasulila ubale :
Asakalapo wakuwakondwela wana wake wa masiye.
- 13 Yawo wa kumbuyo wa iye wakale kwa kudulidwa :
Pa chibadwa chinjake jina lao litimike.

- 14 Upulipuli wa achatate wake ukumbukilidwe kwa Ambuye :
Ndi zambi ya amake isatimika.
- 15 Wakale pachogolo pa Ambuye chikalile :
Akadule chikumbukumbu chao pa jiko.
- 16 Pakuti sanakumbukila kuchita ubale :
Nampo adamlanda wochika ndi wa mpawi, ndi wotenguka mtima, kuwapa.
- 17 Njakonda kulumbilila, ndi kumjela :
Sanakukotamila kupacha mwawi, ndi kutalikana naye.
- 18 Ni ajiveka ndi kulumbilila ngati ndi malaya yake :
Ndi kuloa mkati mwake ngati maji, ndi ngati mafuta mmafupa mwake.
- 19 Kumkalile ngati malaya ajifundila nayo :
Ndi ngati mpango ajimanga nawo chimangile.
- 20 Iyi nkokolo kwa yawo wakundichucha kuchoka kwa Ambuye :
Ndi kwa yawo wakuunena voipa umoyo wanga.
- 21 Ndi iwe, Mlungu Ambuye, uchite ndi ine, chifuko cha jina lako :
Chifuko cha ubale wako wabwino, ukandivu-
- 22 Chifuko ine wochika ndi wa mpawi :
ule.
Ndi mtima wanga wopyozedwa mkati mwanga.
- 23 Ngati chitunji chatambasuka ndayenda :
Ndawingidwa ngati jombe.
- 24 Maombono yanga yachuwala kwa kujimana vakudya :
Ndi nyama yanga yazembedwa mafuta.
- 25 Ndi ine ndapata kukala kwa achiiwo chakukoja nacho :
Wandiona, wapukunya mutu wao.
- 26 Unditangatile, Ambuye Mlungu wanga :
Ukandipulumuche kwa mlingo wa ubale wako.
- 27 Wakajiwe kuti ili lili janja lako :
Kuti iwe, Ambuye, wachichita.

- 28 Walumbilile achiiwo, nampo iwe ukapeleke mwawi ;
Wakaima, siwatilidwe manyazi, ndi wakukupotela wako sasekelele.
- 29 Wavale chipongwe wakundichucha :
Ndi wajifunde ndi manyazi yao ngati chakuvinihila pamwamba.
- 30 Sindinyamike Ambuye viwi pakamwa panga :
Ndi pakati pa wanyinji sindimlumbe.
- 31 Chifuko saime pa janja la kwene la wampawi :
Kumpulumucha kwa yawo waulamula umoyo wake.

SALA ZA UMAWA.

ZABUR 110. *Dixit Dominus.*

- 1 AMBUE amnong'ozela ambuye wanga, Kala panchi pa janja langa la chimuna :
Mpaka sindiwaike wakukuipila wako mchamilo wa mapazi yako.
- 2 Ambuye satambasule kuchoka pa Zion mpulu wa mpavu zake kuti :
Ugwirize mwendo pakati pa wakukuipila wako.
- 3 Kamu lako nchembe zakujijambiza pa siku la mpingo wako :
Pa mapambidwe ya kuyela, kuchoka pa mmimba ya kwacha, uli ndi chime cha unyamata wako.
- 4 Ambuye walumbila, asalapa :
Iwe wakutila nchembe wa chikalile mmwemoje pamwepo pa mau la Melkizedek.
- 5 Ambuye pa janja lako la chimuna :
Sawapyoze mafumu pa siku la kukwia kwake.
- 6 Sanene milandu pa mafuko, sazaze mbuto ndi vitanda :
Saupyoze mutu pa maiko yanyinji.
- 7 Samwe pa mchinje pa njila :
Chimwechi sanyamule mutu.

ZABUR 111. *Confitebor tibi.*

- 1 MLUMBENI Ambuye ; sindimyamike Ambuye ndi mtima wanga wa mpumpu :
Pa nyumba ya bango ya woongoka, ndi pa bwalo.
- 2 Vavikulu ivo achita Ambuye :
Vifunidwa funidwa ndi wonche yawo wavikotamila.
- 3 Mbiri ndi mapambidwe ivo amavichita :
Ndi kuchita malinga kwake chiimile chikalileje.
- 4 Wachita chikumbukumbu kwa vopambana vake :
Wokondwela ndi mwene lisungu Ambuye.
- 5 Wawapacha waja wakumwopa chakudya :
Sakumbukile malangano yake chikalile mmwemoje.
- 6 Nkongono ya nchito yake waiyeneza kwa kamu lake :
Pa kuwaninka chokolo chogawa cha mafuko.
- 7 Nchito za manja zake va zene ndi volamulila :
Ndi vakupenyela kwake vonche vakuvomereka.
- 8 Vachilikizidwa chikalileje mmwemoje :
Vachitidwa pa va zene ndi pa kuongoka.
- 9 Wapeleka mombo kwa kamu lake :
Watauka mmwemoje malangano yake ; loyela ndi lakuopedwa jina lake.
- 10 Kumwopa kwake Ambuye ndande ya njelu ; kuchenjela bwino kwa wonche wachitawo chimwechi :
Kumlumba kwake kungoima chikalileje.

ZABUR 112. *Beatus vir.*

- 1 MLUMBENI Ambuye. Wakusengwa uyo amwopa Ambuye :
Wakukotamila viwi pa matauko yake.
- 2 Mbeu yake siikale ya chimamuna pa jiko :
Chibadwa cha wakuongoka sichipate mwawi.
- 3 Chuma ndi kuwina pa nyumba yake :
Ndi kuchita malinga kwake kungoima chikalileje.

- 4 Lituruka dangalila pa mdima kwa yawo wakuongoka :
Wakukondwela, ndi wa ubale, ndi wakuchita malinga.
- 5 Chabwino kwa muntu ali yenche wakukondwela ndi wakukongolecha ;
Saimililetu mau yake pa kulamula.
- 6 Chifuko chikalile mmwemoje sangasendelele :
Uyo wakuchita malinga sakumbukilidwe mmwemoje.
- 7 Sangaiope mbiri yoipa :
Mtima wake waikidwilatu, chikulupilile pa Ambuye.
- 8 Mtima wake wachilikizidwa, sakale wosaopa :
Mpaka saone umo afunila pa wa mawongo wake,
- 9 Wamwaza, wawapacha wa mpawi ; kuchita malinga kwake kungoima chikalileje :
Nchiwa yake siinyamulidwe pa kukuzika.
- 10 Wakuipa siwaione, ndi siwasinginike :
Sang'wenye mano yake ndi sasungunuke ; vukumbila va wakuipa sivitaiké.

ZABUR 113. *Laudate, pueri.*

- 1 MLUMBENI Ambuye. Lumbani, inu wakumpotela wake Ambuye :
Lilumbeni jina la Ambuye.
- 2 Likale jina la Ambuye lolumbidwa ngati mwawi wene :
Chiyambile chapano mpaka chikalileje mmwemoje.
- 3 Kuchoka pa kutuluka jua mpaka kuloa kwake :
Jina la Ambuye likadalumbidwa.
- 4 Ambuye wanyamulidwa pamwamba pa mafuko yonche :
Pamwamba pa Kumwamba kukuzika kwake.
- 5 Yani ngati Ambuye Mlungu watu :
Uyo wakwezedwa pa mpando wake wa chifumu ?
- 6 Uyo wakujichicha panchi kuona :
Ndi Kumwamba ndi pa jiko ?

- 7 Wakumwimicha wakutepa kuchoka pa lifumbi :
Ndi amnyamula wa mpawi kuchoka pa jala.
- 8 Kumkalich' pamoji ndi afulu :
Pamoji ndi afulu wa kamu lake.
- 9 Wakumkalicha wa chumba kusunga nyumba :
Kukala chisekelele amaye wa wana. Mlumbeni
Ambuye.

SALA ZA UJULO.

ZABUR 114. *In exitu Israel.*

- 1 PA kuchoka Israel pa jiko la Egipto :
Nyumba ya Yakobo pa kamu la kuboboya.
- 2 Yehudah adapata kukala poyela pake :
Israel malo yapo adalinganicha.
- 3 Nyanja inaona, ndi itawa :
Yordan udabwezedwa mmbuyo.
- 4 Mapili yadatumpa mbwii ngati mbelele za mpo-
ngo :
Mitanta ngati wana wa mbelele.
- 5 Uli ndi chiani, iwe nyanja, kuti utawa ?
Iwe Yordan, kuti ubwelela mmbuyo ?
- 6 Inu mapili, kuti mtumpa mbwii ngati mbelebe za
mpongo :
Inu mitanta, ngati wana wa mbelele ?
- 7 Kuchoka pa nkope pa Ambuye ujipoteche, iwe
jiko :
Kuchoka pa nkope ya Mlungu wa Yakobo.
- 8 Wakung'anamula mwala wolama kukala tiwi la
maji :
Mwala wolimba kukala maji yakulapukila.

ZABUR 115. *Non nobis, Domine.*

- 1 WOSALI kwa ife, Ambuye, wosali kwa ife, nampo
kwa jina lako upeleke kukuzika :
Kwa chifuko cha ubale wako, ndi kwa ya zene
vako,

- 2 Kwa chiani wakadati mafuko :
Ali kuti Mlungu wao ?
- 3 Nampo Mlungu watu Kumwamba ali :
Chonche achikotamila wachichita.
- 4 Vitunjitunji vao ndalama ndi gold :
Vochita va manja ya wana wa adam.
- 5 Pakamwa wali napo, ndi wosanena :
Maso wali nayo, ndi wosaona.
- 6 Makutu wali nayo, ndi wosava :
Mpuno wali nazo, ndi wosanuncha.
- 7 Vyala ali navo, ndi wosapapasa ; miendo ali nayo,
ndi wosayendaenda :
Siwajichucha pa makolongo yao.
- 8 Yawo wakuvichita siwapate kukala ngati ivo :
Yetu, ali yenche wakuvikulupilila.
- 9 Israel, mkulupilile Ambuye :
Iye wakutangatila wao ndi chikopa chao.
- 10 Inu nyumba ya Harun, kulupililani pa Ambuye :
Iye wakutangatila wao ndi chikopa chao.
- 11 Inu wakumwopa Ambuye, mkulupilileni Ambuye :
Iye wakwatangatila wao ndi chikopa chao.
- 12 Ambuye wakutikumbukila ; satipache mwawi :
Saipache mwawi nyumba ya Israel ; saipache
mwawi nyumba ya Harun.
- 13 Sawapache mwawi wakumwopawo Ambuye :
Ndi wakulu ndi wang'ono.
- 14 Ambuye aonjezele pamwepo pa inu :
Pamwepo pa inu ndi pamwepo pa wana wanu.
- 15 Inu mwapachidwa mwawi ndi Ambuye :
Wakuchita Kumwamba ndi jiko.
- 16 Kumwamba kuli Kumwamba kwake Ambuye ;
Nampo jiko walipeleka kwa wana wa adam.
- 17 Wakufa wosamlumba Ambuye :
Ingakale yawo wonche wakuchika pa kukala nuu :
- 18 Nampo ife sitimlumbe Ambuye ngati mwawi
wene :
Chiyambile chapano ndi chikalile. Mlumbeni
Ambuye.

SALA ZA UMAWA.

ZABUR 116. *Dilexi, quoniam.*

- 1 NDIMKONDA Ambuye, chifuko wava :
Pokoso langa ndi mapembezo yanga ;
- 2 Chifuko wandipendekela kuchela kutu lake :
Mmwemoje sindimtanile nikakala ni masiku yanga.
- 3 Vingwe va nyifa vidandizungulila, ndi vofinyikiza va malo ya wazimu vidandikomana :
Ndakomana kufinyikiza ndi mpingusi.
- 4 Ndi ndidalitanila ine jina la Ambuye :
Chonde, Ambuye, upule umoyo wanga.
- 5 Wakukondwela Ambuye, ndi mwene kuchita malinga :
Yetu, Mlungu watu mwene lisungu.
- 6 Ambuye chilindilile yawo wosachenjela :
Nidatepa panchi, niandipulumucha.
- 7 Ubwelele, umoyo wanga, potulilapo pako
Chifuko Ambuye wakuyenelechela.
- 8 Chifuko wandivuula umoyo wanga pa nyifa :
Maso yanga yangalile misozi, ndi miendo yanga yangakankizidwe panchi.
- 9 Sindiyende yende pa nkope ya Ambuye :
Pa maiko ya yawo wakulama.
- 10 Ndivomela, ndi mmwemo sindinene :
Ine ndachichidwa viwi.
- 11 Ine nidati pa kugamuka mtima kwanga :
Mwana wa adam ali yenche wakunama.
- 12 Chiani sindimbwezele Ambuye :
Kwa vonche vakuyenelecha vake kwa ine ?
- 13 Sindichinyamule chiko cha upulumuchi :
Ndi pa jina la Ambuye sinditanile.
- 14 Ivo ndalumbila sindimlipilile Ambuye :
Pachogolo pa kamu lake lonche.
- 15 Kwene mtengo pa maso ya Ambuye :
Kufa kwa yawo wa ubale wake.

- 16 Ambuye, zene ine wakukupotela wako :
Ine wakukupotela wako, mwana wa mbumba yako : wayamasula maluzi yanga.
- 17 Sindikutilile nchembe yodula ya kuyamika :
Ndi sinditanile pa jina la Ambuye.
- 18 Ivo ndalumbila sindivilipilile :
Yetu, pachogolo pa kamu lake lonche.
- 19 Pa malua ya nyumba ya Ambuye :
Pakati pako, Yerusalem. Mlumbeni Ambuye.

ZABUR 117. *Laudate Dominum.*

- 1 MLUMBENI Ambuye, mafuko yonche :
Mjumileni, inu makamu yonche.
- 2 Chifuko ubale wake wa chimamuna pamwamba pa ife :
Ndi va zene va Ambuye chikalile mmwemoje Mlumbeni Ambye.

ZABUR 118. *Confitemini Domino.*

- 1 MYAMIKENI Ambuye, chifuko wabwino :
Chifuko ubale wake chikalile mmwemoje.
- 2 Wakajiti Israel :
Kuti ubale wake chikalile mmwemoje.
- 3 Wakajiti nyumba ya Harun :
Kuti ubale wake chikalile mmwemoje.
- 4 Wakajiti yawo wamwopawo Ambuye :
Kuti ubale wake chikalile mmwemoje.
- 5 Kuchoka pofinyikiza panga ndidamtanila Ambuye :
Ambuye adaniyanka ni andiika pa malo pene chitando.
- 6 Ambuye kwa ine ; sindiopa :
Chiani sandichitile mwana wa adam ?
- 7 Ambuye kwa ine pakati pa yawo wakunitangatila :
Ndi sinione ivo ndikumbila pa yawo wakuchimwa ndi ine.

- 8 Mbasa kumtawila Ambuye :
Si kumkulupilila mwana wa adam.
- 9 Mbasa kumtawila Ambuye :
Si kuwakulupilila afulu.
- 10 Mafuko yonche wadandiunda :
Pa jina la Ambuye zene sindiwaduliletu.
- 11 Wadandiunda ; yetu wadandiundadi :
Pa jina la Ambuye nampo sindiwaduliletu.
- 12 Wadandiunda ngati njuchi ; wagotimidwa ngati
moto wa minga :
Pa jina la Ambuye sindiwaduliletu.
- 13 Kukankiza udandikankiza nigwe panchi :
Nampo Ambuye adanitangatila.
- 14 Ambuye mpavu zanga ni zabur yanga :
Niapata kukala upulumuchi wanga.
- 15 Pokoso la kululuta ndi la upulumuchi lili pa
hema za wochita malinga :
Janja la chimuna la Ambuye lichita va mpingo.
- 16 Janja la chimuna la Ambuye lanyamulidwa :
Janja la chimuna la Ambuye lichita va mpingo.
- 17 Siningafe, nampo sindilame :
Ndi sindifotokoze ivo achita Ambuye.
- 18 Kundilanga Ambuye wandilanga :
Nampo sananipeleka kwa kufa.
- 19 Undichekulile vicheko va kuchita malinga :
Sindiloemo, sindikayamike Ambuye.
- 20 Ili komo la Ambuye :
Wakuchita malinga saloemo.
- 21 Sindikuyamike, chifuko wandiyanka :
Ndi wapata kundikalila upulumuchi.
- 22 Mwala uwo wakumanga wadaukana :
Wapata kukala mutu wa chisongwa.
- 23 Kuchoka pa Ambuye chilipo ichi :
Chili chopambana pa maso yatu.
- 24 Ili siku ilo Ambuye walichita :
Sitivine ndi sitisekelelemo.
- 25 Kame, Ambuye, pulumucha :
Kame, Ambuye, utifwanikiche,

- 26 Apachidwe mwawi uyo akujayo pa jina la
Ambuye :
Takupacha mwawi kuchoka pa nyumba ya
Ambuye.
- 27 Mlungu Ambuye, naye watimulikila :
Mangani nchembe ya siku lalikulu ndi maluzi,
mpaka pa nchiwa za mazbah.
- 28 Mlungu wanga iwe, ndi sindikuyamike :
Mlungu wanga iwe, sindikunyamule.
- 29 Mkamyamike Ambuye ; chifuko wabwino :
Chifuko ubale wake wa chikalileje mmwemoje.

SALA ZA UJULO.

ZABUR 119. *Beati immaculati.*

- 1 WAKUSENGWA yawo wakutelanya pa njila :
Wakuyenda yenda pa torah la Ambuye.
- 2 Wakusengwa yawo wakuvisunga ivo avilangiza
umboni :
Wakumfuna funa ndi mtima wonche
- 3 Yawo ncho wosamachita upulipuli :
Wakuyenda yenda pa njila zake.
- 4 Watitaukila va kupenyela kwako :
Tivilindilile viwi.
- 5 Okwe ziikadaikidwilatu njila zanga :
Nivilindilile va chidule vako !
- 6 Ndipo sindikadangotilidwa manyazi ;
Yapo nikaunguza matauko yako yonche.
- 7 Sindikuvumbule pa kuongoka mtima :
Yapo siniijyeluze malamulo ya kuchita malinga
kwako.
- 8 Sindivilindilile va chidule vako :
Okwe usandisiya chisiile.

In quo corrigit?

- 9 MNYAMATA sayayeleche bwanji mapito yake?
Pa kuyalindilila kwa mlingo wa mau lako.
- 10 Ni mtima wanga wonche ndakufuna funa :
Okwe nisaponya pa matauko yako.
- 11 Pa mtima wanga ndaliika ilo ukuti kuseli :
Dala nisakuchitila zambi.
- 12 Wolumbidwa ngati mwawi wene iwe Ambuye :
Ukandiyeluze va chidule vako.
- 13 Pa milomo yanga ndatulucha :
Malamulo yonche ya pakamwa pako.
- 14 Ndayangala pa njila ya vija unavionecha :
Ngati pamwepo pa chuma chonche.
- 15 Pa vakupenyela kwako sindikambe ndeka :
Sindikayaunguze mapito yako.
- 16 Pa va chidule vako sindijikondoweze :
Sindiliwale mau lako.

Retribue servo tuo.

- 17 UNDIYENECHELE wakukupotela wako ndilame :
Ndi sindililindilile mau lako.
- 18 Chekula maso yanga :
Ndiviunguze vopambana va torah lako.
- 19 Ine wakusaka malo pa jiko :
Usanibisila matauko yako.
- 20 Umoyo wanga utyoka tyoka pa kukumbila :
Umo uyakumbila malamulo yako nyengo yonche.
- 21 Wawanyindila wa mbwinya wakuleswa :
Yawo waponya pa matauko yako.
- 22 Kunkaniza pamwamba pa ine kukojedwa ndi
manyazi :
Chifuko ndavisunga ivo unavionecha.
- 23 Anduna wamakala wamandinena ine :
Nampo wakukupotela wako amakamba yeka va
chidule vako.

- 24 Ivo unavionecha ncho walisungila wanga :
Wanganya awa wakupangana malango ndi ine.

Adhæsit pavimento.

- 25 UMoyo wanga umamatilana ndi lifumbi :
Undilamiche kwa mlingo wa mau lako.
- 26 Ndidawelenga njila zanga, ndi udandiyanka :
Ukandiyaluze va chidule vako.
- 27 Undizindikiliche njila ya vakupenyela kwako :
Chimwechi sindikambe ndeka ya vopambana vako.
- 28 Umoyo wanga usungunuka pa kusinginika :
Ukandiimiche ncho kwa mlingo wa mau lako.
- 29 Uipatule njila ya boja ndi ine :
Ukanipache torah yako chikondwele.
- 30 Ndaisankula njila ya mvano :
Ivo unalamula ndaviika bwino pa maso panga.
- 31 Ndikumbatila pa ivo unavionecha :
Ambuye, usanditilila manyazi.
- 32 Sinditamangile pa njila ya matauko yako :
Yapo suchite mtima wanga wa chitando.

*SALA ZA UMAWA.**Legem pone.*

- 33 UNDI LANGIZE, Ambuye, njila ya va chidule vako :
Ndi sindiisunge mpaka chitele.
- 34 Undizindikiliche, ndi sindisunge torah lako :
Yetu, sindililindilile ndi mtima wanga wonche.
- 35 Undipache njila pa mseo ya matauko yako :
Chifuko pa iyo ndakondwa.
- 36 Tembenuza mtima wanga kwa vija unavionecha :
Kosali kwa kaso.
- 37 Uyapitiliche maso yanga, yangaone mtila :
Ukanilamiche pa njira zako.
- 38 Imicha ilo ukuti kwa wakukupotela wako :
Ilo lili pa kukuopa kwako.
- 39 Ukupitilize kukojedwa kwanga kuja ndikuopa :
Chifuko volamula vako vabwino.

- 40 Penya, ndavikumbila ivo va kupenyela kwako :
Ukandilamiche pa kuchita malinga kwako.

Et veniat super me.

- 41 MAUBALE yako ncho yandijele, Ambuye :
Yetu upulumuchi wako, kwa mlingo wa ilo ukuti.
42 Chimwechi sindimyanke uyo wakundikoja :
Chifuko ndilikulupilila mau lako.
43 Ndi usaonja pakamwa panga mau la zene mpaka
chitele :
Chifuko ndajilindikiza malamulo yako.
44 Ndi sindilindilile torah lako chikalile :
Chikalileje mmwemoje.
45 Ndi sindiyende yende pa chitando :
Chifuko ndavifuna funa va kupenyela kwako.
46 Sindinenencho ya ivo unaonecha pachogolo pa
mafumu :
Ndi wosatilidwa manyazi.
47 Ndi sindijikondweze pa matauko yako :
Yayo ndayakonda.
48 Sindinyamule ncho vikato vanga kwa matauko
yako yayo ndayakonda :
Ndi sindikambe ndeka va chidule vako.

Memor esto servi tui.

- 49 KUMBUKILA mau lako kwa wakukupotela wako :
Pa ilo wandilindikiza.
50 Ili lili matontozedwe yanga pa kuchika kwanga :
Chifuko ilo ukuti landilamicha.
51 Wa mbwinya wadandiyesa viwi viwi :
Nampo pa torah lako sininalewa.
52 Ndayakumbukila malamulo yako chiyambile
mmwemoje, Ambuye :
Ndi ndajitontoza.
53 Kupyecha mtima kwandigwila :
Kuchoka pa wakuipa yawo walisia torah lako

- 54 Va chidule vako vidali kwa ine zabur :
Pa nyumba ya kusaka malo kwanga.
55 Ndalikumbukila, Ambuye, jina lako usiku :
Ndi ndalilindilila torah lako.
56 Icho nidali nacho :
Chifuko ndidavisunga vija va kupenyela kwako.

Portio mea, Domine.

- 57 AMBUYE mbua yanga :
Ndati, Sindilindilile mau yako.
58 Ndalamba pa nkope yako ndi mtima wanga
wonche :
Undikondwele kwa mlingo wa yayo ukuti.
59 Ndaziwerenga njila zanga :
Nidabweza mapazi yanga kwa vija unaonecha.
60 Nidafulumila, wosazengeleka :
Ndiyalindilile matauko yako.
61 Misampa ya woipa yandinyemba nyemba :
Nampo torah lako sinnaliiwala.
62 Pakati pa usiku sindiuke kukuvumbula :
Chifuko cha malamulo yako ya kuchita malinga.
63 Ine wounjikana ndi wonche wakukuopa :
Ndi yawo wakuvilindilila vija va kupenyela kwako.
64 Jiko lajala, Ambuye, ndi ubale wako :
Ukandiyeluze va chidule vako.

Bonitatem fecisti.

- 65 WACHITA chabwino pamoji ndi wopotela wako :
Ambuye, kwa mlingo wa mau lako.
66 Undiyeluze bwino kuzindikila ndi kujiwa :
Chifuko ndayavomela matauko yako.
67 Pachogolo sindinachichidwe nidasokelela :
Nampo chapano ndalindilila ivo ukuti.
68 Wabwino iwe, ndi wakuchita vabwino :
Undiyeluze va chidule vako.

- 69 Wakupunda wandisulila boja :
Ine ndi mtima wonche sindivisunge vija va kupe-
nyela kwako.
- 70 Mtima wao ujimbala ngati mafuta :
Nampo ine ndajikondoweza pa torah lako.
- 71 Ndi chabwino kwa ine kuti ndachichidwa :
Ndiijeluze va chidule vako.
- 72 Torah la pakamwa pako ndi chabwino kwa ine :
Kupunda elf za gold ndi ndalama.

SALA ZA UJULO.

Manus tuæ fecerunt me.

- 73 MANJA yako yandichita ndi yandiikilatu ;
Undizindikiliche, ndiijeluze matauko yako.
- 74 Waja wakukuopa siwandione ndi siwasekelele :
Chifuko ndajilindikiza mau lako.
- 75 Ndi jwia, Ambuye, kuti malamulo yako yakuchita
malinga :
Ndi kwa mvano wandichicha.
- 76 Chonde, ubale wako ukale wakunditontoza :
Kwa mlingo wa ilo udati kwa wopotela wako.
- 77 Malisungu yako yandijele, ndilame :
Chifuko torah lako walisungila wanga.
- 78 Wakupunda watilidwe manyazi ; chifuko ndi boja
wandipinda :
Ine sindikambe ndeka vija va kupenyela vako.
- 79 Wonche wakukuopa wandibwelele ine :
Ndi siwavijiwe ivo vonche unavionecha.
- 80 Mtima wanga ukale wotelanya pa va chidule
vako :
Dala nisatilidwa manyazi.

Deficit anima mea.

- 81 Umoyo waulalila upulumuchi wako :
Nampo ndajilindikiza mau lako.

- 82 Maso yanga yalilalila ilo udati :
Yapo ndikuti, Chakanji sunditontoze ?
- 83 Chifuko ndapata kukala ngati tumba pa uchi :
Nampo va chidule vako sindaviwala.
- 84 Yangati masiku ya wakukupotela wako ?
Chakanji suuchite kulamula pa waja wakundita-
mangicha ?
- 85 Wakupunda wandikumbila zimbuna :
Yawo wasali kwa mlingo wa torah lako.
- 86 Yonche matauko yako ya mvano :
Wanditamangicha kwa boja : ukanditangatile.
- 87 Pafupi akadandilaza pa jiko :
Nampo ine sindavisia va kupenyela kwako.
- 88 Kwa mlingo wa ubali wako undilamiche :
Ndi sindivilindilile vija pavionecha pakamwa pako.

In æternum, Domine.

- 89 CHIKALILEJE mmewemoje, Ambuye :
Mau lako laikidwa Kumwamba.
- 90 Kwa chibadwa ni chibadwa mvano wako :
Waliikilatu jiko, ndi liima.
- 91 Kwa mlingo wa malamulo yako viima lelo lino :
Chifuko vonche vakukupotela vako.
- 92 Ngati sindikadachita torah lako walisungila
wanga :
Ndikadataika pa kuchika kwanga.
- 93 Mwemoje sindingaiwale va kupenyela vako :
Chifuko pa ivo wandilamicha.
- 94 Ine wako, undipulumuche :
Chifuko navifunafuna va kupenyela kwako.
- 95 Woipa wandikumbatila kundionanga :
Nampo ivo uvionecha sindivizindikile
- 96 Ndaona kutera kwa kumalizika konche :
Nampo tauko lako lene chitando viwi.

Quomodo dilexi !

- 97 OKWE ndalikonda torah lako !
Usana wonche ndikamba ndeka ya ilo.

- 98 Tauko lako lindichita wa njelu kupunda waku-
ndiipila wanga :
Chifuko ndili nayo mmwemoje.
- 99 Ndili ni malango yabwino kupunda walimu wanga
wonche :
Chifuko ndikamba ndeka ya vakupenyela kwako.
- 100 Ndizindikilicha kupunda wakukota :
Chifuko ndavisunga vakupenyela vako vonche.
- 101 Ndalekecha mapazi yunga pa popita poipa pali
ponche :
Dala ndilindilile mau lako.
- 102 Sindinapatuka pa malamulo yako :
Chifuko wandilangizila.
- 103 Okwe yololopela pa bwavu langa yayo ukuti !
Yetu, kupunda uchi pakamwa panga !
- 104 Kuchoka pa ivo vakupenyela kwako ndijizindi-
kilicha :
Chimwechi ndachimwa ndi popita ponche pa boja.

SALA ZA UMAWA.

Lucerna pedibus meis.

- 105 MAU lako nyali kwa pazi langa :
Ndi dangalila kwa mseu wanga.
- 106 Ndalumbila, ndi ndaliimicha :
Kuti sindiyasunge malamulo yako ya kuchita
malinga.
- 107 Ndachichidwa mpaka kupunda :
Ukandilamiche, Ambuye, kwa mlingo wa mau
lako.
- 108 Uzilole, ndikupembezani, Ambuye, nchembe za
kujiyambiza za pakamwa panga :
Ukandiyeluze malamulo yako.
- 109 Umoyo wanga pa vikato vanga wosapuma :
Nampo sindiliwala torah lako.
- 110 Woipa wandichelela msampa :
Nampo sinnasokelela pa ivo va kupenyela kwako.

- 111 Ndaloa chokolo chakugawa chikalile mmwemoje
cha vija unavionecha :
Chifuko cha kuyangalila kwa mtima wanga vija.
- 112 Ndapendamicha mtima wanga kuchita va chidule
vako :
Chikalileje mmwemoje, mpaka pakutera.

Iniquos odio habui.

- 113 NDICHIMWA ndi yawo wakugawikana :
Nampo torah lako ndilikonda.
- 114 Chakundivinikila ndi chikopa changa iwe :
Ndijilindikiza mau lako.
- 115 Samukani pa ine, woipa inu :
Ndikayasunge matauko ya Mlungu wanga.
- 116 Undiimilile kwa mlingo wa ilo ukuti, ndikalame :
Ndisatilidwa manyazi pa ivo ndikala ndi chiku-
lupi mmwemo.
- 117 Undiimilile, ndi sindipulumuke :
Sindikavitwanyulile va chidule vako chikalile.
- 118 Wawapepucha wonche wakuponya pa va chidule
vako :
Chifuko kuchenjeza kwao kwa boja.
- 119 Uwapumicha chisiile wonche wakuipa wa jiko
ngati mavi ya chichulo :
Chimwechi ndivikonda vija unaonecha.
- 120 Pa manta yako nyama yanga ichita nyamu
nyamu :
Ndi ndiyaopa malamulo yako.

Feci judicium.

- 121 NDACHITA lamula ndi kuchita malinga :
Usandisiilapo kwa yawo wakundichomola.
- 122 Ukale lilinda kwa wakupotela wako kwa
ubwino :
Wa kupunda wasandichomola.
- 123 Maso yanga yalala kuufuna upulumuchi wako :
Ndi ilo ukuti la kuchita malinga kwako.

- 124 Chita ndi wakukupotela wako kwa mlingo wa ubale wako :
Ukandiyeluze va chidule wako.
- 125 Wakukupotela wako ine, ukandizindikiliche :
Nikavijiwe vija unaonecha.
- 126 Nyengo kwa Ambuye kuchita :
Pakuti walichita torah lako la chaje.
- 127 Chimwechi ndiyakonda matauko yako :
Kupunda gold, yetu, kupunda gold yoyelechedwa.
- 128 Chimwechi ndiviwerenga voongoka vonche va kupenyelela kwako pa chintu chili chonche :
Mseu uli wonche wa boja ndichimwa nawo.

Mirabilia.

- 129 Ivo uvionecha vopambana :
Chimwechi umoyo wanga uvisunga.
- 130 Kulichekulila mau lako kumulika :
Kwazindikilicha yawo wosachenjera.
- 131 Pakamwa panga ndidayasama, ndi ndipumila :
Chifuko ndidayakumbila matauko yako.
- 132 Undilozele nkope ; ukandikondwele :
Kwa mlingo wa chisimu chako kwa yawo walikondawo jina lako.
- 133 Uyaikiletu mapazi yanga pa ilo ukuti :
Ndi va chaje visandilamulila.
- 134 Undiombola pa kuchomola kwa mwana wa adam :
Sindikavilindilile vija va kupenyela kwako.
- 135 Umulikiche nkope yako pa wakukupotela wako :
Ukandiyeluze va chidule wako.
- 136 Maso yanga yachika ndi timichinje ta maji :
Chifuko siwanalindilila torah lako.

Justus es, Domine.

- 137 WOCHITA malinga iwe, Ambuye :
Ndi yoongoka malamulo yako.

- 138 Wavitaukila pa kuchita malinga vija unavionecha :
Ndi vivomeleka viwi.
- 139 Nchanje yanga yandilaza :
Chifuko wamawongo wanga wayaiwala mau yako.
- 140 Ilo ukuti lasamidwa pa moto viwi :
Ndi wakukupotela wako alikonda.
- 141 Wamng'ono ine, ndi wotilidwa manyazi :
Nampo vija va kupenyela kwako sindiviiwala.
- 142 Kuchita malinga kwako kuli kuchita malinga kwa chikalile mmwemoje :
Ndi torah lako va zene.
- 143 Kufinyikiza ndi kulaga kwandikomana :
Nampo matauko yako walisungila wanga.
- 144 Kuchita malinga vija uvionecha mmwemoje :
Undizindikiliche, sindikalame.

SALA ZA UJULO.

Clamavi in toto corde meo.

- 145 NDATA ni mtima wanga wonche, ukandiyanke,
Ambuye :
Va chidule wako sindivisunge.
- 146 Ndakutanila : ukandipulumuche :
Sindikavilindilile ivo uvionecha.
- 147 Nidachogolela pa kupepeteta vuma, ndi ndidapokosa :
Ndidajilindikiza mau lako.
- 148 Maso yanga yadachogolela polindilana usiku :
Ndikambe ndeka pa ilo ukuti.
- 149 Livele pokoso langa kwa mlinga wa ubale wako :
Kwa mlingo wa malamulo yako, Ambuye, ukandilamiche.
- 150 Wakuja pafupi wakuyalonda maganizo ya chaje :
Wali papatali ni torah lako.

- 151 Wa pafupi iwe, Ambuye :
Ndi matauko yako yonche ya zene.
152 Kale ndajiwa kuchoka pa vija uvionecha :
Kuti waviimicha chikalileje mmwemoje.

Vide humilitatem.

- 153 PENYA kuchika kwanga, ukanivuule :
Chifuko sindiiwala torah lako.
154 Ufotokoze milandu yanga, ukaniombole :
Kwa ilo ukuti ukandilamiche.
155 Upulumuchi uli patali ndi wakuipa :
Chifuko savifuna funa va chidule vako.
156 Maubale yako yainyinji, Ambuye :
Kwa mlingo wa malamulo yako ukandilamiche.
157 Wanyinji wakunditamangicha ndi wamawongo
wanga :
Nampo pa ivo unavionecha sindapendama.
158 Ndidawaona wakunyengeza, ndi nidajinyanchi-
cha nawo :
Chifuko siwaviilindilila ivo ukuti.
159 Ona umo ndivikondela vija va kupenyela kwako :
Ambuye, ukandilamiche kwa mlingo wa ubale
wako.
160 Kuwelengeka tenyu kwa mau lako va zene :
Ndi lamulo lili lonche la kuchita malinga kwako
chikalileje mmwemoje.

Principes persecuti sunt.

- 161 ANDUNA wamanditamangicha chomwe :
Nampo mtima wanga utentemela pa mau yako.
162 Ndiyangala pamwepo pa ilo ukuti :
Ngati wakuvikomana vofufula vavinyinji.
163 Ndichimwa ndi cha boja ndi kuchinyosela :
Nampo torah lako ndilikonda.
164 Kasano ndi kawili ndikulumba siku ndi siku :
Pamwepo pa volamula va kuchita malinga kwa-
ko.

- 165 Mtendele woukulu wali nawo wakulikonda torah
lako :
Wali je chakuchwalicha.
166 Ndakala ndi chikulupi pa upulumuchi wako :
Ni ndayachita matauko yako.
167 Umoyo wanga uvilindilila vija uonecha :
Ndavikonda viwi.
168 Ndalindilila va kupenyela kwako ndi ivo uonecha :
Chifuko njila zanga zonche pachogolo pako.

Appropinquet deprecatio.

- 169 KULULUTA kwanga kuje pafupi pa nkope yako,
Ambuye :
Ukandizindikiliche kwa mlingo wa mau lako.
170 Kujipembeza kwanga kuje pa nkope yako :
Ukanivuule kwa mlingo wa ilo ukuti.
171 Milomo yanga ilapukicha malumbo :
Chifuko undiyeluzi va chidule vako.
172 Lilime langa liliimbile ilo ukuti :
Chifuko yonche matauko yako kuchita malinga.
173 Likalepo janja lako kunitangatila :
Chifuko ndavisankula va kupenyela kwako.
174 Ndaukumbila upulumuchi wako, Ambuye :
Ndi torah lako walisungila wanga.
175 Umoyo wangu ulame, siukakulumbe :
Ndi malamulo yako yanditangatile.
176 Ndasokelela ngati mbelele yotaika :
Mfuni funi wakukupotela wako ; chifuko sindi-
yaiwala matauko yako.

SALA ZA UMAWA.

ZABUR 120. *Ad Dominum.*

- 1 PAKUFINYIKIZILA nidamtanila Ambuye :
Ndi adandiyanka.
2 Ambuye, uvuule umoyo wanga pa milomo ya boja :
Ndi pa lilime la kuchenjela.

- 3 Chiani sichipelekedwe kwako, chiani sichionjezeke kwako :
Lilime lakuchenjela ?
- 4 Mivi ya kutwa ya wamamuna :
Ndi makala ya mtengo wa juniper.
- 5 Kalanga kwa ine, pakuti ndisaka malo pa Meshek :
Ndilongeza pa hema za Kedar !
- 6 Kuchuluka kulongeza umoyo wanga :
Pamoji ndi yawo wakuchimwa ndi mtendele.
- 7 Ine wa mtendele :
Ndikanena nampo, achiiwo wafuna nkondo.

ZABUR 121. *Levavi oculos.*

- 1 SINDINYAMULE maso yanga ku mapili :
Kuchoka kuti kunitangatila kwanga ?
- 2 Kunitangatila kwanga kuchoka kwa Ambuye :
Wakuchita Kumwamba ndi jiko.
- 3 Sangapeleke mwendo wako usendelele :
Uyo wakukulindilila sangaojele.
- 4 Penny, wosaojela wosagona panchi :
Uyo wakumlindilila Israel.
- 5 Ambuye ali wakukulindilila :
Ambuye mtunji wako pa janja lako la chimuna.
- 6 Usana jua losakutimba :
Ungakale mwezi usiku.
- 7 Ambuye sakulindilile kuchoka pa voipa vonche :
Iye saulindilile umoyo wako.
- 8 Ambuye salindilile kutuluka kwako ni kuloa kwako :
Chiyambile chapano ni mpaka mmwemoje.

ZABUR 122. *Lætatus sum.*

- 1 NIDASEKELELA yapo wadati kwa ine,
Tieni ku nyumba ya Ambuye.
- 2 Miendo yatu yali chiimile :
Pa makomo yako, Yerusalem.

- 3 Yerusalem, wakumangidwa :
Ngati muji wa kulukana pamoji ;
- 4 Kumweko wakwelela vilawa, vilawa va Ambuye :
Kumlangiza Israel umboni, kuliyamika jina la Ambuye.
- 5 Chifuko pamwepo yaikidwa mipando ya chifumu kwa kulamula :
Mipando ya chifumu ya nyumba ya David.
- 6 Upempeni mtendele wa Yerusalem :
Siwafanikile yawo wakukukonda.
- 7 Mtendele ukale mmapupa mwako :
Ndi kufanikila mzinyumba zako za chifumu.
- 8 Kwa chifuko cha abale wanga ndi achanjanga :
Sindinene chapano, Mtendele mwako.
- 9 Chifuko cha nyumba ya Ambuye Mlungu watu :
Sindikufunile vabwino.

ZABUR 123. *Ad te levavi oculos meos.*

- 1 NDIKUNYAMULILA maso yanga :
Wakukalapo Kumwamba.
- 2 Penny, ngati maso ya wakupotela kwa janja la ambuye wake, ngati maso ya mbumba kwa janja la ambuye wake :
Chimwechi ndi maso yatu kwa Ambuye Mlungu watu, mpaka yapo satikondwele.
- 3 Utikondwele, Ambuye, utikondwele :
Chifuko takuta kwakunyinji ni manyazi.
- 4 Umoyo watu wakuta kwakukulu ndi kuseka chikaka kwa yawo wakudama :
Ndi manyazi ya yawo wakujikwisa.

ZABUR 124. *Nisi quia Dominus.*

- 1 IKawe Ambuye uyu wakutikalila ife :
Wakajiti Israel ;
- 2 Ikawe Ambuye uyu wakutikalila ife :
Yapo mwana wa adam adatiimila,

- 3 Ndipo wakadatimeza wa chilamile :
Yapo kukwia kwao kudatitentela ife.
- 4 Ndipo maji yakadatisafukila :
Mweza ukadapita pamwamba pa umoyo watu.
- 5 Ndipo maji yakututuma :
Yakadapita pamwamba pa umoyo watu.
- 6 Ambuye alumbidwe ngati mwawi wene :
Uyo sanatipeleka chakung'ambidwa kwa mano yao.
- 7 Umoyo watu wakulufuka ngati mbalame pa msa-
mpa wa wakuchela :
Msampa wafyatuka, ndi ife takulufuka.
- 8 Kutangatila kwatu pa jina la Ambuye :
Wakuchita Kumwamba ndi jiko.

ZABUR 125. *Qui confidunt.*

- 1 YAWO wakumkulupilila Ambuye wali ngati pili
la Zion :
Lasasendelela, likala panchi mmwemoje.
- 2 Umo mapili yauzungulila Yerusalem :
Ndi Ambuye alizungulila kamu lake, chiyambile
chapano ndi mpaka chakalile mmwemoje.
- 3 Chifuko mpulu wa chifumu wa woipa wasatulila
pa mbua ya yawo wachitawo malinga :
Dala wakuchita malinga wosatambasula manja
yao pa upulipuli.
- 4 Ambuye, uwachitile vabwino waja wabwino :
Ndi yawo woongoka pa mitima yao.
- 5 Nampo yawo wakuyapatukila mapindi mapindi :
Ambuye sawayendeche pamoji ndi yawo wama-
chita ya chaje. Mtendele kwa Israel.

SALA ZA UJULO.

ZABUR 126. *In convertendo.*

- 1 YAPO Ambuye adabweza wa mikole ya Zion :
Tinali ngati wakulota.

- 2 Ndipo pakamwa patu padajala kuseka, ndi lilime
latu kululuta :
Ndipo wadati pa mafuko, Ambuye wakulicha
kuchita pamoji ni achiiwo.
- 3 Yetu Ambuye wakulicha kuchita ndi ife :
Ndi tilipo chisekelele.
- 4 Bweza, Ambuye, wa mikole watu :
Ngati michinje ya Kumwera.
- 5 Yawo wavyalawo pa misozi :
Siwakagoole pa kululuta.
- 6 Nangayende pa njira yake ndi kulila, kunyamula
chatapa cha mbeu :
Kuja saaje ndi kululuta, kuschena visagata vake.

ZABUR 127. *Nisi Dominus.*

- 1 ACHIPANDA Ambuye kuimanga nyumba, walema
kwa mtila waimangawo :
Achipanda Ambuye kuulindilila muji, akala maso
kwa mtila aulindililayo.
- 2 Kwa mtila kwanu mkalawilicika kuuka, mkazenge-
leka kugona, ndi kudya chakudya cha nchito za
kupweteka :
Pakuti chimwechi ampacha walifowe wake litulo.
- 3 Penya chokolo chogawa cha Ambuye wana :
Nkokolo yake vipacho va mimba.
- 4 Ngati mivi pa panja la wamamuna :
Chimwechi wana wa unyamata.
- 5 Wakusengwa wamamuna uyo ali ndi tumba lake
la mivi kujala nawo :
Wosatilidwa manyazi, yapo siwakambe ndi waku-
waipila pa komo.

ZABUR 128. *Beati omnes.*

- 1 WAKUSENGWA ali yenche wakumwopa Ambuye :
Wakuyenda pa njila zake.
- 2 Suvidye vakulema va vyala vako :
Wakusengwa iwe, ndi chabwino kwako.

- 3 Mkazako ngati mpelesa wopacha, kukati kwene kwa nyumba yako :
Wana wako ngati mbeu za mtengo wa mzeit chizungulile meza yako.
- 4 Penya, pakuti chimwechi sapachidwe mwawi :
Wamamuna uyo wakumwopa Ambuye.
- 5 Ambuye sakupache mwawi kuchoka pa Zion :
Ndi sukaone Yerusalem pabwino masiku yonche ya kulama kwako.
- 6 Yetu, suone wana wa wana wako :
Mtendele pamwepo pa Israel.

ZABUR 129. *Saepe expugnauerunt.*

- 1 KAKANYINJI wandifinyikizila chiyambile ubwana wanga :
Akajiti Israel.
- 2 Kakanyinji wandifinyikizila chiyambile ubwana wanga :
Nampo siwananikoza.
- 3 Pa msana wanga wakulima wanalima :
Wanatanimpicha majenje.
- 4 Ambuye wakuchita malinga :
Wadulilatu vakutiwa tiwa va wakuipa.
- 5 Watilidwe manyazi ndi wabwezedwe mmbuyo :
Wonche wakuchimwa ndi Zion.
- 6 Wakale ngati mauju ya pa machindu :
Yayo yafyota pachologo yakali siyana mele.
- 7 Yayo wakusenga asazaza janja nayo :
Angakale uyu wakumanga visagata pa mtima.
- 8 Angakale wapitawo wosati, Mwawi wa Ambuye ukale kwanu :
Tikupachani inu mwawi pa jina la Ambuye.

ZABUR 130. *De profundis.*

- 1 KUCHOKA pa vindimba ndakutanila, Ambuye ;
Ambuye, ujilivela pokoso langa.

- 2 Makutu yako yakale chichelele :
Kwa pokoso la kupembeza kwanga.
- 3 Ukazilindilila zimpulipuli, Ambuye :
Ambuye, yani saine ?
- 4 Nampo kwako kulekelela :
Dala uopedwe.
- 5 Ndimkumbatila Ambuye, umoyo wanga umkumbatila :
Ndi ndijilindikiza pa mau lake.
- 6 Umoyo wanga ujilindikiza Ambuye :
Kupunda wakulindilila kujilindikiza kucha ; yetu, kupunda yawo wakulindilila kujilindikiza kucha.
- 7 Israel, ujilindikize Ambuye ;
Chifuko pamoji ndi Ambuye ubale, ndi pamoji naye kuombola kwakuchuruka.
- 8 Ndi iye samuombole Israel :
Kuchoka pa zimpulipuli zake zonche.

ZABUR 131. *Domine, non est.*

- 1 AMBUYE, mtima wanga wosajikwisa, ndi maso yanga yosanyamulidwa :
Ndi sindiyendayenda pa vavikulu, ningakale pa vintu vopambana vakupunda ine.
- 2 Zene ndaulinganicha umoyo wanga, ndi kuuchita nuu ngati mwana wosiichidwa kuyamwa pamwepo pa amake :
Umoyo wanga pamwepo pa ine ngati mwana wosiichidwa kuyamwa.
- 3 Israel, ujilindikize Ambuye ;
Chiyambile chapano ndi chikalileje mmwemoje.

SALA ZA UMAWA.

ZABUR 132. *Memento, Domine.*

- 1 AMBUYE ; umkumbukile David :
Kuchichidwa kwake konche.

- 2 Umo adachitila chilapo kwa Ambuye :
Umo adamlumbilila Wopambana wa Yakobo.
- 3 Siningaloe pa hema ya nyumba yanga :
Siningakwelele pa chitala chija wandiyalila.
- 4 Siningapache maso yanga kugona litulo :
Ingakale vikope vanga kuojela.
- 5 Mpaka sinikomane malo kwa Ambuye :
Polongeza kwa Wopambana wa Yakobo.
- 6 Penya, tapavela kuti pali pa Ephratah :
Tapakomana pa dambo la tengo.
- 7 Sitiloe polongeza pake :
Sitilambile pa mchamilo wa mapazi pake.
- 8 Uka, Ambuye, kuloa potulilapo pako :
Iwe, ndi kasha la malangano la mpavu zako.
- 9 Wotila nchembe wako wavale kuchita malinga :
Ndi wa ubale wako wakalulute.
- 10 Kwa chifuko cha David wakukupotela wako :
Usabweza nkope ya wojochedwa wako.
- 11 Ambuye wamchitila David chilapo cha va zene ;
sangabwelepo :
Vipacho va mimba yako sindiikepo pa mpando wako wa chifumu.
- 12 Wana wako wakalindilila malangano yanga ndi mau yanga yakuonecha umboni yayo sindiwayeluze :
Wana wao ncho siwakale chikalileje pa mpando wako wa chifumu.
- 13 Chifuko Ambuye wausankula Zion :
Wapakumba pa kukalapo mwene.
- 14 Yapo potulila panga chikalileje :
Pampano sindikale panchi ; chifuko ndipakumba.
- 15 Kupacha mwawi kamba zake sindizipache mwawi :
Wampawi wake sindiwakutiche ni chakudya.
- 16 Wotila nchembe wake ncho sindiwaveke ndi upuluchi :
Ndi wa ubale wake siwalulute.

- 17 Paja sindimpukichile David nehiwa :
Ndaikonja nyali kwa wojochedwa wanga.
- 18 Wakumwipila wake sindiwaveke ndi manyazi :
Ndi pamwamba pa iye mwene sichipalale chozinga chake.

ZABUR 133. *Ecce, quam bonum !*

- 1 PENYA, okwe chabwino ndi chene neema :
Kwa abale kukala panchi pamoji !
- 2 Ngati mafuta yene mtengo pamwamba pa mutu, yayo yadasililikila pa ndevu :
Ndevu za Harun ; yaja yadachika mpaka msalala wa malaya yake.
- 3 Ngati chime cha Hermon, chija chichika pamwamba pa mapili ya Zion :
Chifuko pamwepo Ambuye adautaukila mwawi wake, kulama chikalile mmwemoje.

ZABUR 134. *Ecce nunc.*

- 1 PENYA, mlumbeni Ambuye ngati mwawi wene, inu wonche, wakumpotela wake Ambuye :
Wakuima pa nyumba ya Ambuye usiku.
- 2 Panyamulileni malo ya pa yoka manja yanu :
Kamlumbeni Ambuye ngati mwawi wene.
- 3 Ambuye kucheka pa Zion akupacheni mwawi :
Wakuchita Kumwamba ni jiko.

ZABUR 135. *Laudate Nomen.*

- 1 MLUMBENI Ambuye :
Lilumbeni jina la Ambuye ; mlumbeni, inu wakumpotela wake Ambuye.
- 2 Inu wakuima pa nyumba ya Ambuye :
Pa malua ya nyumba ya Mlungu watu.
- 3 Mlumbeni Ambuye ; chifuko Ambuye wabwino :
Liimbileni jina lake zabur ; chifuko lene neema.

- 4 Chifuko Ambuye wajisankulila Yakobo :
Israel kukala chuma cha iye yeka.
- 5 Ndi jiwa kuti Ambuye wamkulu :
Ndi Ambuye watu wamkulu kupunda achimlungu wonche.
- 6 Vili vonche vija adavifuna Ambuye, ivo wavi-chita :
Kumwamba ndi pa jiko, pa zinyanja ndi pa vindimba vonche.
- 7 Wakuvikwelecha vipundulu kuchoka pa vinchonga va jiko :
Aichitila vula mpambe zakung'anipa ; wakutulu-cha mpepo pa nkokwe zake.
- 8 Uyo anawamenya wa chisamba wa Egipto :
Kuchoka pa mwana wa adam mpaka cholangwa
- 9 Adavipeleka vizindikilo ndi videlu pakati pa iwe, Egipto :
Pa Pharaoh, ndi pa wakumpotela wake wonche.
- 10 Uyo adawamenya mafuko yanyinji :
Ndi adawasinalila mafumu wakulimba.
- 11 Sihon mfumu wa wa Amori :
Ndi Og mfumu wa Bashan, ndi mafumu yonche ya Kanaan.
- 12 Nialipeleka jiko lao kukala chokolo chogawa :
Chokolo chakugawa cha Israel kamu lake.
- 13 Ambuye, jina lako chikalile mmwemoje :
Ambuye, chikumbukumbu chako kwa chibadwa ndi chibadwa.
- 14 Chifuko Ambuye salinenele kamu lake mlandu :
Ndi sajiilapiche pamwepo pa wakumpotela wake.
- 15 Vitunji tunji va mafuko ndalama ndi gold :
Vochita va manja ya wana wa adam.
- 16 Vija vili ndi pakamwa, nampo vosanena :
Vija vili ndi maso, nampo vosaona.
- 17 Vija vili ndi makutu, nampo wosachela makutu :
Ingakale mpuye paliye pakamwa pao.
- 18 Waja wakuvichita siwapate kukala ngati ivo :
Yetu, ali yenche wakuvikulupilila.

- 19 Nyumba ya Israel, mlumbeni Ambuye ngati mwawi wene :
Nyumba ya Harun, mlumbeni Ambuye ngati mwawi wene.
- 20 Nyumba ya Levi, mlumbeni Ambuye ngati mwawi wene :
Wakumwopa Ambuye, mlumbeni Ambuye ngati mwawi wene.
- 21 Ambuye alumbidwe ngati mwawi wene kuchoka pa Zion :
Wukulongeza pa Yerusalem. Mlumbeni Ambuye ngati mwawi wene.

SALA ZA UJULO.

ZABUR 136. *Confitemini.*

- 1 MYAMIKENI Ambuye ; chifuko wabwino :
Chifuko chikalile mmwemoje ubale wake.
- 2 Myamikenii Mlungu wa achimlungu :
Chifuko chikalile mmwemoje ubale wake.
- 3 Myamikenii Ambuye wa achambuye :
Chifuko chikalile mmwemoje ubale wake.
- 4 Kwa uyo wakuchita vopambana vavikulu yeka :
Chifuko chikalile mmwemoje ubale wake.
- 5 Kwa uyo wakuchita Kumwamba ndi kuzindikila :
Chifuko chikalile mmwemoje ubale wake.
- 6 Kwa uyo wakutambasula jiko pamwamba pa maji :
Chifuko chikalile mmwemoje ubale wake,
- 7 Kwa uyo wakuchita madangalila yaja yakulu :
Chifuko chikalile mmwemoje ubale wake.
- 8 Jua kuulinganicha usana :
Chifuko chikalile mmwemoje ubale wake.
- 9 Mwezi ndi ntondwa kuulinganicha usiku :
Chifuko chikalile mmwemoje ubale wake.
- 10 Kwa uyo wakulimenya Egipto pa wana wao wa chisamba :
Chifuko chikalile mmwemoje ubale wake.
- 11 Ndi adawatulucha wana wa Israel pakati pao :
Chifuko chikalile mmwemoje ubale wake.

- 12 Ni vyala vakulimbila, ndi janja lotambasuka :
Chifuko chikalile mmwemoje ubale wake.
- 13 Kwa uyo wakugawa Nyanja Yofuila vakugawa :
Chifuko chikalile mmwemoje ubale wake.
- 14 Ndi adawayambucha Israel pakati pake :
Chifuko chikalile mmwemoje ubale wake.
- 15 Niakung'unticha Pharaoh ndi mpingo wake pa
Nyanja Yofuila :
Chifuko chikalile mmwemoje ubale wake.
- 16 Kwa uyo wakuyendecha kamu lake mmapululu :
Chifuko chikalile mmwemoje ubale wake.
- 17 Kwa uyo wakwamenya mafumu wakulu :
Chifuko chikalile mmwemoje ubale wake.
- 18 Ni awasinikalila mafumu wopambana :
Chifuko chikalile mmwemoje ubale wake.
- 19 Sihon mfumu wa wa Amori :
Chifuko chikalile mmwemoje ubale wake.
- 20 Ndi Og mfumu wa Bashan :
Chifuko chikalile mmwemoje ubale wake.
- 21 Ni alipeleka jiko lao chokolo chogawa :
Chifuko chikalile mmwemoje ubale wake.
- 22 Chokolo chogawa kwa Israel wakumpotela wake :
Chifuko chikalile mmwemoje ubale wake.
- 23 Uyo yapo tidashashailidwa panchi adatikumbukila :
Chifuko chikalile mmwemoje ubale wake.
- 24 Naatisonyola pa manja ya wamawongo watu :
Chifuko chikalile mmwemoje ubale wake.
- 25 Wakupeleka chakudya kwa nyama ili yonche :
Chifuko chikalile mmwemoje ubale wake.
- 26 Myamiken i Mlungu wa Kumwamba :
Chifuko chikalile mmwemoje ubale wake.

ZABUR 137. *Super flumina.*

- 1 MGUNGULIZI mwa michinje ya Babel, pamwepo
tidakala panchi :
Yetu, tidasililicha misozi, yapo tidakumbukila
Zion.

- 2 Pamwepo pa migumbwa pakati pake :
Tidapachika vilumbo watu.
- 3 Chifuko pamwepo yawo wakutitenga mikoli wadafuna kwatu mau la nyimbo :
Ndi yawo wakutichomola wadafuna kwa ife kusekelela, kuti, Mtiimbilepo nyimbo ya Zion.
- 4 Sitiimbenji nyimbo ya Ambuye :
Pamwepo pa ntaka ya wina?
- 5 Ndikakuiwala, Yerusalemu :
Janja langa la kwene liiwale luso lake.
- 6 Lilime langa likanilile pa bwavu langa, nikapanda kukukumbukila :
Ndikapanda kuukweza Yerusalemu pamwamba pa mutu wa kusekelela kwanga.
- 7 Uwakumbukile, Ambuye, wana wa Edom siku la Yerusalemu :
Waja wadati, Vunukulani, vunukulani, mpaka poyalila panchi pake.
- 8 Mwana wamkazi wa Babel, wakuchomoleka :
Wakusengwa uyo wakukulipiladi umo udatiye-nechela ife.
- 9 Wakusengwa uyo awagwila ndiawaswa iswa :
Makanda yako pa chimwala cholama.

ZABUR 138. *Confitebor tibi.*

- 1 SINDIKUYAMIKE ndi mtima wanga wa mpumpu :
Pachogolo pa achimlungu sindikuimbile zabur.
- 2 Sindilambile kuloza ku hekal yakuyela yako, sindikaliyamike jina lako pamwepo pa ubale wako ndi va zene vako :
Chifuko wakuzicha ilo ukuti pamwamba pa jina lako lonche.
- 3 Pa siku nidatana udandiyanka :
Udanditupamicha ndi mpavu pa umoyo wanga.
- 4 Mafumu wonche wa jiko siwakuyamike, Ambuye :
Chifuko wavivela vakuti vakuti va pa kamwa pako.

- 5 Yetu, siwaimbile ya njila za Ambuye :
Chifuko kwakukulu kukuzika kwa Ambuye.
- 6 Chifuko angakale wanyamulidwa Ambuye, awaona wakushashailidwa :
Nampo yawo wojikwisa awajiwa yapo wali patali.
- 7 Ingakale ndiyendaenda pakati pa kufinyikiza sundilamiche :
Sulitambasule janja lako pamwamba pa kukwia kwa wakundiipila wanga, ndi janja lako la kwene silindipulumuche.
- 8 Ambuye sachite chiyenelele pa mlandu wanga kundiimilila ; Ambuye, ubale wako chikalile mmwemoje :
Usazisia nechito za manja yako.

SALA ZA UMAWA.

ZABUR 139. *Domine, probasti.*

- 1 AMBUYE, wandikolola pa ine :
Ndi wandijiwa ine.
- 2 Iwe ujiwa kukala panchi kwanga ndi kuuka kwanga :
Ulizindikila ganizo langa yapo lili patali.
- 3 Uyapepetela mapito yanga ndi kugona mntiti mwanga ukupepetela :
Ndi njila zanga zonche uzowekana nazo.
- 4 Chifuko palije mau pa lilime langa :
Nampo, penya, Ambuye, ulijiwilatu.
- 5 Pambuyo ndi pachogolo wanifinya :
Ndi waika janja lako pamwamba pa ine.
- 6 Kujiwa chimwechi chopambana chakupunda ine :
Chakwezedwa, ine wosachikoza.
- 7 Kuti sindiyende kuzemba pa mzimu wako ?
Ndi kuzemba pa nkope yako nditawile kuti ?
- 8 Ndikakwelela Kumwamba, pamwepo ulipo :
Ndikayala mkeka pa malo ya wazimu, penya, ulipo.

- 9 Ndikatenga mapapiko ya umamawa :
Ndikalongeza pa vindimba va pa nyanja ;
- 10 Pamwepo ncho janja lako silindichogoe :
Ndi janja lako la chimuna silindigwile.
- 11 Ndikati, Zene mdima siundinyembe :
Ndi dangalila pa mbali ya ine silikale usiku ;
- 12 Nungakale mdima wosachita mdima kwa iye,
nampo usiku umulika ngati usana :
Ngati mdima chimwechi dangalila kwako.
- 13 Chifuko iwe wakujipatila mimpuyo yanga :
Wandilukanichila pa mimba ya amaye.
- 14 Sindikuyamiken ; chifuko ndapambanichidwa chiopole :
Nchito zako zopambana ; ndi icho umoyo wanga uchijiwa nditu.
- 15 Tupi langa silidazemba kwako, yapo nidachitidwa kuseli :
Ndi nidazokotedwa pa malo ya panchi ya jiko.
- 16 Maso yako yadaona icho nidapangidwa nacho yapo chosatelanya, ndi pa chikalakala chako yonche yadalembedwa :
Yayo siku ndi siku yadali mkuumbidwa, yapo silidakalepo limoji.
- 17 Ndi kwa ine okwe maganizo yako ya mtengo, Mlungu !
Yonche tenyu okwe yachuruka !
- 18 Ndikayawelenga, yapunda mchenga kwa unyini :
Ndikauka, ine chikalile pamoji ndi iwe.
- 19 Zene suwape wakuipa, Mlungu :
Mpatuke ndi ine, inu wantu wa chazi.
- 20 Pakuti wakuti ya iwe maganizo ya chaje :
Ndi wakukuchucha wako walilumbila jina lako kwa mtila.
- 21 Ambuye kodi si ine ndichimwa ndi yawo wakuchi-ndimwa ndi iwe ?
Si ine ndiwanyanchila yawo wakuimila iwe ?
- 22 Kuchimwa kotelanya ndichimwa nawo :
Ngati wakundiipila wanga wali kwa ine.

- 23 Kolola, Mlungu, mkati mwanga, ukajiwe mtima wanga :
Ukandiyesele ndi moto, ukayajiwe maganizo yanga.
- 24 Ukaone ngati ilipo njila ya chakuipila pa ine :
Ukandichogoe pa njila ya chikalile mmwemoje.

ZABUR 140. *Eripe me, Domine.*

- 1 UNDIVUULE, Ambuye, pa mwana wa adam woipa :
Ukanisunge kwa wa mamuna wa chizozoli.
- 2 Yawo waluka voipa pa mtima wao :
Siku ni siku wajisonkanicha kwa nkondo.
- 3 Wanola lilime lao ngati njoka :
Ululu wa mpili panchi pa milomo yao.
- 4 Undilindilile kuchoka pa manja ya wakuipa, Ambuye :
Ukanisunge kwa manja ya wamwamuna wa vizozoli, yawo wapangana malango wayakankize mapazi yanga.
- 5 Wakujikwisa wandibisila msampa, ndi vingwe :
Mmpepete mwa mposo wayala homelo ; wandichela makwekwe.
- 6 Nidati kwa Ambuye, Iwe Mlungu wanga :
Uchele kutu kwa pokoso la mapembezo yanga, Ambuye.
- 7 Ambuye Mlungu, mpavu ya upulumuchi wanga :
Wanichinga mutu pa siku ya kuungana nkondo.
- 8 Usapeleka, Ambuye, ivo akumbila wakuipa :
Usachichogoe icho aganzila choipa, wangajinyamule.
- 9 Panama mutu wa yawo wakundizungulila :
Matata ya milomo yao yawavinikile.
- 10 Makala ya moto yagwe pamwamba pao :
Wataidwe pa moto ; pa mbuna zakunyowa nditu, wasaukancho.

- 11 Muntu wa lilime sangaikidwiletu pa jiko :
Choipa sichimsake muntu wa chozozoli kumng'anamula.
- 12 Ndiujiwa kuti Ambuye samnenele wochika milandu :
Ndi kulumulidwa bwino kwa yawo wosauka.
- 13 Zene wochita malinga siwaliyamike jina lako :
Waja wakuongoka siwakale panchi pa nkope yako.

ZABUR 141. *Domine, clamavi.*

- 1 AMBUYE, ndakutana ; ukandifulumile :
Ukachele kutu kwa pokoso langa, yapo ndikutanila.
- 2 Pempelo langa liikidwiletu ngati vakututuma pa nkope yako :
Ndi kunyamula manja yanga ngati nchembe ya ujulo.
- 3 Uike, Ambuye, chakulindila pakamwa panga :
Usunge pamwepo pa chicheko cha milomo yanga.
- 4 Usapendamicha mtima wanga kwa mau loipa, kujitakatakicha pa voita va kuipila :
Pamoji ndi yawo wamuna wamachita va chaje :
nisachita vokoma vao chakudya changa.
- 5 Wakuchita malinga anikong'onte, siukale ubale ;
akandinyindile, siyakale mafuta ya mutu ; usakana mutu wanga :
Chifuko kupempela kwanga chikalile ingakale pa voipa vao.
- 6 Watayidwa panchi wolamula wao pa mabendeka ya chimwala :
Ndi siwayave ayo ndikuti ; chifuko yokoma.
- 7 Ngati wakuunga matusi ndi kugampa pa jiko :
Vimwazika vifupa watu pakamwa pa mainja.
- 8 Chifuko maso yanga kwako, Ambuye Mlungu :
Pa iwe ndatawila ; usasia pa woka umoyo wanga.

- 9 Undilindilile ningagwiridwe mmsampa wa yawo wakundichelela msampa :
Ndi vakuchela va yawo wamachita va chaje.
- 10 Wakuipa wakagwe pa homelo yao :
Nane chipitilile pamwepo.

SALA ZA UJULO.

ZABUR 142. *Voce mea ad Dominum.*

- 1 Ni pokoso langa kwa Ambuye ndilila :
Ndi pokoso langa ndipembeza.
- 2 Ndipungulila pa nkope yake kukamba ndeka kwanga :
Kufinyikiza kwanga pa nkope yake ndiyeneza.
- 3 Yapo mzimu wanga udalenga chidima ku maso, nawe udajiwa mseo wanga :
Pa mapito umo ndiyendelamo wandibisila msampa.
- 4 Upenye janja la chimuna, ukaone ; paliye kwanga wakundijiwichana :
Malo ya kutawila yandisowa ; paliye wakuulonda umoyo wanga,
- 5 Nidakulilila, Ambuye ; nidati, Iwe potawila pa-nga :
Mbua yanga pa jiko la wakulama.
- 6 Uchele kutu kwa kululuta kwanga ; chifuko ndatepa viwi :
Undipulumuche pa manja ya yawo wakunita-mangicha, chifuko walimba kupunda ine.
- 7 Uchoche umoyo wanga pa nyumba ya kumangidwa, ndilivumbule jina lako :
Wakuchita malinga siwanikweteze ; chifuko sundiyenelechele.

ZABUR 143. *Domine, exaudi.*

- 1 ULIVELE pempelo langa, Ambuye, ukachele kutu kwa mapembezo yanga :
Pa mvano wako undiyanke, pa kuchita malinga kwako.
- 2 Usaloa pa kulamula ndi wakupotela wako :
Chifuko pa nkope yako paliye wakulama ali yenche saoneke wochita malinga.
- 3 Chifuko wakuipila wanditamangicha umoyo wanga, waponda panchi kulama kwanga :
Wandikalicha pa mdima, ngati yawo wakufa vyaka.
- 4 Ndi mzimu wanga ukomoka pamwepo pa ine :
Mkati mwanga mtima wanga walenga chidima ku maso.
- 5 Ndikumbukila masiku ya kale ; ndijichucha pa vochita vako vonche :
Ndikamba ndeka pa vija lidavichita janja lako.
- 6 Nditambasula manja yanga kwako :
Umoyo wanga uli kwako ngati jiko lolema.
- 7 Wirima, undiyanke, Ambuye ; watelatu mzimu wanga :
Usandibisa nkope yako, ndingafwanane ndi waja wachikawo ku jenje.
- 8 Undivereche ubale wako umawa, chifuko pa iwe ndikulupilila :
Undijiwiche njila ija ndikadayendamo, chifuko ndikunyamulila umoyo wanga.
- 9 Ndivuule pa wakundiipila wanga, Ambuye :
Nditawila kwako ndibisale.
- 10 Undiyeluze nichite umo ufunila, chifuko iwe Mlungu wanga :
Mzimu wako wabwino ; ukandipelekeze pa jiko lakuongoka.
- 11 Chifuko cha jina lako, Ambuye, undilamiche :
Ndi pa kuchita malinga kwako chocha mzimu wanga pa kufinyikiza.

- 12 Ndi pa ubale wako uwaduliletu wakundiipila wanga :
Ukawaduliletu wonche wakuufinyikiza umoyo wanga ; chifuko ine wakukupotela wako.

SALA ZA UMAWA.

ZABUR 144. *Benedictus Dominus.*

- 1 ALUMBIDWE ngati mwawi wene Ambuye mwala wanga wolama :
Uyo ayeluza manja yanga kuunga nkondo, ni vyala vanga kumenyana.
- 2 Ubale wanga, ndi linga langa, pokwelela panga, ndi wakundipula wanga :
Chikopa changa, ndi uyo ndimtawila ; uyo agwiriza kamu langa mwendo wa ine.
- 3 Ambuye, chiani mwana wa adam, kuti umjiwa ?
Ingakale mwana wa muntu, kuti uwelenga ya iye ?
- 4 Mwana wa adam afwanana ndi mpuye :
Siku zake ngati chitunji chipitile.
- 5 Ambuye, welamicha Kumwamba ukachike :
Pupasa mapili, ndi siuchoke uchi.
- 6 Mulika mpambe ya kumulika kubwalo, ukawamwaze :
Peleka mivi yako, ukawasokoseleche.
- 7 Peleka janja lako kuchoka ponyamulidwa :
Undikwatule, ukandivuule pa maji yainyinj, pa chikato cha wana wa chilendo.
- 8 Pakamwa pao panena mtila :
Ndi janja lao janja la podyela la boja.
- 9 Mlunga, nyimbo ya chapano sindikuimbile :
Pa chilumbu cha maluzi kumi sindikuimbile.
- 10 Iye wakupacha mafumu upulumuchi :
Wamkwatula David wakumpotela wake pa upanga woipa.

- 11 Undikwatule, ukandivuule pa chikato cha wana wa chilendo :
Pakamwa pao panena mtila, ndi janja lao la chimuna janja la boja.
- 12 Yapo wana watu wa chimuna ngati ivo vovyali-dwa chikulile pa ubwana wao ;
Ndi wana watu wakazi ngati miala pa visongwa yosokotedwa pa mamangidwe ya hekal ;
- 13 Yapo nkokwe zatu chizazile, ndi chipelekele va mtundu ndi mtundu :
Ndi mbelele zatu zibala elf ndi chichurukile pa minda yatu ;
- 14 Yapo ng'ombe zatu za taji zili ndi mitolo yabwino :
Yapo paliye kupasula linga, paliye kusamucha, paliye kulila koto pa mabwalo yatu.
- 15 Wakusengwa kamu ilo lili chimwechi :
Wakusengwa kamu lija, Ambuye Mlungu wao.

ZABUR 145. *Exaltabo te, Deus.*

- 1 SINDIKUNYAMULE, Mlungu wanga, Mfumu :
Ndi sindililumbe jina lako ngati mwawi wene chikalileje mmwemoje.
- 2 Siku ndi siku sindikulumbe ngati mwawi wene :
Ndi sindikalilumbe jina lako chikalile mmwemoje.
- 3 Wamkulu Ambuye, ndi wakulumbidwa viwi :
Ndi ukulu wake wosawandikila.
- 4 Chibadwa kwa chibadwa chinjake siwavijumicho vochita vako :
Ndi siwaviyeneze vavimuna vako.
- 5 Mapambidwe ya kukuzika kwa mbili yako :
Ndi mau ya vopambana vako, sindikambe ndeka.
- 6 Ndi siwajiti mpavu ya vakuopedwa vako :
Ndi siniviwerenge vavikulu vako.
- 7 Siwalapukiche chikumbukumbu cha ubwino wako wokulu :
Ndi siwakululutile kuchita malinga kwako.

- 8 Wakukondwela ndi mwene lisungu Ambuye :
Wozengeleka kukwia, ndi wamkulu pa ubale.
- 9 Wabwino Ambuye kwa wonche :
Ndi malisungu yake pamwepo pa vochita vake vonche.
- 10 Vonche ivo vochita vako sivikuyamike Ambuye :
Ndi wa ubale wako siwakulumbembe ngati mwawi wene.
- 11 Siwajiti yakukuzika kwa ufumu wako :
Ndi siwanene chimamuna chako.
- 12 Kujiwicha kwa wana wa adam va chimuna vake :
Ndi kukuzika kwa mapambidwe ya ufumu wake.
- 13 Ufumu wako ufumu wa chikalile mmwemoje :
Ndi kulinganicha kwako kwa chibadwa ndi chibadwa.
- 14 Ambuye awachilikiza wonche yawo wakugwa :
Ndi awanyamula waja wakukotama.
- 15 Maso yonche yalindilila kwako :
Ndi iwe chipelekele kwa achiiwo chakudya chao pa nyengo yake.
- 16 Ujitambasula janja lako :
Ndi uchikuticha umo chifunila chili chonche chakulama.
- 17 Wakuchita malinga Ambuye pa njila zake zonehe :
Ndi wa ubale pa vonche ivo achita.
- 18 Ambuye ali pafupi ndi wonche wakumtanila :
Ndi wonche wakumtanila pa va zene.
- 19 Sachite kufuna kwa waja wakumwopa :
Ndi savele, ndi sakawapulumuche.
- 20 Ambuye asunga wonche wakumkonda :
Nampo sawapasule mya woipa wonche.
- 21 Pakamwa panga sipanene kulumba kwake Ambuye :
Ndi nyama yonche ikalilumbembe jina lako ngati mwawi wene chikalile mmwemoje.

ZABUR 146. *Lauda, anima mea.*

- 1 MLUMBENI Ambuye :
Mlumbembe Ambuye, umoyo wanga.
- 2 Sindimlumbembe Ambuye ndikakala ndi kulama :
Sinimwimbile Mlungu wanga zabur nikakalapo.
- 3 Msawakulupilila afulu, ingakale mwana wa adam :
Pa yawo wopanda upulumuchi.
- 4 Mpuye wake uchoka, abwelela ku ntaka yake :
Siku limwelo maganizo yake yataika.
- 5 Wakusengwa yuja ali ndi Mlungu wa Yakobo wakumtangatila wake :
Kujilindikiza kwake pa Ambuye Mlungu wake.
- 6 Wakuchita Kumwamba ndi jiko, nyanja, ndi vonche vili mmwemo :
Wakusunga va zene kwa chikalile mmwemoje.
- 7 Wakuchita lamulo kwa yawo wakuchomoledwa :
Wakupeleka chakudya kwa wene njala : Ambuye awamasula wa maluzi.
- 8 Ambuye achekula maso ya wakupulika ; Ambuye anyamula waja wakotama :
Ambuye awakonda waja wakuchita malinga.
- 9 Ambuye awalindilila wosaka malo, awachilikiza wa masiye ndi anamfedwa :
Nampo njila ya wakuipila aichita mapindi mapindi.
- 10 Ambuye sakale mfumu kwa chikalile mmwemoje ;
Mlungu wako, Zion, kwa chibadwa ndi chibadwa.
Mlumbeni Ambuye.

SALA ZA UJULO.

ZABUR 147. *Laudate Dominum.*

- 1 MLUMBENI Ambuye, chifuko chabwino kumwimbila Mlungu watu zabur :
Chifuko chene neema, ndi chakukondwa kulumba.

- 2 Ambuye aumanga Yerusalem :
Awakusa mbua wakukankizidwa wa Israel.
- 3 Chichilichile waja wakuduka mtima :
Chinyembezele mabala yao.
- 4 Azilingila ntondwa kawelengedwe kao :
Azichula zonche majina yao.
- 5 Wamkulu Ambuye watu, ndi wochuluka pa nko-
ngono :
Kwa kuzindikila kwake palije mawerengedwe.
- 6 Ambuye chiwachirikizile wochika :
Chiwashashaile panchi wakuipa mpaka pa ntaka.
- 7 Mlandilani nyimbo kwa Ambuye :
Mwimbileni Mlungu watu zabur ndi chilumbo.
- 8 Uyo avinikila Kumwamba ndi mikuti, aiikilatu
vula kwa jiko :
Ayapukicha mapili mmela.
- 9 Avipacha volangwa chakudya chake :
Ndi wana wa kungubwe yawo wakulila.
- 10 Wosajikondwela pa chimwamuna cha kavalo :
Wosalola pa miendo ya wamwamuna.
- 11 Ambuye chilolele pa yawo wamwopawo :
Waja wakujilindikiza ubale wake.
- 12 Mjumile Ambuye, Yerusalem :
Mlumbe Mlungu wako, Zion.
- 13 Chifuko wailimbicha mipingiliyo ya vicheko
vako :
Awapacha mwawi wana wako kukati kwako.
- 14 Ayaika malile yako mtendele :
Akukuticha ndi mafuta ya trigo.
- 15 Alituma ilo akuti pa jiko :
Mpaka mau lake litamanga chiwirimile.
- 16 Apeleka snow ngati bwea :
Aimwaza frost ngati machoso.
- 17 Aitaya ice yake ngati makombo :
Pa nkope ya chipwepwe chake yani saime?
- 18 Alitumiza mau lake, ndi azisungunula :
Ayamila ndi mpepo yake, maji yamwazika mwa-
zika.

- 19 Alifotokozela mau lake kwa Yakobo :
Va chidule vake ndi volamula vake kwa Israel.
- 20 Sanachita chimwechi kwa fuko lili lonche :
Ndi volamula vake siwanavijiwa. Mlumbeni
Ambuye.

ZABUR 148. *Laudate Dominum.*

- 1 MLUMBENI Ambuye. Mlumbeni Ambuye kuchoka
Kumwamba :
Mlumbeni pa malo pakunyamulidwa.
- 2 Mlumbeni, achimalaika wake wonche :
Mlumbeni, liwanja lake lonche.
- 3 Mlumbeni, jua ndi mwezi :
Mlumbeni, inu ntondwa zonche za dangalila.
- 4 Mlumbeni, Kumwamba kwa Kumwamba :
Ndi maji muli pamwamba kwa Kumwamba.
- 5 Zililumbe jina la Ambuye :
Chifuko iye adatauka, ndi zilengedwa.
- 6 Waziimicha kwa chikalileje mmwemoje :
Wazipacha cha chidule icho chosapitilila ncho.
- 7 Mlumbeni Ambuye kuchoka pa jiko :
Vikoko va mnyanja, ndi vindimba vonche.
- 8 Moto ndi vula ya miala, snow ndi chipundulu :
Mpepo ya chimpunga, chichitile mau lake.
- 9 Mapili ndi mitanta yonche :
Mitengo yene vipacho ndi mikunguza yonche.
- 10 Chikoko ndi cholangwa chili chonche :
Chakusyeta ndi chouluka chene mapapiko.
- 11 Mafumu ya jiko ndi vonche vilawa :
Anduna ndi wonche wakulamula pa jiko.
- 12 Azombwe ndi sonincho wakazi wakali sanakwa-
tiwe :
Wokota ndi sonincho wana.
- 13 Walilumbe jina la Ambuye, chifuko jina lake loka
lakwezedwa :
Mbili yake pamwamba pa jiko ndi Kumwamba.

- 14 Ndi wanyamula nchiwa ya kamu lake, kulumba kwa yawo wa ubale wake wonche :
Kwa wana wa Israel, kamtu ilo lili pafupi naye.
Mlumbeni Ambuye.

ZABUR 149. *Cantate Domino.*

- 1 MLUMBENI Ambuye. Mwimbileni Ambuye nyimbo chapano :
Ni malumbo yake pa liunjili la yawo wa ubali wake.
- 2 Wakasekelele Israel pa yuja adamchita :
Wana wa Zion wakavine pa mfumu wao.
- 3 Walilumbe jina lake pa gule :
Ndi michoma ndi chilumbu wamwiimbile zabur.
- 4 Chifuko Ambuye chijilozele pa kamu lake :
Sawakadwiche wochika ndi upulumuchi.
- 5 Waubale wayangale pa kukuzika :
Walulute pamwepo pa pogonela pao.
- 6 Vakumnyamula Mlungu vikale pa kolomilo lao :
Ndi upanga wakutwa kawili pa manja yao.
- 7 Kuchita mlandu wa chipini pa mafuko :
Kulanga pa vilawa.
- 8 Kuwamanga mafumu yao ndi vigwedegwede va chichulo.
Ndi wolemekezedwa wao ndi vigwedegwede va chiculo.
- 9 Kwachitila lamulo lolembedwa :
Mapambidwe yaya kwa wonche wa ubali wake.
Mlumbeni Ambuye.

ZABUR 150. *Laudate Dominum.*

- 1 MLUMBENI Ambuye. Mlumbeni Mlungu pa malo yake ya pa yoka :
Mlumbeni pene chitando chia mpavu zake.
- 2 Mlumbeni pa ivo va chimamuna chake :
Mlumbeni kwa mlingo wa unyinji wa ukulu wake.

- 3 Mlumbeni pa kuomba mbetete :
Mlumbeni pa pangwe ndi chilumbo.
- 4 Mlumbeni pa mangaka ndi kuvina :
Mlumbeni pa vingwe ndi ngolwa.
- 5 Mlumbeni pa lipazo la kuveka :
Mlumbeni pa lipazo la kukuza.
- 6 Chonche chene mpuye chimlumbe Ambuye :
Mlumbeni Ambuye.

CHIFA NDI MAKALIDWE

UMO WAKADACHITIDWILA, WAKADAIKIDWILA
PA MPINGO WAO, WAKADAIKIDWILA PA WOKA

AASKOF, AKASIS, NDI ASHEMAS,

KWA MLINGO WA MAIKIDWE YA

CHURCH LA ENGLAND.

THE PREFACE.

Ioneka pa danga kwa wonche wakuwelenga ndi likwale Malembo ya pa yoka, ndi yawo Wakulemba wa kale, kuti chiyambile nyengo za aApostolo yakalapo Maikidwe aya pa misinku ya Wakumtumikila Mlungu pa Church la Kristo; aAskof, aKasis, aShemas. Machitidwe aya nayo yadalemekezidwa siku zonche chiopole, muntu asaghana kuchitilatu ili yonche ya aya akapanda kutanidwa, kuyesedwa, kulingidwa, ndi kujiwika kukala ndi vintu va mtima va mtundu uu vifunidwa kwa yamweyo; sonincho akapanda kuloledwa ndi kulovyedwa mmwemo ndi Mapempelo ya pa bwalo, pamoji ndi Kuika Manja ndi yawo wataukidwa ndi Bwalo lojiwika. Ndi mmwemo, dala kuti Maikidwe aya pa misinku yakaliletu ndi kuchitidwa bwino bwino, ndi kulemekezidwa pa Church la England; namba muntu sawelengedwe kapena satengedwe ngati Askof wotaukidwa ndi bwalo, angakale Kasis, angakale Shemas, pa Church la England, ndi namba muntu salolezedwe achitiletu vintu vili vonche ivo vika-dachitidwa ndi achiwo yayo yachulidwa pano, akapanda kutanidwa mmwemo, kwa chifa icho chichatacho mmwemo, ingakale kale wapata Kuiki-dwa wa pa yeka ndi Askof, kapena Kuiki-dwa pa msinku wake ndi Askof.

Ndi namba muntu salovyedwe Shemas, akapanda kufikila vyaka asharin na tatu akawe ali ndi Faculty. Ndi muntu ali yenche wakulovyedwa Kasis ajikala wosachepa vyaka asharin na nne. Ndi muntu ali yenche wakuikidwilatu pa msinku ndi kuchitidwa wa pa yeka kukala Askof ajikala vyaka thelathin asachepa.

Ndi Askof, kujiwa mwene wake, kapena kwa kulangiza umboni koyenela, kuti Muntu mwene wake akala ndi makalidwe ya ubwino wa chimamuna, ndi aliye ndande pa milandu; ndi akamlinga, ni kumyesa, nakapata kuona kuti anajiyeluzza Maru ya Chi Latin, ndi kuti wayeluzidwa moyenela Malembo yoyera, akoza pa nyengo izo ilangizidwa pa Kanon, kapena chikakala chifuko chakuchunguliza, pa Siku la Ambuye, kapena pa Siku kuu linjake, pa Church, kumilovya Shemas, pa makalidwe ndi pa chifa umo muchatilamo.

CHIFA NDI MAKALIDWE UMO WAKADACHITA ASHEMAS.

¶ *Siku iyo yolangizidwa ndi Askof pachogolo ikata kuya, apa zikataje Sala za Umawa, yajikala Mau ya kuyeneza kapena Mau ya kuchisa, kufotokoza Nchito yoyeneledwa ni Kachitidwe ka waja wakujawo kulovyedwa aShemas; umo Kaikidwe pa msinku uu sikanga-siidwe pa Church la Kristo, ndi sonincho umo kamu wakadawayinikizila achiiwo pa Kachitidwe kao.*

¶ *Poyamba Archdeacon, kapena uyo Wagwirizidwa nchito pa malo pake wajitulucha kwa Askof (ndi akala panchi pa mpando wake pafupi ndi Meza yoyela,) yawo nawo wafunawo kuikidwa pa msinku uu wa aShemas, (ali yenche wa achiiwo kuvekedwa moyenela,) kunena mau aya,*

Atate pa Mlungu woyinikizidwa, ndiwatulucha kwanu awa achinawene walipo pano, walovyedwe kukala aShemas.

Askof.

Penya bwino kuti awo achinawene uwaturucha pa maso patu, wakala wotumikika ndi wosachepekedwa, umo wamajiyeluzila ndi umo makalidwe yao yakalila yakumwopa Mlungu, wachitiletu Kumtumikila Mlungu umo moyeneledwela, Mlungu ayinikizidwe, ndi Church lake limangichidwe nyumba.

¶ *Archdeacon ajiyanka,*

Ndafuncha ya achiiwo, ndi sonincho ndalinga, ndi ndiganiza kuti wotumikika wosachepekedwammwemo.

¶ *Ndipo Askof sajiwanenela kamu:*

Abale, wakakalapo wa inu wakujiwa Chochekeleza, pena Chokanizidwa ndi bwalo chojiwika, pa ali yenche wa awa wotuluchidwa apa chapano kuchitidwa aShemas, kwa chifuko icho sakadalovyedwa pa Kachitidwe aka, ajituluka pa Jina la Mlungu, ndi kulangiza chiani icho Chokanizidwa ndi bwalo pena Chochekeleza.

¶ *Ndipo wakatuluka ndi kuchula Chokanizidwa ndi bwalo pena Chochekeleza chachikulu, Askof ajisia uti Kumwiika muntu yuja pa msinku uu, mpaka uyu wochimikizidwa satuluchidwe wopanda ndande ii ya icho Chokanizidwa ndi bwalo.*

¶ *Ndipo Askof [kuwaninkiza gulu la Church wonche yawo waoneka wakutumikikamo waikidwe pa Msinku uu wawapempele,] pamoji ndi aKleros ndi kamu yawo walipo, wajiimba kapena wajinena Litania pamoji ndi Mapempelo umo yachatilamo.*

Litania ndi Mapembezo ya Woka.

Mlungu Atate, wa kumwamba : mtilengele lisungu ife tisauka wene zambi.

Mlungu Atate wa kumwamba : mtilengele lisungu ife tisauka wene zambi.

Mlungu Mwana, Wakuliombola jiko : mtilengele lisungu ife tisauka wene zambi.

Mlungu Mwana, Wukuliombola jiko : mtilengele lisungu ife tisauka wene zambi.

Mlungu Mzimu Woyela, wa chitulukileje mwa Atate ni mWana : mtilengele lisungu ife tisauka wene zambi.

Mlungu Mzimu Woyela, wa chitulukileje mwa Atate ni mWana : mtilengele lisungu ife tisauka wene zambi.

Utatu Woyela, Wene mwawi, Wokuzika, Achina-wene watatu ndi Mlungu mmoji : mtilengele lisungu ife tisauka wene zambi.

Utatu Woyela, Wene mwawi, Wokuzika, Achina-wene watatu ndi Mlungu mmoji : mtilengele lisungu ife tisauka wene zambi.

Msakumbukila, Ambuye, vochwalicha watu, ingakale vochwalicha va achatate watu wa chikale ; ingakale msajilipilila pa zambi zatu : mtilekele ife, Ambuye wabwino, mwalekele kamu lanu, ilo mwaliombola ni mwazi wanu wa mtengo wokulu, ndipo msakwia ndi ife vyaka vonche.

Mtilekele ife, Ambuye wabwino.

Pa choipa chili chonche ni malindi ; pa zambi, pa kuchenjera ni kuulukila kwake diabololo : pa kupyecha mtima kwanu, ni pa kulamula chilamulileje,

Ambuye wabwino, mtipulumuche.

Pa kupulika maso konche pa mtima ; pa kujikwisa ni kujiyerekele chaje, ndi kujizimbaicha ; pa kupweteka mtima, kulunduka, ni kufinga, ndi pa kuche-pa konche kwa kukondana,

Ambuye wabwino, mtipulumuche.

Pa vyasa, ni zambi zonche zina za kutipa ; pa vakutinyengeza vonche va mjiko, ni va nyama, ni va diabololo,

Ambuye wabwino, mtipulumuche.

Pa kung'anipa mpambe ni chimpunga ; pa kufa kwa mtimbo wanu, pa chipindupindu, ndi pa chilala ; pa kuungana nkondo ndi kusinikalila, ndi pa kufa kwa chizilimukila,

Ambuye wabwino, mtipulumuche.

Pa kuchucha mfumu chaje, kupangana malindi, ndi kumasula mwendo ; pa kuyeruzi unama, kujisankulila, ni kujipatula ; pa kuumicha mtima, ndi kupepula Mau lanu ni Tauko,

Ambuye wabwino, mtipulumuche.

Kwa mau la kuseli yapo mwachitidwa Nyama moyera ; kwa Kubadigwa kwanu koyera ndi Kuumba-

lidwa ; kwa Ubatizo wanu, Kujimana chakudya, ndi Kuyesedwa,

Ambuye wabwino, mtipulumuche.

Kwa Kuchilichimba kwanu, ndi Chitukuta chija cha mwazi ; kwa Msalaba wanu ndi Kuva masaucho ; kwa Kufa kwanu kwene mtengo ndi Kuikidwa pa manda ; kwa Kuzyuka kwanu kwene kukuzika ndi Kukwela kumwanba ; ndi kwa kuja kwake Mzimu Woyera,

Ambuye wabwino, mtipulumuche.

Pa chaka chonche cha kusauka kwatu ; pa chaka chonche cha kufanikila kwatu ; pa hour ya kufa, ndi pa siku ya kulamula,

Ambuye wabwino, mtipulumuche.

Ife wene zambi tikupembezani kutivera, Ambuye Mlungu ; ndi mlole kulilinganicha ni kuliongola Church lanu loyera lakuyenela ponche pa njila ya kuongoka ;

Ambuye wabwino, tikupembezani kutivela.

Mlole kwasunga ni kwalimbicha pa kukulambilani kwene kwene, pa kuchita malinga ni pa kuyera pa kulama, kapolo wanu †....., Mfumu watu mwene neema nditu ni Wakutiongola ;

Ambuye wabwino, tikupembezani kutivela.

Mlole kulinganicha mtima wake pa mvano wanu, manta yanu, ni chikondano chanu, ndi chiyambile chapano akukulupilieni, ndipo afunefune chifunile kuyinikiza kwanu ni kukuzika ;

Ambuye wabwino, tikupembezani kutivela.

Mlole kumombeleda ni kumsunga, kumpacha kwalaka wonche wa mawongo wake ;

Ambuye wabwino, tikupembezani kutivela.

Mlole kwapacha mwawi ni kwalindilila Mfumu kazi mwene neema *..... ni wonche wa mnyumba ya Mfumu ;

Ambuye wabwino, tikupembezani kutivela.

† 1 Edward.
2 Manuel.
3 William.

* 1 Alexandra.
3 Victoria.

Mlole kuwamunikila wonche aAskof, aKasis, ni aShemas, ni kujiwa ni kuzindikila kweme kwa Mau lanu; ndi pa kuyoneza ndi pa kulama kwao ncho walibukiche pa bwalo, ndipo walilangize mmwemo;

Ambuye wabwino, mtipulumuche.

Mlole kuwaninka akapolo wanu awa wakulovyedwa pa Maikidwe pa msinku wa aShemas [kapena aKasis,] ndi kuwapungulila neema yanu; kuti wapote Kachitidwe kao moyeneledwa, Church lanu limangichidwe nyumba, ndi Jina lanu loyela likuzike;

Ambuye wabwino, tikupembezani kutivela.

Mlole kwaveka Ambiri wonche wa Bwalo la Mfumu, ni Afuru wa makamu wojiwika, ni neema, njeru ni kuzindikila;

Ambuye wabwino, tikupembezani kutivela.

Mlole kwapacha mwawi ni kwasunga yawo Wopachidwa bwalo, kwapacha neema wachitiletu ya malinga, ni kuimilila va zene;

Ambuye wabwino, tikupembezani kutivela.

Mlole kuwapacha mwawi ndi kulisunga kamu lanu lonche;

Ambuye wabwino, tikupembezani kutivela.

Mlole kuwapacha mafuko yonche kuunjikana pamoji, mtendele, ndi kuilana pa mitima;

Ambuye wabwino, tikupembezani kutivela.

Mlole kutipacha mtima kukukondani ni kukuopani, ndi kuchita njeza kulama kwa mlingo wa matuako yanu;

Ambuye wabwino, tikupembezani kutivela.

Mlole kuwaonjezela kamu lanu lonche neema kuli-vecha modeka Mau lanu, alilandile ni kukonda kwene, ndi kupacha vipacho va Roho;

Ambuye wabwino, tikupembezani kutivela.

Mlole kulovya mnjira ya va zene wonche yawo wasokelela, ndi wanyengedwa;

Ambuye wabwino, tikupembezani kutivela.

Mlole kulimbicha wonche yawo wali mkuima; ndi kwatontoza ndi kwatangata wolenda mmitima; ndi

kwaucha yawo wakugwa; ndi pa kutera kumfinga Shetan panchi pa mapazi yatu;

Ambuye wabwino, tikupembezani kutivela.

Mlole kwapokola, kwatangatila, ndi kwatontoza, wonche yawo ali pa kuluswa, pa kusowa vintu, ndi pa kulaga;

Ambuye wabwino, tikupembezani kutivela.

Mlole kusunga wonche ali mkuyenda ulendo pa mtunda pena pa nyanja wakazi wonche yawo ali mkupuma wana, wonche wakudwala, ndi wana wakanda; ndi kuwalengela lisungu lanu wonche yawo wamangidwa ni wa mikoli;

Ambuye wabwino, tikupembezani kutivela.

Mlole kwaombeleda, ndi kwaleleda, wana wonche wa masiye, ndi anamfedwa, ndi wonche woingwa ni wosauchidwa;

Ambuye wabwino, tikupembezani kutivela.

Mlole kuwalengela wantu wonche lisungu;

Ambuye wabwino, tikupembezani kutivela.

Mlole kuwalekela wa mawongo watu, yawo waku-
titamangicha, ndi yawo wakutigumulila, ndi kung'anamula mitima yao;

Ambuye wabwino, tikupembezani kutivela.

Mlole kutininka ni kulindilila vipacho va jiko umo vibadwila tivitumile, kuti pa nyengo yake yakukwima tijikondwele navo;

Ambuye wabwino, tikupembezani kutivela.

Mlole kutipacha kulapa kwene; kutilekera zambi zatu zonche, kupungwaila, ndi kopanda kujiwa; ndipo mtiveke ni neema ya Roho wanu Woyera, tikonje makalidwe yatu kwa mlingo wa Mau lanu loyera;

Ambuye wabwino, tikupembezani kutivela.

Mwana wa Mlungu: tikupembezani kutivela.

Mwana wa Mlungu: tikupembezani kutivela.

Kambelele ka Mlungu: wakuzichocha zambi za jiko;

Mtipache mtendele wanu:

Kambelele ka Mlungu : wakuzichocha zambi za jiko ;

Mtilengele lisungu.

Kristo, mtivele.

Kristo, mtivele.

Ambuye, mtilengele lisungu.

Ambuye, mtilengele lisungu.

Kristo, mtilengele lisungu.

Kristo, mtilengele lisungu.

Ambuye, mtilengele lisungu.

Ambuye, mtilengele lisungu.

¶ *Ndipo Kasis, ndi kamu pamoji naye, wajinena Pempelo la Ambuye.*

Atate watu, wa Kumwamba, Jina lako liyelechedwe. Ufumu wako uje. Vija ufuna vichitidwe, mjiko ngati kumwamba. Utipache lelo chakudya chatu cha siku. Ndi utilekele mangawa yatu, ngati ife tiwalekela wa mangawa watu. Ndi usatitengela poyesedwa ; Nampo utipulumuche pa voipa. Amen.

Kasis. Ambuye, msatichitila umo tinachitila zambi.

Yanko. Msatilipilila umo tinachitila zimpulupulu.

Tipempe.

Mlungu, Atate mwene lisungu, wosapepula kubu-ula kwa yawo wakutimbinyuka mtima, mngakale kufuna kwa yawo wadandaula ; kwa lisungu mtilimilile pa mapempero yatu yayo tiyachita pa maso yanu pa masauko ni maputo yatu yonche, pali ponche yatilemelela ; ndipo mtivele kwa neema, kuti voipa vija, ivo kuchenjela ni kunyengeza kwa diabololo kapena kwa wantu kutichitila, vilazidwe chaje ; ndi kwa malango ya ubwino wanu vimwazike nditu ; kuti ife akopolo wanu, tikapanda kupwetekechedwa ni mata-mangichidwe yali yonche, tisapuma kukuyamikani pa Church lanu loyela ; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu.

Ambuye, ukani, mtitangatile, ni mtivuule chifuko cha Jina lanu.

Mlungu, tavera ni makutu yatu, ndi achatate watu wadatifotokozela, vija va ufulu mnachita masiku yao, ni masiku ya kale pachogolo pa achiiwo.

Ambuye, ukani, mtitangatile, ni mtivuule myinikizidwe.

Akuzike Atate, ndi Mwana ; ndi Mzimu Woyela ;

Yanko. Umo kumakalila poyamba, chimwechi ndi chapano : ndi kwa vyaka vosata. Amen.

Pa wa mawongo watu mtiombebele, Kristo.

Mtipenye pa kulaga ni mtima wa ufulu.

Kulira kwa mtima watu mpenye wene lisungu.

Wene ubale msaziumila zambi za kamu lanu.

Chilolele wene ubale mvere kumpempera kwatu.

Mwana wa David, mtichitile lisungu.

Ndi chapano ni chikalile mmwemoje muone mwayeneledwa kutivera, Kristo.

Mtivele kwa neema, Kristo ; mtivele kwa neema, Ambuye Kristo.

Kasis. Ambuye, lisungu lanu lilangizidwe pa ife ;

Yanko. Umo ife tikukulupililani.

Tipempe.

Tikupembezani mojichicha, Atate, kupenya chitetezele kuti ife wosali ndi mpavu ; ndi Jina lanu likuzidwe mng'anamule pa ife voipa vija vonche ivo tayeneledwa kuvipata kwa malinga nditu ; ndi mtipache, kuti pa masauko yatu yonche tikulupilile chikulupilile wasaopa pa lisungu lanu, ndi chiyambile chapano tikupoteleni pa kukala wa pa woka ni wopanda ukazuzi, myinikizidwe ni kukuzidwa ; mkati mwa Woteteza watu ndi Woimilila wa pa yeka, Yesu Kristo Ambuyatu. Amen.

¶ *Ndi sajina kapena sajiimba Kupotela kwake Kusanganizana pamoji ndi Pempero la chidule, Epistola, ndi Evangel, umo yachatilamo.*

Pempero la chidule.

Mlungu Mwene mpavu zonche kwa malangano yanu ya Ubwino wanu Mlungu, mwaikilatu Maikidwe pa misinku yena yena ya Wakukutumikilani pa Church lanu, ndi mdawauzila aApostolo wanu wasankule ndi walovye pa Kuchitidwa aShemas Mmboni wakuyamba Woyela Stephan, pamoji ndi wena; Kwa lisungu mwapenyele awa akapolo wanu awo wotaniidwa chapano ku Kachitidwe kamwekaja ndi Kutumikila Mlungu kwa wena; mwaferaniche ndi va zene va Mayaluzo yanu, mwapambe ndi kopanda kulakwa pa umoyo wao wa pano, kuti kwa mau yao ndi kutulucha mlingo wabwino, wakupoteleni kwa kuvomeleka pa Kachitidwe aka, Jina lanu likuzike, ndi Church lanu limangichidwe nyumba; kwa kuyenela kwake Mpulumuchi watu Yesu Kristo, uyo alama ndi akala mfumu pamoji ndi imwe, ndi Mzimu Woyela, chapano ndi chikalileje. *Amen.*

Epistola. 1 Tim. iii. 8.

Chimwechija kuyeneledwa kuti Wakutumikila wakale wakuyinikizika, wosali ndi kukunta kuwili, wosakonda pa vino, wosali wa chipatapata cha chaje; wakukala ndi va kuseli va mvano wene pa mtima wakujiwana wosatilidwa ukazuzi. Ndi watange kulingidwa; ndipo wachite nchito ya kutumikila pakukala wosapachidwa mlandu. Chimwechija akazao wakuyinikizika, wosayamba kusonya, wa njenje, wakuvomeleka pa vonche. Ndi wotumikila wakale wamamuna wa mkazi mmoji, wakuimilila bwino wana wao ndi nyumba zao za woka. Pakuti yawo wakuchitilatu nchito ya kutumikila bwino wajigulila kwelelo labwino, ndi kughana kwakukulu pa mvano uwo pa Kristo Yesu.

¶ *Kapena ili lotapidwa pa chisano ndi chimoji cha Machitidwe ya aApostolo.*

Machitidwe vi. 2.

Ndi yawo kumi ndi wawili wakajitanile yawo waku churuka wa wanafunzi, wadati, Chosali chakuko ndwela ife kusiilatu Mau lene la Mlungu, kutumikila meza. Mmwemo, abale, mpenyeleletu pa inu wantu asano ndi awili wolangizidwa umboni, wakuferana ndi Roho ndi njelu, yawo sitiwaimiche pamwamba pa icho chileledwa. Nafesititafukile pa kusali kwene, ndi kutumikila kwene kwa Mau. Ndi mau ili lida-konda pachogolo pa yawo wochuruka tenyu. Ndi wadamsankula Stephan, muntu woferana ndi kuvomela ndi Roho Woyela, ndi Philipppo, ndi Prokoro, ndi Nikanoe, ndi Timon, ndi Parmenas, ndi Nikolas wa pa Antiokia mwanafunzi wa waYehudah; awo wadawaika pachogolo pa aApostolo; ndi wakasali, wadawaika manja. Ndi Mau la Mlungu lidaonjezeka, ndi kawelengedwe ka wanafunzi kadachurukichidwa viwi pa Yerusalem, ndi gulu lalinyinji la wakutila nchembe wadali mkuvecha mvano wene.

¶ *Ndi pachogolo pa Evangel, Askof chikalile panchi pamwepo pa mpando wake, ajiyesa ndi ajilinga ali yenche wa kuikidwa pa Msinku, pa maso ya kamu, umo chichatilamo apa.*

Kodi mkulupilila kuti myendechedwa mkati ndi Mzimu Woyela kujisenchela Kachitidwe aka ndi Kumtumikila Mlungu mmwemo, kumpotela Mlungu, apunde kukuzidwa, ndi kamu lake limangichidwe nyumba?

Yanko. Ndikulupilila chimwechi.

Askof.

Kodi muona ya zene kuti mwatanidwa zene kwa mlingo umo afunila Ambuyatu Yesu Kristo, ndi kwa mlingo wa maikidwe yoyeneledwa ya Ufumu uu, kuloa pa Kumtumikila Mlungu pa Church?

Yanko. Ndiona ya zene.

Askof.

Mvomela popanda kujizimbaicha Malembo ya Kanon yonche ya Malangano ya Kale, ndi ya Malangano ya Chapano?

Yanko. Ndiyavomela ayo.

Askof.

Simyawerenge yamweyo ndi njeza, kwa wantu sakasonkane mChurch ilo simlangizidwepo kulipotela nchito?

Yanko. Sindiyawerenge.

Askof.

Kachitidwe ka Shemas kali ndi vintu ivi vake, pa Church ilo sakalangizidwepo kulipotela, kutwimilila Kasis pa Kumpotela Mlungu, ndi kupunda yapo sakatumikile Mlungu pa Kusanganizana koyela, ndi kumtangatila pa kuwagawilapo wantu, ndi kuwerenga Malembo yoyela ndi Mayeluzo mChurch; ndi kuwayeluza wana Katekisimo; yapo palijepo Kasis, kuwabatiza makanda, ndi kuyeneza mau, ngati sakalovyedwemo ndi Askof. Ndi mpambo, ndiko Kachitidwe kake, yapo yaikidwilatu chimwechi, kuwafuna funa wa kudwala, wosauka, ndi yawo wopanda mpavu wa pa Paroikia, amuuze Wosungila nkani za makalidwe yao, ndi majina yao, ndi malo yao yakukala, dala kwa kuchisa kwake wapate kupumichidwa ndi nchembe za wantu wa Paroikia, kapena za wena. Simchite chimwechi kwa kusangalala ndi kwa mtima?

Yanko. Sindichite chimwechi, Mlungu akanditangatila.

Askof.

Simuikile mitima yanu kwa njeza kukonja ndikumbamba makalidwe yanu, ndi ya awo wa pa nyumba yanu, kwa mlingo wa ivo Voyeruzidwa ndi Kristo;

ndi kujichita mawene ndi achiwo ncho, umo mkozela, milingo yakusangalalicha kwa mpingo wa zowesa zake Kristo?

Yanko. Sindichite chimwechi, Mlungu akanditangatila.

Askof.

Simveche Mwene kuika wanu chiyinikizile, ndi wena wa pamwamba Wakumtumikila Mlungu pa Church, ndi yawo sakagwilizidwe kukuongolani, kuchata ndi mitima ya malango ndi mitima yakufuna chisangalalile umo wakutilililani malango ya manta ya Mlungu?

Yanko. Sindichite likwale, Ambuye akanditangatila.

¶ *Ndipo Askof nakaika manja pa mutu wa ali yenche mmoji mmoji niagwada kwa kujichicha pachogolo pake, sajinena,*

Ulandile Bwalo lotaukidwa mojiwika ya kupotela Kachitidwe ka aShemas pa Church la Mlungu lakuidwa pa manja yako; Pa Jina la Atate, ndi la Mwana, ndi la Mzimu Woyela. Amen.

¶ *Ndipo Askof aimpacha ali yenche Malangano ya Chapano, kunena,*

Ulandile Bwalo lotaukidwa mojiwika kuweringa Evangel pa Church la Mlungu, ndi kuiyeneza imweija, ukalolezedwa kuchita chimwechi ndi Askof mwene.

¶ *Ndipo mmoji wa iwo, wolangizidwa ndi Askof, sajiwerenga Evangel.*

W. Luka xii. 35.

Ndi viuno vanu vikaliletu vomangidwa mbindo, ndi nyali zikwelela: nanu mawene wakufwanana ndi wantu wamchingamila ambuyao pali ponche sakabwele

pa chindimba cha ukwati: kuti pakuja iye ndi kupoposa, wamchekulile wosakala kampindi. Ndi wene chimwemwe akapolo amwewo Ambuye pakuja sawakomane wakala maso. Amen, ndikunenelani, sajimange ndi sawagoneche pa meza, ndi pa kujako sawatumikile. Ndi ngati sakaje pa kulandilana pa chiwili, ingakale pa kulandilana pa chitatu ndi sakawakomane chimwechi, wene chimwemwe amweo.

¶ *Ndipo Askof ajimuka mchogolo pa Kusanganizana, ndi wonche yawo waikidwa pa msinku wajichalapo, ndi wajilandila Kusanganizana Koyela siku limvelo pamoji ndi Askof.*

¶ *Ndi kukate Kusanganizana, pambuyo pa Pempelo la chidule lakutela, ndi pachogolo pakuwandikilaje kupeleka Mwawi, yajinenedwa Mapempelo ya chidule yayo yachatayo.*

Mlungu mwene mpavu zonche, wakupeleka vintu vonche vabwino, kwa kukoma pa kosi kwanu kwakukulu mwalola kuwalandila ndi kuwatengela akapolo wanu yawa pa Kachitidwe ka aShemas pa Church lanu: Mwachite, tikupembezi, Ambuye, wakale wokonjeka, ndi wakujichicha, ndi chilimbile pa Kukutumikilani, ndi kukala ni mtima wa changu kupenyelela Malangidwe ya mwa mzimu; kuti wakakala ndi umboni wa mtima wakujiwana wabwino, ndi wakalongeza siku zonche wosatingizika ndi wakulimbika pa Mwana wanu wakumbala Kristo, wakale ndi Makalidwe yabwino, pa Kachitidwe aka ka panchi, kuti waoneke wakuyenela watanidwe kwa Kukutumikilani kwa misinku pamwamba pa Church lanu; kwa mmweyo Mwana wanu Yesu Kristo Mpulumuchi watu, kwake kukala kukuzika ndi kuyinikiza kwa vyaka va vyaka chikalileje. *Amen.*

Mtichogolele, Ambuye, pa vonche ivo tichita ni kukondwela kwanu kwene neema nditu, ndi

mtiyendeche kutitangatila popanda kupuma; ndi pa nchito zatu zonche izo zinayambidwa, zinayendeche-dwa mchogolo, ndi zinamalizidwa pa imwe, tilikuziche Jina lanu loyela, ndi pomalizika mkatilengele lisungu tipatile kulama kwa vyaka vonche; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

Mtendele wa Mlungu, wakupita njeru zonche, akusungeni mitima ndi njeru pa kumjiwa ndi kumkonda Mlungu, ndi Mwana wake Yesu Kristo Ambuyatu: ndi mwawi wa Mlungu mwene mpavu zonche, Atate, Mwana, ndi Mzimu Woyela, ukalo kwanu ndi kulongeza ndi inu masiku yonche. *Amen.*

¶ *Ndi apa ikadafotokozedwa kwa Ashemas, ajikalilatu pa Kachitidwe aka ka Shemas kwa chaka cha mpumpu [ikawe kwa vifuko vene mate Askof akaona mwina] dala apate kukala wotelana ndi wakuzowekana pa mau ayo yalimo pa Kuwatumikila kwa wene Church. Pa kuchita chimwechi akaoneka wa mvano ndi wa likwale, akoza kulovyedwa ndi Askof wa Diokesia pa Maikidwe pa msinku uwo wa Ukasis, nyengo izo zakulangizidwa pa Kanon; kapena chikakala chifuko chakuchunguzila, pa Siku la Ambuye lina kapena Siku Loyela linjake, pa maso pa Church, kwa makalidwe ndi chifu umo muchatila mmwemo.*

CHIFA NI MAKALIDWE

UMO

AKADAIIKILA AKASIS PA MSINKU WAO.

¶ *Apo siku iyo yolangizidwa ni Askof inata kuja, Sala za Umawa zikata, yajikalapo Mau ya kuyeneza kapena Mau ya kuchisa kufotokoza Nchito yoyeneledwa ni Kachitidwe ka yawo wakujawo kulovyedwa aKasis; umo Msinku uu siungasiidwe pa Church la Kristo; ni sonincho umo kamu wakadawayinikizila achiiwo pa Kachitidwe kao.*

¶ *Poyamba, Archdeacon, kapena nakakala iye palije, muntu wolangizidwa pa malo pake, ajitulucha kwa Askof (niakala pa mpando wake pafupi ni Meza yoyela) wonche yawo salandile Maikidwe pa Msinku wa Ukasis siku lija (ali yenche wa achiiwo kuvekedwa moyenelela), ndi ajinena.*

Atate pa Mlungu woyinikizidwa, ndiwatulucha kwanu awa achinawene walipo pano, walovyedwe pa Maikidwe pa msinku wa Ukasis.

Askof.

Penyani bwino kuti awo achinawene, mwatulucha pa maso patu, wakala wotumikika ni wosachepekedwa, umo wamajiyeluzila ni umo makalidwe yao yakalila yakuopa Mlungu, wachitiletu Kutumikila Mlungu umo moyenelela, Mlungu ayinikizidwe, ni Church lake limangichidwe nyumba.

¶ *Archdeacon ajiyanka.*

Ndafuncha ya achiiwo, ni sonincho nawalinga, ndi ndiganiza kuti sayenele.

¶ *Ndipo Askof ajiwanenela kamu.*

Kamu labwino, yawo ndiwo yawo tipanga njelu, nakalola Mlungu, kwalandila lelo lino pa Kachitidwe koyela ka Ukasis; Pakuti pambuyo pa kulinga moyenela ife wosakomana va kuchucha, kuti wosatanidwa umo mutaukilidwila ni bwalo ku Nchito yogwilizidwa ya yeka ni Kumtumikila Mlungu, ni kuti awo achinawene ali wa mlingo umweo. Nampo ingakale chimwechi akakalapo wa inu, ajiwa Chochekeleza pena Chokanizidwa ndi bwalo chachikulu pa ali yenche wa yawo, kwa chifuko chake sakadalandilidwa pa Kumtumikila Mlungu uku koyera, ajitiuluka pa Jina la Mlungu, ni kuchilangiza chiani icho Chokanizidwa ni bwalo kapena Chochekeleza.

¶ *Ndipo wakachula Chokanizidwa ndi bwalo pena Chochekeleza chachikulu, Askof ajisia uti kumwika muntu yuja pa Msinku uu, mpaka uyu wochimikizidwa satuluchidwe wopanda ndande ii ya icho Chokanizidwa ndi bwalo.*

¶ *Ndipo Askof [kwaninkiza gulu la Church wonche yawo waoneka wakutumikikamo waikidwe pa msinku uu wawapempele,] pamoji ndi Akleros ndi kamu yawo walipo, wajiimba kapena wajinena Litania pamoji, ndi mapempelo kuchaticha ayo pa chija cholangizidwa pamwamba cha kuika Ashemas pa msinku wao; ikawe kuti pa Pempelo lija kwa woka mau la [aShemas] lijitaidwa ni mau ilo la [aKasis] lijilovyedwa pa malo pake.*

¶ *Ndipo sajinena kapena sajiimba Kupotela kwake Kusanganizana pamoji ndi Pempelo la chidule, Epistola, Evangel, umo yachatilamo.*

Pempelo la chidule.

Mlungu Mwené mpavu zonche, wopeleka vonche vabwino, kwa Roho wanu Woyela mwalangiza

Maikidwe pa msinku yena yena ya pa Church; kwa lisungu mwapenye awa wopotela wanu wotanidwa chapano ku Kachitidwe ka Ukasis; ndi mwaferaniche ndi va zene va mayaluzo yanu, mwapambe ndi kopanda kulakwa pa umoyo wao wa pano, kuti, kwa mau yao ndi kutulucha mlingo wabwino, wakupoteleni kwa kuvomeleka pa Kachitidwe aka, Jina lanu likuzike, ndi Church lanu limangichidwe nyumba; kwa kuyenela kwake Mpulumuchi watu Yesu Kristo, uyo alama ndi akala mfumu pamoji ndi imwe, ndi Mzimu Woyela, chapano ndi chikalileje. *Amen.*

Epistola. Ephes. iv. 7.

Kwa ali yenche wa ife idaninkidwa neema kwa mlingo wa mninko wa Kristo. Kwa icho anena, Akakwele chiloele Kumwamba, adatondola matondolo, nawapacha wantu voninkidwa. (Nalo adakwela, chiani ncho ikawe adachika ncho chiloele pa mbua za panchi za jiko? Uyo adachika ndiye mwene uyo adakwela pamwamba pa Kumwamba konche, dala aferane pa vonche.) Ndi mwene adawaninka awa aApostolo; ndi yawo, Wolosa; ndi yawo, Evangelist; ndi yawo, Wakuwesa ndi Walimu; kwa makazikichidwe ya woyera, kwa nchito ya kutumikila, kwa kumangicha nyumba ya tupi la Kristo; mpaka tikakomane tawonche pa umoji wa mvano, ndi wa kupata kujiwilatu kwake Mwana wakumbala wa Mlungu, mpaka wamwamuna wotelana, mpaka pa mlingo wa msinku wa chiferanile chake Kristo.

¶ *Pambuyo pake yajiwerengedwa kwa Evangel mbua ya chapter ya kenda ya Woyela Mattayo umo yachatila.*

W. Matt. ix. 36.

Yesu akaone magulu ya wantu, adawaonela maganigani, pakuti wosauka, ndi pakuti wanamwazika mwazika chifa cha mbelele zosali ni wakuwesa.

Ndipo awanenela wanafunzi wake, Magoolo zene yakuchuluka, nawo wa nchito wakuchepa. Mmwemo mpempeni Ambuye wa magoolo atume kwa mpavu wa nchito pa magoolo yake.

¶ *Kapena ii ichatayo, kutapidwa pa chapter ya Kumi ya Woyela Yohana.*

W. Yoh. x. 1.

Amen, amen, ndikunenelani, Mpaka aloa pa kola la mbelele pa komo, nampo akwela kwina, mmweyo wakuba ali ndi mukungu. Nampo uyo aloayo pa komo ali wakuwesa mbelele. Uyo wakulindilila komo amchekulila; ndi mbelele zivela pokoso lake: ndi atana mbelele za iye mwene jina, ndi apita nazo kubwalo. Chaka akatulucha za iye mwene zonche pa komo, ayenda pachogolo pao, ndi mbelele zimchata; chifuko zijiwa mau yake. Ndi wa chilendo sizi-ngamchate, nampo sizimtawe: chifuko wosalijiwa mau la wa chilendo. Mwambi uu Yesu adati kwa achiiwo, nampo panama amwewo sadapata kujiwa mau yanji yayo adali mkukamba nawo. Mmwemo Yesu adati ncho kwa achiiwo, Amen, amen, ndikunenelani inu, Ine ndili komo lene la mbelele. Wonche yawo wadali pachogolo pa ine wakuba ndi ankungu wali: nampo mbelele sizidavela pokoso la achiiwo. Ine ndili komo lene: ngati muntu aka-loamo kupita pa ine, sapulumuchidwe, ndi saloe ndi kutuluka, ndi kukomana dyela. Wakuba wosaja ikawe abeletu, ndi kudula, ndi kuonanga: ine nidaja dala wapate kulama, ndi wapate chipundile. Ine ndili wowesa wabwino: wowesa wabwino aika umoyo pa milandu ya mbelele zake. Nampo uyu wakulalikidwa, ndi wosali wowesa, mbelele zosali za iye yeka, apenya chikoko ndi chikuja, niasia mbelele, niatawa, ndi chikoko chikwatula, ndi chizibalalicha: atawa chifuko ali wolalikidwa, wosali kantu kwake kwa mbelele. Ine ndili wowesa wabwino; ndipo

ndipata kujiwa mbelele zanga namwene, ndi zanga namwene zipata kundijwa ine, umo Atate apatila kundijwa ine, ndi ine ncho ndipatila kumjiwa Atate; ndi umoyo wanga ndiika pa milandu ya mbelele. Ndi mbelele zinjao ndili nazo, izo zosali za koli ili: zimwezo ncho siningasie kuzitenga, ndi sizivele pokoso la kunena kwanga; ndi sizipate kukala gulu limoji la zowesa, wowesa mmoji.

¶ *Ndipo Askof, chikalile panchi pa mpando wake, ajiwanenela umo yalembedwela panchi.*

Mwava, abale, ndi pa kulingidwa pachogolo kuseli, ni sonincho pa mau ya kuchisa umo wadakuchisilani chapano, ni pa Masomo yoyera ayo yotapidwa pa Evangel, ni pa malembo ya apostolo, umo vintu va Msinku uu mutanidwilamo voyeneledwa, ni umo vikula viwi. Ndi chapano tikuchisani ncho, pa Jina la Yesu Kristo Ambuyatu, kuti mkumbukile chikumbukile, umo Msinku uu uli wa pamwamba, ni umo Kachitidwa aka ni Vogwiliza nchito mmwemo vosa-pepuka umo mnatanidwila kuloamo chapano: ndimo kuti mkale Atenga, Wolindilila, Akapitao wa Ambuye; kuyeluza, ni kuchisa, kudyecha, kuwailatu vintu yawo wa pa muji wa Ambuye: kufunafuna mbelele za Kristo izo zimwazika mwazika, ni wana wake awo ali pakati pa jiko lino loipa, kuti wapulumuchidwe mkati mwa Kristo vyaka vonche.

Mmwemo mkale ndi ichi chakulembedwa chokomelela pa kukumbukila kwanu, umo nkokwe ii ikula iyo mwagwilizidwa. Pakuti iwo ali mbelele za Kristo, yawo adawagula ni kufa kwake, yawo adawamwazila mwazi wake. Church ni Gulu la Mlungu ilo siningasie kulipotela, lili Mkazake, ni Tupi lake. Ngati siikakalepo kuti Church limwelo, chingakale Chiwalo chili chonche mmwemo, sichipate kulumidwa kapena kuchekezedwa chifuko cha ulesi wanu, mjiwa umo kulakwa kwakulila, ni umo kulanga kwake kwa-kuofyela kuja kuchata mchogolo mwake. Mmwemo

mjiganizila mawene kuloza kuti Kuntumikila Mlungu kwa wana wake, kwa Mkazi ni Tupi la Kristo; ndi penyani mngasie kulema kwanu, kuganizila ni kuchita likwale kwanu, mpaka simkachite vonche ivi vikala mkati mwanu, umo muyeneledwela nditu kuvichitila, kutenga wonche awo mwagwirizidwa kapena singwilizidwe, wailane chimwechi pa kuvomela ni kupata kumjiwa Mlungu, ni wakwime ni kutelyana pa msinku wao pa Kristo, mpaka asakalancho malo pa inu, ingakale kwa kula-kwa pa Religion, kapena kwa visimo va zambi pa makalidwe.

Ndipo pakuti Kachitidwe kanu ka chimwechi kopambana, ni kolimba viwi, muona ni kuganiza kwanji ni kujiyeruza mkadajigwiliza nchito, kuti mjilangize wakukonda ivo muyeneledwa kuvichita ni wakuyamika kwa Ambuye, uyo anakuikani pa Msinku uu wa kuyenela chimwechi; ni sonincho mkajipenye bwino mungachuwaliche mawene, ni mungakale chifuko cha wena akachuwaliche. Nampo, wosakoza inu kukala ni mtima wa malango ingakale mtima wa kufuna mmwemo mawene moka; pakuti kufuna chimwechi ni kukoza, Mlungu yeka apeleka: mmwemo muyeneledwa, yetu muli ni chifuko chachikulu, kuwenda kwa njeza Mzimu wake woyela. Ndi pakuona kuti inu simkoza mwina muli monche kumaliza nchito yakulemela ngati ii, ya kupulumucha wantu, nampo ni mau yakuyeluza ni yakuchisa ayo yatapidwa pa Malembo yoyela, ni makalidwe yakuchata mmwemo; penyani umo mkadalimba pa kuwerenga ni pa kujiyeruza Malembo, ni pa kukonja makalidwe yanu mawene, ni ya achiiwo wali maka maka wa inu, kwa mlingo wa Malembo yamweyo: ni kwa chifuko ichi cha chimwechija umo mkadasililatu, etu mkadatayila (umo mkozela) maganizo yonche ya pa jiko lino yakutilalukicha ni kujiyeluza mmwemo.

Tili ni chikulupi chabwino kuti mwalinga vintu ivi ni kuviganizila mawene kale lomwe; ndi

mwapangilatu njelu, kwa neema ya Mlungu, kuti simjivumbukiche chivumbukichile kwa Kachitidwe aka umo chamkondwela Mlungu kukutanani, umo mkozele : ndipo simkoke kulaluka kwanu konche ndi kujiyeruza kawnu kulozako ; ndi simpempele wosapuma Mlungu Atate, kwa Kuteteza kwake Mpulumuchi watu Yesu Kristo, kuti Mzimu Woyela akumilileni kuchokela kumwamba ; kuti pa kuwerenga siku ndi siku ni kuyalinga Malembo, mkule, ni kukwima pa Kutumikila Mlungu kwanu ; ndi simyese, nyengo kwa nyengo, kuyaika pa oka makalidwe ya inu ni ya wa pa miji yanu, ndi kuyakonja kuchata Mlingo ni Mayaluzo ya Kristo, mkale vifwanifwani vakusangalalicha pachogolo pa Mlungu, ni vochanjika kuti kamu wavichate.

Ndi chapano, dala kuti Gulu ili la Church la Kristo lasonkana pano nawoncho wavele mitima yanu ya malango ndi kufuna pa vintu ivi, ni kuti chilanga ichi chanu chipunde kukuchogozani kuchita nchito zanu zoyeneledwa, yankani ya danga kwa vintu ivo ife, pa Jina la Mlungu, ni la Church lao, sitikufunchicheni pa mama vimwevo.

Askof.

Muona ya zene pa mitima yanu kuti mtanidwa kwene, umo afunila Ambuyatu Yesu Kristo ni kwa maikidwe ya Church ili la *England*, ku Maikidwe pa msinku ndi Kumtumikila Mlungu kwa Ukasis ?

Yanko. Ndiona.

Askof.

Mwavomelechedwa kuti Malembo yoyela yali nayo mkati mwao Mayaluzo yonche ayo siyangasiidwe kupata kwa upulumuchi wa chikalile mmwemoje pakumvomela Yesu Kristo ? Ndi mwapangilatu njelu kutapila pa Malembo yamweyo, kuwayeruza kamu yawo saikidwe ya manja yanu, ni kuyaluza namba kantu ngati sikangasiidwe kwa upulumuchi

wa vyaka, ikawe chintu icho mwavomerechedwacho kuti chikoza kuoneka pa danga ndi kutuluchidwa cha zene kwa Malembo yamweyo, umo muonela mawene wosakaikila ?

Yanko. Navomelechedwa chimwechi, ndi napangilatu njelu kwa neema yake Mlungu kuyaluza chimwechi.

Askof.

Mmwemo simchite njeza kwa kuvomeleka sikuzonche kumtumikila Mlungu pa Mayaluzo ni Sakrament, ni Malangidwe ya Kristo, umo Ambuye wataukila, ni umo Church ili ni Ufumu wayalandila yamweyo, kwa mlingo ya Matauko ya Mlungu : mpaka mwayeluze kamu ni njeza yonche awo saikidwe kwa Kusungila kwanu ni Kugwilizidwa kwanu dala wayasunge ndi kupenyelela yamweyo ?

Yanko. Sinichite chimwechi, Ambuye akanitangatila.

Askof.

Simjiikiletu, ndi njeza chivomelekele, kutopola ndi kutamangicha mayeluzo ya kusokelecha ndi ya chilendo yosailana ndi mau ya Mlungu ; kuombezeza ni kuwachisa ndi pa danga ndi kuseli, nawo wakudwala nawo wakusangalala, kwa yawo simwikidwe kuwasunga, ngati umo chisowela icho wachililila, ndi umo simpachidwile malo ?

Yanko. Sindijiikiletu, Ambuye akanitangatila.

Askof.

Simchite njeza pa Mapempelo, ni pa kuwerenga Malembo Yoyela, ni pakujiyeluzo vintu vakujiwicha Malembo yaja, ni kusia kujiyeluzo vintu va pa jiko lino ni va nyama ?

Yanko. Siniyese kuchita chimwechi, Ambuye akanitangatila.

Askof.

Simchite likwali kuumba ni kukonja mwawenu, ni wa pa nyumba zanu, kwa mlingo wa Mayeluzo ya Kristo; ndi kujichita mwawenu ni achiiwo, umo mukozela, mlingo wakusangalalicha ni chifa chakuchaticha kwa zowesa za Kristo?

Yanko. Sinijigwilize mmwemo, Ambuye akanitangatila.

Askof.

Simimilile ni kuyendecha, umo mukozela, kuchicha mitima, mtendele, ni kukondana, pa wonche wa Kristo, ni cha maka yawo wamaikidwa kapena saikidwe pa manja yako?

Yanko. Sinichite chimwechi, Ambuye akanitangatila.

Askof.

Simvele Askof wanu ni kumyinihiza, ni wena Wotumikila wakulu, awo wagwilizidwa kukusungani ni kukuchogozani; kuchata ni kukonda pa mtima ni pa kufuna ayo wakuchisani nayo pa maso ya Mlungu, wosakana apo salamule pa maso ya Mlungu?

Yanko. Sinichite chimwechi, Ambuye akanitangatila.

¶ *Ndipo Askof ajiima ndi ajinena,*

Mlungu mwene mpavu zonche, uyo anakuninkani kufuna kuti mehite ivi vonche; Akuninkeni ncho nkongono ndi mpavu mkoze kuvichitila vimwevo; ndipo aitelaniche nchito yake iyo waiyamba pa inu; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

¶ *Pambuyo pake Gulu la Church wakadafunidwa, kuseli pa Mapempelo, wajichiche ni kumpempela Mlungu apeleke vintu ivi vonche; wakala chete wonche dala kupata malo kwa mapempelo aya.*

¶ *Pambuyo pake siijimbidwa kapena siijinedwa ni Askof (wantu yawo Waikidwe msinku wa Ukasis wonche achinawene chigwadile,) Veni, Creator Spiritus; Askof kuyamba, ni aKasis ni wena walipo, kuyanka kwa mipambu, umo yachatilamo.*

Ija Mzimu, utiuzile,
Moto wa kumweko utile;
Ni mitima utijoche,
Ninka saba va ulele.

Mwawi, ija, chita pano,
Zii, kulama, chikondano.
Tione ncho maso, tila
Pa mdima dangalila.

Maso jocha yasengweche,
Neema yanu yangadeche,
Wamawongo waombebe,
Na choipa pa mtendele.

Tiwajiwe, Atate, Mwana,
Namwe nawo waungana:
Mmwemoje chfikile,
Tisapuma chiimbile,

Voyenela mkatimo,
Mwa Atate, Mwana, Mzimu.

Kapena ii:

Ija Mzimu Wukuyela:
Mitima yatu ujele;
Utile neema ya kumwamba
Pa mitima udapanga.

Umatanidwa Paraklito,
Ndi Cha ulele wa Mlungu,
Chitime, Moto, ni Kukonda,
Kujocha kwene kwa kumwamba.

Vya chomwe saba utipache,
Chala cha janja la Mlungu,
Chilanga chene cha Atate,
Mau kuseli kuyeluza.

Njelu zatu usonkile,
Kukonda tila pa mitima;
Kulenda kwa matupi yatu
Ni mpavu utilimbichile.

Utamangiche wa mawongo,
Ni mtendele utipache,
Ngati ukachogolela,
Tipulumuke pa voluswa.

Ulole Atate ajiwike,
Ni Mwana dala tikamjiwe,
Ni Mzimu, kuchokela Awa,
Tikuvomele wosasia.

Tikayelegelele nditu,
Atate, Mwana, ni Mzimu. Amen.

¶ *Nayo ikata, Askof ajipempa chimwechi, kunena,*
Tipempe.

Mlungu mwene mpavu zonche, ni Atate wa kumwamba, kwa kukonda kwanu kopanda malile ndi kulama mtima pa ife, mnatininka Mwana wanu wakumbala yeka yeka ni wokondedwa nditu Yesu Kristo, kukala Woombola watu, ni Woyambiza tilame chikalile mmwemoje; naye, akatelaniche kuombola kwatu pa kufa kwake, nakate kukwela kumwamba, adatuma ponche pa jiko lino aApostolo, Wolosa, Evangelist, Woyeluza, ni Wowesa; ndi pa nchito zao ni kumtumikila kwao adasonkanicha mpingo woukulu wa zowesa pa mabendeka yonche ya jiko, kubukicha malumbo ya chikalile mmwemoje ya Jina lanu loyela; Kwa ivi vokoma vakupunda maka kuchokela pa

kukoma mtima kwanu wa chikalile mmwemoje, ni pakuti mnalola kuwatana awo akapolo wanu walipo ku Kachitidwe kumweko ndi Kukutumikilani kumwekuja kolangizidwa kuwapulumucha wana wa adam, tikuyamikani kuchokela pa mtima, tikulumbani ni kukulambilani: ndi ife pakujichicha tikupembezani, kwa mmweyo Mwana wanu mwawi wene, kuwainka wonche yawo ndangakale pano ndangakale pina, wakulitanila Jina lanu loyela, kuti tijilangize wosapuma umó tikuyamikilani kwa ivi ni vina ncho vonche vakutikomela vanu, ni kuti siku zonche tionjezeke ni kuyenda mchogolo pa kukujiwani ni kukuvomelelani imwe ni Mwana wanu, kwa Mzimu Woyela. Chimwechi kwa awa Wakutumikilani chimwechija ni kwa wantu yawo pamwamba pao achiiwo sakalangizidwe kukutumikilani, Jina lanu loyela likuzidwe vyaka ni vyaka, ni ufumu wanu woyelekedwa upanuke, mkati mwa mmweyo Mwana wanu Yesu Kristo Ambuyatu, uyo alama ni kukala mfumu pamoji ni iwo pa umoji wa Mzimu umweo, kwa vyaka va chikalileje. Amen.

¶ *Apo Pempelo ili linata. Askof ni Akasis awo ali pamwepo wajiika manja yao pa mutu pa ali yenche mmoji mmoji uyo alandilayo Maikidwe pa msinku wa Ukasis; awo Wakulandila chigwadile pa maombono yao ni kujichicha, ni Askof kunena,*

Mlandile Mzimu Woyela kwa Kachitidwe ndi Nchito ya Kasis pa Church lake Mlungu, ugwirizidwayo nayo chapano pa Kuika manja yatu. Wali wonche ukawalekela zambi, zilekeledwa kwa achiiwo; ndi wali wonche ukawamangila zambi zao, zamangidwa. Ndi ujikala Wakugawila woyomeleka wa Maula Mlungu ndi Sakrament zake zoyela; kwa Jina la Atate, ndi la Mwana, ndi la Mzimu Woyela. Amen.

¶ *Sonincho Askof ampache mmanja mwake mmoji mmoji ali yenche wa iwo niagwada, Bible, ndi kunena.*

Ujikala nalo Bwalo kuti uyeneze mau la Mlungu, ni kumtumikila pa Sakrament zoyela mGulu la Church, yapo sulangizidwepo motaukilidwa.

¶ Apo yakata aya, Mvano wa Nikaya ujiimbidwa kapena ujinedwa, ndi Askof pambuyo pake ajiyenda mchogolo pa Kupotela Kusanganizana, yapo wonche awo wakulandila Maikidwe wa Msinku wajilandilapo pamoji, ndipo walindile pomwepo yapa manja yaikidwa pa iwo, mpaka sakate kulandila Kusanganizana.

¶ Apo Kusanganizana kukata, pambuyo pa Pempelo la chidule la kutela ni kuwandikilaje kupeleka Mwawi, Mapempelo aya ya chidule yajinedwa.

Atate mwene mwene lisungu, tikupembezani kupeleka pa awa akapolo wanu mwawi wanu wa Kumwamba, kuti wajiveke ni kuchita malinga ni kuti Mau lanu lonenedwa pa kamwa pao, lifwanikile, linganenedwe chaje. Mtinike ncho tikale ni neema kuvela ni kuvomela ayo awa sakapeleke kutapa pa Mau lanu loyela, kapena yakuilana mmwemo, kuti ndiyo yakutipatila upulumuchi; mpaka pa mau yatu yonche ni vonche ivo tichita, tifune kukuzika kwanu, ni kupanula Ufumu wanu, mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

Mtichogolele, Ambuye, pa vonche ivo tichita ni kukondwela kwanu kwene neema nditu, ndi mtiyendeche kutitangatila popanda kupuma; ndi pa nchito zatu zonche izo zinayambidwa, zinayendechedwa mchogolo, ndi zinamalizidwa pa imwe, tilikuziche Jina lanu loyela, ndi pomalizika mkatilengela lisungu tipatile kulama kwa vyaka vonche; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

Mtendele wa Mlungu wakupita njeru zonche, ukusungeni mitima ndi njeru pa kumjiwa ndi kumkonda Mlungu, ndi Mwana wake Yesu Kristo Ambuyatu: Ndi mwawi wa Mlungu mwene mpavu

zonche, Atate, Mwana, ndi Mzimu Woyela, ukale kwanu ndi kulongeza ndi inu masiku yonche. *Amen.*

¶ Ndi ngati siku limoji wena waninkidwa Msinku wa Ushemas ni wena waninkidwa Msinku wa Ukasis, Ashemas waturuchidwe pachogolo, pambuyo pake Akasis; ndipo sikuyenele kuti Litania linedwe kamoji kwa yonche yawili. Mapempelo ya chidule yonche yawili yajitumidwa, pachogolo lija kwa Ashemas, pambuyo pake lija kwa Akasis. Epistola ijikala Ephes. iv. 7—13, ngati pamwamba pa Kachitidwe ka malambilo aka. Ikataje, awo sachitidwe Ashemas wakadalingidwa ni kuikidwa pa msinku umo mulembedwela pamwamba. Ndipo yapo mmoji wa yawo anata kuwerenga Evangel (kapena ilo latapidwa pa W. Matt. ix. 36—38, ngati pamwamba pa Kachitidwe ka malambilo aka; kapena pa W. Luka xii. 35—38, ngati pamwamba Cha chifa cha Kuika Ashemas) awo sachitidwe Akasis chimwechija wakadalingidwa, ni Kuikidwa pa msinku ngati pa Kuchitidwe ka malambilo aka kulangizidwa pamwamba.

CHIFA CHA

KUIKILA PA MSINKU PENA CHA KUIKA PA WOKA

WAMKULU WA ACHIASKOF

PENA

ASKOF;

ICHO CHIKADACHITIDWA PA SIKU LA AMBUYE KAPE-
NA PA SIKU LOYELA LINA POSALI PENA.

¶ *Ndi vikaikidwilatu vintu vonche pa Church chi-
konjedwele, zikata Sala za Umawa, Wamkulu wa
Achiaskof (pena Askof wina wolangizidwa) ajiyamba
Mapotelo ya Kusanganiza; pa aya ili lijikala*

Pempelo la chidule.

Mlungu mpavu yene, mkati mwa Mwana wanu wakumbala Yesu Kristo mdawapacha Aapostolo wanu woyera va ulele vopambana vavinyinji, ndi mdawataukila wadyeche mpingu wanu wa zowesa; Mwapache neema, tikupembezeni, aAskof wonche, Wowesa wa Church lanu, wayeneze ndi njeza Mau lanu, ndi wakutumikileni moyeneledwela pa Malangidwe yake pachogolo panu; ndi mkawapache kamu, wayachate yamweyaja chivechele; wonche walandile chisoti cha kulaka cha kukuzika kwa chikalile mmwemoje; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. Amen.

¶ *Ndi Askof mnjake ajisoma Epistola.*

1 Tim. iii. 1.

Mau lakuvomereka, Ngati muntu ajifunila nchito ya Wakupenyelela, akumbila nchito yabwino. Mmwemo Askof sangasie kukala wosachimikizika,

wawamuna wa mkazi mmoji, wakukala maso pa mtima, wakutimalika, wakujikonja pa tupi, wakudauzila, wakukoza kuyeluza; wosayamba kulongeza pa mowa, wosayamba kuyambana, nampo wofacha, walije ndeo, wopanda kuyanjana ndi chuma, wakuimilila nyumba ya iye yeka, wakukala ndi wana wake woikidwa pa malo yao panchi, pamoji ndi kuyinikiza konche; (ngati muntu wosajiwa kuimilila nyumba yake ya yeka, nanji sichikale chintu kwa iye kuimilila church la Mlungu?) asakala wolovyedwa wa chapano, angagwe nakajikwisa chiloele polamulidwa pake diabololo. Ndi sangasie kukala ndi mbiri yabwino kwa yawo wa kubwalo; angagwe pa kutukwanila ndi msampa ya diabololo.

Pena ili.

PA MALO YA EPISTOLA. Machit. xx. 17.

Ndi chichokere pa Mileto akatume Paolo pa Epheso, adatana wakuluakulu wa church kuungana bwalo. Ndi mkufikaje pamwepo kwa iye, adati kwa achiiwo, Mjiwa mawenu chichokere siku la kuyamba nidakocheza pa Asia, umo nidapatila kukalapo wakusanganizana ndi inu nyengo zonche, chimpotele Ambuye pamoji ndi kujichicha mtima mwemuno, ndi kusiriricha misozi, ndi mayeso ya ivo vidandigwera ine pa njeru izo wa Yehudah wadandipanga: umo sindazembecha chintu cha vija vakukomelani, kuti ndisakutengelani inu ncho utenga, ndi kukuyeluzani pa gulu pamoji, ndi kwa nyumba ndi nyumba, kulangizilatu umboni ndi kwa wa Yehudah ndi kwa wa Greek wa kulapa chiloele pa Mlungu, ndi wa kumvomela Ambuyatu Yesu Kristo. Ndi chapano, penya, ndiyenda ulendo womangidwa pa mzimu ku Yerusalem, wosajiwa vija vakundikomanilatu pa muji umwewo; ikawe kuti Mzimu Woyera andilangizila umboni pa muji ndi muji kuti maluzi ndi masauko yandilindilila. Sindijiwerengela umoyo wanga wa mtengo,

ngati kutelanya njira yanga ya makani, ndi nchito ya kutumikila ija nidalandila pa manja ya Ambuye Yesu, kulangiza umboni wa evangel ya neema ya Mlungu. Ndi chapano, penya, ndijiwa kuti inu monche simkale wosaonacho nkope yanga, pa yawo nidapita kuomba njio ya ufumu. Kwa icho ndilangiza umboni kwa inu siku la lelo lino, kuti ine ndili wosatilidwa ukazuzi ndi mwazi wa ali yenche. Chifuko sindazembecha kukufotokozelani inu ncho mtima wonche ali nawo Mlungu. Mjitolila mtima mawenu, ndi mpingo wochi wa zowesa, pa uwo Mzimu Woyera adakuikani wakupenyelela, kuwesa church la Mlungu, ilo adajipatila kwa mwazi wa iye yeka. Ine ndijiwa kuti saloe pambuyo pa kuchoka ine vikoko vosaluka chiloele pa inu, wosafuna kusiila mpingo wa zowesa; ndi wa pa inu mwawenu saimepo ncho wantu, wakukamba yopindidwa pindidwa, kusolola wanafunzi chipatukile pambuyo pa achiiwo. Kwa icho kalani maso, chikumbukile kuti kwa vyaka vitatu usana ndi usiku sindapuma ine ndi misozi kumpacha ali yenche malango. Ndi kwa ivi va chapano ndikuikani pa manja ya Mlungu, ndi mau la neema yake, lakukoza kukumangichani nyumba, ndi kupeleka kuloa chokolo pa wonche woyelechedwa. Ndalama, ndi gold, ndi malaya sindakumbila ya ali yenche. Mawene mujiwa kuti kwa ivo vakundisowa ine ndi waja pamoji ndi ine, manja aya yene yadanditumikila. Pa vonche nidakulangizilani pa kupota nchito chimwechi, simngasie kulandilana ndi yawo wolenda mpavu, ndi chikumbukile mau yaja ya Ambuye Yesu kuti mwe ne wake adati, Cha chimwemwe kupeleka, chosali kulandila.

¶ *Ndipo Askor mnjake ajisoma Evangel.*

W. Yohana xxi. 15.

Yesu amnenela Simon Petro, Simon wa Yohana, unikonda kupita awa? Amnenela, Yetu, Ambuye;

ujiwa kuti nikukondadi. Amnenela, Udyechi wana nkosa zanga. Amnenelacho pakawili, Simon wa Yohana, unikonda ine? Amnenela, Yetu, Ambuye; ujiwa kuti ndikukondadi. Amnenela, Uwese nkosa zanga. Amnenela, pa katatu, Simon wa Yohana, unikondadi? Petro adadandaula pakuti adamnenela pa katatu, Unikondadi? Ndi adamnenela, Ambuye, ujiwa vonche; ujiwa kuti ndikukondadi. Yesu amnenela, Dyecha nkosa zanga.

Kapena ili.

W. Yohana xx. 19.

Siku limweliya, pakukala ujulo, siku la kuyamba la week, ndi vicheko vachekedwa, yapo wanafunzi wadasonkana, pakwawopa wa Yehudah, niakuja Yesu, niaima pakati, nianena kwa achiiwo, Mtendele kwanu. Ndi yapo adati chimwechi, adawalangiza manja yake ndi ntiti yake. Mmwemo wanafunzi wadasekelela, yapo adamwona Ambuye. Mmwemo Yesu adati ncho kwa achiiwo, Mtendele kwanu: umo Atate wandipeleka ine, nanencho ndikutumani inu. Ndi yapo adati chimwechi, adawauzila, niawanenela, Landilani Mzimu Woyela: wali wonche mkawamasulila zambi, zalekeledwa kwa achiiwo; wali wonche mkazimangicha, zimangichidwa.

Pena ili.

W. Matt. xxviii. 18.

Yesu adaja adakamba nawo, kunena, Ndapachidwa bwalo lonche lotaukidwa Kumwamba ndi pa jiko. Mmwemo mkayende ulendo mwachite mafuko yonche wanafunzi, kwabatiza chiloele pa jina la Atate, ndi la Mwana, ndi la Mzimu Woyela: kwayeluza kuyasunga ayo yonche nidakutaukilani: ndi penyani, ine ndilipo, ine pamoji nanu masiku yonche, mpaka kutelani latu vyaka va chikalileje.

¶ *Ndi ikata Evangel ndi Mvano wa Nikaya, ni mau ya kuyeneza, Askof Wosankidwa (chivekedwele udi Rochet yake) ajituluchidwa ndi Askof wawili kwa Wamkulu wa Achiaskof Province lija (pena kwa Askof mnjake wolangizidwa ndi commission yataukidwa ndi bwalo) Wamkulu wa Achiaskof chikalile pamwepo pa mpando wake pafupi ndi Meza yoyela, ndi Achiaskof yawo nawo wakumtulucha, kunena,*

Atate Woyinikizidwa kupunda pa Mlungu, titulucha pa maso yanu muntu uyo wa ubale kwa Mlungu ndi woyeruzidwa bwino kuikidwa pa Msinku ndi Kuikidwa pa yeka kukala Askof.

¶ *Ndipo Wamkulu wa Achiaskof ajitanicha Taruko la Mfumu kwa kuika pa yeka, ndi saviwerengecha. Ndi-po yawa samtumile Mlungu pa kuwalumbilicha kuti samveche Achiaskof moyeneledwela umo yachatilamo.*

Cholumbilila cha kumvecha Wamkulu wa Achiaskof moyeneledwela.

Pa Jina la Mlungu. Amen. Ine *N.* wosankidwa Askof wa Church ndi wa Mpando wa Askof wa *N.* ndijivumbule ndi kulanga kuyinikiza konche ndi kuvecha Wamkulu wa Achiaskof ndi Church la muji chifa cha amai wa machurch wa *N.* umo moyeneledwela, ndi yawo sawachatile mmwemo: Ndi mmwemo Mlungu anditangatile, mkati mwa Yesu Kristo.

¶ *Icho Chakulumbilila chisachitidwa pa kumwika pa yeka Wamkulu wa Askof.*

¶ *Ndipo Wamkulu wa Askof sajichogozza Gulu la Church yawo wakatapo, wapempere, kukamba nawo chimwechi:*

Abale, yalembedwa pa Evangel ya Woyela Luka, Kuti Mpulumuchi watu Kristo adachezela usiku wonche kusali, pachogolo sanasankule ndi kuwatuma Apostolo kumi ndi wawili wake. Yalembedwa ncho

pa Machitidwe ya Aapostolo, Kuti Wanafunzi yawo wadali pa Antiokia wadajimana chakudya ndi kusali, pachogolo pa kuika manja yao pa Paolo ndi Barnaba, ndi kuwapeleka. Mmwemo ife ncho, tikachata mlingo umo wadachitila Mpulumuchi watu Kristo, ndi Aapostolo wake, tiyambe kusali uti, ndipo timlovyeye, ndi timpeleka muntu uyu mwene wake woturuchidwa pa maso yatu, kwa nchito iyo tikulupilila Mzimu Woyela wamtanilapo.

¶ *Ndipo Litania, lijinenedwa, umo kudananedwela pachogolo pa Chifa cha Kuwaika pa msinku Ashemas, ikawe kuti pambuyo pa mbuto iyo Mlole kwamulikila Achiaskof wonche, etc, Pempero la yeka ilo lichatalo pamwepo silijisiidwa, ndi ili silijilovyedwa pa malo pake;*

Mlole kumpacha mwawi uyu Mpwatu wosankidwa, ndi kutuma neema yanu pamwamba pa iye, kuti achitiletu moyeneledwela Kachitidwe umo watanidwilamo, Church lanu limangichidwe nyumba, ndi Jina lanu liyinikizidwe, lilumbidwe ndi likuzidwe;

Yanko. *Ambuye wabwino, tikupembezani kutivela.*

¶ *Ndipo silijinenedwa Pempelo ili lichatalo.*

Mlungu mwene mpavu zonche, wakupeleka vintu vonche vabwino, mwalangiza kwa Roho wanu Woyela Maikidwe pa misinku yena yena ya Wakukutumikilani pa Church lanu; Kwa lisungu mpenyeni uyu kapolo wanu wotanidwa chapano kwa Nchito ndi Kukutumikilani pakukala Askof; ndi mferanicheni ni va zene va mayeluzo yanu, ndi mpambeni ndi kopanda kulakwa pa makalidwe yake pano, kuti, ndi kwa mau ndi kwa nchito, akupoteleni movomelekapa Kachitidwe aka, Jina lanu likuzike, ndi Church lanu limangidwe nyumba ndi liongoledwe bwino; kwa voyenela va Mpulumuchi watu Yesu Kristo, uyo alama ndi akala mfumu pamoji ndi imwe ndi Mzimu Woyela, kwa vyaka va vyaka chikalile. Amen.

¶ *Ndipo Wamkulu wa Askof, chikalile pa mpando wake, sajimnenela uyu Wakuikidwa pa yeka,*

Mbale, pakuona kuti Malembo yoyela ndi Kasons za kale zitaukila, kuti sitikadawiriza kumwika manja, ingakale kumlovya muntu mwene wake ali yenche pa Nchito ya kuliongola Church la Kristo, ilo waligula ndi mtengo wosachepekedwa nampo ndi mwazi wake iye yeka; pachogolo pa kukulovyani pa Kuntumikila Mlungu uku, sindikulingeni pa mafuncho ya Vintu vina mbua mbua, dala kuti Gulu la Church pano walinge, ndi walangize umboni, umo mkalila ndi mtima kukala ndi makalidwe pa Church la Mlungu.

Mwavomelechedwa kuti mutanidwa kwa zene chilo-ele pa Kuntumikila Mlungu uku, kwa mlingo wa kufuna kwake Yesu Kristo Ambuyatu; ndi maikidwe ya Ufumu uu?

Yanko. Ndavomelechedwa.

¶ *Wamkulu wa Achiaskof.*

Mwavomelechedwa kuti Malembo yoyela yali ndi mayeluzo yonche yayo siyangasiidwe kwa kupulumucha chikalile mmwemoje pa kumvomela Yesu Kristo Ndi mwapangilatu njelu kutapa pa Malembo yoyela yamweyaja kuyeluza kamu yawo simgwirizidwe nawo kuwasunga; ndi kuyeluza ndi kuimicha na kantu kuti kufunidwa kwa kupulumucha kwa chikalile mmwemoje, ikawe chintu simvomelechedwe kuti chikoza kuoneka pa danga ndi kutuluchidwa cha zene kwa yamweyo?

Yanko. Ndavomelechedwa, ndi ndapanga njelu chimwechi kwa neema yake Mlungu.

¶ *Wamkulu wa Achiaskof.*

Ndipo simzowelege pa Malembo yoyela yamweyaja movomelekela, ndi kumtanila Mlungu pa kusali,

mupate kuyazindikila zene yamweyaja; kuti mukoze kwa yayo kuyeluza ndi kuchisa ndi Mayeluzo ya kusangalalicha, ndi kwachucha ndi kuwazotola yawo wakukanani chikanile?

Yanko. Sindichite chimwechi, Mlungu akanditangatila.

¶ *Wamkulu wa Achiaskof.*

Mmwajiikilatu, kwa njila yonche movomelekela, kutopola ndi kutamangicha mayeluzo yonche yakusokelecha ndi ya chilendo yakuchucha Mau la Mlungu; ndi pa bwalo ndi posabwelela kwatana wena, ndi kwatilila mtima, kuchita chimwechi?

Yanko. Ndajiikilatu, Ambuye akanitangatila.

¶ *Wamkulu wa Achiaskof.*

Simkanile kopanda Mlungu konche, ndi makumbilo ya jiko lino, simkale ndi makalidwe ya kutimalika, ya kuchita malinga, ndi ya kulambila Mlungu kwa ubale, pa jiko lino la chapano; mujilangize pa vonche mlingo wa nchito zabwino kwa wena, wa mawongo aone manyazi pakukala wopanda kantu akati kukuchuchani?

Yanko. Sindichite chimwechi, Ambuye akanditangatila.

¶ *Wamkulu wa Achiaskof.*

Simchilikize ndi kuyendeche, umo simkozele, kuchicha mitima, kukondana, ni mtendele pakati kati pa wantu wonche; ndi yawo nawo wakukala wa mapokoso, wopanda kuva, ndi wopachidwa milandu, pa Dioikesia lanu, simwakonje ndi kwalanga, kwa mlingo wa bwalo mwapachidwa ndi Mau la Mlungu, ndi umo simgwilizidwile kwa icho Choikidwa ndi Ufumu uu?

Yanko. Sindichite chimwechi, Mlungu akanitangatila.

¶ *Wamkulu wa Achiaskof.*

Simkale wovomeleka pa Kuika wantu pa msinku, pa kupeleka, pena pa kuwaika wena manja?

Yanko. Sindikale wovomeleka, Mlungu akanditangatila.

¶ *Wamkulu wa Achiaskof.*

Simjilangize wodeka chifuko cha Kristo, ndi simle-gele lisungu wantu wosauka ndi wa mpawi, ndi alendo wonche wakusowa kuwatangatila?

Yanko. Sindijilangize chimwechi, Mlungu akanditangatila.

¶ *Ndipo Wamkulu wa Achiaskof sajiima ndi kunena,*

Mlungu mwene mpavu zonche, Atate watu wa Kumwamba, uyo wakupachani mtima wabwino wa kufuna kuchita vintu ivi vonche, Akupacheni ncho kuyenela ndi nkongono kuvichitadi; kuti, nakatelanya pa imwe nchito yabwino iyo adaiyamba, namwe mwoneke wakutelana ndi wosabwezeka pa siku ija yakutela, mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

¶ *Ndipo Askof wosankidwa sajivala yaja yakuchala ya yayo amavala Askof, nakagwada; Veni Creator Spiritus, ijiimbidwa kapena ijinenedwa pamwamba pa iye, Wamkulu wa Achiaskof kuyamba, ndi Aaskof, pamoji ndi wena yawo walipo, kuyankana mpambo ndi mpambo umo muchatilamo.*

Ija Mzimu Wakuyera.

Mitima yatu ujele.

Utile neema ya kumwamba,
Pa mitima udapanga.

Umatanidwa Paraklito,
Ndi cha ulele wa Mlungu,
Chitime, Moto, ndi kukonda,
Kujocha kwene kwa kumwamba.

Vya chomwe saba utipache,
Chala cha janja la Mlungu.
Chilanga chene cha Atate,
Maru kuseli kuyeluza.

Njelu zatu usonkile,
Kukonda tila pa mitima;
Kulenda kwa matupi yatu
Ni mpavu utilimbichile.

Utamangiche wa mawongo,
Ni mtendele utipache,
Ngati ukachogolela,
Tipulumuke pa voluswa.

Ulole Atate ajiwike,
Ni Mwana dala tikamjiwe,
Ni Mzimu, kuchokela Awa,
Tikuvomela wosasia.

Tikayelekele nditu,
Atate, Mwana, ni Mzimu.

Kapena ii:

Ija Mzimu, utiuzile,
Moto wa kumweko, utile, &c.

¶ *Ndi ikata ija, Wamkulu wa Achiaskof sajinena,*

Ambuye, verani pempero latu.

Yanko. Ndi chililo chatu chikujereni.

Tipempe.

Mlungu Mpavu yene, ndi Atate mwene mwene lisungu, kwa kukoma mtima kwanu kosali ndi malile mwapeleka Mwana wanu yeka ndi wa lifowe Yesu Kristo, kukala Wakutiombola watu, ndi Wakuyambiza kulama kwa chikalileje: uyu naye wakate kutelanya Mombolo watu kwa kufa kwake, nakate

kukwela Kumwamba, adapungula chipungulile va ulele vake pamwepo pa wana wa adam, kwachita wena aApostolo, wena Wakulosa, wena aEvangelist, wena Wakuwesa ndi Woyeluza, kulimangicha Church lake nyumba, ndi kulitelanicha; Mninkeni, tikupembeza, uyu kaporo wanu neema ya mtundu wa kuti ajiikiletu chikalile kuyeneza Evangel yanu, utenga wakusekelela wa imwe kuwateteza wantu; ndi kuti atumile bwalo ilo aninkidwa, chosali kwa kuonanga, nampo kwa kupulumucha; chosali kwa kuluma, nampo kwa kutangatila; ndi chimwechi ngati kapolo wovomereka ndi wa njelu, akawapacha wantu wa nyumba yanu nkomalilo pa nyengo yoyeneledwa, pa kutela alandidwe chiloele pa kusekelela chikalile mmwemoje; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu, uyo, pamoji ndi imwe ndi Mzimu Woyera alama ndi kukala mfumu, Mlungu mmoji, chikalileje. *Amen.*

¶ *Ndipo Wamkulu wa Askof ndi Achiaskof wakukalapo sajiika manja pamwepo pa mutu wa Askof wosankidwa naye chigwadile pachogolo pao pa maombono yake, Wamkulu wa Achiaskof kunena,*

Landila Mzimu woyela, kwa Kachitidwe ndi Nchito ya Askof pa Church la Mlungu, ugwirizidwa nayo chapano pa Kuika manja yatu pamwamba pako; Pa Jina la Atate, ndi la Mwana, ndi la Mzimu Woyela. *Amen.* Ndi ukumbukile ujikolezacho neema ya Mlungu iyo waninkidwa pa Kuika manja yatu pano pamwamba pa iwe: chifuko Mlungu sadatipacha mzimu wakuopa, nampo wa mpavu, ndi wa chikondano, ndi wa kujitimalika.

¶ *Ndipo Wamkulu wa Askof sajimpelekela Bible, kunena,*

Ujiikila mtima pa kuwerenga, pa kuchisa, ndi pa mau ya kuyeluza. Ujikamba ndi umwene ya vintu ivo vilembedwa pa Chikalakala ichi. Uji-

tintimika mmwemo, kuti vakupata ivo sivituluke mmwemo vioneke pa danga kwa wantu wonche. Ujipenye bwino umwene, ndi mau ya kuyaluza, ndi uchite njeza pa kuyachitilatu: chifuko pa kuchita chimwechi sujipulumuche umwene ndi yawo waku-kuvera. Ujiwakalila mpingo wa zowesa zake Kristo wakuwesa, wosali chikoko; wadyeche, usawalaza chidyere. Uwachirikize wolenda, uwachiriche wodwala, uwanyembenyembe woduka, uwabweze yawo wotaika, uwafunefune wakusokelela. Mlengele lisungu, nampo si kwa kulezecha; mtumikile Mlungu pa malangidwe, nampo si kwa kuiwala lisungu: kuti chaka Wakuwesa wamkulu sakaoneke, mlandile chisoti cha kulaka chopanda kufota cha kukuzika; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

¶ *Ndipo Wamkulu wa Achiaskof ajiyenda mchogolo pa Kupotela Kusanganizana; pamoji naye Askof ncho Woikidwa wa pa yeka chapano (pamoji ndi wena) ajilandira Kusanganizana.*

¶ *Ndi pa malo ya Pempelo la chidule lotela, pachogolo mkuwandikilaje Mau ya kupeleka mwawi, Mapempelo aya yajinenedwa.*

Atate mwene lisungu lopunda, tikupembeza kupoleka chichikile pa uyu kapolo wanu mwawi wanu wa Kumwamba; ni mmvekeni chimwechi ndi Mzimu wanu Woyela, kuti nakayeneza Mau lanu, asangokala ndi mtima wa kubwezecha, kupembeza, kunyindila ndi kujizinga konche ndi pa mau ya kuyeluza chiyeluzile; nampo apate kuwakalila yawo nawo wakuvomela mlingo wakusangalalicha, pa mau, pa makalidwe, pa chikondano, pa mvano, pa kujisunga wopanda ukazuzi, ndi pa kujiyerecha; ndi mmwemo, nakatelana movomerekela njira yake yakupikana makani, pa siku ya kutera alandire chisoti cha kulaka cha kuchita malinga choikidwilatu ndi Ambuye

Wolamula chichitile malinga, uyo alama ndi akala mfumu Mlungu mmoji, pamoji ndi Atate ndi Mzimu Woyela, vyaka va vyaka chikalileje. *Amen.*

Mtichogolele, Ambuye, pa vonche ivo tichita, ndi kujikondwela kwanu kwene neema nditu, ndi mtiyendeche kutitangatila popanda kupuma; ndi pa nchito zatu zonche, izo zayambidwa, zayendechedwa mchogolo, ndi zamalizidwa pa imwe, tilikuziché Jina lanu loyela, ndi pomalizika mkatilengela lisungu tipatile kulama kwa vyaka vonche; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

Mtendele wa Mlungu, wakupita njelu zonche, ukulindeni ndi pa mtima ya kukonda ndi ya malango pa kumjiwa ndi kumkonda Mlungu, ndi Mwana wake Yesu Kristo Ambuyatu: Ndi mwawi wa Mlungu Mwene mpavu zonche, Atate, Mwana, ndi Mzimu, Woyela, ukale kwanu, ndi kulongeza ndi inu masiku yonche. *Amen.*

A PRAYER FOR UNITY

TAKEN FROM THE ACCESSION SERVICE.

Pempelo la kupata kukala pa umoji.

Mlungu, Atate wa Ambuyatu Yesu Kristo, Mpulumuchi watu yeka yeka, Nduna wa Mtendele; Mtipache neema tijigambe kusamala ni voluswa vavikulu, ivo tili navo kwa magawaniko yatu ya kudandaulichika. Mtichochele kuipila ni misonga, ni chili chonche china chikoza kutichekeleza tingailane pa maso yanu, ni kukala ni mtima umoji: kuti umo mukalila Tupi limoji, Roho mmoji, Chikulupi chimoji cha Matanidwe yatu, Ambuye mmoji, Mvano umoji, Ubatizo umoji, Mlungu mmoji naye Atate wa ife tonche; chimwechi chiyambile chapano, tikale tonche wa mtima umoji ni wa umoyo umoji; wolunjanichidwa pa luzi limoji loyela la va Zene ni la Mtendele, la Mvano, ni Chikondano, ndi pa mtima umoji ni pa kamwa pamoji tikukuzicheni; mkati mwa Yesu Kristo Ambuyatu. *Amen.*

A TABLE

OF

KINDRED AND AFFINITY,

WHEREIN WHOSOEVER ARE RELATED ARE FORBIDDEN IN
SCRIPTURE AND OUR LAWS TO MARRY TOGETHER.

A Man may not marry his

- 1 GRANDMOTHER,
- 2 Grandfather's Wife,
- 3 Wife's Grandmother.

- 4 Father's Sister,
- 5 Mother's Sister,
- 6 Father's Brother's Wife.

- 7 Mother's Brother's Wife,
- 8 Wife's Father's Sister,
- 9 Wife's Mother's Sister.

- 10 Mother,
- 11 Step-Mother,
- 12 Wife's Mother.

- 13 Daughter,
- 14 Wife's Daughter,
- 15 Son's Wife.

- 16 Sister,
- 17 Wife's Sister,
- 18 Brother's Wife.

- 19 Son's Daughter,
- 20 Daughter's Daughter,
- 21 Son's Son's Wife.

- 22 Daughter's Son's Wife,
- 23 Wife's Son's Daughter,
- 24 Wife's Daughter's Daughter.

- 25 Brother's Daughter,
- 26 Sister's Daughter,
- 27 Brother's Son's Wife.

- 28 Sister's Son's Wife,
- 29 Wife's Brother's Daughter,
- 30 Wife's Sister's Daughter.

A Woman may not marry with her

- 1 GRANDFATHER,
- 2 Grandmother's Husband,
- 3 Husband's Grandfather.

- 4 Father's Brother,
- 5 Mother's Brother,
- 6 Father's Sister's Husband.

- 7 Mother's Sister's Husband,
- 8 Husband's Father's Brother,
- 9 Husband's Mother's Brother.

- 10 Father,
- 11 Step-Father,
- 12 Husband's Father.

- 13 Son,
- 14 Husband's Son,
- 15 Daughter's Husband.

- 16 Brother,
- 17 Husband's Brother,
- 18 Sister's Husband.

- 19 Son's Son,
- 20 Daughter's Son,
- 21 Son's Daughter's Husband.

- 22 Daughter's Daughter's Husband,
- 23 Husband's Son's Son,
- 24 Husband's Daughter's Son.

- 25 Brother's Son,
- 26 Sister's Son,
- 27 Brother's Daughter's Husband.

- 28 Sister's Daughter's Husband,
- 29 Husband's Brother's Son,
- 30 Husband's Sister's Son.

RICHARD CLAY & SONS, LIMITED,
BREAD STREET HILL, E.C., AND
BUNGAY, SUFFOLK.